

ព្រះ
 ក្រុងចិន្តិកបាធិ
 គឺ
 សេចក្តីប្រែប្រួលកាសាធុរ
 សុត្តន្តបិដក
 អង្គក្រណាម ធម្មករិយា
 ឯកាធម្មករិយា

៥០

ព្រះបាទសីហនុ ព្រះបាទ
 ព្រះបាទ ២០០០

សុត្តន្តបិដក

អង្គក្រណាម ធម្មករិយា

ឯកាធម្មករិយា

៥០

ព.ស. ២០០០

សុត្តន្តបិដក
អង្គត្ថវគ្គកាយស្ស ទសកន្តិបាតោ
ឯកទសមោ ភាគោ

ឧមោ កស្ស កកវតោ អរហតោ សង្ឃសម្ពុទ្ធស្ស ។

បឋមបណ្ណាលកោ
បឋមោ អានិសិសវិត្តោ

(១) ឯវេយ្យ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ កកវា
សាវត្ថយំ វិហរតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស
អារាមេ ។ អថទោ អាយស្មា អាធាប្បោ យេន
កកវា តេជុបសន្តិមំ ឧបសន្តិមំត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯតមន្តំ ឯសិវំ ។ ឯតមន្តំ ឯសិវំ ទោ
អាយស្មា អាធាប្បោ កកវន្តំ ឯតទរោច តំមគ្គិ-
យាជំ កន្តេ កុសលាជំ សីលាជំ តំមាជំសំ-
សាន្តិតំ ។ អវិប្បជំសារត្ថានិ ទោ អាទទុ
កុសលាជំ សីលាជំ អវិប្បជំសារាជំសំសាន្តិតំ ។
អវិប្បជំសារោ ជន កន្តេ តំមគ្គិយោ

សុត្តន្តបិដក
អង្គត្ថវគ្គកាយ ទសកន្តិបាត
ឯកទសមភាគ

សូមឧស្សាវរំពារព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហន្តសង្ឃសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ ។

បឋមបណ្ណាលក
អានិសិសវិត្ត ទី ១

(១) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ដើរទៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។
គ្រាទោះឯង ព្រះកាន់ខ្ពង់ដ៏មានកាយ ចូលទៅដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ ក្រាបវាយចង្អៀតព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចក្តីយ
ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះកាន់ខ្ពង់ដ៏មានកាយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ទើបក្រាបចង្អៀតលើព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា ចត្តព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ពួកសីល ជាពុសល មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាគានិសង្ស ។
ខ្មោលកាន់ខ្ពង់ ពួកសីល ជាពុសល មានអវិប្បជំសារៈ (សេចក្តីមិន
ក្តៅក្រហាយ) ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បជំសារៈ ជាគានិសង្ស ។
ចត្តព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះអវិប្បជំសារៈ មានអ្វី ជាប្រយោជន៍

កំណាចសំសោតិ ។ អវិច្ឆិកា ទោ អាទន្ទ
 ចាមុជ្ឈក្កោ ចាមុជ្ឈាចិសំសោតិ ។ ចាមុជ្ឈំ បទ
 កន្ត កំមត្ថយំ កំណាចសំសន្តិ ។ ចាមុជ្ឈំ
 ទោ អាទន្ទ បីតត្ថំ បីតាចិសំសន្តិ ។ បីតិ
 បទ កន្ត កំមត្ថយោ កំណាចសំសោតិ ។ បីតិ
 ទោ អាទន្ទ បស្សន្ទក្កោ បស្សន្ទាចិសំសោតិ ។
 បស្សន្ទំ បទ កន្ត កំមត្ថយោ កំណាចសំសោតិ ។
 បស្សន្ទំ ទោ អាទន្ទ សុទក្កោ សុទាចិសំសោតិ ។
 សុទំ បទ កន្ត កំមត្ថយំ កំណាចសំសន្តិ ។
 សុទំ ទោ អាទន្ទ សមាទត្ថំ សមាទាចិសំសន្តិ ។
 សមាទិ បទ កន្ត កំមត្ថយោ កំណាចសំសោតិ ។
 សមាទិ ទោ អាទន្ទ យថាភូតញ្ញាណទស្សនាត្ថោ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនាចិសំសោតិ ។ យថាភូតញ្ញា-
 ណទស្សនំ បទ កន្ត កំមត្ថយំ កំណាចសំសន្តិ ។

មានអ្វីជាការនិសង្ស ។ ម្ចាស់កាន់ខ្លួន អវិច្ឆិកា មានបាមុជ្ឈៈ
 (សេចក្តីរីករាយ) ជាប្រយោជន៍ មានបាមុជ្ឈៈជាការនិសង្ស ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះបាមុជ្ឈៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាការនិសង្ស ។
 ម្ចាស់កាន់ខ្លួន បាមុជ្ឈៈមានបីតិ (សេចក្តីឆ្អែកចិត្ត) ជាប្រយោជន៍ មានបីតិ
 ជាការនិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះបីតិ មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជាការនិសង្ស ។ ម្ចាស់កាន់ខ្លួន បីតិ មានបស្សន្ទ (សេចក្តីស្ងប់)
 ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្ទ ជាការនិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ចុះបស្សន្ទ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាការនិសង្ស ។ ម្ចាស់កាន់ខ្លួន
 បស្សន្ទ មានសុទៈជាប្រយោជន៍ មានសុទៈជាការនិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ចុះសុទៈ មានអ្វី ជាប្រយោជន៍ មានអ្វី ជាការនិសង្ស ។
 ម្ចាស់កាន់ខ្លួន សុទៈ មានសមាទិ ជាប្រយោជន៍ មានសមាទិ ជា
 ការនិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះសមាទិ មានអ្វី ជាប្រយោជន៍
 មានអ្វី ជាការនិសង្ស ។ ម្ចាស់កាន់ខ្លួន សមាទិ មានយថាភូតញ្ញា-
 ណទស្សនៈ (វិបស្សនាញ្ញាណទន្ធី) ជាប្រយោជន៍ មាន
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាការនិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ចុះយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាការនិសង្ស ។

យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ ទោ អាទន្ទ មិទ្ធិតា-
 វិកកត្តំ មិទ្ធិតាវិកកាមិសំសង្ខំ ។ មិទ្ធិតាវិកកោ
 បទ ភន្ត កមិទ្ធិយោ កមិទ្ធិមិសំសោតិ ។ មិទ្ធិ-
 តាវិកកោ ទោ អាទន្ទ វិមុត្តញ្ញាណទស្សនត្ថោ
 វិមុត្តញ្ញាណទស្សនាមិសំសោតិ ។ នតិ ទោ អាទន្ទ
 កុសលាមិ សីលាមិ អវិប្បដិសារត្ថាមិ អវិប្បដិសារ-
 មិសំសាមិ អវិប្បដិសារោ ចាមុដ្ឋត្ថោ ចាមុដ្ឋាមិសំ-
 សោ ចាមុដ្ឋំ បីតត្ថំ បីតាមិសំសំ បីតិ បស្សន្តត្ថោ
 បស្សន្តាមិសំសា បស្សន្តិ សុទត្ថោ សុទាមិសំសា
 សុទំ សមាទត្ថំ សមាទាមិសំសំ សមាមិ យថា-
 ភូតញ្ញាណទស្សនត្ថោ យថាភូតញ្ញាណទស្សនាមិ-
 សំសោ យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ មិទ្ធិតាវិកកត្តំ
 មិទ្ធិតាវិកកាមិសំសំ មិទ្ធិតាវិកកោ វិមុត្តញ្ញា-
 ណទស្សនត្ថោ វិមុត្តញ្ញាណទស្សនាមិសំសោ ។

មាតិកាទី១ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មានមិទ្ធិតាវិកកៈ (វិបស្ស-
 នាញ្ញាណដ៏មានកំឡុងនឹងមគ្គ) ជាប្រយោជន៍ មានមិទ្ធិតាវិកកៈ
 ជាភាគិសង្ខ ។ បតិប្រតិបត្តិដ៏បំរើ ចុះមិទ្ធិតាវិកកៈ មានអ្វីជា
 ប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភាគិសង្ខ ។ មាតិកាទី២ មិទ្ធិតាវិកកៈ
 មានវិមុត្តញ្ញាណទស្សនៈ (អបោក្កដលនឹងបច្ចវេទនាញ្ញាណ) ជា
 ប្រយោជន៍ មានវិមុត្តញ្ញាណទស្សនៈ ជាភាគិសង្ខ ។ មាតិកាទី៣
 កុសល ជាសុសល មានអវិប្បដិសារៈ ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បដិសារៈ
 ជាភាគិសង្ខ អវិប្បដិសារៈ មានបាមុដ្ឋៈ ជាប្រយោជន៍ មានបាមុដ្ឋៈ
 ជាភាគិសង្ខ បាមុដ្ឋៈ មានបីតិ ជាប្រយោជន៍ មានបីតិ ជាភាគិសង្ខ
 បីតិ មានបស្សន្តិ ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្តិ ជាភាគិសង្ខ បស្សន្តិ
 មានសុទៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុទៈ ជាភាគិសង្ខ សុទៈមានសមាមិ
 ជាប្រយោជន៍ មានសមាមិ ជាភាគិសង្ខ សមាមិ មានយថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនៈជាប្រយោជន៍ មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈជាភាគិសង្ខ យថាភូ-
 តញ្ញាណទស្សនៈ មានមិទ្ធិតាវិកកៈ ជាប្រយោជន៍ មានមិទ្ធិតា-
 វិកកៈ ជាភាគិសង្ខ មិទ្ធិតាវិកកៈមានវិមុត្តញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រ-
 យោជន៍ មានវិមុត្តញ្ញាណទស្សនៈ ជាភាគិសង្ខ ដោយប្រការដូច្នេះនឹង ។

សតិ ទោ អាណន្ទ កុសលាចិ សីលាចិ អទុច្ចៀន
អរហត្តាយ បូរណ៍តិ^(១) ។

[២] សីលវត្ថោ កំត្វវេ សីលសម្មន្នស្ស ន
ចេតនាយ ករណីយំ អវិប្បដិសារោ មេ ឧប្បជ្ឈត្ថ-
តិ ។ ធម្មតា ឯសា កំត្វវេ យំ សីលវត្ថោ
សីលសម្មន្នស្ស អវិប្បដិសារោ ឧប្បជ្ឈតិ អវិប្បដិសា-
វិស្ស កំត្វវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ ចាមុជ្ឈំ មេ
ឧប្បជ្ឈត្ថតិ ។ ធម្មតា ឯសា កំត្វវេ យំ អវិប្បដិ-
សាវិស្ស ចាមុជ្ឈំ ឧប្បជ្ឈតិ មនុស្សេតស្ស កំត្វវេ ន
ចេតនាយ ករណីយំ បីតិ មេ ឧប្បជ្ឈត្ថតិ ។
ធម្មតា ឯសា កំត្វវេ យំ មនុស្សេតស្ស បីតិ
ឧប្បជ្ឈតិ បីតិមនុស្សេតស្ស កំត្វវេ ន ចេតនាយ
ករណីយំ កាយោ មេ បស្សន្តត្ថតិ ។

១ ទ.ប. ឆាយ បូរណ៍តិ ។

មាសកាន្ត ភូតសីល ជាតុសល វេមនិញ្ញាវិធម៌ចាំនិទានេឱវាញ
កាមលីដាបំ ដើម្បីព្រះអរហន្តដោយប្រការដូច្នេះ ។

[២] មាលភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានសីល បរិច្ចលិ
ដោយសីលហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា អវិប្បដិសារៈ ចូរ
កើតឡើងដល់ភក្តាអញ ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈ
កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសីល អ្នកបរិច្ចលិដោយសីល ដោយហេតុ
ណា ហេតុនេះ វេមនិទានជាធម្មតា មាលភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើ
បុគ្គលមិនមានវិប្បដិសារៈហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា បាមុជ្ឈៈ
ចូរកើតឡើងដល់ភក្តាអញ ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ បាមុជ្ឈៈ
កើតឡើងដល់បុគ្គលមិនមានវិប្បដិសារៈ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ
វេមនិទានជាធម្មតា មាលភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានបាមុជ្ឈៈ
ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា បីតិ ចូរកើតឡើងដល់ភក្តាអញ ។
មាលភិក្ខុតាំងឡាយ បីតិ កើតឡើង ដល់បុគ្គលអ្នកមានបាមុជ្ឈៈ
ដោយហេតុណា ហេតុនេះ វេមនិទានជាធម្មតា មាល
ភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ មិន
បាច់ធ្វើដោយចេតនាថា កាយរបស់ភក្តាអញ ចូរស្លាប់ទៅ ។

ធម្មតា ឯសា កិក្ខុវេ យំ បីតិមនស្ស
 កាយោ បស្សន្តិ បស្សន្តិកាយស្ស កិក្ខុវេ
 ន ចេតនាយ ការណីយំ សុខំ វេទិយាមីតិ^(១) ។
 ធម្មតា ឯសា កិក្ខុវេ បើ បស្សន្តិកាយោ សុខំ
 វេទិយតិ សុខំនោ កិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ការណីយំ
 ចិត្តំ មេ សមាធិយត្ថតិ ។ ធម្មតា ឯសា កិក្ខុវេ
 យំ សុខំនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ សមាធិតស្ស
 កិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ការណីយំ យថាភូតំ ជាធម៌
 បស្សន្តិ ។ ធម្មតា ឯសា កិក្ខុវេ យំ សមា-
 ហិតោ យថាភូតំ ជាធម៌ បស្សន្តិ យថាភូតំ
 កិក្ខុវេ ជាធម៌ បស្សន្តិ ន ចេតនាយ ការណីយំ
 ចិត្តំធម៌ វិជ្ជាមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា កិក្ខុវេ
 យំ យថាភូតំ ជាធម៌ បស្សន្តិ ចិត្តំធម៌ វិជ្ជាមីតិ ចិត្តំធម៌

១. ធម៌. វេទិយាមីតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយស្លាប់ទៅបីបុគ្គលមានចិត្តប្រកបដោយបីតិ
 ដោយហេតុណា ហេតុនេះ វេទន៍មានជាធម្មតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
 បើបុគ្គលមានកាយស្លាប់ម្លាប់ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា អាត្មា
 អញនឹងសោយសុខ៖ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានកាយស្លាប់
 ម្លាប់សោយសុខ៖ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ វេទន៍មានជាធម្មតា ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានសុខ៖ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនា
 ថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ចូរនឹងជីវិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តរបស់
 បុគ្គលមានសុខ៖ នឹងជីវិត ដោយហេតុណា ហេតុនេះ វេទន៍មានជាធម្មតា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានចិត្តនឹងជីវិតហើយ មិនបាច់ធ្វើ
 ដោយចេតនាថា អាត្មាអញនឹងជីវិត នឹងឃើញតាមពិត ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានចិត្តនឹងជីវិត ជីវិត ឃើញ តាមពិត ដោយ
 ហេតុណា ហេតុនេះ វេទន៍មានជាធម្មតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើបុគ្គលនឹង ឃើញ តាមពិតហើយ មិនបាច់ធ្វើ
 ដោយចេតនាថា អាត្មាអញ នឹងធុញទ្រាន់ ឡើយណា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលនឹង ឃើញតាមពិត ធុញទ្រាន់
 ឡើយណា ដោយហេតុណា ហេតុនេះ វេទន៍មានជាធម្មតា

កិក្ខុវេ វិក្ខុស្ស ធន ចេតនាយ ករណីយំ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ សង្ខារោមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា
 កិក្ខុវេ យំ ឯត្វំនោ វិក្ខុវេ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ
 សង្ខារោមីតិ ។ ឥត ទោ កិក្ខុវេ ឯត្វំនាវិក្ខុវេ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនោ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនាធិសំសោ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ ឯត្វំនាវិក្ខុវេ ឯត្វំនាវិកា-
 ធិសំសំ សមាធិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនោ យថា-
 ភូតញ្ញាណទស្សនាធិសំសោ សុខំ សមាធិត្ថំ
 សមាធិធិសំសំ បស្សន្ធិ សុខត្ថា សុខាធិសំសា
 បីតិ បស្សន្ធិត្ថា បស្សន្ធាធិសំសា ចាមុដ្ឋំ វិភត្តំ
 បីតាធិសំសំ អវិច្ឆយនិសារោ ចាមុដ្ឋំត្ថោ
 ចាមុដ្ឋាធិសំសោ ក្យសលាធិ សីលាធិ
 អវិច្ឆយនិសារត្ថាធិ អវិច្ឆយនិសារាធិសំសាធិ ។

ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ កាលបើ បុគ្គលចុញគ្រាន់ ឡើយណាយ
 ហើយ មិនបាច់ច្រើនដោយចេតនាថា អាត្មាកញ្ជនឹងធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
 នូវវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ បុគ្គលចុញ
 គ្រាន់ ឡើយណាយ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយ
 ហេតុណា ហេតុអ្វី វេទនាមានជាធម្មតា ។ ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ
 មិនព្រមនឹងវិវាទៈ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មាន
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាអានិសង្ស យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មានមិនព្រម
 នឹងវិវាទៈ ជាប្រយោជន៍ មានមិនព្រមនឹងវិវាទៈ ជាអានិសង្ស សមាធិ
 មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 ជាអានិសង្ស សុខៈ មានសមាធិ ជាប្រយោជន៍ មានសមាធិ ជាអានិសង្ស
 បស្សន្ធិ មានសុខៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុខៈ ជាអានិសង្ស បីតិ មាន
 បស្សន្ធិ ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្ធិ ជាអានិសង្ស ចាមុដ្ឋៈ មានបីតិ ជា
 ប្រយោជន៍ មានបីតិ ជាអានិសង្ស អវិច្ឆយនិសារៈ មានចាមុដ្ឋៈ ជា
 ប្រយោជន៍មានចាមុដ្ឋៈ ជាអានិសង្ស ពួកសីល ជាសុសល មានអវិច្ឆយនិសារៈ
 ជាប្រយោជន៍ មានអវិច្ឆយនិសារៈ ជាអានិសង្ស ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឥត ទោ កិច្ចរេ ធម្មា ធម្មេ អតិ-
 សន្តេន្តិ ធម្មា ធម្មេ បរិច្ចរេន្តិ អនាម ហរិ
 កមណយាតិ ។

(៣) ឧស្សវេស្ស កិច្ចរេ សីលវិបន្នស្ស ហត្ថ-
 បដិសោ ហោតិ អវិច្ឆិដិសារោ អវិច្ឆិដិសារោ អសតិ
 អវិច្ឆិដិសារវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ មាឌុដ្ឋំ មាឌុដ្ឋេ
 អសតិ មាឌុដ្ឋវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ មីតិ មីតិយា
 អសតិ មីតិវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ បស្សន្តិ
 បស្សន្តិយា អសតិ បស្សន្តិវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសំ
 ហោតិ សុទំ សុទេ អសតិ សុទិវិបន្នស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ

ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ធម៌តាំងឡាយ តែងហូរទៅកាន់ធម៌តាំងឡាយ
 ធម៌តាំងឡាយ តែងញ៉ាំងធម៌តាំងឡាយឲ្យរលាយ ដើម្បីចេញចាកទី
 មិនមែនជាត្រើយ គឺវដ្តប្រកបដោយក្លម ៣ ហើយទៅកាន់ត្រើយ
 គឺព្រះនិព្វាន ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

(៣) ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អវិច្ឆិដិសារៈ របស់បុគ្គលទ្រុស្ត
 សីល បែកចាកសីល វេទនាបស្សន្យ ចាកឧបទិស្សិយ កាលបើ
 អវិច្ឆិសារៈមិនមានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលបែក ចាកអវិច្ឆិសារៈ
 វេទនាបស្សន្យ ចាកឧបទិស្សិយ កាលបើបាមុដ្ឋៈ មិនមានហើយ មីតិ
 របស់បុគ្គលបែកចាកបាមុដ្ឋៈ វេទនាបស្សន្យ ចាកឧបទិស្សិយ កាល
 បើមីតិមិនមានហើយ បស្សន្តិរបស់បុគ្គលបែកចាកមីតិ វេទនាបស្សន្យ
 ចាកឧបទិស្សិយ កាលបើបស្សន្តិមិនមានហើយ សុទៈរបស់បុគ្គលបែក
 ចាកបស្សន្តិ វេទនាបស្សន្យ ចាកឧបទិស្សិយ កាលបើសុទៈ
 មិនមានហើយ សម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលបែកចាកសុទៈ វេទនា
 បស្សន្យ ចាកឧបទិស្សិយ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមានហើយ

អសតិ សញ្ញាសមាធិវិបដ្ឋស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ
 យេជាត្វតញ្ញាណនស្សនំ យេជាត្វតញ្ញាណនស្សនេ
 អសតិ យេជាត្វតញ្ញាណនស្សនវិបដ្ឋស្ស ហត្ថបដិសោ
 ហោតិ ធិត្វនាវិភកោ ធិត្វនាវិភកេ អសតិ ធិត្វនាវិភក-
 វិបដ្ឋស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិបុត្តញ្ញាណនស្សនំ ។
 សេយ្យថាមំ កំត្វេវ បុត្តោ នាទាមលាសវិបដ្ឋោ តស្ស
 បឃ្មដំតាមំ ឧ ចាវិច្ឆិ កដ្ឋនំ តថាមំ ដេត្តមំ
 សារោមំ ឧ ចាវិច្ឆិ កដ្ឋនំ ឯវេវេ ទោ កំត្វេវ ទុស្ស័-
 លស្ស សីលវិបដ្ឋស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិច្ឆដ្ឋ-
 សារោ អវិច្ឆដ្ឋសារោ អសតិ អវិច្ឆដ្ឋសារវិបដ្ឋស្ស
 ហត្ថបដិសំ ហោតិ ទាមុដ្ឋំ ។ បេ ។ វិបុត្តញ្ញាណ-
 នស្សនំ ។ សីលវេតោ កំត្វេវ សីលសប្បដ្ឋស្ស ឧបដិស-
 សង្សន្នោ ហោតិ អវិច្ឆដ្ឋសារោ អវិច្ឆដ្ឋសារោ សតិ

យេជាត្វតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកសង្ខារមាធិ វេមន៍
 សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើយេជាត្វតញ្ញាណទស្សនៈ មិន
 មានហើយ ធិត្វនាវិភកៈ របស់បុគ្គល វិបត្តិចាកយេជាត្វតញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើធិត្វនាវិភកៈ
 វិភកៈមិនមានហើយ វិបុត្តញ្ញាណទស្សនៈរបស់បុគ្គល វិបត្តិចាកធិត្វនា-
 វិភកៈ វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលមិនមានមែកទឹកស្អិតហើយ ក្រុម
 របស់ឈើនោះក្តី ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ សំបកក្តី ប្រាជ្ញក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏មិន
 សូវបរិបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អវិច្ឆដ្ឋសារៈ
 របស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិ-
 ស្ស័យ កាលបើអវិច្ឆដ្ឋសារៈ មិនមានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ
 ចាកអវិច្ឆដ្ឋសារៈ វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។
 វិបុត្តញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អវិច្ឆដ្ឋសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល ចរិយ្យា ដោយសីល
 វេមន៍បរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើមានអវិច្ឆដ្ឋសារៈហើយ

អវិជ្ជាសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ
 ចាមុជ្ជំ ចាមុជ្ជំ សតិ ចាមុជ្ជសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសស-
 ម្បទ្ធា ហោតិ មីតិ មីតិយា សតិ មីតិសម្បទ្ធស្ស ឧប-
 ទិសសម្បទ្ធា ហោតិ មស្សន្តិ មស្សន្តិយា សតិ
 មស្សន្តិសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ សុខំ សុខ
 សតិ សុខសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ សម្មា-
 សមាធិ សម្មាសមាធិម្ពិ សតិ សម្មាសមាធិសម្បទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណធស្សនំ
 យថាភូតញ្ញាណធស្សនំ សតិ យថាភូតញ្ញាណ-
 ធស្សនសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ វិជ្ជុតា-
 វិកតោ វិជ្ជុតាវិកតេ សតិ វិជ្ជុតាវិកតសម្បទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណធស្សនំ ។
 សេយ្យថាមិ កំភូវេ កុត្តោ សាទាមលាសសម្បទ្ធា
 តស្ស មឃ្មង់កាមិ ចារិម្ហិ កន្ទតំ
 តថាមិ ដេកុមិ សារោមិ ចារិម្ហិ កន្ទតំ

បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលចិច្ចលិ ដោយអវិជ្ជាដ៏សាវៈ វេទនិចិច្ចលិ
 ដោយឧបទិស្សយ កាលបើបាមុជ្ជៈ មានហើយ បីតិរបស់បុគ្គល
 ចិច្ចលិ ដោយបាមុជ្ជៈ វេទនិចិច្ចលិ ដោយឧបទិស្សយ កាលបើ
 បីតិ មានហើយ ចស្សន្តិរបស់បុគ្គលចិច្ចលិ ដោយបីតិ វេទន
 ចិច្ចលិ ដោយឧបទិស្សយ កាលបើចស្សន្តិ មានហើយ សុខៈរបស់
 បុគ្គលចិច្ចលិ ដោយចស្សន្តិ វេទនិចិច្ចលិ ដោយឧបទិស្សយ កាល
 បើសុខៈ មានហើយ សម្មាសមាធិរបស់បុគ្គលចិច្ចលិ ដោយសុខៈ
 វេទនិចិច្ចលិ ដោយឧបទិស្សយ កាលបើសម្មាសមាធិ មានហើយ
 យថាភូតញ្ញាណធស្សនៈ របស់បុគ្គលចិច្ចលិ ដោយសម្មាសមាធិ
 វេទនិចិច្ចលិ ដោយឧបទិស្សយ កាលបើយថាភូតញ្ញាណធស្សនៈ
 មានហើយ វិជ្ជុតាវិកតៈរបស់បុគ្គលចិច្ចលិ ដោយយថាភូត-
 ញ្ញាណធស្សនៈ វេទនិចិច្ចលិ ដោយឧបទិស្សយ កាលបើវិជ្ជុតាវិកតៈ
 វិកតៈមានហើយ វិមុត្តិញ្ញាណធស្សនៈ របស់បុគ្គលចិច្ចលិ ដោយ
 វិជ្ជុតាវិកតៈ វេទនិចិច្ចលិ ដោយឧបទិស្សយ ។ ម្ចាស់កុក្ក
 តាំងឡាយ ប្រៀបដូចឆើមឈើដែលចិច្ចលិ ដោយមែកទឹកស្លឹក
 ហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី ក៏វេទនិចិច្ចលិ សំបកក្តី
 ប្រាយក្តី ខ្ចីមក្តី ក៏វេទនិចិច្ចលិ យ៉ាងណាមិញ

ឯវេយ្យោ ទោ ភិក្ខុវេ សីលវេតា សីលសម្មន្នស្ស
 ធម្មចំសសម្មន្នោ យោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ
 សតិ អវិប្បដិសារសម្មន្នស្ស ធម្មចំសសម្មន្ន
 យោតិ ចាមុដ្ឋំ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សន្តិ ។

(២) ឧត្រ ទោ អាយស្កា សារីរេត្ថោ ភិក្ខុ
 អាយត្តេសិ ធុស្សីលស្ស អនុសា សីលវិប្បន្នស្ស
 មាត្របដិសោ យោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ
 អសតិ អវិប្បដិសារវិប្បន្នស្ស មាត្របដិសំ យោតិ ចាមុដ្ឋំ
 ចាមុដ្ឋេ អសតិ ចាមុដ្ឋវិប្បន្នស្ស មាត្របដិសោ យោតិ
 បីតិ បីតំយោ អសតិ បីតិវិប្បន្នស្ស មាត្របដិសោ យោតិ
 បស្សន្តិ បស្សន្តិយោ អសតិ បស្សន្តិវិប្បន្នស្ស
 មាត្របដិសំ យោតិ សុខំ សុខេ អសតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
 ដោយសីល វេយ្យាប័ណ្ណ ដោយឧបទ័ស្សៈ កាលបើអវិប្បដិសារៈ
 មានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយអវិប្បដិសារៈ វេយ្យា
 ប័ណ្ណ ដោយឧបទ័ស្សៈ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ គឺ
 យ៉ាងនោះដែរ ។

(២) ភ្នំទីនោះឯង ប្រាសាទ្យត្រជ័ម្ពានកាយ មានថេរវត្ថុ
 ទីតាំងក្នុងទីកន្លែង ម្នាលគាត់ទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈរបស់បុគ្គល
 ទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល វេយ្យាប័ណ្ណ ចាកឧបទ័ស្សៈ កាល
 បើអវិប្បដិសារៈមិនមានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកអវិប្បដិ-
 សារៈ វេយ្យាប័ណ្ណ ចាកឧបទ័ស្សៈ កាលបើបាមុដ្ឋៈ មិន
 មានហើយ បីតិ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបាមុដ្ឋៈ វេយ្យា
 ប័ណ្ណ ចាកឧបទ័ស្សៈ កាលបើ បីតិ មិនមានហើយ
 បស្សន្តិរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបីតិ វេយ្យាប័ណ្ណ ចាកឧបទ័ស្សៈ
 កាលបើ បស្សន្តិ មិនមានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបស្សន្តិ
 វេយ្យាប័ណ្ណ ចាកឧបទ័ស្សៈ កាលបើសុខៈ មិនមានហើយ

សុខវិបទ្ធីស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិម្ហិ អសាតិ សម្មាសមាធិវិបទ្ធីស្ស ហត្ថប-
 ដិសំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ យថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនេ អសាតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនវិបទ្ធីស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ ឯត្វិទាវិកតោ ឯត្វិទាវិកតេ អសាតិ
 ឯត្វិទាវិកតវិបទ្ធីស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទ-
 ស្សនំ ។ សេយ្យដ្ឋានិ អាវុសោ វុត្តោ សាទាបលាស-
 វិមន្តោ តស្ស មជ្ឈដិកាមិ ន ចារិយ្ហំ កច្ចតិ
 តាចាមិ ដេត្តមិ សារោចិ ន ចារិយ្ហំ កច្ចតិ ឯវមរ
 ចោ អាវុសោ ទុក្ខប្បិលស្ស សីលវិបទ្ធីស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ
 អសាតិ អវិប្បដិសារវិបទ្ធីស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ
 ចាមុត្តិ ។ មេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

សម្មាសមាធិវិបទ្ធីស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។
 សម្មាសមាធិ មិនមានហើយ យថា-
 ភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកសម្មាសមាធិ វិមុត្តិ
 សាមសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមិនមាន
 ហើយ និព្វាននឹងរីករះរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើនិព្វាននឹងរីករះមិនមានហើយ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកនិព្វាននឹងរីករះ វិមុត្តិសាម
 សូន្យចាកឧបនិស្ស័យ ។ ម្ចាស់អាវុសាតាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ
 ដែលវិបត្តិ ចាកវិមុត្តិស្ថិតហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី ក៏មិនសូវ
 ចរិច្ចលិ សំបកក្តី ស្រាយក្តី រួមក្តី ក៏មិនសូវចរិច្ចលិ ឃាំងណា
 មិញ ម្ចាស់អាវុសាតាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈរបស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល
 វិបត្តិចាកសីល វិមុត្តិសាមសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើ អវិប្បដិសារៈ
 មិនមានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកអវិប្បដិសារៈ វិមុត្តិសាម
 សូន្យចាកឧបនិស្ស័យ ។ មេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សីលវាគ្គ កាវសោ សីលសម្បជ្ជស្ស ឧបទិសសម្បជ្ជោ
 ហោតិ អវិច្ឆន្តសករោ អវិច្ឆន្តសាច សតិ
 អវិច្ឆន្តសាសម្បជ្ជស្ស ឧបទិសសម្បជ្ជំ ហោតិ
 ចាមុជ្ជំ ចាមុជ្ជំ សតិ ចាមុជ្ជសម្បជ្ជស្ស
 ឧបទិសសម្បជ្ជោ ហោតិ មីតំ មីតំយោ សតិ
 មីតំសម្បជ្ជស្ស ឧបទិសសម្បជ្ជោ ហោតិ មស្សន្តិ
 មស្សន្តិយោ សតិ មស្សន្តិសម្បជ្ជស្ស ឧបទិសសម្បជ្ជំ
 ហោតិ សុខំ សុខេ សតិ សុខសម្បជ្ជស្ស
 ឧបទិសសម្បជ្ជោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិម្ហំ សតិ សម្មាសមាធិសម្បជ្ជស្ស
 ឧបទិសសម្បជ្ជំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនេ សតិ យថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនសម្បជ្ជស្ស ឧបទិសសម្បជ្ជោ ហោតិ ឯត្ថិ-
 ធាវិកោ ឯត្ថិធាវិកេ សតិ ឯត្ថិធាវិកេសម្បជ្ជស្ស
 ឧបទិសសម្បជ្ជំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

ខ្នាលកាវសោតាំងឡាយ អវិច្ឆន្តសារៈរបស់បុគ្គលមានសីល បរិច្ចេក
 ដោយសីលហើយ វេមនិបរិច្ចេក ដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើអវិច្ឆន្ត-
 សារៈ មានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលបរិច្ចេក ដោយអវិច្ឆន្តសារៈវេមនិ
 បរិច្ចេកដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើ បាមុជ្ជៈមានហើយ មីតរបស់បុគ្គល
 បរិច្ចេកដោយបាមុជ្ជៈ វេមនិបរិច្ចេកដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើ មីតមាន
 ហើយ មស្សន្តិរបស់បុគ្គលបរិច្ចេក ដោយមីត វេមនិបរិច្ចេកដោយឧ-
 បទិស្ស័យកាលបើមស្សន្តិមានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលបរិច្ចេកដោយមស្សន្តិ
 វេមនិបរិច្ចេកដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើសុខៈមានហើយ សម្មាសមាធិ
 របស់បុគ្គលបរិច្ចេកដោយសុខៈ វេមនិបរិច្ចេកដោយឧបទិស្ស័យ កាល
 បើសម្មាសមាធិ មានហើយ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គល
 បរិច្ចេកដោយសម្មាសមាធិ វេមនិបរិច្ចេកដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមានហើយ ឯត្ថិធាវិកៈរបស់បុគ្គលបរិច្ចេក
 ដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ វេមនិបរិច្ចេកដោយឧបទិស្ស័យ កាល
 បើឯត្ថិធាវិកៈមានហើយ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈរបស់បុគ្គលបរិច្ចេក
 ដោយឯត្ថិធាវិកៈ វេមនិបរិច្ចេក ដោយឧបទិស្ស័យ ។

សេយ្យដាច់ អាវុសោ វុត្តា សាទាបលាសសម្បជ្ជោ
 តស្ស បច្ឆវត្តាចំ ចារិច្ចរំ កន្ធនំ តចោមំ ដេត្តមិ
 'សារោមំ ចារិច្ចរំ កន្ធនំ ឯវិចារំ ទោ អាវុសោ
 សីលវតោ សីលសម្បជ្ជស្ស ឧបចំសសម្បជ្ជោ ហោតិ
 អវិប្បជ្ជសារោ អវិប្បជ្ជសារេ សតិ អវិប្បជ្ជសារេសម្ប-
 ជ្ជស្ស ឧបចំសសម្បជ្ជំ ហោតិ ចាមុជ្ជំ ។ បេ ។
 វិមុត្តញ្ញាណទស្សន្តំ ។

(៥) តត្រ ទោ អាយស្មា អនន្តោ កិក្ខុ
 អាមន្តសំ ទុស្ស័លស្ស អាវុសោ សីលវិប្បជ្ជស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិប្បជ្ជសារោ អវិប្បជ្ជសារេ
 អសតិ អវិប្បជ្ជសារវិប្បជ្ជស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ
 ចាមុជ្ជំ ចាមុជ្ជំ អសតិ ចាមុជ្ជវិប្បជ្ជស្ស ហត្ថបដិសា
 ហោតិ មីតិ មីតិយា អសតិ មីតិវិប្បជ្ជស្ស
 ហត្ថបដិសា ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា អសតិ

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលចម្លែងវិជ្ជាដោយមក
 នឹងស្វីករហើយ ក្រមរមេសំឈើនោះក្តី កំចរិប្បណិ សំបកក្តី ប្រាយក្តី
 ភ្លឹមក្តី កំចរិប្បណិ យ៉ាងណាម៉េញ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អវិប្ប-
 ជ្ជសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល ចម្លែងវិជ្ជាដោយសីល វេមនិចរិប្បណិ
 ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើអវិប្បជ្ជសារៈមានហើយ បាមុជ្ជរបស់បុគ្គល
 ចម្លែងវិជ្ជាដោយអវិប្បជ្ជសារៈ វេមនិចរិប្បណិដោយឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។
 វិមុត្តញ្ញាណទស្សនៈ កំយាងនោះដែរ ។

(៥) ក្នុងវិចារឯង ព្រះគោនុដ៍មានកាយ មានបេរីពានី
 ក៏កុំទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អវិប្បជ្ជសារៈរបស់បុគ្គល
 ទ្រុស្តសីល វិបត្តិចកសីល វេមនិសាបស្សន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាល
 បើអវិប្បជ្ជសារៈមិនមានហើយ បាមុជ្ជរបស់បុគ្គលវិបត្តិចាកអវិប្បជ្ជសារៈ
 វេមនិសាបស្សន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើបាមុជ្ជៈ មិនមានហើយ
 បីរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបាមុជ្ជៈ វេមនិសាបស្សន្យ ចាកឧប-
 និស្ស័យ កាលបើបី មិនមានហើយ បស្សន្តិរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបី
 វេមនិសាបស្សន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើបស្សន្តិ មិនមានហើយ

បុគ្គលិកបុគ្គលិក ហត្ថបទិសំ ហោតិ សុខំ សុខេ អសតិ
 សុខវិបុលស្ម ហត្ថបទិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិន្តិ អសតិ សម្មាសមាធិវិបុលស្ម
 ហត្ថបទិសំ ហោតិ យោក្ខតត្ថាណាទស្សនំ
 យោក្ខតត្ថាណាទស្សនំ អសតិ យោក្ខតត្ថាណា-
 ទស្សនវិបុលស្ម ហត្ថបទិសោ ហោតិ វិជ្ជាវិភាគ
 វិជ្ជាវិភាគ អសតិ វិជ្ជាវិភាគវិបុលស្ម ហត្ថបទិសំ
 ហោតិ វិបុលស្ម វិជ្ជាវិភាគ ។ សេច្បថាម
 អាវុសោ ក្រោ សាទាមសាសវិបុលស្ម តស្ស
 ចម្បង្គតាម ឧ ចារិយិ កង្ខតំ តោមំ ផេត្តិមំ
 សាពេមំ ឧ ចារិយិ កង្ខតំ ឯវេម ទោ អាវុសោ
 មុស្សិលស្ម សីលវិបុលស្ម ហត្ថបទិសោ ហោតិ
 អវិច្ឆន្ទសាពេ អវិច្ឆន្ទសាម អសតិ អវិច្ឆន្ទ-
 សាវិបុលស្ម ហត្ថបទិសំ ហោតិ ចាមុដ្ឋំ ។ បេ ។

សុខៈរបស់បុគ្គលវិបុលស្ម វេទនាសម្បទាឧបទិស្សយ កាល
 បើសុខៈមិនមានហើយ សម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលវិបុលស្ម វេទនា
 សម្បទា ឧបទិស្សយ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមានហើយ
 យោក្ខតត្ថាណាទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបុលស្ម សម្មាសមាធិ វេទនាសម
 ស្បទាឧបទិស្សយ កាលបើយោក្ខតត្ថាណាទស្សនៈ មិនមានហើយ
 វិជ្ជាវិភាគៈរបស់បុគ្គលវិបុលស្ម យោក្ខតត្ថាណាទស្សនៈ វេទនាសម
 ស្បទាឧបទិស្សយ កាលបើវិជ្ជាវិភាគៈមិនមានហើយ វិបុលស្ម
 ទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបុលស្ម ចាត់វិជ្ជាវិភាគៈ វេទនាសម្បទា
 ឧបទិស្សយ ។ ម្នាលគរុសាទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើម
 ឈើ ដែលវិបុលស្ម ចាត់វិជ្ជាវិភាគហើយ ក្រុមរបស់ឈើចាត់
 ក៏មិនស្លាប់បូកស្លាប់ សំបកក្តី ប្រាយក្តី ភ្លើងក្តី ក៏មិនស្លាប់
 បូកស្លាប់ ចាត់វិជ្ជាវិភាគ ម្នាលគរុសាទាំងឡាយ អវិច្ឆន្ទសា
 របស់បុគ្គលប្រសូសិល វិបុលស្ម ចាត់វិជ្ជាវិភាគហើយ វេទនាសម្បទា
 ឧបទិស្សយ កាលបើអវិច្ឆន្ទសា មិនមានហើយ ចាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គល
 វិបុលស្ម អវិច្ឆន្ទសា វេទនាសម្បទា ឧបទិស្សយ ។ បេ ។

វិមុត្តិក្កាណាទស្សន៍ ។ សីលវេទា អាវុសោ សីល-
 សម្បជ្ជស្ស ឧបដេសសម្បជ្ជោ ហោតិ អវិប្បជ្ជសារោ
 អវិប្បជ្ជសារេ នតិ អវិប្បជ្ជសារសម្បជ្ជស្ស ឧបដេស-
 សម្បជ្ជំ ហោតិ ចាធុជ្ជំ ចាធុជ្ជេ នតិ ចាធុជ្ជសម្ប-
 ជ្ជស្ស ឧបដេសសម្បជ្ជោ ហោតិ មីតិ មីតិយា នតិ
 មីតិសម្បជ្ជស្ស ឧបដេសសម្បជ្ជោ ហោតិ មស្សន្ទ្រិ
 មស្សន្ទ្រិយា នតិ មស្សន្ទ្រិសម្បជ្ជស្ស ឧបដេសសម្បជ្ជំ
 ហោតិ សុខំ សុខេ នតិ សុខសម្បជ្ជស្ស ឧបដេស-
 សម្បជ្ជោ ហោតិ សម្មាសមាធិំ សម្មាសមាធិម្ហិ
 នតិ សម្មាសមាធិសម្បជ្ជស្ស ឧបដេសសម្បជ្ជំ
 ហោតិ យថាភូតក្កាណាទស្សន៍ យថាភូតក្កាណា-
 ទស្សន៍ នតិ យថាភូតក្កាណាទស្សន៍សម្បជ្ជស្ស
 ឧបដេសសម្បជ្ជោ ហោតិ ធិត្ថំនាវិកកោ
 ធិត្ថំនាវិកកេ នតិ ធិត្ថំនាវិកកសម្បជ្ជស្ស
 ឧបដេសសម្បជ្ជំ ហោតិ វិមុត្តិក្កាណាទស្សន៍ ។

វិមុត្តិក្កាណាទស្សន៍ កំយាទិវនាវេន ។ ខ្លួនអាវុសាចំនិឡាយ
 អវិប្បជ្ជសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌ដោយសីលហើយ វេទន
 បរិបូណ៌ដោយឧបទិស្សយ កាលបើអវិប្បជ្ជសារៈមានហើយ បាមុជ្ជៈ
 របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយអវិប្បជ្ជសារៈ វេទនបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្សយ
 កាលបើបាមុជ្ជៈមានហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបាមុជ្ជៈ វេទន
 បរិបូណ៌ដោយឧបទិស្សយ កាលបើ ចិត្ត មានហើយ បស្សន្ទ្រិរបស់
 បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយចិត្ត វេទនបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្សយ កាលបើបស្សន្ទ្រិ
 មានហើយ សុខរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបស្សន្ទ្រិ វេទនបរិបូណ៌ដោយ
 ឧបទិស្សយ កាលបើសុខៈ មានហើយ សម្មាសមាធិរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌
 ដោយសុខៈ វេទនបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្សយ កាលបើសម្មាសមាធិ
 មានហើយ យថាភូតក្កាណាទស្សន៍ របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយសម្មា-
 សមាធិ វេទនបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្សយ កាលបើយថាភូតក្កាណាទស្សន៍
 មានហើយ ធិត្ថំនាវិកកៈ របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយយថាភូត-
 ក្កាណាទស្សន៍ វេទនបរិបូណ៌ ដោយឧបទិស្សយ កាលបើធិត្ថំនា
 វិកកៈ មានហើយ វិមុត្តិក្កាណាទស្សន៍ របស់បុគ្គលបរិបូណ៌
 ដោយធិត្ថំនាវិកកៈ វេទនបរិបូណ៌ ដោយឧបទិស្សយ ។

សេយ្យជាមិ អារុសោ វុត្តោ សាទាបលា-
 សសម្បជ្ជោ ឥស្ស ចម្បង្គកាមិ ចារិយុរិ កង្កតិ
 កតោមិ ផេត្តមំ សារោមិ ចារិយុរិ កង្កតិ
 ឯវេវ ចោ អារុសោ សីលវតោ សីលសម្បជ្ជស្ស
 ឧបង្គសសម្បជ្ជោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិ-
 សារេ សតំ អវិប្បដិសារសម្បជ្ជស្ស ឧបង្គសសម្បជ្ជ-
 ហោតិ ចាម្បជ្ជំ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណធស្សន្តំ ។

[៦] អថចោ អាយស្មា អានន្តោ យេន កកវា
 តេជុបសន្តមំ ឧបសន្តមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯតមន្តំ ចិសិនំ ។ ឯតមន្តំ ចិសិន្នោ ចោ អាយស្មា
 អានន្តោ កកវន្តំ ឯតនវោច សិយា មុ ចោ កន្ត
 កំត្វានោ តថាវុតោ សមាជិយ្យដិសារោ យថា នេវ
 បវរិយំ បវរិសញ្ញំ អស្ស ន អាចស្មី
 អាចាសញ្ញំ អស្ស ន តេជស្មី តេជោសញ្ញំ
 អស្ស ន វាយស្មី វាយោសញ្ញំ

ម្ចាស់ភាវុសាទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមរោង ដែលបរិបូណ៌ដោយ
 បែកនឹងស្លឹកហើយ ក្រមរបស់ឈើនោះក្តី ក៏រើមនិបបូណ៌ សំ-
 បកក្តី ស្រាយក្តី ខ្លីមកក្តី ក៏រើមនិបបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់
 ភាវុសាទាំងឡាយ វិប្បដិសារេ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
 ដោយសីលហើយ រើមនិបបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើវិប្បដិ-
 សារេ មានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយវិប្បដិសារេ
 រើមនិបបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណធស្សន្តំ កំយាតិ
 តោវេវ ។

[៦] ព្រោះនោះ ព្រះអង្គដ៏មានកាយ ចូលទៅកាលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
 គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអង្គដ៏មានកាយ គង់ក្នុងទីសមគួរ
 ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន ការបាទនូវសមាធិ មានសកលដូច្នេះ គប្បីមានផលកិត្តុ
 វិជ្ជា ដូចយ៉ាងកិត្តុ មិនសំគាល់ថា ដ៏ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា
 ទឹកក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើងក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា រូបក្នុងរូប

អស្ស ឧ អកាសាធិញ្ចាយនេ អកាសា-
 ធិញ្ចាយនេសត្ថី អស្ស ឧ វិញ្ញាណាញ្ចាយនេ
 វិញ្ញាណាញ្ចាយនេសត្ថី អស្ស ឧ ភាគិញ្ចា-
 ញ្ចាយនេ ភាគិញ្ចាញ្ចាយនេសត្ថី អស្ស ឧ
 វេសញ្ជាសញ្ចាយនេ វេសញ្ជាសញ្ចាយនេ-
 សត្ថី អស្ស ឧ វេលោកេ វេលោកេសត្ថី
 អស្ស ឧ បរលោកេ បរលោកេសត្ថី អស្ស សត្ថី
 ច ចធម៌ អស្សតិ ។ សិយា វាធម៌ វិទុនោ
 តថាវោ សមាធិធម្មិលោកោ យថា វេ បរិយេ
 បរិសត្ថី អស្ស ឧ អបស្មី វាចាសត្ថី អស្ស ឧ
 តេជស្មី តេជសត្ថី អស្ស ឧ វិយស្មី វិយសត្ថី
 អស្ស ឧ អកាសាធិញ្ចាយនេ អកាសាធិញ្ចា-
 យនេសត្ថី អស្ស ឧ វិញ្ញាណាញ្ចាយនេ វិញ្ញា-
 ណាញ្ចាយនេសត្ថី អស្ស ឧ ភាគិញ្ចាញ្ចាយនេ
 ភាគិញ្ចាញ្ចាយនេសត្ថី អស្ស ឧ វេសញ្ជាស-
 ញ្ចាយនេ វេសញ្ជាសញ្ចាយនេសត្ថី អស្ស

មិនសំគាល់ថា អកាសាធិញ្ចាយនេ ក្នុងអកាសាធិញ្ចាយនេ មិនសំ-
 គាល់ថា វិញ្ញាណាញ្ចាយនេ ក្នុងវិញ្ញាណាញ្ចាយនេ មិនសំគាល់ថា
 ភាគិញ្ចាញ្ចាយនេ ក្នុងភាគិញ្ចាញ្ចាយនេ មិនសំគាល់ថា វេ-
 សញ្ជាសញ្ចាយនេ ក្នុងវេសញ្ជាសញ្ចាយនេ មិនសំគាល់ថា
 លោកេ ក្នុងលោកេ មិនសំគាល់ថា លោកាធិមុខ ក្នុង
 លោកាធិមុខ ត្រានៃដ៏អ្នកមានសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់
 ជាធម្មតា) ចំណេះ ។ ម្ចាស់កន្លែង ការបោះទូរ
 សមាធិ មានសកាធិដូច្នេះ ធម្ម៌មានដល់កិត្តិយ៍ ដូចយ៉ាងកិត្តិ
 មិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិន
 សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់
 ថា អកាសាធិញ្ចាយនេ ក្នុងអកាសាធិញ្ចាយនេ មិនសំគាល់
 ថា វិញ្ញាណាញ្ចាយនេ ក្នុងវិញ្ញាណាញ្ចាយនេ មិនសំគាល់
 ថា ភាគិញ្ចាញ្ចាយនេ ក្នុងភាគិញ្ចាញ្ចាយនេ មិនសំគាល់
 ថា វេសញ្ជាសញ្ចាយនេ ក្នុងវេសញ្ជាសញ្ចាយនេ

១ និពលោកេ និពលោកេសត្ថិ អស្ស
 ២ បរលោកេ បរលោកេសត្ថិ អស្ស សត្ថិ ៣
 ៤ អស្សតិ ។ យថាភិក្ខុ មន កន្ត ភិក្ខុ
 ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនោ ។ សមាធិប្បដិសាកោ យថា
 ទេវ បរិយេ បរិសត្ថិ អស្ស ១ អាបស្មី
 អាបាសត្ថិ អស្ស ១ ភេទស្មី ភេទាសត្ថិ អស្ស
 ១ ភិយស្មី ភិយាសត្ថិ អស្ស ១ អាតាសាធិ-
 ញាយនេ អាតាសាធិញាយនេសត្ថិ អស្ស ១
 វិញាលញាយនេ វិញាលញាយនេសត្ថិ អស្ស
 ១ អាតិញញាយនេ អាតិញញាយនេសត្ថិ
 អស្ស ១ ទេវសញាសញាយនេ ទេវសញាស-
 ញាយនេសត្ថិ អស្ស ១ និពលោកេ និពលោកេ-
 សត្ថិ អស្ស ១ បរលោកេ បរលោកេសត្ថិ អស្ស
 សត្ថិ ៣ មន អស្សតិ ។ និពលោកេ ភិក្ខុ
 ឯវ សត្ថិ ហោតិ ឯវ សន្តិ ឯវ បរិវត្ត
 យនិម សត្វសត្វាសមាថា សត្វបដិប្បដិសន្ធិត្តា
 តណ្ហត្វាយោ វិរោតា ឯវោតា ឯវាធន្ត ។

មិនសំគាល់ថា លោកនេះក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកនាងមុខ
 ក្នុងលោកនាងមុខ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។
 បរិព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះក៏បានឮសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ ឥឡូវ
 មានដល់ភិក្ខុ កើតឡើង ដូចយ៉ាងភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដ៏ មិន
 សំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់
 ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាតាសាធិញាយនេ ក្នុង
 អាតាសាធិញាយនេ មិនសំគាល់ថា វិញាលញាយនេ ក្នុង
 វិញាលញាយនេ មិនសំគាល់ថា អាតិញញាយនេ ក្នុងអាតិញញាយ-
 នេ មិនសំគាល់ថា ទេវសញាសញាយនេ ក្នុង
 ទេវសញាសញាយនេ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ
 មិនសំគាល់ថា លោកនាងមុខ ក្នុងលោកនាងមុខ គ្រាន់តែជាអ្នក
 មានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់កាន់ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 ភិក្ខុជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំ ជាធម្មជាតិស្ងប់
 ខ្ញុំ ជាធម្មជាតិឥតម គឺធម៌ ជាគ្រឿងរាប់ ខ្ញុំសង្ខារទាំងពួង ជា
 គ្រឿងរលស់ចោល ខ្ញុំកាលសំគាល់ ជាគ្រឿងរលស់ទៅនៃ
 កណ្តា ជាគ្រឿងឡើយណាយ ជាទីលេង គឺព្រះធម្មតា ។

ឯវិ ទោ អាទទុ សំយោ វិក្កុនោ តថាវុចា
 សហនិច្ឆេដិលារោ យថា ទេវី បរិវរិយំ ចរិវិសត្ថិ
 អស្ស ឧ អាចស្មី រាចោសត្ថិ អស្ស ឧ គេជស្មី
 តេជោសត្ថិ អស្ស ឧ វាយស្មី វាយោសត្ថិ អស្ស
 ឧ រាតាសាឧញ្ចាយនេ អាតាសាឧញ្ចាយនេ
 សត្ថិ អស្ស ឧ វិញ្ញាណញ្ចាយនេ វិញ្ញាណញ្ចា-
 យនេសត្ថិ អស្ស ឧ អាតិញ្ចញ្ចាយនេ
 អាតិញ្ចញ្ចាយនេសត្ថិ អស្ស ឧ ទេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយនេ ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយនេសត្ថិ
 អស្ស ឧ ឥន្ទលោកោ ឥន្ទលោកោសត្ថិ អស្ស ឧ
 បរលោកោ បរលោកោសត្ថិ អស្ស សត្ថិ ឧ បឋម
 អស្សតិ ។

[៧] អថេចា អាយស្មា អាទន្តោ យេនាយស្មា
 សាវិធពុតោ គេទុបសង្កតិ ឧបសង្កតិទា អាយស្មតា
 សាវិធពុតោ សន្និ សន្នោនំ សន្នោនមិយំ កតំ
 សាកណិយំ វិវិសាមត្វា ឯតាមន្តំ ឯសិទិ ។

ម្ចាស់កាន់ ការបាទនូវសមាធិ មានសកាតដូច្នោះ ឆប្បីមានដល់
 កិត្តិយានិវាសន៍ ដូចយ៉ាងកិត្តិ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា
 ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុង
 ខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាកាសចក្ខុវិស័យនេះ ក្នុងអាកាសចក្ខុវិស័យនេះ
 មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណចក្ខុវិស័យនេះ ក្នុងវិញ្ញាណចក្ខុវិស័យនេះ មិនសំ-
 គាល់ថា អាតិចក្ខុវិស័យនេះ ក្នុងអាតិចក្ខុវិស័យនេះ មិនសំគាល់ថា
 ទេវសញ្ញាណចក្ខុវិស័យនេះ ក្នុងទេវសញ្ញាណចក្ខុវិស័យនេះ មិនសំគាល់ថា
 លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោក
 ខាងមុខទេ ព្រាន់តែជាម្ចាស់មានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

(៧) ព្រោះនោះ ព្រះអានន្តជំនាន់កាយ ចូលទៅក
 ព្រះសាវិធពុតជំនាន់កាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករយ
 ជាមួយនឹងព្រះសាវិធពុតជំនាន់កាយ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួរ
 រីករយនឹងពាក្យ ដែលគួររីករយ ក៏នត់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

ឯកាច្ឆន្ទំ មិនស្មើគ្នា ទោះ កាយស្មោះ អាចធ្វើ
 កាយស្មើ ភាវីបុត្តំ ឯកាច្ឆន្ទំ សំយោ ទុ ទោះ
 ភាវីសោ ភាវីបុត្តំ ភិក្ខុនោ ឥតាវុចា សហជំប្ប-
 ជំណាកោ យថា ទេវេ បម្រើយំ បម្រើសត្វំ អស្ស ទ
 អាចស្មី អាចាសត្វំ អស្ស ទ តេជស្មី តេជោ-
 សត្វំ អស្ស ទ ភិយស្មី ភិយោសត្វំ អស្ស ទ
 អាតាសាធិញ្ញាយននេ អាតាសាធិញ្ញាយននេសត្វំ
 អស្ស ទ វិញ្ញាណញ្ញាយននេ វិញ្ញាណញ្ញាយននេ-
 សត្វំ អស្ស ទ អាតិញ្ញាយននេ អាតិញ្ញាយ-
 ននេសត្វំ អស្ស ទ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយននេ
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយននេសត្វំ អស្ស ទ ឥន-
 លោកេ ឥនលោកេសត្វំ អស្ស ទ បរលោកេ
 បរលោកេសត្វំ អស្ស សត្វំ ទ បដ
 អស្សនិ ។ សំយោ ភាវីសោ អាចទុ ភិក្ខុនោ
 ឥតាវុចា សហជំប្បជំណាកោ យថា ទេវេ បម្រើយំ
 បម្រើសត្វំ អស្ស ។ បេ ។ ទ បរលោកេ
 បរលោកេសត្វំ អស្ស សត្វំ ទ បដ អស្សនិ ។

លុះព្រះភាន់ដំបូងកាយ គង់ក្នុងទីដ៏សមរម្យហើយ ក៏មានជេវៈ(១)
 ទ័ព្រះភាវីបុត្តដ៏មានកាយដូច្នេះថា ម្ចាស់ភាវីសាភាវីបុត្ត ការបាន
 ខ្លួនសមាធិ មានសភាពដូច្នេះ ឥឡូវមានដល់ភិក្ខុវិជ្ជា ដូចយ៉ាង
 ភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់
 ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា
 អាកាសានញ្ញាយននៈ ក្នុងអាកាសានញ្ញាយននៈ មិនសំគាល់ថា
 វិញ្ញាណញ្ញាយននៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយននៈ មិនសំគាល់ថា ភាគិញ-
 ញ្ញាយននៈ ក្នុងភាគិញញ្ញាយននៈ មិនសំគាល់ថា ទេវសញ្ញាសញ្ញា-
 ញ្ញាយននៈ ក្នុងទេវសញ្ញាសញ្ញាយននៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេៈ
 ក្នុងលោកនេៈ មិនសំគាល់ថា លោកខាតមុខ ក្នុងលោកខាតមុខទេ
 គ្រាន់តែជាអ្នកមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់ភាវីសាភានុ
 ការបានខ្លួនសមាធិ មានសភាពដូច្នេះ ឥឡូវមានដល់ភិក្ខុវិជ្ជា ដូចយ៉ាងភិក្ខុ
 មិនសំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដី ។ បេ ។ មិនសំគាល់ថា លោកខាតមុខ
 ក្នុងលោកខាតមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នកមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

យថាភាគី មនាវុសោ សាវ័យុត្ត សិរេន កិច្ចុតោ
 តថាវុតោ សមាទិប្បដិលាភោ យថា ទេវ បថវិយំ
 បថវិសត្ថិ អស្ស ។ មេ ។ ន មរណោកោ
 មរណោកសត្ថិ អស្ស សត្ថិ ន មន អស្សនិ។
 ឯកមិទាហំ អកុសោ អាទទ្ធ សមយំ ឥនេវ
 សាវត្ថិយំ វិហាមិ អន្តរិនស្មី តត្ថាហំ(១) តថាវុបំ
 សមាទិ សមាទដ្ឋិ(២) យថា ទេវ បថវិយំ បថវិ-
 សត្ថិ អរោហសី ន អាបម្មិ អាចោសត្ថិ អរោហសី
 ន ទេវិនស្មី ទេវោសត្ថិ អរោហសី ន វាយស្មី
 វាយសត្ថិ អរោហសី ន អាតាសានញាយននេ
 អាតាសានញាយននសត្ថិ អរោហសី ន វិញ្ញាណ-
 ញាយននេ វិញ្ញាណញាយននសត្ថិ អរោហសី
 ន អាតិញ្ញញាយននេ អាតិញ្ញញាយនន-
 សត្ថិ អរោហសី ន ទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយននេ
 ទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយននសត្ថិ អរោហសី ន
 ឥនលោកោ ឥនលោកសត្ថិ អរោហសី

១. ម. អថាហំ ។ ២. ម. ធម៌លកខំ ។

មាលកុសោសាវ័យុត្ត ចុះការបោទទូរសមាទិ មានសភាពដូច្នេះ ឧប្ប
 មានដល់ភិក្ខុ តើដូចម្តេច ដូចយ៉ាងភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ បេ។
 មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នក
 មានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ មាលកុសោសាវ័យុត្ត សម័យមួយ ខ្ញុំ
 នៅក្នុងអន្តរេន ទៀបក្រុងសាវ័ត្តិទេវេនេន ខ្ញុំបាទចូលសមាទិ មានសភាព
 ដូច្នេះ ក្នុងទីនោះគឺខ្ញុំមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក
 មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា
 អាកាសានញាយននៈ ក្នុងអាកាសានញាយននៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណ-
 ញាយននៈ ក្នុងវិញ្ញាណញាយននៈ មិនសំគាល់ថា អាតិញ្ញញាយននៈ
 ក្នុងអាតិញ្ញញាយននៈ មិនសំគាល់ថា ទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយននៈ
 ក្នុងទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយននៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះក្នុងលោកនេះ

ន បរលោកោ បរលោកោសត្ថិ អហោសិ សត្ថិ
 ច បដ(១) អហោសិដ្ឋិ ។ កាំសត្ថិ បដា-
 យស្មា សាវីរុក្ខោ ភស្មី សមយេ អហោសិភិ ។
 កវិនិហោតោ ធិត្វាដំ កវិនិហោតោ ធិត្វាដំ ទោ មេ
 អាវុសា អញ្ញាវ សញ្ញា ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាវ សញ្ញា
 ធិត្វាដំ ។ សេយ្យតាមិ អាវុសា សត្ថាសិកាភ្នំស្ម័
 ឈាយមាទស្ម័ អញ្ញាវ អត្ថិ ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាវ អត្ថិ
 ធិត្វាដំ ឯវាមេវ ទោ មេ អាវុសា កវិនិហោតោ
 ធិត្វាដំ កវិនិហោតោ ធិត្វាដំ អញ្ញាវ សញ្ញា
 ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាវ សញ្ញា ធិត្វាដំ កវិនិហោតោ
 ធិត្វាដំ សត្ថិ ច បដាបំ អាវុសា ភស្មី សមយេ
 អហោសិដ្ឋិ ។

[៨] សង្ខារោ កិល្យានេតិកុ ហោតំ លោ ច សីលកំ
 ឯវំ សោ តេជោដ្ឋេន អបរិមុកោ ហោតិ តេជ
 តំ អដ្ឋំ បរិមុកេតត្ថំ កិល្យានំ សង្ខារោ អស្សំ សីលកំ ពាតិ។

១ ម. ឧត្តរា មេតិ បាហា វិស្សនិ។

មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នកមាន
 សញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ចុះប្រសិនបើមានអាយុ មានសញ្ញាដូច
 ម្តេចក្នុងសម័យនោះ ។ ម្ចាស់អាវុសា សញ្ញាកើតឡើងដល់ខ្ញុំដោយឡែក
 ថា ការលេចនៅនៃភពនិព្វាន ការលេចនៅនៃភពនិព្វានដូច្នេះ សញ្ញា
 លេចនៅត្រង់ដោយឡែក ។ ម្ចាស់អាវុសា ប្រៀបដូចបំណែកភ្នំ
 កំពុងនេះ អណ្តាតកើតឡើងដោយឡែក អណ្តាតលេចនៅត្រង់ដោយ
 ឡែកយ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អាវុសា សញ្ញាកើតឡើងដល់ខ្ញុំដោយឡែក
 ថា ការលេចនៅនៃភពនិព្វាន ការលេចនៅនៃភពនិព្វាន ដូច្នេះ
 សញ្ញាលេចនៅត្រង់ ដោយឡែក ម្ចាស់អាវុសា ក្នុងសម័យនោះ
 ខ្ញុំនៅតែមានសញ្ញាថា ការលេចនៅនៃភពនិព្វាន (ប៉ុណ្ណោះ) ។

[៨] ម្ចាស់កិត្យុតាំងឡាយ កិត្យុតានសង្ខារហើយ តែមិនមានសីល
 កិត្យុតានឈ្មោះថា មិនពេញលេញ ដោយអន្តរនោះ យ៉ាងនេះ កិត្យុ
 តានោះ គប្បីបំពេញអន្តរនោះ ឲ្យពេញលេញឡើង ដោយគិតថា ធ្វើដូច
 ម្តេចហ្ន៎ ឲ្យពេញអញ្ច មានសង្ខារផង មានសីលផង ។

យនោ ច យោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្តោ
 ច យោភិ សីលវា ច ឯវិ សោ នេនេន្តិ
 ចវិប្បកេ យោភិ ។ សន្តោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យោភិ សីលវា ច ចោ ច ឥហុស្សុតោ ។ មេ ។
 ឥហុស្សុតោ ច យោ ច ធម្មកាចីកោ
 ធម្មកាចីកោ ច ចោ ច បរិសាវចកេ បរិសាវចកេ
 ច ចោ ច វិសារោ បរិសាយ ធម្មំ ធម្មេន្តិ
 វិសារោ ច បរិសាយ ធម្មំ ធម្មេន្តិ យោ ច វិប-
 យនកេ វិបយនកេ ច យោ ច អារត្តាកោ បន្តសេនា-
 សនោ អារត្តាកោ ច បន្តសេនាសនោ យោ ច
 ចតុម្ពំ ឈានំ អភិចេតសិកានំ ឯដ្ឋធម្មសុខ-
 វិហារំ ឯតាមលាភី យោភិ អភិច្ឆលាភី អត-
 សិលាភី ចតុម្ពំ ឈានំ អភិចេតសិកានំ
 ឯដ្ឋធម្មសុខវិហារំ ឯតាមលាភី យោភិ អភិច្ឆ-
 លាភី អតសិលាភី យោ ច អានាភិ ទយា
 អនាសវិ ចេនេវិធីន្តិ បញ្ញាវិធីន្តិ ឯដ្ឋេវ ធម្មេ
 សយំ អភិញ្ញា សន្និកាត្វា ទបសម្បដ្ឋំ វិហារំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ កាលណា ភិក្ខុមានសប្បដ័ន្ធ មានសីលដ័ន្ធ
 រើបភិក្ខុនោះឈ្មោះ ឈ្មោះលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុមានសប្ប ទាំងមានសីលហើយ
 តែវា មិនបានចេះដឹងច្រើន ។ មេ ។ ចេះដឹងច្រើនហើយ
 តែមិនចេះសំដែងធម៌ ចេះសំដែងធម៌ហើយ តែចូលកាន់
 បរិសទ្ធមិនតែ ចូលកាន់បរិសទ្ធពើរហើយ តែមិនក្រៀវក្រាស់ដែន
 ធម៌ដល់បរិសទ្ធ ក្រៀវក្រាស់ដែនធម៌ដល់បរិសទ្ធហើយ តែមិនទ្រទ្រង់
 វិន័យទ្រទ្រង់វិន័យហើយ តែមិនប្រក្រត្តនៅក្នុងព្រៃ ដែលមានសេនាសនៈ
 ស្ងាត់ ចៅក្នុងព្រៃ មានសេនាសនៈស្ងាត់ហើយ តែមិនបាទកាម
 ប្រាថ្នា មិនបាទដោយមិនលំបាក មិនបាទដោយជិយ ខ្លាចក្នុងជួន
 ដែលកាស្រ័យខ្លាចក្នុងជ្រៃសើរ ដាច់នៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន បាទកាម
 ប្រាថ្នា បាទដោយមិនលំបាក បាទដោយជិយ ខ្លាចក្នុងជួន ដែល
 កាស្រ័យខ្លាចក្នុងជ្រៃសើរ ដាច់នៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នហើយ តែមិន
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្លាចក្រៃម្តង មិនបញ្ញាវិធី ដែលមិនមានភាសាព្រោះ
 អស់ភាសាទាំងឡាយ ដោយប្រាថ្នាដ៏ក្អមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

ឃី សោ តេជោ អចរិយោ ហោតិ ភេទ តំ អង្គំ
 បរិបូរេត្វំ កំណាហំ សន្តោ ច អស្សំ សីលវា ច
 តហុស្សុតោ ច ធម្មកាមីតោ ច បរិសាវចរោ ច
 វិសារគោ ច បរិសាយ ធម្មំ ទេសេយ្យំ វិជយនរោ
 ច អារាញតោ ច បន្តសេនាសនោ ច ឧត្តត្វ
 ឈានាមំ អាភិវេតសីកាមំ ធិដ្ឋធម្មសុខវិហារាមំ
 ធិតាមលាភី អស្សំ អត្ថជ្ឈលាភី អត្ថសិរលាភី
 អានាវាជញ្ច ទយា អនាសវំ បេតាវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ
 ធិដ្ឋេវ ធាត្ថ សយំ អភិញ្ញា សច្ចតត្វា ឧបសម្ព័ន្ធ
 វិហារេយ្យម្ហំ ។ យេតោ ច ទោ កំត្វាវ កំត្ត
 សន្តោ ច ហោតិ សីលវា ច តហុស្សុតោ ច
 ធម្មកាមីតោ ច បរិសាវចរោ ច វិសារគោ ច
 បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ វិជយនរោ ច អារាញតោ
 ច បន្តសេនាសនោ ច ឧត្តត្វ ឈានាមំ អាភិ-
 វេតសីកាមំ ធិដ្ឋធម្មសុខវិហារាមំ ធិតាម-
 លាភី ហោតិ អត្ថជ្ឈលាភី អត្ថសិរលាភី

កំត្តនោះ ឈ្មោះថា ខេរមិនបានពេញលេញ ដោយវត្ថុនោះ
 យ៉ាងនេះ កំត្តនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះ ដោយកំត្តថា
 ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឱ្យកាត្តាអញមានសង្ខារផង មានសីលផង ជាអ្នក
 ចេះដឹងច្រើនផង ចេះសំដែងធម៌ផង ចូលកាន់បរិសទ្ធព័ក្កផង
 ក្បៀវក្បាស់ដែងធម៌ដល់បរិសទ្ធផង ទ្រទ្រង់វិន័យផង ប្រព្រឹត្តនៅក្នុង
 ព្រៃមានសនាសនៈស្ងាត់ផង បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក
 បានដោយឆ័យ ទូរចក្កផ្សាន ដែលអស្រ័យនូវចិត្តដ៏ប្រសើរ ជា
 គ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវចោតាវិមុត្តិ
 នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនបានអានវា ព្រោះអស់តាសវៈពិន័យ
 ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខ ដោយទូរចក្ក ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ហេតុកំត្តចំពោះ
 កាលណា កំត្តមានសង្ខារផង មានសីលផង ជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង
 ចេះសំដែងធម៌ផង ចូលកាន់បរិសទ្ធព័ក្កផង ក្បៀវក្បាស់ដែងធម៌ដល់
 បរិសទ្ធផង ទ្រទ្រង់វិន័យផង ប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃមានសនាសនៈស្ងាត់
 ផង បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយឆ័យទូរចក្កផ្សាន
 ដែលអស្រ័យនូវចិត្តដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង

អាសាវាសញ្ច ឧយា អនាសវី ទេសោវិមុត្តិ បញ្ចាវិ-
 មុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ សយំ អភិក្ខុ សង្កកាតា ឧប-
 សម្បជ្ឈ វិហារតំ ។ ឯវី សោ ទេសដ្ឋេន បរិបូរោ
 ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ទសាចំ ធិដ្ឋេហិ
 សមន្តាគោ ភិក្ខុ សមន្តប្បាសាធិតោ ច ហោតិ
 សម្ភាគារបរិបូរោ ចាតិ ។

(៤) សង្ខោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ហោតិ នោ
 ច សីលវា សីលវា ច នោ ច ទហុស្សតោ
 ទហុស្សតោ ច នោ ច ឧត្តកថិតោ ឧត្តកថិតោ
 ច នោ ច បរិសាវនោ បរិសាវនោ ច នោ ច
 វិសារោ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ វិសារោ ច
 បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ នោ ច វិជយនោ វិជ-
 យនោ ច នោ ច អារាមោ បន្តសេនាសនោ
 អារាមោ ច បន្តសេនាសនោ នោ ច យេ តេ
 សង្កា វិហោតោ អតិក្កម្ម ឬថេ អារុហ្ម តេ កាយេន
 ធុសំត្វា វិហារតំ យេ តេ សង្កា វិហោតោ អតិ-
 ក្កម្ម ឬថេ អារុហ្ម តេ ច កាយេន ធុសំត្វា វិហារតំ

ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ដូចគោរម្បងនឹងបញ្ជាមិត្ត ដែលមិនមានកាសាវៈ
 ព្រោះអស់កាសាវៈពិនិច្ឆ័យ ដោយប្រាជ្ញាជំនុំគ្នា ដោយខ្លួនឯង ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នផង ។ ក៏គេនោះទើបរក្សាលេញដោយគន្លងនោះ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ក៏កុំពិនិច្ឆ័យ ក៏កុំដែលប្រកបដោយធម៌ខ្លាំង ១០ នេះហើយ
 ឈ្មោះថា ខាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដោយជុំវិញផង បរិបូណ៌ដោយ
 អាការ្យគ្រប់យ៉ាងផង ។

(៥) ម្ចាស់ក៏កុំពិនិច្ឆ័យ ក៏គេមានសព្វហើយ តែគ្មានសីល
 មានសីលហើយ តែមិនចេះដឹងច្រើន ចេះដឹងច្រើនហើយ តែមិន
 ចេះសំដែងធម៌ ចេះសំដែងធម៌ហើយ តែចូលកាន់បរិសទ្ធមិនកើត
 ចូលកាន់បរិសទ្ធកើតហើយ តែមិនភ្លៀវក្លា សំដែងធម៌ដល់បរិសទ្ធ
 ភ្លៀវក្លាសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្ធហើយ តែមិនច្រឡំនិវ័យ ច្រឡំ
 និវ័យហើយ តែមិនប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ មានសនាសនៈស្ងាត់ ប្រព្រឹត្ត
 នៅក្នុងព្រៃ មានសនាសនៈស្ងាត់ហើយ តែមិនបាទិវោក្ខធម៌ដ៏ល្អិត
 ដែលកន្ទុនិប្បជ្ជានហើយ បាទិវោក្ខធម៌ដោយកាយ បាទិវោក្ខធម៌
 ដ៏ល្អិត ដែលកន្ទុនិប្បជ្ជាន បាទិវោក្ខធម៌ ដោយកាយហើយ

នោ ច អាសវាធិ ទយោ អនាសវិ ចេតោ-
 វិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សង្ខតកត្វា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ ។ ឯវ សោ គេន-
 ង្កើន អបរិមុខេ ហោតិ គេន តិ អង្គំ បរិមុខេត្ថំ
 តំនាហំ សុទ្ធោ ច អស្សំ សីលភិ ច ទហុស្សតោ
 ច ធម្មតថិតោ ច បរិសាវទេវោ ច វិសាវតោ ច
 បរិសាយ ធម្មំ នេសេយ្យំ វិជយេវោ ច អាត្មតោ
 ច បន្តសេនាសនោ យេ ខេ សុត្វា វិហាត្វា អតិ-
 ត្តេត្ថ ព្រម អារុណេ ខេ ច តាយេន ធុសីត្វា វិហរេយ្យំ
 អាសវាធិត្វា ទយោ អនាសវិ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
 ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សង្ខតកត្វា ឧបសម្បជ្ឈ
 វិហរេយ្យន្តិ ។ យេនោ ច ចោ កិច្ចតេ កិច្ច សុទ្ធោ
 ច ហោតិ សីលភិ ច ទហុស្សតោ ច ធម្មតថិតោ
 ច បរិសាវទេវោ ច វិសាវតោ ច បរិសាយ ធម្មំ
 នេសេតិ វិជយេវោ ច អាត្មតោ ច បន្តសេនាសនោ

តែមិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ខ្ញុំចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិន
 មានកាសវៈ ព្រោះអស់កាសវៈពិន័យ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម
 ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ក៏កុំនោះ ឈ្មោះថា នៅ
 មិនខាន់ពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ ក៏កុំនោះ ត្រូវ
 ចំពេញអង្គនោះ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យកក្កាអញ មាន
 សព្វផល មានសីលផល ចេះដឹងច្រើនផល ចេះសំដែងធម៌
 ផល ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផល ភ្លឺវិញ្ញាណសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្យផល
 ទ្រទ្រង់វិន័យផល ប្រព្រឹត្តនៅក្នុងវិប្រា មានសេនាសនៈស្ងាត់ផល
 បានវិហាកូនមិដ្ឋិល្អិត ដែលកន្លងប្រជ្ឈានហើយ បានអារុណ្ឌជ្ឈានដោយ
 កាយផល ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្ញុំចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមាន
 កាសវៈព្រោះអស់កាសវៈពិន័យ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផល ។ ម្ចាស់ក៏កុំពិន័យ កាលណា ក៏កុំមាន
 សព្វផល មានសីលផល ចេះដឹងច្រើនផល ចេះសំដែងធម៌ផល
 ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផល ភ្លឺវិញ្ញាណសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្យផល
 ទ្រទ្រង់វិន័យផល ប្រព្រឹត្តនៅក្នុងវិប្រា មានសេនាសនៈស្ងាត់ផល

សធម្មោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វេរាទិ សីលាទិ
 ច លោ ច ពហុស្សុតោ ពហុស្សុតោ ច
 លោ ច ធម្មតាចីកោ ធម្មតាចីកោ ច លោ
 ច ចរិសាវេរោ ចរិសាវេរោ ច លោ ច
 វិសារោ ចរិសាយ ធម្មំ ធម្មេសនិ វិសារោ ច
 ចរិសាយ ធម្មំ ធម្មេសនិ លោ ច វិជយេនោ វិជយេនោ
 ច លោ ច អនេកវិហិតំ បុរោជិតំ អនុស្សាតិ
 សេយ្យធម៌ំ ឯកម្យំ ជាតិ ទ្រមំ ជាតិយោ ។ បេ ។
 ឥតិ សាគារំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុរោជិតំ
 អនុស្សាតិ អនេកវិហិតញ បុរោជិតំ អនុស្សាតិ
 សេយ្យធម៌ំ ឯកម្យំ ជាតិ ទ្រមំ ជាតិយោ ។ បេ ។
 ឥតិ សាគារំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុរោជិតំ
 អនុស្សាតិ លោ ច ទិវេន ឥត្តនា វិសុទ្ធន
 អតិក្កន្ធានុសោន ។ បេ ។ យជាតម្ភបកេ
 សត្តេ បជាបាតំ ទិវេន ច ឥត្តនា
 វិសុទ្ធន អតិក្កន្ធានុសោន ។ បេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឲ្យ ភិក្ខុមានសង្ខេប មានសីលធម៌ហើយ តែមិនជា
 អ្នកចេះដឹងច្រើន ចេះដឹងច្រើនហើយ តែមិនចេះសំដែងធម៌ ចេះ
 សំដែងធម៌ហើយ តែចូលកាន់បរិសទ្ធមិនកើត ចូលកាន់បរិសទ្ធកើត
 ហើយ តែមិនត្រូវតែសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្ធ ត្រូវតែសំដែងធម៌ដល់
 បរិសទ្ធកើត តែមិនទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់វិន័យហើយ តែមិនបោះបង្គោល
 ខ្លាចបុរោជិតស ច្រើនប្រការគឺលើកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ បេ ។
 លើកឃើញខ្លាចបុរោជិតស ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងភាព ព្រមទាំង
 ទទួល ដោយប្រការដូច្នេះ លើកឃើញខ្លាចបុរោជិតស ច្រើនប្រការគឺ
 លើកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ បេ ។ លើកឃើញខ្លាចបុរោជិតស
 ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងភាព ព្រមទាំងទទួល ដោយប្រការដូច្នេះ
 ហើយ តែខាស់មិនមានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងខ្លាចក្នុងរាងកាយ
 មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ដ៏វិញ្ញាណក្ខន្ធក្នុងកាយ ដែលអម្បាលទៅតាមកម្ម
 មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងខ្លាចក្នុងរាងកាយមនុស្សធម្មតា ។ បេ ។

យ ជាតក្ខត្ត មេត សេត្ត បដាជាតិ នោ ធន
 អាសវកំ ឧយា ។ មេ ។ សង្ខតក្ខត្តា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ។ ឯវិ សោ តេជន្តេន អបរិច្ឆេ
 យោតិ តេន តំ អន្តំ បរិច្ឆេតត្ថំ
 កត្តាហំ សនោ ធន អស្សំ សីលវា ធន
 តហុស្សកោ ធន ធម្មកម្មិកោ ធន បរិសាវនោ ធន
 វិសារោ ធន បរិសាយ ធម្មំ នេសយ្យំ វិនយនោ
 ធន អនេកាវហិតញ មុត្ថេវាសំ អនុស្សយន្ត
 សេយ្យជំនំ ឯតាម្បិ ជាតិ ទ្វេមិ ជាតិយោ ។ មេ ។
 ឥតិ សាតាវិ សឧទ្ទេសំ អនេកាវហិតំ
 មុត្ថេវាសំ អនុស្សយន្ត ជំនេន ធន ធម្មតា
 វិសុទ្ធន អតិក្ខត្តាណុសកោ ។ មេ ។ យជាតក្ខ-
 ត្ត មេត សេត្ត បដាជយន្ត អាសវកំ ឧយា ។ មេ ។
 សង្ខតក្ខត្តា ឧបសម្បជ្ជ វិហារយន្ត ។

ដឹងច្បាស់នូវក្នុងសត្វដែលមានរាង រោគមកម្តាយ តែមិនធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាស់ ។ មេ ។ ព្រោះអស់កាលៈទាំងឡាយហើយ ។ អិច្ចនោះ
 ឈ្មោះថា នៅមិនទាន់ពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះឡើយ
 អិច្ចនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យក្នុងអញ
 មានសង្ខត មានសីលផង ជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង ចេះសំដែងធម៌ផង
 ចូលកាន់បរិសទ្ធភក្តផង ត្រូវកែសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្ធផង ច្រើន
 វិន័យផង លើកឃើញនូវបុព្វេនិសម្រេចប្រការគឺ លើកឃើញ ១ ជាតិរូង
 ២ ជាតិរូង ។ មេ ។ លើកឃើញនូវបុព្វេនិសម្រេចប្រការ ព្រមទាំងគោរ
 ព្រមទាំងទទួល ដោយប្រការផ្សេងផង មានចក្ខុដូចជាទំព័រដំបូងក្នុង
 នូវចក្ខុជាចលនាមនុស្សធម្មតា ។ មេ ។ ដឹងច្បាស់នូវក្នុងសត្វដែលមានរាង
 រោគមកម្តាយ ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ។ មេ ។ ព្រោះអស់កាលៈទាំងឡាយ ។

យេនោ ច ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្តោ ច
 ហោតិ សីលវា ច តហុស្សនោ ច ធម្មកដិកោ
 ច បរិសាវនោ ច វិសាវនោ ច បរិសាយេ ធម្ម
 នេសេតិ វិជយនោ ច អនេកវិហិតក្ខ ឬក្ខេងវាសិ
 អនុស្សាតិ សេយ្យដីដំ ឯកម្យ ជាតិ នេមិ ជាតិយោ
 ។ បេ ។ ឥតិ សាតារិ សឧទ្ទេសិ អនេក
 វិហិតិ ឬក្ខេងវាសិ អនុស្សាតិ ធិត្វេន ច បទុនា
 វិសុដ្ឋេន អតិក្កន្ធិមាបុសកេន ។ បេ ។ យេជាតាម្ម
 បកេ សន្តោ បជាធាតុ អាសវាធាតុ ឧយា
 អនាសវិ ចេតោវិបុត្តិ វញ្ញាវិបុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធាម្ម សយំ
 អភិញ្ញា សម្មតត្វា ឧបសម្មដ្ឋំ វិហារតិ ឯវំ សោ
 តេនន្តេន បរិម្ពហេ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
 តសហិ ធាម្មហិ សម្មាសនោ ភិក្ខុ សបន្តប្បសា
 ដិកោ ច ហោតិ សព្វាភារបរិម្ពហេ ចាតិ ។

អធិស្ឋន្តោ បទេហ ។

ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ កាលណា ភិក្ខុមានសព្វផល មានសីលផល
 ជាអាការៈដ៏ធំច្រើនផល ចេះសីលផលដ៏ធំ ចូលកាន់បរិសទ្យភិក្ខុផល
 ក្បៀវក្បាស់ដ៏ធំធម៌ ផលបរិសទ្យផល ច្រើនវិទ្យុយផល លើក
 ឃើញនូវបុព្វនិវាស ច្រើនប្រការ គឺលើកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិ
 ខ្លះ ៣ បេ ។ លើកឃើញនូវបុព្វនិវាស ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ
 ព្រមទាំងទុក្ខស ដោយប្រការដូច្នេះផល មានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ
 កន្លងនូវចក្ខុជាលេសមនុស្សធម្មតាផល ។ បេ ។ ដ៏ឆ្លាស់នូវកុសលភូ
 ដែលអន្តាលទៅកម្រផល ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់នូវចោតាវិបុត្តិ ធិត្វបញ្ញា
 វិបុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ច្រោះអស់អាសវៈវាង្សយ ដោយប្រាថ្នា
 ដ៏ទុក្ខមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នផល ភិក្ខុនោះ ទើបឈ្មោះថាធាតុលេញ
 ដោយអត្ថនោះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុដែលប្រកប
 ដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាងនេះហើយ ឈ្មោះថា តាវិបុត្តិភិក្ខុសត្វប្រដៅ
 ដោយវិញ្ញាណ បរិម្ពហេដោយអាការព្រមទាំងផល ។

ចប់ អធិស្ឋន្តោ ទី ១ ។

ឧប្បត្តិកម្ម (១)

អំបូរផ្លែ	ចេតនា	សីល
ទុច្ចរិត	អាជ្ញា	ចក្ខុវិស័យ
សមាធិ	សាវ័ទ្ធភ័យ	ត
សង្ខារ	សង្ខារ (២)	វិជ្ជាយាម ។

១. ឧប្បត្តិកម្ម ។ ២. ចក្ខុវិស័យ ។

ឧប្បត្តិកម្មនៃអានិសិទ្ធិនេះគឺ

និយាយអំពីសីល មានប្រយោជន៍ដូចម្តេច ១ អំពី
ចេតនា ១ អំពីសីល ១ អំពីការសាបសូន្យចាក
ទុច្ចរិតស្រ្តី ១ អំពីព្រះធានាដ៏តម្លៃ ១ អំពីសមាធិ ១
អំពីព្រះសាវ័ទ្ធភ័យ ១ អំពីភិក្ខុមានសង្ខារ ១ អំពី
សង្ខារចក្ខុ ១ អំពីភិក្ខុមានសង្ខារជាដើម ១ ។

ទុំធីយោ តាបករណវិគ្គោ

[១១] បញ្ចវត្ថុសមន្មាគតោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវត្ថុ-
សមន្មាគតំ វេទនាសងំ វេទនាវេទនា ភវនាវេទនា ច
ចិរស្សេវ អាសវាសំ ឧយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ
បញ្ចវិមុត្តិ វិមុត្តិ ធម្មេ សយំ អភិក្ខា សង្ខតតា
ឧបសម្ព័ន្ធ វិចារយេ ។ កាជញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
បញ្ចវត្ថុសមន្មាគតោ លោភំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សន្តោ លោភំ សន្តលាភំ តថាគតស្ស ភោជំ ឥនិម
សោ ភគវា អរហំ សន្តាសប្បន្នោ វិជ្ជាធរណសម្ប-
ន្នោ សុតោ លោកាវុដ្ឋ អប្បត្តរោ បុរិសធម្មសារថំ
សន្តា វេទនេនុស្សាវំ តុន្តោ ភគវាភំ អប្បាតា
លោភំ អប្បតត្ថោ សមវេទាភិមយា ភហាណិយា
សមន្មាគតោ ចាតិសីតាយ ធានុណ្ហាយ មជ្ឈិមាយ
បដាធន្តរាយ អសរោ មរតំ អមាយាវី យថាកុតំ
អត្តាសំ អាវត្តា សន្តវំ វិញ្ញាសុ វិ សាប្រាហ្មចារីសុ

តាបករណវិគ្គទី២

[១១] មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលសេព
គប់ទូរសនាសនៈ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនយូរប៉ុន្មាន គប្បីធ្វើ
ឲ្យដាក់ច្បាស់ ឲ្យចេញពីមុខនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានកាសវៈ ព្រោះ
អស់កាសវៈតាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ខ្ពង់ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុ-
ប្បន្ន ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ធ្វើដូចម្តេច ។
មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសទ្ធា ជឿសេចក្តី
ត្រាស់ដឹង របស់ព្រះគោតមថា ព្រះអង្គព្រះភាគអង្គនោះ ជាអហោត្ថ
សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាធិន្ទវរណៈ ជាព្រះសុគត ជាប-
ច្ចាស់ខ្ពង់ប្រសើរ ព្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ កេចុក្កលណា
មួយស្ម័គ្រ ជាសារប័ទ្ធខានន្តរបុរស ជាសាស្តាវនោទេវតានឹងមនុស្ស
តាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធ មានចុក្ខាសិរី ១ ជាអ្នកមានអារាម
ភិច មានទុក្ខនិច ប្រកបដោយនេជាទានុ បក់កំដៅស្មើនឹងមុខគ្រជាក់
ពេក មិនរុករាន យ៉ាងកណ្តាល អត់ដង្ហែរសេចក្តីព្យាយាម
បាន ១ មិនជាអ្នកអួតកាត់ មិនមានមាយាតិប្រព្រឹត្តខ្លួន ឲ្យរីក
ប្រាកដ ធុងប្រសាស្តា ឬ ក្នុងពួកសត្រូវហ្នាវី ជាអ្នកចេះដឹង ១

អារម្មណ៍យោ វិហារនិ អនុសសាមំ ធម្មាមំ បញ្ចាសាយ
 អនុសសាមំ ធម្មាមំ ឧបសម្ពន្ធនាយ ជាបក
 ធម្មាបរត្តនោ អនិច្ចត្តុកុរេ អនុសសេសុ ធម្មេសុ
 បញ្ចកំ យោតិ ឧទយត្តតាមិមិយា បញ្ចាយ
 សមន្តាគនោ អវិយាយ មិច្ឆេនិកាយ សម្មាទុក្ខត្វិ-
 យតាមិមិយា ។ ឯវិ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ បញ្ចន្តសមន្តា-
 គតោ យោតិ ។ កាមញ្ញ កិក្ខុវេ សេនាសមិ
 បញ្ចន្តសមន្តាគតំ យោតិ ។ វេទ កិក្ខុវេ
 សេនាសមិ ជាតិដូរំ យោតិ ជាត្វាសន្នំ
 កមជាតមមសម្បជ្ជំ ធិវា អប្បនិច្ឆា វត្ថុ អប្បសន្នំ
 អប្បជំន្យោសំ អប្បមិសបទសាគាតមសិវិសមសម្មស្សំ
 តស្មី ទោ បទ សេនាសនេ វិហារន្តស្ស
 អប្បកាសិវេ ឧប្បជ្ជន្តំ ជីវាបិណ្ឌជាតសេនា-
 សនតំលាទប្បទូរាភេសន្តិបរិក្ការា តស្មី ទោ បទ
 សេនាសនេ ជេវា កិក្ខុ វិហារន្តំ ពហុស្សតា
 អាគតាគមា ធម្មនក វិធមេនក មាតិកាធន

ជាអ្នកមានព្យាយាមប្រាជ្ញ ដើម្បីលះបង់ក្នុងកុសលធម៌ ចូលដល់
 ភូតកុសលធម៌ ១ ជាអ្នកមានកំរាំង ប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់
 ពុក ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ១ មានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយចក្ខុយល់
 ព្យាប័ន្ធរសចក្កចំរើននឹងសច្ចកិរិយា ជាប្រាជ្ញាប្រសើរទោះមុត ច្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យអស់ទុក្ខដោយប្រភេទ ។ ម្ចាស់កិត្យទាំងឡាយ កិត្យ
 ប្រកបដោយអត្ថ ៨ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់កិត្យទាំងឡាយ ចុះសេនាសនៈ
 ប្រកបដោយអត្ថ ៨ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិត្យទាំងឡាយ សេនាសនៈក្នុង
 លោកនេះ មិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក ល្មមទៅមកស្រួល មិនកុរេ
 ដោយមនុស្សក្នុងវេលាថ្ងៃ មិនស្ងួតសំឡេង មិនស្ងួតកំភក្ត ក្នុង
 ព្រឹក មិនស្ងួតសម្បស្ស ដោយរបាមម្លូសឡស់ កំដៅថ្ងៃនឹងរលំក្នុង
 រាសី ១ ជីវា បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងនិលាទច្បូរយកសន្ត-
 បិត្តារ កើតឡើង ដល់កិត្យដែលនៅក្នុងសេនាសនៈនោះ ដោយមិនលំ-
 បាក ១ ភ្នកកិត្យជាថវិកាដែលនៅ ក្នុងសេនាសនៈនោះ ជាពហុស្សត
 ចេះចាំខ្លាំងកាយ ច្រឡឹងធម៌ ច្រឡឹងវិន័យ ច្រឡឹងមាតិកា ១

តេ កាលេន កាលំ ឧបសម្ព័ន្ធគ្នា បរិបុច្ឆតំ
 បរិបញ្ចតំ ឥទ្ធិ កន្ត្ថ កមំ ឥមស្ស កោ
 អត្ថោតំ ។ ឥស្ស តេ អាយស្មន្តោ អវិជញ្ជេវ
 កំរុទ្ធំ អនុត្តាធិការតេ ឧត្តាធិការេន្តិ អនេក-
 វិហិតេសុ ច កត្ថង្គាធិយេសុ ធម្មេសុ កត្ថំ
 បដិវេទនេន្តិ ។ ឯវំ ទោ កិត្យវេ សេនាសនំ
 បញ្ចន្តសមន្តាគតំ ហោតិ ។ បញ្ចន្តសមន្តាគតោ
 ទោ កិត្យវេ កិត្យ បញ្ចន្តសមន្តាគតំ សេនាសនំ
 សេវហនោ កជហនោ ន ចិរេស្សេវ អសវាទំ ទយា
 ។ បេ ។ សង្ខតក្ខា ឧបសម្ព័ន្ធវិហិតេយ្យតំ ។

[១២] បញ្ចន្តវិជ្ជហិតោ កិត្យវេ កិត្យ បញ្ចន្ត-
 សមន្តាគតោ ឥមស្ស ធម្មវិទយេ កេវលី វុសិតក
 ឧត្តមបរិសោតំ វុច្ឆតិ ។ កតេត្វ កិត្យវេ កិត្យ
 បញ្ចន្តវិជ្ជហិតោ ហោតិ ។ ឥន កិត្យវេ កិត្យោ
 កាមជ្ឈន្តោ បហិតោ ហោតិ ច្បាចានោ បហិតោ
 ហោតិ មិទមិទំ បហិតំ ហោតិ ឧទ្ធចក្កញ្ញំ
 បហិតំ ហោតិ វិចិត្តា បហិតោ ហោតិ ។

ភិក្ខុចូលទៅរកភិក្ខុជាដោះតាំងនោះម្តង ហើយសួរ ប្រើក្បួនជា បតិគ្រ
 លោកដំបើង រឿងនេះតើដូចម្តេច សេចក្តីអធិប្បាយនៃរឿងនេះ តើដូច
 ម្តេច ១ លោកដំមានកាយទាំងនោះ វេទន៍តម្រូវឲ្យដឹងដែលមិនទាន់
 ច្បាស់លាស់ផង ធ្វើឲ្យចិញ្ចឹមនូវរឿងដែលជ្រើសរើស បន្ទាប់នឹងសេចក្តី
 សង្ស័យក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាវិវាទនៃសេចក្តីសង្ស័យច្រើនប្រការ
 ផង ១ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ សេនាសនៈប្រកបដោយអង្គ ៨ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ កក្កប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលបើសេនាសនៈ
 សេនាសនៈ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ហើយ មិនយូរប៉ុន្មាននឹងបានធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ បេ ។ ព្រោះអស់កាលៈទាំងឡាយ ។

[១២] ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះអង្គ៨ប្រកបដោយអង្គ៨
 ហៅថាជាឧត្តមបុរស មានគុណគ្រប់គ្រាន់ ប្រព្រឹត្តប្រឡាចិយធម៌ ក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ។ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះអង្គ៨តើដូចម្តេច ។
 ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះកាមច្ចៈ ១ លះ
 ព្យាបាទ ១ លះវិមជ្ជា ១ លះវិចិត្តក្កចៈ ១ លះវិចិត្តា ១ ។

សវេ បញ្ចក្កុសម្បជ្ជោ បញ្ចក្កានិ^(១) វិជ្ជយំ

សវេ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ កេវលី ឥតំ វុទ្ធិតំ ។

[១៣] ឧសយំនាធិ កិត្យវេ សំយោជនាធិ ។
 កតនាធិ ធន ។ បញ្ចក្កុស្តានិយាធិ សំយោជនាធិ
 បញ្ចក្កុស្តានិយាធិ សំយោជនាធិ ។ កតនាធិ
 បញ្ចក្កុស្តានិយាធិ សំយោជនាធិ ។ សត្តាយេនិដ្ឋ
 វិចីក្ខា សីលត្ថតបកមាសោ កាមត្ថនោ ព្យាបាធា ។
 ឥនាធិ បញ្ចក្កុស្តានិយាធិ សំយោជនាធិ ។
 កតនាធិ បញ្ចក្កុស្តានិយាធិ សំយោជនាធិ ។
 វូបកោ អវូបកោ មាធា ឧទ្ធចំ អវិជ្ជា ។
 ឥនាធិ បញ្ចក្កុស្តានិយាធិ សំយោជនាធិ ។ ឥនាធិ
 កោ កិត្យវេ ធន សំយោជនាធិតំ ។

១ ១. ប. បក្កុ អង្គ ។

ភិក្ខុនានេវ ឈ្មោះថា ប្រកបដោយអង្គ៧ លក្ខណ៍ ៥ ភិក្ខុនានេវ

ហៅថា ប្រកបដោយគុណពិនិត្យសំ ក្នុងធម្មវិនយានេ ។

[១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំយោជនៈមាន ១០ យ៉ាង ។

សំយោជនៈ ១០ យ៉ាង៖ ត្រៃវិជ្ជា ៣ ។ ឥសំយោជនៈ ជាចំណែកនាង
 ក្រោម ៥ សំយោជនៈជាចំណែកនាងលើ ៥ ។ សំយោជនៈជាចំណែកនាង
 ក្រោម ៥ ត្រៃវិជ្ជា ៣ ។ ឥសក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចីក្ខា ១ សីលត្ថតប-
 កមាស ១ កាមច្ចន្ទៈ ១ ព្យាបាទៈ ១ ។ នេះជាសំយោជនៈ ជា
 ចំណែកនាងក្រោម ៥ ។ សំយោជនៈជាចំណែកនាងលើ ៥ ត្រៃវិជ្ជា ៣
 ឥសី វូបកៈ ១ អវូបកៈ ១ មាធា ១ ឧទ្ធច្ចៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។
 នេះជាសំយោជនៈ ជាចំណែកនាងលើ ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សំយោជនៈមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៤] យស្ស កុស្មិន្ទំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស វា
 កំលុបិយោ វា បញ្ច ចេតោទីលា អប្បហីនា បញ្ច
 ចេតសោ វិចិត្រា អនុមុច្ឆិទា កុស្មិន្ទំ យោ វត្ថុ វា
 ធិវាសា វា អាចច្ឆតិ ហាមិយេវ ចាដិកម្មោ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ យោ វុទ្ធិ ។ កាតមស្ស បញ្ច ចេតោទីលា
 អប្បហីនា ហោរិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វា
 កម្មតិ វិចិត្រច្ឆតិ ធានិមុច្ឆតិ ន សម្មសីធនិ ។
 យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វា កម្មតិ វិចិត្រច្ឆតិ
 ធានិមុច្ឆតិ ន សម្មសីធនិ កុស្មិន្ទំ ចន្ទំ ន ធម្មតិ
 អាតម្បាយ អនុយោកាយ សាតត្វាយ បដាធាយ ។

[១៥] ម្ចាស់ភិក្ខុបំរើឡាយ ភិក្ខុឬ ភិក្ខុនិណ្ឌាមួយ មិនបានលះ
 សេចក្តីវិន័យចិត្ត ៥ មិនបានផ្គាច់ដំណើររបស់ចិត្ត៥ទេ យប់
 ថ្ងៃថ្ងៃមកដល់ភិក្ខុ ឬ ភិក្ខុនិខាន សេចក្តីសាបសូន្យក្នុងកុសលធម៌បំរើ
 ឡាយ វេទក្របាតដ៏ច្រើន មិនមានសេចក្តីបំរើទេឡើយ ។ សេចក្តី
 វិន័យចិត្ត ៥ ដែលភិក្ខុមិនបានលះតែថ្ងៃម្តង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំរើ
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សន្ស័យ ឡើងទូលំ បំបង្កប់ចិត្តសំបំ
 មិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសាស្តា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំរើឡាយ ភិក្ខុណា
 សន្ស័យឡើងទូលំបំបង្កប់ចិត្តសំបំ មិនជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសាស្តា ចិត្តរបស់ភិក្ខុ
 នោះ មិនបង្កើនទៅ ដើម្បីត្បាញជាគ្រឿងជុនកំដៅកំលេស ដើម្បី
 ប្រកបឡើយ ។ ដើម្បីត្បាញជាមន្ទិលដាច់ ដើម្បីតាំងទុកត្បាញជាម ។

យស្ស វិក្កំ ឧ ធម៌ អាតម្បាយ អនុយោគាយ
 សាតត្វាយ ចជាតាយ វិវិសស្មយំ អបរោ ចេតោ-
 ទីលោ អប្បហំនោ ហោតិ ។ បុន ចេវ ភំគូវេ ភំគុ
 ធម្មេ កម្ពុតំ ។ វេ ។ សង្ឃេ កម្ពុតំ សិក្ខាយ
 កម្ពុតំ សុប្រញ្ញាវីសុ ភ្នំតោ ហោតិ អនត្តមនោ
 អាហតចំត្តោ ទីលដាតោ ។ យោ សោ ភំគូវេ ភំគុ
 សុប្រញ្ញាវីសុ ភ្នំតោ ហោតិ អនត្តមនោ
 អាហតចំត្តោ ទីលដាតោ តស្ស វិក្កំ ឧ ធម៌
 អាតម្បាយ អនុយោគាយ សាតត្វាយ ចជាតាយ ។
 យស្ស វិក្កំ ឧ ធម៌ អាតម្បាយ អនុ-
 យោគាយ សាតត្វាយ ចជាតាយ វិវិសស្មយំ
 ចេតោ ចេតោ ទីលោ អប្បហំនោ ហោតិ ។

ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនបង្ហូរទេ ៧ ដើម្បីឲ្យឆ្ងាយ ជាគ្រឿងផុតកំដៅ
កំលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ១ ដើម្បីឲ្យឆ្ងាយមិនដាច់ ដើម្បីគាំទុក
នូវឲ្យឆ្ងាយ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា មិនបានលះបង់សេចក្តីរឹងក្នុងខិត្តទី ១
នេះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាន់ឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុសង្ស័យ
ក្នុងធម៌ ។ បេ ២ សង្ស័យក្នុងសង្ខារ សង្ស័យក្នុងសីលា គ្រោធទិស
មិនពេញចិត្ត មានចិត្តត្រូវវោសៈ ភ្នំធំខ្ទប់ មានសេចក្តីរឹងរូសក្នុង
សព្វធម្មជាតិភាន់ឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាន់ឡាយ ភិក្ខុណាជាអគគ្រោធទិស
មិនពេញចិត្ត មានចិត្តត្រូវវោសៈភ្នំធំខ្ទប់ មានសេចក្តីរឹងរូសក្នុង
សព្វធម្មជាតិភាន់ឡាយហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ វេទនមិនបង្ហូរទេ ៧
ដើម្បីឲ្យឆ្ងាយ ជាគ្រឿងផុតកំដៅកំលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ១ ដើម្បី
ឲ្យឆ្ងាយមិនដាច់ ដើម្បីគាំទុកនូវឲ្យឆ្ងាយ ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិន
បង្ហូរទេ ៧ ដើម្បីឲ្យឆ្ងាយ ជាគ្រឿងផុតកំដៅកំលេស ដើម្បីប្រកប
រឿយ ១ ដើម្បីឲ្យឆ្ងាយមិនដាច់ ដើម្បីគាំទុកឲ្យឆ្ងាយ ភិក្ខុនោះឈ្មោះ
ថា មិនបានលះបង់សេចក្តីរឹងក្នុងខិត្តទី ៥ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។

ឥសស្ស បក្ស ចេតោទីលា អប្បឃ័យា យោធូ ។
 កតមស្ស បក្ស ចេតសោ វិជិតន្ទា អសុប្បិដ្ឋា
 យោធូ ។ ឥធិ វិជិតន្ទ វិជិតន្ទ កោមេសុ អវិចារោ
 យោធិ អវិចតច្ឆន្ទោ អវិចតច្ឆន្ទោ អវិចតច្ឆន្ទោ
 អវិចតច្ឆន្ទោ អវិចតច្ឆន្ទោ ។ យោ សោ វិជិតន្ទ
 វិជិតន្ទ កោមេសុ អវិចារោ យោធិ អវិចតច្ឆន្ទោ
 អវិចតច្ឆន្ទោ អវិចតច្ឆន្ទោ អវិចតច្ឆន្ទោ
 អវិចតច្ឆន្ទោ ឥស្ស ជំនុំ ធិ ធិ អវិចតច្ឆន្ទោ
 អវិចតច្ឆន្ទោ ឥស្ស ជំនុំ ធិ ធិ អវិចតច្ឆន្ទោ

នេះជាសេចក្តីវិនិច្ឆ័យចំពោះ ៨ ដែលភិក្ខុមិនបានលេងហើយ ។ ចុះ
 ចំណងរបស់ចិត្ត ៨ ដែលភិក្ខុមិនបានផ្តាច់ផ្តល់ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុនិសាសនានេះ មិនទាន់ប្រាសចាកកម្រេក
 មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីភាវចិត្ត
 មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រេកយូន មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ មិនទាន់ប្រាសចាកចំណងក្នុងកាមតាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិនទាន់ប្រាសចាកកម្រេក មិនទាន់ប្រាសចាក
 សេចក្តីប្រាថ្នា មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីភាវចិត្ត មិនទាន់ប្រាសចាក
 សេចក្តីស្រេកយូន មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនទាន់
 ប្រាសចាកចំណងក្នុងកាមតាំងឡាយហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ វេច
 មិនហ៊ានទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។

យស្ស ចិត្តំ ម ធម៌តិ ភាគប្បាយ អនុយោគាយ
 សាតថ្វាយ បដាទាយ ឯវមស្សនំ បដិសោ
 ចេតសោ វិនិត្តោ អសមុទ្ធិញ្ញោ ហោតិ ។ បុណ្ណ
 ចចរំ កិច្ចារេ កិច្ចា តាយ អវិភាគោ ហោតិ ។ បេ
 ក្ខប អវិភាគោ ហោតិ យោវន្តំ ទុណវន្តោ កំ
 កុត្តិកា សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ មិត្តសុខំ អនុយោគោ
 វិហារតិ អញ្ញាតិ ទេវធិតាយំ បណ្ឌិតាយ ព្រហ្មចរិយំ
 ចរតិ ឥមិចាហំ សីលេន កំ វិទេន កំ ឧបេន កំ
 ព្រហ្មចរិយេន កំ ទេវេ កំ កវិស្សនំ ទេវញ្ញាតោ
 កតិ ។ យោ សោ កិច្ចារេ កិច្ចា អញ្ញាតិ ទេវធិតាយំ
 បណ្ឌិតាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ ឥមិចាហំ សីលេន កំ
 វិទេន កំ ឧបេន កំ ព្រហ្មចរិយេន កំ ទេវេ កំ
 កវិស្សនំ ទេវញ្ញាតោ កតិ ឧស្ស ចិត្តំ ម ធម៌តិ
 ភាគប្បាយ អនុយោគាយ សាតថ្វាយ បដាទាយ ។

ចំពោះបស់កំណត់ បើបង្កើតទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើក
 កំលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យា-
 យាមទេ ក៏គួរគោរពឈ្មោះថា មិនបានផ្តាច់ផ្តិលទូចំណងរបស់ចិត្តទី ១ នេះ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់កិត្តុភ័យ មួយទៀត ក៏គួរមិនខានប្រាស
 ចាកគម្រោងក្នុងកាយ ។ បេរ មិនខានប្រាសចាកគម្រោងក្នុងបូរ បរិភោគ
 ភាហារពេញពោះដល់ផ្ចិត រៀបចំវិធីផឹកឲ្យស្រួល ចំផ្អែកឲ្យ
 ស្រួល ចំលក់ឲ្យស្រួល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ គ្រោះដឹកល់ទុកខ្លួន
 សេចក្តីប្រាថ្នា ឲ្យបានជាពួកទេវតាណាមួយថា ខ្ញុំសូមឲ្យបានជាទេវតា
 ធំឬទេវតាតូចណាមួយ ដោយសីល ឬវិធី ឬតប្បបូរកំព្រហ្មចរិយៈនេះ។
 ម្ចាស់កិត្តុភ័យ កំណត់ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ គ្រោះដឹកល់ទុកខ្លួន
 សេចក្តីប្រាថ្នាឲ្យបានជាពួកទេវតាណាមួយថា ខ្ញុំសូមឲ្យបានជាទេវតាធំ
 ឬទេវតាតូចណាមួយ ដោយសីល ឬវិធី ឬតប្បបូរកំព្រហ្មចរិយៈនេះចិត្ត
 របស់កិត្តុភ័យ រមែងមិនបង្កើតទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើក-
 កំលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម។

យស្ស ចិន្តំ ន ធម៌តំ អាតម្បាយ អនុយោកាយ
 សាគត្វាយ បដាធាយ ឯវេស្សនយំ បញ្ចោ
 ចេតសោ វិនិច្ឆ័យា អសមុច្ឆិន្ទា យោគី ។ ឥមស្ស
 បញ្ច ចេតសោ វិនិច្ឆ័យា អសមុច្ឆិន្ទា យោគី ។
 យស្ស កាស្ម័បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា
 វា ឥមេ បញ្ច ចេតោទីលា អប្បហីតា ឥមេ
 បញ្ច ចេតសោ វិនិច្ឆ័យា អសមុច្ឆិន្ទា កស្ម័ យា វត្ថុ
 វា និវេសា វា អាគច្ឆតិ ហាយេវេ ហាជិតាម្មា
 ត្យសលេសុ ធម្មេសុ យោ វុត្ថិ ។ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុវេ កាស្ម័បត្វេ ចន្ទស្ស យា វត្ថុ វា
 និវេសា វា អាគច្ឆតិ ហាយេវេ វុត្ថាន ហាយេតិ
 មណ្ឌលេន ហាយេតិ អាគាយ ហាយេតិ អាគោចាបិ
 ណាហោន ឯវេសេ ចោ ភិក្ខុវេ យស្ស កាស្ម័បិ
 ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា ឥមេ បញ្ច
 ចេតោទីលា អប្បហីតា ឥមេ បញ្ច ចេតសោ វិនិច្ឆ័យា
 អសមុច្ឆិន្ទា កស្ម័ យា វត្ថុ វា និវេសា វា អាគច្ឆតិ

ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនបង្កើនទៅ ដើម្បីឲ្យយាម ជាគ្រឿងផុតកំដៅ
 កំលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីឲ្យយាមមិនដាច់ ដើម្បីកាត់
 ទុកឲ្យយាមមិនដាច់ទេ ភិក្ខុចោទឈ្មោះថា មិនបានផ្គត់ផ្គង់ឲ្យចំណង
 របស់ចិត្តទី៨នេះ យ៉ាងនេះឯង ។ នេះដាច់ណាស់ របស់ចិត្តទី៨
 ដែលភិក្ខុមិនបានផ្គត់ផ្គង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឬភិក្ខុ
 ណាមួយ មិនបានលះបង់ឲ្យសេចក្តីឆ្អឹងរបស់ចិត្តទី៨នេះ មិនបាន
 ផ្គត់ផ្គង់ឲ្យចំណងរបស់ចិត្តទី៨នេះហើយ យប់នឹងវិជ្ជា មកដល់ភិក្ខុ
 ឬភិក្ខុនីនោះ សេចក្តីសាចស្តង់ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មែន
 ប្រាកដ មិនមានសេចក្តីចំរើនឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាយប់
 នឹងវិជ្ជា វេនធម៌កដល់ព្រះចន្ទ្រក្នុងកាលបក្ខ តែងសាចស្តង់ចាកវណ្ណៈ
 សាចស្តង់ចាកមណ្ឌល សាចស្តង់ចាករស្មី សាចស្តង់ចាកទំហំ
 នឹងកំរស់ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនីណាមួយ
 មិនបានលះបង់ឲ្យសេចក្តីឆ្អឹងរបស់ចិត្តទី៨នេះ មិនបានផ្គត់ផ្គង់
 ឲ្យចំណងរបស់ចិត្តទី៨នេះហើយ យប់នឹងវិជ្ជាមកដល់ភិក្ខុឬភិក្ខុនីនោះ

ហាងយេវ ជាដីកាផ្ទះ ក្នុងសាលាស្រុក ឈ្មោះ
 ជា វៀន ។ យស្ស ក្នុងសាលា ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ
 ក៏ ក៏ត្រូវ ក៏ បញ្ចូល ចេញចំណី បញ្ចូល
 បញ្ចូល ចេញចំណី សម្បត្តិ ត្រូវ យា វត្ត
 ក៏ ក៏ត្រូវ ក៏ អាចប្រើ វៀនយេវ ជាដីកាផ្ទះ
 ក្នុងសាលាស្រុក ឈ្មោះ យា បរិយាយ ។
 ក្នុងសាលា បញ្ចូល ចេញចំណី បញ្ចូល យា វត្ត ។
 វត្ត ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ សត្វ ១ ក៏ត្រូវ ១ វិចិត្រច្នៃ
 អចិន្ត្រៃយ៍ សម្បត្តិ ១ យា សោ ក៏ត្រូវ
 ក៏ត្រូវ សត្វ ១ ក៏ត្រូវ ១ វិចិត្រច្នៃ
 អចិន្ត្រៃយ៍ សម្បត្តិ ១ ត្រូវ ចំណី ធម៌
 អាចប្រើ អចិន្ត្រៃយ៍ សាត្វ យា បរិយាយ ។
 យស្ស ចំណី ធម៌ អាចប្រើ អចិន្ត្រៃយ៍
 សាត្វ យា បរិយាយ ឈ្មោះ
 យេវ ចេញចំណី បញ្ចូល យា វត្ត ។

សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ចំណី វេទនាប្រាជ្ញា មិនមាន
 សេចក្តីចំណីឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ឱកាសកុំចំណី ក៏ត្រូវ
 ឬក៏កុំចំណី បានលះបង់ខ្លះចំណីរបស់ចិត្ត ៥ បានផ្គត់ផ្គង់
 ចំណីរបស់ចិត្ត ៥ ហើយ យប់នឹងថ្ងៃមកដល់ក៏ត្រូវកុំចំណី នោះ សេចក្តី
 ចំណី ក្នុងកុសលធម៌ចំណី វេទនាប្រាជ្ញា មិនមានសាបសូន្យ
 ឡើយ ។ សេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់ចិត្តចំណី ដែលក៏ត្រូវកុំចំណី បានលះបង់ហើយ
 ក៏ត្រូវបញ្ចូល ។ ឱកាសកុំចំណី ក៏ត្រូវកុំចំណី នោះ មិនឡើយ
 ច្បាប់ មិនស្រួល ចុះចិត្តស៊ប់ ជ្រក់ ក្នុងព្រះសាស្ត្រ ។
 ឱកាសកុំចំណី ក៏ត្រូវ មិនឡើយ មិនស្រួល ចុះចិត្ត
 ស៊ប់ ជ្រក់ក្នុងព្រះសាស្ត្រ ហើយ ចិត្តរបស់កុំចំណី វេទនាប្រាជ្ញា
 ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើកលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។
 ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកំរើកលេស ។ ចិត្តរបស់កុំ
 ចំណី បញ្ចូល ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើកលេស ដើម្បី
 ប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកំរើកលេស ក៏ត្រូវ
 ឈ្មោះ បានលះបង់ខ្លះសេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់ចិត្ត ១ នេះ យ៉ាងនេះដែរ ។

ពុទ្ធ ចមរិ កិត្យុវេ កិត្យុ ធម្មេ ន កង្ខតំ ។ បេ ។
 សង្ឃេ ន កង្ខតំ... សំគ្គាយេ ន កង្ខតំ សុត្រប្បបារិសុ
 ន កុប្បិកោ ហោតិ អត្តមនោ ន អាហតចំគ្គោ
 ន ទីលដានោ ។ យោ សោ កិត្យុវេ
 កិត្យុ សុត្រប្បបារិសុ ន កុប្បិកោ ហោតិ
 អត្តមនោ ន អាហតចំគ្គោ ន ទីលដានោ
 កស្ស ចំត្តំ នមតិ អាតច្បាយ អនុយោកាយ
 សាតច្ចាយ បដាធាយ យស្ស ចំត្តំ នមតិ អាតច្បាយ
 អនុយោកាយ សាតច្ចាយ បដាធាយ វិមេស្សយំ
 បញ្ចមោ ចេតោទីលោ បហីនោ ហោតិ ។ ឥមស្ស
 បញ្ច ចេតោទីលោ បហីនោ ហោតិ ។ កកមស្ស
 បញ្ច ចេតសោ វិជិត្យោ សុសមុច្ឆិទ្ធោ ហោតិ ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បូជន៍ ភិក្ខុមិនឡើងឆ្ងល់ ក្នុងធម៌ ។ បេ ។
 មិនឡើងឆ្ងល់ ក្នុងសង្ឃ... មិនឡើងឆ្ងល់ ក្នុងសំគ្គា មិនក្រោធទាំង
 មិនអន់ចិត្ត មិនមានចិត្តស្រវៃពាសៈ ទាំងរូប មិនមានសេចក្តីឆ្ងល់
 ក្នុងពួកសុត្រប្បបារិ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិន
 ក្រោធទាំង មិនអន់ចិត្ត មិនមានចិត្តស្រវៃពាសៈ ទាំងរូប មិនមាន
 សេចក្តីឆ្ងល់ ក្នុងពួកសុត្រប្បបារិហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ មែន
 ចង្អុលទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកាំងទុកព្យាយាម ចិត្ត
 របស់ភិក្ខុណា ចង្អុលទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកាំងទុក
 ព្យាយាម ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា លេបនិម្មិតសេចក្តីឆ្ងល់របស់ចិត្តចំ ៤ នេះ
 យ៉ាងនេះឯង ។ នេះជាសេចក្តីឆ្ងល់របស់ចិត្តទាំង ៤ ដែលភិក្ខុបានលះបង់
 ហើយ ចំណងរបស់ចិត្ត ៤ ដែលភិក្ខុ បានផ្តាច់ផ្សិលហើយ តើដូចម្តេច ។

វេទ កិច្ចវេទ កិច្ច កាមេសុ វិគរកោ ហោតិ
 វិគតច្ឆន្ទោ វិគតប្បមោ វិគតបិបាសោ វិគតបរិធម្មហោ
 វិគតតណ្ហោ ។ យោ សោ កិច្ចវេទ កិច្ច កាមេសុ
 វិគរកោ ហោតិ វិគតច្ឆន្ទោ វិគតប្បមោ វិគតបិបា-
 សោ វិគតបរិធម្មហោ វិគតតណ្ហោ តស្ស ចិត្តំ
 ឧមតំ អាតម្បាយ អនុយោកាយ សាគប្បាយ
 បនាទាយ ។ យស្ស ចិត្តំ ឧមតំ អាតម្បាយ
 អនុយោកាយ សាគប្បាយ បនាទាយ ឯវេស្សយំ
 មមហោ មេតសោ វិចិត្តោ សុសុធិន្ទោ ហោតិ ។ មុន
 មេវ កិច្ចវេទ កិច្ច កាយេ វិគរកោ ហោតិ ។ មេ ។

ម្ចាស់កិត្តុច័ន្ទិយ កិត្តុច័ន្ទិយសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាសចាកគម្រោក
 ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ ប្រាសចាក
 សម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ប្រាសចាកចំណង់
 ក្នុងកាមច័ន្ទិយ ។ ម្ចាស់កិត្តុច័ន្ទិយ កិត្តុច័ន្ទិយ ជាអ្នក
 ប្រាសចាកគម្រោក ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ប្រាសចាកសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ប្រាសចាកសម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ប្រាស
 ចាកចំណង់ ក្នុងកាមច័ន្ទិយហើយ ចិត្តរបស់កិត្តុច័ន្ទិយ វេទន៍
 បង្កើនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកំណត់ទុកព្យាយាម ។
 ចិត្តរបស់កិត្តុច័ន្ទិយ បង្កើនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បី
 កំណត់ទុកព្យាយាម កិត្តុច័ន្ទិយនោះជា បានដាច់ផ្តល់នូវចំណងរបស់
 ចិត្តទី ១ នេះ យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់កិត្តុច័ន្ទិយ មួយ
 ទៀត កិត្តុជាអ្នកប្រាសចាកគម្រោក ក្នុងកាយ ។ មេ ។

ព្រម វិវាហកោ ហោតិ ឧ យាវនម្ពំ
 ឧទាហរណេហតិ កុក្ខំត្វា មេឃ្យុស្យុចំ មស្សុស្យុចំ
 មិទ្ធស្យុចំ អនុយត្តោ វិហាតិ ឧ អញ្ញាតិ នៅដៃកាយ
 មណីតាយ ព្រហ្មចរិយំ ចាតិ ឥមិនាហំ សីលេន វា
 វិនេន វា តមេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា នេវេ វា
 កវិស្សាមិ នៅត្រាតរោ វាតិ ។ យោ សោ កិត្តុមេ
 កិត្តុ ឧ អញ្ញាតិ នៅដៃកាយ មណីតាយ
 ព្រហ្មចរិយំ ចាតិ ឥមិនាហំ សីលេន វា វិនេន
 វា តមេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា នេវេ វា
 វា កវិស្សាមិ នៅត្រាតរោ វាតិ តស្ស ចិត្តំ ឧមតិ
 អាតច្បាយ អនុយោកាយ សាតទ្វាយ មតាយាយ។
 យស្ស ចិត្តំ ឧមតិ អាតច្បាយ អនុយោកាយ
 សាតទ្វាយ មតាយាយ ឯវិស្សាយំ មត្យាមោ
 វេតសោ វិវិចិត្តោ សុស្សុច្ឆិទ្ធោ ហោតិ ។

ព្រាសពាគអប្រេកន្តម្ភេ មិនចរិតោគពេញពោរដកបដល់វិញ្ញាណ ហើយ
 រៀបចំតែចំណែកឱ្យស្រួល ចំណែកឱ្យស្រួល ទីលក់ឱ្យស្រួល មិនប្រ-
 ព្រឹត្តព្រហ្មចរិយេន ព្រោះដកល់ទុកខ្លះសេចក្តីប្រាថ្នា ឱ្យទានជាទុក
 ទៅតាមកម្មយថាអាត្មាអញ្ញាសូមឱ្យទានជាទៅតាម ឬទៅតាមចំណងកម្ម
 ដោយសីល ឬវិន ឬកំតបៈ ឬកំ ព្រហ្មចរិយៈនេះ ។ ខ្លាចកិច្ច
 ចាំឱ្យយ កំណុំ មិនប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ព្រោះដកល់ទុកខ្លះ
 សេចក្តីប្រាថ្នា ឱ្យទានជាទុកទៅតាមកម្មយថា អាត្មាអញ្ញាសូមឱ្យទាន
 ជាទៅតាម ឬទៅតាមចំណងកម្ម ដោយសីល ឬវិន ឬកំតបៈ ឬកំ
 ព្រហ្មចរិយៈនេះហើយ ចំណុចសំខាន់ៗនេះ វេទនាបង្កើនទៅ ដើម្បីព្យាយាម
 ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបប្រឺយ ។ ដើម្បីគ្យាបាមមិនដាច់
 ដើម្បីភិក្ខុកុស្តាយាម ។ ចំណុចសំខាន់ៗនេះ បង្កើនទៅ ដើម្បី
 ព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបប្រឺយ ។ ដើម្បី
 ព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីភិក្ខុកុស្តាយាម ។ កិច្ចនេះឈ្មោះថា
 ក្តីចម្អិនខ្លះចំណង របស់ចិត្ត ៥ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។

ឥមេស្ស បញ្ច ទេតេសា វិជិតត្វា សុសុឡង្គិញា ហោត្ថំ ។
 យស្ស កាស្សចំ កិក្ខុវេ កិក្ខុស្ស វា កិក្ខុវិយា
 វា ឥមេ បញ្ច ទេតេសា បហីនា ឥមេ បញ្ច
 ទេតេសា វិជិតត្វា សុសុឡង្គិញា តស្ស យា វត្ថំ វា
 ជិវេសា វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកាដ្ឋំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ បរិហារិ ។ សេយ្យថាថំ កិក្ខុវេ
 វុឡិយេវ ចន្ទស្ស យា វត្ថំ វា ជិវេសា វា អាគច្ឆតិ
 វុឡិយេវ វាឡាន វុឡិយេវ មណ្ឌលេន វុឡិយេវ អាគាយ
 វុឡិយេវ អាគាយវិណាយោន ឯវេមេ ទោ កិក្ខុវេ
 យស្ស កាស្សចំ កិក្ខុស្ស វា កិក្ខុវិយា វា
 ឥមេ បញ្ច ទេតេសា បហីនា ឥមេ បញ្ច
 ទេតេសា វិជិតត្វា សុសុឡង្គិញា តស្ស យា វត្ថំ
 វា ជិវេសា វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកាដ្ឋំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ បរិហារិ ។

នេះជាចំណងរបស់ចិត្តទាំង៩ដែលកំពុងដាច់ផ្តាច់ពីល្អៗ ខ្មោចកំពុងឡើង
 កំពុង ឬកំពុងធាតុមួយ បានលះបង់នូវសេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់ចិត្តទាំង៩នេះ
 បានផ្តាច់ផ្តិលនូវចំណងរបស់ចិត្តទាំង៩ នេះហើយ យប់នឹងឃើញមកដល់កំពុង
 ឬកំពុងនោះ សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វេទន៍ប្រាកដ
 មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។ ខ្មោចកំពុងឡើង ដូចយប់
 នឹងឃើញ វេទន៍មកដល់ប្រាច្រៀតទាំងនេះ តែងចំរើនដោយវណ្ណៈ ចំរើន
 ដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយស្ម័គ្រ ចំរើនដោយកំលាំងនឹងចំរើន
 យ៉ាងណាមិញ ខ្មោចកំពុងឡើង កំពុងឬកំពុងធាតុមួយ បានលះ
 បង់នូវសេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់ចិត្តទាំង៩នេះ បានផ្តាច់ផ្តិលនូវសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ
 របស់ចិត្តទាំង៩នេះហើយ យប់នឹងឃើញ មកដល់កំពុង ឬកំពុងនោះ
 សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វេទន៍ប្រាកដ មិនមានសេចក្តី
 សាបសូន្យឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៩] យាវតា កំភូវ សត្វា អថ នាវា
 ប្លិបតា កំ ធុត្ថប្បតា កំ តត្ថប្បតា កំ រូបិយោ កំ
 អរូបិយោ កំ សត្វាវោ កំ អសត្វិយោ កំ វេរ-
 សញ្ញាសត្វិយោ កំ តតាភតោ តេសំ អត្តមត្តា-
 យតិ អរហំ សង្កាសត្តោ ឯវមេវ ទោ កំភូវ
 យេ តេចំ តុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទ-
 មូលតា អប្បមាទសមោសណា អប្បមាទោ តេសំ(១)
 អត្តមត្តាយតិ ។ សេយ្យថាបិ កំភូវ យាមិ
 តាមិចំ ជន្តលាមំ ចាលាមំ បទជាតាមិ
 សត្វាមិ តាមិ ហត្ថិបទេ សមោធាមំ កច្ចន្តំ
 ហត្ថិបទំ តេសំ អត្តមត្តាយតិ យេនំ បចាទ្ត-
 ត្ថេន ឯវមេវ ទោ កំភូវ យេ តេចំ តុសលា
 ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទមូលតា អប្បមាទស-
 មោសណា អប្បមាទោ តេសំ អត្តមត្តាយតិ ។

១. ខ. ឃ. ធម្មន្តរ ធម្មន្តិ យោ វិស្សនំ ។

[២០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តួកសត្វទាំងអស់មូលមាណ
 ទោះបី មិនមានជីវិតក្តី មានជីវិតក្តី មានជីវិតបួនក្តី មានជីវិតប្រាំ
 ក្តី មានបួនក្តី មិនមានបួនក្តី មានសញ្ញាក្តី មិនមានសញ្ញាក្តី
 មានសញ្ញា ក៏មិនមែន មិនមានសញ្ញា ក៏មិនមែនក្តី ព្រះគម្ពីរ ជា
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដជាប្រសើរ ជាងតួកសត្វទាំងអស់មូលនោះ
 (យ៉ាងណាម៉េញ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ដូចជា កុសលឯណាទី-
 មួយ ក៏ដូចជា កុសលទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទ ជាទូសប្រជុំចុះក្នុង
 អប្បមាទ អប្បមាទ ប្រាកដជាប្រសើរជាងក៏ដូចជា កុសលទាំងនោះ
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជា ស្នាមជើង
 ទាំងឡាយណាមួយ របស់តួកសត្វ ដែលដើរលើផ្ទៃដី ឬលើ
 ទាំងអស់នោះ វាមិនដល់ដូចជាប្រជុំចុះ ក្នុងស្នាមជើងដី ឬ
 ជើងដីដែរ ប្រាកដជាប្រសើរជាងស្នាមជើងទាំងឡាយនោះ ព្រោះជា
 ស្នាមជើងធំ យ៉ាងណាម៉េញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ដូចជា
 កុសលឯណាទីមួយ ក៏ដូចជា កុសលទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
 មាទ ជាទូសប្រជុំចុះ ក្នុងអប្បមាទ អប្បមាទ ប្រាកដជាប្រសើរ
 ជាងក៏ដូចជា កុសលទាំងអស់នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សេយ្យថាបិ កិក្ខុវេ ក្សជាតាវស្ស យា កោចិ
 កោតាធនំយោ សព្វា តា ក្សជន្តមា ក្សជន្ត
 ក្សជសមោសវណា ក្សជំ តាសំ អក្កមត្វាយតិ
 ឯវមេវ ចោ កិក្ខុវេ យេ កោចិ តុសលា ធម្មា
 សត្វេ តេ អប្បមាធម្មលកា អប្បមាធសមោ-
 សវណា អប្បមាធា តេសំ អក្កមត្វាយតិ ។
 សេយ្យថាបិ កិក្ខុវេ យេ កោចិ អ្នលកត្វា
 តាក្កាធុសាវិយំ តេសំ អក្កមត្វាយតិ ឯវមេវ
 ចោ កិក្ខុវេ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ កិក្ខុវេ
 យេ កោចិ សាវតត្វា លោហិតចន្ទនំ តេសំ
 អក្កមត្វាយតិ ឯវមេវ ចោ កិក្ខុវេ ។ បេ ។

ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ ដូចជាបង្កើនទាំងឡាយ ឯណាមួយ របស់ភូជាតា
 (ផ្ទះដែលគេសង្គ្រោះដោយកិត្តល) បង្កើនទាំងអស់នោះ ឈរនៅកក-
 ក្ខល ទៅនៅកកក្ខល ប្រជុំទៅត្រង់កកក្ខល កិត្តលប្រាកដជាប្រសើរជាង
 បង្កើនទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ ក៏នឹងដឹងថា កុសល
 ឯណាមួយ ក៏នឹងដឹងថា កុសលទាំងអស់នោះ មានអប្បមា ជាឫស
 ប្រជុំចុះក្នុងអប្បមា អប្បមា ប្រាកដជាប្រសើរជាងក៏នឹងដឹងថា កុសល
 ទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជា
 ភ្នំឫសរេលីទាំងឡាយ ឯណាមួយ ភ្នំឫសកំរាត់ ប្រាកដជា
 ប្រសើរជាងភ្នំឫសរេលីទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ
 ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាភ្នំឫម
 ទាំងឡាយណាមួយ ភ្នំឫមច្រើនប្រាកដជាប្រសើរជាងភ្នំឫម
 ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ ។ បេ ។ យ៉ាងនោះដែរ ។

សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ យេ កោចិ បុប្ផកុត្តា វស្សីកំ
 តេសំ អត្ថមក្ខាយនិ ឯវេរេ ទោ កិក្ខុវេ ។ បេ ។

សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ យេ កោចិ កុត្តិកជា
 សត្វេ ទោ រក្ខា ចក្កវត្ថុស្ស អនុយត្តា
 វត្ថុន្តិ^(១) ភជា តេសំ ចក្កវត្ថុ អត្ថមក្ខាយនិ
 ឯវេរេ ទោ កិក្ខុវេ ។ បេ ។ សេយ្យជាមិ
 កិក្ខុវេ យា . កោចិ ការក្សបាមំ បកា សត្វា កា
 ចទ្ធម្យកាយ កាសំ ជាត្វន្តិ សោឡសី ចទ្ធម្យកា
 កាសំ អត្ថមក្ខាយនិ ឯវេរេ ទោ កិក្ខុវេ ។ បេ ។

១. ១. ២. ៣. ។

មាលកិក្ខុតាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាភ្នំក្នុងឈើតាំងឡាយ ឯណាមួយ
 ភ្នំក្នុងម្លូ ប្រាកដជាប្រសើរ ជាងភ្នំក្នុងឈើតាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ
 មាលកិក្ខុតាំងឡាយ ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ មាល
 កិក្ខុតាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាពួកស្លូចតូចៗ ឯណាមួយ ពួក
 ស្លូចតូចៗ តាំងអស់នោះ វេចជាចំណុះរបស់ស្លូចចក្រពត្តិ ស្លូច
 ចក្រពត្តិ ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកស្លូចតូចៗ តាំងនោះយ៉ាងណាមិញ
 មាលកិក្ខុតាំងឡាយ ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ មាលកិក្ខុតាំង
 ឡាយ ប្រៀបដូចជាភ្នំ របស់រូបផ្កាយតាំងឡាយឯណាមួយ ភ្នំតាំង
 អស់នោះ មិនបាច់ដល់ភ្នំចំណីត ជាដើម ១៦១ ផង នៃភ្នំព្រះចន្ទ្រ
 ភ្នំព្រះចន្ទ្រប្រាកដ ជាប្រសើរ ជាងភ្នំនៃរូបផ្កាយតាំងនោះ យ៉ាង
 ណាមិញ មាលកិក្ខុតាំងឡាយ ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សេយ្យជាប់ កំភូរេ សាធិសមយេ វិទូ
 វិចិត្រវណ្ណាភោ ធម៌ អាទិទ្ធោ ធម៌ អក្កស្សន្តមាថោ(១)
 សង្ខំ អាតាសកតំ តមកតំ អភិវិហាទ្ធ ភាសាតេ
 ច តតតេ ច វិភាទតិ ច ឯវាមេវ ទោ កំភូរេ
 ។ បេ ។ សេយ្យជាប់ កំភូរេ យោ កាចិ
 មហោទទិយោ សេយ្យជំនំ កត្តា យមុតោ អនិវត្តិ
 សាទ្ធ មហិ សត្វា តា សុទ្ធពុទ្ធិមា សុទ្ធពុទ្ធិន្ទា
 សុទ្ធពុទ្ធិណា សុទ្ធពុទ្ធិបញ្ញា មហាសុទ្ធា តាសំ
 អន្តមត្តាយតិ ឯវាមេវ ទោ កំភូរេ យេ កោចិ
 កុសលា ធម្មា សទ្ធេ តេ អប្បមាធមូលតា
 អប្បមាធសមាសរណា អប្បមាធា តេសំ
 អន្តមត្តាយតិ ។

១. អក្កស្សន្តមាថោ ។ ធម៌ អក្កស្សន្តមាថោ ។

ម្ចាស់កំពុងឡាយ ប្រៀបដូចជាប្រាសាទគុក្ខ កាលបើភ្លៀងស្ងួត ប្រាស
 ពាក្យកកស្ទះសេសមួយ ខ្ពស់ផុតពាក្យ កំចាត់បង្អួចនឹងតំបន់អស់
 ដែលនៅលើអាសាហើយភ្លៀងស្ងួតប្រៀង យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់កំពុងឡាយ
 ឡាយ ។ បេ ។ កំយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់កំពុងឡាយ
 ប្រៀបដូចជាទន្ធចំបាំងឡាយ ឯណាមួយ ដទៃទៀត យមុតា អចិ-
 វតិ សក្ខ មហិ ទន្ធចំបាំងនោះ កំយ៉ាងនោះដែរ ។ ទេ
 ទៅកេសមុទ្រ ទៅកេសមុទ្រ ញាចៅកេសមុទ្រ មហាស-
 មុទ្រ ប្រាកដជាប្រសើរជាងទន្ធចំបាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់
 កំពុងឡាយ កងធម៌ ជាតុសលឯណាមួយ កងធម៌ ជាតុសល
 ចំបាំងអស់នោះ មានអប្បមាទ ជាតុសប្រជុំពុទ្ធកងអប្បមាទ អប្បមាទ
 ប្រាកដជាប្រសើរជាងកងធម៌ជាតុសលចំបាំងនោះ កំយ៉ាងនោះដែរ ។

[១៦] ធនឃិមេ ភិក្ខុវេ បុគ្គលា អាណុយោ
 ហឫណេយ្យា ធនុតិណេយ្យា អញ្ញាណិកាណិយា
 អនុត្តរំ ចុញ្ញោត្តេត្ថំ លោកាស្សតំ ។ កតមេ ធន ។
 តថាភតោ អរហំ សទ្ទាសម្ពុទ្ធោ បច្ចេកាសម្ពុទ្ធោ
 ឧកោកាភវិមុត្តោ បញ្ញាវិមុត្តោ កោយសត្វំ
 ធម្មិយ្យតោ សទ្ធាវិមុត្តោ ធម្មាទុសារិ សទ្ធាទុសារិ
 កោត្រភូ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ ធន បុគ្គលា
 អាណុយោ ។ មេ ។ អនុត្តរំ ចុញ្ញោត្តេត្ថំ
 លោកាស្សតំ ។

[១៧] សធាថា ភិក្ខុវេ វិហារេ ហ អធាថា
 ធនុត្តរំ ភិក្ខុវេ អធាថា វិហារិ ។

[១៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ១០ ពួកនេះជាអ្នកគួរទទួល
 នូវវត្ថុ ដែលគេនាំមកដើម្បីបូជា គួរទទួលវត្ថុដែលគេនាំមកតែងដើម្បី
 ទទួលភ្ញៀវ គួរទទួលខានដែលគេល្បីកម្មនឹងផលរបស់កម្មហើយបូជា
 គួរទទួលបុគ្គលដែលត្រូវការដោយកុសល ប្រណម្យកញ្ញា ជាស្រីបុណ្យ
 ដ៏ប្រសើរបស់សត្វលោក ។ បុគ្គលទាំង ១០ ពួក តែងចម្លេច ។
 គឺព្រះធម៌គត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ ១ ឧកោ-
 កាភវិមុត្តបុគ្គល ១ បញ្ញាវិមុត្តបុគ្គល ១ កាយសត្វបុគ្គល ១ ទិដ្ឋិ-
 ញ្ញបុគ្គល ១ សទ្ធាវិមុត្តបុគ្គល ១ ធម្មាទុសារិបុគ្គល ១ សទ្ធាទុសារិ-
 បុគ្គល ១ កោត្រភូបុគ្គល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ទាំង ១០ ពួកនេះ ជាអ្នកគួរទទួលនូវវត្ថុ ដែលគេនាំមកដើម្បីបូជា
 ។ មេ ។ ជាស្រីបុណ្យដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

[១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ជាបុគ្គល មានទីពឹង កុំជាបុគ្គល មិនមានទីពឹងឡើយ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គល មិនមានទីពឹង រើមន៍នៅដាច់ខ្ពុក ។

ធនយំមេ កំត្វេវ ជាថភវណា ធម្មា ។ កកមេ
 ធន ។ ឥធន កំត្វេវ កំត្វា សីលវា ហោតិ
 ចាតិមោក្ខសំវិសំវុតោ វិហារតិ អាចារកោ ធរសម្បជ្ជោ
 អណ្តមត្តេសុ វុជ្ជេសុ ភយធន្យាវី សមាធាយ សំគូតិ
 សិក្ខាបទេសុ ។ យម្យំ កំត្វេវ កំត្វា សីលវា ហោតិ
 ។ ប។ សមាធាយ សំគូតិ សិក្ខាបទេសុ អយម្យំ
 ធម្មា ជាថភវណា ។ បុទ ធម៌ កំត្វេវ កំត្វា
 ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតនហ សុតសង្ខយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា ធម្មេកល្យាណា
 បរិយាសានកល្យាណា សាត្តំ សុត្យញ្ញនំ កេវល-
 បរិមុឃ្គំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវធិន្តំ តដាទ្ធាស្ស
 ធម្មា ពហុស្សុតោ ហោតិ ធនា វិទសា បរិចិត្តា
 មនសាទុបេក្ខិតា ធិដ្ឋិហោ សុប្បដិវិទ្ធា ។

មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ជាថភវណាធម៌ (ធម៌សម្រាប់ធ្វើឲ្យមានទីពឹង)
 នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ ជាថភវណាធម៌ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។
 មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល
 សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវិះ បរិបូណ៌ដោយអាចារកោនិងគ្រូគាថា ជាអ្នក
 ឃើញភ័យក្នុងគោស សូម្បីបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខា-
 បទតាំងឡាយ ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។
 សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទតាំងឡាយ គ្រោះធម៌ណា នេះឯង
 ជាថភវណាធម៌ ១ ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាពហុស្សុត
 ព្រះទ្រង់តែងតែច្បាប់ចង្អុល ដែលខ្លួនបានស្តាប់ឃើញសម្បជ្ជាតែងតែច្បាប់ចង្អុល ដែល
 ខ្លួនបានស្តាប់ឃើញ ធម៌តាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទ
 កណ្តាល លំអបទចុងប្រកាសខ្លួនព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអត្ថតាំងឡាយព្រះ
 ដ៏បរិបូណ៌ បរិសុទ្ធតាំងអស់ ធម៌មានសភាព ផ្លូវចោះ ភិក្ខុនោះក៏ចេះចាំ
 ច្រើន បានចាំទុក ចាំជាប់ក្នុងចិត្ត បានចាំកុះកុញ ដោយចិត្ត ។

យម្យំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិ តាមិ
 សម្រាហ្មចារិមំ ឧបាសិកាមិ ភិក្ខុវេ យោនិ ។ បេ ។
 អលំ តាតុំ អលំ សិវិទាតុំ អយម្យំ ធម្មោ
 តាមិ តាមិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មតាមោ
 យោនិ ចិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ អភិវិធមេ ឧទ្ធករ-
 មុដ្ឋា ។ យម្យំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មតាមោ យោនិ
 ចិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ អភិវិធមេ ឧទ្ធករមុ-
 ដ្ឋា អយម្យំ ធម្មោ តាមិ តាមិ ។ បុន ចបរំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អារទ្ធិវិយោ វិហារិ អភិសលាមំ ធម្មាមំ
 បហាតាយ តុសលាមំ ធម្មាមំ ឧបសម្បទាយ តាមិ
 ឧទ្ធករមុដ្ឋា អភិវិធមេ តុសលាមំ ធម្មាមំ ។ យម្យំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អារទ្ធិវិយោ វិហារិ អភិសលាមំ ធម្មាមំ
 បហាតាយ តុសលាមំ ធម្មាមំ ឧបសម្បទាយ តាមិ

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពីណា ជំនួសនឹងទាប ដែលពួកសម្រាហ្មចារិ-
 មុគ្គលត្រូវស្រឡា ហើយទើបធ្វើ ភិក្ខុ ។ បេ ។ ថា កុះធ្វើ ក្នុងពេល
 ចែក ព្រះធម៌ណា នេះឯង ជាធម៌ណាធម៌ ។ មាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ ពេញចិត្តនឹងការ
 និយាយធម៌ មានសេចក្តីរីករាយលើសលុប ក្នុងអំឡុងនឹងអភិវិធមេ ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ ពេញចិត្តនឹងការនិយាយ
 ធម៌ មានសេចក្តីរីករាយលើសលុប ក្នុងអំឡុងនឹងអភិវិធមេ ព្រោះ
 ធម៌ណា នេះឯង ជាធម៌ណាធម៌ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាពេញលាយ ដើម្បីលះបង់នូវពួកអកុសលធម៌
 និងញ្ច័ន្តកុសលធម៌ ឲ្យសម្រេច ជាអ្នកមានកំឡាំង សង្វាសមាំមួន
 មិនដាក់ចុះនូវចុះ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ មាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាពេញលាយ ដើម្បីលះបង់នូវអកុសល
 ធម៌ និងញ្ច័ន្តកុសលធម៌ ឲ្យសម្រេច ជាអ្នកមានកំឡាំង

[illegible]

សទ្ធិតាមបួន មុខដាក់ចុះចុះ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ព្រោះធម៌ណា
នេះឯង ជាធាតុករណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឬយេឡែក
ភិក្ខុជាអ្នកសុត្តោសាដោយចីវរ មិណ្ឌុបាត សេនាសនៈ នីតិគីលានៈ
បុព្វធម្មកេសជ្ជបរិក្ខារ ភាមមាន ភាមបាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុជាអ្នកសុត្តោសាដោយចីវរ មិណ្ឌុបាត សេនាសនៈ នីតិគីលានៈ
បុព្វធម្មកេសជ្ជបរិក្ខារ ភាមមាន ភាមបាទ ព្រោះហេតុណា នេះឯង
ជាធាតុករណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឬយេឡែក ភិក្ខុជា
អ្នកមានស្មារតី ប្រកបដោយស្មារតីនីមិត្តដ៏ត្រឹម ជាអ្នកលើកឃើញ
លើកតាមខ្ញុំអំពើ ដែលធ្វើឃ្លាហើយផង ខ្ញុំវិញ ដែលនិយាយ
ឃ្លាហើយផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក មានស្មារតី
ប្រកបដោយស្មារតី នីមិត្តដ៏ត្រឹម ជាអ្នកលើកឃើញ លើក
តាមខ្ញុំអំពើ ដែលធ្វើឃ្លាហើយផង ខ្ញុំវិញ ដែលនិយាយឃ្លា
ហើយផង ព្រោះហេតុណា នេះឯង ជាធាតុករណធម៌ ១ ។

បុរិ បរិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ បញ្ចក ហោតិ
 ឧទយន្តតាមិយោ បញ្ចាយ សមន្តាគតោ អរិយាយ
 ធិត្វេនិកាយ សម្មាទុក្ខក្ខយតាមិយោ ។ យឃ្ម
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ បញ្ចក ហោតិ ឧទយន្តតាមិយោ
 បញ្ចាយ សមន្តាគតោ អរិយាយ ធិត្វេនិកាយ
 សម្មាទុក្ខក្ខយតាមិយោ អយឃ្ម ធម្មោ
 បាជករណា ។ សនាថា កិក្ខុវេ វិហាជ មា
 អនាថា ទុក្ខំ កិក្ខុវេ អនាថោ វិហាតិ ។ នមេ ទោ
 កិក្ខុវេ នស បាជករណា ធម្មាតិ ។

[១៨] សនាថា កិក្ខុវេ វិហាជ មា
 អនាថា ទុក្ខំ កិក្ខុវេ អនាថោ វិហាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ្ញាណកម្ម កំពុងអនុមាទប្រាថ្នា ប្រកបដោយ
 ប្រាថ្នាជាត្រៀមជំនុំការកើតនិងការរលត់ (១១) ជំប្រសើរ ជាប្រាថ្នា
 សម្រាប់ចំណុះចំណាយខ្លួនកិលេស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ជាត្រៀមអស់ទៅខ
 ទុក្ខដោយប្រពៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំពុងអនុមាទប្រាថ្នា ប្រកប
 ដោយប្រាថ្នាជាត្រៀមជំនុំការកើតនិងការរលត់ (១១) ជំប្រសើរ ជា
 ប្រាថ្នាសម្រាប់ចំណុះចំណាយខ្លួនកិលេស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ជាត្រៀមអស់
 ទៅខទុក្ខដោយប្រពៃ ព្រោះធម៌ណា ទេវធិន ជាធម៌ករណធម៌ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជាបុគ្គលមានទីពឹង កុំជាបុគ្គល
 មិនមានទីពឹងឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនមានទីពឹង រើមក
 នៅក្នុងទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បាជករណធម៌ (ធម៌ជាត្រៀមធ្វើឲ្យ
 មានទីពឹង) ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជា
 បុគ្គលមានទីពឹង កុំជាបុគ្គល មិនមានទីពឹងឡើយ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គល មិនមានទីពឹង រើមកនៅក្នុងទុក្ខ ។

នសយេមេ ភិក្ខុវេ នាថករណា ធម្មា ។ កតមេ
 នស ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា លោភី ។ មេ ។
 សមាធាយ សិក្ខតេ សិក្ខាបដេសុ សីលវា វាយ
 ភិក្ខុ ចានិយោទុនវិវាសវុតោ វិហរតិ អាចារកោច-
 សម្បជ្ជោ អនុមត្តេសុ វិជ្ជេសុ កយនស្ម័នី
 សមាធាយ សិក្ខតេ សិក្ខាបដេសុតិ ថេរាមិ នំ ភិក្ខុ
 វត្ថុតំ អនុសាសិតំ មច្ឆានំ មជ្ឈិមាមិ ភិក្ខុ ...
 ធនំមិ ភិក្ខុ វត្ថុតំ អនុសាសិតំ មច្ឆានំ ។
 ឧស្ស ថេរាទុក្ខឃ្លិនស្ស មជ្ឈិមាទុក្ខឃ្លិនស្ស ធនំទុក្ខ-
 ឃ្លិនស្ស វុត្ថុយេវ ចានិកាម្លា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 នោ បរិហាមិ អយម្យំ ធម្មោ នាថករណា ។

មាលភិក្ខុតាំងឡាយ នាថករណមិ (ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យមានចិត្ត)
 នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ នាថករណមិ ១០ យ៉ាង តែដូចម្តេច ។
 មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ មេ ។
 សមាធិសិក្សា ក្នុងសីលាបទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាថេរៈក្តី តែង
 សំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលខ្ពស់ គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុ
 ជាកណ្តាលក្តី... ពួកភិក្ខុម្នីក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជា
 បុគ្គលខ្ពស់ គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ទេព្វំ ភិក្ខុនេះ ជា
 អ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាត់បង់កុសលៈ បរិបូណ៌ ដោយគាថាៈ
 មិនគាថាៈ ជាអ្នកយំញាក់យ ក្នុងពេលតាំងឡាយ សូម្បីបង្ខំចបង្ខំ
 សមាធិសិក្សា ក្នុងសីលាបទាំងឡាយដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុ
 ជាថេរៈអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាកណ្តាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុម្នី
 អនុគ្រោះហើយ វាមិនមានសច្ចៈកិរិយាប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយ
 តែម្យ៉ាង មិនមានសច្ចៈកុសលសូន្យឡើយ នេះឯង ជានាថករណមិ ១ ។

បុគ្គ ធម៌វិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ពហុស្សុតោ យោវិ ។ បេ ។
 ធិដ្ឋយា សុឃ្យវិវិទ្យា ពហុស្សុតោ វគ្គាវិ កិក្ខុ
 សុត្តន្តោ សុត្តន្តោ ធិដ្ឋយោ យោ វេ ធិដ្ឋ
 អាធិកល្យាណា មជ្ឈិកល្យាណា បរិយាសាធិ-
 កល្យាណា សាត្តំ សត្វញ្ចង្គំ កេវលបរិបុណ្ឌំ
 បរិសុទ្ធី ប្រាជ្ញាបរិយំ អនិវេទន្តំ កថាវចាស្ស ធិដ្ឋ
 ពហុស្សុតោ យោន្តំ ធិដ្ឋ វេសា បរិវិធា មធិ-
 សាទុបេត្តិកា ធិដ្ឋយា សុឃ្យវិវិទ្យាវិ វេរាបិ ធិ
 កិក្ខុ វន្តង្គំ អនុសាសនង្គំ មញ្ញង្គំ មជ្ឈិមាបិ
 កិក្ខុ... ធិដ្ឋ កិក្ខុ វន្តង្គំ អនុសាសនង្គំ មញ្ញង្គំ ។
 កស្ស វេរាធិកាស្សវិស្ស មជ្ឈិមាធិកាស្សវិស្ស បរិវា-
 កាស្សវិស្ស វុទ្ធិយេវ ចាធិកាស្ស កុសលេសុ ធិដ្ឋ
 វោ បរិយាបិ អយម្យំ ធិដ្ឋ វោ វេសា វោ ។

កាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុពហុស្សុតោ ។ បេ ។ បាន
 ចាត់ខ្លួនដោយចំង ក្នុងកិក្ខុជាថេរៈ តែងសំគាល់ខ្លួនកុំខាន ថាជា
 បុគ្គលឬស្តី ឬប្រៀបប្រដៅ ក្នុងកិក្ខុជាគណ្ណាលក្ខណ៍... ក្នុងកិក្ខុបីក្តី
 តែងសំគាល់ខ្លួនកុំខាន ថាជាបុគ្គលឬស្តី ឬប្រៀបប្រដៅ ដោយគិត
 ថា ហ្ន៎ កិក្ខុនេះជាពហុស្សុត ទ្រទ្រង់ខ្លួនកុំខាន ដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ សន្សំខ្លួនកុំខានដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា
 មានលំអបទដ៏ម លំអបទគណ្ណាល លំអបទចុក ប្រកាសនូវប្រាជ្ញាច័យៈ
 ព្រមទាំងកត្តាទាំងឡាយនេះដ៏បរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ធម៌មានសភាព
 ដូច្នោះកិក្ខុនោះក៏បានចេះចាំច្រើន បានចាំទុក ចាំរត់មាត់ ចាំជាប់ក្នុងចិត្ត
 បានចាត់ខ្លួន ដោយចំងដែរ ។ កាលកិក្ខុនោះ ដែលកិក្ខុជាថេរៈ
 អនុប្រាថ្នាហើយ ដែលកិក្ខុជាគណ្ណាលអនុប្រាថ្នាហើយ ដែលកិក្ខុបីអនុប្រាថ្នា
 ហើយ វេរិយធម៌សេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយកែម្បូង
 មិនមានសេចក្តីសាចស្តែងឡើយ នេះឯង ជាធម៌ករណាចមិ ។

មុន ចប់ កិច្ចវេ កិច្ច កាលណាមិន ហោត
 កាលណាសហយោ កាលណាសម្បត្តិ កាល-
 ណាមិន វេយ កិច្ច កាលណាសហយោ
 កាលណាសម្បត្តិ ចេញ ចំ កិច្ច វេត្ត
 អនុសាសិត មញ្ញ មជ្ឈិមាថិ កិច្ច ... ចំ កិច្ច
 វេត្ត អនុសាសិត មញ្ញ ។ តស្ស ចេញតម្រូវស្ស
 មជ្ឈិមាថិ តស្ស ចេញតម្រូវស្ស វេត្តយេវ
 តាតិកាថា តស្ស ចេញស្ស ហោ ចេញចំ
 អយម្យិ ចេញ ចាតតាណា ។ មុន ចប់ កិច្ចវេ
 កិច្ច សុវេ ហោត សោវចេញតាណា
 ចេញ ឧបទ្វាតតា ទាហ ចេញតាណា

មុនកុំចាំឡើយ មួយទៀត កិច្ចជាអ្នកមានមិត្ត មានសំឡាញ់
 ល្អ មានការពារមិត្ត ទៅតាមមិត្តសំឡាញ់ល្អ ពួកកុំជាថេរក្តី
 តែសំគាល់ខ្ញុំកុំនោះ ជាជាបុគ្គលក្នុងស្តី គួរប្រៀបប្រដៅ
 ពួកកុំជាអណ្តូងក្តី ... ពួកកុំថេរក្តី តែសំគាល់ខ្ញុំកុំនោះ
 ជាជាបុគ្គលក្នុងស្តី គួរប្រៀបប្រដៅ ដោយនិងថា ឧប្ប កុំនេះជាអ្នក
 មានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានការពារមិត្ត ទៅតាមសំឡាញ់
 ល្អដែរ ។ កាលកុំនោះ ដែលកុំជាថេរអនុគ្រោះហើយ ដែលកុំ
 ជាអណ្តូងអនុគ្រោះហើយ ដែលកុំថេរអនុគ្រោះហើយ រមែងមាន
 សេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ចាំឡើយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តី
 សាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាឧបទ្វាតតា ។ មុនកុំចាំឡើយ
 មួយទៀត កិច្ចជាអ្នកប្រដៅហើយ ប្រកបដោយធម៌ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យប្រ
 ដៅហើយ ជាអ្នករត់ចង់ ទទួលយកនូវការប្រៀបប្រដៅ ដោយផ្អែកផ្អែង

អនុសាសនំ សុវតោ វិញ្ញាណកម្មំ កិច្ចំ សោត-
 ចស្សនេវណោហំ ធម្មេហំ សមញ្ញាតតោ ទមោ
 បដក្ខិណាត្តាហំ អនុសាសនំ ធម្មេហំ ធម្មំ កិច្ចំ
 វត្ថុតំ អនុសាសិតតំ មញ្ញាតំ មជ្ឈិមាមិ កិច្ចំ...
 ធម្មំ កិច្ចំ វត្ថុតំ អនុសាសិតតំ មញ្ញាតំ ។
 តស្ស វេរាទុកម្បិតស្ស បដ្ឋិវាទុកម្បិតស្ស
 ធម្មាទុកម្បិតស្ស វុឌ្ឍិយេវ ចាដិកាម្មំ តុសលេ ឬ
 ធម្មេសុ តោ បរិហានំ អយម្បំ ធម្មោ ចាទ-
 តវណោ ។ វុទ ធម្មំ កិច្ចេវ កិច្ចំ យានំ
 តានំ សុប្រឡាចានំ ទុត្វាវចានំ គីតាវណិយានំ
 តត្ថ ធម្មោ ហោតិ អនលសោ តត្រចាយាយ
 រិមីសាយ សមញ្ញាតតោ អលំ តាតុំ អលំ សិវិតាតុំ ។

ពួកភិក្ខុជាថេរក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរ
 ប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាពល្លាហក្តី... ពួកភិក្ខុថ្មីក្តី តែងសំគាល់នូវ
 ភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ធម្មំ កិច្ចំ
 នេះជាអ្នកប្រដៅដោយ ប្រកបដោយធម៌ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យប្រដៅដោយ
 ជាអ្នកអត់ធន់ ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយដ្ឋត្តង់ដែរ ។
 កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាពល្លាហ
 អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុថ្មីអនុគ្រោះហើយ រមែងមានសេចក្តីចម្រើន
 ប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយក្រៃឡង់ មិនមានសេចក្តីសាមស្សឲ្យ
 ឡើយ នេះឯង ជាធម៌កាលធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត អំពីណា ជំនួសទីតាប ដែលពួកសព្វធម៌បុគ្គល
 ត្រូវស្មើគ្នា ហើយទើបធ្វើ ភិក្ខុជាអ្នកល្អាសវៃ មិនទូល
 ប្រកួស ក្នុងអំពីនោះ ប្រកបដោយប្រាថ្នា ជាគ្រឿងពិចារណា
 ដោយធម៌ ក្នុងអំពីនោះថា គួរធ្វើ គួរចាត់ចែងបាន ។

ធម្មតោហោ វតាយំ ភិក្ខុ មិយសមុបាទាហោ អភិធម្ម
 រាគិវិធមេ ឧប្បាទាហោ វតាយំ ភិក្ខុ វត្ថុ
 វត្ថុ អនុសាសិត្យំ មញ្ញាដ្ឋំ មជ្ឈិមាថំ ភិក្ខុ ...
 ធនាថំ ភិក្ខុ វត្ថុ អនុសាសិត្យំ មញ្ញាដ្ឋំ ។ តស្ស
 វេរាទុកាម្យុតស្ស មជ្ឈិមាទុកាម្យុតស្ស ធនាទុកា-
 ម្យុតស្ស វុទ្ធិយវ ឆានីកម្វា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ឆោ បរិហារិ អយេស្សិ ឆន្ទោ ឆានីកាណោ ។ បុណ
 ចមរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អារទ្ធិវិយោ វិហារិ អកុសលាធនំ
 ធម្មាធនំ បចរាធាយ កុសលាធនំ ធម្មាធនំ ឧបសម្បធាយ
 ថាមវា ធម្មបរាស្ថមោ អធិប្បិទ្ធិតុកោ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ អារទ្ធិវិយោ វតាយំ ភិក្ខុ វិហារិ អកុ-
 សលាធនំ ធម្មាធនំ បចរាធាយ កុសលាធនំ ធម្មាធនំ
 ឧបសម្បធាយ ថាមវា ធម្មបរាស្ថមោ អធិប្បិទ្ធិតុកោ
 កុសលេសុ ធម្មេសុតិ វេរាមិ មិ ភិក្ខុ វត្ថុ
 អនុសាសិត្យំ មញ្ញាដ្ឋំ មជ្ឈិមាថំ ភិក្ខុ ... ធនាថំ
 ភិក្ខុ វត្ថុ អនុសាសិត្យំ មញ្ញាដ្ឋំ ។

ត្នកក្នុងថេរភ័ក្ត្រ តែងសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀបប្រ-
 ដៅ ពួកក្នុងកល្យាណក្តី... ពួកក្នុងភ័ក្ត្រ តែងសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះថាជា
 បុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀបប្រដៅដោយគិតថា ឧប្បាទនេះ ជាអ្នកប្រាជ្ញដ៏
 មានសេចក្តីពេញចិត្តចំពោះការឆាល់រមិ មានសេចក្តីរីករាយដល់សលុប
 ក្នុងអភិធម៌ក្នុងវិស័យដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុថេរៈអនុគ្រោះ
 ហើយ ដែលភិក្ខុជាតិកល្យាណអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុអនុគ្រោះហើយ
 រមែងមានសេចក្តីបំរើ កើតប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ព័ន្ធយោយតែម្យ៉ាង
 មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាឆាប់កាលធម៌ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុព័ន្ធយោយ មួយទៀតក្នុង ជាអ្នកប្រាជ្ញឆ្លាតវៃ ដើម្បីលះបង់នូវ
 អកុសលធម៌ ញ៉ាំងពួកកុសលធម៌វិសម្រេច ជាអ្នកមានកម្លាំងសិទ្ធិរាតា
 មិនដាក់ចុះនូវចុះ ក្នុងកុសលធម៌ព័ន្ធយោយ ពួកក្នុងថេរភ័ក្ត្រ តែង
 សំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀបប្រដៅ ពួកក្នុង
 កល្យាណក្តី... ពួកក្នុងភ័ក្ត្រ តែងសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះថាជាបុគ្គលគួរស្តី
 គួរប្រៀបប្រដៅ ដោយគិតថា ឧប្បាទនេះ ជាអ្នកប្រាជ្ញឆ្លាតវៃ
 ដើម្បីលះបង់នូវពួកអកុសលធម៌ ព័ន្ធយោយកុសលធម៌វិសម្រេច ជា
 អ្នកមានកម្លាំងសិទ្ធិរាតា មិនដាក់ចុះនូវពួកកុសលធម៌ព័ន្ធយោយដែរ ។

តស្ស ថេរាទុតាម្បិតស្ស មជ្ឈិមាទុតាម្បិតស្ស ទតុ-
 តាម្បិតស្ស វុទ្ធិយេវ ចាដិកាដ្ឋា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ចោ បរិហារិ អយម្យំ ធម្មោ ជាដករណា ។ បុន
 ធម៌ កិល្បេវ កិល្បុ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតវិវាទិ-
 វាបិស្តាទាត សេនាស ទតិលាធម្មទ្វយកេសដ្ឋបរិទ្វាវេន
 សន្តុដ្ឋោ វេនាយំ កិល្បុ ឥតវិវាទិវាបិស្តាទាតសេនា-
 ស ទតិលាធម្មទ្វយកេសដ្ឋបរិទ្វាវេនាតិ ថេរាមិ ឯ
 កំក្ខ វត្ថុតំ អនុសាសិតតំ មញ្ញាដ្ឋំ មជ្ឈិមាបិ
 កំក្ខ ... ឯកាបិ កំក្ខ វត្ថុតំ អនុសាសិ-
 តតំ មញ្ញាដ្ឋំ ។ តស្ស ថេរាទុតាម្បិតស្ស
 មជ្ឈិមាទុតាម្បិតស្ស ទតុតាម្បិតស្ស វុទ្ធិយេវ
 ចាដិកាដ្ឋា កុសលេសុ ធម្មេសុ ចោ បរិហារិ
 អយម្យំ ធម្មោ ជាដករណា ។

កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរាទុតាម្បិតស្ស ដែលភិក្ខុជាទតុតាម្បិតស្ស
 អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាមជ្ឈិមាទុតាម្បិតស្ស ដែលភិក្ខុជាទតុតាម្បិតស្ស
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយក្រៃម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីចម្លែកប្រាកដ
 នេះឯង ជាថាបករណ៍ធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជា
 អ្នកសន្តុដ្ឋោសៈដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈទិន្និគិលាធម្មទ្វយកេសដ្ឋ-
 បរិទ្វាវេនាមាត តាមបាទ ពួកភិក្ខុជាថេរៈក្តី តែងសំគាល់ខ្លួនភិក្ខុនោះ
 ថាជាបុគ្គលធម៌ គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាទតុតាម្បិតស្ស... ពួកភិក្ខុប្តី
 ក្តី តែងសំគាល់ខ្លួនភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលធម៌ គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយ
 ភិក្ខុជាម្ចាស់ភិក្ខុនោះជាអ្នកសន្តុដ្ឋោសៈដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ
 ទិន្និគិលាធម្មទ្វយកេសដ្ឋបរិទ្វាវេនា ។ កាលភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុជាថេរៈអនុ-
 គ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាទតុតាម្បិតស្សអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាមជ្ឈិមាទុតាម្បិតស្ស
 ហើយ ដែលភិក្ខុជាទតុតាម្បិតស្ស ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយក្រៃ
 ម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាមញ្ញឡើយ នេះឯង ជាថាបករណ៍ធម៌ ១ ។

បុរេ ចម្រើន កំណើត កំណើត សតិបា ហោតិ បរមេន សតិ-
 ធម្មតោ សមន្តោគតោ ចរិតតម្បិ ចរិតាស័តម្បិ
 សវិតា អនុស្សវិតា សតិភា វិភាសេ កំណើត បរ-
 មេន សតិធម្មតោ សមន្តោគតោ ចរិតតម្បិ
 ចរិតាស័តម្បិ សវិតា អនុស្សវិតា វេទនា ចំ
 កំណើត វេទនា អនុស្សវិតា មញ្ញតិ បញ្ញាមិ
 កំណើត... ចំណេះ កំណើត វេទនា អនុស្សវិតា មញ្ញតិ ។
 តស្ស វេទនាមញ្ញតស្ស មញ្ញតាមញ្ញតស្ស
 វេទនាមញ្ញតស្ស វិញ្ញាណេ ចាតិកត្តា កុសលេសុ
 ចាតិកត្តា ចា ចរិតា ចំ អយម្បិ ចន្ទោ ចាតិកត្តា ។

ខាលកំណើតឡាយ មួយទៀត កំណើតអនុស្សវិតា ប្រកបដោយ
 ស្មារតី នឹងបញ្ញាដ៏ត្រូវ ជាអនុស្សវិតា លើកតាម ខ្លួនអំពី
 ដែលទ្រង់ធ្វើមក យូរហើយផង ខ្លួនពាក្យដែលទ្រង់និយាយមក យូរ
 ហើយផង ពួកកំណើតធម៌ តែងសំគាល់ ខ្លួនកំណើត ជា
 បុគ្គលក្នុងស្តី ក្នុងប្រៀបប្រដៅ ពួកកំណើតកណ្តាលក្តី... ពួក
 កំណើត តែងសំគាល់ ខ្លួនកំណើត ជាបុគ្គលក្នុងស្តី ក្នុងប្រៀប
 ប្រដៅ ដោយតិចតួច ឬ កំណើត ជាអនុស្សវិតា ប្រកប
 ដោយស្មារតី នឹងបញ្ញាដ៏ត្រូវ ជាអនុស្សវិតា លើកតាមខ្លួនអំពី
 ដែលទ្រង់ធ្វើមក យូរហើយផង ខ្លួនពាក្យដែលទ្រង់និយាយមក យូរ
 ហើយផង បានដែរ ។ កាលកំណើត ដែលកំណើតធម៌អនុស្សវិតា
 ហើយ ដែលកំណើតកណ្តាលអនុស្សវិតាហើយ ដែលកំណើតអនុស្សវិតាហើយ
 ក៏មិនមានសេចក្តីចំណែកប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង
 មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាគាថាណាមិ ។

មុន ចប់ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចក ហោតិ ទុយេត្តកាមិ-
 ជិយា បញ្ចាយ សមន្តាគតោ អវិហាយ ជំរឿងកាយ
 សន្មាទុក្ខុក្ខយតាមិជិយា បញ្ចក វាយំ ភិក្ខុ
 ទុយេត្តកាមិជិយា បញ្ចាយ សមន្តាគតោ អវិហាយ
 ជំរឿងកាយ សន្មាទុក្ខុក្ខយតាមិជិយាតិ វេរាមិ មំ
 ភិក្ខុ វត្តង្គំ អនុសាសិតង្គំ មញ្ញង្គំ មជ្ឈិមាមិ
 ភិក្ខុ... ឯវាមិ ភិក្ខុ វត្តង្គំ អនុសាសិតង្គំ
 មញ្ញង្គំ ។ កស្ស វេរាទុក្ខម្បិតស្ស មជ្ឈិមាទុក្ខម្បិ-
 តស្ស ឯវាទុក្ខម្បិតស្ស ត្រៀយេវ បាជិតម្ពា
 ត្យសលេសុ ឧទ្ទេសុ តោ បរិហាសិ អយម្បិ
 ឧទ្ទោ បាជិតវាលោក ។ សនាថា ភិក្ខុវេ វិហារេ
 ហ អនាថា ទុក្ខំ ភិក្ខុវេ អនាថា វិហារិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយប្រាសាទ ភិក្ខុជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកប
 ដោយប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងជីវិតការកើតឡើងការលេង (ខន្ធ) ជាបញ្ញាជ័យស្រី
 ជាគ្រឿងទំលុះទំលាយនូវកិលេស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ ជាគ្រឿងអស់ទុក្ខ
 ដោយប្រពៃ ពួកភិក្ខុជាថេរៈក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី
 គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាគណ្ឌករក្តី... ពួកភិក្ខុម្នីក្តី តែងសំគាល់នូវ
 ភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧប្បាស
 ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងជីវិតការ
 កើតឡើងការលេង ជាបញ្ញាជ័យស្រី ជាគ្រឿងទំលុះទំលាយនូវកិលេស
 ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ ជាគ្រឿងអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ
 ដែលភិក្ខុជាថេរៈអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាគណ្ឌករអនុគ្រោះហើយ
 ដែលភិក្ខុម្នីអនុគ្រោះហើយ វេទន៍មានសច្ច័យចិត្ត កើតប្រាកដ
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែម្យ៉ាង មិនមានសច្ច័យសាមសូន្យឡើយ
 នេះឯង ជាធម៌ការណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរជាបុគ្គលមានទីពឹង ក្នុងបុគ្គលមិនមានទីពឹងឡើយ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនមានទីពឹង វេទន៍នៅជាទុក្ខ ។

តត្រ ទោ ភក្កកំ ភិក្ខុ អាមន្តេសី ។ បេ ។
 ភក្កកំ ឯតន្តរេន ធនយំមេ ភិក្ខុវេ អរិយកំសា
 យេ អរិយា អាវសីសុ កំ អាវសន្តិកំ អាវសីស្សន្តិ
 កំ ។ តតមេ ធន ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចន្ត្រី-
 វិប្បហីនោ ហោតិ ធម្មន្ត្រីសមន្តាគោ ឯតានត្ថោ
 ធម្មាបសេវនោ បទុក្ខាប្បទ្រូតសន្តោ សមរិយស-
 ដ្ឋេសនោ អនាវិលសន្តិវេទ បស្សន្ធតាយសង្ខារោ
 សុវិមុត្តតិក្ខោ សុវិមុត្តប្បក្ខោ ។ តតញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បញ្ចន្ត្រីវិប្បហីនោ ហោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ តាមន្តនោ បហីនោ ហោតិ ព្យាបាទោ
 បហីនោ ហោតិ ដីនមិទ្ធិ បហីនំ ហោតិ ទុទ្ធចក្កុ-
 ត្តន្ធិ បហីនំ ហោតិ វិចិត្រា បហីនោ ហោតិ ។
 ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចន្ត្រីវិប្បហីនោ ហោតិ ។

កុត្តិវិទោធនំ ប្រជីមានប្រភេទ ទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមក ។ បេ ។
 ប្រជីមានប្រភេទទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយកំសៈ
 នេបាន ១០ យ៉ាង ដែលពួកប្រាជ្ញាអោយ បានអប់រំហើយក្តី កំពុងអប់រំ
 ក្តី នឹងអប់រំក្តី ។ អរិយកំសៈ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាលានេះ បានលះបង់នូវអង្គ៤ ប្រកបដោយអង្គ ៦
 មានគ្រឿងរក្សាចិត្តតែមួយ មានធម៌ជាបន្តបន្ទាប់ បានបះទូលបង្គំបច្ចេក-
 សព្វៈ បានលះបង់នូវការស្វែងរក ជ្រះស្រឡះហើយ មានការគ្រប់រឹមមិន
 រករល្អក់ មានកាយសង្ខារស្ងប់រម្ងាប់ហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ
 មានប្រាជ្ញាដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 បានលះបង់អង្គ៤ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាលានេះ
 បានលះកាមច្ចន្ទៈ បានលះ ព្យាបាទ បានលះ ជីវមិទ្ធិៈ បានលះ ទុទ្ធចក្កុដ្ឋៈ
 បានលះ វិចិត្រា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានលះ អង្គ៤យ៉ាងនេះឯង ។

កាថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធន្យន្ត្រសមន្មាគតោ
 ហោតិ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធន្យន្ត្រ រូបំ ធិស្វា
 នេវ សុមេវោ ហោតិ ធន ទុម្មនោ ទុបេក្ខតោ
 វិហរតិ សតោ សម្មជាតោ សោតេន សន្តិ
 សុត្វា ។ បេ ។ យានេន ឥន្ទំ យាយិត្វា
 ធិក្កិយេ រសិ សាយិត្វា តាយេន ដោដ្ឋង្គំ ធុសិត្វា
 មនសា ធន្តំ វិញ្ញាយ នេវ សុមេវោ ហោតិ ធន
 ទុម្មនោ ទុបេក្ខតោ វិហរតិ សតោ សម្មជាតោ ។
 ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធន្យន្ត្រសមន្មាគតោ ហោតិ ។
 កាថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯការតោ ហោតិ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតារត្តេន ទេសសា សមន្មាគតោ
 ហោតិ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯការតោ
 ហោតិ ។ កាថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធន្យន្ត្រសមន្មាគតោ
 ហោតិ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ខាយេកំ
 បដិសេវតិ សង្ខាយេកំ អនិវាសេតិ សង្ខាយេកំ
 បរិវេន្តតិ សង្ខាយេកំ វិទានេតិ ។

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ៦ តើដូចម្តេច ។ ខ្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឃើញរូបដោយភ្នែកហើយ
 មិនសាមនស្ស មិនទោមនស្ស ជាបុគ្គលមានចិត្តត្រងើយ មានស្មារតី
 ដឹងខ្លួនគ្រប់វិធានបថទាំង ៤ បានឮសំឡេងដោយត្រចៀក ។ បេ ។
 បានឮកិរិយាដោយប្រមុះ បានដក្សត់សំដៅដោយអណ្តាត បានប៉ះផ្សូរ
 ដោយកាយ បានដឹងធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្តហើយ មិនសាមនស្ស មិន
 ទោមនស្ស ជាបុគ្គលមានចិត្តត្រងើយ មានស្មារតី ដឹងខ្លួនគ្រប់វិធាន
 បថទាំង ៤ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ៦ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានគ្រឿងរក្សាចិត្តតែមួយ តើដូច
 ម្តេច ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយ
 ចិត្ត ដែលមានស្មារតីថា ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានគ្រឿងរក្សា
 ចិត្តតែមួយ យ៉ាងនេះឯង ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានធម៌ជាបរិស្ថិត
 ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ពិចារណាហើយ ទើបសេចក្តីរំលស់ដែលគួររសា ពិចារណាហើយទើប
 អត់សង្កត់ខ្លួនវាហេតុដែលគួរអត់សង្កត់ ពិចារណាហើយ ទើបវៀរខ្លួនវាហេតុ
 ដែលគួរវៀរ ពិចារណាហើយ ទើបបន្ទាបចំនូវវាហេតុដែលគួរបន្ទាបចំ ។

ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចតុរាមស្សនោ ហោតិ ។
 កថញ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បទុណ្ឌប្បទេកសនោ
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ យោនិ តាមិ
 មុជុស្សមណាត្រាហ្មណាមិ មុជុប្បទេកសនាមិ
 សេយ្យមីនំ សស្សនោ លោកោតិ វា អសស្សនោ
 លោកោតិ វា អន្តវា លោកោតិ វា អន្តវា
 លោកោតិ វា និ ជីវំ តំ សរីរំ វា អញ្ចំ ជីវំ អញ្ចំ សរីរំ
 វា ហោតិ តថាគតោ បរម្មណាតិ វា ច ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណាតិ វា ហោតិ ច ច ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណាតិ វា ធម៌ ហោតិ ច ច ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណាតិ វា សត្វាមិ តាមិ ទុណ្ឌាមិ
 ហោតិ បទុណ្ឌាមិ ចត្តាមិ វន្តាមិ មុត្តាមិ
 បហិតាមិ បដិទិស្សដ្ឋាមិ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បទុណ្ឌប្បទេកសនោ ហោតិ ។ កថញ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សមវេយសេដ្ឋសនោ ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានធម៌ជាបុគ្គល ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុបានបន្ទាប់នូវបច្ចេកសព្ទៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បច្ចេកសព្ទៈ ជាច្រើនណា របស់សមណៈនិព្រាហ្មណ៍
 ជាច្រើន គឺការច្រកាន់ថា លោកទៀងដូច្នេះខ្លះ លោកមិនទៀងដូច្នេះ
 ខ្លះ លោកមានទីបំផុតដូច្នេះខ្លះ លោកប៉ិនមានទីបំផុតដូច្នេះខ្លះ ជិត
 នោះ គឺសរីរនោះដូច្នេះខ្លះ ជិតដដែល សរីរដដែលដូច្នេះខ្លះ សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀតដូច្នេះខ្លះ សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀតដូច្នេះខ្លះ សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មានដូច្នេះខ្លះ សត្វស្លាប់ទៅក៏
 ទៀតមិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនដូច្នេះខ្លះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 បានចេះគ្នាបង្អស់ បោះបង្អស់ បង្អស់ ខ្នាត់ចោល លែងចោល លះ លែង
 លះស្រឡះ ខ្លួនបច្ចេកសព្ទៈជាច្រើនទាំងអស់នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុបានបន្ទាប់នូវបច្ចេកសព្ទៈយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុបានលះបង្អស់ ខ្លួនកាលស្ទើរក្រសួងស្រឡះហើយ តើដូចម្តេច ។

៩៦ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តោមេសនា មហីនោ មោតិ កថេ
 សនា មហីនោ មោតិ ព្រហ្មជរិយេសនា មជ្ជិម្បស្សនា ។
 ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សមវយសន្នេសនោ មោតិ ។
 កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនាវិលសន្នម្ពោ មោតិ ។
 ៩៧ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តាមសន្នម្ពោ មហីនោ មោតិ
 ព្យាចានសន្នម្ពោ មហីនោ មោតិ វិហាសន្នម្ពោ
 មហីនោ មោតិ ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនា-
 វិលសន្នម្ពោ មោតិ ។ កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 មស្សន្ទតាយសម្មារោ មោតិ ។ ៩៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សុទស្ស ច បហាតា ធុត្តាស្ស ច បហាតា ធុត្ថោ
 សោមទស្សនោមស្សនំ អនុដ្ឋមា អធុត្តមស្មំ ឧបេ-
 ត្តាសតិហរិស្មន្តំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហាតិ ។
 ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មស្សន្ទតាយសម្មារោ មោតិ ។

មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់ការស្វន
 កេកាម លះបង់ការស្វនកេកា មានការស្វនក្នុងព្រហ្មចរិយៈ
 ស្ងប់ម្ខាងហើយ ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុបានលះបង់
 ការស្វនកេ ជ្រុះស្រឡះហើយ យ៉ាងនេះឯង ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះ មិនកកល្អក់ តើដូចម្តេច ។ មាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់សេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុង
 កាម បានលះបង់សេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុងភាព្យាបាទ បានលះបង់សេចក្តី
 ត្រិះរិះ ក្នុងការបៀតបៀន ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីត្រិះរិះ មិនកកល្អក់ យ៉ាងនេះឯង ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ
 ភិក្ខុមានកាយសង្ខារ ស្ងប់ម្ខាងហើយ តើដូចម្តេច ។ មាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះលះបង់សុខផង ព្រោះលះ
 បង់ទុក្ខផង ព្រោះអស់ទៅ នៃសាមនស្សនិទ័យមនស្ស ក្នុងកាល
 មុន ក៏បានសម្រេចខ្លួនក្នុងព្រលឹង មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ
 មានវិភេទ ដ៏បរិសុទ្ធ តើអតីតមេត្តា ។ មាលភិក្ខុតាំង
 ឡាយ ភិក្ខុមានកាយសង្ខារ ស្ងប់ម្ខាង យ៉ាងនេះ ឯង ។

កថាខណ្ឌ កិច្ចវេ កិច្ចវេ សុវិមុត្តចំន្រ្ទា ហោតិ ។ ឥឡ
 កិច្ចវេ កិច្ចវេ កថា ចិន្តវិមុត្តិ ហោតិ គោសា ចិន្ត
 វិមុត្តិ ហោតិ មោហា ចិន្តវិមុត្តិ ហោតិ ។ ឯវ ទោ កិច្ចវេ
 កិច្ចវេ សុវិមុត្តចំន្រ្ទា ហោតិ ។ កថាខណ្ឌ កិច្ចវេ
 កិច្ចវេ សុវិមុត្តចំន្រ្ទា ហោតិ ។ ឥឡ កិច្ចវេ កិច្ចវេ
 កថា មេ បហិលោ ទិច្ចិធម្មលោ តាលាវត្ថុកថា
 អនកាវ កថា អាយតិ អនុប្បននប្បោតិ បដាបាតិ
 គោសា មេ បហិលោ ។ បេ។ មោហា មេ បហិលោ
 ទិច្ចិធម្មលោ តាលាវត្ថុកថា អនកាវ កថា អាយតិ
 អនុប្បននប្បោតិ បដាបាតិ ។ ឯវ ទោ
 កិច្ចវេ កិច្ចវេ សុវិមុត្តចំន្រ្ទា ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តផុតស្រឡះចាកកងៈ
 មានចិត្តផុតស្រឡះ ចាកទោសៈ មានចិត្តផុតស្រឡះ ចាកមោហៈ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានប្រាជ្ញាដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះដឹងច្បាស់
 ថា កត្តាអញ្ញបានលះបង់រត់ហើយ បានផ្តាច់ផ្តល់ឫសគល់ហើយ
 ធ្វើមិនឲ្យមានទីកើតដូចជាភ្នាក់កំបុតចុះ ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជា
 សភាពមិនមានការកើតឡើង កៅវៀតជាធម្មតា ដឹងច្បាស់ថា កត្តា
 អញ្ញបានលះ បង់ទោសៈហើយ ។ បេ។ កត្តាអញ្ញ បានលះបង់
 មោហៈហើយ បានផ្តាច់ផ្តល់ឫសគល់ហើយ ធ្វើមិនឲ្យមានទីកើតដូច
 ជាភ្នាក់កំបុតចុះ បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាពមិនមាន
 ការកើតឡើង កៅវៀតជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមានប្រាជ្ញាដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះ ហើយ យ៉ាងនេះ ឯង ។

យេ ហិ កោចិ កិច្ចុវេ អត្ថតថទ្ធានំ អរិយា
 អរិយភសេ អារសីសុ សាវ្វេ តេ ឥមេ វ
 ធន អរិយភសេ អារសីសុ យេ ហិ កោចិ កិច្ចុវេ
 អនាគតមទ្ធានំ អរិយា អរិយភសេ អារសីសុ
 សាវ្វេ តេ ឥមេ វ ធន អរិយភសេ អារសីសុ
 យេ ហិ កោចិ កិច្ចុវេ ឯតវហំ អរិយា អរិយភសេ
 អារសីសុ សាវ្វេ តេ ឥមេ វ ធន អរិយភសេ
 អារសីសុ ។ ឥមេ ចោ កិច្ចុវេ ធន អរិយភសា យេ
 អរិយា អារសីសុ វ អារសីសុ វ អារសីសុ វ វាតិ ។

និវេណវច្ឆា ទុតិយោ ។

តត្ថប្បវាទំ

សោយាសនា ច អន្តរា ៥(១) សំយោជនទីលេខ ៥

អប្បនាសោ អប្បនេយ្យោ ទ្វេ ធានា ទ្វេភស្ត ៥ តាតិ(២) ។

១ ឆ. ម. អង្គា ១.២ ឆ. ម. អរិយភសេ បា. ១ អរិយភសា បា. ១

ម្ចាស់គំរុក្កុំចង់ឡាយ ពួកអរិយៈណាមួយ បានក្រសើរនៅក្នុងអរិយភសៈ
 ក្នុងកាលដែលកន្លងហើយ ពួកអរិយៈចាំអស់នោះ បានក្រសើរនៅ
 ក្នុងអរិយភសៈចាំ ១០ យ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់គំរុក្កុំចង់ឡាយ ពួកអរិយៈ
 ណាមួយ នឹងក្រសើរនៅ ក្នុងអរិយភសៈ ក្នុងកាលដែលមិនចាត់មក
 ដល់ ពួកអរិយៈចាំអស់នោះ នឹងក្រសើរនៅ ក្នុងអរិយភសៈចាំ
 ១០ យ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់គំរុក្កុំចង់ឡាយ ពួកអរិយៈណាមួយ កំពុង
 ក្រសើរនៅ ក្នុងអរិយភសៈ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ពួកអរិយៈចាំអស់
 នោះក្រសើរនៅ ក្នុងអរិយភសៈចាំ ១០ នេះឯង ។ ម្ចាស់គំរុក្កុំចង់ឡាយ
 អរិយភសៈចាំ ១០ នេះឯង ដែលពួកអរិយៈ បានអប់រំហើយក្តី
 កំពុងអប់រំក្តី នឹងអប់រំក្តី ។

ចប់ និវេណវច្ឆាទី ២ ។

ទុក្ខានុវិចារណវគ្គតោតិ

និយាយអំពីសោតសទ. ១ អំពីអន្តរា ១ អំពីសំយោជនៈ ១

អំពីចេតោទ័លៈ ១ អំពីអប្បមាទ ១ អំពីតាហុនេយ្យ ១

អំពីនាថវណ្ណធម៌មានពីរលើកអំពីអរិយភសៈមានពីរលើក ។

មហាវិគ្គ

[២១] សីហោ ភិក្ខុវេ ធិតតជា សាយណ្ណសមយំ
 អាសយា ធិត្ថបតិ អាសយា ធិត្ថបតិ វិជគ្គតិ
 វិជគ្គតា សមន្តា ឧត្ថុដ្ឋសា អនុវិលាកោតិ សមន្តា
 ឧត្ថុដ្ឋសា អនុវិលាកោតា តិក្ខុត្ថំ សីហនាមំ ធនតិ
 តិក្ខុត្ថំ សីហនាមំ ធនតា កោតាយ បន្តបតិ ។ តំ
 តិក្ខុ ហេតុ ។ មាហំ ទុន្ទនេ ទាលោ វិសមនេ
 សង្ឃំ អាហានេសំដ្ឋំ^(១) ។ សីហោតិ ទោ
 ភិក្ខុវេ តថាគតស្សតំ អនិវចនំ អហោតោ សន្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស ។ យំ ទោ ភិក្ខុវេ តថាគតោ បរិសាយ
 ធម្មំ នោសតិ ឥន្ទមស្ស ហោតិ សីហនាមស្មី ។
 ធនយំមាមិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលាមិ
 យេហំ តាលេហំ សមន្តាតោ តថាគតោ អាស-
 កណ្ណាមិ បដិដានាតិ បរិសាសុ សីហនាមិ ធនតិ
 ព្រហ្មធម្មំ បវត្តតិ ។ កាតហមិ ធន ។

១ ម អាហានេសំដ្ឋំ ។

មហាវិគ្គ ទី ៣

[២២] ខ្នាលភិក្ខុបាំងឡាយ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ សត្វសីហា
 ជាស្តេចម្រឹក ចេញពីលំនៅ លុះចេញពីលំនៅហើយ ក៏មិនតង់ខ្លួន
 លុះមិនតង់ខ្លួនហើយ ក៏ព្រឡេកមៀនមើលទិសបាំង៦ជុំវិញ លុះ
 ព្រឡេកមៀនមើលទិស បាំង៦ជុំវិញហើយ ក៏បន្តសីហនាទ ៣ ជង
 លុះបន្តសីហនាទ ៣ ជងហើយ ទើបចេញទៅកេចំណី ។ ដំណើរ
 នោះ ច្រាបហេតុអ្វី ។ ច្រាបថា សត្វសីហាគិតថា អាត្មាគួរ
 កុំធ្វើក្នុងសត្វតូច ។ ដែលដើរទៅកេស៊ីក្នុងទីព្រៃហេតុព្រហ្មធម៌ឡើយ ។
 ខ្នាលភិក្ខុបាំងឡាយ ពាក្យថា សីហានេះ ជាឈ្មោះរបស់ព្រះគោតគ
 អហោសម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធ ។ ខ្នាលភិក្ខុបាំងឡាយ ព្រះគោតគសំដែងធម៌ដល់
 បរិស័ទ ដោយហេតុណា នេះជាសីហនាទ របស់ព្រះគោតគនោះ ។
 ខ្នាលភិក្ខុបាំងឡាយ គោតគល របស់ព្រះគោតគនេះមាន ១០
 ប្រការគឺព្រះគោតគ ប្រកបដោយឈ្មោះបាំងឡាយហើយ ទើបផ្ដើមថ្កូវ
 ហេតុដ៏ប្រសើរ បន្តសីហនាទ ក្នុងក្នុងបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មធម៌ព្រ (ឧក្រ
 ដ៏ប្រសើរ) ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ គោតគល១០ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។

ឥន កិក្ខុវេ តថាគតោ ហិមញ្ញ ហិមតោ
 អដ្ឋាធិញ្ញ អដ្ឋាធិតោ យេជាក្ខនំ បដាបាតំ ។
 យម្យំ កិក្ខុវេ តថាគតោ ហិមញ្ញ ហិមតោ
 អដ្ឋាធិញ្ញ អដ្ឋាធិតោ យេជាក្ខនំ បដាបាតំ ឥនម្យំ
 កិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតំ យំ
 តាលំ អាតម្ម តថាគតោ អាសគណ្ណានំ បដិដាបាតំ
 បរិសាសុ សីហនាមំ ធនតំ ព្រហ្មចន្ទំ បរត្ថេតិ ។
 បុន ចបរិ កិក្ខុវេ តថាគតោ អតីតាបាតតម្ប-
 ទ្ធិប្បញ្ញានំ កម្មសហនាបាតំ ហិមសោ ហេតុសោ
 វិហាតំ យេជាក្ខនំ បដាបាតំ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ
 តថាគតោ អតីតាបាតតម្បទ្ធិប្បញ្ញានំ កម្មសហនា-
 បាតំ ហិមសោ ហេតុសោ វិហាតំ យេជាក្ខនំ បដាបាតំ
 ឥនម្យំ កិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតំ

ខ្នាលភិក្ខុចាំឡាយ ព្រះតថាគតក្នុងលោកនេះ រើមន៍ជ្រាបច្បាស់ខ្លះ
 ហេតុតាមហេតុផល ជ្រាបច្បាស់ខ្លះអំពីមិនមែនជាហេតុ តាមអំពីមិនមែន
 ជាហេតុផល ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំឡាយ ត្រង់
 ដែលព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់ខ្លះហេតុ តាមហេតុផល ជ្រាបច្បាស់ខ្លះ
 អំពី មិនមែនជាហេតុ តាមអំពីមិនមែនជាហេតុផល ដោយសេចក្តី
 ជាក់លាក់ ខ្នាលភិក្ខុចាំឡាយ នេះជា តថាគតពលរបស់ព្រះតថាគត
 ព្រោះ ព្រះតថាគតស្រ្តីយន្តិកលៈ ហើយផ្ដើមនូវហេតុផលប្រសើរ
 បន្តិសីហនា ក្នុងព្វគបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចន្ទឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ខ្នាល
 ភិក្ខុចាំឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់ខ្លះវិបាកនៃកុសលកម្ម
 និងអកុសលកម្ម ដែលសត្វបានធ្វើហើយ ចាំអតីត អនាគត និង
 បច្ចុប្បន្ន តាមថ្នាក់ តាមហេតុ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ខ្នាលភិក្ខុ
 ចាំឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់ខ្លះវិបាកនៃកុសលកម្ម
 និងអកុសលកម្ម ដែលសត្វបានធ្វើហើយ ចាំអតីត អនាគត
 និងបច្ចុប្បន្ន តាមថ្នាក់ តាមហេតុ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់
 ខ្នាលភិក្ខុចាំឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត

យំ តលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ
 បដិជាតានំ បរិសាសុ សីហនានំ ធនតំ ព្រហ្មចន្តំ
 បរត្ថតិ ។ ធុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ សទ្ធកុតាមិនំ
 បដិបទំ យថាក្ខតំ បជាតានំ ។ យម្យំ ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ សទ្ធកុតាមិនំ បដិបទំ យថាក្ខតំ បជាតានំ
 នធម្មំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ តថាគតាលំ ហោតិ
 យំ តលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ
 បដិជាតានំ បរិសាសុ សីហនានំ ធនតំ ព្រហ្ម-
 ចន្តំ បរត្ថតិ ។ ធុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 អនេកាត្ថំ នាតាត្ថំ^(១) លោកិ យថាក្ខតំ
 បជាតានំ ។ យម្យំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ អនេក-
 ាត្ថំ នាតាត្ថំ លោកិ យថាក្ខតំ បជាតានំ នធម្មំ
 ភិក្ខុវេ តថាគតោ តថាគតាលំ ហោតិ យំ តលំ
 អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ បដិជាតានំ
 បរិសាសុ សីហនានំ ធនតំ ព្រហ្មចន្តំ បរត្ថតិ ។

១. វ. ម. អនេកាត្ថំ នាតាត្ថំ ។

ព្រោះ ព្រះតថាគតកាស្រ័យនីតិពលៈ ហើយផ្ដោតខ្លះហេតុដ៏ប្រសើរ បន្តិ
 សីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតក្រាបច្បាប់ខ្លួនផ្លូវ ដែលទៅកាន់ទី
 ទាំងពួង ដោយសេចក្ដីជាក់លាក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែល
 ព្រះតថាគតក្រាបច្បាប់ខ្លួនផ្លូវ ដែលទៅកាន់ទីទាំងពួង ដោយសេចក្ដី
 ជាក់លាក់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា គតាគតពល របស់ព្រះតថាគត
 ព្រោះ ព្រះតថាគតកាស្រ័យនីតិពលៈ ហើយផ្ដោតខ្លះហេតុ ដ៏ប្រសើរ
 បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតក្រាបច្បាប់ខ្លួនលោក ដែលមាន
 ធាតុច្រើនយ៉ាង មានធាតុផ្សេងៗគ្នា ដោយសេចក្ដីជាក់លាក់ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត ក្រាបច្បាប់ខ្លួនលោកដែល
 មានធាតុច្រើនយ៉ាង មានធាតុផ្សេងៗគ្នា ដោយសេចក្ដីជាក់លាក់
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា គតាគតពល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ
 ព្រះតថាគតកាស្រ័យនីតិពលៈ ហើយផ្ដោតខ្លះហេតុដ៏ប្រសើរ បន្តិ
 សីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

បុរិ ធម៌ ភិក្ខុវេ តថាគតោ សត្តានំ ឆាឆា-
 ធិមុត្តកាតំ យេវាភូតំ បដាឆាតំ ។ យេវំ ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ សត្តានំ ឆាឆាធិមុត្តកាតំ យេវាភូតំ
 បដាឆាតំ នធម្មំ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ
 ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសភណ្ឌានំ
 បដិដាឆាតំ បរិសាសុ សីហនានំ ធនតិ ព្រហ្ម-
 ចក្កំ បរិន្តតិ ។ បុរិ ធម៌ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 បរសត្តានំ បរមុត្តលានំ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្ថំ
 យេវាភូតំ បដាឆាតំ ។ យេវំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 បរសត្តានំ បរមុត្តលានំ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្ថំ
 យេវាភូតំ បដាឆាតំ នធម្មំ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 តថាគតាលំ ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ
 អាសភណ្ឌានំ បដិដាឆាតំ បរិសាសុ សីហនានំ
 ធនតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិន្តតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគត ប្រាបច្ចាសន្តវិអច្ចាស្រ័យ
 ផ្សេងៗគ្នា របស់ពួកសត្វ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគតប្រាបច្ចាសន្តវិអច្ចាស្រ័យផ្សេងៗគ្នា របស់
 ពួកសត្វ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា គថាគត-
 ពលរបស់ព្រះតថាគត ព្រោះព្រះតថាគតាស្រ័យនីតិពលៈ ហើយផ្ដេងជា
 ខ្លាហេតុជីវ្រាសិ បន្ទីសីហនាននក្ខណ្ឌបរិសទ្ធ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឡើយប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតប្រាបច្ចាសន្តវិ
 ឥន្ទ្រិយភៀវកា នីតិទំរប់របស់ពួកសត្វដទៃ ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយសេចក្តី
 ដាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត ប្រាបច្ចាសន្តវិ
 ឥន្ទ្រិយភៀវកា នីតិទំរប់របស់ពួកសត្វដទៃ ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយសេចក្តី
 ដាក់លាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា គថាគតពល របស់ព្រះតថាគត
 ព្រោះ ព្រះតថាគតាស្រ័យនីតិពលៈ ហើយផ្ដេងជាខ្លាហេតុ ជីវ្រាសិ
 បន្ទីសីហនាន នក្ខណ្ឌបរិសទ្ធ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឡើយប្រព្រឹត្តទៅ ។

បុរេ ធម៌ កិក្ខុវេ តថាគតោ ឈានវិមាត្តាសមាធិ-
 សមាបត្តិមំ សន្តិលេសំ វេទានំ វុដ្ឋានំ យថាក្ខតំ
 បដាបាតិ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ តថាគតោ
 ឈានវិមាត្តាសមាធិសមាបត្តិមំ សន្តិលេសំ វេទានំ
 វុដ្ឋានំ យថាក្ខតំ បដាបាតិ នធម្មំ កិក្ខុវេ
 តថាគតោ តថាគតាលំ ហោតិ យំ តលំ
 អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ បដាបាតិ
 បវសាសុ សីហនានំ ននតំ ព្រហ្មចក្កំ
 បវត្តតិ ។ បុរេ ធម៌ កិក្ខុវេ តថាគតោ
 អនេកាវចិតំ បុព្វេនិកសំ អនុស្សតិ សេយ្យមីទំ
 ឯកម្យំ ជានី ទ្វេបំ ជានិយោ តិស្សបំ ជានិយោ
 ចតុស្សបំ ជានិយោ បញ្ចបំ ជានិយោ នសបំ
 ជានិយោ វិសម្យំ ជានិយោ តិសម្យំ ជានិយោ
 ចក្ខាដ្ឋិសម្យំ ជានិយោ បញ្ញាសម្យំ ជានិយោ
 ជានិសម្យំ ជានិសហស្សម្យំ ជានិសតសហស្សម្យំ
 អនេកេបិ សុវដ្តកោឡ អនេកេបិ វិដ្តកោឡ

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តី
 សៅហ្មងផ្លូវផង នឹងការចេញចាកឈាន វិហារ រូបសមាធិ នឹងសមាបត្តិ
 ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រងដែលព្រះតថាគត
 ជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ផ្លូវផង នឹងការចេញចាកឈាន វិហារ
 រូបសមាធិ នឹងសមាបត្តិ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ខ្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះជា តថាគតាល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថា-
 គតកាស្រ័យនឹងវាលៈ ហើយផ្ដាច់នូវហេតុដ៏ប្រសើរ បទ្វិសីហនាទ
 ក្នុងភូមិបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ព្រះតថាគត លើកយើងជាតិ ដែលបាននៅកស្រយ
 ក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ គឺ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ពុទ្ធជាតិខ្លះ
 ២ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ
 ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១.០០០ ជាតិខ្លះ ១០.០០០
 ជាតិខ្លះ លើកយើងបាន ច្រើន សំដែងប្បទះ ច្រើន វិដ្តកប្បទះ

អនេកោចំ សុវត្ថវិវដ្តកាប្ប អនុត្រាសំ វរិតាមោ
 វរិតាត្តោ វរិតល្អោ វរិតាមារោ វរិតុទទុក្ខប្បដិ-
 សំវេទំ វរិតាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ទុតោ អនុត្រ
 ទុទទាទំ តត្រាចាសំ វរិតាមោ វរិតាត្តោ
 វរិតល្អោ វរិតាមារោ វរិតុទទុក្ខប្បដិសំវេទំ
 វរិតាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ទុតោ ឥទ្ធិបបន្នាតំ។
 ឥតិ សាគារំ សទុន្នេសំ អនេកាវិហិតំ បុព្វេវិភសំ
 អនុស្សតិ ។ យឃ្លី ភិក្ខុវេ ឥតាតតោ អនេកាវិ-
 ហិតំ បុព្វេវិភសំ អនុស្សតិ សេយ្យេជំនំ ឯកឃ្លី
 ជាតិ ម្ខេបំ ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាគារំ
 សទុន្នេសំ អនេកាវិហិតំ បុព្វេវិភសំ អនុស្សតិ
 ឥនឃ្លី ភិក្ខុវេ ឥតាតតស្ស ឥតាតតតំសំ ហោតិ
 យំ តសំ អាគម្ម ឥតាតតោ អាសាវល្អាទំ
 បដិជាតាតិ បរិសាស្ស សីហនាទំ បទនំ

ច្រើនសំដែងផ្នែកប្បទូរជា ក្នុងកងឈ្មោះ កាតាអញមានឈ្មោះយ៉ាង
នេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានកាហារយ៉ាងនេះ
បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់កាយត្រឹមប៉ុណ្ណេះ កាតាអញ
នោះ ច្បុកចាត់អត្តភាពនោះហើយ បានទៅកើត ក្នុងកងឈ្មោះ
ដែលនៅកើត ក្នុងកងនោះទៀត កាតាអញ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ
មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានកាហារយ៉ាងនេះ
ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់កាយត្រឹមប៉ុណ្ណេះ សុខកាតាអញ
នោះ ច្បុកចាត់អត្តភាពនោះហើយ ទើបមកកើត ក្នុងកងនេះ ។
ព្រះធម្មតាគឺដើមឃើញជាតិ ដែលបាននៅកាស្រ័យ ក្នុងកាលមុន
ជាអនេកជាតិព្រមទាំងកាហារ ព្រមទាំងទទួលយ៉ាងនេះ ។ ម្ខាង
គំនុំទាំងឡាយ ប្រសិនបើប្រភេទជាតិ លើកឃើញជាតិ ដែល បាន
នៅកាស្រ័យក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ គឺ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ ហេ
លើកឃើញជាតិ ដែលបាននៅកាស្រ័យក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ
ព្រមទាំងកាហារ ព្រមទាំងទទួលយ៉ាងនេះ ម្ខាងគំនុំទាំងឡាយ នេះជា
គឺជាគតល របស់ព្រះគតជាតិ ព្រោះព្រះគតជាតិ កាស្រ័យ
នឹងកាល ហើយផ្ទុកជាទីបោក ដំប្រសើរ បន្តិសំហាន

ព្រហ្មធីត្ថិ បរិនិព្វាន ។ មុន បរិ គំនូរ ធម្មាសនា
និព្វាន ចក្កាវតារ វិសុទ្ធន អតីត្តន្តបាទុស្សកោន សុត្ត
បស្សន៍ ចរិយាន ឧបបជ្ជមាន ហីន បណីតេ
សុវណ្ណ ទុព្វន្តោ សុភវេ ទុត្តរេ យថាភក្កបុគ
សន្ត បដិបាទន៍ វេយ វេត កោន្តោ សន្តា
កាយទុច្ចរិតន បមញ្ញាតតា វិជ្ជទុច្ចរិតន សមញ្ញា
តតា មនោទុច្ចរិតន សមញ្ញាតតា អរិយាធំ ឧបភិ
និកា មិច្ឆាធិដ្ឋិកា មិច្ឆាធិដ្ឋិកក្កសហនាថា តេ
កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អនាមិ ទុត្តរី វិជិតានំ
និរិយំ ឧបបញ្ញា វេយ វា មន កោន្តោ សន្តា កាយ
សុចរិតន សមញ្ញាតតា វិសុចរិតន សមញ្ញាតតា
មនោសុចរិតន សមញ្ញាតតា អរិយាធំ អន្តបភិនិកា
សម្មាធិដ្ឋិកា សម្មាធិដ្ឋិកក្កសហនាថា តេ កាយស្ស
ភេតា បរម្មណា សុភវេ សុត្ថំ លោកំ ឧបបញ្ញាតិ ។

ក្នុងភូមិសាស្ត្រ ប្រាសាទប្រាសាទប្រាសាទ ១ មានភស្តុតាងទុក
មួយទៀត ព្រះរាជាគឺមានទិព្វបុគ្គ ដំបូងសុទ្ធ ក្នុងវិហារសុទ្ធរបស់
មនុស្សរដ្ឋនា ឃើញនៅក្នុងសត្វដែលកំពុងច្រូង កំពុងកើត ជាសត្វ
ជាតិវាបុរៈ ខ្លាំងក្លាស្រស់ មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរ
កាត្រង់ មានគតិល្អ មានគតិកាត្រង់ ជ្រាបច្បាស់នូវ
ពួកសត្វ ដែលមានលាភ ជាមកដល់ ឃើញ សត្វអណ្តូងនេះ ដែល
ជាអ្នកប្រកប ដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកប ដោយវិចិត្រ ប្រកប
ដោយមនោទុច្ចរិត គឺជារាជានិយម ជាមិត្តទិដ្ឋ ប្រកាន់
ក្នុងជាមិត្តទិដ្ឋ សត្វទាំងនោះ លុះបើកកាយរាជកាយ ស្តាប់ទៅ
ក៏ទៅកើតក្នុងកាយ ទុច្ចរិត វិនិច្ឆ័យ ឆក ឃើញ ចិល្ហាត
ទាំងសត្វទាំងនេះ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយកាយសុច្ចរិត ប្រកប
ដោយវិចិត្រ ប្រកប ដោយមនោសុច្ចរិត មិនគឺជារាជានិយម
គឺជាមិត្តទិដ្ឋ ប្រកាន់ក្នុងជាមិត្តទិដ្ឋ សត្វទាំងនោះ លុះបើក
កាយរាជកាយ ស្តាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងសត្វសត្វទាំងនោះ ។

ឥតិ ឯត្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមា-
 ទុសកោន សត្តេ បស្សតិ ចវហនេ ឧបបដ្ឋមាទេ
 ហីនេ បណ្ឌិតេ សុវណ្ណា ទុព្វណ្ណា សុភតេ ទុក្ខតេ
 យថាភម្មបកេ សត្តេ បជាធាតិ ។ យម្យិ ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ ឯត្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្ត-
 មាទុសកោន ។ វេ ។ យថាភម្មបកេ សត្តេ
 បជាធាតិ ឥធម្មិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ
 លោតំ យំ គាលំ អាចារ្យ តថាគតោ អាសកណ្ណានំ
 បដិជាធាតិ បរិសាសុ សីហនាដំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ
 បរិក្កតិ ។ ឬន ចបរិ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 អាសវាដំ ឧយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ ឆត្តាវិមុត្តិ ជំដ្ឋវ
 ជន្មេ សយំ អភិក្ខា សន្តតត្វា ឧបសម្មជ្ជ វិហរតិ ។

ព្រះតថាគតមានចិត្តចក្ក ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ក របស់មនុស្សធម្មតា
 ឃើញនូវភ្នែកសត្វ ដែលច្យុត ដែលកើត ជាសត្វហេតុចាច ក្នុងខ្លួន
 មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរកាត្រក់ មានគតិល្អ មានគតិកាត្រក់ ជ្រាប
 ច្បាប់នូវភ្នែកសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ខ្នាលភិក្ខុពុទ្ធារិយ គ្រងដែលព្រះតថាគត មានចិត្តចក្កដ៏បរិសុទ្ធ
 កន្លងហួសចក្ក របស់មនុស្សធម្មតា ។ វេ ។ ជ្រាបច្បាប់នូវភ្នែក
 សត្វ ដែលអន្តោលទៅតាមកម្ម ខ្នាលភិក្ខុពុទ្ធារិយ នេះជា តថា-
 គតាល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនិវត្តនៈហើយ
 ផ្ដើមថ្វាវហតុដ៏ប្រសើរ បទីសីហនាទ ក្នុងភ្នែកបរិសុទ្ធ ក្នុង
 ព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ខ្នាលភិក្ខុពុទ្ធារិយ មួយវិញទៀត
 ព្រះតថាគត បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ សម្រេចនូវចេតាវិមុត្តិ
 នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានភាសាវៈ ព្រោះអស់ភាសាវៈពុទ្ធារិយ
 ដោយប្រាថ្នា ដ៏ប្រសើរ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

យម្យំ កំត្វេវ តថាគតោ អាសវំ ឧយា អនាសរំ
 ចេតោវិបុត្តំ បញ្ញាវិបុត្តំ និរុដ្ឋេ ធម្មេ សយេ អភិព្វា
 សង្ខតត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ ឥធម្យំ កំត្វេវ
 តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតិ យំ តលំ
 អនុធម្មំ តថាគតោ អាសវណ្ណាមំ បដិដាធាតិ
 បរិសាសុ សីហនាមំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិវត្តតិ ។
 ឥមាឯ ថោ កំត្វេវ នស តថាគតស្ស
 តថាគតាលាឯ យេហិ ពាលហិ សមន្តាគតោ
 តថាគតោ អាសវណ្ណាមំ បដិដាធាតិ បរិសាសុ
 សីហនាមំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិវត្តតិ ។

[២២] អថថោ អាយស្មា អាទេវោ
 យេន កតកំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា
 កតវង្គំ អភិវនេត្វា ឯកមង្គំ ឯសីឯ ។

ម្ចាស់កំពុងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត បានធ្វើជាក់លាក់
 សម្រេចខ្លួនចេតោវិបុត្តនឹងបញ្ញាវិបុត្តិ ដែលមិនមានកាសវៈ ព្រោះអស់
 ទៅនៃកាសវៈតាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ ដោយខ្លួនឯង ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ម្ចាស់កំពុងឡាយ នេះថា តថាគតពល របស់ព្រះ
 តថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគតកាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដើមថ្លាឡូហេតុ
 ដ៏ប្រសើរ បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ក្បែរព្រហ្មចក្រទ្រព្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ។ ម្ចាស់កំពុងឡាយ នេះថា តថាគតពល ១០ ប្រការ
 របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគត ប្រកបដោយពលៈតាំងឡាយ
 ហើយផ្ដើមថ្លាឡូហេតុដ៏ប្រសើរ បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ក្បែរ
 ព្រហ្មចក្រទ្រព្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

[២២] ព្រោះនោះ ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុ ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចក្នុងយក្ខន្តិយសមគ្គ។

ឯកមន្ត្រី ឯសិទ្ធិ ទោ អាយស្មន្ត្រី អាទន្ត្រី ភគវា ឯភគវា ឯ
 យេ តេ អាទន្ត្រី ឯឆា តេសំ តេសំ អនិម្ពត្តិបនាម
 អភិញ្ញា សន្តតិវិយាយ សុវត្ថន្ត្រី វិសាវនា អហំ
 អាទន្ត្រី ភគុ បដិជាតាមិ តេសំ តេសំ ភថា
 ភថា ឯម្ពំ ឯសេន្ត្រី យថា យថា បដិបន្ទា
 សន្ត្រី វា អន្តិកំ ញស្សតិ អសន្ត្រី វា ឯត្ថិកំ
 ញស្សតិ ហិមំ វា ហិមន្ត្រី ញស្សតិ បណ្ឌិតំ
 វា បណ្ឌិតន្ត្រី ញស្សតិ សន្តត្រី វា សន្តត្រី
 ញស្សតិ អន្តត្រី វា អន្តត្រី ញស្សតិ យថា យថា
 វា បទំ តំ ញាតយ្យំ វា ឯម្ពយ្យំ^(១) វា សន្តត្រី^(២)
 វា ភថា ភថា ញស្សតិ វា ឯត្ថិកំ វា
 សន្តត្រីស្សតិ វា ភថា ឯមេតំ វិជ្ជតំ ។

១. ឯ. ឯ. ញាតយ្យំ វា ឯម្ពយ្យំ វា ១ ២ ឯ. សន្តត្រី វា ។

សុត្រាភោគន្ត្រី អនិម្ពត្តិសមុបាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះស្រីស្រីស្រី ឆាលភោគន្ត្រី ឯមិទ្ធិឡាយណា ប្រត្រត្រៅ
 ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់អនិម្ពត្តិបទ^(១) តាំងឡាយនោះ ដោយព្រាហ្ម
 ដ៏ទុក្ខម ឆាលភោគន្ត្រី ភថាភគវាអាក្រក់ ដ៏ស្រស់ ក្នុងអនិម្ពត្តិ
 បទនោះ អាចសំដែងឯមិទ្ធិសក្ខីភាពនោះ តាមដែលអ្នកប្រតិបត្តិ
 ហើយដឹងដ៏ស្រស់ដែលមានថា មាន ក្តី ដ៏ស្រស់ដែលមិនមាន ថាមិន
 មាន ក្តី ដ៏ស្រស់ថាភាពថា ថាភាព ក្តី ដ៏ស្រស់ទុក្ខម
 ថា ទុក្ខម ក្តី ដ៏ស្រស់ដែលមានរបស់ដ៏ទ្រព្យស្រីជាតិថា មានរបស់
 ដ៏ទ្រព្យស្រីជាតិ ក្តី ដ៏ស្រស់ដែលមិនមានរបស់ដ៏ទ្រព្យស្រីជាតិថា មិន
 មានរបស់ដ៏ទ្រព្យស្រីជាតិ ក្តី ម្យ៉ាងទៀត របស់នោះ ដែលបុគ្គលត្រូវ
 ដឹង ឬ ត្រូវឃើញ ឬ ត្រូវធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ដោយហេតុណា ដឹង
 ដឹង ឬ ដឹងឃើញ ឬ ក៏ដឹងធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ដោយហេតុនោះ
 ហេតុនេះ វេទនាជាធម្មតា ។ ឆាលភោគន្ត្រី បណ្តោះសេចក្តីដឹង
 តាំងឡាយ សេចក្តីដឹងតាមពិត ក្នុងឯមិទ្ធិនោះណាមួយ សេចក្តីដឹង
 តាមពិតនោះ ឈ្មោះថា មិនមានសេចក្តីដឹងដ៏ទ្រព្យ ស្រីជាតិ ។

១. ឯមិទ្ធិ ឯ ទទួ អាយតនៈ ធាតុ ឯមិទ្ធិស្រីស្រី (អង្គទី៣) ។

ឯកតាធុត្តវ័យ អាទន្ទ ញាណាមំ យនំនំ តត្ថ តត្ថ
 យេជាត្ថតញ្ញាណំ ។ ឯកស្មា ចាហំ អាទន្ទ
 ញាណា អញ្ចំ ញាណំ ធុត្តវ័ត្ថំ វា បណីតត្ថំ វា
 ទត្ថីតំ វនាមំ ។ ធនយេនាមំ អាទន្ទ តថាកតស្ស
 តថាកតតណមំ យេហំ តាលហិ សមញ្ញាតតោ តថា-
 តតោ អាសកណ្ណាមំ បដិជាតាតិ បរិសាស្ស សីហនាមំ
 ទទតិ ព្រហ្មទង្គំ បរិត្តតិ ។ តតនាមំ ធន ។
 ឥនាទន្ទ តថាកតោ ហិទញ្ច ហិទតោ អដ្ឋាទញ្ច
 អដ្ឋាទតោ យេជាត្ថតំ បដិជាតិ ។ យទ្យាទន្ទ
 តថាកតោ ហិទញ្ច ហិទតោ អដ្ឋាទញ្ច អុដ្ឋាទតោ
 យេជាត្ថតំ បដិជាតិ ។ ឥទ្យាទន្ទ តថាកតស្ស
 តថាកតតលំ ហោតិ យំ តលំ អាភម្ម
 តថាកតោ អាសកណ្ណាមំ បដិជាតាតិ បរិសាស្ស
 សីហនាមំ ទទតិ ព្រហ្មទង្គំ បរិត្តតិ ។

ម្ចាស់កាន់ខ្ន មួយ១ៗ គឺ គត់សំដែងថា ញាណនៃលើសលុប
 ឬ ថ្លៃថ្នាំជាងញាណនេះ មិនមានទេ ។ ម្ចាស់កាន់ខ្ន គត់-
 គតាល របស់ព្រះគតាគតនេះ មាន ១០ ប្រការ ព្រោះ ព្រះគតាគត
 ប្រកបដោយពលៈខ័ន្ធទ្វាយ ហើយទើបប្តេជ្ញាខ្លូនហេតុ ដ៏ប្រសើរ
 បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិសុទ្ធ ញ៉ាំងច្រហុចក្រឡីប្រព្រឹត្តទៅ ។
 ចុះ គតាគតាល ១០ ប្រការ គឺដូចម្តេចចុះ ។ ម្ចាស់កាន់ខ្ន
 ព្រះគតាគត ក្នុងលោកនេះ ប្រាបច្បូស្សន្តវិហេតុ តាមហេតុផល
 ប្រាបច្បូស្សន្តវិហេតុ មិនមែនជាហេតុ តាមវិហេតុ មិនមែនជាហេតុផល
 ដោយសេចក្តីដាក់ពាក់ ។ ម្ចាស់កាន់ខ្ន ត្រង់ដែលព្រះគតាគត
 ប្រាបច្បូស្សន្តវិហេតុ តាមហេតុផល ប្រាបច្បូស្សន្តវិហេតុ ដែលមិន
 មែនជាហេតុ តាមវិហេតុ ដែលមិនមែនជាហេតុផល ដោយសេចក្តី
 ដាក់លាក់ ។ ម្ចាស់កាន់ខ្ន នេះជា គតាគតាល របស់ព្រះគតា-
 គត ព្រោះ ព្រះគតាគត កាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយប្តេជ្ញាខ្លូនហេតុ
 ដ៏ប្រសើរ បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិសុទ្ធ ញ៉ាំងច្រហុចក្រឡីប្រព្រឹត្តទៅ ។

មុន ចប់ អាណន្ទ គឺជាគោតោ អតីតាធាតុធម្មទុប្បដ្ឋានំ
 កម្មសមាធានំ ហេតុសោ ហេតុសោ វិចារិកំ
 យថាភូតំ បដិចារិកំ ។ យម្បាណន្ទ ។ បេ ។ ឥធម្មាណន្ទ
 ។ បេ ។ មុន ចប់ អាណន្ទ គឺជាគោតោ
 សព្វត្ថកាមិនំ បដិចារិកំ យថាភូតំ បដិចារិកំ ។
 យម្បាណន្ទ ។ បេ ។ ឥធម្មាណន្ទ ។ បេ ។ មុន ចប់
 អាណន្ទ គឺជាគោតោ អនេកាធាតុំ ធាតុធាតុំ លោកំ
 យថាភូតំ បដិចារិកំ ។ យម្បាណន្ទ ។ បេ ។
 ឥធម្មាណន្ទ ។ បេ ។ មុន ចប់ អាណន្ទ
 គឺជាគោតោ សត្តានំ ធាតុធាតុំ យថាភូតំ
 បដិចារិកំ ។ យម្បាណន្ទ ។ បេ ។ ឥធម្មាណន្ទ
 ។ បេ ។ មុន ចប់ អាណន្ទ គឺជាគោតោ
 បរសត្តានំ បរមុត្តរានំ ឥន្ទ្រយមរោមិយត្ថំ យថាភូតំ
 បដិចារិកំ ។ យម្បាណន្ទ ។ បេ ។ ឥធម្មាណន្ទ ។ បេ ។

ម្ចាស់កាន់ មួយទៀត ព្រះគោតោ ប្រាបច្ចាសន្តិវិបាកនៃកុសល-
 កម្មនិងកុសលកម្ម ដែលសព្វបានធ្វើហើយ ទាំងអស់ អនាគត នឹង
 ចុះច្រើន ភាគថ្នាក់ ភាគហេតុ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្ចាស់
 កាន់ ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្ចាស់កាន់ នេះជា ។ បេ ។ ម្ចាស់
 កាន់ មួយទៀត ព្រះគោតោ ប្រាបច្ចាសន្តិវិបាក ដែលទៅកាន់
 ទាំងអស់ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្ចាស់កាន់ ត្រង់ដែល ។ បេ ។
 ម្ចាស់កាន់ នេះជា ។ បេ ។ ម្ចាស់កាន់ មួយទៀត ព្រះគោតោ
 ប្រាបច្ចាសន្តិវិបាក ដែលមានធាតុច្រើនយ៉ាង មានធាតុផ្សេងៗគ្នា
 ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្ចាស់កាន់ ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្ចាស់កាន់
 នេះជា ។ បេ ។ ម្ចាស់កាន់ មួយទៀត ព្រះគោតោ ប្រាបច្ចាសន្តិវិ
 បាកស្រ្តីយផ្សេងៗគ្នា របស់សព្វទាំងឡាយ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។
 ម្ចាស់កាន់ ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្ចាស់កាន់ នេះជា ។ បេ ។
 ម្ចាស់កាន់ មួយទៀត ព្រះគោតោ ប្រាបច្ចាសន្តិវិបាកនៃក្រិក្ខានិង
 ទាំង របស់ពួកសត្វដទៃ របស់ពួកមនុស្សដទៃ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។
 ម្ចាស់កាន់ ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្ចាស់កាន់ នេះជា ។ បេ ។

បុន ចប់ អាណន្ទ តថាគតោ ឈានំមោក្ខសមា-
 ធិសមាបត្តិមំ សុត្តិលេសំ វេទានំ វុទ្ធានំ យថាភូតិ
 បដាបាតិ ។ យម្បានន្ទ ។ បេ ។ ឥនម្បានន្ទ
 ។ បេ ។ បុន ចប់ អាណន្ទ តថាគតោ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនំវាសំ អនុស្សាតិ សេយ្យេនិមំ ឯកាម្យំ ជាតិ
 ទ្វេបិ ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សទានុសំ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនំវាសំ អនុស្សាតិ ។
 យម្បានន្ទ ។ បេ ។ ឥនម្បានន្ទ ។ បេ ។ បុន
 ចប់ អាណន្ទ តថាគតោ និព្វេន ចក្កុបា
 វិស្សានន អតិក្កន្ធិនាទុសកោន ។ បេ ។ យថាតម្រូបកេ
 សរត្តេ បដាបាតិ ។ យម្បានន្ទ ។ បេ ។
 ឥនម្បានន្ទ ។ បេ ។ បុន ចប់ អាណន្ទ
 តថាគតោ អាសវាមំ ទយា អាបាសវំ
 ចេកោវុត្តិ ចញ្ញាវុត្តិ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភំញា សច្ចំកត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។

ម្ចាស់កាន់ មួយទៀត ព្រះតថាគត ប្រាបច្ចាសន្តិសេចក្តីសេចក្តី
 សេចក្តីដូច្នេះ ឆ្លងការបញ្ចេញការងារ វេទាន សមាធិ ឆ្លងសមាបត្តិ
 ព័ន្ធភាយ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្ចាស់កាន់ ត្រង់
 ដែល ។ បេ ។ ម្ចាស់កាន់ នេះជា ។ បេ ។ ម្ចាស់កាន់
 មួយទៀត ព្រះតថាគត លើកឃើញខ្លាំង ដែលបានទៅកាស្រីយ
 ក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ ឆ្លងជាតិ ៦ ជាតិ ។ បេ ។ លើក
 ឃើញខ្លាំង ដែលបាត់ទៅកាស្រីយហើយ ក្នុងកាលមុនជាច្រើន
 ព្រមទាំងភាគ ព្រមទាំងទ្រុឌ ។ ម្ចាស់កាន់ ត្រង់ដែល ។ បេ ។
 ម្ចាស់កាន់ នេះជា ។ បេ ។ ម្ចាស់កាន់ មួយទៀត ព្រះតថាគត
 បានទិព្វចក្ខុ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងផុតវត្ថុរបស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ប្រាប
 ច្ចាសន្តិសេចក្តីទាំងឡាយ ដែលអន្តរាលពេលកាល ។ ម្ចាស់កាន់
 ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្ចាស់កាន់ នេះជា ។ បេ ។ ម្ចាស់កាន់ មួយ
 ទៀត ព្រះតថាគត បានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេចខ្លួន
 ចេកោវុត្តិឆ្លងបញ្ញាវុត្តិ ដែលមិនមានកាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃ
 កាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ខ្ពង់ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

យម្បានន្ត តថាគតោ អាសវំ មិ ឧយា អបាសវំ
 ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភិញ្ញា សង្ខារា ឧបសម្បជ្ជេ វិហារិ
 វិនិម្មានន្ត តថាគតស្ស តថាគតលំ ហោតិ
 យំ លំ អាគម្ម តថាគតោ អាសវកណ្ណាមំ
 បដិដាធាតិ បរិសាសុ សីហនាមំ ននតិ
 ព្រហ្មចន្តិ បរត្ថតិ ។ ឥមាមំ ទោ អាទន្ត
 នស តថាគតស្ស តថាគតលាមំ យេហិ
 កលេហិ សមម្មាគតោ តថាគតោ អាសវកណ្ណាមំ
 បដិដាធាតិ បរិសាសុ សីហនាមំ ននតិ
 ព្រហ្មចន្តិ បរត្ថតិ ។

[២៣] អត្ថំ កំត្វវេ ធម្មា កាយេន
 បហាតតា វោ វាចាយ អត្ថំ កំត្វវេ ធម្មា
 វាចាយ បហាតតា វោ កាយេន អត្ថំ កំត្វវេ
 ធម្មា វេវ កាយេន បហាតតា វោ វាចាយ
 បញ្ញាយ ធិស្វា ធិស្វា បហាតតា ។

ម្នាលអាទន្ត ត្រង់ដែលព្រះតថាគតធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោ
 វិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានកាសវៈ ព្រោះគេសំពៅនៃកាសវៈទាំង
 ឡាយ ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម្នាលអាទន្ត
 នេះជា តថាគតល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យ
 មីនិកលៈហើយប្តូរនូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ទីសីហនាទក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំង
 ព្រហ្មចក្រឡើយប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាលអាទន្ត នេះជា តថាគតលរបស់
 ព្រះតថាគតទាំង ១០ ប្រការ ព្រោះ ព្រះតថាគតប្រកបដោយលៈ
 ទាំងឡាយ ហើយប្តូរនូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ទីសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ
 ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឡើយប្រព្រឹត្តទៅ ។

[២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកធម៌ ដែលបុគ្គលគប្បីលះ
 ដោយកាយ មិនចាំបាច់មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកធម៌ ដែល
 បុគ្គលគប្បីលះ ដោយវាចា មិនចាំបាច់ ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ពួកធម៌ ដែលបុគ្គលមិនគប្បីលះ ដោយកាយ មិនគប្បីលះ
 ដោយវាចា គប្បីលះចេញ ព្រោះយើងដាក់ស្តែងដោយប្រាថ្នា ក៏មាន ។

កតមេ ច កិត្យវេ ធម្មា កាយេន បហាតត្វា នោ
 វាបាយ ។ ឥន កិត្យវេ កិត្យ អកុសលំ
 អាបន្នោ ហោតិ កក្កំនេវ នេសំ កាយេន ។
 តមេនំ អនុវិញ្ញា វិញ្ញា សព្វាហ្មាវា វិវាហាវាសុ
 អាយស្មា ទោ អកុសលំ អាបន្នោ កក្កំនេវ
 នេសំ កាយេន សាទុ វាយស្មា កាយទុច្ចរិតំ
 បហាយ កាយសុច្ចរិតំ កាវេតិ ។ សោ
 អនុវិញ្ញា វិញ្ញា វិញ្ញា សព្វាហ្មាវា វិវាហាវា
 កាយទុច្ចរិតំ បហាយ កាយសុច្ចរិតំ កាវេតិ ។
 ឥមេ វុច្ចន្តិ កិត្យវេ ធម្មា កាយេន បហាតត្វា នោ
 វាបាយ ។ កតមេ ច កិត្យវេ ធម្មា វាបាយ បហាតត្វា
 នោ កាយេន ។ ឥន កិត្យវេ កិត្យ អកុសលំ
 អាបន្នោ ហោតិ កក្កំនេវ នេសំ វាបាយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ ដែលបុគ្គលឧប្បិសៈ ដោយកាយ មិន
 បាច់វាចា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកត្រូវផ្លូវចំណែកនៃភាបត្តិណមួយ ជាអកុសល ដោយកាយ ។
 ពួកវិការជន ជាសព្វហ្មាវា ជៀងមើលរឿយៗ នូវភិក្ខុនោះហើយ
 និយាយ យ៉ាងនេះថា លោកអ៊ីមានអាយុ បានត្រូវផ្លូវចំណែកនៃ
 ភាបត្តិណមួយ ជាអកុសល ដោយកាយហើយ លោកអ៊ីមានអាយុ ចូរ
 លះកាយទុច្ចរិត ហើយចំរើនកាយសុច្ចរិត ឱ្យត្រឹមត្រូវឡើង ។ កាល
 ពួកវិការជន ជាសព្វហ្មាវា ជៀងមើលរឿយៗ ហើយស្តីថា ភិក្ខុនោះ
 ក៏លះកាយទុច្ចរិត ហើយចំរើនកាយសុច្ចរិតទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌ដែលបុគ្គលឧប្បិសៈ ដោយកាយ មិនបាច់វាចា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ ដែលបុគ្គលឧប្បិសៈ ដោយវាចា មិន
 បាច់កាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកត្រូវផ្លូវចំណែកនៃភាបត្តិណមួយ ជាអកុសល ដោយវាចា ។

ចាមីកា ក៏ត្រូវ ឥស្សរ ដេរ កាយេន បណ្ណត្វា
 នោ វិទាយ បញ្ញាយ មិស្វា មិស្វា បណ្ណត្វា ។
 កតមា ទ ក៏ត្រូវ ចាមីកា ឥស្សរ ។ ឥន
 ក៏ត្រូវ ឥន្ទ្រតិ កហបតិស្ស វា កហបតិបុត្តស្ស
 វា ឆនេន វា ឆន្ទេន វា រជេនេន វា ជានុរូបេន
 វា ។ តត្រញាតស្ស ធាសស្ស វា ឧបវាសស្ស វា
 ឯវិ ហោតិ អហោ វតិមស្ស កហបតិស្ស វា
 កហបតិបុត្តស្ស វា ទ ឥន្ទ្រយេន ឆនេន វា
 ឆន្ទេន វា រជេនេន វា ជានុរូបេន វាតិ ។
 សមណោ វា បន ប្រាហ្មណោ វា លាភី ហោតិ
 ចិវិចិណ្ឌោចាតសេធាសននិលាមប្បន្ទយកេសដ្ឋបរិក្កោ-
 រាជ ។ តត្រញាតស្ស សមណស្ស វា ប្រាហ្មណស្ស
 វា ឯវិ ហោតិ អហោ វតិ អយមាយស្មា ទ លាភី
 អស្ស ចិវិចិណ្ឌោចាតសេធាសននិលាមប្បន្ទយកេសដ្ឋ-
 បរិក្កោរាជន្តិ ។ អយំ ត្រតិ ក៏ត្រូវ ចាមីកា ឥស្សរ ។

ម្ចាស់ក៏ត្រូវឡាយ ឥស្សរ ដ៏លាមក បុគ្គលមិនប្រើលះ ដោយកាយ
 មិនប្រើលះ ដោយវាចាទេ ឥស្សរចេញ ព្រោះឃើញថា ក៏ស្អប់ដោយ
 ប្រាថ្នាបាន ។ ម្ចាស់ក៏ត្រូវឡាយ ចុះឥស្សរ ដ៏លាមក ក៏ដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ក៏ត្រូវឡាយ គហបតិ ឬគហបតិបុត្ត ក្នុងលោកនេះ បរិច្ចេណិ
 ដោយទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ។ ឡុំថា ឬ អ្នកដែលនៅជ្រក
 កោនណាមួយ មានសេចក្តីច្រណែន នឹងគហបតិ ឬគហបតិបុត្តនោះ
 យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេច ហ្ន៎ កុំឱ្យគហបតិ ឬ គហបតិបុត្តនេះ
 បានបរិច្ចេណិដោយទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ដូច្នេះឡើយ។
 ចំណែកទាំង សមណៈឬប្រាហ្មណ៍វិញ ដែលជាអ្នកទទួលបានចិវិចិណ្ឌោចាត
 សេនាសនៈ នឹងនិលាមប្បន្ទយកេសដ្ឋបរិក្កោរ ។ សមណៈឬ
 ប្រាហ្មណ៍ណាមួយ មានសេចក្តីច្រណែននឹងសមណៈ ឬប្រាហ្មណ៍នោះ
 យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេច ហ្ន៎ កុំឱ្យលោកដ៏មានកាយនេះ បានចិវិ
 ចិណ្ឌោចាត សេនាសនៈ នឹងនិលាមប្បន្ទយកេសដ្ឋបរិក្កោរដូច្នេះឡើយ ។
 ម្ចាស់ក៏ត្រូវឡាយ នេះហៅថា ឥស្សរ ដ៏លាមក ។

ចាបិកា កំត្វាវេ ឥស្សា វេវ កាយេន បរាភត្តា នោ
 វតាយ បញ្ញាយ ធិស្វា ធិស្វា បរាភត្តា ។ ចាបិកា
 កំត្វាវេ ឥន្ទា វេវ កាយេន បរាភត្តា នោ
 វតាយ បញ្ញាយ ធិស្វា ធិស្វា បរាភត្តា ។
 កតមា ន កំត្វាវេ ចាបិកា ឥន្ទា ។ ឥន
 កំត្វាវេ ឯកោត្តោ អស្សត្ថោ សមាសោ សត្វាតិ
 មំ ជាឈយ្យន្តិ ឥន្ទតិ ទុស្សីលា សមាសោ
 សីលវតំ មំ ជាឈយ្យន្តិ ឥន្ទតិ អប្បស្សតោ
 សមាសោ តហុស្សតោតំ មំ ជាឈយ្យន្តិ ឥន្ទតិ
 សន្តិណិកាវាសោ សមាសោ បរិវត្តាតិ មំ
 ជាឈយ្យន្តិ ឥន្ទតិ តុសីតោ សមាសោ
 អារទ្ធវិរិយាតិ មំ ជាឈយ្យន្តិ ឥន្ទតិ មុដ្ឋស្សតិ

ម្នាលកិត្តតាំងឡាយ ឥស្សា ដ៏លាមក បុគ្គលមិនឆប្បីលះ ដោយ
 កាយ មិនឆប្បីលះ ដោយវិចារេ ឆប្បីលះចេញ ព្រោះឃើញជាក់វិស្វត្ត
 ដោយប្រាជ្ញាបាទ ។ ម្នាលកិត្តតាំងឡាយ ឥន្ទា ដ៏លាមក បុគ្គលមិន
 ឆប្បីលះ ដោយកាយ មិនឆប្បីលះ ដោយវិចារេ ឆប្បីលះ
 ចេញ ព្រោះឃើញជាក់វិស្វត្ត ដោយប្រាជ្ញាបាទ ។ ម្នាលកិត្ត
 តាំងឡាយ ចុះឥត ដ៏លាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិត្ត
 តាំងឡាយ កិត្ត្វះ ក្នុងសាសនានេះ ជាបុគ្គលមិនមានសត្វ
 តែប្រាជ្ញាបាទ អ្នកផង ឆប្បីស្គាល់អញថា អ្នកមានសត្វ
 ជាបុគ្គលទ្រុស្តសីល តែប្រាជ្ញាបាទ អ្នកផង ឆប្បីស្គាល់អញថាអ្នក
 មានសីល ជាបុគ្គលចេះដឹងតិច តែប្រាជ្ញាបាទ អ្នកផង ឆប្បីស្គាល់
 អញថា ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាបុគ្គលត្រេកអរ ក្នុងការប្រមូក
 ប្រថល ដោយធិត្តា តែប្រាជ្ញាបាទ អ្នកផង ឆប្បីស្គាល់អញថា
 ជាអ្នកស្ងាត់កាយ ជាបុគ្គលខ្ជិល តែប្រាជ្ញាបាទ អ្នកផង ឆប្បី
 ស្គាល់អញថា ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាព្យាយាម ជាបុគ្គលភ្លេចខ្លាំងស្មារតី

សមាគម ឧបត្ថម្ភស្បៀងនិង ម៉ ជំនួយប្រាក់ ឥតគិត
អសមាហិកា សមាគម សមាហិកា ម៉
ជំនួយប្រាក់ ឥតគិត ឧបត្ថម្ភ សមាគម បញ្ចូលនិង ម៉
ជំនួយប្រាក់ ឥតគិត អចិន្ត្រៃយ៍ សមាគម ចំណូល
សរុបនិង ម៉ ជំនួយប្រាក់ ឥតគិត ។ អយ្យ ឥតគិត
កិត្យុវត្ថ ចាប៊ីកា សង្ហា ។ ចាប៊ីកា កិត្យុវត្ថ សង្ហា^(១)
នេះ កាលយើង បញ្ចូលគ្នា នៅ ក្នុងនាយ បញ្ចូល
និស្សា និស្សា បញ្ចូលគ្នា ។ តាម កិត្យុវត្ថ កិត្យុ
លោក អភិកុម្ម វិជ្ជា នៅសោ មោហា
កោនា ឧបត្ថម្ភ មាត្រា បណ្តា មន្ត្រី
ចាប៊ីកា សង្ហា ចាប៊ីកា សង្ហា អភិកុម្ម វិជ្ជា
សោ វិជ្ជា វិជ្ជា ឧ អយ្យ ឥតគិត
បណ្តា យថា បណ្តា លោក ឧ ហេតុ
តថាប្រឹក្សា អយ្យ លោក អភិកុម្ម វិជ្ជា ។

១ ឧ. គម្ពេ រុក្ខ ភិក្ខុ ធម្ម ៧

តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង ឆប្បីស្គាល់អញថា អ្នកមានស្មារតីក៏ដឹងថា ជា
បុគ្គលមិនបានសម្លាប់ តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង ឆប្បីស្គាល់អញថាអ្នក
បានសម្លាប់ ជាបុគ្គលអប្បប្រាថ្នា តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង ឆប្បីស្គាល់អញ
ថាអ្នកមានប្រាថ្នា ជាបុគ្គលមិនទាន់អស់អាសវៈ តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង
ឆប្បីស្គាល់អញថាអ្នក អស់អាសវៈហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ហៅថា ឥច្ឆា ដ៏លាមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥច្ឆា ដ៏លាមក បុគ្គល
មិនឆប្បីលះ ដោយកាយ មិនឆប្បីលះ ដោយវចនា ឆប្បីលះចេញ
គ្រោះឃើញជាក់ស្តែង ដោយប្រាថ្នាបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
លោកគ្របសង្កត់ក៏ក្អានោះ ចោសៈ មោហៈ កោចៈ ឧបមាហៈ មកៈ
ចលាសៈ មច្ឆិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់ក៏ក្អានោះ
អ្នកទាំងឡាយ ឆប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកមិនច្រើនបានដល់បុគ្គល ដែល
ដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនោះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ
លោកដូច្នោះ បានជាលោក មកគ្របសង្កត់ លោកដ៏មានអាយុនោះបាន ។

ន អយមាយស្មា តថា បដាបាតិ យថា
 បដានតោ គោសោ ន ហោតិ មោហោ គោតោ
 ឧបទាហោ មក្ខោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា
 វស្សា ចាបិកា វស្សា ន ហោតិ តថាហិមំ
 អាយស្មន្តំ ចាបិកា វស្សា ភកិកុយ្យ វរិយតិ ។
 ឧត្ថេ កំត្ថេវ ភិក្ខុំ លោកោ ភកិកុយ្យ វរិយតិ
 គោសោ មោហោ គោតោ ឧបទាហោ មក្ខោ
 បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា វស្សា ចាបិកា
 វស្សា ភកិកុយ្យ វរិយតិ សោ វិវមស្ស វេទិតត្វោ
 តថា អយមាយស្មា បដាបាតិ យថា បដានតោ
 លោកោ ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ
 ភកិកុយ្យ វរិយតិ ។ តថា អយមាយស្មា បដាបាតិ
 យថា បដានតោ គោសោ ន ហោតិ មោហោ
 គោតោ ឧបទាហោ មក្ខោ បលាសោ មច្ឆរិយំ

គោសៈមិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុ
 នេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោតៈ ឧបទាហៈ មក្ខៈ
 បលាសៈ មច្ឆរិយៈ វស្សា ដ៏លាមក វស្សា ដ៏លាមក មិនមាន ហេតុផ្លូវព្រោះ
 ទើប វស្សា ដ៏លាមក ក្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនោះបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ បើលោកៈមិនក្របសង្កត់ភិក្ខុនោះទេ គោសៈ មោហៈ កោតៈ
 ឧបទាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ វស្សា ដ៏លាមក វស្សា ដ៏លាមក
 មិនក្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ គួរតាំងឡាយ ឧប្បដិស័យនេះថា លោកៈ
 មិនមាន ដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ
 ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ ហេតុផ្លូវព្រោះ បានជាលោកៈមិនក្របសង្កត់
 លោកដ៏មានអាយុនោះបាន ។ គោសៈ មិនមាន ដល់បុគ្គលដែល
 ដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះ
 ដែរ មោហៈ កោតៈ ឧបទាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ

ចាបិតា វស្សា ចាបិតា វស្សា ឧ ហោតិ តថាហិមំ
អាយស្ម័នំ ចាបិតា វស្សា អភិកុយ្យ វិយត្តិ ។

[២២] ឯកំ សមយំ អាយស្មា មហាទុន្ទោ
ទេតិសុ វិហរតិ សហជាតិយំ ។ តត្រ ទោ
អាយស្មា មហាទុន្ទោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អាវុសោ
ភិក្ខុវេទិ ។ អាវុសោតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
មហាទុន្ទស្ស ចទ្ធស្សោសុំ ។ អាយស្មា មហាទុន្ទោ
ឯតទវេទ ញាណវាទំ អាវុសោ ភិក្ខុ វេទនាតោ
ជាតាហិមំ ធម្មំ បស្សមីមំ ធម្មន្តំ ។ តញ្ចេ
អាវុសោ ភិក្ខុ លោភោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ គោសោ
មោហោ តោតោ ឧបទាហោ អត្តោ បណសោ
មជ្ឈិយំ ចាបិតា វស្សា ចាបិតា វស្សា អភិកុយ្យ
តិដ្ឋតិ សោ ឯវិមស្ស វេទិតញ្ចា ឧ អយមាយស្មា តថា
បជាបាតិ យថា បជាបោតា លោភោ ឧ ហោតិ
តថាហិមំ អាយស្ម័នំ លោភោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

វស្សា វិលាមក វស្សា វិលាមក មិនមាន ហេតុដូច្នេះ បានជា
វស្សា វិលាមក មិនគ្របសង្កត់លោក ដ៏មានអាយុនេះបាន ។

[២២] សម័យមួយ ព្រះមហាពុទ្ធដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងប្រទេស
ឈ្មោះសហគាតិ ក្នុងដែនចេតិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមហាពុទ្ធដ៏មាន
អាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។
ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្លាប់រោគ បេសព្រះមហាពុទ្ធដ៏មានអាយុថា
ម្ចាស់អាវុសោ ។ ព្រះមហាពុទ្ធដ៏មានអាយុ មានថេរវា ដូច្នេះថា
ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនិយាយនូវញាណវិទ្យាថា ពុំដឹងធម៌នេះ
ពុំយំញូធម៌នេះ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បើលោកគ្របសង្កត់
ភិក្ខុនោះ ចោសៈ មោហៈ ភោតៈ ឧបទាហៈ មត្ថៈ បណសៈ
មជ្ឈិយៈ វស្សា វិលាមក វស្សា វិលាមក គ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ
អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោក មិនមានផលបុគ្គលដែល
ដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ
ហេតុដូច្នេះ បានជាលោក គ្របសង្កត់លោក ដ៏មានអាយុនេះ ។

ន អយេមាយស្មា តថា បដាទាតិ យថា បដាទតោ
 នោសោ ន ហោតិ មោហោ កោតោ ឧបទាហោ
 មត្តោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាមិកា វស្សា
 ចាមិកា វស្សា ន ហោតិ តថាហិមំ អយស្មន្តំ
 ចាមិកា វស្សា អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ កាវលាវនំ
 អាវុសោ ភិក្ខុ វេទនាថា ភាវិតកាយោម្ពិ
 ភាវិតសីលោ ភាវិតចិត្តោ ភាវិតប្បញ្ញោតិ ។ តវេ
 អាវុសោ ភិក្ខុ លោហោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ នោសោ
 មោហោ កោតោ ឧបទាហោ មត្តោ បលាសោ
 មច្ឆរិយំ ចាមិកា វស្សា ចាមិកា វស្សា អភិកុយ្យ
 តិដ្ឋតិ សោ វិមស្ស វេនតទោ ន អយេមាយស្មា
 តថា បដាទាតិ យថា បដាទតោ លោហោ ន ហោតិ
 តថាហិមំ អយស្មន្តំ លោហោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

ទោសៈ មិនមាន ដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មាន
 កាយនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ ភោជៈ ឧបទាហៈ
 មត្តៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ វស្សា ដំណេក វេច្ឆា ដំណេក
 មិនមាន ហេតុដូច្នេះ បានជាវេច្ឆា ដំណេក គ្របសន្លឹក់លោក
 ដ៏មានកាយ ។ ម្ចាស់អាវុសោចាំទ្បាយ កាលភក្តិក្នុងយាយកាវតា-
 វនជា ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត
 បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោចាំទ្បាយ បើលោកៈ
 គ្របសន្លឹក់ភ័ក្ត្រនោះ ទោសៈ មោហៈ ភោជៈ ឧបទាហៈ មត្តៈ
 បលាសៈ មច្ឆរិយៈ វស្សា ដំណេក វេច្ឆា ដំណេក គ្របសន្លឹក់
 ភ័ក្ត្រនោះ អ្នកចាំទ្បាយ ឆប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈមិនមានដល់បុគ្គល
 ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាង
 នោះទេ ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកៈគ្របសន្លឹក់ លោកដ៏មានកាយនេះ។

ន អយមាយស្មា តថា បដាបាតិ យថា បដាឧតា
 ឆោសោ ន ហោតិ មោហោ កោឆោ ឧបទាហោ
 មត្តោ បលាសោ មជ្ឈិយំ ចាបិកា វស្សា ចាបិកា
 វស្សា ន ហោតិ តថាហិមំ អយស្មន្តំ ចាបិកា វស្សា
 អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ញាណវាធានុ អវុសោ ភិក្ខុ
 វេទនាថោ ភាវនាវាធានុ ជាតាមិមំ ធម្មំ បស្សមិមំ
 ធម្មំ ភាវនកាយោម្ហំ ភាវនសីលោ ភាវនចំត្តោ
 ភាវនប្បតោតិ ។ តត្ថោ អវុសោ ភិក្ខុ លោកោ
 អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ឆោសោ មោហោ កោឆោ
 ឧបទាហោ មត្តោ បលាសោ មជ្ឈិយំ ចាបិកា
 វស្សា ចាបិកា វស្សា អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ សោ
 ឯវមស្ស វេទិតញោ ន អយមាយស្មា តថា
 បដាបាតិ យថា បដាឧតា លោកោ ន ហោតិ
 តថាហិមំ អយស្មន្តំ លោកោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

គោសៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោក
 ដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោឆៈ ឧបទាហៈ
 មត្តៈ បលាសៈ មជ្ឈិយៈ វស្សា ដំណាមក វស្សា ដំណាមក
 មិនមាន ហេតុដូច្នេះ បានជាវស្សា ដំណាមក គ្របសង្កត់លោក
 ដ៏មានអាយុនេះ ។ ម្ចាស់អាវុសោចាំទ្បាយ កាលភិក្ខុ អ្នក
 និយាយខ្លីញាណវាធានុ វិទិតវាធានុ ថា ភ្នំដ៏ធំមិននេះ ឃើញនេះមិន
 ភ្នំដ៏អ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត បានចំរើន
 ប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោចាំទ្បាយ ហើយលោកគ្របសង្កត់ភិក្ខុ
 នោះ គោសៈ មោហៈ កោឆៈ ឧបទាហៈ មត្តៈ បលាសៈ មជ្ឈិ
 យៈ វស្សា ដំណាមក វស្សា ដំណាមក គ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ អ្នកចាំ
 ទ្បាយ តប្បដឹង យ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹង
 ច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ
 ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកៈ គ្របសង្កត់លោក ដ៏មានអាយុនេះ ។

ន អយមាយស្មា តថា បដាធាតំ យថា
 បដាធនោ ឆោសា ន ហោតិ មោហោ កោធា
 ឧបទាហោ ចក្ខុវា បលាសោ មជ្ឈវយំ ចាមំកា
 វស្សា មាមំកោ វត្ថា ន ហោតិ តថាហិមំ
 កាយស្ម័ធិ ចាមំកោ វត្ថា អភិកុយ្យ តិដ្ឋតំ ។
 សេយ្យថាមិ អាវុសា បុរិសា នធឿន្ទោវ សមាធា
 អន្ធហាមំ វិនិយ្យ អនិលោវ សមាធា ននវាមំ(១)
 វិនិយ្យ អកោតវាវ សមាធា កោតវាមំ(២) វិនិយ្យ
 សោ តិស្មិញ្ចាវ ននករណីយេ សុប្បន្នេ ន
 សត្តុណោប្ប ឧបមំកោតុំ នមំ វា នត្ថា វា វជតំ
 វា ជាត្យមំ វា តថេមំ ឯវំ ជាធម្មេតុំ នធឿន្ទោវ
 អយមាយស្មា សមាធា អន្ធហាមំ វិនិយ្យ
 អនិលោវ អយមាយស្មា សមាធា ននវាមំ វិនិយ្យ
 អកោតវាវ អយមាយស្មា សមាធា កោតវាមំ វិនិយ្យ ។

១ ឧ. ននវា វិវំ ។ ២. អកោតវាវ សមាធា កោតវា វិវំ ។

គោសៈមិនមានផល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយ
 នេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហាៈ កោតៈ ឧបទាហាៈ មកៈ
 បលាសៈ មជ្ឈវយៈ វស្សា វីលាមក វត្ថា វីលាមក មិនមាន
 ហេតុដូច្នោះ ទាន់ដាវត្ថា វីលាមក គ្របសង្កត់លោកដ៏មានកាយនេះ ។
 ចាលភាវុសាទាំងឡាយ ដូចបុរសកំសត់ តែអ្នកថា អ្នកស្កុកស្កម្ភ ជា
 អ្នកផតទ្រព្យ តែអ្នកថា អ្នកមានទ្រព្យ ជាអ្នកផតភោគៈ តែអ្នកថា ជា
 អ្នកមានភោគៈ កាលបើមានករណីយកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យណា
 មួយ កើតឡើងហើយ បុរសនោះ មិនអាចប្រមូលមកទុកទ្រព្យក្តី ស្រូបក្តី
 ប្រាក់ក្តី មាសក្តី បាខៈឡើយ អ្នកផតត្រូវដឹងបុរសនោះ យ៉ាងនេះថា
 អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជាអ្នកកំសត់សោះ តែអ្នកថា អ្នកស្កុកស្កម្ភ អ្នកដ៏
 មានកាយនេះ ផតទ្រព្យសោះ តែអ្នកថា អ្នកមានទ្រព្យ អ្នកដ៏មាន
 កាយនេះ ជាអ្នកផតភោគៈសោះ តែអ្នកថា អ្នកមានភោគៈ ។

តំ ត្រិស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ អយមាយស្មា
 តិវុត្ថំនៃវ ធនករណីយេ សមុប្បន្នេ ន
 សញ្ញាតិ ឧបនិហត្ថំ ធម៌ វា នញ្ញំ វា វជិតំ
 វា ជាតរុបំ វាតិ ។ ឯវាម ទោ ភាវុសោ
 ញ្ញាណវាធាតុ ភិក្ខុ វនិមនោ ភាវុតាវាធាតុ
 ជាតាមិមំ ធម្មំ បស្សេមិមំ ធម្មំ ភាវិតតាណាមិ
 ភាវិតសីលោ ភាវិតធម្មោ ភាវិតប្បញ្ញាតិ តញ្ច
 ភាវុសោ ភិក្ខុ លោកោ អភិក្ខុយ្យ តិដ្ឋតំ នោសោ
 មោហោ កោដោ ឧបទាហោ មត្តោ បលាសោ
 មជ្ជវិយំ ចាបំតា វស្សា ចាបំតា វជ្ជា
 អភិក្ខុយ្យ តិដ្ឋតំ សោ ឯវាស្ស វេទិតញោ ន
 អយមាយស្មា តថា បជាធាតិ យថា បជាធាតោ
 លោកោ ន ហោតិ តថាហិមំ អយស្មន្តំ
 លោកោ អភិក្ខុយ្យ តិដ្ឋតំ ។ ន អយមាយស្មា
 តថា បជាធាតិ យថា បជាធាតោ នោសោ ន
 ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបទាហោ មត្តោ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា កាលបើ កិច្ចដែល
 ត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យណាមួយ កើតឡើងហើយ អ្នកដ៏មានកាយនេះ
 មិនកាច ដើម្បីប្រមូលមកទុកទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី
 បានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ខ្មោលភាវុសោទាំងឡាយ កាលភិក្ខុ
 និយាយខ្លីញ្ញាណវាទ នឹងភាវុតាវាទថា ឫដីដីធម៌នេះ ឃើញ
 ធម៌នេះ ឫដីអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត
 បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ខ្មោលភាវុសោទាំងឡាយ បើលោភគ្រប
 សន្តិភិក្ខុនោះ ខោសៈ ខោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ
 មជ្ជវិយៈ វស្សា ជីលាមក វជ្ជា ជីលាមក គ្របសន្តិភិ
 ភិក្ខុនោះ អ្នកទាំងឡាយ ឆប្បជីវិយ៉ាងនេះថា លោភៈ មិនមានដល់
 បុគ្គល ដែលជីវិតច្បាស់យ៉ាងណា លោភដ៏មានកាយនេះ មិនជីវិតច្បាស់
 យ៉ាងនោះទេ ហេតុដូច្នេះ បានជាលោភគ្របសន្តិភិលោភដ៏មានកាយ
 នេះ។ ខោសៈមិនមានដល់បុគ្គល ដែលជីវិតច្បាស់យ៉ាងណា លោភដ៏មាន
 កាយនេះ មិនជីវិតច្បាស់យ៉ាងនោះទេ ហេតុនេះ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ

បលាសោ មច្ឆរិយេ ចាបិកា វស្សា ចាបិកា
 វស្សា ន ហោតិ ឥតាហិមំ អាយស្មន្តំ ចាបិកា
 វស្សា អភិកុយ្យេ តិដ្ឋតិ ។ ញាណាវាទំ អាកុសា
 ភិក្ខុ វេទនាចោ ជាតាមិមំ ធម្មំ បស្សមិមំ
 ធម្មន្តំ ។ ឥតោ អាកុសា ភិក្ខុ លោកោ
 ចាភិកុយ្យេ តិដ្ឋតិ ឆោសោ មោហោ កោឆោ
 ឧបទាហោ មក្ខោ បលាសោ មច្ឆរិយេ ចាបិកា
 វស្សា ចាបិកា វស្សា ចាភិកុយ្យេ តិដ្ឋតិ សោ
 ឯវស្ស វេទិតក្ខោ ឥតា អយមាយស្ស បជាតាតិ
 យថា បជាទតោ លោកោ ន ហោតិ ឥតាហិមំ
 អាយស្មន្តំ លោកោ ចាភិកុយ្យេ តិដ្ឋតិ ។ ឥតា
 អយមាយស្ស បជាតាតិ យថា បជាទតោ
 ឆោសោ ន ហោតិ មោហោ កោឆោ
 ឧបទាហោ មក្ខោ បលាសោ មច្ឆរិយេ ចាបិកា
 វស្សា ចាបិកា វស្សា ន ហោតិ ឥតាហិមំ
 អាយស្មន្តំ ចាបិកា វស្សា ចាភិកុយ្យេ តិដ្ឋតិ ។

បលាសៈ មច្ឆរិយៈ វស្សា ជីលាមក វស្សា ជីលាមក មិនមាន
 ហេតុដូច្នេះ បានជាវស្សា ជីលាមក ប្របសន្តតំលោកជីមានកាយុនេះ
 យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់កាសោតាំងឡាយ កាលកំពុងយាយនូវញាណាវាទ
 ជា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ឃើញធម៌នេះ ។ ម្ចាស់កាសោតាំងឡាយ បើលោកៈ
 មិនប្រសន្តតំកុំនោះទេ ទោសៈ មោហៈ កោឆៈ ឧបទាហៈ មក្ខៈ
 បលាសៈ មច្ឆរិយៈ វស្សា ជីលាមក វស្សា ជីលាមក មិនប្រសន្តតំ
 កុំនោះ អ្នកតាំងឡាយ ឥឡូវដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានផល
 បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកជីមានកាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់
 យ៉ាងនោះដែរ ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកៈ មិនប្រសន្តតំលោកជីមាន
 កាយុនេះ ។ ទោសៈ មិនមានផលបុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា
 លោកជីមានកាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ កោឆៈ ឧបទាហៈ
 មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ វស្សា ជីលាមក វស្សា ជីលាមក មិនមានហេតុ
 ដូច្នេះ បានជាវស្សាជីលាមក មិនប្រសន្តតំលោកជីមានកាយុនេះ ។

ភាវិតាវាទំ អាវុសា ភិក្ខុ វេទនា ភាវិតតា-
 យោម្ហី ភាវិតសីលា ភាវិតចិត្តោ ភាវិតប្បញ្ញាតិ ។
 តញ្ចេ អាវុសា ភិក្ខុ លោកោ ជាតិកុយ្យ តិដ្ឋតិ
 ជោសោ មោយោ តោដោ ឧបទាយោ មត្តោ
 បលាសោ មច្ឆវិយំ ចាមិកា សស្សា ចាមិកា សន្ធា
 ជាតិកុយ្យ តិដ្ឋតិ សោ ឯវមស្ស វេទិតញ្ចេ តថា
 អយមាយស្មា បដាជាតិ យថា បដាឧកោ លោកោ
 ឧ ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ ជាតិកុយ្យ
 តិដ្ឋតិ ។ តថា អយមាយស្មា បដាជាតិ យថា បដាឧកោ
 ជោសោ ឧ ហោតិ មោយោ តោដោ ឧបទាយោ
 មត្តោ បលាសោ មច្ឆវិយំ ចាមិកា សស្សា
 ចាមិកា សន្ធា ឧ ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ
 ចាមិកា សន្ធា ជាតិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ញាណាវាទញ្ចេ
 អាវុសា ភិក្ខុ វេទនា ភាវិតាវាទញ្ចេ ជាតាមិមំ
 ធម្មំ បស្សមិមំ ធម្មំ ភាវិតតាយោម្ហី
 ភាវិតសីលា ភាវិតចិត្តោ ភាវិតប្បញ្ញាតិ ។

ឆ្មារក្សុសាទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនិយាយនូវការតែងតាំង ខ្ញុំជា
 អ្នកបាទចំរើនកាយ បាទចំរើនសីល បាទចំរើនចិត្ត បាទចំរើន
 ប្រាជ្ញាហើយ ។ ឆ្មារក្សុសាទាំងឡាយ បើលោកមិនគ្របសង្កត់
 ភិក្ខុនោះទេ នោសៈ មោហៈ កោដៈ ឧបនាហៈ មក្កៈ បរាសៈ
 មច្ឆិយៈ វេស្សា ជីលាមក វេច្ឆា ជីលាមក មិនគ្របសង្កត់ទេ ភិក្ខុនោះ
 អ្នកទាំងឡាយ ឆប្បវិនីយ៉ាងនេះថា លោកមិនមានផលបុគ្គលដែល
 ជិនិច្ចស្សំ យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយុនេះ ក៏ជិនិច្ចស្សំ យ៉ាងនោះដែរ
 ហេតុដូច្នោះ បាទជាលោក មិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មានកាយុនេះ ។
 នោសៈ មិនមានផលបុគ្គលដែលជិនិច្ចស្សំ យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយុ
 នេះ ក៏ជិនិច្ចស្សំ យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ កោដៈ ឧបនាហៈ មក្កៈ
 បរាសៈ មច្ឆិយៈ វេស្សា ជីលាមក វេច្ឆា ជីលាមក មិនមាន ហេតុ
 ដូច្នោះ បាទជាវេច្ឆា ជីលាមក មិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មានកាយុនេះ ។
 ឆ្មារក្សុសាទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនិយាយនូវព្រាណព័ទ្ធ នឹងការតែង
 តាំង ខ្ញុំជិនិមន្តនេះ ឃើញធម៌នេះ ខ្ញុំជាអ្នកបាទចំរើនកាយ
 បាទចំរើនសីល បាទចំរើនចិត្ត បាទចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ។

តញ្ច អកុសោ ភិក្ខុំ លោកោ ធាតុកុយ្យ តំដ្ឋតិ
 ឆោសោ មោហោ កោដោ ឧបទាហោ មក្ខោ បលាសោ
 មច្ឆរិយំ ចាបំភា ឥស្ស ចាបំភា ឥន្ទា ធាតុកុយ្យ
 តំដ្ឋតិ សោ ឯវេស្ស វេទិតញោ តថា អយមាយស្មា
 បជាធាតុំ យថា បជាធាតោ លោកោ ន ហោតិ
 តថាហំមំ អយស្មំ លោកោ ធាតុកុយ្យ តំដ្ឋតិ ។
 តថា អយមាយស្មា បជាធាតុំ យថា បជាធាតោ
 ឆោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបទាហោ
 មក្ខោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបំភា ឥស្ស ចាបំភា
 ឥន្ទា ន ហោតិ តថាហំមំ អយស្មំ ចាបំភា
 ឥន្ទា ធាតុកុយ្យ តំដ្ឋតិ ។ សេយ្យថាបិ អកុសោ
 បុរិសោ អឡោវ សមាធា អឡូភំ វនេយ្យ ធនភវ
 សមាធា ធនភំ វនេយ្យ ភោគភវ សមាធា
 ភោគភំ វនេយ្យ សោ តំស្មុត្វិទេវ ធនករណី-
 យេ សុធម្មន្ទេ សក្កុលោយ្យ ឧបនិហាតុំ ធនំ វ

ម្នាលអកុសោចាំឡាយ បើជាលោកៈ មិនគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះទេ
 ចោសៈ មោហៈ កោដៈ ឧបទាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ
 មច្ឆរិយៈ ឥស្ស ដ៏លាមក ឥន្ទា ដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់នៃ
 ភិក្ខុនោះ អ្នកចាំឡាយឬដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់
 បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយនេះ ក៏ដឹងច្បាស់
 យ៉ាងនោះដែរ ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកៈមិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មាន
 កាយនេះ ។ ចោសៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា
 លោកដ៏មានកាយនេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ កោដៈ
 ឧបទាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្ស ដ៏លាមក ឥន្ទា ដ៏លាមក
 មិនមានហេតុដូច្នេះ បានជាឥន្ទា ដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់លោក
 ដ៏មានកាយនេះបានឡើយ ។ ម្នាលអកុសោចាំឡាយ ផ្ដួចជា
 បុរសស្អកស្អមែន ហើយនិយាយថា អ្នកស្អកស្អម អ្នកមាន
 ទ្រព្យមែន ហើយនិយាយថា អ្នកមានទ្រព្យ អ្នកមានភាគៈមែន
 ហើយនិយាយថា អ្នកមានភាគៈ កាលបើកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យ
 ណាមួយ កើតឡើងហើយ បុរសនោះ ក៏កាចប្រមូលមក ខូចទ្រព្យក្ដី

ធួន្តំ វា រជនំ វា ជាត្រ័យំ វា តមេធំ ឯវំ ជាទេ-
 យ្យំ អន្តោវ អយមាយស្មា សមាធា អន្តរាជំ
 វាធិតំ ធនវាវ អយមាយស្មា សមាធា ធនវាជំ
 វាធិតំ ភោគវាវ អយមាយស្មា សមាធា ភោគវាជំ
 វាធិតំ ។ តំ កុំ កុំ ហេតុ ។ តថា ហិ អយមា-
 យស្មា ធីត្ថំ ធីត្ថំ ធីត្ថំ ធនករណីយេ សមុច្ឆន្ទ
 សក្កោតិ ឧបដិហាតុំ ធនំ វា ធួន្តំ វា រជនំ វា
 ជាត្រ័យំ វាតិ ។ ឯវមេវ ចោ អវុសោ ញាណវា-
 ធាតុ កំភូ វិធមាធា ភាវនាវាធាតុ ជាតាមិមំ ធម៌
 ចស្សមិមិ ធម៌ ភាវនកាយោន្តិ ភាវនសីលោ
 ភាវនជន្តោ ភាវនប្បញ្ញាតិ ។ តត្វេ អវុសោ
 កំភូ លោកោ ធាតុកុយ្យ តិដ្ឋតិ ធាសោ
 មោហោ គោធា ឧបដាហោ មត្តោ បលាសោ
 មច្ឆវិយំ ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា ឥន្ទា ធាតុកុយ្យ
 តិដ្ឋតិ សោ ឯវមស្ស វេទិតោ តថា អយមាយស្មា
 ចជាតតិ យថា ចជាទតោ លោកោ ធន ហោតិ

ស្រ្តីក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី អ្នកផង ប្រើដឹងបុរសនោះយ៉ាង
 នេះថា អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភមែន ហើយ
 និយាយថា អ្នកស្តុកស្តម្ភ អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជាអ្នកមានទ្រព្យមែន
 និយាយថា អ្នកមានទ្រព្យ អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជាអ្នកមានភោគមែន
 និយាយថា អ្នកមានភោគ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ព្រោះថា កាលបើ កិច្ចជីវិតទទួលបាន ដោយទ្រព្យណាមួយ កើត
 ឡើងហើយ អ្នកដ៏មានកាយនេះ ក៏កាចប្រមូលមកទ្រព្យក្តី ស្រ្តីក្តី
 ប្រាក់ក្តី មាសក្តីបាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់កុសលទាំងឡាយ
 កាលកិត្ត និយាយអ្នកញាណកំចិនភាវនាវាថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ
 យើងធម៌នេះ ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើន
 ចិត្ត បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្ចាស់កុសលទាំងឡាយ បើថា
 លោកៈ មិនគ្របសង្កត់កិត្តនោះ ភោសៈ មោហៈ កោធនៈ ឧបដាហៈ
 មត្តៈ ចម្លើយៈ ឥស្សា ដំណាមក ឥន្ទា ដំណាមក មិនគ្របសង្កត់ៈ កិត្ត
 នោះអ្នកទាំងឡាយគប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈមិនមានដល់បុគ្គលដែល
 ដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយនេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ

តថាហីមំ អយស្មន្តំ លោកោ ឆាកិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។
 តថា អយមាយស្មា បដាឆាតិ យថា បដាឆកោ
 គោសោ ឆ ហោតិ មោហោ កោតោ ឧបឆាហោ
 មក្កោ បណសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា ឥស្សា
 ចាបិកា ឥស្សា ឆ ហោតិ តថាហីមំ អយស្មន្តំ
 ចាបិកា ឥស្សា ឆាកិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

(២៥) ឧសយំមាធិ ភិក្ខុវេ កសិណយតនាធិ ។
 កតមាធិ ឧស ។ បម្រើកសិណមេតោ
 សញ្ញាឆាតិ ឧត្ថំ អដោ តំរិយំ អធិយំ អធិហណំ
 អាចោកសិណមេតោ សញ្ញាឆាតិ... តេជោក-
 សិណមេតោ សញ្ញាឆាតិ... វិយោកសិណមេតោ
 សញ្ញាឆាតិ... យោកសិណមេតោ សញ្ញាឆាតិ...
 បីតកសិណមេតោ សញ្ញាឆាតិ... លោហិតក-
 សិណមេតោ សញ្ញាឆាតិ... ឧទាតកសិណមេតោ
 សញ្ញាឆាតិ... អាតកសិណមេតោ សញ្ញាឆាតិ...

ហេតុដូច្នេះ បានជាលោកៈ មិនប្រសព្វនឹងលោកដ៏មានអាយុនេះបាន ។
 ហេតុៈ មិនមាន ដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោក
 ដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះដែរ ហេតុៈ កោតៈ ឧបទាហៈ
 មកៈ បណសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥស្សា ដ៏លាមក មិនមាន
 ហេតុដូច្នេះ បានជាឥស្សា ដ៏លាមក មិនប្រសព្វនឹងលោក ដ៏មាន
 អាយុនេះ ។

(២៥) ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធយ កសិណយតនៈនេះ មាន១០
 ប្រការ ។ កសិណយតនៈ១០ប្រការ តើដូចម្តេចនេះ ។ បុគ្គល
 មួយភ្លែត ដឹងបរិកសិណ ព័ន្ធចាតិ ព័ន្ធគ្រាម ព័ន្ធទីតិ មិនមានគូ
 មិនមានប្រមាណ ១ បុគ្គលមួយភ្លែត ដឹងពាក្យកសិណ ... ១ បុគ្គល
 មួយភ្លែត ដឹងគោដោកសិណ ... ១ បុគ្គលមួយភ្លែត ដឹងវិយោកសិណ
 ... ១ បុគ្គលមួយភ្លែត ដឹងយោកសិណ ... ១ បុគ្គលមួយភ្លែត ដឹងបីត-
 កសិណ ... ១ បុគ្គលមួយភ្លែត ដឹងលោហិតកសិណ ... ១ បុគ្គលមួយ
 ភ្លែត ដឹង ឧទាតកសិណ ... ១ បុគ្គលមួយភ្លែត ដឹងអាតកសិណ ... ១

វិញ្ញាណកសិណមោក្ខោ សត្វាធាតុ ឡើង អនោ
គំរិយំ អន្ទរំ អប្បមាណំ ។ ឥហំ ចោ ពិទ្ធករ
នស កសិណាយតនាធីតំ ។

[២៦] ឯតំ សមយំ អាមុស្មា មហាកថាធា
អវុត្ថសុ វិហរតំ កុរាយេ(១) បរុត្ត បព្វតេ ។
អដោ កាលំ ឧបាសិកា កុរាយិកា(២)
យេនាយស្មា មហាកថាធា តេនុបស្សន្តមិ
ឧបស្សន្តមិថា អាយស្សន្តំ មហាកថាធា អភិវិនេត្តា
ឯកមន្តំ ធិសីនំ ។ ឯកមន្តំ ធិសីនា ចោ កាលំ
ឧបាសិកា កុរាយិកា អាយស្សន្តំ មហាកថាធា
ឯតនកោច វុត្តមិ កន្ថេ កកវតា កុមារិបញ្ចេសុ

អនុស្ស បត្តិ(៣) ហនយស្ស សន្តិ(៤)
ជេត្វាប សេនំ ចិយសាត្របំ
ឯកោហ ឈាយិ(៥) សុទ្ធានុកោធិ
តស្មា ជិនន ឯ កកោមំ សត្វិ
សត្វិ ឯ សម្បជ្ជតំ កោនចំ មេតំ ។

១ ម. កុរាយេ ។ ២ ម. កុរាយិកា ។ ៣ ម. បត្តិ ។ ៤ ម. សន្តិ ។
៥ ម. ឯកោវិឈាយិ ។ ម. ឯកាវិឈាយិ ។

បុគ្គលមួយក្នុង ដំណើរវិញ្ញាណកសិណ ទាំងនាងលើ ខាងក្រោម ទាំង
មិនមានគូ មិនមានប្រមាណ ១ ។ ម្ចាស់កុំពុំចង្អុល កសិណ-
យន្តៈ មាន ១០ ប្រការនេះឯង ។

[២៦] សម័យមួយ ព្រះមហាកថាធា គង់នៅបរុត្តបរិត
ជនក្រុងកុរុយេៈ ក្នុងវង្សកវ្តី ។ គ្រានោះ នាងកាលីឧបាសិកា
នៅក្នុងក្រុងឈ្មោះកុរុយេៈ ចូលទៅក្រុងមហាកថាធា ដ៏មានអាយុ
លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំ ព្រះកថាធា ដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយ ក្នុងទី
សមគួរ ។ លុះនាងកាលីឧបាសិកា នៅក្នុងក្រុងឈ្មោះកុរុយេៈ អង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ចូលព្រះមហាកថាធា ដ៏មានអាយុ ដូច្នេះថា
មហាកថាធាធីតា ព្រះដ៏មានព្រះភាព ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងកុមារិបញ្ចេសុ(១)ថា

ការសម្រេចប្រយោជន៍ ជាសច្ចក្តីស្ងប់រង្វាល់រង្វាល់យកថាគត
ម្នាក់ឯង បានឈ្នះខ្លួនកាលសាសនា ជាទីស្រឡាញ់ ជាទី
ត្រេកអរ បានឈាន ត្រាស់ដឹងខ្លួនព្រះវិញ្ញាណជាសុខ ហេតុ
នោះ គេថាគតមិនធ្វើសាក្សីដោយសារជនទេ សាក្សី(មិត្តធម៌)
ដោយផលណាមួយ មិនសម្រេច ដល់គេថាគតឡើយ ។

១ ព្រះស្មារតីស្រង់កេសនិទាន្តកុមារិបញ្ចេសុនា ។

សមស្ស ទុ ទោ កាត្ត កាត្តតា សម្មិទ្ធន កាសិកស្ស
 កតំ វិគ្គាវន អត្តា ធម្មត្ថោតំ ។ បរិកេសិណ-
 សមាបត្តិបរមា ទោ កតំ ឯ ឯកេ សមណ-
 ត្រាហ្មណា អត្តាតំ ធម្មត្ថោតំ^(១) ។ យាវតា ទោ
 កតំ ឯ បរិកេសិណសមាបត្តិបរមតា ធនកំញាសិ
 កតា ធនកំញាយ កតា អាមិទ្ធម្មស^(២) អាមិទ្ធម្មស
 ចិស្សវណមម្ពស មក្កាមត្តញ្ញាណធម្មនមម្ពស
 តស្ស អាមិទ្ធស្សនហេតុ^(៣) អាមិទ្ធស្សនហេតុ
 ចិស្សវណធម្មនហេតុ មក្កាមត្តញ្ញាណធម្មនហេតុ
 អនុស្ស បត្តិ ហធម្មស្ស សន្តំ វិនិកា ហោតំ ។

១ ធម្មត្ថោតំ ធនកំញោតំ ។ ២ ធម្មត្ថោតំ ។ ៣ ធម្មត្ថោតំ ។

បរិក្រោណកតំ ឯ ឯកេ សេចក្តីនៃកាសិក ដែលព្រះជីវិតព្រះភាគ
 សំដែងដោយសន្តិបរមៈ យើងឃើញយល់ដោយឯកសារ ដូចម្តេចបាន ។
 ម្ចាស់ខាង ពួកសមណត្រាហ្មណ៍ខ្លះ ចូលកាន់បរិកេសិណ ជំនុំគ្នា
 ហើយកាន់បរិកេសិណនោះឡើង ដោយប្រកាន់ថាជាប្រយោជន៍ ។
 ម្ចាស់ខាង ព្រះជីវិតព្រះភាគ បានគ្រាន់ដឹងនូវការចូលកាន់បរិ-
 កេសិណ ជំនុំគ្នាម្នាះ ព្រះជីវិតព្រះភាគ បានជ្រាបច្បាស់នូវការ
 ចូលកាន់បរិកេសិណ ជំនុំគ្នាម្នាះ ហើយបានឃើញខាងដើម គឺសមុ-
 ទេយសច្ច បានឃើញទោស គឺទុក្ខសច្ច បានឃើញខ្លាំងដឹង
 ត្រឡប់រលស់ គឺនិរោធសច្ច បានឃើញមគ្គមគ្គញ្ញាណទស្សនៈ
 គឺមគ្គសច្ច ព្រះអង្គបានជ្រាប នូវការសម្រេចប្រយោជន៍ ជាការ
 ស្ងប់នៃប្លន្ទយ៍ ព្រោះហេតុនៃការឃើញខាងដើម ព្រោះហេតុ
 នៃការឃើញទោស ព្រោះហេតុនៃការឃើញ នូវដឹងជាត្រឡប់
 រលស់ ព្រោះហេតុនៃការឃើញ នូវមគ្គមគ្គញ្ញាណ ។

អនុស្ស បន្តិ ហនិយស្ស សន្តិ
 ជេត្វាន សេនំ មិយសាត្របំ
 ឯតោហា ឈាយេ សុខមាណសំ
 តស្មា ជនេន ន កកោមេ សក្ខី
 សក្ខី ន សម្មជ្ជន្តិ កោនំ មេតិ ។

ឧបស្ស ទោ ភគវំ កតវត្ថា សន្តិភ្នេន កាសិកស្ស
 ឯវំ វិភាបន អត្តោ នដ្ឋត្វោតិ ។

(២៩) ឯកំ សមយំ កតវា សាវត្ថយំ វិហរតិ
 នេតវន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាកាម ។ អដទោ
 សម្ពហុលា កំក្ខ បុព្វល្លាសមយំ ឯវសេត្វា បន្តិវរ-
 មាធាយ សាវត្ថយំ មិណ្ឌាយ ចរិសិស្ស ។ អដទោ តេសំ
 កំក្ខ ឯ ឯតនហោសិ អនិប្បតោ ទោ តាវ សាវត្ថយំ
 មិណ្ឌាយ ចរិស្តិ យទ្ធន មយំ យេន អញ្ញានិស្តយាមំ
 ចរិវាជកាមំ អាកាមោ តេទុបសន្តមេយ្យមាតិ ។

ការសម្រេចប្រយោជន៍ ជាសេចក្តីស្ងប់ នៃ
 ហឫទ័យកថាគម្លាត់ឯង បានឈ្នះឲ្យកិលេស-
 សេនា ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ បាន
 ឈាន គ្រាសំជីវិតនៃព្រះនិព្វាន ជាសុខ ហេតុ
 នោះ កថាគម មិនធ្វើសាក្សី ដោយសារជនទេ
 សាក្សី ដោយសារជន (ណាមួយ) មិនសម្រេច
 ដល់កថាគមឡើយ ។

ម្នាលនាង សេចក្តីនៃកាសិក ដែលក្រអឺមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ដោយសេចក្តីបន្លឺឯង យើងឮប្បដិសន្ធិ ដោយកិស្តាយានិទនៈ ។

(២៧) សម័យមួយ ព្រះធម៌មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក
 កំក្ខច្រើនប្រេ ស្បៀកស្បៀងប្រដាប់ពុទ្ធនិវតិវ ក្នុងបុព្វល្លាសម័យហើយ
 ចូលទៅប៉ុណ្ណាបានក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ កំក្ខទាំងនោះ មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះផ្ទុះថា ការគ្រោងទៅប៉ុណ្ណាបានក្នុងក្រុងសាវត្ថី នៅព្រឹកពេក
 បើប្តូរព្រះគម្ភាយើងចូលទៅឯតាកម្មនៃពួកចរិវាជក ជាអនុភិក្ខុយសិនចុះ ។

អថទោ តេ ភិក្ខុ យេន អញ្ញតិវុទ្ធិយាមំ បរិព្វាជនាមំ
 អាហមោ តេទុបសន្តមីសុ ទុបសន្តមីត្វា តេហិ
 អញ្ញតិវុទ្ធិយេហិ បរិព្វាជកេហិ សន្និ សម្មោទិសុ
 សម្មោទិយំ កាមំ សារាណិយំ វិនិសាវត្វា ឯកមន្តំ
 ចិសីទិសុ ។ ឯកមន្តំ ចិសីទេ ទោ តេ ភិក្ខុ តេ
 អញ្ញតិវុទ្ធិយា បរិព្វាជនា ឯកមន្តំ សមណោ
 អាវុសោ តោតមោ សាវតានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ
 ឧប្បេ ភិក្ខុវេ សត្វំ ធម្មំ អភិជាតាថ សត្វំ ធម្មំ
 អភិញ្ញាយ អភិញ្ញាយ វិហារជាតិ ។ មយេម្យំ ទោ
 អាវុសោ សាវតានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេម ឯថ ឧប្បេ អាវុសោ
 សត្វំ ធម្មំ អភិជាតាថ សត្វំ ធម្មំ អភិញ្ញាយ អភិញ្ញាយ
 វិហារជាតិ ។ វេទ យោ អាវុសោ តោ វិសេសោ តោ
 អធិប្បាយសោ (*) កី ជាតាការណំ សមណស្ស វា
 តោតមស្ស អម្ពាតំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា
 ធម្មទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនំន្តំ ។

* ឧ. ឆ. អធិប្បាយោ លោ ។

លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ចូលទៅឯអាហារ របស់បរិព្វាជក ជាអន្ស-
 តិវិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ប្តូរសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងបរិព្វាជក
 ជាអន្សតិវិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលត្រូវរីករាយ នឹងពាក្យដែលគួរ
 លើកច្រើនហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសម
 គួរហើយ ក៏ពួកបរិព្វាជក អន្សតិវិយទាំងនោះ ក្រាន់យាយថា ម្ចាស់
 កាវុសោទាំងឡាយ សមណគោតមនៃសំដែងធម៌ដល់សាវ័កទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរមកនេះ អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រាសជំងឺរឿយៗ
 នូវធម៌ទាំងពួង ។ ម្ចាស់កាវុសោទាំងឡាយ ពួកយើងក៏សំដែងធម៌
 ដល់ពួកសាវ័កយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរចូលមកនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរប្រាសជំងឺរឿយៗ នូវធម៌ទាំងពួង ។ ម្ចាស់កាវុសោ
 ទាំងឡាយ ដូចយ៉ាង ធម្មទេសនា ជាមួយនឹងធម្មទេសនាក្តី
 ពាក្យប្រៀនប្រដៅ ជាមួយនឹងពាក្យប្រៀនប្រដៅក្តី ចេសំ
 សមណគោតម នឹងយើងនេះ តើមានសេចក្តីប្លែកគ្នា ដូចម្តេច
 មានអធិប្បាយ ដូចម្តេច មានដំណើរផ្សេងៗ គ្នាដូចម្តេច ។

អថោ ភេ ភិក្ខុ ភេសំ អញ្ញាតិក្ខិយាមំ បរិព្វាជកាមំ
 កាសិកំ ទេវ អភិទង្គិសុ ឧប្បជិក្កាសិសុ អនភិទង្គិកា
 អប្បជិក្កាសិកា ឧដ្ឋាយាសនា ចក្កមីសុ ភកវនា
 សន្តិកោ ឯតស្ស កាសិកស្ស អន្តំ អាជាឯស្សមាតិ ។
 អថោ ភេ ភិក្ខុ សាវត្ថយំ ចំណ្ហាយ
 ចរិតា បដ្ឋាកតំ ចំណ្ហាយាឧប្បជិក្កន្តា យេន ភកវ
 ភេទុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីកា ភកវនំ អភិវាទកា
 ឯកមន្តំ ចិសីធិសុ ។ ឯកមន្តំ ចិសិដ្ឋា ទោ ភេ
 ភិក្ខុ ភកវនំ ឯតទេវេជំ ឥន មយំ កន្ត
 ធម្មត្ថាសមយំ ឯកសេកា បត្តចរិមាទាយ សាវត្ថយំ
 ចំណ្ហាយ បរិសិដ្ឋា ។ ភេសំ ទោ កន្ត អញ្ញាតំ
 ឯតទេវោសំ អតិប្បកោ ទោ ភាវ សាវត្ថយំ
 ចំណ្ហាយ ចរិតុ យន្ទន មយំ យេន អញ្ញាតិក្ខិយាមំ
 បរិព្វាជកាមំ អាពោ ភេទុបសង្កមយ្យមាតិ ។

លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មិនត្រេកអរ មិនទទឹងទាស់នឹងភាសិតរបស់
 ពួកបរិព្វាជក ជាអន្លើរិយៗទាំងនោះ លុះមុខត្រេកអរ មិនទទឹងទាស់
 ហើយ ក៏គ្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ដោយនឹកថា យើង
 ទាំងឡាយ នឹងយល់សេចក្តីនៃភាសិតទុះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគចុះ ។ ព្រោះនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី
 ត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាជាខាងក្រោយគួរហើយ ក៏ចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុង
 ទីសមគួរហើយ ក៏ត្រាបបង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចំរើន ក្នុងទីឯណោះ យើងទាំងឡាយ ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់បាត
 នឹងចិញ្ចឹមក្នុងបុព្វសម័យ ហើយចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងទាំងនោះ ខានសេចក្តីត្រូវដូច្នេះថា ការ
 ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី នៅព្រឹកពេលនៅឡើយ បើដូច្នោះគួរតែ
 យើងឈៀនចូលទៅឯអាពមរបស់ពួកបរិព្វាជក ជាអន្លើរិយៗសិនចុះ ។

អដទោ មយំ កន្ថេ យេន អញ្ញាតិភូយាធំ បរិក្ខាដ-
 កាធំ អាណមោ តេនុបសង្កម្ពម្ពា ឧបសង្កម្ពម្ពា
 តេហំ អញ្ញាតិភូយេហំ បរិក្ខាដកេហំ សន្និ សង្ខេ-
 ធិម្ពា សង្ខេធនីយំ កាធំ សាណីយំ វិគីសាវត្ថា
 ឯកមន្តំ ឯសីធិម្ពា ។ ឯកមន្តំ ឯសីធិ ទោ
 កន្ថេ អញ្ញាតិភូយោ បរិក្ខាដកា អន្តេ ឯតនកេតុ
 សមណោ អាវុសោ កោតមោ សាវតាធំ ឯវំ ធម្មំ
 ទេសេតិ ឯវ តុម្ពេ ភិក្ខុវ សត្វំ ធម្មំ អភិជាធាន
 សត្វំ ធម្មំ អភិញ្ញាយ អភិញ្ញាយ វិហារថាតិ ។
 មយេវ្យំ ទោ អាវុសោ សាវតាធំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេម
 ឯវ តុម្ពេ អាវុសោ សត្វំ ធម្មំ អភិជាធាន សត្វំ
 ធម្មំ អភិញ្ញាយ អភិញ្ញាយ វិហារថាតិ ។

បរិក្ខាដក្រះអន្តិដំបំរើន សំដាប់នោះ ពួកយើងខ្ញុំ ក៏បានចូលទៅឯ
 ភាគមរបស់ពួកបរិក្ខាដក ជាអន្តរិយ្យ លុះចូលដល់ហើយ ក៏ធ្វើសច្ចក្តី
 រីករាយ ជាមួយទាំងពួកបរិក្ខាដក ជាអន្តរិយ្យទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ភាគ
 ដែលនូវរីករាយ ទាំងភាគដែលនូវរើកហើយ ក៏អន្តរិយ្យក្នុងសមគម ។
 បរិក្ខាដក្រះអន្តិដំបំរើន លុះពួកយើងខ្ញុំ អន្តរិយ្យក្នុងសមគមហើយ ពួក
 បរិក្ខាដក ជាអន្តរិយ្យ បាននិយាយពាក្យដូច្នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ សមណៈតាម តែស៊ីដៃដៃដល់ពួកសាវកយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចូលមកនេះ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរដើរច្បាស់ខ្លួនដល់ទាំងពួង អ្នកទាំងឡាយ ចូរគ្រាស់ដើររឿយៗ ខ្លួន
 ដល់ទាំងពួង ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពួកយើង ក៏សំដែងធម៌
 ដល់ពួកសាវក ហើយនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរចូលមកនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដើរច្បាស់ខ្លួនដល់ទាំងពួង
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរគ្រាស់ដើររឿយៗ ខ្លួនដល់ទាំងពួងដែរ ។

ឥធនោ អាវុសោ កោ វិសេសោ កោ អនិច្ចរយសោ
 កី ឆានាគារណំ សមណស្ស វា កោតមស្ស
 អញ្ញតំ វា យុទិទំ ធម្មទេសនាយ វា ធម្មទេសនំ
 អទុសាសនំយា វា អទុសាសនំម្ហិ ។ អថេវា មយំ
 កង្កេ តេសំ អញ្ញតិវុទ្ធិយា បរិច្ចាជកា កាសិកំ
 ដេវ អភិទន្ធិញ្ច ធម្មដក្កោសិញ្ច អភិទន្ធិត្វា
 អម្មដក្កោសិញ្ច ឧដ្ឋាយាសនា បន្តិមិញ្ច កកវកា
 សង្កកេ ឯតស្ស កាសិកស្ស អនុំ ឆាដានិស្សរមាតំ ។
 ឯវិវាទិយោ ភិទ្ធវេ អញ្ញតិវុទ្ធិយា បរិច្ចាជកា ឯវិមស្ស
 វចនំយា ឯកោ អាវុសោ បរិច្ចាជ ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯតំ
 វេយ្យាករណំ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ ឧទ្ទេសា ទ្វេ វេយ្យាករណំ
 តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា តីណិ វេយ្យាករណំ
 ចត្តារោ បញ្ញា ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារំ វេយ្យាករណំ
 បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា ឧទ្ទេសា បញ្ញា វេយ្យាករណំ
 ឆ បញ្ញា ឆ ឧទ្ទេសា ឆ វេយ្យាករណំ

ម្ចាស់ភាវុសាទាំងឡាយ ដូចយ៉ាង ធម្មទេសនាជាមួយនឹងធម្មទេសនាក្តី
 ពាក្យប្រដៅជាមួយនឹងពាក្យប្រដៅក្តី របស់សមណគោតម នឹងយើងនេះ
 តើមានសេចក្តីប្លែកគ្នាដូចម្តេច មានអតិច្ចរយដូចម្តេច មានអំណើ
 ផ្សេងៗគ្នាដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះនាម ពួកយើងខ្ញុំ
 មិនក្រេករេ មិនទទឹងទាស់នឹងភាសិត របស់ពួកបរិច្ចាជក ជាអន្យតិរិយ
 ទាំងនោះទេ លុះមិនក្រេករេ មិនទទឹងទាស់ហើយ ក៏ស្រោក
 ចាកភាសនៈ រៀនរចនាទៅដោយគិតថា ពួកយើងនឹងយល់សេចក្តីនៃ
 ភាសិតខ្លះ ភ្នំសំលោកព្រះដ៏មានព្រះភាគចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយយ៉ាងនេះ នឹងពួកបរិច្ចាជក ជាអន្យតិរិយ
 ដែលមានវៈ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភាវុសាទាំងឡាយ ចុះបញ្ញា ១
 ទេស១ វេយ្យាករណ៍ ១ បញ្ញា ២ ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ បញ្ញា ៣
 ទេស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ បញ្ញា ៤ ទេស ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤
 បញ្ញា ៥ ទេស ៥ វេយ្យាករណ៍ ៥ បញ្ញា ៦ ទេស ៦ វេយ្យាករណ៍ ៦

សត្វ បញ្ញា សត្វ ឧទ្ទេសា សត្វ វេយ្យាករណ៍ អដ្ឋ
 បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណ៍ ទវ បញ្ញា
 ទវ ឧទ្ទេសា ទវ វេយ្យាករណ៍ ទស បញ្ញា ទស
 ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យាករណ៍ ឝ ។ ឯកំ បុត្តា
 កិត្តវេ អត្ថាភិក្ខុយា បរិក្ខាដកា ទេវ សម្មាសម្ពុទ្ធិ
 ឧត្តរិយំ^(១) វិយាតំ អាបដ្ឋិស្សន្តំ ។ តំ កាស្ស ហេតុ ។
 យថាភំ កិត្តវេ អវិសយស្មំ ធាហន្តំ កិត្តវេ បស្សមិ
 សុខេកេ លោកេ សុខេកេ សុត្រហុកេ
 សស្សមណាប្រាហ្មណិយា បដាយ សុខេមុស្សយ
 យោ ឝមេសំ បញ្ញា វេយ្យាករណ៍ ឝត្ថំ
 អារាធម្មេ អត្ថាត្រ តថាតតេ វ តថាតតស្តវ
 កេ វ ឝតោ វ បទ សុត្វា ។ ឯកោ បញ្ញោ
 ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ វេយ្យាករណ៍ ឝតិ ទោ
 បទេតំ វត្ថំ កាតោតំ បដិទ្ធ វត្ថំ ។

១. ឝ ទេវ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ឧត្តរិយំ ។ ឝ. ឝ ទេវ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ឧត្តរិ ឝ ។

បញ្ញា វេ ឧទ្ទេស វេ វេយ្យាករណ៍ វេ បញ្ញា វេ ឧទ្ទេស វេ
 វេយ្យាករណ៍ វេ បញ្ញា វេ ឧទ្ទេស វេ វេយ្យាករណ៍ វេ បញ្ញា ឝ
 ឧទ្ទេស ឝ វេយ្យាករណ៍ ឝ (តើដូចម្តេច) ។ ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ
 កាលបើអ្នកតាំងឡាយ ស្នេហាឝនេះហើយ ក្នុងបរិក្ខាដក ជាអន្សត្ថិយ
 កិត្តិយមិច្ឆេ តាំងបាទសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ថែមទៀតផង ។ ដំណើរ
 នោះព្រោះអ្វី ។ ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ ព្រោះថា មិនមែនជាវិស័យ
 របស់ខ្លួនទេ ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក
 មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណប្រាហ្មណ៍ ទាំង
 មនុស្ស ជាសម្មតិទពនិមន្តមនុស្សដ៏សេស គឺជាគត មិនដែលឃើញ
 អ្នកណាមួយ អាចញ៉ាំងចិត្តគឺជាគតឱ្យត្រេកអរ ដោយការឆ្លើយទូលំទូលាយ
 ទាំងនេះ បានឡើយ លើកលែងតែព្រះគឺជាគត ឬសាវករបស់ព្រះ
 គឺជាគត ឬក៏អ្នកទ្វារបំណងដ៏សំណាក់ព្រះគឺជាគតចេញ ។ ពាក្យថា
 បញ្ញា ឝ ឧទ្ទេស ឝ វេយ្យាករណ៍ ឝ ដូច្នេះឡើ គឺជាគតគោលហើយ
 ចុះពាក្យដែលគឺជាគត គោលហើយឡើ ព្រោះកាស្រយហេតុអ្វី ។

ឯកធម្មេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សម្មាធិច្ចំទូមាណ
 សម្មាវិជ្ជមាណ សម្មាវិមុត្តមាណ សម្មាបរិយន្តនស្សវិ
 សម្មត្តាកិសមេទ្ធ^(១) ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខុស្សន្តករោ
 ហោតិ ។ កតមេស្មី ឯកធម្មេ ។ សាទ្ធ សត្តា
 អាហារដ្ឋានីកា ។ ឥមេស្មី ទោ កិក្ខុវេ ឯកធម្មេ
 កិក្ខុ សម្មាធិច្ចំទូមាណ សម្មាវិជ្ជមាណ សម្មាវិមុត្ត-
 មាណ សម្មាបរិយន្តនស្សវិ សម្មត្តាកិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ទុក្ខុស្សន្តករោ ហោតិ ។ ឯគោ បញ្ញា
 ឯគោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ វេយ្យាករណន្តិ ឥតិ យង្គ
 វ្រតំ ឥនមេតំ បដិទ្ធ វ្រតំ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ
 ឧទ្ទេសោ ទ្វេ វេយ្យាករណន្តិ ឥតិ ទោ បនេតំ
 វ្រតំ កវិញ្ញាតំ បដិទ្ធ វ្រតំ ។ ម្ចីសុ កិក្ខុវេ ធម្មេសុ
 កិក្ខុ សម្មាធិច្ចំទូមាណ សម្មាវិជ្ជមាណ សម្មាវិមុត្ត-
 មាណ សម្មាបរិយន្តនស្សវិ សម្មត្តាកិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ទុក្ខុស្សន្តករោ ហោតិ ។ កតមេសុ ម្ចីសុ ។
 ១ ប. សម្មត្តំ អភិសេទ្ធ ។

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាដោយប្រពៃ គុញ
 ប្រាមៈដោយប្រពៃ រូបស្រឡះដោយប្រពៃ ឃើញនូវចំបំផុតដោយប្រពៃ
 គ្រាសំជីវិតនូវប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌មួយ វាមន៍ធ្វើនូវចំបំផុត
 នៃទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌មួយគឺអ្វី ។ គិតកសាងទាំងពួង សេ
 ដៅដោយសា/អាហារ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយ
 ណាដោយប្រពៃ គុញប្រាមៈដោយប្រពៃ រូបស្រឡះដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវចំបំផុតដោយប្រពៃ គ្រាសំជីវិតនូវប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុង
 ធម៌មួយនេះឯង វាមន៍ធ្វើនូវចំបំផុតនៃទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ភាគ
 ណា ដែលគេថាគតោលហើយ បញ្ញា ១ ឧទ្ទេស ១ វេយ្យាករណ៍ ១
 ដូច្នេះ ភាគដ្ឋានៈ ដែលគេថាគតោលហើយ ព្រោះអស្រ័យហេតុ
 នោះ ។ ភាគរូប បញ្ញា ២ ឧទ្ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នេះ
 ដ្ឋានៈ គេថាគតោលហើយ ភាគដែលគេថាគតោលហើយដ្ឋានៈ
 ព្រោះអស្រ័យហេតុអ្វី ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុ
 ឡើយណាដោយប្រពៃ គុញប្រាមៈដោយប្រពៃ រូបស្រឡះដោយ
 ប្រពៃ ឃើញនូវចំបំផុតដោយប្រពៃ គ្រាសំជីវិតនូវប្រយោជន៍ដោយប្រ-
 ពៃក្នុងធម៌ ២ វាមន៍ធ្វើនូវចំបំផុតនៃទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ២ គឺអ្វី ។

នាម ច រូប ច ។ ឥន្ទ្រ ទោ កិក្ខុវេ ជ្ជីសុ ធម្មេសុ
 កិក្ខុ សម្មាធិត្ថំនាមោ សម្មាវិជ្ជំនាមោ សម្មា-
 វិមុត្តំនាមោ សម្មាបរិយន្តនស្សវី សម្មត្វាកិសមេទ្ធ
 ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ធុត្តុស្សន្តករោ ហោតិ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ
 ឧទ្ទេសា ទ្វេ វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ យន្តំ វ្រ្តំ ឥន្ទ្រេតិ
 បដិទ្ធ វ្រ្តំ ។ តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា
 តិណំ វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ ទោ បទេតំ វ្រ្តំ
 កកេតុតំ បដិទ្ធ វ្រ្តំ ។ តិសុ កិក្ខុវេ ធម្មេសុ
 កិក្ខុ សម្មាធិត្ថំនាមោ សម្មាវិជ្ជំនាមោ សម្មាវិមុត្ត-
 ំនាមោ សម្មាបរិយន្តនស្សវី សម្មត្វាកិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ធុត្តុស្សន្តករោ ហោតិ ។ តតមេសុ តិសុ ។
 តិសុ វេទនាសុ ។ ឥន្ទ្រេសុ ទោ កិក្ខុវេ តិសុ
 ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាធិត្ថំនាមោ សម្មាវិជ្ជំនាមោ
 សម្មាវិមុត្តំនាមោ សម្មាបរិយន្តនស្សវី សម្មត្វាកិស-
 មេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ធុត្តុស្សន្តករោ ហោតិ ។

គីនាម ១ ប្រ ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើ កិក្ខុឡើយណាម
 ដោយប្រពៃ ធុត្តុត្រង់ ដោយប្រពៃ ច្រស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 ខ្លវិច្ចិដុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងខ្លាចប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌
 តាំង ៦ នេះឯង វេមន៍ធ្វើខ្លវិច្ចិដុតខ្លាច ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ពាក្យណា
 ដែលគឺជាគោតាលថា បញ្ញា ៦ ឧទ្ទេស ៦ វេយ្យាករណ៍ ៦ ដូច្នេះ
 ពាក្យខ្លះ គឺជាគោតាលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។
 ពាក្យថា បញ្ញា ៣ ឧទ្ទេស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ ដូច្នេះខ្លះ គឺជាគោ
 តាលហើយ ពាក្យដែលគឺជាគោតាលហើយខ្លះ ព្រោះអាស្រ័យ
 ហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើ កិក្ខុឡើយណាម
 ដោយប្រពៃ ធុត្តុត្រង់ ដោយប្រពៃ ច្រស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 ខ្លវិច្ចិដុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងខ្លាចប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៣
 វេមន៍ធ្វើខ្លវិច្ចិដុតខ្លាច ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ធម៌ ៣ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺវេទនា
 តាំង ៣ ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើ កិក្ខុឡើយណាម
 ដោយប្រពៃ ធុត្តុត្រង់ ដោយប្រពៃ ច្រស្រឡះ ដោយប្រពៃឃើញ
 ខ្លវិច្ចិដុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងខ្លាចប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌
 តាំង ៣ នេះឯង វេមន៍ធ្វើខ្លវិច្ចិដុតខ្លាច ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។

តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា វិណិ វេយ្យាករណាធិតិ
 ឥតិ យេន្តំ វុត្តិ ឥទេមេតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ ចត្តារោ បញ្ញា
 ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ ទោ
 បនេតំ វុត្តិ កំពោតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ ចត្វសុ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិមាណោ សម្មាវិជ្ជា-
 មាណោ សម្មាវុទ្ធិមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សនី សម្ម-
 ត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសម្បត្តករោ ហោតិ ។
 កតមេសុ ចត្វសុ ។ ចត្វសុ អាហារេសុ ។ ឥមេសុ
 ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិមាណោ
 សម្មាវិជ្ជាមាណោ សម្មាវុទ្ធិមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សនី
 សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសម្បត្តករោ ហោតិ ។
 ចត្តារោ បញ្ញា ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាក-
 រណាធិតិ ឥតិ យេន្តំ វុត្តិ ឥទេមេតំ បដិច្ច វុត្តិ ។
 បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា ឧទ្ទេសា បញ្ញា វេយ្យាករណាធិតិ
 ឥតិ ទោ បនេតំ វុត្តិ កំពោតំ បដិច្ច វុត្តិ ។

ពាក្យណា ដែលគេថាគតពោលថា បញ្ញា ធម៌ ឧទ្ទេស ធម៌ វេយ្យាក-
 រណា ធម៌ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ គេថាគតពោលហើយ ព្រោះកាស្រ័យ
 ហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ធម៌ ឧទ្ទេស ធម៌ វេយ្យាករណា ធម៌ ដូច្នេះ
 នេះ គេថាគតពោលហើយ ពាក្យដែលគេថាគត ពោលហើយ ព្រោះ
 កាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់កិត្យានិទ្យាយ កាលបើ កិត្យោយណាយ
 ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ ច្រសឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 ខ្លាំងបំផុត ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដឹងខ្លាំងប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ធម៌
 វេយ្យាធ្វើខ្លាំងបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាម ។ ធម៌ ធម៌ វិញ ។ កំណាហា
 ចំណេះ ។ ម្ចាស់កិត្យានិទ្យាយ កាលបើ កិត្យោយណាយ ដោយ-
 ប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ ច្រសឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាំងបំផុត
 ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដឹងខ្លាំងប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ចំណេះ នេះឯង
 វេយ្យាធ្វើខ្លាំងបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាម ។ ពាក្យណា ដែលគេថាគត
 ពោលថា បញ្ញា ធម៌ ឧទ្ទេស ធម៌ វេយ្យាករណា ធម៌ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ
 គេថាគតពោលហើយ ព្រោះកាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ធម៌
 ឧទ្ទេស ធម៌ វេយ្យាករណា ធម៌ ដូច្នេះនេះ គេថាគតពោលហើយ ចុះ
 ពាក្យ ដែលគេថាគត ពោលហើយនេះ ព្រោះកាស្រ័យហេតុអ្វី ។

បញ្ចសុ កិត្តុវេ ធម្មេសុ កិត្តុ សម្មាធិត្ថំទូមាណោ
 សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តនស្សនី
 សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តកកោ ហោតិ ។
 កាតមេសុ បញ្ចសុ ។ បញ្ចសុ ទតាធានក្ខន្ធនុស្ស ។
 ឥមេសុ ទោ កិត្តុវេ បញ្ចសុ ធម្មេសុ កិត្តុ សម្មា-
 ធិត្ថំទូមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាប-
 រិយន្តនស្សនី សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្ត-
 កកោ ហោតិ ។ បញ្ច បញ្ញា បញ្ច ឧទ្ទេសា បញ្ច
 វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ យន្តំ វត្ថុំ ឥនទេវេតំ បដិច្ច
 វត្ថុំ ។ ឆ បញ្ញា ឆ ឧទ្ទេសា ឆ វេយ្យាករណាធិតិ
 ឥតិ ទោ បដេតំ វត្ថុំ កំពោតំ បដិច្ច វត្ថុំ ។ ធម្មេ
 កិត្តុវេ ធម្មេសុ កិត្តុ សម្មាធិត្ថំទូមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ
 សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តនស្សនី សម្មត្តាភិ-
 សមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តកកោ ហោតិ ។

មាសភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាមួយ ដោយប្រពៃ ពុញច្រាន
 ដោយប្រពៃ ច្របាច់ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាចបំផុត ដោយប្រពៃ
 ត្រាស់ដឹង ខ្ញុំប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ។ វេមន៍ធ្វើខ្លាចបំផុត
 ខ្លាចក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ធម៌ ៥ គឺអ្វីៗ ។ គឺទុក្ខទាំង៥ ។
 មាសភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាមួយ ដោយប្រពៃ ពុញច្រាន
 ដោយប្រពៃ ច្របាច់ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាចបំផុត ដោយប្រពៃ
 ត្រាស់ដឹងខ្ញុំប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង៥ នេះឯង វេមន៍ធ្វើខ្លាច
 បំផុតខ្លាចក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ពាក្យណា ដែលគេថាគតោលថា
 បញ្ញា ៥ ឧទ្ទេស ៥ វេយ្យាករណ៍ ៥ ផ្ទះ ពាក្យនេះ គេថាគត
 តោលហើយ ព្រោះកាស្រយេហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ៦ ឧទ្ទេស ៦
 វេយ្យាករណ៍ ៦ ផ្ទះនេះ គេថាគតតោលហើយ ព្រោះពាក្យ ដែលគេថាគត
 តោលហើយនេះ ព្រោះកាស្រយេហេតុអ្វី ។ មាសភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាមួយ ដោយប្រពៃ ពុញច្រាន ដោយប្រពៃ ច្របាច់
 ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាចបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹង ខ្ញុំប្រយោជន៍
 ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៦ វេមន៍ធ្វើខ្លាចបំផុតខ្លាចក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។

កកមេសុ ធនុ ។ ធនុ អជ្ឈន្តិកេសុ អយត្ថេសុ ។
 ឥមេសុ ទោ ភិក្ខុវេ ធនុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មា-
 ធិត្ថំមាណោ សម្មាវដ្ឋមាណោ សម្មាវុទ្ធមាណោ
 សម្មាបរិយន្តនស្សវី សម្មត្តាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ
 ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ ធន បញ្ញា ធន ឧទ្ទេសា
 ធន វេយ្យាករណាដ្ឋិតំ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិទ្ធ
 វុត្តំ ។ សត្ត បញ្ញា សត្ត ឧទ្ទេសា សត្ត
 វេយ្យាករណាដ្ឋិតំ ឥតិ ទោ បទេតំ វុត្តំ តាំញោតិ
 បដិទ្ធ វុត្តំ ។ សត្តសុ ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មា-
 ធិត្ថំមាណោ សម្មាវដ្ឋមាណោ សម្មាវុទ្ធមាណោ សម្មា-
 បរិយន្តនស្សវី សម្មត្តាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ
 ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ កកមេសុ សត្តសុ ។
 សត្តសុ វិញ្ញាណដ្ឋិតិសុ ។ ឥមេសុ ទោ ភិក្ខុវេ
 សត្តសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាធិត្ថំមាណោ សម្មាវដ្ឋ-
 មាណោ សម្មាវុទ្ធមាណោ សម្មាបរិយន្តនស្សវី សម្ម-
 ត្តាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។

ធម៌ឯឥត្ថី ។ ឥតិកាយតទៈខាងក្នុងទាំងឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាមួយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាស់ ដោយប្រពៃ ព្រះ
 ស្រឡាដោយប្រពៃ ឃើញខ្លួនវិបិដក ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹង ខ្លួនប្រ-
 យោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំងឯង នេះឯង វេសន៍ធ្វើខ្លួនវិបិដកនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ពាក្យណាដែលគេថាគត ពោលថា បញ្ញា ឯ ឧទ្ទេស
 ឯ វេយ្យាករណ៍ ឯ ដូច្នេះនេះ ពាក្យនេះគេថាគត ពោលហើយ ព្រោះ
 តាមស្រយីហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ឯ ឧទ្ទេស ឯ វេយ្យាករណ៍
 ឯ ដូច្នេះនេះ គេថាគតពោលហើយ ព្រោះតាមស្រយីហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើ ភិក្ខុឡើយ ណាមួយដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាស់ដោយប្រពៃ ព្រះស្រឡាដោយប្រពៃ
 ឃើញខ្លួនវិបិដកដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងខ្លួនប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌ វេសន៍ធ្វើខ្លួនវិបិដកនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ធម៌ ឯ
 ឥត្ថី ។ ឥតិកាយតទៈខាងក្នុងទាំងឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយ
 ណាមួយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាស់ ដោយប្រពៃ ព្រះស្រឡាដោយប្រពៃ
 ឃើញខ្លួនវិបិដកនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងខ្លួនប្រយោជន៍ ដោយ
 ប្រពៃក្នុងធម៌ទាំងឯង នេះឯង វេសន៍ធ្វើខ្លួនវិបិដកនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។

សត្វ បញ្ញា សត្វ ឧទ្ទេសា សត្វ វេយ្យាករណ៍និ
 វតី យង្គ វត្ថុ វេទមន៍ បដិច្ច វត្ថុ ។ អដ្ឋ
 បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណ៍និ វតី
 ទោ បទេតិ វត្ថុ កំពោតិ បដិច្ច វត្ថុ ។ អដ្ឋសុ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិមានោ សម្មាវិជ្ជ-
 មានោ សម្មាវិជ្ជមានោ សម្មាបយន្តនស្សវី សម្មត្តា-
 ភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខុស្សន្តករោ ហោតិ ។
 កតមេសុ អដ្ឋេសុ ។ អដ្ឋេសុ លោកធម្មេសុ ។
 វាមេសុ ទោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋេសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធិមានោ សម្មាវិជ្ជមានោ សម្មាវិជ្ជមានោ
 សម្មាបយន្តនស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ
 ទុក្ខុស្សន្តករោ ហោតិ ។ អដ្ឋ បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា
 អដ្ឋ វេយ្យាករណ៍និ វតី យង្គ វត្ថុ វេទមន៍ បដិច្ច
 វត្ថុ ។ ទវ បញ្ញា ទវ ឧទ្ទេសា ទវ វេយ្យាករណ៍និ
 វតី ទោ បទេតិ វត្ថុ កំពោតិ បដិច្ច វត្ថុ ។

ពាក្យណា ដែលគេថាគតោលថា បញ្ញា ៨ ឧទ្ទេស ៨ វេយ្យាករណ៍ ៨
 វតី ៨ យង្គ ៨ វត្ថុ ៨ វេទមន៍ ៨ បដិច្ច ៨ វត្ថុ ។ អដ្ឋ
 បញ្ញា ៨ ឧទ្ទេស ៨ វេយ្យាករណ៍ ៨ វតី ៨ ទោ បទេតិ ៨ វត្ថុ
 ៨ កំពោតិ ៨ បដិច្ច ៨ វត្ថុ ។ អដ្ឋសុ ៨ ភិក្ខុវេ ៨ ធម្មេសុ
 ៨ ភិក្ខុ ៨ សម្មាសម្ពុទ្ធិមានោ ៨ សម្មាវិជ្ជ-
 មានោ ៨ សម្មាវិជ្ជមានោ ៨ សម្មាបយន្តនស្សវី ៨ សម្មត្តា-
 ភិសមេច្ច ៨ ធិដ្ឋេវ ៨ ធម្មេ ៨ ទុក្ខុស្សន្តករោ ៨ ហោតិ ។
 កតមេសុ ៨ អដ្ឋេសុ ។ អដ្ឋេសុ ៨ លោកធម្មេសុ ។
 វាមេសុ ៨ ទោ ៨ ភិក្ខុវេ ៨ អដ្ឋេសុ ៨ ធម្មេសុ ៨ ភិក្ខុ ៨ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធិមានោ ៨ សម្មាវិជ្ជមានោ ៨ សម្មាវិជ្ជមានោ
 ៨ សម្មាបយន្តនស្សវី ៨ សម្មត្តាភិសមេច្ច ៨ ធិដ្ឋេវ ៨ ធម្មេ
 ៨ ទុក្ខុស្សន្តករោ ៨ ហោតិ ។ អដ្ឋ បញ្ញា ៨ អដ្ឋ ឧទ្ទេសា
 ៨ អដ្ឋ វេយ្យាករណ៍និ ៨ វតី ៨ យង្គ ៨ វត្ថុ ៨ វេទមន៍ ៨ បដិច្ច
 ៨ វត្ថុ ។ ទវ បញ្ញា ៨ ទវ ឧទ្ទេសា ៨ ទវ វេយ្យាករណ៍និ
 ៨ វតី ៨ ទោ ៨ បទេតិ ៨ វត្ថុ ៨ កំពោតិ ៨ បដិច្ច ៨ វត្ថុ ។

កតថេសុ ធនេសុ ។ ធនេសុ អត្ថសលក្ខណៈថេសុ ។
 ឥមេសុ ទោ កិត្តុមេ ធនេសុ ធម្មេសុ កិត្តុ
 សម្មាធិត្ថំទូមាធនោ សម្មាភិជ្ជមាធនោ សម្មាវិមុត្តមាធនោ
 សម្មាបរិយទ្គធនេសុ សម្មត្ថាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេ ធម្មេ
 ធុក្ខុស្សន្តកាវោ ហោតិ ។ ធនេ បញ្ញា ធនេ
 ឧទ្ទេសោ ធនេ វេយ្យាករណ៍ធិតិ ឥតិ យង្គំ វត្តិ
 ឥធមេតំ បដិច្ច វត្តង្គំ ។

(២៨) ឯកំ សបយំ ភគវា កាដង្គលាយំ
 វិហារតិ វេយ្យាករណ៍ ។ អថេវា សម្ពុហុលា
 កាដង្គលា(១) ឧបាសកា យេន កាដង្គលា(២) កិត្តុមិ
 តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កាដង្គលំ កិត្តុមិ
 អភិវាទេត្វា ឯកមង្គំ ឯសីទិសុ ។ ឯកមង្គំ
 ឯសីត្វា ទោ កាដង្គលា ឧបាសកា កាដង្គលំ(៣)
 កិត្តុមិ ឯតធរោជ្ជំ វត្តមិធំ អយេវ ភគវត្ថា
 មហាបញ្ញាសុ ឯតោ បញ្ញា ឯតោ ឧទ្ទេសោ

១ ប. ធនេសុតា ។ ២ ប. ធនេសុតា ។ ៣ ប. ធនេសុតា ។

ធម៌តំធិ ១០ ធីត្ថំ ។ ធី អត្ថសលក្ខណៈតំធិ ១០ ។ ហុលកិត្តុតំធី
 ខ្យាយ កាលបើ កិត្តុឡើយណាយ ដោយប្រពៃ ពុញច្រាន ដោយប្រពៃ
 ច្រស្រវ័រ ដោយប្រពៃ យើញ្ច្បវិច្ចម្ពុត ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដីឥន្ទ្រ
 ប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌តំធិ ១០ នេះឯង វេមធីត្ថ្បវិច្ចម្ពុត
 វៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ពាក្យណា ដែលគេថាគតពោលថា
 បញ្ញា ១០ ឧទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នេះ ពាក្យដុះ គេថាគត
 ពោលហើយ ច្រោះតាស្រ័យហេតុនេះ ។

(២៨) សម័យមួយ ត្រង់មានព្រះភោគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 វត្តវេទ្យាន ខៀវក្រុងឥសាន្ត ។ ត្រាវោះ ពួកជន្មលទ្ធាសក
 (ទ្ធាសកក្នុងនៅក្នុងក្រុងឥសាន្ត) ជាច្រើនតា បានចូលទៅក្នុងឥសាន្ត
 កិត្តុមិ (កិត្តុមិនៅក្នុងក្រុងឥសាន្ត) លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំឥសាន្ត
 កិត្តុមិហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកជន្មលទ្ធាសក អង្គុយក្នុង
 ទីសមគួរហើយ ក៏ពោលទៅនឹងឥសាន្តកិត្តុមិថា បពិត្រនាងតាសំ ពាក្យ
 ដែលត្រូវមានព្រះភោគ ទ្រង់ត្រាស់ ក្នុងមហាបញ្ញាថា បញ្ញា ១ ឧទ្ទេស ១

ឯកំ វេយ្យាករណំ ធ្វេ បញ្ញា ធ្វេ ឧទ្ទេសា ធ្វេ
 វេយ្យាករណាធិ តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា
 តីណំ វេយ្យាករណាធិ ធន្តារោ បញ្ញា ធន្តារោ
 ឧទ្ទេសា ធន្តារំ វេយ្យាករណាធិ បញ្ញ បញ្ញា
 បញ្ញ ឧទ្ទេសា បញ្ញ វេយ្យាករណាធិ ធិ បញ្ញា
 ធិ ឧទ្ទេសា ធិ វេយ្យាករណាធិ សត្ត បញ្ញា
 សត្ត ឧទ្ទេសា សត្ត វេយ្យាករណាធិ អដ្ឋ
 បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណាធិ
 ធី បញ្ញា ធី ឧទ្ទេសា ធី វេយ្យាករណាធិ
 ធិស បញ្ញា ធិស ឧទ្ទេសា ធិស វេយ្យា-
 ករណាធិតិ ។ ឥមស្ស ទុ ខោ អយ្យេ កកវតា
 សង្ខតេន កាសិវតស្ស កាចំ វត្ថុបទ អត្ថា
 ធិដ្ឋពោតិ ។ ធិ ខោ បទេតំ អាវុសោ កកវតា
 សម្មុទា សុតំ សម្មុទា បដិក្កហិតំ ធិមិ មេធាការិយាធិ
 កំភ្លាមំ សម្មុទា សុតំ សម្មុទា បដិក្កហិតំ

វេយ្យាករណំ ខ បញ្ញា ឯ ឧទ្ទេស ឯ វេយ្យាករណំ ឯ បញ្ញា ធិ
 ឧទ្ទេស ធិ វេយ្យាករណំ ធិ បញ្ញា ឯ ឧទ្ទេស ឯ វេយ្យាករណំ ឯ
 បញ្ញា ឥ ឧទ្ទេស ឥ វេយ្យាករណំ ឯ បញ្ញា ឯ ឧទ្ទេស ឯ វេយ្យា-
 ករណំ ឯ បញ្ញា ឥ ឧទ្ទេស ឥ វេយ្យាករណំ ឥ បញ្ញា ឥ ឧទ្ទេស ឥ
 វេយ្យាករណំ ឥ បញ្ញា ឥ ឧទ្ទេស ឥ វេយ្យាករណំ ឥ បញ្ញា ឧ
 ឧទ្ទេស ឧ វេយ្យាករណំ ឧ ប បព្វត្រនាធិម្ចាស់ សេចក្តីនៃពាក្យ
 ដែលព្រះវិហារព្រះភោគ ព្រះសំដែង ដោយបំប្លែងនេះ តើគួរយល់
 ដោយពិស្តារ ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ពាក្យខ្លះ អាត្មា
 មិនបានស្តាប់ ក្នុងទីចំពោះព្រះក្រ្ត មិនបានត្រង់ត្រាប់ ក្នុងទីចំពោះ
 ព្រះក្រ្ត នៃព្រះវិហារព្រះភោគ ទាំងមិនបានស្តាប់ ក្នុងទីចំពោះ
 មុខ មិនបានត្រង់ត្រាប់ ក្នុងទីចំពោះមុខ ពួកកុំ អ្នកអប់រំចិត្តខ្លះ

អដិច យថាមេត្ត ទាយតំ តំ សុណាថ សាធុកំ
មនសីការោច ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវី អយ្យេតំ ចោ
កជង្គុលា ឧបាសកា កជង្គុលាយ កំត្យុដិយា
បទ្ទស្សាស្សី ។ កជង្គុលា កំត្យុដិ ឯតទោច
ឯកោ បញ្ញោ ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ វេយ្យាករណ៍ខ្ចី
តតំ ចោ បទេតំ វុត្តំ កតវតា តទិកោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។
ឯកាជម្មេ អាវុសោ កំត្យុ សម្មាធិត្ថុទ្ធិមាតោ
សម្មាវិជ្ជមាតោ សម្មាវិមុត្តមាតោ សម្មាចារិយន្ត-
ទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ជម្មេ ទុក្ខុស្សន្ត-
ករោ ហោតិ ។ កតមស្សី ឯកាជម្មេ ។ សព្វ
សត្តា អាហារដ្ឋតិកា ។ វិមស្សី ចោ អាវុសោ
ឯកាជម្មេ កំត្យុ សម្មាធិត្ថុទ្ធិមាតោ សម្មាវិជ្ជមាតោ
សម្មាវិមុត្តមាតោ សម្មាចារិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិស-
មេច្ច ធិដ្ឋេវ ជម្មេ ទុក្ខុស្សន្តករោ ហោតិ ។

ប៉ុន្តែពាក្យនេះ អាចយល់យ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់
ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ខ្ញុំពាក្យនេះ ឱ្យប្រាកដថា អាជ្ញាធិសំដែងប្រាប់ ។
ពួកកងទ័ពឧបាសក ក៏បានទទួលពាក្យ នៃកងទ័ពលាភក្តីថា កុណា
នាងម្ចាស់ ។ កងទ័ពលាភក្តីបានរកឃើញថា ពាក្យដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគសំដែងថា បញ្ជា ១ ទទួល ១ យេនូកាល ១ ដូច្នេះនេះ ពាក្យ
នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះការស្វែងរកអ្វី ។ ម្ចាស់
អាស៊ីសាទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណា ដោយប្រពៃ ធុញត្រាង
ដោយប្រពៃ ច្នៃស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវចំបំផុត ដោយប្រពៃ
ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ១ វេទន៍ធ្វើនូវចំបំផុត
នៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ១ គឺអ្វី ។ គឺសត្វទាំងឡាយ សោះដោយ
សារភាពរា ។ ម្ចាស់អាស៊ីសាទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណា
ដោយប្រពៃ ធុញត្រាង ដោយប្រពៃ ច្នៃស្រឡះ ដោយប្រពៃ
ឃើញនូវចំបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
ក្នុងធម៌មួយនេះឯង វេទន៍ធ្វើនូវចំបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

ឯកោ បញ្ញា ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ
 វេយ្យាករណាធិតំ ឥតិ យទ្ធិំ វុត្តំ ភកវតា ឥនមេតំ
 បដិច្ច វុត្តិ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ ឧទ្ទេសោ ទ្វេ
 វេយ្យាករណាធិតំ ឥតិ ទោ បទេតំ វុត្តំ ភកវតា
 តិវេត្ថេតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ ត្រីសុ អាវុសោ ធម្មេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិមាណោ សម្មាវុទ្ធិមាណោ សម្មាវុទ្ធិ-
 មាណោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវិ សម្មត្វាភិសមេច្ច
 ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខាសង្ខារោ យោតិ ។ តាតមេសុ
 ត្រីសុ ។ បាមេ ច រូបេ ច ។ ឥវេសុ ទោ
 អាវុសោ ត្រីសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិមាណោ
 សម្មាវុទ្ធិមាណោ សម្មាវុទ្ធិមាណោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវិ
 សម្មត្វាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខាសង្ខារោ
 យោតិ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ ឧទ្ទេសោ ទ្វេ វេយ្យាករណាធិតំ
 ឥតិ យទ្ធិំ វុត្តំ ភកវតា ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តិ ។

ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ១ ឧទ្ទេស ១
 វេយ្យាករណ៍ ១ ដូច្នេះ ពាក្យចុះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ
 ព្រោះការស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ថា បញ្ញា ២ ឧទ្ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នេះចុះ ពាក្យចុះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះការស្រ័យហេតុអ្វី ។
 ខ្លួនអាវុសាទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាមួយ ដោយច្រពៃ
 ធុញ្ញត្រង់ ដោយច្រពៃ ច្រស្រឡះ ដោយច្រពៃ ឃើញខ្លួន
 បំផុត ដោយច្រពៃ គ្រាសំដែងនូវប្រយោជន៍ ដោយច្រពៃ ក្នុងធម៌
 វេយ្យាករណ៍បំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននោះ ។ ធម៌ ២ គឺអ្វី ។ គឺតាម
 ១ ច្រ ១ ។ ខ្លួនអាវុសាទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាមួយ
 ដោយច្រពៃ ធុញ្ញត្រង់ ដោយច្រពៃ ច្រស្រឡះ ដោយច្រពៃ ឃើញ
 ខ្លួនបំផុត ដោយច្រពៃ គ្រាសំដែងនូវប្រយោជន៍ ដោយច្រពៃ ក្នុងធម៌
 ទាំង ២ នេះឯង វេយ្យាករណ៍បំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននោះ ។ ពាក្យណា
 ដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ២ ឧទ្ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នេះ
 ពាក្យចុះ ព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះការស្រ័យហេតុនេះ ។

តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា តីណិ វេយ្យាករណាធិតំ
 ឥតិ ទោ បទេតំ វុត្តំ កកវតា តិព្វេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។
 តីសុ អាវុសា ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាធិត្ថំទូមាណា
 សម្មាវដ្ឋមាណា សម្មាវុត្ថមាណា សម្មាបរិយន្តធសង្ករី
 សម្មត្តាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសង្កតករោ
 យោតំ ។ តតមេសុ តីសុ ។ តីសុ វេទនាសុ ។
 ឥមេសុ ទោ អាវុសា តីសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មា-
 ធិត្ថំទូមាណា សម្មាវដ្ឋមាណា សម្មាវុត្ថមាណា
 សម្មាបរិយន្តធសង្ករី សម្មត្តាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ
 ទុក្ខសង្កតករោ យោតំ ។ តយោ បញ្ញា តយោ
 ឧទ្ទេសា តីណិ វេយ្យាករណាធិតំ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ
 កកវតា ឥទេមតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ចត្តារោ បញ្ញា
 ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណាធិតំ ឥតិ
 ទោ បទេតំ វុត្តំ កកវតា តិព្វេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

ពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ឬ ឧទ្ទេស ឬ
 វេយ្យាករណ៍ ឬ ដូច្នេះនេះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់អាវុសាពំនឱ្យយ
 កាលបើ គិតឡើយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ
 រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លួនចំបំផុត ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដឹងខ្លួន
 ប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ពំនឱ្យ ជាអ្នកធ្វើខ្លួនចំបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបាទ ។ ធម៌ឬ គឺអ្វី ។ គឺវេទនាពំនឱ្យ ។ ម្ចាស់អាវុសាពំន
 ឱ្យយ កាលបើ គិតឡើយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ
 រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លួនចំបំផុត ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដឹងខ្លួន
 ប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ពំនឱ្យ ។ ខេងធី វេទន៍ធ្វើខ្លួនចំបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបាទ ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញាឬ
 ឧទ្ទេស ឬ វេយ្យាករណ៍ ឬ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ឬ ឧទ្ទេស ឬ វេយ្យាករណ៍ ឬ ដូច្នេះនេះ
 ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។

ចក្ខុសុ អាវុសោ ធម្មេសុ កំភូ សម្មាសុភាវិតចិត្តោ
 សម្មាបរិយន្តនស្សរិ សម្មត្វាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខា-
 ស្សន្តកាហេ ហោតិ ។ កាតមេសុ ចក្ខុសុ ។
 ចក្ខុសុ សតិប្បដ្ឋានេសុ ។ ឥមេសុ ទោ អាវុសោ
 ចក្ខុសុ ធម្មេសុ កំភូ សម្មាសុភាវិតចិត្តោ សម្មា-
 បរិយន្តនស្សរិ សម្មត្វាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខា-
 ស្សន្តកាហេ ហោតិ ។ ចត្តារាហេ បញ្ញា ចត្តារាហេ
 ទុដ្ឋេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណមិតំ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ
 ភក្កតា ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ បព្វា បញ្ញា បព្វា
 ទុដ្ឋេសា បព្វា វេយ្យាករណមិតំ ឥតិ ទោ បដេតំ
 វុត្តំ ភក្កតា តិរោចំ បដិច្ច វុត្តំ ។ បព្វាសុ
 អាវុសោ ធម្មេសុ កំភូ សម្មាសុភាវិតចិត្តោ សម្មាប-
 រិយន្តនស្សរិ សម្មត្វាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខា-
 ស្សន្តកាហេ ហោតិ ។ កាតមេសុ បព្វាសុ ។
 បព្វាសុ ឥន្ទ្រិយេសុ... កាតមេសុ ធម្មេ ។ ធម្មេ
 ចិស្សរណីយាសុ ធម្មេសុ... កាតមេសុ សុត្តសុ ។

ម្ចាស់កាវុសាទាំងឡាយ កំភូមានចិត្តចម្រើនល្អ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាច
 ទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងខ្លាចប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៤
 វេមន៍ធ្វើខ្លាចទីកំផុតនៃខ្លាច ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ធម៌ ៤ គឺអ្វី ។ គឺ
 សតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ ម្ចាស់កាវុសាទាំងឡាយ កំភូមានចិត្តចម្រើនល្អ
 ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាចទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងខ្លាចប្រយោជន៍
 ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៤ នេះឯង វេមន៍ធ្វើខ្លាចទីកំផុតនៃខ្លាច ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបាទ ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា
 បញ្ញា ៤ ទុដ្ឋេសា វេយ្យាករណ៍ ៤ ដូច្នេះ ពាក្យខ្លះ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគសំដែងហើយ ព្រោះអស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៨ ទុដ្ឋេសា វេយ្យាករណ៍ ៨ ដូច្នេះខ្លះ
 ពាក្យខ្លះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអស្រ័យហេតុអ្វី ។
 ម្ចាស់កាវុសាទាំងឡាយ កំភូមានចិត្តចម្រើនល្អ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 ខ្លាចទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងខ្លាចប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៨
 វេមន៍ធ្វើខ្លាចទីកំផុតនៃខ្លាច ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ធម៌ ៨ គឺអ្វី ។ គឺឥន្ទ្រិយ
 ទាំង ៨... ធម៌ ៦ គឺអ្វី ។ គឺចិស្សរណីយទាំង ៦... ធម៌ ៧ គឺអ្វី ។

សត្វសុ តោជ្ឈង្គ្រេសុ... កាតមេសុ អដ្ឋសុ ។
 អដ្ឋសុ អរិយេសុ អដ្ឋង្គិកេសុ មក្កេសុ ។ ឥមេសុ
 ទោ អារុសោ អដ្ឋសុ ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាសម្ពា-
 វិតចិត្តោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវី សម្មត្ថាភិសមេទ្ធ
 និដ្ឋេវ ធម្មេ ធុត្តុស្សន្តករោ ហោតិ ។ អដ្ឋ បញ្ញា
 អដ្ឋ ឧទ្ទេសោ អដ្ឋ វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ យន្តំ វ្រុតំ
 កកវតា ឥនមេតំ បដិទ្ធ វ្រុតំ ។ ទវ បញ្ញា ទវ
 ឧទ្ទេសោ ទវ វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ ទោ បទេតំ
 វ្រុតំ កកវតា តិរោតំ បដិទ្ធ វ្រុតំ ។ ទវសុ អារុសោ
 ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាធិត្ថំទូមាទោ សម្មាវិជ្ជមាទោ
 សម្មាវិជ្ជទូមាទោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវី សម្មត្ថាភិសមេទ្ធ
 និដ្ឋេវ ធម្មេ ធុត្តុស្សន្តករោ ហោតិ ។ កាតមេសុ
 ទវសុ ។ ទវសុ សត្តាវសេសុ ។ ឥមេសុ ។
 ទោ អារុសោ ទវសុ ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាធិត្ថំទូមាទោ
 សម្មាវិជ្ជមាទោ សម្មាវិជ្ជទូមាទោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវី

ឥតោជ្ឈង្គតំ វ... ធម៌ ៨ គីក្ខុ ។ ឥតអដ្ឋង្គិកមន្តដ៏ប្រសើរតំ ៨ ។
 ម្ចាស់អារុសោតំឡាយ គិត្តមានចិត្តចំរើនល្អ ដោយប្រពៃ
 ឃើញខ្លាចបំផុត ដោយប្រពៃ ព្រាស់ដឹងខ្លាចប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌តំ ៨ នេះឯង វេមន៍ធ្វើខ្លាចបំផុតខ្លាចខ្លា ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៨ ទុស ៨
 វេយ្យាករណ៍ ៨ ដូច្នេះ ពាក្យថ្មី៖ ព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះ
 កាស្រយៈហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា
 ៨ ទុស ៨ វេយ្យាករណ៍ ៨ ដូច្នេះថ្មី៖ ពាក្យថ្មី៖ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយ ព្រោះកាស្រយៈហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់អារុសោតំឡាយ
 កាលបើ គិតឡើយណាស់ ដោយប្រពៃ ធុត្តុគ្រាន់ ដោយប្រពៃ ច្រ
 ស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាចបំផុត ដោយប្រពៃ ព្រាស់ដឹងខ្លាចប្រ-
 យោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៨ វេមន៍ធ្វើខ្លាចបំផុតខ្លាចខ្លា ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 បាន ។ ធម៌ ៨ គីក្ខុ ។ ឥតសត្តាវសេសៈតំ ៨ ។ ម្ចាស់អារុសោ
 តំឡាយ កាលបើ គិតឡើយណាស់ ដោយប្រពៃ ធុត្តុគ្រាន់
 ដោយប្រពៃ ច្រស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាចបំផុត ដោយប្រពៃ

សម្មត្ថាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសម្បត្តករោ
 ហោតិ ។ ឯវ បញ្ញា ឯវ ទុក្ខសា ឯវ
 វេយ្យាករណាធិតំ ឥតិ យន្តំ វុត្តិ ភក្កតា ឥនេមតំ
 បដិច្ច វុត្តិ ។ ធស មញ្ញា ធស ទុក្ខសា ធស
 វេយ្យាករណាធិតំ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តិ ភក្កតា
 កតោតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ ធសសុ អាវុសោ ធម្មេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាសុភាវិតចិត្តោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវិ
 សម្មត្ថាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសម្បត្តករោ ហោតិ ។
 កតមេសុ ធសសុ ។ ធសសុ កុសលកម្ម-
 បថេសុ ។ ឥមេសុ ខោ អាវុសោ ធសសុ
 ធម្មេសុ សម្មាសុភាវិតចិត្តោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវិ
 សម្មត្ថាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសម្បត្តករោ ហោតិ ។
 ធស បញ្ញា ធស ទុក្ខសា ធស វេយ្យាករណាធិតំ
 ឥតិ យន្តំ វុត្តិ ភក្កតា ឥនេមតំ បដិច្ច វុត្តិ ។

ក្រាស់ដ៏ធំនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ពិនិត្យ ៩ នេះឯង វេសន៍ធ្វើ
 នូវវិបិដកនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងថា បញ្ញា ៩ ទទួល ៩ វេយ្យាករណ៍ ៩ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងហើយ ព្រោះកាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ១០ ទទួល ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នេះ
 នេះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះកាស្រ័យ
 ហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តបាទចំរើនល្អដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវវិបិដក ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដ៏ធំនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌ ១០ វេសន៍ធ្វើនូវវិបិដកនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ធម៌ ១០ គឺ
 អ្វី ។ ភិក្ខុសលកម្មបដិច្ច ១០ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 មានចិត្តចំរើនល្អ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវវិបិដក ដោយប្រពៃ ក្រាស់
 ដ៏ធំនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ពិនិត្យ ១០ នេះឯង វេសន៍ធ្វើនូវវិ
 បិដកនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងថា បញ្ញា ១០ ទទួល ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នេះ ពាក្យនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះកាស្រ័យហេតុនេះ ។

ឥត ទោ អាវុសោ យេន្ទ្រំ វុត្តំ កកវតា(១) មហាបញ្ញោសុ
 ឯតោ បញ្ញោ ឯតោ ឧទ្ទេសោ ឯតំ វេយ្យាករណំ
 ។ បេ ។ ធស បញ្ញា ធស ឧទ្ទេសោ ធស
 វេយ្យាករណំឯតំ ឥតិ ឥមស្ស ទោ អហំ អាវុសោ
 កកវតា សម្ពិទ្ធន កាសិតស្ស ឯវំ វិទ្យាវេន អត្ថំ
 អាដាធាមិ ។ អាតក្ខមាធា ច បទ កុម្មេ
 អាវុសោ កកវតោ ឧបសង្កម្ភិត្វា ឯតមត្ថំ បរិ-
 បុទ្ធយ្យាថ (២) យថា ទោ កកវា ល្យាករណំ តថា
 ចំ ធាវេយ្យាថាតិ ។ ឯវំ អយ្យេតិ ទោ កាដង្កលា
 ឧបាសតា កាដង្កលាយ កិត្យុនិយា កាសិតំ
 អភិទង្គិត្វា អនុមោធិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា កាដង្កលំ
 កិត្យុនិ អភិវាទេត្វា បទត្ថុណំ កត្វា យេន
 ភកវា តេបុបសង្កម្ភិត្វា ឧបសង្កម្ភិត្វា កកវត្ថំ
 អភិវាទេត្វា ឯតមម្ពំ ឯសិទ្ធិសុ ។

១ ម ឧទ្ទេស សង្កេត ភាសិតស្ស ឯវំ វិស្សតិ ។ ២ ទ. ម.
 បទបុទ្ធយ្យាថ ។ ៣ ប. យថា ទោ ឯ ។

មាត្រា អាវុសោ តំ ឧទ្ទេសោ កកវតា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ហើយ ក្នុងមហាបញ្ញាថា បញ្ញា ១ ។ ឧទ្ទេស ១ វេយ្យាករណំ ១
 ។ បេ ។ បញ្ញា ១០ ។ ឧទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណំ ១០ ដូច្នេះនោះ
 មាត្រា អាវុសោ តំ ឧទ្ទេសោ កកវតា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ដោយសង្ខេបនេះ អត្ថាយលំសេចក្តី ដោយពិស្តាយោធិនេះ ។ មាត្រា
 អាវុសោ តំ ឧទ្ទេសោ ប្រសិទ្ធភាព អ្នកតំ ឧទ្ទេសោ ប្រាថ្នា (ចង់
 ដឹងច្បាស់) ត្រូវចូលទៅគាល់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយចូលសួរ
 បញ្ជាក់សេចក្តីថ្លុះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយសេចក្តីនោះ
 យោធិណា អ្នកតំ ឧទ្ទេសោ ចូរចាំទុកទូរសេចក្តីនោះ យោធិនោះចុះ ។
 ពួកកដង្កលឧបាសក ក៏ត្រេកអរអនុមោទនា ទូរភាសិតរបស់កដង្កលា
 កិត្យុនិថា កុណាធានីច្បាស់ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំ
 កដង្កលាកិត្យុនិ ច្រើនប្រទេស ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ប្រាមបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកកដង្កលឧបាសក អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ

ឯកមន្ត្តំ ធិសិទ្ធា វោ កជន្តលា ឧបាសតា យាវតតោ
 អហោសិ កជន្តលាយ កិក្ខុធិយា សន្តិ កថាសល្លាចោ
 តំ សង្ខំ ភគវតោ អាភោទេសុំ ។ សាទុ សាទុ
 កហបតយោ បណ្ឌិតា កហបតយោ កជន្តលា កិក្ខុធិ
 មហាបត្យា កហបតយោ កជន្តលា កិក្ខុធិ សនេមិ
 គុដ្ឋោ កហបតយោ មំ ឧបសន្តមំត្វា ឯតមត្ថំ បុច្ឆេ-
 យ្យាថ អហម្បិទេតំ ឯវមេវ ឡាភយេយ្យំ យថាតំ(១)
 កជន្តលាយ កិក្ខុធិយា ឡាភតិ ។ ឯសោ វេរ
 ភស្មំ អត្ថោ ឯវក្ខំ ធិ ចាយេយ្យថាតិ ។

(២៨) យាវតា កិក្ខុវេ កាសិកោសលា យាវតា
 រត្តោ បសេនធិស្ស បោសលស្ស វិជិតំ (២)
 រាជា ភត្ត បសេនធិ កោសលោ អក្កមត្តាយតិ ។

១ ឆ, យថា ហិ ។ ២ ឆ, វិជិត ។

ប្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ តាមទំនើបក្ស ដែលខ្លួនបានសំរោះ
 សំណាល ជាមួយនឹងកជន្តលាកិក្ខុ ដោយសព្វគ្រប់ ។ (ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា) ម្ចាស់ហេតុតាំងឡាយ ល្អហើយ
 ល្អហើយ ម្ចាស់ហេតុតាំងឡាយ កជន្តលាកិក្ខុ ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ម្ចាស់ហេតុតាំងឡាយ កជន្តលាកិក្ខុ ជាមនុស្សមានប្រាជ្ញាច្រើនមែន
 ម្ចាស់ហេតុតាំងឡាយ ប្រសិនបើ អ្នកតាំងឡាយ ចូលមករកថាគរ
 ហើយស្មើនូវសេចក្តីនេះ គឺជាគតិគឺជាស្រាយសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះ
 ដូចជាកជន្តលាកិក្ខុ ដែលដោះស្រាយដែរ ។ នេះជាសេចក្តីនៃបញ្ញា
 នោះ អ្នកតាំងឡាយ ត្រូវចាំទុកនូវសេចក្តីនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

(២៩) ម្ចាស់កុត្តតាំងឡាយ ដទៃអ្នកនៅ ក្នុងកាសីដទៃ
 នឹងកោសលដទៃ កំណត់ត្រឹមណា ដែលបស់ស្តេចបរសេនទិ-
 កោសល កំណត់ត្រឹមណា ស្តេចបរសេនទិកោសល ប្រា-
 គដថា ជាអ្នកប្រាស័រ ក្នុងដែននោះ (កំណត់ត្រឹមណោះ) ។

កញ្ញាចំ ទោ កំត្វាវ បសេននិស្ស តោសលស្ស
អត្ថេវ អត្ថាចត្ថំ អត្ថំ វិចារណោ ។ ឯវំ បស្ស
កំត្វាវ សុត្វាវ អរិយស្សាវតោ តស្មិចំ ឯព្វំទ្ធិតិ
តស្មិ ឯព្វំទ្ធិតោ អត្ថេវ វិជ្ជតិ ចតេវ ហិទស្មិ
យាវតា កំត្វាវ ចន្ទេមសុវិយោ បរិហរន្តិ ទិសា កន្តិ
វិហរនមា តាវ សហស្សនាសោតោ តស្មិ
សហស្សនាសោតោ សហស្សំ ចន្ទាចំ សហស្សំ
សុវិយោចំ សហស្សំ សិរេច្ឆេត្តតោចាចំ សហស្សំ
ជម្ពុទ្ធិចាចំ សហស្សំ អមរតោយោចាចំ(១) សហស្សំ
ទុត្តរត្ថវចំ សហស្សំ បុព្វវិទេហាចំ ចត្តាវ មហា-
សមុទ្ធសហស្សនិ ចត្តាវ មហារាជសហស្សនិ
សហស្សំ មាតុម្មហារាជតាចំ សហស្សំ តាវត្ថិសាចំ
សហស្សំ យោមាចំ សហស្សំ តុសិកាចំ សហស្សំ
ចំប្បាទាវចំ សហស្សំ បរិនិម្មិតវសវត្ថិចំ សហស្សំ
ព្រហ្មលោកាចំ យាវតា កំត្វាវ សហស្សលោកាចាតុ

១. ១. ២. អមរតោយោចំ ។

ម្ចាស់កិត្តុចានិឡាយ បុរិស្ថាស្តបបេសេនទិកាសល គង់ទានសកាពក្កាយ
ទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្ចាស់កិត្តុចានិឡាយ អរិយសាវកអក្ករទេ
ដឹង កាលបើឃើញ យ៉ាងនេះហើយ វេមនឡើយណាយ ក្នុងការ
ប៉ិននៅក្នុងរាជសម្បត្តិទោះ កាលឡើយណាយ ក្នុងការបំបៅក្នុង
រាជសម្បត្តិទោះហើយ វេមនិមិទក្រេកអរ ក្នុងការតែងខ្លួនជាស្តេចក្នុង
វេសនកោសល ដ៏ច្រាសិរ ដោយរាជសម្បត្តិឡើយ នឹងបាច់ពោល
ទៅថ្វី ក្នុងរបស់ដ៏ជាគោរព ម្ចាស់កិត្តុចានិឡាយ ព្រះចន្ទនិព្វិព្រះ
កាចិត្តុចានិឡាយ គោចរទៅត្រឹមណា ទិសចានិឡាយ កិត្តុចានិឡាយ
កំណត់ត្រឹមណា លោកតាត្រឹមមួយពាន់ ក្នុងលោកមួយពាន់នោះ
ទានព្រះចន្ទមួយពាន់ ព្រះកាចិត្តុមួយពាន់ ស្តេចក្តីសិនមួយពាន់
ជម្ពុទ្ធិមួយពាន់ អមរតោយោចំមួយពាន់ ទុត្តរត្ថមួយពាន់
បុព្វវិទេហាមួយពាន់ មហាសមុទ្រ ៤ ពាន់ មហារាជ ៤ ពាន់ មា-
តុម្មហារាជិកមួយពាន់ តាវត្ថិនិមួយពាន់ យោមមួយពាន់ តុសិក
មួយពាន់ ចំប្បាទាវមួយពាន់ បរិនិម្មិតវសវត្ថិមួយពាន់ ព្រហ្មលោក
មួយពាន់ ម្ចាស់កិត្តុចានិឡាយ លោកតាត្រឹមមួយពាន់ កំណត់ត្រឹមណា

មហាព្រហ្ម ភក្ខុ អក្កមត្តាយតិ ។ មហាព្រហ្មនោមិ
 ទោ ភិក្ខុវេ អត្ថេវ អញ្ញជត្តំ អត្ថំ វិបរិណាមោ ។
 ឯវំ បស្សិ ភិក្ខុវេ សុតវា អរិយស្សាវតោ តស្មិមិ
 មិព្វិទ្ធតំ តស្មិ មិព្វិទ្ធនោ អត្ថេ វិជ្ជតំ បកេវ ហិមស្មិ ។
 ហោតំ សោ ភិក្ខុវេ សមយោ យំ អយំ លោកោ
 សំវដ្តតំ សំវដ្តនាមេ ភិក្ខុវេ លោកោ យេតុយេជ្ឈ
 សត្តា អាកស្សវត្ថុនិកា ភវន្តិ ។ តេ ភក្ខុ ហោន្តិ
 មនោមយោ មិត្តភក្ខា សយំបកា អន្តលិកេ
 ចរា សុភដ្ឋាយនោ ចរំ ធិយមន្តាមំ តំដ្ឋន្តិ ។
 សំវដ្តនាមេ ភិក្ខុវេ លោកោ អាកស្សវា នេវ
 អក្កមត្តាយន្តិ ។ អាកស្សវាមិមំ ទោ ភិក្ខុវេ
 នេវាមំ អត្ថេវ អញ្ញជត្តំ អត្ថំ វិបរិណាមោ ។

មហាព្រហ្ម ប្រាសដាច់អក្កប្រាសំ ក្នុងលោកនាមម្យោ កំណត់
 ត្រឹមណោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ មហាព្រហ្ម គង់មាន
 សភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នក
 ចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ វេទនាឡើយណាមួយ ក្នុងការបំភាន់
 ក្នុងសម្បត្តិនោះ កាលឡើយណាមួយ ក្នុងការបំភាន់ក្នុងសម្បត្តិនោះហើយ
 វេទនាមិនត្រឹមត្រូវ ក្នុងភាពខ្លាំងដូចអក្កប្រាសឡើយ នឹងបាច់ទោលទៅថ្វី
 ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យ ដែល
 លោកនេះកំពុងវិនាស ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលលោកកំពុងវិនាស
 ពួកសត្វជាច្រើន វេទនាទៅកើតក្នុងក្រហាយនាមនៃពាក្យសូរៈ ។ ពួក
 សត្វក្នុងដាច់ពាក្យសូរៈនោះ កើតដោយឈានចិត្ត មានបីតំណាង
 មានភិក្ខុខ្លាំង ចរទៅក្នុងពាក្យស បិតនៅក្នុងវិមានដ៏ល្អ បិតនៅរស់
 កាលដ៏យូរអង្វែង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលលោកកំពុងវិនាស
 ពួកទៅភាគនៃពាក្យសូរៈ វេទនាប្រាសដាច់គេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ប៉ុន្តែពួកទៅភាគនៃពាក្យសូរៈ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។

ឋវំ បស្សំ ភំក្កេ ឥន្ទវា អរិយស្សវគោ
 តស្មំ ឯត្ថំ ឯត្ថំ ឯត្ថំ ឯត្ថំ ឯត្ថំ អត្តំ វិជ្ជតិ បកេវ
 ហំ ឯត្ថំ ឯត្ថំ ។ ឯសយំ មាធិ ភំក្កេ កសិណមេតោ
 តទាធិ ។ កតមាធិ ឯស ។ បរិកសិណមេតោ
 សញ្ញាធាតុ ឧទ្ទំ អដោ តំវយំ អទ្ធរិយំ អប្បមាណំ ។
 អាថោកសិណមេតោ សញ្ញាធាតុ...
 តេជោកសិណមេតោ សញ្ញាធាតុ... វិយោកសិណមេតោ
 សញ្ញាធាតុ... មីលកសិណមេតោ សញ្ញាធាតុ...
 មីតកសិណមេតោ សញ្ញាធាតុ...
 លោហិតកសិណមេតោ សញ្ញាធាតុ... ឧបាតកសិណមេតោ
 សញ្ញាធាតុ... អាតាសកសិណមេតោ
 សញ្ញាធាតុ... វិញ្ញាណកសិណមេតោ
 សញ្ញាធាតុ ឧទ្ទំ អដោ តំវយំ អទ្ធរិយំ អប្បមាណំ ។

មាធិភំក្កេ ឯត្ថំ ឯត្ថំ ឯត្ថំ ឯត្ថំ ឯត្ថំ ឯត្ថំ អត្តំ វិជ្ជតិ បកេវ
 ហំ ឯត្ថំ ឯត្ថំ ។ ឯសយំ មាធិ ភំក្កេ កសិណមេតោ
 តទាធិ ។ កតមាធិ ឯស ។ បរិកសិណមេតោ
 សញ្ញាធាតុ ឧទ្ទំ អដោ តំវយំ អទ្ធរិយំ អប្បមាណំ ។
 អាថោកសិណមេតោ សញ្ញាធាតុ...
 តេជោកសិណមេតោ សញ្ញាធាតុ... វិយោកសិណមេតោ
 សញ្ញាធាតុ... មីលកសិណមេតោ សញ្ញាធាតុ...
 មីតកសិណមេតោ សញ្ញាធាតុ...
 លោហិតកសិណមេតោ សញ្ញាធាតុ... ឧបាតកសិណមេតោ
 សញ្ញាធាតុ... អាតាសកសិណមេតោ សញ្ញាធាតុ...
 វិញ្ញាណកសិណមេតោ សញ្ញាធាតុ ឧទ្ទំ អដោ តំវយំ
 អទ្ធរិយំ អប្បមាណំ ។

ឥតាមំ ទោ កិក្ខុវេ ធនសំ កាសិណាយតនាមំ ។ ឯតន្តំ
 កិក្ខុវេ ឥមេសំ ធនសំ កាសិណាយតនាមំ យទំទំ
 វិញ្ញាណកាសិណមេតោ សត្វានាតិ ទុក្ខំ អនោ
 តិរិយំ អទ្ធរិយំ អប្បមាណំ ។ ឯវិសត្ថិទោមិ ទោ
 កិក្ខុវេ សន្តំ សត្វា ឯវិសត្ថិទោមិ ទោ កិក្ខុវេ
 សត្វានំ អន្តេវ អញ្ញាជត្តំ អត្ថំ វិចារណានោ ។
 ឯវិ បស្សំ កិក្ខុវេ សុត្តា អរិយស្សាវតោ តស្មិមិ
 ឯទ្វិទ្ធតំ តស្មិ ឯទ្វិទ្ធតោ អត្ថំ វិជ្ជតិ បកេវ
 ហិទស្មិ ។ អដ្ឋមាមំ កិក្ខុវេ អភិកាយតនាមំ ។
 កតមាមំ អដ្ឋ ។ អដ្ឋតិ បុរសញ្ញំ ឯកោ
 តហិទ្ធា ទូចាមំ បស្សតំ បរិក្កាមំ សុវណ្ណាធិត្ថានំ
 តាមំ អភិកុយ្យ ជាតាមិ បស្សមីតិ ឯវិសត្ថិ
 ហោតិ ឥទំ បទមំ អភិកាយតនំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កសិណាយតនៈ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកសិណាយតនៈទាំង ១០ នេះ កសិណ-
 យតនៈដ៏ប្រសើរឡើង បានផលបុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់ទូទៅញាណ-
 កសិណ ទាំងខាងលើ ខាងក្រោម ទាំង មិនមានចំណែកពីរ ក្រប្រ-
 មាណមិនបាច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ តែងមានសេចក្តី
 សំគាល់យ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែពួកសត្វដែលមានសញ្ញា
 យ៉ាងនេះ តែងមានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អរិយសាវក អនុចរជីវ កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ វេទន
 ឡើយណាយ ក្នុងវិញ្ញាណកសិណនោះ កាលឡើយណាយក្នុងវិញ្ញាណ-
 កសិណនោះហើយ វេទនមិនត្រេកអរ ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច
 កាលទៅផ្ទៃ ក្នុងរបស់ដ៏ថោកថាប ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អភិកាយ-
 តនៈ (ហេតុជាគ្រឿងគ្របសង្កត់ទូទៅបង្កឥតធម៌) នេះមាន ៨ យ៉ាង ។ អភិ-
 កាយតនៈ ៨ យ៉ាងតែម្តងម្តងទៀត ។ បុគ្គលពួកមួយ មានសេចក្តីសំគាល់
 ទូទៅបង្កឥត ឃើញទូទៅបង្កឥត មានប្រមាណតិច មានសម្បុរល្អ
 ឬសម្បុរគាត្រក់ គ្របសង្កត់ទូទៅនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាង
 នេះថា កាតាអញ្ញជីវ កាតាអញ្ញឃើញដូច្នេះ នេះជាអភិកាយតនៈ ១ ។

អដ្ឋង្គំ រូបសញ្ញា ឯកោ តហំបា រូបាចំ បស្សតំ
 អប្បនាណាមំ សុវណ្ណធុត្តន្តាចំ តាចំ អភិកុយ្យ
 ជាតាមំ បស្សមីតំ ឯវិសញ្ញំ ហោតំ វេទំ ធុតិយំ
 អភិកាយតធំ ។ អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញា ឯកោ
 តហំបា រូបាចំ បស្សតំ វរុត្តាចំ សុវណ្ណធុត្តន្តាចំ
 តាចំ អភិកុយ្យ ជាតាមំ បស្សមីតំ ឯវិសញ្ញំ
 ហោតំ វេទំ ធុតិយំ អភិកាយតធំ ។ អដ្ឋង្គំ
 អរូបសញ្ញា ឯកោ តហំបា រូបាចំ បស្សតំ
 អប្បនាណាមំ សុវណ្ណធុត្តន្តាចំ តាចំ អភិកុយ្យ
 ជាតាមំ បស្សមីតំ ឯវិសញ្ញំ ហោតំ វេទំ
 ចតុត្ថំ អភិកាយតធំ ។ អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញា
 ឯកោ តហំបា រូបាចំ បស្សតំ វិលាចំ វិលវណ្ណាចំ
 វិលាចំធុស្សនាចំ វិលាចំកាសាចំ ។ សេយ្យថាមំ ឆាម
 ឧទ្ទារមុច្ចំ^(១) វិលំ វិលវណ្ណំ វិលាចំធុស្សនំ វិលាចំកាសំ

១ ខ. ឃ. ឧទ្ទារមុច្ចំ ។

បុគ្គលពួកមួយ មានសេចក្តីសំគាល់ខ្ញុំរូបខាងក្នុង ឃើញខ្ញុំរូបខាង
 ក្រៅ មានប្រមាណច្រើន មានសម្បុរល្អ ឬសម្បុរកាត្រក់ គ្រប
 សន្លឹក់ខ្ញុំរូបខាងនោះហើយ មានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
 ដឹង អាត្មាអញឃើញដូច្នេះ នេះជាអភិកាយតខៈទី២ ។ បុគ្គលពួកមួយ
 មិនមានសេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំរូបខាងក្នុង ឃើញខ្ញុំរូបខាងក្រៅ មាន
 ប្រមាណតិច មានសម្បុរល្អ ឬសម្បុរកាត្រក់ គ្របសន្លឹក់ខ្ញុំរូបខាងនោះ
 ហើយមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ
 ដូច្នេះ នេះជាអភិកាយតខៈទី៣ ។ បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តី
 សំគាល់ខ្ញុំរូបខាងក្នុង ហើយឃើញខ្ញុំរូបខាងក្រៅ មានប្រមាណច្រើន
 មានសម្បុរល្អ ឬសម្បុរកាត្រក់ គ្របសន្លឹក់ ខ្ញុំរូបខាងនោះហើយ
 មានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ
 ដូច្នេះ នេះជាអភិកាយតខៈទី ៤ ។ បុគ្គលពួកមួយ មិនមាន
 សេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំរូបខាងក្នុង ឃើញខ្ញុំរូបខាងក្រៅ ដែលជា
 ច្រកៀវ មានសម្បុរទៀវ ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរទៀវ
 មានភ្នំទៀវ ។ ច្រៀបដូចជាគ្រាប់គ្រាប់ទៀវ មានរាងទៀវ
 ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានរាងទៀវ មានភ្នំទៀវ

សេយ្យថាបិ វា មន ភំ វត្ថុ ពាកណសេយ្យកំ
 ឧកតោភាគវិមជ្ជំ មីលំ មីលវណ្ណំ មីលនិទស្សនំ
 មីលនិកាសំ ឯវមេវំ អជ្ឈតំ អរូបសញ្ញំ ឯកោ
 តហិទ្ធា វុចានិ បស្សតិ មីលានិ មីលវណ្ណានិ
 មីលនិទស្សនានិ មីលនិកាសានិ កានិ អភិកុយ្យ
 ជាបាមំ បស្សមីតិ ឯវសញ្ញំ ហោតិ ននំ បក្ខមំ
 អភិកាយតនំ ។ អជ្ឈតំ អរូបសញ្ញំ ឯកោ តហិទ្ធា
 វុចានិ បស្សតិ មីលានិ មីលវណ្ណានិ មីលនិទស្សនានិ
 មីលនិកាសានិ ។ សេយ្យថាបិ នាម កុស្តិកាវប្បថំ
 មីតំ មីតវណ្ណំ មីតនិទស្សនំ មីតនិកាសំ សេយ្យថា
 វា មន ភំ វត្ថុ ពាកណសេយ្យកំ ឧកតោភាគវិមជ្ជំ
 មីតំ មីតវណ្ណំ មីតនិទស្សនំ មីតនិកាសំ

កុំខានសោត ប្រធាន ប្រៀបដូចជាសំពត់ កើតក្នុងក្រុងពាកណសី
 មានសាច់មជ្ជ ទាំងពីរខាង ហៅថា សំពត់ទៀវ មានពណ៌ទៀវ
 ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ទៀវ មានឆ្នំាទៀវ យ៉ាង
 ណាមិញ បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំវេចខាងក្នុង
 ឃើញខ្ញុំវេចខាងក្រៅ ដែលជាម្លូទៀវ មានសម្បុរទៀវ ជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរទៀវ មានឆ្នំាទៀវ គ្របសង្កត់ខ្ញុំវេច
 ទាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា គាត់អញដឹង គាត់
 អញឃើញដូច្នេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតនៈទី៩ ។ បុគ្គល
 ពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំវេចខាងក្នុង ឃើញខ្ញុំវេចខាង
 ក្រៅ ដែលជាម្លូល្បឿន មានសម្បុរល្បឿន ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា
 នេះមានសម្បុរល្បឿន មានឆ្នំាល្បឿន ។ ប្រៀបដូចជាផ្កាគណ៌កា
 ល្បឿន មានពណ៌ល្បឿន ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ល្បឿន
 មានឆ្នំាល្បឿន កុំខានសោត ប្រធានប្រៀបដូចជាសំពត់ កើត
 ក្នុងក្រុងពាកណសី មានសាច់មជ្ជទាំងពីរខាងហៅថា សំពត់ល្បឿន ជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ល្បឿន មានឆ្នំាល្បឿន យ៉ាងណាមិញ

ឯវេរី អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញំ ឯគោត តបិដ្ឋា រូបាធិ
 បស្សតិ បីតាធិ បីតវណ្ណាធិ បីតធិធម្មបាធិ បីតធិ-
 កាសាធិ តាធិ អភិកុយ្យ ជាតាធិ បស្សមីតិ ឯវិសញ្ញំ
 ហោតិ ឥធិ ធម្មំ អភិកាយតធិ ។ អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញំ
 ឯគោត តបិដ្ឋា រូបាធិ បស្សតិ លោហិតកាធិ
 លោហិតកវណ្ណាធិ លោហិតកធិធម្មបាធិ លោហិ-
 តកធិកាសាធិ ។ សេយ្យថាមិ ឆាម ពន្ធនីតបុដ្ឋិ(១)
 លោហិតកំ លោហិតកវណ្ណំ លោហិតកធិធម្មបាធិ
 លោហិតកធិកាសំ សេយ្យថា វា បទ តំ វត្ថុ
 តាកាសេយ្យតំ ឧកតោកាសមីដ្ឋំ លោហិតកំ
 លោហិតកវណ្ណំ លោហិតកធិធម្មបាធិ លោហិតក-
 ធិកាសំ ឯវេរី អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញំ ឯគោត តបិដ្ឋា
 រូបាធិ បស្សតិ លោហិតកាធិ លោហិតកវណ្ណាធិ
 លោហិតកធិធម្មបាធិ លោហិតកធិកាសាធិ តាធិ
 អភិកុយ្យ ជាតាធិ បស្សមីតិ ឯវិសញ្ញំ ហោតិ ឥធិ

១. ត. ប. តំវត្ថុវិញ្ញាណំ ។

បុគ្គលកុម្មយ មិនមានសចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំប្រែខាងក្នុង ឃើញខ្ញុំប្រ-
 ខាងក្រៅ ដែលជាប្រែល្បីន មានសម្បុរល្បីន ជាច័ន្ទ៍លបត្តិញ
 ថា នេះមានសម្បុរល្បីន មានធម៌ល្បីន គ្របសង្កត់ខ្ញុំប្រែចំនេះ
 ហើយមានសចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ
 ដូច្នេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតៈទី ៦ ។ បុគ្គលកុម្មយ
 មិនមានសចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំប្រែខាងក្នុង ឃើញខ្ញុំប្រែខាងក្រៅ ដែល
 ជាប្រែក្រហម មានសម្បុរក្រហម ជាច័ន្ទ៍លបត្តិញថា នេះមាន
 សម្បុរក្រហម មានធម៌ក្រហម ។ ប្រៀបដូចជាផ្កាក្រហម មានពណ៌
 ក្រហម ជាច័ន្ទ៍លបត្តិញថា នេះមានពណ៌ក្រហម មានធម៌ក្រហម
 កុំនោះសោត រូបនោះ ប្រៀបដូចសំពត់ រើកក្នុងក្រុងពាកណាសី មាន
 សាច់ម្នី ចំណីវារាត ដែលជាសំពត់ក្រហម មានពណ៌ក្រហមជាច័-
 ន្ទ៍លបត្តិញថា នេះមានពណ៌ក្រហម មានធម៌ក្រហម យ៉ាងណាមិញ
 បុគ្គលកុម្មយ មិនមានសចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំប្រែខាងក្នុង ឃើញខ្ញុំប្រ-
 ខាងក្រៅ ដែលជាប្រែក្រហម មានសម្បុរក្រហម ជាច័ន្ទ៍លបត្តិញ
 ថា នេះមានសម្បុរក្រហម មានធម៌ក្រហម គ្របសង្កត់ ខ្ញុំប្រែចំនេះ
 នោះហើយ មានសចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញ
 ឃើញដូច្នេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតៈទី ៧ ។

សត្វម្ភំ អភិកាយតនំ ។ អដ្ឋត្ថំ អរូបសញ្ញា
 ឯកោ តហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ ឱនាតានិ ឱនាត-
 វណ្ណានិ ឱនាតនិទស្សនានិ ឱនាតនិកាសានិ ។
 សេយ្យថាមំ ឆាប ឱសនិទាវតោ ឱនាតា
 ឱនាតវណ្ណា ឱនាតនិទស្សនា ឱនាតនិកាសា
 សេយ្យថា វា បទ តំ វត្ថុ តាវណសេយ្យកំ
 ឧកតោភាវវម្ភំ ឱនាតំ ឱនាតវណ្ណំ ឱនាតនិទស្សនំ
 ឱនាតនិកាសំ ឯវមេវ អដ្ឋត្ថំ អរូបសញ្ញា ឯកោ
 តហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ ឱនាតានិ ឱនាតវណ្ណានិ
 ឱនាតនិទស្សនានិ ឱនាតនិកាសានិ តានំ អភិកុយ្យ
 ជាតាមំ បស្សមីតំ ឯវសញ្ញា ហោតិ វិនំ អដ្ឋមំ
 អភិកាយតនំ ។ វិនានំ ទា ភិក្ខុវេ អដ្ឋ អភិកា-
 យតនានំ ។ ឯតនត្ថំ ភិក្ខុវេ វមេសំ អដ្ឋន្តំ
 អភិកាយតនានំ យនិនំ អដ្ឋត្ថំ អរូបសញ្ញា ឯកោ
 តហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ ឱនាតានិ ឱនាតវណ្ណានិ

បុគ្គលពួកមួយ មិនបានសច្ច័ស្តីគាល់ ឡើយបាត់ក្នុង ឃើញឡើយ
 ខាងក្រៅ ដែលជាប្រស មានសម្បុរស ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមាន
 សម្បុរស មានធម៌ស ។ ប្រៀបដូចជាផ្កាយព្រឹក ស មានពណ៌ ស ជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ ស មានធម៌ស ពុំខោមសាត ប្រឆាំង
 ប្រៀបដូចជាសំពត់ កើតក្នុងក្រុងពាណសី មានសាច់មដ្ឋតាំងពីរខាង
 ដែលជាសំពត់ ស មានពណ៌ ស ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌
 ស មានធម៌ស យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលពួកមួយ មិនបានសច្ច័ស្តីគាល់
 គាល់ឡើយបាត់ក្នុង ឃើញឡើយបាត់ក្រៅ ដែលជាប្រស មាន
 សម្បុរស ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរស មានធម៌ស គ្រប
 សន្លឹកឡើយបាត់នោះ ហើយមានសច្ច័ស្តីគាល់យ៉ាងនេះថា ភាគអញ
 ដឹង ភាគអញឃើញដូច្នេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតនៈ
 ទី ៨ ។ ខ្នាតភិក្ខុតាំងឡាយ អភិកាយតនៈមាន ៨ យ៉ាងនេះឯង ។
 ខ្នាតភិក្ខុតាំងឡាយ បណ្តាអភិកាយតនៈតាំង ៨ នេះ អភិកាយតនៈ
 ដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់បុគ្គលពួកមួយ មិនបានសច្ច័ស្តីគាល់ឡើយ
 បាត់ក្នុង ឃើញឡើយបាត់ក្រៅ ដែលជាប្រស មានសម្បុរស

ឥន្ទានិមិត្តស្រាវ ឥន្ទានិមិត្តសាវ តាម អភិក្កុយ្យ
 ជាតាម បស្សនីមិត្ត ឃើញ ។ ឃើញ
 ជាតាម ទោ កិក្ខុវេ សន្តិ សន្តា ឃើញ
 ទោ កិក្ខុវេ សន្តាម អន្តរ អញ្ញាជន្ត អន្ត
 វិបរិណាមោ ។ ឃើញ បស្ស កិក្ខុវេ សុត្តន្ត អរិយ-
 ស្សាវតោ តស្មិយ ជំពូន្តត តស្មិ ជំពូន្តនោ អន្ត
 វិជ្ជតិ បតេវ ហិណស្មី ។ ចតុស្សោ ឥតា កិក្ខុវេ
 បដិបតា ។ តតតា ចតុស្សោ ។ ធុត្តា បដិបតា
 ធុត្តា ធុត្តា បដិបតា ទិច្ចា កិក្ខុវេ សុត្ត
 បដិបតា ធុត្តា កិក្ខុវេ សុត្ត បដិបតា ទិច្ចា កិក្ខុវេ
 ឥតា ទោ កិក្ខុវេ ចតុស្សោ បដិបតា ។

ជាទិច្ចាបត្តិក្ខត ទេវតាសម្បុរ ស មានភ័យ ស គ្របសន្តិក្ខត្តប្រ
 តាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា កាតាអញដឹង កាតា
 អញឃើញ ដូច្នេះ ។ ខ្លួនភិក្ខុចាំឡាយ ពួកសត្វតែងមានសេចក្តី
 សំគាល់យ៉ាងនេះ ខ្លួនភិក្ខុចាំឡាយ ប៉ុន្តែ ពួកសត្វដែលមានសញ្ញា
 យ៉ាងនេះ គង់មានសកាតក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ខ្លួនភិក្ខុចាំ
 ឡាយ អរិយសាគរអន្តរជន្ត កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ វេទន
 ឡើយណាមួយ ក្នុងអត្តភាព ខែពួកសត្វនោះ កាលឡើយណាមួយ ក្នុង
 អត្តភាព ខែពួកសត្វនោះ វេទនមិនត្រូវគ្នា ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ ទំនិ
 បាច់កាលទៅថ្ងៃ ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ខ្លួនភិក្ខុចាំឡាយ សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិមាន មាន ៤ យ៉ាង ។ សេចក្តីប្រតិបត្តិ ៤ យ៉ាងនៃ ដូច
 ម្តេចខ្លះៗ គឺសេចក្តីប្រតិបត្តិលំបាក ទាំងគ្រាន់ដឹងបាន ដោយយំឆ្ងល់ ១
 សេចក្តីប្រតិបត្តិលំបាក តែគ្រាន់ដឹងបាន ដោយឆាប់ហើស ១ សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិស្រួល តែគ្រាន់ដឹងបាន ដោយយំឆ្ងល់ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិ
 ស្រួល ទាំងគ្រាន់ដឹងបាន ដោយឆាប់ហើស ១ ។ ខ្លួនភិក្ខុ
 ចាំឡាយ សេចក្តីប្រតិបត្តិមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯកធន្តំ កិក្ខុវេ សមាសំ ចតុន្នំ បដិបទានំ យេនិទំ
 សុខា បដិបទា ទំប្បកិញ្ញា ។ ឯវំ បដិបទាបិ ទោ
 កិក្ខុវេ សន្តំ សត្វា ឯវំ បដិបទាបិ ទោ កិក្ខុវេ
 សត្វានំ អន្តរេ អញ្ញាជត្តំ អន្តរេ វិបរណាមោ ។ ឯវំ
 បស្សំ កិក្ខុវេ សុត្តរា អវិយស្សរណោ តស្មីបិ
 ឯទ្ធិន្តតំ តស្មី ឯទ្ធិន្តតោ អន្តរេ វិជ្ជិតំ មគេវ ហិទស្មី ។
 ឧតស្សរា សមា កិក្ខុវេ សញ្ញា ។ កកមា ឧតស្សរា ។
 បរិត្តមេតោ សញ្ញាធាតិ មហាត្តនមេតោ សញ្ញា-
 ធាតិ អប្បមាណមេតោ សញ្ញាធាតិ នត្ថំ តតិញ្ចតិ
 អាតិញ្ចញ្ញាយននមេតោ សញ្ញាធាតិ ។ សមា ទោ
 កិក្ខុវេ ឧតស្សរា សញ្ញា ឯកធន្តំ កិក្ខុវេ
 សមាសំ ចតុន្នំ សញ្ញានំ យេនិទំ នត្ថំ
 តតិញ្ចតិ អាតិញ្ចញ្ញាយននមេតោ សញ្ញាធាតិ ។

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីប្រតិបត្តិទាំង ៤ យ៉ាងនេះ សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិ ដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់សេចក្តីប្រតិបត្តិស្រួល ទាំងស្រាប់ដឹង
 បាន ដោយនាបរិហសៈ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ តែងមាន
 សេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មុន្តែពួកសត្វដែលមាន
 សេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះ
 ហើយ វេមនិឡើយណាយ ក្នុងអត្តភាពនៃពួកសត្វនោះ កាល
 ឡើយណាយ ក្នុងអត្តភាពនៃពួកសត្វនោះហើយ វេមនិមិនត្រេកអរ
 ក្នុងរូប ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច់ពេលទៅថ្ងៃ ក្នុងរូប ដ៏ថោក
 ទាប ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញានេះមាន ៤ យ៉ាង ។ សញ្ញា ៤
 យ៉ាង តែដូចម្តេចនេះ ។ បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់នូវបរិភោគម្សិលតិ
 កាមាចារ បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់នូវមហាភ័យម្សិលតិរូបាចារ បុគ្គល
 ពួកមួយ ស្គាល់នូវអប្បមាណម្សិលតិ រោក្ខស បុគ្គលពួកមួយ
 ស្គាល់នូវអាតិញ្ចញ្ញាយននថា ត្រង់ចំណុចនេះ ។ មាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សញ្ញាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 សញ្ញាទាំង ៤ យ៉ាងនេះ សញ្ញា ដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់បុគ្គលពួក
 មួយ ស្គាល់នូវអាតិញ្ចញ្ញាយននថា ត្រង់ចំណុច នេះមែន ដូច្នេះ ។

ឯវិសត្ថិដោយ ខោ ភិក្ខុវេ សន្តិ សត្វា
 ឯវិសត្ថិដោយ ខោ ភិក្ខុវេ សត្វា អត្ថេ
 អត្ថេត្ថំ អត្ថេ វិបរិណ្ណោ ។ ឯវិ បស្ស ភិក្ខុវេ
 សុត្វា អរិយស្សវតោ តស្មិមំ ឯត្ថំនុតិ តស្មិ
 ឯត្ថំនុតោ អត្ថេ ភិក្ខុវេ បកេវ ហំនស្មិ ។
 ឯត្ថំនុតំ ភិក្ខុវេ តាហិកាមំ ឯត្ថំនុតាមំ យធនំ
 តោ ចស្សំ តោ ច មេ សិយា ន កវិស្សាមិ
 ន មេ កវិស្សាតិ ។ ឯវិធម្មំតោ ភិក្ខុវេ ឯត្ថំ
 កាដិកាដំ យា ចាយំ តស្ស(១) កវេ អប្បជុយ្យ
 កា សាចស្ស ន កវិស្សតិ យា ចាយំ តស្ស
 កវេចេវេ ចជុយ្យតា សា ចស្ស ន កវិស្សតិ ។

១ ឧ. ឧ. តស្សាវិ ពាហេ ឥត្ថំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពួកសត្វតែងមានសញ្ញាយ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ប៉ុន្តែ ពួកសត្វដែលមានសញ្ញាយ៉ាងនេះ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែ
 ប្រួលទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ អរិយសាវកធម្មចេះដឹង កាលឃើញ
 យ៉ាងនេះហើយ វេទន៍ឡើយណាស់ ក្នុងអក្ខកាត ខែពួកសត្វនោះ
 កាលឡើយណាស់ ក្នុងអក្ខកាតខែពួកសត្វនោះហើយ វេទន៍មិនត្រេកអរ
 ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ ទាំងបាច់កាលទៅម្តី ក្នុងរបស់ ដ៏ជោគចាប ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ បណ្តាទិដ្ឋ (សេចក្តីយល់) ចាំនិទ្យាយ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅខាងក្រៅសាសនា សេចក្តីយល់ដ៏ល្អសំខាន់ បានដល់សេចក្តីយល់
 ថា បើគាត់អញ មិនមានក្នុងអតីតទេ អក្ខកាតរបស់គាត់អញនេះ
 ក៏មិនមានក្នុងបច្ចុប្បន្នដែរ បើគាត់អញទាំងមិនមានក្នុងអនាគតទេ គ្រឿង
 កន្លងបន្តិចបន្តួច ក៏មិនមានដល់គាត់អញដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ហេតុនេះ តែងតែប្រកាស ដល់បុគ្គលអ្នកមានទិដ្ឋយ៉ាងនេះថា ការមិន
 ធ្វើមរតិមក្នុងភពលោក របស់បុគ្គលនោះ ការមិនធ្វើមរតិមនោះ ទាំងមិន
 មានដល់បុគ្គលនោះផង ការធ្វើមរតិម ក្នុងចម្លើយគ្រឿងរត់ភពលោក
 របស់បុគ្គលនោះ ការធ្វើមរតិមនោះទាំងមិនមាន ដល់បុគ្គលនោះផង ។

ឯវិទ្យុដ៏ដោយ ទោ កិក្ខុវេ សន្តិ សត្តា
 ឯវិទ្យុដ៏ដោយ ទោ កិក្ខុវេ សត្តា អន្តរ អញ្ញាជត្តិ
 អន្តរ វិបស្សនាមោ ។ ឯវិ បស្សៈ កិក្ខុវេ សុត្តា
 អរិយសង្ការោ តស្មី ឯវិទ្យុដ៏ តស្មី ឯវិទ្យុដ៏ អន្តរ
 វិទ្យុដ៏ បន្តេ ហិមស្មី ។ សន្តិ កិក្ខុវេ ឯកោ
 សមណាប្រាហ្មណ បរមេយក្ខវិសុទ្ធិ(១) បញ្ចបេន្តិ ។
 ឯវិទ្យុដ៏ កិក្ខុវេ បរមេយក្ខវិសុទ្ធិ បញ្ចបេន្តាចំ
 យនិទំ សត្វសោ អាគិញញាយតនំ សមត្ថក្ខម
 នេវសញ្ញាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារិ ។
 តេ តនកិញ្ញាយ តស្ស សន្តិកិរិយាយ ធម៌
 នេសន្តិ ។ ឯវិទ្យុដ៏ដោយ ទោ កិក្ខុវេ សន្តិ
 សត្តា ឯវិទ្យុដ៏ដោយ ទោ កិក្ខុវេ សត្តា ឯ
 អន្តរ អញ្ញាជត្តិ អន្តរ វិបស្សនាមោ ។

១ បរមេយក្ខវិសុទ្ធិ ។

ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ តែងមានខ្ញុំយ៉ាងនេះ ម្ចាស់កិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប៉ុន្តែ ពួកសត្វដែលមានខ្ញុំយ៉ាងនេះ ក៏តែងមានសភាពគ្នាទៅ
 ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាសន៍ ឬក៏ចេះដឹង
 កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ វេទនាឡើយណាមួយ ក្នុងពួកសត្វនោះ
 កាលឡើយណាមួយ ក្នុងពួកសត្វនោះហើយ វេទនាមិនច្រើន ក្នុងរបស់
 ដ៏ប្រសើរ គឺដ៏បាច់ពេលទៅ ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំង
 ឡាយ មានសមណាប្រាហ្មណ៍ពួកមួយ វេទនាបញ្ចក្ខន្ធសេចក្តីហិសុទ្ធិ
 ក្នុងសត្វដ៏ទុក្ខម(២) ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្តាពួកសមណាប្រាហ្មណ៍
 កាលបញ្ចក្ខន្ធសេចក្តីហិសុទ្ធិ ក្នុងពួកសត្វដ៏ទុក្ខម ការបញ្ចក្ខន្ធដ៏ប្រសើរនេះ
 បានដល់បុគ្គល ដែលទទួលបានកាកិញញាយតនៈ ដោយប្រការទាំងឡាយ
 ហើយបានដល់នូវវេសញ្ញាសញ្ញាយតនៈ ។ ពួកសមណាប្រាហ្មណ៍
 ទាំងនោះ ដ៏នូវវេសញ្ញាសញ្ញាយតនៈនោះហើយ តំសំដែងដើម្បី
 ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវវេសញ្ញាសញ្ញាយតនៈនោះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកសត្វទុកជាមានវេទនាហើយ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែពួក
 សត្វដែលមានវេទនាហើយ តែងមានសភាពគ្នាទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។

២ វេសញ្ញាសញ្ញាយតនៈ ។

ឯកុំ បឋម កំច្ចាវេ សុត្តន្ត វាយសន្ធិវេនា តស្មីមិ
 ឯកុំ តស្មី ឯកុំ ឧត្តា អត្ត វិជ្ជាតិ បឋម
 ហិមស្មី ។ សុត្ត កំច្ចាវេ ឯកេ សមណាប្រាហ្មណ
 បរមធម្មធម្មធម្មធម្ម បញ្ញាបេន្ត ។ ឯកុំ កំច្ចាវេ បរម-
 ធម្មធម្មធម្មធម្ម បញ្ញាបេន្ត យធម្ម ធម្ម ឧស្សយក-
 ធម្ម សមុទយញ្ច អដ្ឋង្គមញ្ច អស្សនញ្ច អាធិន-
 វញ្ច ឯស្សណញ្ច យថាភូតិ វិជ្ជា អនុបាតា
 វិមោក្ខា ឯវិវាជំ ថោ មំ កំច្ចាវេ ឯវិមក្ខាវេ ឯកេ
 សមណាប្រាហ្មណ អសតា តុប្បា ឧសា អក្កនេន(១)
 អក្កនេន្ត ឯ សមណោ កោតមោ កោមាធម្ម បរិក្ខ
 បញ្ញាបេន្ត ឯ រូបាធម្ម បរិក្ខ បញ្ញាបេន្ត ឯ វេទនាធម្ម បរិក្ខ
 បញ្ញាបេន្ត កោមាធម្ម ហិ កំច្ចាវេ បរិក្ខ បញ្ញាបេន្ត

១ ឧ. អក្កនេន ។

ម្ចាស់កំច្ចាវេ វាយសន្ធិវេនា កាលឃើញយ៉ាងនេះ
 វេនាឡើយណា ក្នុងពួកសត្វនោះ កាលឡើយណា ក្នុងពួក
 សត្វនោះហើយ វេនាមិនត្រេកអរ ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ ឆ្លើយថា កាល
 ទៅ ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្ចាស់កំច្ចាវេ មានសមណ-
 ប្រាហ្មណ៍ពួកមួយ តែងបញ្ញត្តិប្រដាប់ដ៏ទុក្ខ ក្នុងបុប្ផ ។
 ម្ចាស់កំច្ចាវេ បណ្តាពួកសមណប្រាហ្មណ៍ កាលបញ្ញត្តិប្រដាប់
 ដ៏ទុក្ខ ក្នុងបុប្ផ កាលបញ្ញត្តិដ៏ប្រសើរឡើយ បានដល់ការស្រឡា
 ដោយមិនប្រកាន់ ព្រោះដ៏តាមតាមការកើតឡើងផង ឲ្យការលះលោ-
 ផង ឲ្យកាន់សង្ឃមន្ត ឲ្យភាសផង ឲ្យការលាស់ចេញផងនៃផស្សៈ
 គនៈចង់ ៦ មានសមណប្រាហ្មណ៍ពួកមួយ តែងនិយាយបង្ហាត់ថា គត
 ដែលពោលយ៉ាងនេះប្រាប់យ៉ាងនេះ ដោយពាក្យមិនទៀងទាត់ មិនជិត
 ជាពាក្យកុហកថា សមណគាត់មិនបញ្ញត្តិការកំណត់ដ៏ពួកកាមផង
 មិនបញ្ញត្តិការកំណត់ដ៏ឲ្យពួកបរិវេន មិនបញ្ញត្តិការកំណត់ដ៏
 ពួកវេទនាផង ។ ម្ចាស់កំច្ចាវេ គឺជាគតបញ្ញត្តិការកំណត់ដ៏(១)

១ គឺពួកជា ពួកពួកក្រោមព័ទ្ធជាមួយ ដោយបឋមបណ្ណ ។

រូបាទក្ស បរិក្ខា បញ្ចបេមិ វេទនាទក្ស បរិក្ខា
បញ្ចបេមិ ជំដៅ ធម្មេ ជំច្ឆាកោ ជំឡានោ សីតិក្ខតោ
អនុបាធា បរិជំព្វានំ បញ្ចបេមិទី ។

[៣១] ឯកំ សមយេ ភក្ខវា សាវត្ថយេ វិហារិ
ជេនវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស ភក្ខមេ ។ តេន ចោ
បន សមយេន ភជា បសេននិ កោសលោ
ឧយ្យោនិកោយេ ជិវត្តោ ហោតិ ជិតសង្ការោ(១)
លទ្ធានិម្បាយោ ។ អថចោ ភជា បសេននិ
កោសលោ យេនាភមោ តេន ចាយាសិ យាវតីតា
យាទស្ស ភ្លមិ យាទន គង្គា យាទា បន្ទោរោមិកា
បត្តិកោ វ អារមំ ចាវសិ ។ តេន ចោ បន
សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ អញ្ញោកាបេ
ចត្តមន្តិ ។ អថចោ ភជា បសេននិ កោសលោ
យេន កេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិកា

១ ឧ. ម. វិនិលសង្ការោ ។

ត្ថវិកាមទាំងឡាយផង បញ្ញត្តនូវការកំណត់ដឹង(១) ខ្ញុំរូបទាំងឡាយ
ផង បញ្ញត្តនូវការកំណត់ដឹង(២)ខ្ញុំវេទនាទាំងឡាយផង គឺជាគន្លងមាន
សេចក្តីស្របគ្នាទទេ មានទុក្ខរលត់ហើយ មានគ្រឿងកំភើបហើយ វេទនា
បញ្ញត្តនូវបរិវិក្កាន ដោយមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូច្នេះ ។

[៣០] សមយម្ហយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេនពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ព្រះបាទបរសនទិកោសល ទ្រង់ត្រឡប់មកពីច្បាំង ទ្រង់បាទឈ្នះ
សង្គ្រាមហើយ ទ្រង់បានកាបព្រះរាជបំណងហើយ ។ គ្រោះនោះ
ព្រះបាទបរសនទិកោសល ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់កាកម ទ្រង់ស្តេចទៅ
ដោយព្រះរាជយាន កំណត់ត្រឹមទី ដែលបរយានទៅបាន រួចស្តេច
ទ្រង់ចុះពីព្រះរាជយាន ទ្រង់ស្តេចទៅ ដោយព្រះបាទទទេ ចូល
ទៅកាន់កាកម ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាច្រើនរូប
កំពុងចង្រ្គម ក្នុងទីវាល ។ គ្រោះនោះ ព្រះបាទបរសនទិកោសល
ទ្រង់កិច្ចលទៅរក ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ

១ ពន្លឺនូវរូបទាំងឡាយបាន ដោយគ្រូបង្ហាត់បង្រៀនទាំងឡាយ ។ ២ ពន្លឺនូវ
វេទនា ដោយគ្រូបង្ហាត់បង្រៀន ។

តេ ភិក្ខុ ឯតទេវោច កាហំ នុ ខោ ភន្តេ ភគវា
 ឯតាហំ វិហារនិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា នស្សនកាមា
 ហំ មយំ ភន្តេ^(១) ភគវន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធន្តំ ។
 ឯសោ មហាវាជ វិហារោ សំវុត្តារោ តេន
 អប្បសន្នោ ឧបសន្តមិត្តា អនាមាទោ អាឡិវ្ណំ
 បរិសិត្តា ឧត្តាសិត្តា អត្តឡំ អាគោដេសិ វិវិស្សនិ
 តេ ភគវា ទ្វារន្តំ ។ អថខោ វាជា បសេននិ
 តោសលោ យេន សោ វិហារោ សំវុត្តារោ តេន
 អប្បសន្នោ ឧបសន្តមិត្តា អនាមាទោ អាឡិវ្ណំ
 បរិសិត្តា ឧត្តាសិត្តា អត្តឡំ អាគោដេសិ ។
 វិវិ ភគវា ទ្វារំ ។ អថខោ វាជា បសេននិ
 តោសលោ វិហារំ បរិសិត្តា ភគវតោ ចានេសុ
 សំវសា និបតិត្តា ភគវតោ ចានានិ^(២) មុខេន ច
 បរិទុដ្ឋតិ ចានាហំ ច បរិបម្ពាហនិ ចាបព្វ សាវតិ

១ ខ. ឧត្តរេន ឡិ ចានេ វិស្សនិ ។ ២ ចានេនិ ចានេ មញ្ញេ ភវន្យ ។

បានស្មារតីក្នុងចំណោមដូច្នេះថា បតិគ្រោះករុណាព័ន្ធច្បាយដ៏ចំរើន អង្គរ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ស្តេចនិងនិក្ខេបនិក្ខេប
 បតិគ្រោះករុណាព័ន្ធច្បាយដ៏ចំរើន ដ្បិតយើងខ្ញុំមានប្រាថ្នា ចង់កាលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ បតិគ្រមហាវាជ វិហារនេះ
 មានទ្វារបិទហើយ សូមព្រះអង្គមានព្រះសូរសៀងនិក្ខេប ស្តេចចូលទៅកាម
 ទ្វារនោះកុំស្រពន់ពេក ចូលទៅកាន់បៀងសឹមត្រូវហែមហើយគោះសន្ទុះ
 ទ្វារព្រះដ៏មានព្រះភាគនិងច្រង់បើកទ្វារថ្វាយព្រះអង្គ ។ គ្រាឆេះ ព្រះ
 បាទបិសេនទិកាសល ច្រង់មានព្រះសូរសៀងនិក្ខេបហើយ ចូលទៅកាន់
 វិហារដែលមានទ្វារបិទហើយ មិនបានស្រពន់ ហើយច្រង់ចូលទៅ
 កាន់បៀង ហើយត្រូវហែម គោះសន្ទុះទ្វារ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ច្រង់
 បើកទ្វារ ។ គ្រាឆេះ ព្រះបាទបិសេនទិកាសល ស្តេចចូលទៅកាន់
 វិហារ ក្រាបចុះទៀបព្រះបាទព័ន្ធច្បាយព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយព្រះសិរី
 ហើយដប្បដូរព្រះបាទព័ន្ធច្បាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយព្រះស្តេច
 ច្រង់ច្របាច់ ដោយព្រះហស្តផង ច្រង់ក្រាបចូលឡើងគ្រាបព្រះតាមផងថា

រាជាហំ កន្ត្រៃ បសេននិ កោសលោ រាជាហំ កន្ត្រៃ
 បសេននិ កោសលោតិ ។ កម្មន្ត វុំ បហាភជ អនុស្ស
 សម្មស្សមាដោ វេស្ស សវេ វេស្ស បរមនិបទ្ធការំ
 កកេសំ មេត្តបហាវំ ឧបនិសេសិតំ ។ កកេស
 មោ អហំ កន្ត្រៃ កកេសេនិ សម្មស្សមាដោ
 កកេសំ វេស្ស បរមនិបទ្ធការំ កកេសំ មេត្តបហាវំ
 ឧបនិសេសិតំ ។ កកេស ហំ កន្ត្រៃ តហុជនហិតាយ
 បដិបន្នោ តហុជនសុខាយ តហុជនហិតាយ
 អវិយញ្ញាយេ(*) បតិដ្ឋាបិតា យេនិទំ កល្យាណ-
 ធម្មតាយ កុសលធម្មតាយ ។ យម្បិ កន្ត្រៃ
 កកេស តហុជនហិតាយ បដិបន្នោ តហុជនសុខាយ
 តហុជនហិតាយ អវិយញ្ញាយេ បតិដ្ឋាបិតា
 យេនិទំ កល្យាណធម្មតាយ កុសលធម្មតាយ

១ ឧ. ម. ពហុតោ និទស្ស កវិយេ ញាយ ។

ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាស្តេចឈ្មោះបសេននិកោសល បតិក្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាស្តេច ឈ្មោះបសេននិកោសល ។ បតិក្រ
 មហាភជ ព្រះអង្គពិចារណាឃើញ នូវអំណាចប្រយោជន៍ ដូចម្តេច
 ទើបស្រេចក្តីការពង្សីក្រៃលែង ទ្រង់សំដែងនូវកិរិយាបំបាត់ ប្រកប
 ដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះសព្វនេះ ។ បតិក្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវកតត្តាគតវេទិតា ទើប
 ស្រេចក្តីការពង្សីក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយាបំបាត់ ប្រកបដោយមេត្តា
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះអង្គមានព្រះភាគ ។ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំ
 រើន ដ្បិតព្រះអង្គមានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន
 ព្រះអង្គទ្រង់តាំងទុក នូវអវិយញ្ញាណចាំទ្បាយ^(១) គឺកល្យាណធម៌
 និងកុសលធម៌ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 ជនច្រើន ។ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះអង្គមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ព្រះអង្គទ្រង់តាំងទុក នូវអវិយញ្ញាណ
 ចាំទ្បាយ គឺកល្យាណធម៌ និងកុសលធម៌ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជន
 ច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដោយអំណាចនៃប្រយោជន៍ណា

១ អង្គកថាថា មន្ត្រីច្រកបដោយវិចិត្រស្មារតី ។

ឥឡូវ ទោ អហំ កន្តេ អត្ថុសំ សម្បស្សមាធា
 កតវតិ ឯវុចំ បរមនិបទ្ធការំ កកោមិ មេត្តប-
 ហារំ ឧបនំសេមិ ។ បុន ចបរំ កន្តេ
 កតវា សីលវា ឡុនសីលោ អវិយសីលោ ឡុស-
 លសីលោ ឡុសលសីលេន សមន្នាគតោ ។
 យម្បិ កន្តេ កតវា សីលវា ឡុនសីលោ អវិយ-
 សីលោ ឡុសលសីលោ ឡុសលសីលេន សម-
 ន្នាគតោ ឥឡូវ ទោ អហំ កន្តេ អត្ថុសំ
 សម្បស្សមាធា កតវតិ ឯវុចំ បរមនិបទ្ធការំ
 កកោមិ មេត្តបហារំ ឧបនំសេមិ ។ បុន ចបរំ
 កន្តេ កតវា ឯយវត្ថុ ការញកោ អញ្ញវនបត្តានិ
 បន្តានិ សេយាសនានិ បនិសេវតិ ។

បតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាចនៃប្រយោជន៍
 នេះឯង ទើបធ្វើសេចក្តីគោរព ដំក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយា
 រាប់គោន ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ បតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះអង្គមានសីល មានសីលចំរើនហើយ មានសីលដ៏ប្រសើរ មាន
 កុសលសីល (សីលប្ត) ប្រកបដោយកុសលសីល^(១) ។ បតិគ្រូ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានសីល មានសីលចំរើនហើយ
 មានសីលដ៏ប្រសើរ មានកុសលសីល ប្រកបដោយកុសលសីល
 ដោយអំណាចនៃប្រយោជន៍ណា បតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ពិចារណាឃើញ នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរពដំក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយារាប់គោន ប្រកបដោយមេត្តា មាន
 សភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងព្រៃ ទ្រង់តបកោសនា-
 សនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលគង់នៅក្នុងព្រៃដ៏ត្រជាក់ត្រជុះ អស់កាលយូរ ។

១ គន្លងថាចំរើន សីលចំរើនមានពេល ។

យម្បំ កន្ត្ថ កកវា ជ័យវត្ថំ អារាហ្មកោ អារាហ្មនបត្ថាចំ
 បន្តាចំ សេនាសនាចំ បដិសេវតិ ឥន្ទម្បំ ទោ អហំ
 កន្ត្ថ អត្ថវសំ សម្បស្សមាថោ កកវតិ វរុច្ចំ បរម-
 ចំបទ្ធការំ ករោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។ បុន
 ចមរំ កន្ត្ថ កកវា សន្តុដ្ឋោ ឥត្ថវត្ថវចំវចំណ្ហាចាត-
 សេនាសនកិលាធម្បន្ទយកេសជ្ជបរិក្ខារេន ។ យម្បំ
 កន្ត្ថ កកវា សន្តុដ្ឋោ ឥត្ថវត្ថវចំវចំណ្ហាចាត-
 សេនាសនកិលាធម្បន្ទយកេសជ្ជបរិក្ខារេន ឥន្ទម្បំ
 ទោ អហំ កន្ត្ថ អត្ថវសំ សម្បស្សមាថោ កកវតិ
 វរុច្ចំ បរមចំបទ្ធការំ ករោមិ មេត្តបហារំ
 ឧបទំសេមិ ។ បុន ចមរំ កន្ត្ថ កកវា
 អាហ្មនេយ្យោ ចាហ្មនេយ្យោ ធន្តិណេយ្យោ

ចតិព្រហ្មអន្តរិយំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គឥតទៅ ក្នុងវិប្រ
 ទ្រង់ឯបរិក្ខេបនេះដ៏ស្ងាត់ ដែលតាំងទៅ ក្នុងវិប្រដ៏ឥតទៅ ព្រោះ
 អស់កាលយូរ ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា ចតិព្រហ្មអន្តរិ
 យំ ឯព្រះអង្គពិចារណាយិញ្ញូអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើប
 ធ្វើនូវសេចក្តីសារពដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយាភវន្ត ប្រកបដោយ
 មេត្តាមានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ចតិព្រហ្មអន្តរិ
 យំ ឯព្រះអង្គ ឬយោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សន្តោសដោយចំរើន ចំណ្ហា-
 បាត សេនាសនៈ គំលានប្បន្ទយកេសជ្ជបរិក្ខារ ភាមមាន ភាមបាត ។
 ចតិព្រហ្មអន្តរិយំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សន្តោស ដោយចំរើន
 ចំណ្ហាបាត សេនាសនៈ គំលានប្បន្ទយកេសជ្ជបរិក្ខារ ភាមមាន ភាមបាត
 ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា ចតិព្រហ្មអន្តរិយំ ឯព្រះអង្គពិចារ-
 ណាយិញ្ញូអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តីសារព
 ដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយាភវន្ត ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាង
 នេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ចតិព្រហ្មអន្តរិយំ ឬយោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះអង្គនូវទទួលនូវចក្ខុវិស័យ ដែលគេតាមកថា
 គួរទទួលនូវខាន ដែលគេតាមកថាគួរឱ្យគ្រឿង គួរទទួលនូវចក្ខុវិស័យ ខាន

អញ្ញាលីករណីយោ អនុត្តរំ ធម្មាត្ថានុត្តំ លោកស្ស ។
 យឡំ កន្តេ ភគវា អាហុនេយ្យោ ចាហុនេយ្យោ
 នត្ថិណេយ្យោ អញ្ញាលីករណីយោ អនុត្តរំ
 ធម្មាត្ថានុត្តំ លោកស្ស ឥឡំ ចោ អហំ
 កន្តេ អនុត្តរំ សឡស្សអាថា ភគវតិ ឯវុចំ
 បរមនិបទ្ធការំ កាហេមិ វេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។
 មុន ចបរំ កន្តេ ភគវា យាយំ កតា អភិ-
 សល្យទំតោ ចេតោវិចារណសប្បយា(១) សេយ្យដីធំ
 អប្បិដ្ឋកតា សន្តិដ្ឋកតា បរិវេកកតា អសំសគ្គកតា
 វិយារម្ពកតា សីលកតា សមាធិកតា បញ្ញាកតា
 វិមុត្តិកតា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកតា ឯវុចាយ(២)
 កតាយ ធិកាមលាភី អកំច្ឆលាភី អកាសិវលាភី ។
 យឡំ កន្តេ ភគវា យាយំ កតា អភិសល្យទំតោ
 ចេតោវិចារណសប្បយា សេយ្យដីធំ អប្បិដ្ឋកតា ។ បេ ។

១ ខ. ឆ. វិវាសប្បយា ។ ២ ខ. ឯវុចាយ ។

គួរដល់អញ្ញាលីកម្ម ជាបុញ្ញកត្តាដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គគួរទទួលនូវចក្ខុវិស័យ ដែល
 គេចាំមកបូជា គួរទទួលនូវទាន ដែលគេដាក់តែងដើម្បីក្ស័រ គួរទទួល
 នូវទិដ្ឋភាពទាន គួរដល់អញ្ញាលីកម្ម ជាបុញ្ញកត្តាដ៏ប្រសើរ របស់សត្វ
 លោក ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ថ្មីព្រះ
 អង្គធារណារឿយញាត្រូវណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងកិរិយាចម្រើន ប្រកបដោយមេត្តាមានសភាព
 យ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គបានកាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក
 បានដោយងាយ នូវកថាមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលជាភពផ្លូវដ៏ក្រៃ-
 លែង ជាទីសប្បាយនៃការគ្រោចរំពៅនៃចិត្ត គឺអប្បិដ្ឋកតា សន្តិដ្ឋកតា
 បរិវេកកតា អសំសគ្គកតា វិយារម្ពកតា សីលកតា សមាធិកតា
 បញ្ញាកតា វិមុត្តិកតា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកតា ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គបានកាមប្រាថ្នា បានដោយមិន
 លំបាក បានដោយងាយនូវកថាមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលជាភពផ្លូវដ៏
 ក្រៃលែង ជាទីសប្បាយនៃការគ្រោចរំពៅនៃចិត្ត គឺអប្បិដ្ឋកតា ។ បេ ។

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ឯកាមលាភី អតិច្ឆលាភី អតាសវលាភី ឥធម្ម៍
 ទោ អរោ កន្តេ អត្ថវសំ សម្មស្សមាទោ ភកវតិ ឯកុច្ចំ
 បរមធិបទ្ធតារំ ករោមិ មេត្តបយារំ ឧបទំសេមំ ។
 មុន ចយំ កន្តេ កកា ចកុដ្ឋំ ឈានាទំ
 អភិទេតសិកាទំ ធិដ្ឋធម្មសុទិវហារាទំ ឯកាមលាភី
 អតិច្ឆលាភី អតាសវលាភី ។ យម្យំ កន្តេ កកា
 ចកុដ្ឋំ ឈានាទំ អភិទេតសិកាទំ ធិដ្ឋធម្ម-
 សុទិវហារាទំ ឯកាមលាភី អតិច្ឆលាភី អតាស-
 វលាភី ឥធម្ម៍ ទោ អរោ កន្តេ អត្ថវសំ
 សម្មស្សមាទោ ភកវតិ ឯកុច្ចំ បរមធិបទ្ធតារំ
 ករោមិ មេត្តបយារំ ឧបទំសេមំ ។ មុន ចយំ
 កន្តេ កកា អនេកវិហិតំ មុច្ចេនិសំ អនុស្សតិ

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រ
 ព្រះគង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាយើញ្ញត្តិកំណាច នៃប្រយោជន៍
 នេះឯង ទើបធ្វើខ្ញុំសេចក្តីគោរព ដ៏ក្រៃលែង សំដែងទូកិរិយា
 កប់កាន់ ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះអង្គបានភាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ ទូរ
 ឈានចាំ ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅជាសុខ
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គ
 បានភាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយទូរឈានចាំ ៤
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ពិចារណាយើញ្ញត្តិកំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើខ្ញុំសេចក្តី
 គោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងទូកិរិយាកប់កាន់ ប្រកបដោយមេត្តា មាន
 សភាព យ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គរើកយើញ្ញត្តិ
 ដាក់ ដែលព្រះអង្គ ភ្ជាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន ជាច្រើនជាតិ

យេម្បំ កន្ត្ត ភគវា អនេកវិហិតំ បុត្រេវំសំ
 អនុស្សាតិ សេយ្យចីដំ ឯកម្បំ ជាតិ ទ្វេបំ
 ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សទ្ធម្មេសំ
 អនេកវិហិតំ បុត្រេវំសំ អនុស្សាតិ ឥទ្ធម្បំ ទោ
 អហំ កន្ត្ត អត្ថវសំ សប្បស្សនាថា ភគវតំ ឯកម្បំ
 បរមនិបទ្ធតារំ កកេមិ មេត្តបហារំ ឧបនិសេមិ ។
 មុន ចមរំ កន្ត្ត ភគវា ធិត្វេន ចត្តុតា វិសុទ្ធន
 អតិក្កន្តមាទុសកោន សត្តេ បស្សតិ ចវមារេ
 ឧបបជ្ជមារេ ហិរេ បណីតេ សុវណ្ណា ធុត្វណ្ណា
 សុតតេ ធុត្តតេ យថាភម្មបតេ សត្តេ បជាតាតិ
 ឥមេ វន កោណ្ឌា សត្តា កាយធុត្តវតេន សមន្នា-
 តតា វចីធុត្តវតេន សមន្នាតតា មនោធុត្តវតេន
 សមន្នាតតា អវិយាមំ ឧបវាធតា មិន្នានិដ្ឋិតា
 មិន្នានិដ្ឋិតាឧសមាធាតា តេ កាយស្ស កេតា
 បរាស្ថានា អចាយំ មុត្តនី វិនិច្ឆាតំ វិវរយំ ឧបបន្នា

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់លើកយើងឡើងវិញ
 ដែលព្រះអង្គបាត់កាស្រីយនៅ ក្នុងកាលមុនជាច្រើនជាតិ រើសកាយើង
 បាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ រើសកាយើងឡើងវិញ
 ដែលព្រះអង្គបាត់កាស្រីយនៅ ក្នុងកាលមុន បានច្រើនជាតិ ព្រមទាំង
 ភក្ត្រ ទាំងទុស្សជ្ជៈ ដោយកំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឡើងវិញព្រះអង្គចំណាយយើងឡើងវិញ កំណាច នៃប្រយោជន៍
 នេះឯង ទើបធ្វើឡើងសេចក្តីគោរព ជីក្រលែង សំដែងតិរិយាចក្ខន្ធ
 ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានចក្ខុវិស័យ
 ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្កប់នូវបរិសុទ្ធសុភម្មតា ទ្រង់យើងសត្វទាំងឡាយ
 ដែលច្បុក ដែលបាត់បង់សន្តិ ជាសត្វជោគតាបនិទុក្ខម មានសម្បុរល្អ
 នឹងសម្បុរគេក្រក់ ទៅកាន់សុគតិនឹងទុក្ខតិ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែល
 អន្តោលទៅតាមកម្មជា គឺថា សត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត
 ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាដ្ឋានដ៏ដ្ឋិតដ្ឋានដៀលពួក
 អវិយបុគ្គល ប្រកាន់មិនកម្មជាដ្ឋានដ្ឋាន សត្វទាំងនោះ លុះបើក
 ក្លាយពន្លាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងវិស័យ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាត នរក

សេ វា បទ លោក្ខណ៍ សុត្តន្ត កាយសុចរិតន
 សមញ្ញតតា វិសុចរិតន សមញ្ញតតា មោទសុច-
 រិតន សមញ្ញតតា អរិយាធំ អនុបវាទកា សម្មា-
 ធិដ្ឋកា សម្មាធិដ្ឋកម្មសហទាតា តេ កាយស្ស
 តេជោ បរម្មណា សុតតិ សក្កំ លោកិ ឧបបន្នាតិ ។
 តតិ ធិត្វេន ចក្កុទា វិសុច្ឆេន អតីត្តន្តមាទុសកោន
 សត្តេ បស្សតិ ធម៌មោន ឧបបន្និមោន ហីន
 បណីតេ សុវណ្ណា ទុវណ្ណា សុតតេ ទុត្តតេ
 យថាកម្មមតេ សត្តេ បដាទាតិ ។ យម្បិ កន្ត
 កតវា ធិត្វេន ចក្កុទា វិសុច្ឆេន អតីត្តន្តមាទុសកោន
 ។ បេ ។ យថាកម្មមតេ សត្តេ បដាទាតិ នធម្បិ
 ទោ អហំ កន្ត អត្ថវសំ សម្មស្សទាទោ កតវតិ ឯក្ខំបំ
 បរមនិបបន្នការិ តតេហមំ មេត្តបរាវ ឧបនិសេមំ ។

អើប្បា ចំណែកឯសត្វតាំងនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយ
 វិសុចរិត ប្រកបដោយមោទសុចរិត ជាសម្មាធិដ្ឋធិត្វេនវៀលភ្នកអរិយ-
 វុត្តល ប្រកាន់ចាំទូកម្មជាសម្មាធិដ្ឋ សត្វតាំងនោះ លុះបកប្បាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងសុតតិ ស្ថិតិទៅលោក ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ មានចក្ខុចិត្តដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្វិចតុល្យសមុប្បទម្មតា ទ្រង់
 ឃើញនូវសត្វតាំងឡាយ ដែលច្យុត ដែលចាប់បដិសន្ធិ ជាសត្វថោកចាប
 នឹងទុក្ខម មានសម្បុរវេទ នឹងសម្បុរពាក្រកំ ទៅកាន់សុតតិ នឹងទុក្ខតិ
 ដ៏និច្ចរស្ងប់ស្ងួតសត្វ ដែលអន្តោលទៅកាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានចក្ខុចិត្តដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្វិច
 ចក្ខុជាបេសមុប្បទម្មតា ។ បេ ដ៏និច្ចរស្ងប់ស្ងួតសត្វ ដែលអន្តោល
 ទៅកាមកម្ម ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន ឡូត្រះអង្គពិចារណាយ័ញ្ញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើប
 ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយាករណ៍ ប្រកប
 ដោយមេត្តា មានសភាព យ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

បុណ្ណ ចមរំ កន្ត្ត កកកា អាសវាធំ ឧយា អនាសវំ
 ឆេតាវមុត្តំ បញ្ញាវមុត្តំ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សង្ខតត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ យឡំ កន្ត្ត កកកា
 អាសវាធំ ឧយា អនាសវំ ឆេតាវមុត្តំ បញ្ញាវមុត្តំ ។ បេ។
 សង្ខតត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ នធម្យំ ទោ អហំ
 កន្ត្ត អត្ថវសំ សម្បស្សនា កកកា ឯវា ឯវា
 បរមធំ បទ្ទតាវ កកកា មេត្តមហាវ ឧបធំ សេមំ ។
 ហន្តនាធំ មយំ កន្ត្ត កកកា កហុតា មយំ
 កហុតា ឯវា យស្សនាធំ គំ មហាវាធំ
 កាលំ មញ្ញសីតិ ។ អយំ កកកា បសេននិ
 កោសលោ ឧដ្ឋាយាសនា កកកា អកកា ធម្មា
 បទ្ទតា កកកា បញ្ញាវមុត្តំ ។

ឧបាស្សនា ឯវា

ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឬយេវ្យា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាប់សម្រេច ឲ្យចេតាវមុត្តំ នឹងបញ្ញាវមុត្តំ ដែលមិនមានភាសា
 ព្រោះអស់ទៅ នៃភាសាចាំឲ្យឃើញ ដោយប្រាថ្នា ដ៏ត្រឹមត្រូវ
 ដោយព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងបទ្ទត្ថ ។ ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់សម្រេច ឲ្យចេតាវមុត្តំ នឹងបញ្ញាវមុត្តំដែល
 មិនមានភាសា ព្រោះអស់ទៅ នៃភាសាចាំឲ្យឃើញ ។ បេ។ ដោយ
 អំណាចនៃប្រយោជន៍ណា ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឲ្យព្រះអង្គពិចារណា
 ឃើញអំណាចនៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើឲ្យសេចក្តីសាមគ្គីក្រៃលែង
 សំដែងឲ្យកើតយកបំពេញ ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឆ្លើយចម្លើយនេះ
 យើងឲ្យព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) យើងឲ្យព្រះអង្គមានកិច្ចច្រើន
 មានការងារច្រើន ។ ចតិគ្រូមហាវាធំ សូមព្រះអង្គ សំគាល់ខ្ញុំ
 កាលគួរនឹងស្តាប់យោងទៅ ក្នុងកាលឯទៀតនេះចុះ ។ ព្រោះនោះ
 ព្រះបាទបសេននិកោសល ទ្រង់ក្រោកចាកភាសនៈ ថ្វាយចង្ហែព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ ចៀសចេញទៅ ។

ចប់ឧបាស្សនា ៣ ។

បទបញ្ញត្តិសភា មហាសន្និបាត

តស៊ូប្បទាន

សីហា ធិបតីក្នុងការបោះឆ្នោត

បោះឆ្នោត(១) ក្នុងសីលាង ១

កាលី ១ ទ្វេ មហាបញ្ញត្តិ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច អចិន្ត្រៃយ៍(១) ។

១ ១. ១. ១៩៩៩ ។ ២ ១. ១. ១៩៩៩ ។

បទបញ្ញត្តិសភា មហាសន្និបាត

ទំនួលខុសត្រូវនៃមហាសន្និបាត

និយាយអំពីសន្តិសុខ ១ អំពីសុខភាព ១ អំពីសេដ្ឋកិច្ច

សេដ្ឋកិច្ច ១ ប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច ១ កសិកម្ម ១

ទំនួលខុសត្រូវនៃមហាសន្និបាត ១ មហាបញ្ញត្តិ ១ ប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច

សេដ្ឋកិច្ច ១ កសិកម្ម ១ ប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច ១

ឧបាលីវិគ្គោ បតុត្តោ

(៣១) អថ ទោ អាយស្មា ឧបាលី យេន កតវា
 តេទុបសង្កម្ពំ ឧបសង្កម្ពិត្វា កតវន្តំ អតិវាទេត្វា
 ឯសិទំ ។ ឯសិទំ ។ ឯសិទំ ។ ឯសិទំ ។ ទោ
 អាយស្មា ឧបាលី កតវន្តំ ឯសិទំ កតវា ទោ
 កត្តំ អត្តវាស បដិទ្ធិ តថាគតេន សាវកានំ
 សិក្ខាបដិ បញ្ញត្តិ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ធិដ្ឋន្តំ ។ ឧស ទោ
 ឧបាលី អត្តវាស បដិទ្ធិ តថាគតេន សាវកានំ
 សិក្ខាបដិ បញ្ញត្តិ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ធិដ្ឋន្តំ ។
 កតមេ ឧស ។ សង្ឃសុដ្ឋតាយ សង្ឃសុដ្ឋតាយ
 ទុម្ពន្តំ មុត្តលានំ មុត្តលាយ បេសលានំ កិក្ខុនំ
 ជាសុវិហារាយ ឯដ្ឋន្តិកានំ អាសវានំ សំរាយ
 សម្មរាជិកានំ អាសវានំ បដិយាតាយ អប្បស-
 ន្តានំ បសាទាយ បសន្តានំ កិល្យោភាកាយ

ឧបាលីវិគ្គោ ២

(៣១) ព្រះនោះ ព្រះបាលីដ៏មានកាយ បានចូលទៅដល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាលីដ៏មានកាយ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះតថាគត ព្រះបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងឡើងខ្ញុំ
 បាតិមោក្ខ ដល់សាវកទាំងឡាយ តើព្រះអស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ឬលុះបាលី តថាគត បញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងឡើង
 ខ្ញុំបាតិមោក្ខ ដល់សាវកទាំងឡាយ ព្រះអស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍
 ១០ យ៉ាង ។ ប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺដើម្បីសេចក្តីល្អនៃ
 សង្ឃ ១ ដើម្បីនៅសប្បាយនៃសង្ឃ ១ ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គល
 ទាំងឡាយដែលទ្រុស្តសីល ១ ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលនៃភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដែលមានសីលជាច្រើនខ្សោច ១ ដើម្បីរកកំរិតនូវភាសាធម៌ទាំងឡាយក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកំចាត់បង្គំនូវភាសាធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងបរិលោក ១
 ដើម្បីញ្ញាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនជ្រះថ្លាទ្រង់ជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីញ្ញាំង
 បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរឹងតែជ្រះថ្លាឡើង ។

សទ្ធម្មដ្ឋិតិយោ វិបស្សនក្ករោយ ។ សមេ ខោ
 ឧបាលិ ធន អន្តរាស បដិច្ច តថាគរោ
 សាវកាមំ សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ធិដ្ឋន្តំ ។
 កតំ ទុ ខោ កន្តេ ចាតិមោក្ខដ្ឋបធាតិ ។
 ធន ខោ ឧបាលិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបធា ។ កតមេ
 ធន ។ ចារាជិកោ តស្សំ បរិសាយំ ធិសិន្នោ
 ហោតិ ចារាជិកកកថា វិប្បកតា ហោតិ អនុប-
 សម្បន្នោ តស្សំ បរិសាយំ ធិសិន្នោ ហោតិ
 អនុបសម្បន្នកកថា វិប្បកតា ហោតិ សិក្ខុ
 ចទ្ធក្ខាតកោ តស្សំ បរិសាយំ ធិសិន្នោ ហោតិ
 សិក្ខុ ចទ្ធក្ខាតកកថា វិប្បកតា ហោតិ
 បណ្ឌកោ តស្សំ បរិសាយំ ធិសិន្នោ ហោតិ
 បណ្ឌកកថា វិប្បកតា ហោតិ កិក្ខុធិន្ទសកោ
 តស្សំ បរិសាយំ ធិសិន្នោ ហោតិ កិក្ខុធិន្ទសក-
 កថា វិប្បកតា ហោតិ ។ សមេ ខោ ឧបាលិ
 ធន ចាតិមោក្ខដ្ឋបធាតិ ។

ដើម្បីគាំទ្រទៅលើសទ្ធម្ម ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ១ ម្ចាស់
 ឧបាលិ តថាគរ បញ្ញត្តសិក្ខាបទ សំដែងឡើងទូទាំងព្រះ
 សាវកាមំឡាយ ព្រោះតាមស្រ្តីអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ បព្វគ្រូព្រះគង្គជីវិត ការបញ្ចប់បាតិមោក្ខ គឺមានប៉ុន្មាន
 យ៉ាង ។ ម្ចាស់ឧបាលិ ការបញ្ចប់បាតិមោក្ខមាន ១០ យ៉ាង ។ ការ
 បញ្ចប់បាតិមោក្ខ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គិតត្រូវបាណិកអង្គុយ
 ក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណ៌នាអំពីកិក្ខុត្រូវបាណិក ដែលសង្ឃធ្វើមិន
 ខាន់ស្រេច ១ អនុបសម្បន្ន អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណ៌នា
 អំពីអនុបសម្បន្ន ដែលសង្ឃធ្វើ មិនខាន់ស្រេច ១ កិក្ខុពោលលា
 សិក្ខា អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណ៌នា អំពីកិក្ខុអរោហ
 សិក្ខា ដែលសង្ឃធ្វើមិនខាន់ស្រេច ១ បណ្ឌកៈ អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១
 ពាក្យពណ៌នាអំពីបណ្ឌកៈ ដែលសង្ឃធ្វើ មិនខាន់ស្រេច ១ កិក្ខុអ្នក
 ប្រទូស្តកិក្ខុ អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណ៌នាអំពីកិក្ខុអ្នក
 ប្រទូស្តកិក្ខុ ដែលសង្ឃធ្វើមិនខាន់ស្រេច ១ ។ ម្ចាស់ឧបាលិ ការ
 បញ្ចប់បាតិមោក្ខ មានប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤] កាតីហិ ទុ ទោ ភន្តេ ធម្មេហិ
 សមន្តាគតោ ភិក្ខុ ទុញ្ចាហិកាយ សម្មន្តិកោតិ ។
 នសហិ ទោ ទបាលំ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
 ភិក្ខុ ទុញ្ចាហិកាយ សម្មន្តិកោ ។ កាតមេហិ
 នសហិ ។ ឥទុបាលំ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ
 ចាតិមោក្ខសំវាសំវុតោ វិហារិ អាចារកោចរសម្បន្នោ
 អណ្តមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយនស្សវី សមាធាយ
 សំក្ខនំ សិក្ខាបទេសុ ឧបស្សតោ ហោតិ សុត-
 តោ សុតសង្ខតយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណ
 មជ្ឈេកល្យាណ បរិយាសានកល្យាណ សាត្វំ
 សឡញ្ចំ កោវលបរិបុណ្ឌំ បរិសុទ្ធំ ត្រឡចរិយំ
 អភិវឌ្ឍនំ ឧបាស្សន្ត ធម្មា ឧបស្សតោ ហោតិ
 ធម្មា វេសា បរិចិត្តា មនសាទុបេត្តិតា និដ្ឋយា
 សុច្ឆន្ទិវិជ្ជា ទកយាមំ ទោ បទស្ស ចាតិមោក្ខានិ
 វិជ្ជាវេទ ស្វាគតានិ ហោតិ សុវិភត្តានិ សុច្ឆរិត្តានិ^(១)

១ ទ. ច. សុច្ឆរិត្តំ ។

[៣៥] បក្កត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ចុំនានយ៉ាង
 ទើបគួរសន្មតដោយទុក្ខាហិកាកម្ម^(១)វេទនា ។ ខ្មាលទុបាលំ ភិក្ខុប្រកប
 ដោយធម៌ទំហំ ទើបគួរសន្មតដោយទុក្ខាហិកាកម្មវេទនា ។ ប្រកប
 ដោយធម៌ទំហំ ក៏ដូចម្តេចៗ ។ ខ្មាលទុបាលំ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកមានសីលសម្រួលហើយ ដោយការសម្រួលក្នុងបាតិមោក្ខ បរិបូណ៌
 ដោយការចេះនឹងគោចរឃើញភ័យក្នុងទោសទាំងឡាយសូម្បីបង្ខំចម្រើន
 សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ឧបស្សត្រឡចរិយន្តវេទនា
 ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកនូវវេទនា ដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល
 លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្រហ្មនាម
 ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយ មានសភាពដូច្នេះ
 ភិក្ខុនោះ ក៏បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក បានសន្សំទុក ដោយវេទ
 (ស្តាប់ដ៏តាញ) ជាក់ច្បាស់ក្នុងចិត្ត ចេះដឹងល្អដោយចម្លើយ មិនរែក
 ចុំណាស់ទេ ទើបបំបាត់បាតិមោក្ខ ទាំងពីរយ៉ាង ក៏ភិក្ខុនោះ ចាំបាន
 ដោយភិស្តារ ចេះចែកវិលវេទនា ដោយស្រួល ចេះស្តាប់ រកមាត់

១ បានកោលសុវត្ថុនិសម្ពត្តនូវប្រហើយ ។

សុវិនិច្ឆ័តានិ សុត្តន្តសោ អនុក្សត្តន្តសោ វិទយេ ។ ចោ
 បន ម៉ោ ហោតិ អសំហំរោ បដិពលោ ហោតិ
 ។ តោ អនុប្បទុត្តិកា សុត្តន្តបេតុ(១) វិនិច្ឆ័តបេតុ
 បេតុត្ថុ(២) បសាទេតុ អនិករណសឧប្បាទ-
 រូបសមកុសលោ ហោតិ អនិករណំ ជាតាតិ
 អនិករណសមុធយំ ជាតាតិ អនិករណនិរោធំ
 ជាតាតិ អនិករណនិរោធកាមិជំបដិបដំ ជាតាតិ ។
 ឥមេហំ ។ ចោ ទោលំ ធនហំ ធម្មេហំ សមញ្ញាកតោ
 កំកុ ទោហំកាយេ សម្មន្តិកញោតិ ។

(៣) កតិហំ ។ ចោ កន្ត ធម្មេហំ សមញ្ញា-
 កតោ កំកុតា ឧបសម្បទេតត្ថន្តិ ។ ធនហំ
 ។ ចោ ទោលំ ធម្មេហំ សមញ្ញាកតោ កំកុតា
 ឧបសម្បទេតត្ថំ ។ កតមេហំ ធនហំ ។ ឥត្ថោលំ
 កំកុ សីលា ហោតិ ចាតិមោក្ខសំសំរុតោ វិហាតិ
 អាចារកោចរសម្បទោ អណុមត្តេសុ វដ្ឋេសុ គយធនស្សវិ

១ ម. វិនិច្ឆ័ត បញ្ចបេតុ វិស្សន្តិ ។ ២ ម. បេតុត្ថំ ។

វិនិច្ឆ័យបានដោយល្អ តាមសូត្រ តាមអនុក្សត្តន្តៈ ។ ជាអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនឥត
 ទើបទាល់ក្នុងផ្លូវវិន័យ ។ ជាអ្នកឥតភាព ដើម្បីធ្វើបុគ្គលទាំងពីរដែល
 ជាសម្រាប់នឹងឆ្លងផ្លូវឥន្ទ្រសំ ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិចារណា ឲ្យឃើញ ឲ្យជ្រះថ្លា
 បាន ។ អ្នកល្ងាស ក្នុងការរៀបរៀងអំពីករណី ដែលកើតឡើងហើយ ។ អ្នក
 ស្គាល់ឥតករណី ។ ស្គាល់ហេតុដែលកើតអំពីករណី ។ ស្គាល់ធម៌សំរាប់
 រៀបរៀងអំពីករណី ។ ស្គាល់បដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌ សំរាប់វិលត្រឡប់
 អំពីករណី ។ ។ ខ្លួនទោលំ កំកុប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង
 ទើបអ្នកសន្មត ដោយទោហំកាយកំកុតាបាន ។

(ញ) បរិច្ឆេទនៃផ្លូវវិន័យ កំកុប្រកប ដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង
 ទើបអ្នកញ្ជាក់កុលបុត្រឲ្យឧបសម្បទាបាន ។ ខ្លួនទោលំ កំកុប្រកប
 ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង អ្នកញ្ជាក់កុលបុត្រឲ្យឧបសម្បទាបាន ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាងក៏អ្វីខ្លះ ។ ខ្លួនទោលំ កំកុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 ទានសីលសង្គ្រមហើយ ដោយការសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខ បរិច្ឆេទដោយ
 កាចារៈនិងភាពរះ ឃើញក៏យ ក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិចបន្តួច

សមាធាយេ សិក្ខុនិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សតោ
 ហោតិ សុតនោ សុតសង្ខេបោ យេ កេ ធម្មា
 អាទិកល្យាណា មជ្ឈិកល្យាណា បរិយាសាទ-
 កល្យាណា សាវ្វិ សព្វញ្ញំ កោលេបវិបុល្លា-
 បវិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវឌ្ឍំ តថាវចាស្ស ធម្មា
 ពហុស្សតោ ហោត្ថំ ធនា វេសា បរិច្ចតា មនសា-
 នុបេក្ខតា ធិដ្ឋិយា សុច្ឆដិវដ្ឋា ចាត់មោក្ខំ ខោ
 បនស្ស វិគ្គាវេន ស្វាគតំ ហោតិ សុវិគតំ សុច្ឆតំ
 សុវិច្ឆតំ សុត្តសោ អនុព្យាណសោ បដិពលោ
 ហោតិ តិលាដំ ឧបដ្ឋាតុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា
 បដិពលោ ហោតិ អនិករំ វូបកាសេតុំ វា វូបកា-
 សាបេតុំ វា បដិពលោ ហោតិ ឧប្បន្នំ កុក្កន្ធំ
 ធម្មតោ វិចារេតុំ បដិពលោ ហោតិ ឧប្បន្នំ ធិដ្ឋិតតំ
 ធម្មតោ វិវេចេតុំ បដិពលោ ហោតិ អនិសីលេ សមា-
 ធិបេតុំ បដិពលោ ហោតិ អនិចិក្ខេ សមាធិបេតុំ

សមាធានសិក្សា ក្នុងសិក្សាបទទាំងបី ១ ពហុស្សតោ ប្រទ្រង់ត្រូវតែ-
 ចេះដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកទ្វារចេះដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា បានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល
 លំអបទចុង ប្រកាសទូលំទូលាយធម៌ ព្រមទាំងអក្ខរ ទាំងព្យាបាទ ដ៏
 បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានបេក្ខដូច្នេះ ភិក្ខុនោះក៏
 បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក បានសន្សំទុកដោយរំពេច (ស្តាប់ជំនាញ) ដាក់
 ច្បាប់ក្នុងចិត្ត ចេះដឹងល្អ ដោយវិជ្ជា ១ មិនកែប្រែឈ្លោះទេ បាន-
 មោក្ខ ក៏ភិក្ខុនោះចាំបាន ដោយពិស្តារ ចេះចែកវិលកបានស្រួល ចេះ
 ស្តាប់តែមាត់ វិនិច្ឆ័យបានដោយល្អ ភាមសូត្រ ភាមអនុព្យាបាទ ១
 អ្នកអង្គភាព ដើម្បីបរិវេ ឬ ឲ្យគេបរិវេនអ្នកដទៃ ១ អ្នកអង្គភាព ដើម្បី
 រម្ងាប់ឬឲ្យគេរម្ងាប់សេចក្តីអផ្សុក ១ អ្នកអង្គភាព ដើម្បីបន្ថែមនូវសេចក្តី
 សង្ស័យ ដែលកើតហើយដោយធម៌ ១ អ្នកអង្គភាព ដើម្បីកំចាត់បង្គំវិជ្ជា
 ដែលកើតហើយដោយធម៌ ១ អ្នកអង្គភាពដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលឱ្យសមាធាន
 ក្នុងអធិសីល ១ អ្នកអង្គភាពដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលឱ្យសមាធានក្នុងអធិចិត្ត ១

បដិគលោ ហោតិ អនិច្ចត្តាយ សមាធិបេត្តំ ។
ឥមេហំ ទោ ឧបាសំ ធនេហំ នមេហំ សមន្តាគ-
ភេន ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេនព្វំ ។

[៣២] កតីហំ ទុ ទោ កន្ត្ត ធម្មេហំ សម-
ន្តាគភេន ភិក្ខុនា ធិស្សយោ នាគព្វោតំ ។ បេ ។
សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោតំ ។ ធនេហំ ទោ
ឧបាសំ ធម្មេហំ សមន្តាគភេន ភិក្ខុនា
សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោតំ ។ កតមេហំ
ធនេហំ ។ ឥធុបាសំ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ
។ បេ ។ សមាធិយ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ
តព្យស្សតោ ហោតិ ។ បេ ។ ធិដ្ឋយា សុច្ឆន្ទ-
វិជ្ជា ចាតំមោត្តំ ទោ បទស្ស វិគ្គារេន ស្វាគតំ
ហោតិ សុវិគតំ សុច្ឆន្ទំ សុវិច្ឆិតំ សុត្តសោ
អនុត្តរាសោ បដិគលោ ហោតិ តិលាមំ
ឧបដ្ឋាតុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា បដិគលោ ហោតិ
អនករតី រូបកាសេតុំ វា រូបកាសាបេតុំ វា

អ្នកអង្គការ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលឱ្យសមាទាន ក្នុងអនិច្ចត្តា ។ ម្ចាស់
រឿងរ៉ាវ ក៏ក្របករដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ទើបគេញ៉ាំងកុលបុត្រឱ្យ
រូបសម្បទាបាន ។

[៣២] បពិត្រក្រាវអង្គជីវិត ក៏ក្របករដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង
ទើបគេឱ្យនិស្ស័យបាន ។ បេ ។ គួរឱ្យសាមណេរាបំរើបាន ។ ម្ចាស់
រឿងរ៉ាវ ក៏ក្របករដោយធម៌ ១០ យ៉ាង គួរឱ្យសាមណេរាបំរើបាន ។
ក្របករដោយធម៌ ១០ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់រឿងរ៉ាវ ក៏ក្របករសាសនា
នេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទចំនួន១
តព្យស្សត ។ បេ ។ ចេះជីវិតដោយចំនួន ១ មិនតែប៉ុណ្ណោះឡើយ
បានរោគ ក៏ក៏ត្រូវបានចាំបាន ដោយពិស្តារ ចេះចែកវិលកបានដោយ
ស្រួល ចាំស្តាប់តែចាត់ វិនិច្ឆ័យបានដោយស្រួល តាមសូត្រ តាម
អនុត្តរកថា ១ អ្នកអង្គការ ដើម្បីបំរើ ឬឱ្យគេបំរើឱ្យអ្នកដទៃ ១
អ្នកអង្គការ ដើម្បីរម្ងាប់ ឬប្រើគេឱ្យរម្ងាប់ ខ្លះសព្វអ្នកផ្សេង ១

អនុសាសន៍ សុវេទា វាយ កិក្ខុ សោវ-
 ធម្មករណោ ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ ទេវោ
 បទត្ថិណត្ថាហិ អនុសាសន៍ ថេរិយំ មំ កិក្ខុ
 វត្តតំ អនុសាសន៍ មញ្ញតំ មជ្ឈិមាមំ កិក្ខុ...
 ធម៌ កិក្ខុ វត្តតំ អនុសាសន៍ មញ្ញតំ ។
 តស្ស ថេរិយាម្បិកស្ស មជ្ឈិមាម្បិកស្ស
 ធម៌ ថេរិយាម្បិកស្ស វុទ្ធិយេវ ចាដិកាដ្ឋា កុសលេស្ម
 ធម្មេសុ ទោ បរិហារំ អយម្បិ ធម្មោ ចាដ-
 ករណោ ។ វុទ្ធ ធម៌ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យាមិ
 តាមិ សុព្រហ្មចារិមំ ទុត្តរវាចំ កំការណីយាមិ
 តត្ថ ធម្មោ ហោតិ អនុសាសន៍ តត្ថចាយាយ
 វិមលាយ សមញ្ញតតោ វេលំ តាតុំ វេលំ សំវិចាតុំ ។

ពួកកិក្ខុជាថេរីក្ខុ តែងសំគាល់ខ្ញុំកិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី ដូច
 ប្រៀបប្រដៅ ពួកកិក្ខុជាបុគ្គលក្ខ... ពួកកិក្ខុក្នុង តែងសំគាល់ខ្ញុំ
 កិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី ដូចប្រៀបប្រដៅ ដោយគិតថា ធម៌ កិក្ខុ
 នេះជាអ្នកប្រព្រឹត្តិ ប្រកបដោយធម៌ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យប្រព្រឹត្តិ
 ជាអ្នកអត់ធ្ម ទទួលយកខ្លួនពាក្យប្រៀបប្រដៅ ដោយផ្អែកផ្អឹងដែរ ។
 កាលកិក្ខុនោះ ដែលកិក្ខុជាថេរីក្ខុនោះហើយ ដែលកិក្ខុជាបុគ្គល
 អនុគ្រោះហើយ ដែលកិក្ខុប្រើអនុគ្រោះហើយ វាមិនមានសេចក្តីចំរើន
 ប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីស្របស្រួល
 ឡើយ នេះឯង ជាធម៌ករណធម៌ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត អំពើណា ដ៏ខ្ពស់ខ្ពង់ខ្ពស់ ដែលពួកសុព្រហ្មចារិកបុគ្គល
 ត្រូវស្ម័គ្រគ្នា ហើយទើបធ្វើ កិក្ខុជាអ្នកបុគ្គល មិនខ្វល់
 ច្រឡំ ក្នុងអំពើនោះ ប្រកបដោយប្រាថ្នា ជាគ្រឿងនិវាណា
 ដោយឆោយ ក្នុងអំពើនោះថា គួរធ្វើ គួរចាត់ចែងបាន ។

អនាចិណ្ឌំ តថាគតេន អាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតិ ធិបេន្តិ
 អាចិណ្ឌំ តថាគតេន អនាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតិ
 ធិបេន្តិ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ
 ធិបេន្តិ បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ
 ធិបេន្តិ ។ តេ ឥមេហិ ធនសាវា វត្ថុហិ អវកាស្យន្តិ
 បវកាស្យន្តិ(១) អាវេនិកាសាម្មាសិ(២) កកោន្តិ
 អាវេនិកាចារិមោត្ថំ(៣) ឧទ្ទិស្យន្តិ ។ ឯត្តាវតា
 ទោ ឧបាលំ សង្ឃោ កំប្លោ ហោតិ ។

[៣៦] សង្ឃសាមគ្គី សង្ឃសាមគ្គីតិ កន្តេ វុទ្ធតិ
 កត្តាវតា ទ ទោ កន្តេ សង្ឃោ សមត្តោ ហោតិ-
 តិ ។ ឥធុបាលំ កិត្យុ អធម្មំ អធម្មាតិ ធិបេន្តិ
 ធម្មំ ធម្មាតិ ធិបេន្តិ អវិនយំ អវិនយោតិ ធិបេន្តិ
 វិនយំ វិនយោតិ ធិបេន្តិ អកាសិតំ អលបិតំ តថា-
 គតេន អកាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ធិបេន្តិ

១ ខ. វិកស្យន្តិ ។ ប ឧបកស្យន្តិ ។ ២ ខ. អាវេនិកាម្មាសិ ។ ៣ ខ. ប. អាវេនិ-
 យាមោត្ថំ ។

សំដែនឧត្តវក្ក ដែលកថាគត មិនបានសន្សំហើយ ថាជាវក្កដែលកថាគត
 បានសន្សំហើយ ១ សំដែនឧត្តវក្ក ដែលកថាគត បានសន្សំហើយ ថាជា
 វក្កដែលកថាគត មិនបានសន្សំវិញ ១ សំដែនឧត្តសិក្ខាបទ ដែលកថាគត
 មិនបានបញ្ញត្តិហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលកថាគតបានបញ្ញត្តិ ១ សំដែន
 ឧត្តសិក្ខាបទដែលកថាគត បានបញ្ញត្តិហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលកថាគត
 មិនបានបញ្ញត្តិហើយ ១ ។ កិត្យុកំណោះ ឯកតំបន្ទិច្ចេន្តវស្សកម្ម
 ផ្សេងៗ សំដែនឧត្តវក្កមាតុ ផ្សេងៗ ដោយវក្ក ១០យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ទុបាលំ សង្ឃប្រកថា ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៣៦] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា សេចក្តីព្រមព្រៀង
 នៃសង្ឃ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃព្រមព្រៀងៗ តើដោយហេតុ
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្ចាស់ទុបាលំ ពួកកិត្យុក្នុងសាសនានេះ សំដែនឧត្ត
 សភាគមិនមែនជាមិថា មិនមែនជាមិ ១ សំដែនឧត្តវិជមិថាជាមិ ១ សំដែន
 ឧត្តសភាគមិនមែនជាវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ ១ សំដែនឧត្តវិន័យថាជា
 វិន័យ ១ សំដែនឧត្តវធម្មវិន័យ ដែលកថាគតមិនបានសំដែន មិនបានកាល
 ហើយ ថាជាធម្មវិន័យដែលកថាគតមិនបានសំដែនមិនបានកាលហើយ ១

កាសិកំ លមិតំ តថាគតោ កាសិកំ លមិតំ
 តថាគតោតិ ធិបេន្តំ អនាចិណ្ឌំ តថាគតោ
 អនាចិណ្ឌំ តថាគតោតិ ធិបេន្តំ អនាចិណ្ឌំ តថាគតោ
 អនាចិណ្ឌំ តថាគតោតិ ធិបេន្តំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគ-
 តោ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតោតិ ធិបេន្តំ បញ្ញត្តំ
 តថាគតោ បញ្ញត្តំ តថាគតោតិ ធិបេន្តំ ។ តេ
 ឆមេហិ ធនេហិ វត្ថុហិ ន អវកាស្យន្តំ ន បវកាស្យន្តំ
 ន អាវេកកក្កាធិ កក្កន្តំ ន អាវេកកាចិមោក្ខំ
 ឧទ្ទិស្សន្តំ ។ ឯត្តាវតា ទោ ឧបាលំ សំដ្ឋោ
 សមត្តោ ហោតីតំ ។

(៣៧) អដទោ អាយស្មា អាទន្ទោ យេន
 ភកវា តេទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា ភកវន្តំ អភវា-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទំ ។ ឯកមន្តំ ទំសិន្ទោ
 ទោ អាយស្មា អាទន្ទោ ភកវន្តំ ឯតទិកេន
 សង្ឃកោនោ សង្ឃកោនាតិ កន្តេ វុត្ថតិ

សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលគេថាគត បានសំដែង បានកាលហើយ
 ថាជាធម្មវិន័យ ដែលគេថាគតបានសំដែង បានកាលហើយ ។ សំដែង
 នូវវត្ថុដែលគេថាគត មិនបានសន្សំហើយ ថាជាវត្ថុដែលគេថាគត មិនបាន
 សន្សំហើយ ។ សំដែងនូវវត្ថុដែលគេថាគត បានសន្សំហើយ ថាជា
 វត្ថុ ដែលគេថាគត បានសន្សំហើយ ។ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែល
 គេថាគត មិនបានបញ្ញត្តិហើយ ថាជាសិក្ខាបទ ដែលគេថាគត មិនបាន
 បញ្ញត្តិហើយ ។ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលគេថាគត បានបញ្ញត្តិហើយ
 ថាជាសិក្ខាបទ ដែលគេថាគត បានបញ្ញត្តិ ។ កិច្ចព័ន្ធនោះ មិនដឹងនាំ
 មិនបង្ខំ មិនធ្វើនូវសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា មិនសំដែងនូវបាតិមោក្ខផ្សេងគ្នា
 ដោយវត្ថុ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ឧបាលំ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា
 ដោយហេតុចំណេះឯង ។

(៣៨) ព្រាហ្មនៈ ព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅគាល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុ
 អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ផ្ទូច្នោះ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា ការិយកសង្ឃ ។

កំត្តាវតា ទុ ហោ កន្តេ សង្ឃោ កំត្តោ ហោតីតំ ។
 ឥនាទទ្ធ កិក្ខុ អធម្មំ ធម្មានំ ធិបេន្តំ ធម្មំ
 អធម្មានំ ធិបេន្តំ អវិទយំ វិទយោតំ ធិបេន្តំ វិទយំ
 អវិទយោតំ ធិបេន្តំ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន
 ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតំ ធិបេន្តំ ភាសិតំ
 លបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតំ
 ធិបេន្តំ អនាចំណ្ឌំ តថាគតេន អនាចំណ្ឌំ តថាគតេនាតំ
 ធិបេន្តំ អនាចំណ្ឌំ តថាគតេន អនាចំណ្ឌំ តថាគតេ-
 នាតំ ធិបេន្តំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ
 តថាគតេនាតំ ធិបេន្តំ បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ
 តថាគតេនាតំ ធិបេន្តំ ។ តេ ឥមេហំ នសហំ
 វត្ថុហំ អវកស្សន្តំ បវកស្សន្តំ អាវេនិកកម្មាធិ
 ករោន្តំ អាវេនិកចានិមោក្ខំ ឧទ្ទិស្សន្តំ ។ ឯត្តាវតា
 ហោ អាទទ្ធ សង្ឃោ កំត្តោ ហោតីតំ ។

បព្វគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃបក្សា តើដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ខ្មោល
 មាន គូកក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាពមិនមែនជាធម៌ ។
 សំដែងនូវធម៌ មិនមែនជាធម៌ ។ សំដែងនូវសភាពមិនមែនវិន័យ
 ជាវិន័យ ។ សំដែងនូវវិន័យជាមិនមែនជាវិន័យ ។ សំដែងនូវធម្មវិន័យ
 ដែលគេថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ជាធម្មវិន័យ
 ដែលគេថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ។ សំដែងនូវធម្មវិន័យ
 ដែលគេថាគត បានសំដែងបានពោលហើយជាធម្មវិន័យ ដែលគេថាគត
 មិនបានសំដែង មិនបានពោលវិញ ។ សំដែងនូវវត្ថុដែលគេថាគតមិនបាន
 សង្ខេបហើយជាវត្ថុ ដែលគេថាគតបានសង្ខេបហើយ ។ សំដែងនូវវត្ថុ
 ដែលគេថាគតបានសង្ខេបហើយជាវត្ថុ ដែលគេថាគត មិនបានសង្ខេបវិញ ។
 សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលគេថាគត មិនបានបញ្ញត្តិហើយ ជាសិក្ខាបទ
 ដែលគេថាគតបានបញ្ញត្តិហើយ ។ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលគេថាគត
 បានបញ្ញត្តិហើយ ជាសិក្ខាបទ ដែលគេថាគត មិនបានបញ្ញត្តិវិញ ។
 កិក្ខុចានិមោក្ខំ ដឹកនាំបង្ខំ ធ្វើនូវសង្ឃកម្មវេទន្តា សំដែងនូវ
 បាតិកាវេទន្តា ដោយវត្ថុ ១០ យ៉ាងរងរង ។ ខ្មោលមាន ១ សង្ឃ
 បក្សា ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។

{ ៣៥ } សមត្ថ បទ កន្លែង សង្ឃ កេត្តា ក៏ សោ
បសវន្តិ ។ កប្បជ្ឈយំ (*) អាទន្ធ កំភូសំ បសវ.
តិ ។ ក៏ បទ កន្លែង កប្បជ្ឈយំ កំភូសន្តិ ។
កប្ប អាទន្ធ ជ័យម្ហិ បទតិ ។

អាទាយិកោ ឆាយិកោ កប្បដ្ឋា សដ្ឋុភោគោ
 វត្តតោ អនុដ្ឋោ យោគត្ថោមតោ ជំសតិ(២)
 សដ្ឋុ សមត្តំ ភោគា ន កប្បំ ឆាយមិ បច្ចតិ ។

(៣៩) សង្ឃសាមគ្គី សង្ឃសាមគ្គីតំ កន្តេ វុត្តតំ
កំត្តាវតា ទុ ទោ កន្តេ សុដ្ឋា សមត្តា ហោតីតំ ។
ឥសានន្ទ ភិក្ខុ អធិប្ប អធិប្បោតំ ធិបេន្ទ ធិប្ប ធិប្បោតំ
ធិបេន្ទ អវិជយំ អវិជយោតិ ធិបេន្ទ វិជយំ វិជយោតិ ធិបេន្ទ

១ ម. កញ្ចប់ ១ ២ ម. ឈោតក្រោម បង់សិ ។

(៣៨) បត្រព្រះអង្គជីវិតរើន ភិក្ខុបំបែកសង្ឃ ដែលព្រម
ព្រៀនគ្នានោះ តើទទួលនូវផលដូចម្តេច ។ ខ្ជាលកានន្ត ភិក្ខុ
នោះ រើសទទួលផលដំបូងផ្សា តាំងនៅអស់មួយកប្ប^(៤) ។ បត្រ
ព្រះអង្គជីវិតរើន ផលដំបូងផ្សា តាំងនៅអស់មួយកប្ប តើដូចម្តេច ។
ខ្ជាលកានន្ត ភិក្ខុនោះ នៅនៅក្នុងនរោ អស់មួយកប្ប ។

កំពុងរកចំណែកសង្ស័យ ត្រេកអរក្នុងពួក មិនតាំងខ្លួននៅក្នុងធម៌
 ទៅកើតក្នុងនាម ទៅកើតក្នុងនាម តាំងនៅ អស់មួយកថា
 រវល់ឆ្ងោចបាតធម៌ ជាគ្រឿងស្វែងរកយោគៈ កំពុងរកចំណែកសង្ស័យ
 ដែលព្រមព្រៀងគ្នា រវល់ទេនៅក្នុងនាម អស់មួយកថា ។

(៣៧) បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថាសច្ចៈត្រូវត្រៀមឆ្លាត
នៃសង្ឃ ។ បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃត្រូវត្រៀមឆ្លាត តើដោយហេតុ
ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ គ្មានការខុស ពួកតិប្បដ្ឋសាសនានេះ សំដែងនូវសភាព
មិនមែនធម៌ជា មិនមែនធម៌ទូ សំដែងនូវធម៌ជាធម៌ទូ សំដែងនូវសភាព
មិនមែនជាខ័យជា មិនមែនជាខ័យទូ សំដែងនូវខ័យជាខ័យទូ ។

• សង់ • អាយុវត្ថុក្រុងនោះ (គណ្ណប្រចាំ) ។

អភាសិតំ អលបិតំ តថាគភេទំ អភាសិតំ
 អលបិតំ តថាគភេទាតិ ធិបេន្តំ ភាសិតំ លបិតំ
 តថាគភេទំ ភាសិតំ លបិតំ តថាគភេទាតិ ធិបេន្តំ
 អនាចិណ្ឌំ តថាគភេទំ អនាចិណ្ឌំ តថាគភេទាតិ
 ធិបេន្តំ អនាចិណ្ឌំ តថាគភេទំ អនាចិណ្ឌំ តថាគភេទាតិ
 ធិបេន្តំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគភេទំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគភេទាតិ
 ធិបេន្តំ បញ្ញត្តំ តថាគភេទំ បញ្ញត្តំ តថាគភេទាតិ
 ធិបេន្តំ ។ តេ ឥមេហិ នសហិ វត្ថុហិ ន អវ-
 កស្សន្តំ ន បវកស្សន្តំ ន អារវនិកកម្មានិ
 ករោន្តំ ន អារវនិកចាតិមាតុំ ឧទ្ទិស្សន្តំ ។
 ឯត្តាវតា ទោ អនន្ទ សាជ្ឈោ សមត្តោ ហោតីតិ ។

[៤០] ភិដ្ឋំ បទ កន្តំ សង្ឃំ សមត្តំ កតា កំ
 សោ បសវតីតិ ។ ព្រហ្មំ អនន្ទ បុត្តំ បសវតីតិ ។

សំដែននូវធម្មន័យដែលតថាគត មិនបានសំដែន មិនបានពាលហើយ
 ថាជាធម្មន័យ ដែលតថាគត មិនបានសំដែន មិនបានពាលហើយ ១
 សំដែននូវធម្មន័យ ដែលតថាគត បានសំដែន បានពាលហើយថាជា
 ធម្មន័យដែលតថាគត បានសំដែន បានពាលហើយ ១ សំដែននូវក្បួន
 ដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយថាជាក្បួនដែលតថាគត មិនបានសន្សំ
 ហើយ ១ សំដែននូវក្បួន ដែលតថាគត បានសន្សំហើយថាជាក្បួនដែល
 តថាគតបានសន្សំហើយ ១ សំដែននូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគតមិនបាន
 បញ្ញត្តិហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត មិនបានបញ្ញត្តិហើយ ១
 សំដែននូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគត បានបញ្ញត្តិហើយ ថាជាសិក្ខាបទ
 ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិ ១ ។ ភិក្ខុចាំនិទាន មិនដឹកនាំ មិនបង្ខំ មិន
 ធ្វើសន្សំកម្មវេទនា មិនសំដែនបាតិមាតុវេទនា ដោយវត្ថុ ១០
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភានុ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា ដោយ
 ហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៤០] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអកសត្រ័បសត្រ័មសត្រ័
 ដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យបានព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញទៅមក តើទទួលផលដូច
 ម្តេច ។ ម្នាលភានុ ភិក្ខុនោះ វេទន៍ទទួលនូវបុណ្យដ៏ប្រសើរ ។

កាំ បន កន្ត ព្រហ្ម បុត្តាដ្ឋំ ។ កាប្បំ អាទន្ន
សក្កម្មំ មោធិតិ ។

សុទា សង្ឃស្ស សាមគ្គី សមគ្គាទត្វាទុក្ខហោ

សមគ្គរោ ធម្មដ្ឋោ យោគក្ខេមា ន ជំសតិ

សង្ឃំ សមគ្គំ កាត្វាទ កាប្បំ សក្កម្មំ មោធិតិ ។

ហោសិវ្វា ចុត្តោ ។

ធិស្សន្ទានំ

ឧបាលិ បទ(១) ឧទ្ធាហោ ឧបសម្មនិធិស្សយេន(២) ច

សាមណេកេ ច ទ្វេ កេធា អាទន្នេហំ អបេរ ទ្វេតំ(៣)។

១. ឧបាលិវ្វិច្ឆំ ។ ២. បរាសា ។ ៣. ឧ. វេសន្សុទ្ធិស្សយោ ។ ៤. ម. បា. ទុរេនំ ។

បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុណ្យដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ខ្មាលអាទន្ន
កិត្តុខោបមែនបានកើតរយ ក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកប្ប ។

សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាសង្ឃ វេមនីចាំមក ខ្លួនសេចក្តីសុខ

កិត្តុអ្នកអនុគ្រោះពួកកិត្តុ ដែលព្រមព្រៀងគ្នាផង អ្នកស្រេកអរ

ក្នុងការព្រមព្រៀងគ្នាផង កាំងខ្លួនក្នុងធម៌ផង វេមនីមិនបោក

ចាកធម៌ជាស្រៀងក្សេមចាកយោគៈ កិត្តុអ្នកសង្ឃបស្រ្ទឹមសង្ឃ

ឲ្យព្រមព្រៀងគ្នា វេមនីកើតរយ ក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកប្ប ។

ចប់ ហោសិវ្វិច្ឆ ទី ៤ ។

ឧទ្ធាននៃឧបាលិវិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីព្រះបាលិ ១ ទ្វាហិកាកម្មវិចារ ១ កិត្តុគ្រូឡើង

ឧបសម្មទានដល់កុលបុត្រ ១ កិត្តុគ្រូឡើងស្វ័យ ១ កិត្តុគ្រូ

ឡើងសាមណេរិច្ឆ ១ សង្ឃរោង ៦ លើក សង្ឃរោង ៦ លើក

ដទៃទៀត ដែលព្រះបាលិដ៏ព្រះអាទន្ន ខ្លួនសួរ ។

អក្ខរសិក្ខា បញ្ចមេ

[៤០] អដិទា អាយស្មា ឧចាលី យេន កតវា
 តេទុបសង្កម្ពំ ឧបសង្កម្ពិត្វា កតវន្តំ អតំវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសីទំ ។ ឯកមន្តំ ឯសីទ្វា ទោ
 អាយស្មា ឧចាលី កតវន្តំ ឯកទេវេច តោ ទុ
 ទោ កន្តេ ហេតុ តោ បទូយោ យេន សង្កេ
 កណ្ណានកលហវិក្កហវិក្កា ឧប្បជ្ឈន្តំ កិក្ខុ(១) ន
 ជាសុ វិហរន្តិតំ ។ ឥទុចាលី កិក្ខុ អនម្ពំ ធម្មោតំ
 ធីបេន្តំ ធម្មំ អនន្តោតំ ធីបេន្តំ អវិជយំ
 វិជយោតំ ធីបេន្តំ វិជយំ អវិជយោតំ ធីបេន្តំ
 អកាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន កាសិតំ លបិតំ
 តថាគតេនាតំ ធីបេន្តំ កាសិតំ លបិតំ តថាគតេន
 អកាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតំ ធីបេន្តំ អនា-
 ចិន្តិតំ តថាគតេន អានិច្ចិតំ តថាគតេនាតំ ធីបេន្តំ

• ១. ២. ឯន្តរេ ឈតេ អន្តិ ។

អក្ខរសិក្ខា ៥

[៤១] ក្រាតា ព្រះបាទជីមានកាយ បានចូលទៅគាល់
 ព្រះជីមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះជីមានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទជីមានកាយ អង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះជីមានព្រះភាគដូច្នេះថា បក្ស្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យសេចក្តី
 បង្កហេតុ ដូច្នេះ សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ វិវាទៗ កើតឡើង
 ក្នុងសង្ឃ ពួកកិក្ខុក៏នៅមិនសប្បាយ ។ ម្ចាស់បាទ ពួកកិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ សំដែងនូវសភាពមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ ១ សំដែង
 នូវធម៌មិនមែនជាធម៌ ១ សំដែងនូវសភាព មិនមែនជាវិន័យ ថាជា
 វិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យ
 ដែលកថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ថាជាធម្មវិន័យ
 ដែលកថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យ
 ដែលកថាគតបានសំដែង បានពោលហើយ ថាជាធម្មវិន័យដែលកថាគត
 មិនបានសំដែង មិនបានពោលព្រា ១ សំដែងនូវវិក្ក ដែលកថាគត
 មិនបានសន្សំហើយ ថាជាវិក្ក ដែលកថាគត បានសន្សំហើយ ១

អាច័ណ្ឌំ តថាតតេជ អនាច័ណ្ឌំ តថាតតេជតិ
 ធិបេជ្ជំ អប្បពាត្តំ តថាតតេជ បព្វាត្តំ តថាត-
 តេជតិ ធិបេជ្ជំ បព្វាត្តំ តថាតតេជ អប្បពាត្តំ
 តថាតតេជតិ ធិបេជ្ជំ ។ អយំ វេ ឧបាលំ
 ហេតុ អយំ បទ្ធកាយោ យេន សង្ខេ ភន្តានកល-
 ហវ្វិក្ខហវិវាទា ឧប្បជ្ឈន្តំ ពិក្ខុ ០ ជាតុ វិហារន្តិតំ ។

(២២) កតិ ទុ ទោ កន្តេ វិវាទមូលានិ ។
 ធស ទោ ទុច្ចាលិ វិវាទមូលានិ ។ កតមាធនិ
 ធស ។ វេទុច្ចាលិ ភិក្ខុ អធិប្បិ ធម្មោតិ ធិបេន្តិ
 ធិប្បិ អធម្មោតិ ធិបេន្តិ អវិជយំ វិជយោតិ ធិបេន្តិ
 វិជយំ អវិជយោតិ ធិបេន្តិ អភាសិតំ អលបិតំ
 តថាគគេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគគេនាតំ ធិបេន្តិ

សំដែងនូវវត្ត ដែលគេបានបោះបង្គោលហើយ ជាជាវត្តដែលគេបាន មិន
បានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលគេបានមិនបានបញ្ញត្តិហើយ
ជាជាសិក្ខាបទ ដែលគេបាន បានបញ្ញត្តិហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ
ដែលគេបាន បានបញ្ញត្តិហើយជាជាសិក្ខាបទ ដែលគេបាន មិនបាន
បញ្ញត្តិហើយ ១ ។ ខ្មោចទុក្ខ ខេត្តបាត់ដំបង ខេត្តប៉ៃលិន
ដែលមានឈ្មោះសព្វគ្រប់គ្រាន់ ដូច្នេះ សេចក្តីប្រកាសប្រកាន់ វិវាទ
កើតឡើង ក្នុងសង្គម ពួកកុំកុំដៅមិនសប្បាយ ។

[illegible]

កាសិភំ លបិភំ តថាគតេន អកាសិភំ អលបិភំ
 តថាគតេនាតិ ធិបេន្តំ អនាចិណ្ឌំ តថាគតេន
 អនាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតិ ធិបេន្តំ អនាចិណ្ឌំ តថាគ-
 តេន អនាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតិ ធិបេន្តំ អប្បញ្ញត្តំ
 តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ធិបេន្តំ បញ្ញត្តំ
 តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ធិបេន្តំ ។
 ឥមាធិ ទោ ធុចាលិ ធន វិវាទម្ពុលាធិតិ ។

[៤៣] កាតិ មុ ទោ កន្តេ វិវាទម្ពុលាធិតិ ។
 ធន ទោ ធុចាលិ វិវាទម្ពុលាធិ ។ កាតមាធិ ធន ។
 ឥធុចាលិ កិក្ខុ អនាបត្តិ អាបត្តិតំ ធិបេន្តំ អាបត្តិ
 អនាបត្តិតិ ធិបេន្តំ លហុកា អាបត្តិ កុកាបត្តិតិ
 ធិបេន្តំ កុកា អាបត្តិ លហុកាបត្តិតិ ធិបេន្តំ
 ធុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ អធុដ្ឋល្លាបត្តិតិ ធិបេន្តំ
 អធុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ អធុដ្ឋល្លាបត្តិតិ ធិបេន្តំ

សំដែន្តិធម្មវិទ្យា ដែលតថាគត បានសំដែន បានកាលហើយថាជា
 ធម្មវិទ្យា ដែលតថាគត មិនបានសំដែន មិនបានកាលវិញ ។ សំដែន
 ខ្លីវិញ ដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយថាវាក្តី ដែលតថាគតបាន
 សន្សំហើយ ។ សំដែន្តិខ្លីវិញ ដែលតថាគត បានសន្សំហើយថាវាក្តី
 ដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយ ។ សំដែន្តិស្មុគ្របទ ដែល
 តថាគត មិនបានបញ្ញត្តិ ហើយថាជាស្មុគ្របទ ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិ
 ហើយ ។ សំដែន្តិស្មុគ្របទ ដែលតថាគត បានបញ្ញត្តិហើយ ថា
 ជាស្មុគ្របទដែលតថាគត មិនបានបញ្ញត្តិហើយ ។ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ
 មូលហេតុខែវិវាទ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[៤៣] បរិក្ខេប្រភេទដ៏ចំរើន មូលហេតុខែវិវាទ គឺមាន
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្ចាស់ទុបាលិ មូលហេតុខែវិវាទមាន ១០ យ៉ាង ។
 មូលហេតុខែវិវាទ ១០ យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភក្តិកុក្ក
 សាសនានេះ សំដែន្តិអនាបត្តិ ថាជា កាបត្តិ ។ សំដែន្តិកាបត្តិ ថា
 ជា អនាបត្តិ ។ សំដែន្តិលហុកាបត្តិ ថាជា កុកាបត្តិ ។ សំដែន្តិ
 ខ្លីវិញកាបត្តិ ថាជា លហុកាបត្តិ ។ សំដែន្តិធុដ្ឋល្លាបត្តិ ថា
 ជា អធុដ្ឋល្លាបត្តិ ។ សំដែន្តិអធុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាជា ធុដ្ឋល្លាបត្តិ ។

សាវេសសំ អាចត្តិ អនវេសសា អាចត្តិ^(១) ធិបេន្តិ
 អនវេសសំ អាចត្តិ សាវេសសា ចត្តិ ធិបេន្តិ សប្បដកម្ម
 អាចត្តិ អប្បដកម្ម ចត្តិ ធិបេន្តិ អប្បដកម្ម
 អាចត្តិ សប្បដកម្ម ចត្តិ ធិបេន្តិ ។ ឥមាធិ
 ទោ ឧបាសិ ធិស វិភង្គលាបិ ។

[២២] ឯតំ សមយំ ភក្កា កុសិន្ទរាយំ វិហារិ
 តលំហារណ វេសសោ ។ តត្រ ទោ ភក្កា កំក្ខ
 អាមន្តេសំ កំក្ខរោតិ ។ ភក្កន្តេតំ តេ កំក្ខ ភក្កាតា
 បទ្ធស្សាសុំ ។ ភក្កា ឯតទេវេច ចោធិកេន កំក្ខ
 កំក្ខតា បរិចោធិកុតាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈន្តំ បទ្ធកុត្វា
 បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈន្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោធិកេត្វា ។

១. ឧ. ម. អនវេសសាចត្តិ ។

សំវេន្តិសាវេសសាចត្តិ^(១) ថាជា អនវេសសាចត្តិ^(២) ១ សំវេន្ត
 ត្រូវអនវេសសាចត្តិ ថាជា សាវេសសាចត្តិ ១ សំវេន្តសប្បដកម្មចត្តិ^(៣)
 គឺតាចត្តិដែលកែប្រែ ថាជា អប្បដកម្មចត្តិ^(៤) គឺតាចត្តិដែលបាន ១
 សំវេន្តសប្បដកម្មចត្តិ ថាជា សប្បដកម្មចត្តិ ១ ។ ខ្លាស្ម បុរាណ
 មូលហេតុនៃវិវាទ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[២២] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់នាំទៅក្នុងដងព្រៃ
 ជាទីតាំងត្រូវកំក្ខ (ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទេវតា) ទៀបក្រុង
 កុសិន្ទរា ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រាស់ហៅកុត្ត
 ថា ខ្លាស្មកុត្តទាំងឡាយដូច្នេះ ។ កុត្តទាំងនោះទទួលស្គាល់ព្រះពុទ្ធដ៏ក
 នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ព្រាស់ដូច្នេះថា ខ្លាស្មកុត្តទាំងឡាយ កុត្តអ្នកបោទ មាន
 បំណងនឹងបោទកុត្តដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ ប្រការ ចំពោះខ្លួន
 ឯងសិន ត្រូវតាំងធម៌ ៥ ប្រការទុកក្នុងខ្លួន រួចសម្រេចបោទកុត្តដទៃ ។

១-៣ សំវេន្តិសាវេសសាចត្តិ ២ ធិស វិភង្គលាបិ ១ ឧបាសិ ១ យ៉ាងនេះឯង
 ១៧១ ១៧២ ។ ២-៤ សំវេន្តិសាវេសសាចត្តិ ១ ។

កតមេ បញ្ច នឡា អជ្ឈន្តំ បទ្ទវេក្ខតញ្ច ។
 ចោធកោន កំក្កវេ កំក្កុចា បរិ ចោធកុកាមេន ឯវិ
 បទ្ទវេក្ខតញ្ចំ បរិសុទ្ធកាយសមាទារេ ទុ វោម្ហិ
 បរិសុទ្ធនម្ហំ កាយសមាទារេន សមន្នាគតោ អជ្ឈន្តេន
 អប្បដិមំសេន សិវិជ្ជតិ ទុ វោ មេ ឯសោ នឡា
 ទតាហុ ចោតិ ។ ចោ ចេ កំក្កវេ កំក្កុ
 បរិសុទ្ធកាយសមាទារេ ចោតិ បរិសុទ្ធន កាយ-
 សមាទារេន សមន្នាគតោ អជ្ឈន្តេន អប្បដិមំសេន
 តស្ស កវន្តំ វត្តារេ វត្តំ តាវ អាយស្មា កាយិកំ
 សិក្ខស្សតំ វត្តស្ស កវន្តំ វត្តារេ ។ មុន ចបរិ
 កំក្កវេ ចោធកោន កំក្កុចា បរិ ចោធកុកាមេន ឯវិ
 បទ្ទវេក្ខតញ្ចំ បរិសុទ្ធវិសមាទារេ ទុ វោម្ហិ បរិសុទ្ធនម្ហំ
 វិសមាទារេន សមន្នាគតោ អជ្ឈន្តេន អប្បដិមំសេន
 សិវិជ្ជតិ ទុ វោ មេ ឯសោ នឡា ទតាហុ ចោតិ ។

ធម៌ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ដែលភិក្ខុអ្នកបោទ ត្រូវពិចារណាចំពោះខ្លួន
 ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកបោទ មានបំណងនឹងបោទភិក្ខុដទៃ
 ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ភាគអញមានកាយសមាទារ បរិសុទ្ធ
 ឬប្រាំ ភាគអញជាអ្នកប្រកបដោយកាយសមាទារ ដ៏បរិសុទ្ធ មិនច្រុះ
 ឆ្ងាយ មិនមានទំនង គួរឱ្យគេចាប់ថ្វីកំប៉ាន ធម៌ដុះមានគ្រប់គ្រាន់
 ដល់ភាគអញឬ មិនមានទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមាន
 កាយសមាទារ មិនបរិសុទ្ធ តែជាអ្នកប្រកបដោយកាយសមាទារ
 បរិសុទ្ធ មិនច្រុះឆ្ងាយ មិនមានទំនងគួរឱ្យគេចាប់ថ្វីកំប៉ាន ភិក្ខុនោះឯង
 គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លឺនថា នៃលោកគង់មានកាយ លោកសិក្សា
 នូវសមាទារផ្លូវកាយជាមុនសិន ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លឺនទេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកបោទ មានបំណងនឹងបោទភិក្ខុ
 ដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ភាគអញមានវិសមាទារ បរិសុទ្ធ
 ឬប្រាំ ភាគអញប្រកបដោយវិសមាទារដ៏បរិសុទ្ធ មិនច្រុះឆ្ងាយមិនមានទំនង
 គួរឱ្យគេចាប់ថ្វីកំប៉ាន ធម៌ដុះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់ភាគអញឬមិនមានទេ ។

នោ ធម៌ ភិក្ខុវគ្គ ភិក្ខុ បរិសុទ្ធវិចិត្តសមាគារោ
 ហោតិ បរិសុទ្ធនំ វិចិត្តសមាគារោ សមន្តាគរោ
 អង្គទ្ធនំ អប្បដិមសេន ឥស្ស កវន្តំ វត្តាភោ ឥឡ
 ភាវ អាយស្មា វាសិកំ សិក្ខុស្សតំ ឥតិស្ស កវន្តំ
 វត្តាភោ ។ មុន ចបរិ ភិក្ខុវគ្គ ចោនកោន
 ភិក្ខុនា បរិ ចោនេតុកាមេន ឯវិ ចន្ទវត្ថុត្បំ មេត្ត
 ទុ ទោ(១) ចិត្តំ ចន្ទចដ្ឋិតំ សព្វហ្មចារិសុ អនាឃាតំ
 សិវិជ្ជតិ ទុ ទោ មេ ឯហោ ធម្មោ ទុតាហុ
 នោតិ ។ នោ ធម៌ ភិក្ខុវគ្គ ភិក្ខុនោ មេត្តចិត្តំ
 ចន្ទចដ្ឋិតំ ហោតិ សព្វហ្មចារិសុ អនាឃាតំ ឥស្ស កវន្តំ
 វត្តាភោ ឥឡ ភាវ អាយស្មា សព្វហ្មចារិសុ មេត្តចិត្តំ
 ទុចដ្ឋបេហិតំ ឥតិស្ស កវន្តំ វត្តាភោ ។ មុន ចបរិ ភិក្ខុវគ្គ
 ចោនកោន ភិក្ខុនា បរិ ចោនេតុកាមេន ឯវិ ចន្ទវត្ថុ-
 ត្បំ ពហុស្សតោ ទុ ចោម្ពិ សុធនេក សុតសន្និចាយោ

១. ទ. ប. ឯត្ថន្តរេ មេតិ អង្គ ។

មាសភិក្ខុតាំងឡាយ បើភិក្ខុមានវិចិត្តសមាគារ មិនបរិសុទ្ធទេ តែជាអ្នក
 ប្រកបដោយវិចិត្តសមាគារ បរិសុទ្ធ មិនចុះឆ្ងាយ មិនមានជំនឿអ្វីទេ
 ចាប់ពីកំឡុង ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿនថា ខែលោកដ៏មាន
 អាយុ ចូរលោកសិក្សា នូវវិសមាគារដ៏រឹងមាំមុនសិន ភិក្ខុនោះ គង់
 មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿន ១ ។ មាសភិក្ខុតាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នក
 ចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវតែចារណាយ៉ាងនេះថា ចិត្តរបស់
 ភាគាអញមានមេត្តាតាំងពីមុនមានអាយុក ក្នុងសព្វហ្មចារិបុគ្គលទេច្នាំ
 ធម៌នេះ មានគ្រប់គ្រាន់ដល់ភាគាអញឬមិនមានទេ ។ មាសភិក្ខុតាំង
 ឡាយ បើភិក្ខុមិនតាំងមេត្តាចិត្ត ដែលមិនមានអាយុក ក្នុងសព្វហ្មចារិ-
 បុគ្គលទេ ភិក្ខុនោះ គង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿនថា ខែលោកដ៏មាន
 អាយុ ចូរលោកតាំងមេត្តាចិត្ត (ឡើង) ក្នុងសព្វហ្មចារិបុគ្គលចុះ ភិក្ខុ
 នោះ គង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿន ១ ។ មាសភិក្ខុតាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវតែចារណា
 យ៉ាងនេះថា ភាគាអញជាពហុស្សត ជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវតុច្បុរៈដែលខ្លួន
 បានស្តាប់មកហើយ សន្សំនូវតុច្បុរៈដែលខ្លួន បានស្តាប់ហើយឬច្បាប់

យេ តេ ធម្មា អាធិកកល្យាណា អន្លេកកល្យាណា បរិ-
 យោសាទកកល្យាណា សាគុំ សព្វត្រាដំ កោវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធី ព្រហ្មចរិយំ អភិវធនំ ភវាវុចាស្ស មេ ធម្មា
 តហុស្សតា ហោត្តិ ធនា វចសា បរិចិតា មធនា ធុមេត្តា-
 តា ធិដ្ឋយា សុប្បដិវត្តា សិវិដ្ឋតំ ទុ តោ មេ ឯសោ ធម្មោ
 ធុនាហុ ធាតិ ។ ធា ចេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ តហុស្សតា
 ហោតិ សុគតោ សុគសង្ខតោ យេ តេ ធម្មា
 អាធិកកល្យាណា អន្លេកកល្យាណា បរិយោសាទ-
 កកល្យាណា សាគុំ សព្វត្រាដំ កោវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធី ព្រហ្មចរិយំ អភិវធនំ ភវាវុចាស្ស ធម្មា ធុ
 តហុស្សតា ហោត្តិ ធនា វចសា បរិចិតា មធនា-
 ធុមេត្តា ធិដ្ឋយា សុប្បដិវត្តា តស្ស ភវន្តំ វត្តាហេ
 វឌ្ឍ ភាវ អាយស្មា អាគមំ បរិយាបុណ្យស្វតិ
 វតិស្ស ភវន្តំ វត្តាហេ ។ មុន ចេវ កិក្ខុវេ
 ចោធកោធុ កិក្ខុវេ បរិ ចោធកុកាមេន

ធម៌តាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទ
 ភាគចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអង្គទាំងឡាយនោះ ដ៏បរិសុទ្ធ
 បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌តាំងឡាយមានសភាពដូច្នេះ ដែលគ្មានអញ្ចោនោះ
 បានស្តាប់ច្រើន បានទ្រទ្រង់ បានសន្សំដោយពាក្យ បានពិចារណាមុន
 មាំក្នុងចិត្ត បានយល់ត្រឹមត្រូវដោយខ្លួន ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់ការគ្នា
 អញ្ជើញ ឬមិនមានទេ ។ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនមែនជាតហុស្សត
 ជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវធម៌នោះ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកនូវ
 ធម៌នោះ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយសោះទេ ចើងធម៌តាំងឡាយណា មាន
 លំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ
 ព្រមទាំងអង្គ ទាំងឡាយនោះ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌តាំងឡាយ
 មានសភាពដូច្នេះ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនបានស្តាប់ច្រើន ទ្រទ្រង់សន្សំដោយ
 ពាក្យ ពិចារណាមុនមាំក្នុងចិត្ត យល់ត្រឹមត្រូវដោយខ្លួនទេ ភិក្ខុនោះឯង
 គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំនៀងចា ខែលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកទៀន
 និកាយសិខាទៅ ភិក្ខុនោះ គង់មានអ្នកផង ស្តីជាសំនៀង ទ ។
 ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុផ្សេងទៀត

ឯវំ បទ្ទវេស្តិតំ ឧកយាធិ ទុ ទោ មេ ចាតិ-
 មោក្ខាធិ វិគ្គាមេន ស្វាគតាធិ មោក្ខំ សុវិកត្តាធិ
 សុច្ឆវត្តាធិ សុវិធិតាធិ សុត្តសោ អនុក្សត្វាធិសោ
 សំវិជ្ជតិ ទុ ទោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ ឆោតិ ។
 យោ ទេ កិក្ខុវេ កិក្ខុវោ ឧកយាធិ ចាតិមោក្ខាធិ
 វិគ្គាមេន ស្វាគតាធិ មោក្ខំ សុវិកត្តាធិ សុច្ឆវត្តាធិ
 សុវិធិតាធិ សុត្តសោ អនុក្សត្វាធិសោ វេទម្បនា-
 យស្មា កក្កុ វុត្តំ កក្កតាតិ វេតិ ធម្មោ ន
 សម្បាយតិ កស្ស កវុត្តំ វត្តារោ វេត្ថំ ការ
 អាយស្មា វេយ្យំ សំស្កុស្សតិ វេតិស្ស កវុត្តំ
 វត្តារោ ។ វេមេ បញ្ច ធម្មា អជ្ឈត្តំ បទ្ទវេស្តិតញ្ច ។
 កក្កមេ បញ្ច ធម្មា អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេតញ្ច ។
 កកាសេន វត្តាមិ ឆោ អកកាសេន ក្វេតេន វត្តាមិ
 ឆោ អក្កេតេន សុត្តេន វត្តាមិ ឆោ ធម្មសេន

ត្រូវពិចារណាថា បាតិមោក្ខតាំងពីរ កត្តាអញ្ញចេះចាំ ដោយពិស្តារ
 ចែកចេញបានដោយប្រពៃ ចាំស្តាប់រត់រាត់ កាត់សេចក្តីបានដោយល្អ
 តាមសូត្រដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់នៃវិវាទ តាមអនុក្សត្តានៃវិវេក ធម៌ខ្លះ មាន
 គ្រប់គ្រាន់ដល់កត្តាអញ្ញ ឬមិនមានទេ ។ ម្ចាស់កិត្តុច្ឆិក្សយ
 បើបាតិមោក្ខតាំងពីរ កិត្តុមិនបានចេះចាំដោយពិស្តារ ចែកចេញដោយ
 ប្រពៃ ចាំស្តាប់ រត់រាត់ កាត់សេចក្តីដោយល្អ តាមសូត្រ តាម
 អនុក្សត្តានេះទេ កិត្តុនោះឯង បើមានគស្មៈថា ម្ចាស់លោកដ៏មាន
 កាយ ចុះសិក្សាបទនេះ ព្រមទាំងព្រះភាគទ្រង់សំដែងក្នុងចំណោម
 ជាតិដើម្បីប្រាប់ទៅវិញ្ញប័ន្ធចេ កិត្តុនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំ
 ភ្លើងថា នៃលោកដ៏មានកាយ ចូរលោករៀនម្យ៉ាងយ៉ាងសំខាន់
 កិត្តុនោះ គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លើងទេ ។ ធម៌៥ ប្រការនេះ កិត្តុ
 ត្រូវពិចារណាចំពោះខ្លួន ។ ធម៌៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ដែលកិត្តុអ្នក
 លោតត្រូវតាំងទុកក្នុងខ្លួន ។ កត្តាអញ្ញនិយាយត្រូវតាមកាល មិននិយាយ
 ខុសកាល ទេ កត្តាអញ្ញនិយាយពាក្យពិត មិននិយាយពាក្យមិន
 ពិត ទេ កត្តាអញ្ញនិយាយពាក្យផ្អែមផ្អែម មិននិយាយពាក្យកាត្រក់ ទេ

អត្ថសញ្ញាណេន វត្ថុកម៌ ឆោ អត្ថសញ្ញាណេន
 មេត្តចិត្តោ វត្ថុកម៌ ឆោ ឆោសន្តរោតិ ។ ឥមេ បញ្ច
 ធម្មា អដ្ឋង្គំ ឧបដ្ឋាបេតត្វា ។ ចោនកោន កិត្តវេ
 កិត្តុកា ឃរំ ចោនេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្ម
 អដ្ឋង្គំ បទ្ទវេត្តត្វា ឥមេ បញ្ច ធម្ម អដ្ឋង្គំ
 ឧបដ្ឋាបេតត្វា បរោ ចោនេតុកាតិ ។

[២៥] ឆសយមេ កិត្តវេ អាទិណវា វាជន្តេ-
 បុរេបុរសេន ។ កតមេ ឆស ។ ឥធិ កិត្តវេ
 វាជា មហេសីយា សន្តិ ចំសិច្ចោ ហោតិ តត្រ
 កិត្តុ ចរិសតិ មហេសី តំ កិត្តុ(១) ធិស្វា សិកំ
 ចាតុករោតិ កិត្តុ វា មហេសី ធិស្វា សិកំ
 ចាតុករោតិ តត្ត វត្តោ ឃរំ ហោតិ អន្តា ឥមេសំ
 កតំ វា កំរិស្សន្តិ វាតិ ។ អយំ កិត្តវេ
 ចរិមោ អាទិណវា វាជន្តេបុរេបុរសេន ។

១. ឧ. ម. មហេសី វា កិត្តុ ។

កត្វាអញ្ញនិយាយោប្បក្សបដោយប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យដែល
 គឺប្រយោជន៍ ១ កត្វាអញ្ញកំរិមេត្តចិត្ត ហើយសំមនិយាយ
 មិននិយាយទាំងពេលចិត្ត ១ ។ ធម៌ ៥ ប្រការនេះឯង ដែល
 ភិក្ខុអក្ខរោ ត្រូវតាំងទុកក្នុងខ្លួន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុអក្ខរោ មានបំណងដើម្បីចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌៥ ប្រការ
 នេះចំពោះខ្លួន ហើយត្រូវតាំងធម៌៥ ប្រការនេះ ទុកក្នុងខ្លួន ច្របូប
 ចោទភិក្ខុដទៃ ។

[២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចោស ទំយ៉ាងនេះ វេមនិមាន
 ក្នុងការចូលទៅក្នុងក្រុងដប្បី ។ ចោស ទំយ៉ាងនេះ ដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាភិក្ខុណេន កំពុងនឹងទៅជា
 មួយនឹងមហេសី បើកិត្តុចូលទៅក្នុងទីនោះ មហេសីបាទាយិញភិក្ខុនោះ
 វេមនិធ្វើផ្លូវញញឹមឲ្យប្រាកដខ្លះ ភិក្ខុឃើញមហេសីហើយធ្វើផ្លូវញញឹម
 ឲ្យប្រាកដខ្លះ ព្រះរាជាវេមនិភ្លឺសក្កីភ្លឺភ្លើងនោះយ៉ាងនេះថា ការកន្ទន់ខ្លួន
 មេបុរសនៃអ្នកទាំងពីរនេះបានធ្វើហើយ ឬថានឹងធ្វើខ្លួនការកន្ទន់ខ្លួនមេបុរស
 នាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាចោសទី១ ក្នុងការចូលទៅក្នុងក្រុងដប្បី ។

បុន ចប់ កិក្ខុវេ វាជា ពហុភវិទ្យា ពហុការណីយោ
 អញ្ញាតំ ឥត្ថំ កត្តា ន សាវតំ សា ភេន កត្តំ
 កណ្ណាតិ តត្ថ ឥញ្ញា ឯវំ ហោតិ ន ទោ ឥន
 អញ្ញា កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ បទ្ធជេតន សិយា
 ទុ ទោ បទ្ធជេតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ កិក្ខុវេ ទុតិយោ
 អាជីនវេ វាជន្តេបុរេសនេ ។ បុន ចប់ កិក្ខុវេ
 អញ្ញា អន្តបុរេ អញ្ញាតំ ភេនំ ន ស្មតិ តត្ថ ឥញ្ញា
 ឯវំ ហោតិ ន ទោ ឥន អញ្ញា កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ
 បទ្ធជេតន សិយា ទុ ទោ បទ្ធជេតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ
 កិក្ខុវេ តតិយោ អាជីនវេ វាជន្តេបុរេសនេ ។
 បុន ចប់ កិក្ខុវេ អញ្ញា អន្តបុរេ អត្តន្តរា
 កុម្មមន្តា ពហុភា សម្ពេនំ កត្តន្តំ តត្ថ ឥញ្ញា ឯវំ
 ហោតិ ន ទោ ឥន អញ្ញា កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ
 បទ្ធជេតន សិយា ទុ ទោ បទ្ធជេតស្ស កម្មន្តំ ។
 អយំ កិក្ខុវេ ចតុត្ថោ អាជីនវេ វាជន្តេបុរេសនេ ។

មាលភិក្ខុចំនិទ្យាយ មួយទៀត ព្រះរាជា ជាបុគ្គលមានកិច្ចច្រើន
 មានការងារច្រើន ទ្រង់ស្តេចទៅប្រាសប្រាណស្ត្រីណាមួយ ហើយ
 ក៏ភ្លេចទៅ ឯស្ត្រីនោះ ក៏មានភក្តី ដោយព្រះរាជានោះ ព្រះរាជា
 វេសន៍ស្រៀសក្នុងរឿងនោះ យ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយៗ មិនដែលចូល
 ទៅក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបុព្វជិតចេញ ទំនងជាគម្របសំបកជិត
 ទេជីវ ។ មាលភិក្ខុចំនិទ្យាយ នេះជាពោសទី ២ ក្នុងការចូលទៅខាង
 ក្នុងរាជបុរី ។ មាលភិក្ខុចំនិទ្យាយ មួយទៀត គេនិយាយ ក្នុងរាជ-
 បុរីបាត់ទៅ ព្រះរាជាវេសន៍ស្រៀសក្នុងរឿងនោះ យ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយ
 ៗ មិនដែលចូលទៅក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបុព្វជិតចេញ ទំនងជា
 គម្របសំបកជិតទេជីវ ។ មាលភិក្ខុចំនិទ្យាយ នេះជាពោសទី ៣ ក្នុង
 ការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។ មាលភិក្ខុចំនិទ្យាយ មួយទៀត រឿង
 កំរិតនិទ្យាយ ដែលព្រះរាជា ត្រូវបិទបាំងទុកខាងក្នុង មាននៅខាងក្នុង
 បុរីរបស់ព្រះរាជា ត្រូវបិទបាំងខ្លោយទៅខាងក្រៅ ព្រះរាជាទ្រង់
 ស្រៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយៗ មិនដែលចូលទៅ
 ក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបុព្វជិតចេញ ទំនងជាគម្របសំបកជិតទេជីវ ។
 មាលភិក្ខុចំនិទ្យាយ នេះជាពោសទី ៤ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។

បុព្វ ចមរំ កិត្យវេ វត្តោ អន្តរុបេ ជិតា វា បុត្តំ
 បត្តេតំ បុត្តោ វា ជិតំ បត្តេតំ តេសំ ឯវំ ហោតិ
 ឧ ទោ វេទ អន្តោ កោតិ បរិសុតិ អញ្ញត្រ
 បព្វជិតេន សំយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។
 អយំ ទោ កិត្យវេ បព្វមោ អាធិណេ វាជន្តបុរេវេ
 វេសនេ ។ បុព្វ ចមរំ កិត្យវេ វាជា ធិនេហិធិយំ
 ឧទ្ទេ ហិធយេ វេបេតិ យេសន្តំ អមធាបំ តេសំ
 ឯវំ ហោតិ វាជា ទោ បព្វជិតេន សំសង្ខា
 សំយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ កិត្យវេ
 ឧដ្ឋោ អាធិណេ វាជន្តបុរេវេសនេ ។ បុព្វ ចមរំ
 កិត្យវេ វាជា ឧទ្ទេហិធិយំ ធិនេ ហិធយេ វេបេតិ យេ-
 សន្តំ អមធាបំ តេសំ ឯវំ ហោតិ វាជា ទោ បព្វជិតេន
 សំសង្ខា សំយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជបិតា វេមន៍ប្រាជ្ញ (ដើម្បី
 សម្លាប់) ព្រះរាជបុត្រ ខាងក្នុងរាជបុរី ឬថា ព្រះរាជបុត្រ ប្រាជ្ញ
 (ដើម្បីសម្លាប់) ព្រះរាជបិតា ព្រះរាជបិតាក្នុងព្រះរាជបុត្រ ទ្រង់រឿន
 យ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយៗ មិនដែលចូលទៅក្នុងទីនេះទេ លើកលែង
 តែបព្វជិតេន ទំនងជាម្ចាស់បព្វជិតេនដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាខោសទី ៥ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ស្តេចទ្រង់កាន់មន្ត្រីដែលគាំទ្រនៅក្នុងដំណែងខាង ឲ្យទៀត
 កាន់ដំណែងខ្ពស់ ការកាន់នោះ មិនជាទំនាបចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា
 ជនទាំងឡាយនោះ វេមន៍រឿនយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងនៅច្រឡំច្រឡំ
 ឲ្យដោយបព្វជិត ទំនងជាម្ចាស់បព្វជិតេនដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាខោសទី ៦ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ព្រះរាជទ្រង់បន្ថយមន្ត្រី ដែលគាំទ្រនៅក្នុងដំណែងខ្ពស់ ឲ្យ
 ជួយចុះក្នុងដំណែងខាងវិញ ការកាន់នោះមិនជាទំនាបចិត្ត របស់ជន
 ទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះ វេមន៍រឿនយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជា
 តែងនៅច្រឡំច្រឡំ ដោយបព្វជិត ទំនងជាម្ចាស់បព្វជិតេនដឹង ។

អយំ ទោ កិក្ខុវេ សត្តមោ អាទិណកេ
 រាជន្តបុរិយវេសនេ ។ បុណ ចមរំ កិក្ខុវេ រាជា
 អក្កាលេ សេធំ ឧយ្យោជេតិ យេសន្តំ អមធាបំ
 ភេសំ ឯវំ ហោតិ រាជា ទោ បព្វជិតេន សំសង្ខោ
 សិយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កាម្មន្តំ ។ អយំ
 កិក្ខុវេ អដ្ឋមោ អាទិណកេ រាជន្តបុរិយវេសនេ ។
 បុណ ចមរំ កិក្ខុវេ រាជា កាលេ សេធំ ឧយ្យោ-
 ជេតា អន្តរាមត្តោ ឯវត្តាបេសិ(១) យេសន្តំ អមធាបំ
 ភេសំ ឯវំ ហោតិ រាជា ទោ បព្វជិតេន សំសង្ខោ
 សិយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កាម្មន្តំ ។ អយំ
 កិក្ខុវេ ឈរោ អាទិណកេ រាជន្តបុរិយវេសនេ ។
 បុណ ចមរំ កិក្ខុវេ កញ្ញា អន្តបុរំ ហត្ថិសម្ពាធំ
 អស្សសម្ពាធំ រេសម្ពាធំ(២) រេជ័យាធំ រូបសន្តកន្ធ
 រសោដ្ឋត្វាធំ យាធំ ធម៌ បព្វជិតសាវ្យាប្បាធំ(៣) ។

១ ១. វិញ្ញាបេនំ ។ ២ ១. ម. ហន្តិសន្តរំ កល្យាណន្តរំ រេសន្តរំ ។
 ៣ ម. បព្វជិតស្ស ឈរោ ។

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទី ៧ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។
 ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជា ព្រមបញ្ជូនកងទ័ពទៅក្នុង
 កាលមិនគួរ ការបញ្ជូនកងទ័ពទៅនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជន
 ទាំងឡាយណា ដទៃទាំងឡាយនោះ វេមនិវត្ត្យសយានិវានេថា ព្រះ
 រាជាទៅច្រឡំច្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាម្នាក់របស់បព្វជិតទេដឹង ។
 ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទី ៨ ក្នុងការចូលទៅ ខាងក្នុង
 រាជបុរី ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជាបញ្ជូនកងទ័ពទៅ
 ក្នុងកាលគួរ ហើយត្រឡប់មកវិញ នាក់កណ្តាលផ្លូវ ការឱ្យត្រឡប់មក
 វិញនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជនទាំងឡាយណា ដទៃទាំងឡាយ
 នោះវេមនិវត្ត្យសយានិវានេថា ព្រះរាជាទៅច្រឡំច្រឡំ ដោយបព្វជិត
 ទំនងជាម្នាក់របស់បព្វជិតទេដឹង ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 ពោសទី ៩ ក្នុងការចូលទៅក្នុងរាជបុរី ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ខាងក្នុងរាជបុរី តែងចង្អៀត ដោយដំរី ចង្អៀត ដោយសេះ
 ចង្អៀត ដោយរោ ទាំងបួន សំឡេង ភ្លឺត រស រោជ្ជព្វៈ ជា
 ហេតុនៃសចក្តីត្រេកអរ សុខនៃការរបស់មិនសមគួរ ដល់បព្វជិតទេ ។

អយំ ភិក្ខុវេ នសមោ អាទិទេវា វាជន្តេប្បវេសនេ។
នមេ វោ ភិក្ខុវេ នស អាទិទេវា វាជន្តេប្បវេសនេតិ។

[២៦] ឯតំ សមយំ ភក្កវា សន្តោសុ វិហរតំ
កម្មលវត្ថុស្មំ ឯក្រោជារមេ ។ អថវោ សម្ពុហុលា
សន្តា ឧបាសកោ ភក្កេហោសេ យេន ភក្កវា
តេទុបសន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯតំ ឯសីទិសុ ។ ឯតមន្តំ ឯសីន្ទេ វោ
សន្តោ ឧបាសកោ ភក្កវា ឯតទេវាទេ អថ ទុ ឧម្មេ
សន្តា អដ្ឋង្គសមន្តាភតំ ឧបាសថំ ឧបវសជាតិ ។
អប្បេកាណ មយំ ភក្កេ អដ្ឋង្គសមន្តាភតំ ឧបាសថំ
ឧបវសាម អប្បេកាណ ន ឧបវសាមាតិ ។ តេសំ
វោ សន្តា អលាភា តេសំ ទុល្លភំ យេ តុម្ពេ
ឯវំ សោកាសកយេ^(១) ជីវិតេ មរណាសកយេ
ជីវិតេ អប្បេកាណ អដ្ឋង្គសមន្តាភតំ ឧបាសថំ
ឧបវសថ អប្បេកាណ ន ឧបវសថ ។

១ សោកយេតិ វា ឯហេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវោសទី ១០ ក្នុងការចូលទៅទានក្នុងរាជបុរៈ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វោស ១០ យ៉ាងនេះឯង វាមិនមានក្នុងការចូល
ទៅទានក្នុងរាជបុរៈ ។

[២៦] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងទីត្រា-
ពាកម ទៀបត្រីកម្មលវត្ថុស្មំ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រាពោះ ពួកសក្យ-
ទោសកជាច្រើន បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងវិថីទេវតាសថ
នោះ សុទ្ធចូលទៅដល់គ្រាបង្គុយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
ក្នុងទីសមន្ថរ ។ សុទ្ធពួកសក្យទោសក អង្គុយក្នុងទីសមន្ថរហើយ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយ បានរក្សាទោសថ ប្រកបដោយអង្គ៨ដែរឬ ។ បពិត្រព្រះ
អង្គ៨ចំរើន ជួនកាល យើងទាំងឡាយ បានរក្សាទោសថប្រកបដោយ
អង្គ៨ជួនកាល យើងទាំងឡាយ មិនបានរក្សា ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយនាបពញជាតិគណៈហើយ ការបោះទុកអត្តភាពជាមនុស្ស
អ្នកទាំងឡាយនោះបានដោយកម្រ ដូចជាអ្នកទាំងឡាយ ជួនកាលក៏បាន
រក្សាទោសថប្រកបដោយអង្គ៨ ជួនកាលក៏មិនបានរក្សា ក្នុងជីវិតប្រកប
ដោយសោភ័ណភ័យក្នុងជីវិត ប្រកបដោយមរណៈនិរតីយ៉ាងនេះ ។

តំ កំ មញ្ញថ សញ្ញា ។ ឥធិ បុរិសោ យេន(២)
 កម្មដ្ឋានេន អនាបជ្ជំ អកុសលំ ធិវសំ អឡកហាមណំ
 ចិត្តិសេយ្យ នេត្តា បុរិសោ ឧដ្ឋានសម្បទោតិ អលំ
 វេទនាយាតំ ។ ឯវំ កន្ថេ ។ តំ កំ មញ្ញថ
 សញ្ញា ។ ឥធិ បុរិសោ យេន កម្មដ្ឋានេន
 អនាបជ្ជំ អកុសលំ ធិវសំ កហាមណំ ចិត្តិសេយ្យ
 នេត្តា បុរិសោ ឧដ្ឋានសម្បទោតិ អលំ វេទនា-
 យាតំ ។ ឯវំ កន្ថេ ។ តំ កំ មញ្ញថ សញ្ញា ។
 ឥធិ បុរិសោ យេន កម្មដ្ឋានេន អនាបជ្ជំ អកុ-
 សលំ ធិវសំ ឆ្វេ កហាមណោ ចិត្តិសេយ្យ កយោ
 កហាមណោ ចិត្តិសេយ្យ ចត្តារោ កហាមណោ
 ចិត្តិសេយ្យ បញ្ច កហាមណោ ចិត្តិសេយ្យ ឆ
 កហាមណោ ចិត្តិសេយ្យ សត្ត កហាមណោ
 ចិត្តិសេយ្យ អដ្ឋ កហាមណោ ចិត្តិសេយ្យ

២ ឧ. ម. យេន កេនិទិ អង្គ ។

មាសសក្យៈចាំន័ឡាយ អ្នកចាំន័ឡាយ សំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច ។
 បុរសក្នុងលោកនេះ ក្នុង ១ ថ្ងៃ រកបានកន្លះកហាមណោ ដោយហេតុនៃ
 ការងារណាមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់អកុសលកម្ម តើគួរហៅថា បុរស
 អ្នកល្អាស បរិបូណ៌ដោយសេចក្តីត្បូងយាមដែរឬទេ ។ ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ មាសសក្យៈចាំន័ឡាយ អ្នកចាំន័ឡាយ សំគាល់ហេតុ
 នោះដូចម្តេច ។ បុរសក្នុងលោកនេះ ក្នុង ១ ថ្ងៃ រកបាន ១ កហា-
 មណោ ដោយហេតុនៃការងារណាមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់អកុសលកម្ម
 តើគួរហៅថា បុរសអ្នកល្អាស បរិបូណ៌ដោយសេចក្តីត្បូងយាមដែរឬទេ ។
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ មាសសក្យៈចាំន័ឡាយ អ្នកចាំន័ឡាយ សំគាល់
 នូវហេតុដូចម្តេច ។ បុរសក្នុងលោកនេះ ក្នុង ១ ថ្ងៃរកបាន ២ កហាមណោ
 ដោយហេតុនៃការងារណាមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់អកុសលកម្ម រកបាន
 ៣ កហាមណោ រកបាន ៤ កហាមណោ រកបាន ៥ កហាមណោ រកបាន
 ៦ កហាមណោ រកបាន ៧ កហាមណោ រកបាន ៨ កហាមណោ

យោ ហេតុំ កន្តោ ។ តំ តាស្ស ហេតុ ។ កាមា
 ហំ កន្តោ អនិច្ចា តុច្ឆា ធុសា ហោសធម្មាតិ ។ ឥធន
 បទ វេ សុត្តា មម សាវតោ ធន វស្សនិ
 អប្បមត្តា អាតាមី បហិតត្តោ វិហារោ យថា
 មយាទុសិដ្ឋំ តថា បដិបដ្ឋមាធា សតំមី វស្សនិ
 សតំមី វស្សសតាមី សតំមី វស្សសហស្សនិ
 ឯកទ្គសុទ្ធបដិសំវេដិ វិហារេយ្យ ។ សោ ច ទ្វស្ស
 សកាតាមី វា អនាតាមី វា អបណ្ណតំ វា សោ-
 តាបន្នោ ។ តិដ្ឋន្ត សុត្តា ធន វស្សនិ ឥធន មម
 សាវតោ ធន វស្សនិ អដ្ឋ វស្សនិ សត្ត វស្សនិ
 ធន វស្សនិ បញ្ច វស្សនិ ចត្តាវ វស្សនិ តិណិ
 វស្សនិ ទ្វេ វស្សនិ ឯកំ វស្សំ អប្បមត្តា អាតាមី
 បហិតត្តោ វិហារោ យថា មយាទុសិដ្ឋំ យថា បដិបដ្ឋ-
 មាធា សតំមី វស្សនិ សតំមី វស្សសតាមី សតំមី
 វស្សសហស្សនិ ឯកទ្គសុទ្ធបដិសំវេដិ វិហារេយ្យ ។

ហេតុន្តៈ មិនមែនទេ ព្រះអង្គ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វីៗ បដិព្រះអង្គ
 ដំបើរើន ព្រោះថា កាមចាំងឡាយមិនទៀង ទេ មិនភិត វិទាសទៅជា
 ធម្មតា ។ ម្ចាស់សក្យៈចាំងឡាយ ចំណែកភាគសាវតារបស់គេជាគត ក្នុង
 សាសនានេះជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានគ្បាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កំលេស មានចិត្តបញ្ចូលទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រតិបត្តិការពាក្យដែល
 គេជាគត ច្រៀនប្រដៅហើយ អស់ ១០ ឆ្នាំគប្បីទទួលសេចក្តីសុខយ៉ាង
 ឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន ១០.០០០ (មួយម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០
 (មួយសែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។ សាវតារបស់គេជាគត នោះបានជាសកតាម
 ខ្លះ អនាតាមខ្លះ បានដល់សោតៈភ័ក្ត្រប្រាសខ្លះ ។ ម្ចាស់សក្យៈចាំង
 ឡាយ ១០ ឆ្នាំលើកទុកចុះ សាវតារបស់គេជាគតក្នុងសាសនានេះ ជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានគ្បាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកំលេស មាន
 ចិត្តបញ្ចូលទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រតិបត្តិការពាក្យដែលគេជាគត ច្រៀន
 ប្រដៅហើយ អស់ ៩ ឆ្នាំ ៨ ឆ្នាំ ៧ ឆ្នាំ ៦ ឆ្នាំ ៥ ឆ្នាំ ៤ ឆ្នាំ ៣ ឆ្នាំ ២ ឆ្នាំ
 ១ ឆ្នាំ គប្បីទទួលសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន
 ១០.០០០ (មួយម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (មួយសែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។

សោ ច ទ្ធស្ស សកធាតាមី កំ អធាតាមី កំ អបណ្ណតំ កំ សោតាមប្រោ ។ តិដ្ឋន្តុ សក្កា ធន មម សារតោ ធន មាស អប្បមត្តោ អាតាមី បហិតតោ វិហារតោ យថា មយានុសិដ្ឋំ តថា បដិបទ្ធិមាតោ សតំមី វស្សនំ សតំមី វស្សសតានំ សតំមី វស្សសហស្សនំ ឯកទ្ធសុទ្ធបដិសំវេទី វិហារយ្យ ។ សោ ច ទ្ធស្ស សកធាតាមី កំ អធាតាមី កំ អបណ្ណតំ កំ សោតាមប្រោ ។ តិដ្ឋន្តុ សក្កា ធន មាស ឥធម មម សារតោ ធន មាស អដ្ឋ មាស សក្ក មាស ធម មាស បញ្ច មាស ចត្តារោ មាស តយោ មាស ទ្វេ មាស ឯកមាសិ អន្តរមាសិ អប្បមត្តោ អាតាមី បហិតតោ វិហារតោ យថា មយានុសិដ្ឋំ តថា បដិបទ្ធិមាតោ សតំមី វស្សនំ សតំមី វស្សសតានំ សតំមី វស្សសហស្សនំ ឯកទ្ធសុទ្ធបដិសំវេទី វិហារយ្យ ។

សាវ័ករបស់គាត់នោះ បានជាសក្កាតាម្យៈ អនាតាម្យៈ បានដល់
សោតៈគិតប្រាកដ្យៈ ។ អាលសក្យៈតាំងឡាយ ១ ឆ្នាំលើកទុកចុះ សាវ័ក
របស់គាត់ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មាន
ព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតគំរើកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
ប្រតិចក្កិកាមក្យៈដែលគាត់គត ច្រៀនប្រដៅហើយ អស់ត្រង់វេន ១០ ខែ
ក៏ឃ្លីទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន ១០.០០០
(១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (១សែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។ សាវ័ករបស់គា-
ត់នោះ បានជាសក្កាតាម្យៈ អនាតាម្យៈ បានដល់សោតៈគិត
ប្រាកដ្យៈ ។ អាលសក្យៈតាំងឡាយ ១០ ខែលើកទុកចុះ សាវ័ក
របស់គាត់ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មាន
ព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតគំរើកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
ប្រតិចក្កិកាមក្យៈដែលគាត់គត ច្រៀនប្រដៅហើយ អស់ ៨ ខែ ៨ ខែ
៧ ខែ ៦ ខែ ៥ ខែ ៤ ខែ ៣ ខែ ២ ខែ ១ ខែ កន្លះខែ ក៏ឃ្លីបាន
ទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន ១០.០០០
(១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (១សែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។

(ចម្លង) ឆ្នាំ កំរោង ១០០.០០០ (ចម្លង) ឆ្នាំ កំរោង ៧

សោ ច ខុស្ស សកធាតាមី កំ អធាតាមី កំ
 អបណ្ណកំ កំ សោតាបន្នោ ។ តិដ្ឋតុ សក្កា អឡ-
 មាសោ ឥធម៌ សាវកោ នស វត្តិដ្ឋង្គិវ អប្បមត្តោ
 អាតាមី បហិតត្តោ វិហារន្តោ យថា មយានុសិដ្ឋំ តថា
 បដិបដ្ឋមាធា សតិមំ វស្សាដំ សតិមំ វស្សសតាដំ
 សតិមំ វស្សសហស្សាដំ ឯកាន្តសុខប្បដិសំវេទី
 វិហារយ្យ ។ សោ ច ខុស្ស សកធាតាមី កំ
 អធាតាមី កំ អបណ្ណកំ កំ សោតាបន្នោ ។ តិដ្ឋតុ
 សក្កា នស វត្តិដ្ឋង្គិវ ឥធម៌ សាវកោ នវ វត្តិដ្ឋង្គិវ
 អដ្ឋ វត្តិដ្ឋង្គិវ សត្ត វត្តិដ្ឋង្គិវ ច វត្តិដ្ឋង្គិវ បញ្ច
 វត្តិដ្ឋង្គិវ ចត្តារោ វត្តិដ្ឋង្គិវ តយោ វត្តិដ្ឋង្គិវ ន្ទេ វត្តិដ្ឋង្គិវ
 ឯកវត្តិដ្ឋង្គិវ អប្បមត្តោ អាតាមី បហិតត្តោ វិហារន្តោ
 យថា មយានុសិដ្ឋំ តថា បដិបដ្ឋមាធា សតិមំ
 វស្សាដំ សតិមំ វស្សសតាដំ សតិមំ វស្ស-
 សហស្សាដំ ឯកាន្តសុខប្បដិសំវេទី វិហារយ្យ ។

សាវករបស់គេជាគេនោះ បានជាសកតាមីខ្លះ អធាតាមីខ្លះ បានដល់
 សោតៈពិតប្រាកដខ្លះ ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ កន្លះវាលកុកុចុះ
 សាវករបស់គេជាគេ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ
 មានឡាយ ជាគ្រឿងផុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ចូលទៅកាន់ព្រះ
 ឱព្វាន ប្រតិបត្តិភាវណាដែលគេជាគេ ប្រៀនប្រដៅហើយ អស់
 យប់នឹងថ្ងៃ ១០ ក៏គប្បីបានទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០
 ឆ្នាំក៏មាន ១០.០០០ (ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (ម៉ឺន) ឆ្នាំក៏មាន ។ សាវករបស់គេជាគេនោះ បានជាសកតាមីខ្លះ អធា-
 តាមីខ្លះ បានដល់សោតៈពិតប្រាកដខ្លះ ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ
 យប់នឹងថ្ងៃ ១០ លើកទុកចុះ សាវករបស់គេជាគេក្នុងសាសនានេះជាអ្នក
 មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានឡាយជាគ្រឿងផុតកំដៅកិលេស មានចិត្ត
 បញ្ចូលទៅកាន់ព្រះឱព្វាន ប្រតិបត្តិភាវណាដែលគេជាគេ ប្រៀនប្រដៅ
 ហើយ អស់យប់នឹងថ្ងៃ ៧ យប់នឹងថ្ងៃ ៨ យប់នឹងថ្ងៃ ៩ យប់នឹងថ្ងៃ ១០
 យប់នឹងថ្ងៃ ១១ យប់នឹងថ្ងៃ ១២ យប់នឹងថ្ងៃ ១៣ យប់នឹងថ្ងៃ ១៤ យប់នឹងថ្ងៃ ១៥ យប់នឹងថ្ងៃ ១៦
 យប់នឹងថ្ងៃ ១៧ យប់នឹងថ្ងៃ ១៨ យប់នឹងថ្ងៃ ១៩ យប់នឹងថ្ងៃ ២០ យប់នឹងថ្ងៃ ២១
 ក៏គប្បីបានទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន
 ១០.០០០ (ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (ម៉ឺន) ឆ្នាំក៏មាន ។

សោ ច ទ្វិស្ស សកធាតាមី វា អធាតាមី វា អបណ្ណកំ
 វា សោតាបន្នោ ។ តេសំ វេ សុត្តា អលាភា
 តេសំ ទុស្កន្ធិំ យេ តុម្ពេ ឯវិ សោកសកាយ
 ដីវិតេ មរណសកាយ ដីវិតេ អប្បេកធា អដ្ឋង្គសម-
 ញាតតំ ទុច្ចាសថំ ទុច្ចាសថ អប្បេកធា ឧ
 ទុច្ចាសថាតំ ។ ឯតេ មយំ កន្តេ អដ្ឋតត្ថេ អដ្ឋង្គ-
 សមញាតតំ ទុច្ចាសថំ ទុច្ចាសិស្សមាតិ ។

[៤៧] ឯតំ សមយំ កកវា វេសាលិយំ
 វិហរតិ មហាវាឧ ក្យជាតាវសាលាយំ ។ អថ ខោ
 មហាលិ លិច្ឆិ យេធន កកវា តេទុបសង្កម្មំ
 ទុបសង្កម្មិត្វា កកវង្គំ អភិវាធទ្វា ឯកមង្គំ ឯសិទិ ។
 ឯកមង្គំ ឯសិទ្ធា ខោ មហាលិ លិច្ឆិ កកវង្គំ ឯតទេវេច
 តោ ទុ ខោ កន្តេ ហេតុ តោ បទ្ធកាយោ ចាបស្ស
 កម្មស្ស កិរិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយាតិ ។

សាវកបេសំ វេ ឧបាសកាមី វេ អនាគាមី វេ បាទ
 ផលំ សោតៈ ពិត្តប្រាកដ វេ មាលសក្យៈ ចាំឡាយ អ្នកចាំឡាយ
 ចំជាឧបាសកាមី ការបាទឡូអ្នកភាពជាមនុស្ស អ្នកចាំឡាយនោះ
 បាទដោយកម្រ ឬក៏ថា អ្នកចាំឡាយ ជួនកាល បាទក្បែរ បាទសថ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ ជួនកាល មិនបាទក្បែរ ក្នុងដីក្រប្រកបដោយសោក
 និទិត្យ ក្នុងដីក្រប្រកបដោយមរណៈនិទិត្យយ៉ាងនេះ ។ បតិច្ឆេត្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន យើងចាំឡាយនេះ នឹងក្បែរឡូអ្នកបាទសថ ប្រកបដោយអង្គ ៨
 ចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃនេះ ត្រូវតែទៅ ។

[៤៨] សមិយមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ច្រើននឹងនៅក្នុងកុរុជាតា-
 សាលា នាមយាវេ ដ៏ត្រង់វិសាលិ ។ គ្រានោះ លិច្ឆិ ឈ្មោះ
 មហាលិ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាប
 ថ្វាយចង្ហែព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 លិច្ឆិ ឈ្មោះមហាលិ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បតិច្ឆេត្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបង្ខំ
 នៃកិរិយាធ្វើឲ្យកម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ។

លោកោ ទោ មហាលី ហេតុ លោកោ បទ្ទយោ ចាបស្ស
 កម្មស្ស កំរិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស បវត្ថយា
 គោសោ ទោ មហាលី ហេតុ គោសោ បទ្ទយោ ចាបស្ស
 កម្មស្ស កំរិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស បវត្ថយា
 មោហោ ទោ មហាលី ហេតុ មោហោ បទ្ទយោ
 ចាបស្ស កម្មស្ស កំរិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស
 បវត្ថយា អយោ ធិសោ មនសិការោ ទោ
 មហាលី ហេតុ អយោ ធិសោ មនសិការោ
 បទ្ទយោ ចាបស្ស កម្មស្ស កំរិយាយ ចាបស្ស
 កម្មស្ស បវត្ថយា មិច្ឆាបណ្ឌំហំតំ ទោ មហាលី
 ចិត្តំ ហេតុ មិច្ឆាបណ្ឌំហំតំ ចិត្តំ បទ្ទយោ ចាបស្ស
 កម្មស្ស កំរិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស បវត្ថយា ។
 អយំ ទោ មហាលី ហេតុ អយំ បទ្ទយោ ចាបស្ស
 កម្មស្ស កំរិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស បវត្ថយាតិ ។

មាសមហាលី លោកៈជាហេតុ លោកៈជាបច្ច័យនៃកិរិយាធ្វើខ្ញុំកម្មដ៏លា-
 មក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក មាសមហាលី គោសៈជាហេតុ
 គោសៈជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើខ្ញុំកម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ
 នៃកម្មដ៏លាមក មាសមហាលី មោហៈជាហេតុ មោហៈជាបច្ច័យ
 នៃកិរិយាធ្វើខ្ញុំកម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក មាស
 មហាលី អយោនិសាមនសិការៈ (ការមិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយ
 ទុបាយ) ជាហេតុ អយោនិសាមនសិការៈជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើខ្ញុំកម្ម
 ដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក មាសមហាលី ចិត្តវេល
 ចុក្កលដ៏កល់ខុស ជាហេតុ ចិត្តវេលចុក្កលដ៏កល់ខុស ជាបច្ច័យ
 នៃកិរិយាធ្វើខ្ញុំកម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ។
 មាសមហាលី នេជាហេតុ នេជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើខ្ញុំ
 កម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ។

កោ បទ កន្ត ហេតុ កោ បទយោ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស កំរិយាយ កល្យាណ-
 ស្ស កម្មស្ស បវត្ថយាតិ ។ អលោកោ
 ទោ មហាសិ ហេតុ អលោកោ បទយោ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស កំរិយាយ កល្យាណស្ស
 កម្មស្ស បវត្ថយា អនោសោ ទោ មហាសិ
 ហេតុ អនោសោ បទយោ កល្យាណស្ស
 កម្មស្ស កំរិយាយ កល្យាណស្ស កម្មស្ស
 បវត្ថយា អមោហោ ទោ មហាសិ ហេតុ
 អមោហោ បទយោ កល្យាណស្ស កម្មស្ស
 កំរិយាយ កល្យាណស្ស កម្មស្ស បវត្ថយា យោធិសោ
 មនសីកោកោ ទោ មហាសិ ហេតុ យោធិសោ មនសី-
 កោកោ បទយោ កល្យាណស្ស កម្មស្ស កំរិយាយ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស បវត្ថយា សម្មាបណិហិតំ
 ទោ មហាសិ ចិត្តំ ហេតុ សម្មាបណិហិតំ ចិត្តំ បទយោ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ
 នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ។ ម្ចាស់មហាសិ អលោកៈ
 (ការមិនលោភ) ជាហេតុ អលោកៈជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ
 នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅនៃកម្មដ៏ល្អ ម្ចាស់មហាសិ អតោសៈ (ការ
 មិនប្រទូស្ត) ជាហេតុ អតោសៈ ជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ
 នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ម្ចាស់មហាសិ អមាហាៈ (ការ
 មិនវង្វេង) ជាហេតុ អមាហាៈ ជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ
 នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ម្ចាស់មហាសិ យោធិសោមនសីកាៈ
 (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយធម៌) ជាហេតុ យោធិសោមនសីកាៈ
 ជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ
 ចិត្តដែលបុគ្គលដឹកលំត្រូវ ជាហេតុ ចិត្តដែលបុគ្គលដឹកលំត្រូវ ជាបច្ច័យ

កល្យាណស្ស កម្មស្ស កំរិយាយ កល្យាណស្ស
 កម្មស្ស ចរុត្តិយា ។ អយំ ទោ មហាលី ហេតុ
 អយំ បទូរោ កល្យាណស្ស កម្មស្ស កំរិយាយ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស ចរុត្តិយាតិ ។ នមេ ទោ
 មហាលី នស ធម្មា លោកេ ធន សំវិជ្ជយ្យំ
 នយំធន បញ្ញាយេថ អនម្មចរិយវិសមចរិយាតិ វា
 ធម្មចរិយសមចរិយាតិ វា ។ យស្មា ថ ទោ
 មហាលី នមេ នស ធម្មា លោកេ សំវិជ្ជន្តំ
 តស្មា បញ្ញាយនិ អនម្មចរិយវិសមចរិយាតិ វា
 ធម្មចរិយសមចរិយាតិ វាតិ ។

(៤៨) នសយមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា បព្វជិតេន
 អភិណ្ឌំ បទូរេត្តិតត្វា ។ តតមេ នស ។
 វេណ្ឌិយម្ហិ អជ្ឈបតតោតំ បព្វជិតេន អភិណ្ឌំ
 បទូរេត្តិតត្វំ បរាប្បដិតត្វា មេ វិវិកាតំ បព្វជិតេន
 អភិណ្ឌំ បទូរេត្តិតត្វំ អញ្ញោ មេ អាគម្យោ
 កាលីយោតំ បព្វជិតេន អភិណ្ឌំ បទូរេត្តិតត្វំ

នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ។ មហាលី នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ នៃ
 កិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ។ មហាមហាលី បើធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ
 មិនធម្មវិទានក្នុងលោកខេ ពាក្យថា អនម្មចរិយវិសមចរិយាតិ^(១) ពាក្យ
 ថា ធម្មចរិយសមចរិយាតិ^(២) ក៏មិនធម្មវិទ្យាភាវ ក្នុងលោកខេដែរ ។
 មហាមហាលី ព្រោះធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ មានប្រាកដក្នុងលោក ហេតុ
 ពោះបានជាពាក្យថា អនម្មចរិយវិសមចរិយាតិ ធម្មចរិយសមចរិយា
 តិ ទើបមានប្រាកដ ។

(៤៨) មហាភិក្ខុវាទិក្ខយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ បព្វជិតធម្មវិចារណា
 ណារឿយ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះអ្វីខុះ ។ គឺបព្វជិត ធម្មវិចារណា
 រឿយ ។ ថា ភាគអញ្ញាភាគយកនូវគេចដ៏ប្លែក អំពីគេចរបស់គ្រូហស្ថ ។
 បព្វជិតធម្មវិចារណារឿយ ។ ថា ការប្រព្រឹត្តិចិត្តិមន្តិក របស់
 ភាគអញ្ញាប្រព្រឹត្តិដាច់ ដោយបុគ្គលដទៃ ។ បព្វជិត ធម្មវិចារណា
 រឿយ ។ ថា ភាគប្បកិរិយាផ្សេងអំពីគ្រូហស្ថ ភាគអញ្ញាប្បកិរិយា ។

១ កិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅស្មើ បានដល់ការចំណងប្រព្រឹត្តិដោយអំណាចកុសលកម្មបទ ។
 ២ កិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅស្មើ បានដល់ការប្រព្រឹត្តិដោយអំណាចកុសលកម្មបទ ។ អន្តិកថា ។

[illegible]

បព្វជិត ឆប្បវិទិតារណារឿយៗថា ភាគអញមិនគង់ដៀលខ្លួនឯង ដោយ
 សីលធម៌បានទេឬទេ បព្វជិត ឆប្បវិទិតារណារឿយៗថា ពួកសព្វព្រហ្មចារី
 ជាព្រៃជន គយគន់មើលហើយ មិនគង់ដៀលភាគអញ ដោយសីលធម៌
 បានទេឬទេ បព្វជិត ឆប្បវិទិតារណារឿយៗថា ការប្រគល់ប្រាសនិកសចក
 សក្ខិនិសស្តាចាំងសស់ ដែលជាច្រើនប្បាញ ជាទីគាប់ចិត្ត នៃភាគអញ
 តែងមានជាបង្អាត ទេ បព្វជិត ឆប្បវិទិតារណារឿយៗថា ភាគអញមានកម្ម
 ជាបស់ខ្លួន មានកម្មជាទាយាទ មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជារង្វង់វិញ្ញាណ
 មានកម្មជាគ្រឿងរំលឹកឃើញ ភាគអញនឹងធ្វើនូវកម្មណា ល្អ ឬអាក្រក់
 ភាគអញគង់នឹងបានជាអ្នកទទួលយកនូវផល នៃកម្មនោះទៅទាំងអស់ ទេ
 បព្វជិត ឆប្បវិទិតារណារឿយៗថា យប់នឹងថ្ងៃចាំទ្បាយ ចេះតែ
 កន្លងទៅៗ តើភាគអញ បានធ្វើដូចម្តេចខ្លះហើយ ទេ បព្វជិត ឆប្បវិទិតា-
 រណារឿយៗថា សព្វថ្ងៃនេះ ភាគអញមានសច្ចកិរិយាច្រើន គ្រេកអរ
 គួនផ្ទុះដ៏ស្មោះត្រង់ ឬទេ ទេ បព្វជិត ឆប្បវិទិតារណារឿយៗថា ទុក្ខិ-
 មនុស្សធម៌ គឺធម៌ជាបស់មនុស្ស ដ៏ប្រសើរក្រៃលែង មានផលភាគ
 អញដែរឬ ធម៌ដ៏វិសេស ដែលគួរនឹងឃើញ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ

អង្គតោ សោហំ បដ្ឋិមេ កាលេ សព្វហ្មចារិហិ
ធុរដ្ឋា ន មង្គ្គ កវិស្សមីតំ បព្វជេតេន អភិណ្ឌំ
បព្វវត្ថុតព្វំ ។ នមេ ចោ ភិក្ខុវេ នស នម្មា
បព្វជេតេន អភិណ្ឌំ បព្វវត្ថុតព្វាតិ ។

(២៩) នសយំមេ ភិក្ខុវេ នម្មា បព្វជេតេន
អភិណ្ឌំ បព្វវត្ថុតព្វា សវិច្ឆា ។ កតមេ នស ។
សីតំ ឧណ្ហំ ជ័យន្តា បិដាសា ឧទ្ធារេ បស្សរោ
កាយសំវារេ វចីសំវារេ អាជីវសំវារេ ចោចោត្តរិកោ
កវិស្សាភេ ។ នមេ ចោ ភិក្ខុវេ នស នម្មា សវិច្ឆាតិ ។

(៣០) ឯតំ សមយេ កកវា សាវត្ថិយេ វិហរតិ
ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារមេ ។ តេន ចោ
ចន សមយេន សម្ពុហុលា ភិក្ខុ បញ្ចកត្តិ
បិណ្ឌចាតប្បជីក្កន្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្ខេបិណ្ឌ
សង្ខេបតិកា កណ្ឌនជាតា កាលហជាតា
វិរាជបញ្ញា អញ្ញាមតំ ឬទសត្តិហិ វិទុនន្តិ(១) ។

១. ម. វិទុនន្តិ វិរាជ ។

កក្កាអញ្ញបាតត្រាសំជីវហិយេ កក្កាអញ្ញនោះសព្វហ្មចារិហិ
សុរាគីកាលជាចំបំផុត(បរណសម័យ) ឆឹងមុខអំបៀមទេឬ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១០ យ៉ាងនេះឯង បព្វជេតប្បវិចារណារឿយៗ ។

(២៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលប៉ុន្មាននៅក្នុងសារៈ ១០
យ៉ាងនេះ បព្វជេតប្បវិចារណារឿយៗ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ។
គីត្រងាក់ ១ ភ្លៅ ១ សេចក្តីឃ្លាន ១ ស្រែក ១ ធារៈ ១ បស្សរៈ ១
សង្រួមកាយ ១ សង្រួមវាចា ១ សង្រួមក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិត ១
កវិស្សាភេ ដែលទាំងស្រុងរួមក្នុង ក្នុងកតាទៀត ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ដែលប៉ុន្មាននៅក្នុងសារៈ ។

(៣០) សម័យមួយ ព្រះជីមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតវេន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌចាត ក្នុងវេលាខាងក្រោយ
កក្កាហើយ អង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា កើតមានសេចក្តីប្រកួត
ប្រកាន់ឈ្មោះប្រកែក ឱ្យយាយចាក់ដោតគ្នា ដោយសំភែតគឺមាត់ ។

អដោ កកវា សាយណ្ណសមយំ បដិសល្លាហ
 វុដ្ឋិកោ យេន ឧបដ្ឋានសាលា តេទុបសង្កម្មំ
 ឧបសង្កម្មិតា បញ្ញត្តេ អាសនេ ធិសីទំ ។
 ធិសន្នំ ទោ កកវា កិក្ខុ អាមន្តេសី កាយ-
 ទុក្ខ កិក្ខុវេ ឯតវហំ កាយាយ សន្និសីទ្ធ(១)
 តា ប បទ វោ អន្តរកថា វិប្បកតាតិ ។
 ឥទ មយំ កន្តេ បន្ទាភត្តំ បិណ្ឌចាតប្បដក្កន្តា
 ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និសីទ្ធ សន្និបត៌តា កណ្ឌ-
 ជាតា កលហជាតា វិវាទបន្ទា អញ្ញាមញ្ញំ
 មុទសត្តិហំ វិទុទន្តា វិហារមាតិ ។ ទ ទោ
 បទេតំ កិក្ខុវេ តុត្តាតំ បដិវបំ កុលបុត្តានំ សន្ទា
 អការស្មា អនការិយំ បទ្ធវិការំ យំ តុម្ពេ កណ្ឌ-
 ទជាតា កលហជាតា វិវាទបន្ទា អញ្ញាមញ្ញំ
 មុទសត្តិហំ វិទុទន្តា វិហារយោជ ។ ទសយំមេ កិក្ខុវេ
 ទន្ទា សារាណិយា មិយការណា គុករណា សង្កហាយ
 អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯតីការាយ សំវត្ថន្តិ ។

១ ម. ធិន្ទរេ សន្និបត៌កនី ធាហេ អន្តិ ។

គ្រានោះ គ្រង់មានព្រះភាគ ព្រង់រេញចាកចំពូលសម្លំ ក្នុងសាយណ្ណ-
 សម័យ ក៏ចូលទៅក្រុមបង្គានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏គង់លើតាសនៈ ដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះគ្រង់មានព្រះ
 ភាគព្រង់គង់ហើយ ក៏គ្រាស់ហៅក៏តុំទាំងឡាយថា ម្ចាស់ក៏តុំទាំងឡាយ
 អម្បាញ់មិញនេះ អ្នកទាំងឡាយ អង្គុយប្រជុំគ្នាដោយកថាដូចម្តេច ចុះ
 អន្តរកថាដូចម្តេច ដែលអ្នកទាំងឡាយធ្វើមិនទាន់ដាច់ស្រេច ។ បក្ស
 ព្រះអង្គដំបំរើន ក្នុងទីនេះ យើងទុំទាំងឡាយ ត្រូវបំបែកអំពីបិណ្ឌចាត
 ក្នុងវេលាខាងក្រោយអង្គ ហើយអង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងក្រុមបង្គានសាលា ក៏
 កើតមានសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ឈ្លោះប្រកែក និងយាយចាត់ដាច់គ្នា
 ដោយលំពែងគំរាម ។ ម្ចាស់ក៏តុំទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មាន
 សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ឈ្លោះប្រកែក និងយាយចាត់ដាច់គ្នា ដោយលំ-
 ពែងគំរាម ព្រោះហេតុណា ហេតុនេះ មិនសមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ជាតុលបុគ្គ អ្នកមានសង្ខារចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្ទះសាលារឿយ ។
 ម្ចាស់ក៏តុំទាំងឡាយ ឆម ១០ យ៉ាងនេះ ជាធម៌គួរលើករក្សា ធ្វើផ្លូវ
 សេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើផ្លូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្រ្គោះគ្នា
 ដើម្បីមិនខាស់វែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀង ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។

កតមេ ធន ។ ឥត កំចាត កំចាត សីលវា
 ហោតិ ចាតិមោក្ខសំវាសំវាតោ វិហាតិ អាចារកោច-
 សម្បត្តោ អនុមាត្តសុ វាជ្ជសុ កយទស្សន៍
 សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ យេឃ្មី កំចាត
 កំចាត សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាធាយ សិក្ខតិ
 សិក្ខាបទេសុ អយេឃ្មី ធម្មា សាវណីយោ មិយការ-
 ណោ កុក្ការណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គីយា
 ឯកីការាយ សំវត្ថតិ ។ មុន ចេវ កំចាត កំចាត
 ពហុស្សតោ ហោតិ សុតទេវ សុតសង្ខតយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកាស្សណោ មជ្ឈិកាស្សណោ
 ចរិយាសាទកាស្សណោ សាត្ថំ សព្វញ្ញំ
 កោវេលចរិយុត្តំ ចរិយុត្តំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវធន្តំ
 កថាវចាស្ស ធម្មា ពហុស្សតោ ហោតិ ធន
 វេសា ចរិយតា មនសាទុបេក្ខតា ធម្មិយា សុឃ្ម-
 ដិវត្តា ។ យេឃ្មី កំចាត កំចាត ពហុស្សតោ ហោតិ ។ បេ ។

ធម៌១០ យ៉ាង កើតចេញចុះ ។ ម្ចាស់កំចាតឱ្យយ កំចាតសាសនា
 នេះ ជាអ្នកមានសីល សង្ឃមក្នុងបាតិមាត្រសំរិះ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈ
 ទាំងឡាយ ឃើញភ័យក្នុងចិត្តចាំឱ្យយ សូម្បីបង្ខំចបង្ខំ សមា-
 ចានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទចាំឱ្យយ ។ ម្ចាស់កំចាតឱ្យយ កំចាតជាអ្នក
 មានសីល ។ បេ ។ សមាចានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទចាំឱ្យយ ដោយ
 ហេតុណា នេះជាធម៌ គួរលំកេតគ្នា ធ្វើខ្លាសចក្ខុស្រឡាញ់ ធ្វើខ្លា
 សេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនខាស់ខែងគ្នា ដើម្បី
 សេចក្តីព្រមព្រៀង ដើម្បីមូលដ្ឋាន ១ ។ ម្ចាស់កំចាតឱ្យយ
 មួយទៀត កំចាតពហុស្សត ច្រឡំខ្លាចខ្លាច ដែលខ្លាចខ្លាចស្តាប់
 ហើយ សន្សំទុកខ្លាចខ្លាច ដែលខ្លាចខ្លាចស្តាប់ហើយ ធម៌ចាំឱ្យ
 ឱ្យយណា មានលំអបទដ៏ម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង
 ប្រកាសខ្លាចព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមចាំឱ្យអត្ត ចាំឱ្យគ្នា ដ៏ចរិយុត្ត
 ចរិយុត្តចាំឱ្យអស់ ធម៌ចាំឱ្យយមានសភាពដូច្នេះ កំចាតនិង កំ
 បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក ចាំស្តាប់រត់រត់ ជាកំចាត ក្នុងវិគ្គ
 ព្រាស់ដ៏ឆ្លាស់ដោយចិត្ត ។ ម្ចាស់កំចាតឱ្យយ កំចាតពហុស្សត ។ បេ ។

ដង្ហែង ឥឡូវដើរថ្វាយ អយម្យំ ធម្មោ សាកណីយោ ចិយក-
 រណោ ឥន្ទករណោ សង្កហាយ អវិភាយ សាមគ្គីយា
 ឯកីការិយ សំវត្ថុតិ ។ ធុន ធម៌កិក្ខុវេ កិក្ខុកល្យាណ-
 វិញ្ញាណោតិ កល្យាណសមាធម្មោ កល្យាណសម្ម-
 វត្ថោ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កល្យាណវិញ្ញាណោ កល្យា-
 ណសមាធម្មោ កល្យាណសម្មវត្ថោ អយម្យំ ធម្មោ
 សាកណីយោ ចិយករណោ ឥន្ទករណោ សង្កហាយ
 អវិភាយ សាមគ្គីយា ឯកីការិយ សំវត្ថុតិ ។ ធុន
 ធម៌ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សុវតោ ហោតិ សោវចស្ស-
 ករណេហិ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ទមោ បដក្ខិ-
 ណត្តាហិ អនុសាសនំ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សុវតោ ហោតិ សោវចស្សករណេហិ ធម្មេហិ
 សមន្តាគតោ ទមោ បដក្ខិណត្តាហិ អនុសាសនំ
 អយម្យំ ធម្មោ សាកណីយោ ចិយករណោ
 ឥន្ទករណោ សង្កហាយ អវិភាយ សាមគ្គីយា

ចេដីន្ត ដោយចិដ្ឋិ ដោយហេតុណា នេះជាធម៌កុរុលីកកត្តា
 ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បី
 មូលមិត្តភាព ១ ។ ខ្លាលក្ខណ៍ទាំងឡាយ មួយទៀត ក៏ក្លាយមិត្ត
 មានសំឡាញ់ សមគម្ពីរមិត្តភាព ។ ខ្លាលក្ខណ៍ទាំងឡាយ ក៏ក្លាយ
 មិត្តភាព មានសំឡាញ់ សមគម្ពីរមិត្តភាព ដោយហេតុណា
 នេះ ជាធម៌កុរុលីកកត្តា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បី
 សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ១ ។ ខ្លាលក្ខណ៍ទាំងឡាយ
 មួយទៀត ក៏ក្លាយមិត្តភាពដោយ ប្រកបដោយធម៌ជាគ្រឿងធ្វើនូវ
 ការជាអ្នកប្រដៅដោយ ជាអ្នកអន់ធ្ងរ ទទួលយកនូវការប្រៀនប្រដៅ
 ដោយចំណែកខាងស្តាំ ។ ខ្លាលក្ខណ៍ទាំងឡាយ ក៏ក្លាយមិត្តភាពដោយ
 ប្រកបដោយធម៌ជាគ្រឿងធ្វើនូវការ ជាអ្នកប្រដៅដោយ ជាអ្នកអន់ធ្ងរ
 ទទួលយកនូវការប្រៀនប្រដៅ ដោយចំណែកខាងស្តាំ ដោយហេតុណា
 នេះ ជាធម៌កុរុលីកកត្តា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីព្រមព្រៀងគ្នា

ឯកីកាកាយ សំវត្ថុតិ ។ មុន ចមរំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ យាធិ តាធិ សព្វហ្មចារិធំ ឧទ្ទារចាធិ
 ភីក្ខុវេយាធិ តត្ថ ធនត្ថា ហោតិ អនលសោ
 តត្រុចាយាយ វីម៌សាយ សមន្នាគតោ អលំ
 កាតុំ អលំ សំវិធាតុំ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 យាធិ តាធិ សព្វហ្មចារិធំ ឧទ្ទារចាធិ ភីក្ខុវេ-
 យាធិ តត្ថ ធនត្ថា ហោតិ អនលសោ តត្រុ-
 ចាយាយ វីម៌សាយ សមន្នាគតោ អលំ កាតុំ អលំ
 សំវិធាតុំ អយម្យំ ធម្មោ សាវណីយោ បិយករណោ
 កុក្ករណោ សង្កហាយ អវិវាធាយ សាមគ្គិយា
 ឯកីកាកាយ សំវត្ថុតិ ។ មុន ចមរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្ម-
 កាមោ ហោតិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្ម អភិវិធម្ម
 ឧទ្ទារចាមុដ្ឋោ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្មកាមោ
 ហោតិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្ម អភិវិធម្ម
 ឧទ្ទារចាមុដ្ឋោ អយម្យំ ធម្មោ សាវណីយោ

ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិច្ចការ
 ណាមួយ ធំ ឬ តូច របស់សព្វហ្មចារិបុគ្គលទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
 ប៉ុនប្រសប់ មិនខ្វល់ច្រអូស ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះ ប្រកបដោយ
 ទុបាយជាគ្រឿងពិចារណា ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះជា អ្នកធ្វើ អ្នកចាត់ចែង ។
 ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិច្ចការណាមួយ ធំ ឬ តូច របស់សព្វហ្មចារិ-
 បុគ្គលទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប៉ុនប្រសប់ មិនខ្វល់ច្រអូស ក្នុងកិច្ចការទាំង
 នោះ ប្រកបដោយទុបាយជាគ្រឿងពិចារណា ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះជា អ្នក
 ធ្វើ អ្នកចាត់ចែង ដោយហេតុណា នេះជាធម៌អរិយករគ្នា ធ្វើខ្លួនសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ធ្វើខ្លួនសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បី
 មិនចាស់ខែងគ្នា ដើម្បីព្រមគ្រឿងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។ ខ្មាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាផ្លូវផ្សេង មានការហៅរកដោយ
 ពាក្យជាច្រើនស្រឡាញ់ អ្នកមានសេចក្តីរីករាយ ដំណើសលុបក្នុងអភិធម្ម ក្នុង
 អភិវិធម្ម ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាផ្លូវផ្សេង មានការហៅ
 រកដោយពាក្យជាច្រើនស្រឡាញ់ អ្នកមានសេចក្តីរីករាយ ដំណើសលុប ក្នុង
 អភិធម្ម ក្នុងអភិវិធម្ម ដោយហេតុណា នេះ ជាធម៌អរិយករគ្នា

មិយករណា កុករណា សង្កាយ អវិកាយ
 សាមគ្គីយា ឯកភាវយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចប្ប
 កំភូត កំភូ អារទ្ធវិយោ វិហារតិ អកុសលាចំ
 ធម្មាចំ បហាធាយ កុសលាចំ ធម្មាចំ ឧបសម្ប-
 ធាយ ថាមក ធម្មបរក្កមោ អធិក្ខត្តុកោ កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ ។ យឃ្យំ កំភូត កំភូ អារទ្ធវិ-
 យោ វិហារតិ អកុសលាចំ ធម្មាចំ បហាធាយ
 កុសលាចំ ធម្មាចំ ឧបសម្បធាយ ថាមក
 ធម្មបរក្កមោ អធិក្ខត្តុកោ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 អយឃ្យំ ធម្មោ សាវណិយោ មិយករណា
 កុករណា សង្កាយ អវិកាយ សាមគ្គីយា
 ឯកភាវយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចប្ប កំភូត កំភូ
 សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតិវិកាចិវបិណ្ឌចាតសេនាសន-
 តិលាឧប្បទ្វយភេសជ្ជបិក្ខារេន ។ យឃ្យំ កំភូត
 កំភូ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតិវិកាចិវ-
 បិណ្ឌចាតសេនាសនតិលាឧប្បទ្វយភេសជ្ជបិក្ខារេន

ធ្វើទៅសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើទៅសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា
 ដើម្បីមិនខាស់វែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។
 ម្ចាស់កំភូតិឡាយ មួយទៀត កំភូតជាអ្នកប្រាជ្ញព្យាយាម ដើម្បីលះ
 បង្កើតកុសលធម៌ ដើម្បីធ្វើឲ្យកុសលធម៌ឲ្យបរិច្ចេក ជាអ្នកមានកំ-
 រៀងមានសេចក្តីប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់ចុះក្នុងកុសលធម៌ ។ ម្ចាស់
 កំភូតិឡាយ កំភូតជាអ្នកប្រាជ្ញព្យាយាម ដើម្បីលះបង្កើតកុសល
 ធម៌ ដើម្បីធ្វើឲ្យកុសលធម៌ ឲ្យបរិច្ចេក ជាអ្នកមានកំរៀង មានសេចក្តី
 ប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់ចុះក្នុងកុសលធម៌ ដោយហេតុណា នេះ
 ជាធម៌ក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើទៅសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនខាស់វែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រម
 ព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។ ម្ចាស់កំភូតិឡាយ មួយទៀត
 កំភូតជាអ្នកសម្ភាស ដោយចិវ បិណ្ឌចាត សេនាសនៈ
 តិលាឧប្បទ្វយភេសជ្ជបិក្ខារ ភាមមាន ភាមបាទ ។ ម្ចាស់កំភូតិ
 ឡាយ កំភូតជាអ្នកសម្ភាស ដោយចិវ បិណ្ឌចាត
 សេនាសនៈ តិលាឧប្បទ្វយភេសជ្ជបិក្ខារ ភាមមាន ភាមបាទ

អយម្យំ នធម្មា សាវណីយោ ចិយករណោ
 កុកុករណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គីយោ
 ឯកភិកាភយ សំវត្ថុតំ ។ មុន ចបរំ កំកុវេ
 កំកុ សតិមា ហោតិ បរមន សតិធមេត្តេន
 សមម្ពាគតោ ចិរកតម្យំ ចិរកាសិតម្យំ សវិតា
 អនុស្សវិតា ។ យម្យំ កំកុវេ កំកុ សតិមា
 ហោតិ បរមន សតិធមេត្តេន សមម្ពាគតោ ចិរកតម្យំ
 ចិរកាសិតម្យំ សវិតា អនុស្សវិតា អយម្យំ នធម្មា
 សាវណីយោ ចិយករណោ កុកុករណោ សង្កហាយ
 អវិវាទាយ សាមគ្គីយោ ឯកភិកាភយ សំវត្ថុតំ ។

ដោយហេតុណា នេះ ជាធម៌គួរលើករក្សា ធ្វើឱ្យសេចក្តីស្រឡាញ់
 ធ្វើឱ្យសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិន
 ចាស់ទៃនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកបដោយ
 ស្មារតី ទំនិកាវៈជាអ្នកបានប្រាថ្នាចាស់ពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរ លើកឃើញ
 រឿយៗ ឱ្យកិច្ច ដែលខ្លួនធ្វើយូរហើយផង ឱ្យសំដី ដែលខ្លួននិយាយយូរ
 ហើយផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកប
 ដោយស្មារតី ទំនិកាវៈជាអ្នកបានប្រាថ្នាចាស់ពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរ លើកឃើញ
 រឿយៗ ឱ្យកិច្ច ដែលខ្លួនធ្វើយូរហើយផង ឱ្យសំដី ដែលខ្លួននិយាយ
 យូរហើយផង ដោយហេតុណា នេះ ជាធម៌គួរលើករក្សា ធ្វើឱ្យ
 សេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើឱ្យសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា
 ដើម្បីមិនចាស់ទៃនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។ ។

បុរេ ចបរិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ បញ្ញា ហោតិ
 ឧទយត្ថតាមិធិយា បញ្ញាយ សមន្នាកតោ អវិយាយ
 ធិត្វធិកាយ សម្មាទុក្ខត្វយតាមិធិយា ។ យឃ្យ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ បញ្ញា ហោតិ ឧទយត្ថតាមិធិយា
 បញ្ញាយ សមន្នាកតោ អវិយាយ ធិត្វធិកាយ
 សម្មាទុក្ខត្វយតាមិធិយា អយេឃ្យំ នម្មោ សាកណីយោ
 មិយការណា កុក្ការណា សង្កហាយ អវិវាទាយ
 សាមគ្គិយា ឯកភាវាយ សំវត្ថុតិ ។ នមេ ទោ
 កិក្ខុវេ ននរ នម្មា សាកណីយោ មិយការណា
 កុក្ការណា សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា
 ឯកភាវាយ សំវត្ថុតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុចំណង់ឡាយ មួយវិញ្ញាទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានបញ្ញា ប្រកប
 ដោយបញ្ញា ដែលអាចកំណត់នូវការកើតឡើង និងសេចក្តីវិនាសទៅ
 (នៃឧបដ្ឋានៈ) ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងទំលាយបង្ខំនូវកិលេស
 ជាធម្មជាតិ ដល់នូវការអស់ទៅនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណង់ឡាយ
 ភិក្ខុជាអ្នកមានបញ្ញា ប្រកបដោយបញ្ញា ដែលអាចកំណត់នូវការកើត
 ឡើង និងវិនាសទៅ ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងទំលាយបង្ខំនូវ
 កិលេស ជាធម្មជាតិ ដល់នូវកិរិយាអស់ទៅនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ដោយ
 ហេតុណា នេះជាធម៌គួរលើកកេត្តា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនចាស់វែងគ្នា
 ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណង់
 ឡាយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ជាធម៌គួរលើកកេត្តា ធ្វើនូវសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិន
 ចាស់វែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។

ពស្សទ្ធានំ

វិសនា ឡេ ច អូណមិ
កុសិន្ទារា បេសេនេ
សក្កា មហាលិ ធម្មា(១) ច
សិវិដ្ឋា ច កណ្ឌបាតិ ។

• ១. ឧ. ឧ. សក្កា មហាលិ ធម្មា ៣ ។

ឧទ្ទានុនៃអក្កោសវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីវិវាទ ១ វិវាទមូលពីរលើក ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
គន្ថក្នុងគរុសុំនាង ១ ចោសក្នុងការចូលទៅក្នុងក្នុងដ-
ប្បី ១ សក្យទុបាសក ១ លិង្គី ឈ្មោះមហាលិ ១ ធម៌ដែល
ចេញពីគន្ថរោងពាក្យយោ ១ ធម៌ដែលបិទនៅក្នុងសរីរៈ ១
ពួកក៏ត្រូវមានសេចក្តីប្រកួតប្រជាន់គ្នា ១ ។

សិល្បៈវិទ្យា បរិមា

[៩១] ឯតំ សមយំ ភគវា សាវត្ថុយំ វិចារតិ
ដេវតាម អនាថមិណ្ឌុកាស្ស អាវមេ ។ តត្រ ទោ
ភគវា ភិក្ខុ អាបន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ ភនន្តតំ តេ
ភិក្ខុ ភគវតា ចច្ចុស្សសុំ ។ ភគវា ឯតន្តេវ
ចោ ធម៌ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចរចិត្តចរិយាយ ឡាសលោ
ហោតិ អថ សចិត្តចរិយាយឡាសលោ ភវិស្សាណតិ(១)។
ឯវញ្ជិ វេ ភិក្ខុវេ សិវត្ថិតតំ ។ តាថត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សចិត្តចរិយាយឡាសលោ ហោតិ ។ សេយ្យថាថិ
ភិក្ខុវេ ឥត្ថំ វា ធម៌សោ វា ធម៌ហេ យុវា មណ្ឌនតា
ជាតិគោ អាធារស វា ចរិកុន្តេ ចរិយាធាតេ អន្ត
វា ឧទកបត្តេ សកំ ពុទ្ធនិមិត្តំ ចច្ចុវត្តមាធា
សថ តត្ថ ចស្សតិ វជំ វា អម្ព័ណំ វា
តស្សវ វជស្ស វា អម្ព័ណស្ស វា ចហាធាយ វាយមតិ

១ ឆ. ម. សចិត្តចរិយាយឡាសលោ ភវិស្សាណតិ ។

សិល្បៈវិទ្យា ទី ១

[៩២] សមយម្ហ ព្រាជីមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅក្នុងវត្ត
ដេវតាម របស់អនាថមិណ្ឌុកាស្ស ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះ
ឯង ព្រាជីមានព្រះភាគ ច្រើនគ្រាន់ហៅភិក្ខុពុទ្ធជា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ពុទ្ធជា ដូច្នេះ ។ ភិក្ខុពុទ្ធជា ទទួលបានព្រះភាគនៃព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា ព្រះកុណាព្រះអង្គ ។ ព្រាជីមានព្រះភាគ បានគ្រាន់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធជា បើភិក្ខុមិនទាន់ក្នុងវត្តនៃព្រះអង្គទេ ត្រូវតែថា
យើងពុទ្ធជា គួរជាអ្នកធានា ក្នុងវត្តនៃព្រះអង្គរបស់ខ្លួន ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុពុទ្ធជា អ្នកពុទ្ធជា ឲ្យសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ពុទ្ធជា ចុះភិក្ខុជាអ្នកធានាក្នុងវត្តនៃព្រះអង្គរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការដូច
ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធជា ដូចជាស្រ្តីឬបុរស ក៏ចេះដឹងន័យ ប្រកបដោយ
ជាតិវាអ្នកស្ម័គ្រស្ម័គ្រ កាលពិចារណាមើលខ្លួនស្រពោលមុខរបស់ខ្លួន
ក្នុងកញ្ចក់ដែលចិស្សឡើង ឬក្នុងកាដេចកញ្ចក់ថ្នាំប្រើយញ្ជូល ឬ កន្លែង
ក្នុងកញ្ចក់នោះ វែងព្យាយាម ដើម្បីលះចងខ្លួនឬ ឬ កន្លែងនោះចេញ

សំគាល់ដូច្នេះត្រូវ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ អសំគា-
 លំដូច្នេះត្រូវ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សាវន្តកាយោ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ អសាវន្តកាយោ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមិ កុស្ថិនោ ទុ ទោ តហុលំ
 វិហារមិ អារន្តរិយោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ
 អសាមាហិនោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សមា-
 ហិនោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ ។ សេ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ បទ្ទវេក្ខុមាដោ ឯវំ ជាធាតុ អភិជ្ឈាលុ
 តហុលំ វិហារមិ ព្យាបដ្ឋត្រោ តហុលំ វិហារមិ
 ដីនមិទ្ធបវិយុដ្ឋត្រោ តហុលំ វិហារមិ ឧទ្ធតោ តហុលំ
 វិហារមិ វិច័ត្តិនោ តហុលំ វិហារមិ កោដលោ
 តហុលំ វិហារមិ សំគាល់ដូច្នេះត្រូវ តហុលំ វិហារមិ
 សាវន្តកាយោ តហុលំ វិហារមិ កុស្ថិនោ តហុលំ
 វិហារមិ អសាមាហិនោ តហុលំ វិហារមិ ។

កក្កាអញ ជាអ្នកមានចិត្តស្រឡាញ់ច្រើន ឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ ជាអ្នកមាន
 ចិត្តមិនស្រឡាញ់ច្រើន ឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ ជាអ្នកមានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន
 ឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ មានកាយមិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ មាន
 សេចក្តីខ្ជិលច្រអូសច្រើន ឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ មានព្យាយាមប្រាជ្ញាហើយ
 ច្រើន ឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ មានចិត្តមិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ មានចិត្ត
 ខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកត្តាកាលពិចារណាដឹងយ៉ាង
 នេះថា កក្កាអញ មានអត់ដូច្នេះច្រើន កក្កាអញ មានចិត្តព្យាបាទច្រើន
 កក្កាអញ ត្រូវប៉ិនម៉ែទ្វះប៉ិនច្រើន កក្កាអញ មានចិត្តអវិជ្ជាអណ្តូង
 ច្រើន កក្កាអញ មានវិចិត្រច្រើន កក្កាអញ មានសេចក្តីក្រោចច្រើន
 កក្កាអញ មានចិត្តស្រឡាញ់ច្រើន កក្កាអញ មានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន
 កក្កាអញ ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូសច្រើន កក្កាអញ មានចិត្តមិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន ។

តេជ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ តេសំយេវ ចាបកាឯ អកុ-
 សលាធិ ធម្មាធិ បរាណាយ អធិមន្តា ធម្មោ ច
 វយាហោ ច ឧស្សហោ ច ឧស្សន្ត្រ្យ ច អប្បជីវិធិ
 ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ច កាណិយំ ។ សេយ្យ-
 ថាបិ កិក្ខុវេ អាធិត្តចេលោ វា អាធិត្តសីសោ វា
 កាស្ស ចេលស្ស វា សីសស្ស វា និព្វាបនាយ
 អធិមន្តំ ធម្មញ្ច វយាមញ្ច ឧស្សហញ្ច ឧស្ស-
 ន្ត្រ្យញ្ច អប្បជីវិធិញ្ច សតិញ្ច សម្មជញ្ញញ្ច
 កាណិយំ ។ ឯវេ កិក្ខុវេ តេជ កិក្ខុវេ តេសំ
 យេវ ចាបកាឯ អកុសលាធិ ធម្មាធិ បរាណាយ
 អធិមន្តា ធម្មោ ច វយាហោ ច ឧស្សហោ ច
 ឧស្សន្ត្រ្យ ច អប្បជីវិធិ ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ច
 កាណិយំ ។ សចេ បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ បទវេក្ខុមាថោ
 ឯវិ ជាតាតិ អនិកជ្ឈាណុ ពហុលំ វិហារមិ អន្យាបន្នចិត្តោ
 ពហុលំ វិហារមិ វិតតដ៏ឯវិន្នោ ពហុលំ វិហារមិ

ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុវេនោះ គប្បីធ្វើឲ្យសេចក្តីប៉ិនប៉ងផង សេចក្តី
 ព្យាយាមផង ឫម្នាគផង សេចក្តីប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិន
 ញ្ញាតផង សតិផង សម្មជញ្ញៈផង ឲ្យរលីសលុប ដើម្បីលះបង់ឲ្យកំរិត
 អកុសលធម៌ ដ៏លាមកតាំងនៅចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ដូចជា
 សំពត់ដែលភ្លើងនេះ ឬ ក្បាលដែលភ្លើងនេះ ឬ គុលគប្បីធ្វើឲ្យសេចក្តី
 ប៉ិនប៉ងផង ព្យាយាមផង ឫម្នាគផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនញ្ញាត
 ផង សតិផង សម្មជញ្ញៈផង ឲ្យរលីសលុប ដើម្បីលះបង់ឲ្យកំរិត ឬ ក្បាល
 នោះឯង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុវេនោះ គប្បីធ្វើឲ្យ
 សេចក្តីប៉ិនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីឫម្នាគផង ប្រឹងប្រែង
 ផង សេចក្តីមិនញ្ញាតផង សតិផង សម្មជញ្ញៈផង ឲ្យរលីសលុប
 ដើម្បីលះបង់ឲ្យកំរិតអកុសលធម៌ ដ៏លាមកតាំងនៅ ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បើភិក្ខុកាលពិចារណា ដឹងយ៉ាង
 នេះថា កាត្មាអញ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន កាត្មាអញ ជាអ្នក
 មានចិត្តមិនព្យាបាទច្រើន កាត្មាអញ ជាអ្នកប្រាសចាកជីវិតច្រើន

អនុក្ខេប តហ្មល់ វិហារមិ ត្រៃវិចិត្រោ តហ្មល់
 វិហារមិ អក្កោនោ តហ្មល់ វិហារមិ អស័-
 ក្កេល្យដិវិចិត្រោ តហ្មល់ វិហារមិ អសារទ្ធកាយោ
 តហ្មល់ វិហារមិ អារទ្ធវិយោ តហ្មល់ វិហារមិ សមា-
 ហិតោ តហ្មល់ វិហារមិ ។ តេជ កិក្ខុវេ កិក្ខុវា
 តេសុយេវ កុសលេសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ទុក្ខវិ
 កសវាជំ ឧយាយ យោតោ កាលាយោតិ ។

(៥២) តត្រ ទោ អាយស្មា សាវ័យុត្តោ កិក្ខុ
 អមន្តេមិ អារុសោ កិក្ខុវេតិ ។ អារុសោតិ ទោ
 តេ កិក្ខុ អាយស្មាតោ សាវ័យុត្តស្ស បទ្ធស្សោសុំ ។
 អាយស្មា សាវ័យុត្តោ ឯតទ្ធកេត ហោ តេ អារុសោ
 កិក្ខុ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ ហោតិ អដ
 សច្ចបរិយាយកុសលោ កវិស្សោមាតិ ។ ឯវត្ថុ
 វេ អារុសោ សិក្ខិតំ ។ កតញ្ញារុសោ
 កិក្ខុ សច្ចបរិយាយកុសលោ ហោតិ ។

កត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនកណ្តាលច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នកទូទាត់
 ចិត្តច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីគ្រោធច្រើន កត្តា
 អញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនស្រព្វច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នកមានកាយ
 មិនទូលំទូលាយច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នកប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមច្រើន កត្តា
 អញ ជាអ្នកមានចិត្តខ្លាចខ្លួនច្រើន ។ ម្ចាស់កិត្តុកិច្ចខ្សោយ កិត្តុកិច្ច
 កាំងនៅក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះ ធ្វើព្យាយាម ដើម្បីឱ្យកសល់ទៅនៃកសលៈ
 ទាំងព្យាយាមទៅ ។

(៥២) ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសាវ័យុត្តដ៏មានអាយុ ហៅកិត្តុកិច្ច
 ខ្សោយថា ម្ចាស់កិត្តុកិច្ចទាំងព្យាយាម ។ ក្នុងកិត្តុកិច្ចនោះទទួល
 ស្តាប់ថេរវេទ របស់ព្រះសាវ័យុត្តដ៏មានអាយុថា កុណាអារុសោ ។
 ព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មានអាយុ បានតាមពាក្យនេះថា ម្ចាស់កិត្តុកិច្ចទាំង
 ព្យាយាម បើកិត្តុកិច្ចខ្លាស់ ក្នុងកំរិតចិត្តបុគ្គលឯទៀត ត្រូវគិតថា យើង
 ទាំងព្យាយាម គួរជាអ្នកខ្លាស់ ក្នុងកំរិតចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ម្ចាស់កិត្តុកិច្ចទាំង
 ព្យាយាម អ្នកទាំងព្យាយាម គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់កិត្តុកិច្ចទាំងព្យាយាម
 ចុះកិត្តុកិច្ចខ្លាស់ ក្នុងកំរិតចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។

សេយ្យជាមិ អាវុសោ វេត្តិ វា ធុរិសោ វា ធិហារោ យុវា
 មណ្ឌានតាជាតំតោ វាធានេ វា បរិសុទ្ធេ បរិយាធានេ
 អន្តេ វា ធិនកបត្តេ សាតំ មុខនិមិត្តំ បទូរេក្ខមាធា
 សាទេ តត្ថ បស្សតិ វជំ វា អង្គណំ វា តស្សេវ វជស្ស
 វា អង្គណាស្ស វា បហាធាយ វាយមតំ ចោ ចេ
 តត្ថ បស្សតិ វជំ វា អង្គណំ វា តេវេវត្ថមធា
 ហោតិ បរិបុណ្ណាបង្កប្បោ លាភា វត មេ បរិសុទ្ធំ
 វត មេតិ ឯវមេវ ចោ អាវុសោ ភិក្ខុធា បទូរេ
 ក្ខណា តហុតាវា ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 អភិជ្ឈាសុ ទុ ចោ តហុលំ វិហារមំ អភិជ្ឈាសុ
 ទុ ចោ តហុលំ វិហារមំ ល្បាបដ្ឋចំតោ ទុ ចោ
 តហុលំ វិហារមំ អត្យាបដ្ឋចំតោ ទុ ចោ តហុលំ
 វិហារមំ ជីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋតោ ទុ ចោ តហុលំ
 វិហារមំ វិភត្តជីនមិទ្ធា ទុ ចោ តហុលំ វិហារមំ
 ទុ ចោ ទុ ចោ តហុលំ វិហារមំ

ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តី ឬ បុរស ក៏រៀន ជំនង់
 ប្រកបដោយជំនំ ជាអក្ខរិត ឬ កាលពិចារណាមើលស្រមោល
 របស់ខ្លួន ក្នុងកន្លែង ដែលបរិសុទ្ធផ្សំផងឬក្នុងការជំនុំក្នុង បើឃើញ
 ចូល ឬ កន្លែងក្នុងកន្លែង ក៏រឹមត្បាយមេលរបង់នូវចូល ឬ កន្លែង
 នោះចេញ បើមិនឃើញចូល ឬ កន្លែងនោះទេ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ មាន
 គ្រូប្រុងប្រគាន់ ដោយហេតុនោះថា ឬ ភាគអញ មានលាភ ឬ ភ្នំ
 (ឬ) របស់ភាគអញ បរិសុទ្ធ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អាវុសាទាំង
 ឡាយ ទេមេយ្យ ដូចជា ការពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 រឹមត្បាយបញ្ចុះច្រើន ដល់កិត្យុ ភាគអញ ជាអ្នកមានអភិជ្ឈា
 ច្រើន ឬ ភ្នំ ភាគអញ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន ឬ ភ្នំ ភាគ
 អញ មានចិត្តត្រេកអរច្រើន ឬ ភ្នំ ភាគអញ ត្រូវចំនិមិត្តច្រើន
 ឬ ភ្នំ ភាគអញ មិនមានចិត្តត្រេកអរច្រើន ឬ ភ្នំ ភាគអញ ប្រាស
 ចាកចំនិមិត្តច្រើន ឬ ភ្នំ ភាគអញមានចិត្តអវិណិស្តាភាពច្រើន ឬ ភ្នំ

អនុទ្ធា ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ វិចីត្តោ ទុ
 ទោ តហុលំ វិហារមិ វិចីត្តោ វិចីត្តោ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមិ តោទោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ
 អន្តោទោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សំគីលីដូទោ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ អសំគីលីដូទោ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមិ សារទុកាយោ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមិ អសារទុកាយោ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមិ កុសីនោ ទុ ទោ តហុលំ
 វិហារមិ កាន្តិកិយោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ
 អសមាហិតោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សមាហិតោ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ វ សេ កាសោ
 ភិក្ខុ បច្ចុប្បត្តមានោ ឯវិ ជាតានិ អភិជ្ឈាណុ តហុលំ
 វិហារមិ ។ បេ ។ អសមាហិតោ តហុលំ វិហារមិ វ ។

កត្តាអញ មិនមានចិត្តអវិជ្ជាអណ្តាចច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មាន
 វិចីត្តោ ច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ឆ្លងវិចីត្តោ ច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ
 មានសេចក្តីគ្រោធច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មិនមានសេចក្តីគ្រោធច្រើន
 ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មានចិត្តសេវេន្ត្រីច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មិនមាន
 ចិត្តសេវេន្ត្រីច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎
 កត្តាអញ មានកាយមិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ខ្វល់ច្រមុស
 ច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ប្រាសច្រមុសច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មាន
 ចិត្ត មិនខ្វាប់ខ្វួនច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មានចិត្តខ្វាប់ខ្វួនច្រើន ឬ ហ្ន៎ ។
 ខាលកាសោ ពិនិច្ឆយ បើកកុំចោល វេទនិកយ៉ាងនេះថា កត្តា
 អញ មានអភិជ្ឈាច្រើន ។ បេ ។ កត្តាអញ មានចិត្តមិនខ្វាប់ខ្វួនច្រើន ។

តេជានុសោ កិក្ខុនា តេសិយេវ ចាបតាដំ
 អនុសលាដំ ធម្មាដំ បរាបាយ អនិមត្តោ ធម្មោ ច
 វាយោ ច ឧស្សហោ ច ឧស្សាដ្ឋិ ច អប្បដិវាដំ ច
 ច សតិ ច សម្មជញ្ញត្ថ កាលីយំ ។ សេយ្យថាបិ
 អាវុសោ អាមិទ្កចេលោ វា អាមិទ្កសិសោ វា
 តសេវ ចេលស្ស វា សិសស្ស វា មិទ្ធាបាយ
 អនិមត្តំ ធម្មត្ថ វាយាមត្ថ ឧស្សហត្ថ
 ឧស្សាដ្ឋិត្ថ អប្បដិវាដិត្ថ សតិត្ថ សម្មជញ្ញត្ថ
 កាលីយ្យ វិវាទេ តោ អាវុសោ តេន កិក្ខុនា
 តេសិយេវ ចាបតាដំ អនុសលាដំ ធម្មាដំ
 បរាបាយ អនិមត្តោ ធម្មោ ច វាយោ ច
 ឧស្សហោ ច ឧស្សាដ្ឋិ ច អប្បដិវាដំ ច សតិ ច
 សម្មជញ្ញត្ថ កាលីយំ ។ សេ បរាសោ
 កិក្ខុ បទុវេត្តមាថោ វិវាទាតិ អនិមត្តាលុ ពហុលំ
 វិហារមិ ។ បេ ។ សមាហិតោ ពហុលំ វិហារមិតំ ។

ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ក៏កុំនោះធម្មត្រូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាម
 ផង សេចក្តីខ្ចីឃ្លានផង ច្រើនប្រសិទ្ធិផង មិនព្យាបាផង សតិផង សម្មជញ្ញាផង
 ឲ្យរលីសលុប ដើម្បីលក់សំរាប់ ឬ ក្បាលដែល
 ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ដូចជាសំរាប់ដែលត្រូវក្តីនេះ ឬ ក្បាលដែល
 ត្រូវក្តីនេះ ឬ ក្បាលធម្មត្រូវប្រាថ្នាធ្វើឲ្យសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង
 សេចក្តីខ្ចីឃ្លានផង ច្រើនប្រសិទ្ធិផង សេចក្តីមិនព្យាបាផង សតិផង
 សម្មជញ្ញាផង ឲ្យរលីសលុប ដើម្បីលក់សំរាប់ ឬ ក្បាលនោះឯង
 យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ក៏កុំនោះធម្មត្រូវប្រាថ្នាធ្វើ
 ឲ្យសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្លានផង ច្រើនប្រសិទ្ធិផង
 សេចក្តីមិនព្យាបាផង សតិផង សម្មជញ្ញាផង ឲ្យរលីសលុប ដើម្បីលក់
 បន្តិចក្នុងកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងនោះចេញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់
 អាវុសាទាំងឡាយ បើក៏កុំបាននោះ វេទន៍ដ៏យ៉ាងនេះ គាត់អញ
 ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន ។ បេ ។ គាត់អញ មានចិត្តខ្លាចខ្លួនច្រើន ។

តេជានុសោ កិត្តុយោ តេសុយេវ កុសលេសុ
ធម្មេសុ មតិជ្ជាយ ឧត្តរី អាសវាទំ ឧបាយ
យោតោ កាលាយោតិ ។

[៩៧] មិត្តម្បហំ កិត្តុយោ ឧ កណ្ណមិ(*) កុសលេសុ
ធម្មេសុ ធម្មេវ ចារិយាទំ ។ វុឡ្យិក្ខ ចោ អហំ កិត្តុយោ
កណ្ណមិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ចោ មិត្តិ ចោ
ហាទំ ។ កត្តេវ កិត្តុយោ ហាទំ ហោតិ កុសលេសុ
ធម្មេសុ ចោ មិត្តិ ចោ វុឡ្យិ ។ ៩៨ កិត្តុយោ
កិត្តុ យត្តតោ ហោតិ សន្ធាយ សីលេន សុតេន
ចាកេន បញ្ញាយ បដិកាលោន តស្ស តេ
ធម្មា នេវ តំដ្ឋង្គិ ចោ វុឡ្យង្គិ ។ ហាទំមេតំ កិត្តុយោ
នោមិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ចោ មិត្តិ ចោ វុឡ្យិ ។

១ ទ. ម. ១ កណ្ណមិ ។

ម្ចាស់កុសលតាំងឡាយ កិត្តុនោះ គួរតាំងនៅ ក្នុងកុសលធម៌
តាំងនោះ ហើយធ្វើនូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីអស់ទៅ វិវាទាសវៈ
តាំងឡាយនោះ ។

[៩៧] ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ គឺជាគត មិនសរសើរការ
តាំងនៅផងល ក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយៈ១ នឹងបាច់ឈាយថ្វីដល់
ការសាបសូន្យ ។ ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ គឺជាគត សរសើរនូវ
សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយ តែម្យ៉ាង មិនសរសើរការតាំង
នៅផងល មិនសរសើរការសាបសូន្យទេ ។ ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ
ការសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅផងល
មិនមែនជាការចំរើន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ
កិត្តុតាំងចំរើន ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសទ្ធា សីលៈ សុតៈ
ចាតៈចញ្ញានឹងបដិកាលៈ ធម៌តាំងឡាយនោះ របស់កិត្តុនោះ មិន
តាំងនៅផងល មិនចំរើន ។ ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ គឺជាគត ពោល
នូវហេតុនេះថា ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយ
មិនមែន ជាការតាំងនៅផងល មិនមែន ជាសេចក្តីចំរើនៈ១ ។

ឯវំ ហោ ភិក្ខុវេ ហានំ ហោតំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ឆោ មិតំ ឆោ វុទ្ធិ ។ កាជញ្ច ភិក្ខុវេ
 មិតំ ហោតំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឆោ ហានំ
 ឆោ វុទ្ធិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យត្តកោ
 ហោតំ សទ្ធាយ សីលេន សុតេន ចាកេន
 ចញ្ញាយ បដិកាណេន តស្ស តេ ធម្មា នៅ
 ហាយន្តំ ឆោ វុទ្ធិន្តំ ។ មិតំមេតំ ភិក្ខុវេ វនាមិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ឆោ ហានំ ឆោ វុទ្ធិ ។
 ឯវំ ហោ ភិក្ខុវេ មិតំ ហោតំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ឆោ ហានំ ឆោ វុទ្ធិ ។ កាជញ្ច
 ភិក្ខុវេ វុទ្ធិ ហោតំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ឆោ មិតំ ឆោ ហានំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យត្តកោ ហោតំ សទ្ធាយ សីលេន សុតេន
 ចាកេន ចញ្ញាយ បដិកាណេន តស្ស តេ
 ធម្មា នៅ តំដ្ឋន្តំ ឆោ ហាយន្តំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ-សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែន
 ជាការតាំងនៅដែរ មិនមែនសេចក្តីចំរើន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការតាំងនៅដែរ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមែនជាសេចក្តីចំរើន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងចំនួន ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយ
 សទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាទាំងបដិកាណៈ ពួកធម៌នោះ របស់ភិក្ខុ
 នោះ មិនសាបសូន្យ មិនចំរើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥតគង ពោល
 ខ្លះហេតុនេះ ជាជាការតាំងនៅដែរ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែន
 ជាការសាបសូន្យ មិនមែនជាសេចក្តីចំរើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការតាំង
 នៅដែរ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការសាបសូន្យ មិន
 មែនជាសេចក្តីចំរើន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដែរ មិនមែនជាការ
 សាបសូន្យ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយភិក្ខុទាំងចំនួន
 ក្នុងសាសនានេះប្រកបដោយសទ្ធាសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាទាំងបដិកាណៈ
 ពួកធម៌នោះ របស់ភិក្ខុនោះ មិនតាំងនៅដែរ មិនសាបសូន្យទេ ។

វ្យាមេតំ ភិក្ខុវេ វនាមិ កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ មិត្ត
 នោ ហារិ ។ ឯវំ វោ ភិក្ខុវេ វ្យាមេតំ ហោតិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ មិត្ត នោ ហារិ ។
 នោ ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ
 ហោតិ អថ សច្ចបរិយាយកុសលោ ភវិស្មន្ត-
 មាតិ ។ ឯវត្ថុ វោ ភិក្ខុវេ សិក្ខុតិវ្យាមេតំ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ សច្ចបរិយាយកុសលោ ហោតិ ។
 សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ វត្ថុ វា បុរិសោ វា ធម្មាហ
 យុវា មណ្ឌិតជាតិកោ អាទាសេ វា បរិសុទ្ធ
 បរិយាទាតេ អន្តេ វា ទទកបត្តេ សកំ មុទិ-
 មិត្តំ បច្ចេក្ខមាទោ សទេ តត្ថ បស្សតិ វជំ វា
 អង្គណំ វា តស្សេវ វជស្ស វា អង្គណស្ស វា
 បហាទាយ វាយមតិ នោ ទេ តត្ថ បស្សតិ
 វជំ វា អង្គណំ វា តេជវត្ថមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណ-
 សង្គហ្ម លាភា វត មេ បរិសុទ្ធំ វត មេតិ

ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គរោលនៅហេតុនេះថា ជាសេចក្តីចំរើន
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនជាសេច-
 ក្តីសាមស្សឲ្យទេ ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនជាសេចក្តីសាម-
 ស្សឲ្យយ៉ាងនេះឯង ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកុម្មតត្ថាស ក្នុងករៈ
 នៃចិត្តបុគ្គលដទៃទេ គួរគិតថា យើងទាំងឡាយជាអ្នកត្ថាស ក្នុងករៈនៃ
 ចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាង
 នេះឯង ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុត្ថាស ក្នុងករៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន
 តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តី ឬបុរស កំ-
 ឡោះឬជំទង់ ប្រកបដោយជាន់ ជាអ្នកស្អិតស្អាត កាលពិចារណា
 មើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់ ដំបូរស្រព្វផង ឬក្នុងកាដេ
 ទឹកក្រវ៉ា បើឃើញផ្លូវចូល ឬ កន្ទួល ក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹកនោះ តែង
 គ្រឡាយម ដើម្បីលះបង់ផ្លូវចូល ឬ កន្ទួល នោះចេញ បើមិនឃើញ
 ផ្លូវ ឬ កន្ទួល ក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹកនោះទេ ក៏មានចិត្តគ្រេកអរ
 មានគម្រោះគ្រេងគ្រាន់ ដោយហេតុនោះថា ឡើង កញ្ចក់ មាន
 លាភ ឡើង មុខរបស់កាតាគញ បរិសុទ្ធ ទេបាយ៉ាងណាមិញ

ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ មិច្ឆាវត្ថុណា
 ពហុកាក ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 អភិជ្ឈានុ ទុ ទោ ពហុលំ វិហារមិ អនភិជ្ឈានុ
 ទុ ទោ ពហុលំ វិហារមិ ព្យាបន្តចិន្តា ទុ ទោ
 ពហុលំ វិហារមិ អព្យាបន្តចិន្តា ទុ ទោ ពហុលំ
 វិហារមិ មីធម៌ទ្វបរិយុដ្ឋោ ទុ ទោ ពហុលំ វិហារមិ
 វិគតមីធម៌ទ្វោ ទុ ទោ ពហុលំ វិហារមិ ទុទ្វោ
 ទុ ទោ ពហុលំ វិហារមិ អទុទ្វោ ទុ ទោ ពហុលំ
 វិហារមិ វិចីកំច្ឆោ ទុ ទោ ពហុលំ វិហារមិ តិណ្ហិ
 វិចីកំច្ឆោ ទុ ទោ ពហុលំ វិហារមិ តោធនោ ទុ
 ទោ ពហុលំ វិហារមិ អតោធនោ ទុ ទោ ពហុលំ
 វិហារមិ សំគំលំដ្ឋចិន្តា ទុ ទោ ពហុលំ វិហារមិ
 អសំគំលំដ្ឋចិន្តា ទុ ទោ ពហុលំ វិហារមិ សារ
 ទុកាយោ ទុ ទោ ពហុលំ វិហារមិ អសារទុ
 កាយោ ទុ ទោ ពហុលំ វិហារមិ កុសីនោ ទុ ទោ
 ពហុលំ វិហារមិ អាកុសីនោ ទុ ទោ ពហុលំ វិហារមិ

មាសភិក្ខុទាំងខ្យាយ មេមេយ្យ ដូចជា ការពិចារណា គ្មានកុសលធម៌
 ទាំងខ្យាយ រមែងមានរូបការៈច្រើន ដល់ភិក្ខុនោះថា កាតាអញ ជាអ្នក
 មានអភិជ្ឈាច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតា
 អញ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនមាន
 ព្យាបាទច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នកត្រូវមិនមិច្ឆាសង្កត់ច្រើន ឬ ហ្ន៎
 កាតាអញ ជាអ្នកប្រាសចាកចិត្តមិច្ឆាច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត
 អវិលាសកល្លាន្តច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនអវិលាសកល្លាន្ត
 ច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នកមានវិចិត្តច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នក
 គ្មានវិចិត្តច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នកមានសច្ច្តិក្រោធច្រើន ឬ ហ្ន៎
 កាតាអញ មិនមានសច្ច្តិក្រោធច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត
 សៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនសៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎
 កាតាអញ ជាអ្នកមានកាយ ខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នក
 មានកាយ មិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នកខ្វល់ច្រអូស
 ច្រើន ឬ ហ្ន៎ កាតាអញ ជាអ្នកមានរាហយម ប្រាច្ឆច្រើន ឬ ហ្ន៎

អសមាហិតោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ
 សមាហិតោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ ។ សធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ បទ្កវេត្តមាទោ ឯវំ ជាទាតិ អភិជ្ឈាណ
 តហុលំ វិហារមិ ត្បាបន្តិចត្តោ តហុលំ វិហារមិ
 មិនមិទ្ធបរិយុដ្ឋោ តហុលំ វិហារមិ ទុក្ខោ តហុលំ
 វិហារមិ វិចិត្តោ តហុលំ វិហារមិ តោទោ
 តហុលំ វិហារមិ សំគំលំដ្ឋចិត្តោ តហុលំ វិហារមិ
 សាវត្ថុតាណោ តហុលំ វិហារមិ តុស្សីតោ តហុលំ វិហារមិ
 អសមាហិតោ តហុលំ វិហារមិ ។ នេន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុវេ តេសំយេវ ចាបតាមំ អត្ថសលាមំ ធម្មាមំ
 បហាធាយ អនិមន្តោ ធម្មោ ច វិហារោ ច
 ទុស្សាហោ ច ទុស្សាដ្ឋិត្តោ ច អប្បដិវាទំ ច សាតិ
 ច សម្មជញ្ញត្ត កាណិយំ ។ សេឃ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 អាទិក្កុទេសោ វា អាទិក្កុសីសោ វា តស្សេវ ទេសស្ស
 វា សីសស្ស វា ចិត្តបធាយ អនិមន្តំ ធម្មត្ថ
 វា យាមត្ថ ទុស្សាហត្ថ ទុស្សាដ្ឋិត្ត អប្បដិវាទត្ថ

ភាគាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនភ្ជាប់ខ្លួនច្រើន ឬ ប៉ុន្មាន ភាគាអញ ជាអ្នក
 មានចិត្តភ្ជាប់ខ្លួនច្រើន ឬ ប៉ុន្មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុចំពា-
 ណា ដឹងយ៉ាងនេះថា ភាគាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនច្រើន ភាគាអញ
 ជាអ្នកមានចិត្តភ្ជាប់ខ្លួនច្រើន ភាគាអញ ជាអ្នកត្រូវប្រឹងប្រែងសង្កត់ច្រើន
 ភាគាអញ ជាអ្នកមានចិត្តអស្តែងអស្តែងច្រើន ភាគាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត-
 ភ័យច្រើន ភាគាអញ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោមច្រើន ភាគាអញ ជាអ្នកមាន
 ចិត្តស្រព្វគ្រប់ច្រើន ភាគាអញ ជាអ្នកមានកាយរូបរាងច្រើន ភាគាអញ
 ជាអ្នកខ្វល់ច្រអូសច្រើន ភាគាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនភ្ជាប់ខ្លួនច្រើន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុខាង គួរធ្វើសេចក្តីប៉ុន្មានផង ព្យាយាមផង
 សេចក្តីខ្មាចផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនញែកផង សតិផង
 សម្មជញ្ញាផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលះបង់ ទុក្ខអកុសលធម៌ ដ៏លា-
 មកទាំងនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាសំគំលំដ្ឋិត្តនេះ
 ឬ ព្យាសវ័លត្រូវភ្នំនេះ ឬ គ្រួសារប្រញាប់ ធ្វើសេចក្តីប៉ុន្មានផង
 ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្មាចផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនញែកផង

សតិញ្ច សម្មជញ្ញញ្ច កាយេយ្យ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ
 តេន កិក្ខុវា តេសំយេវ បាបតាមំ អកុសលាមំ
 ធម្មាមំ បហោនាយ អនិមន្តោ ធម្មោ ច
 កាយោ ច ទស្សហោ ច ទស្សន្ត្រ្យ
 ច អប្បដកំ ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ច
 កាលីយំ ។ សទេ បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 បទ្ធវេក្ខមាតោ ឯវំ ជាតាតិ អនកិដ្ឋកុលុ តហុលំ
 វិហរមិ អក្សបន្នជន្តោ តហុលំ វិហរមិ វិភតថិ-
 ឯបិដ្ឋោ តហុលំ វិហរមិ អនុនុតោ តហុលំ
 វិហរមិ តិណ្ណវិចិតិដ្ឋោ តហុលំ វិហរមិ អត្តោ-
 ធមោ តហុលំ វិហរមិ អសំតិលដ្ឋជន្តោ តហុលំ
 វិហរមិ អសារទុកាយោ តហុលំ វិហរមិ អារទុ-
 កិយោ តហុលំ វិហរមិ សមាបិកោ តហុលំ
 វិហរមិតិ ។ តេន កិក្ខុវេ កិក្ខុវា តេសុយេវ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ទុត្តរំ អាសវាមំ
 ឈាយ យោគោ កាលីយោតិ ។

សតីផង សម្មជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលក់សំពត់ ឬក្បាល
 រោងឯង យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់កុំចាំឲ្យយ កុំកុំនោះគួប្រញាប់ធ្វើ
 សេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីឱ្យរាងផង ច្រើនច្រើនផង
 សេចក្តីមិនញោចផង សតីផង សម្មជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលះ
 បន្លំខ្ញុំកុសលធម៌ដ៏លាមក ទាំងបោះចេញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់
 កុំចាំឲ្យយ បើកុំកំចាត់ណា ដឹងយ៉ាងនេះថា កាតាអញ ជាអ្នកមិន
 មានអកិដ្ឋក្រើន កាតាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនព្យាបាទក្រើន កាតា
 អញ ជាអ្នកប្រាសចាកចំណងក្រើន កាតាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនអណ្តែត
 អណ្តូងក្រើន កាតាអញ ជាអ្នកទុកចិត្តចំណងក្រើន កាតាអញ ជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីក្រោធក្រើន កាតាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនសៅហ្មង
 ក្រើន កាតាអញ ជាអ្នកមានកាយ មិនខ្វល់ខ្វាយក្រើន កាតាអញ ជាអ្នក
 មានព្យាយាមប្រាថ្នាក្រើន កាតាអញ ជាអ្នកមានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនក្រើន ។
 ម្ចាស់កុំចាំឲ្យយ កុំកុំនោះ ឯប្បវត្តន៍នោះ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះ
 ហើយគួបធ្វើព្យាយាម ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃកាសវៈទាំងឡាយ កាវ ។

[៥៤] នោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មរចិត្តបរិយាយេ-
 កុសលោ ហោតិ អដ សច្ចិត្តបរិយាយេកុសលា
 ភវិស្សមាភិ ។ ឯវត្តំ វេ ភិក្ខុវេ សំប្បិភព្វំ ។
 កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សច្ចិត្តបរិយាយេកុសលោ
 ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ វត្តំ វា បុរិសោ
 វា ធិបាតោ យុវា មណ្ឌិកាជានិកោ អាធានេ វា
 បរិសុទ្ធិ បរិយោជានេ អន្តេ វា ឧទកាបត្តេ សាតំ
 មុទមិមិត្តំ បទ្វេវត្ថុមាដោ សចេ តត្ថ បស្សនិ វជំ
 វា អង្គណំ វា តស្សវេ ជស្ស វា អង្គណស្ស វា
 បហាជាយ វាយមតិ នោ ចេ តស្ស បស្សនិ វជំ វា
 អង្គណំ វា តេជេវត្ថមេនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ
 លាភា វត មេ បរិសុទ្ធិ វត មេតិ ឯវមេវ ទោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បទ្វេវត្ថុលា ពហុការេ ហោតិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ លាភិ ទុ ទោម្មំ អជ្ឈត្តំ ចេតោ-
 សបដស្ស ទ ទុ ទោម្មំ លាភិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមដស្ស

[៥៥] ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនទាន ក្នុងវិវាទចិត្តអ្នក
 ដទៃទេ គួរគិតថា យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកទាន ក្នុងវិវាទចិត្តរបស់
 ខ្លួន ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរស្វែងយល់នេះឯង ។
 ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុទានក្នុងវិវាទចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តីឬបុរសកំរោះឬជំទង់
 ប្រកបដោយដាតិ ជាអ្នកស្អិតស្អាត គិតរាល់មើលស្រមោលមុខ
 របស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់ដំបៅសុទ្ធផ្លូវផង ឬក្នុងភាជន៍ទឹកថ្លា បើឃើញទ្រូលី
 ឬកន្ទុលក្នុងកញ្ចក់ឬទឹកនោះ ក៏លាបមា ដើម្បីលះបន់ទ្រូលី ឬ
 កន្ទុលនោះចេញ បើមិនឃើញទ្រូលីឬកន្ទុលនៃមុខនោះទេ ក៏មានចិត្ត
 គ្រេកអរ មានគម្រិះគ្រប់គ្រាន់ ដោយហេតុនោះថា ឡើង ភាគាអញ
 មានលាភ ឬឡើង មុខរបស់ភាគាអញ បរិសុទ្ធ ទេហយ៉ាង
 ណាមិញ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេហមេយ្យដូចជា ការពិចារណា
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វេមន៍មានទេហការប្រើន ដល់ភិក្ខុថា
 ភាគាអញ ជាអ្នកទានខ្លួនចេតោសមដៈ ខាងក្នុងសន្តាន ឬឡើង

លាភី ទុ ទោម្ពី អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ឬ ទុ
 ទោម្ពី លាភី អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយាតិ ។
 សុច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បទ្ទវេក្ខមាដោ ឯវំ ជាតាតិ
 លាភីម្ពី អជ្ឈត្តំ ទេវោសមថស្ស ឬ លាភី អធិប្បញ្ញា-
 ធម្មវិបស្សនាយាតិ ។ តេជ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុជា អជ្ឈត្តំ
 ទេវោសមថេ បតិដ្ឋាយ អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ
 យោគោ កាវណីយោ ។ សោ អបរេជ សមយេន លាភី
 ទេវ ហោតិ អជ្ឈត្តំ ទេវោសមថស្ស លាភី ច
 អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ។ សុច បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បទ្ទវេក្ខមាដោ ឯវំ ជាតាតិ លាភីម្ពី អធិប្បញ្ញាធម្ម-
 វិបស្សនាយ ឬ លាភី អជ្ឈត្តំ ទេវោសមថស្សាតិ ។
 តេជ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុជា អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ
 បតិដ្ឋាយ អជ្ឈត្តំ ទេវោសមថេ យោគោ
 កាវណីយោ ។ សោ អបរេជ សមយេន
 លាភី ទេវ ហោតិ អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ
 លាភី ច អជ្ឈត្តំ ទេវោសមថស្ស ។

ភាគាអញ ជាអ្នកមិនបានខ្ញុំចោទសមថៈ ខាងក្នុងសត្វាន ឬ ហ្ន៎ ភាគា
 អញ ជាអ្នកបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ឬ ហ្ន៎ ភាគាអញ ជាអ្នកមិនបាន
 អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ឬ ហ្ន៎ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា
 ដឹងយ៉ាងនេះថា ភាគាអញ បានចោទសមថៈខាងក្នុងសត្វាន តែ
 មិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះអ្នក
 ប៉ិននៅ ក្នុងចោទសមថៈ ខាងក្នុងសត្វាន ហើយធ្វើត្បាយម ក្នុង
 អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះ ក៏បាន
 ខ្ញុំចោទសមថៈខាងក្នុងសត្វានផង បានខ្ញុំអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាផង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា រមែងដឹង យ៉ាងនេះថា
 ភាគាអញ បានខ្ញុំអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តែមិនបានចោទសមថៈខាងក្នុង
 សត្វានទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះអ្នកប៉ិននៅ ក្នុងអធិប្បញ្ញា-
 ធម្មវិបស្សនាហើយ ធ្វើសេចក្តីត្បាយម ក្នុងចោទសមថៈខាងក្នុង
 សត្វាន ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះបាន ខ្ញុំអធិប្បញ្ញា-
 ធម្មវិបស្សនាផង បានខ្ញុំចោទសមថៈ ខាងក្នុងសត្វានផង ។

សេ ច បទ កំភូរេ កំភូរេ វេទនាសាស្ត្រ
 ឯវិ ជាតាតិ ច លាភី អដ្ឋង្គំ ចេតោសមថស្ស
 ច លាភី អដ្ឋប្បញ្ញាណដ្ឋបស្សនាយាតិ ។ តេ ច
 កំភូរេ កំភូរេ តេសំយេវ កុសលាមំ ធម្មាមំ
 បដិលាភាយ អដិមត្តោ ធម្មោ ច ភយាមោ ច
 ឧស្សហោ ច ឧស្សង្គិ ច អប្បដិវាមិ ច
 សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ច កាវណីយំ ។ សេយ្យដាមិ
 កំភូរេ អាទិត្តេចេលា វា អាទិត្តសីសោ វា
 តស្សេវ ចេលស្ស វា សីសស្ស វា ឯត្វាបយាយ
 អដិមត្តំ ធម្មញ្ច ភយាមញ្ច ឧស្សហញ្ច
 ឧស្សង្គិញ្ច អប្បដិវាមិញ្ច សតិញ្ច សម្មជញ្ញញ្ច
 កាវណីយំ ឯវា ទោ កំភូរេ តេ ច កំភូរេ
 តេសំយេវ កុសលាមំ ធម្មាមំ បដិលាភាយ
 អដិមត្តោ ធម្មោ ច ភយាមោ ច ឧស្សហោ
 ច ឧស្សង្គិ ច អប្បដិវាមិ ច សតិ ច
 សម្មជញ្ញញ្ច កាវណីយំ ។

ខ្នាលកំភូតាំងខ្យាយ បើកំភូតាំងខ្យាយ វេទនាសាស្ត្រ
 បានចោតសម្រេចខាងក្នុងសត្វាម តាំងមិនបានអនិច្ចារ្យធម្មបស្សនា ។
 ខ្នាលកំភូតាំងខ្យាយ កំភូតាំងខ្យាយ គប្បីធ្វើសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាម
 ផង សេចក្តីខ្លីឃ្លាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនញែកផង សតិផង
 សម្មជញ្ញាផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីបានឲ្យក្នុងចម្លោះ ជាតុសលតាំងខ្លោះ
 ឯង ។ ខ្នាលកំភូតាំងខ្យាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ឬ ក្បាល
 ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ឬ ក្បាលគប្បីប្រញាប់ធ្វើសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាម
 ផង សេចក្តីខ្លីឃ្លាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនញែកផង សតិផង
 សម្មជញ្ញាផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលក់ខ្លួនសំពត់ ឬ ក្បាលនោះឯង
 យ៉ាងណាមិញ ខ្នាលកំភូតាំងខ្យាយ កំភូតាំងខ្យាយ គប្បីធ្វើឲ្យសេចក្តី
 ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្លីឃ្លាតផង ប្រឹងប្រែងផង
 សេចក្តីមិនញែកផង សតិផង សម្មជញ្ញាផង ឲ្យលើស
 លុប ដើម្បីបានឲ្យក្នុងតុសលចម្លោះតាំងខ្លោះ កំយ៉ាងខ្លោះដែរ ។

សោ អបរេន សមយេន លាភី ទេវ កោតិ
 អដ្ឋង្គំ ទេវោសមថស្ស លាភី ច អដ្ឋង្គា-
 ធម្មវិបស្សនាយ ។ សាទ បទ កំត្វាវ កំត្វា
 បទ្កវេស្វរោ ឯវំ ជាតាតិ លាភី អដ្ឋង្គំ
 ទេវោសមថស្ស លាភី អដ្ឋង្គាធម្មវិបស្សនាយាតិ ។
 តេន កំត្វាវ កំត្វា តេសុយេវ តុសលេសុ
 ធម្មេសុ បតិច្ឆាយ ទុត្តរំ អាសវាទំ ទយាយ
 យោកោ កុរុណីយោ ។ ចំរម្បវា កំត្វាវ
 ទុរិទេន វធាមិ សេវិតវ្យំបិ អសេវិតវ្យំបិ
 ចំរម្បវា កំត្វាវ ទុរិទេន វធាមិ
 សេវិតវ្យំបិ អសេវិតវ្យំបិ សេវាសាធម្មវា កំត្វាវ
 ទុរិទេន វធាមិ សេវិតវ្យំបិ អសេវិតវ្យំបិ តាចចិត្តបម្បវា
 កំត្វាវ ទុរិទេន វធាមិ សេវិតវ្យំបិ អសេវិតវ្យំបិ
 ជនបទប្បវេសម្បវា កំត្វាវ ទុរិទេន វធាមិ សេវ-
 ិតវ្យំបិ អសេវិតវ្យំបិ ពុត្តលម្បវា កំត្វាវ
 ទុរិទេន វធាមិ សេវិតវ្យំបិ អសេវិតវ្យំបិ ។

លុះសម័យនាគីក្រោយបក ភិក្ខុនោះ បានខ្ញុំចោលសម្ភវៈ ខាងក្នុង
 សន្តានផង បានខ្ញុំអតិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាផង ។ ខ្ញាលភិក្ខុព័ន្ធន៍
 ឡាយ បើភិក្ខុនោះ រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា តាងអញ
 បានចោលសម្ភវៈខាងក្នុងសន្តាន បានអតិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ។ ខ្ញាល
 ភិក្ខុព័ន្ធន៍ឡាយ ភិក្ខុនោះ គួរតាំងទៅ ក្នុងកុសលរាជវាំងនោះ
 ហើយធ្វើព្យាយាម ដើម្បីឲ្យអស់ទៅ នៃអាសវៈព័ន្ធន៍ឡាយ តទៅ ។
 ខ្ញាលភិក្ខុព័ន្ធន៍ឡាយ គឺជាគតោលខ្ញុំចំរម្ប ដោយចំណែកពីប្រការ
 គីត្តរសេន ១ មិនគួរសេន ១ ខ្ញាលភិក្ខុព័ន្ធន៍ឡាយ គឺជាគតោលខ្ញុំចំរម្ប-
 បាន ដោយចំណែកពីប្រការ គីត្តរសេន ១ មិនគួរសេន ១ ខ្ញាលភិក្ខុ
 ព័ន្ធន៍ឡាយ គឺជាគតោលខ្ញុំសេនាសនៈ ដោយចំណែកពីប្រការ
 គីត្តរសេន ១ មិនគួរសេន ១ ខ្ញាលភិក្ខុព័ន្ធន៍ឡាយ គឺជាគតោលខ្ញុំ
 ស្រុកប្រដាប់ ដោយចំណែកពីប្រការ គីត្តរសេន ១ មិនគួរសេន ១
 ខ្ញាលភិក្ខុព័ន្ធន៍ឡាយ គឺជាគតោលខ្ញុំជនបទ ឬប្រទេសដោយចំណែកពី
 ប្រការ គីត្តរសេន ១ មិនគួរសេន ១ ខ្ញាលភិក្ខុព័ន្ធន៍ឡាយ គឺជាគតោ
 លខ្ញុំបុគ្គល ដោយចំណែកពី គីត្តរសេន ១ មិនគួរសេន ១ ។

ចីវរម្បហំ កិក្ខុវេ ទុរិទេន វនាមិ សេវិត្យំបិ
 អសេវិត្យំបិ ឥតិ ទោ បនេតំ វុត្តំ កិក្ខោតំ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា ចីវរ
 ឥតិ ទោ មេ ចីវរ សេវតោ អកុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិកំ ឯវុបិ ចីវរ
 ធម៌ សេវិត្យំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា ចីវរ ឥតិ ទោ
 មេ ចីវរ សេវតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ
 កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិកំ ឯវុបិ ចីវរ សេវិត្យំ។
 ចីវរម្បហំ កិក្ខុវេ ទុរិទេន វនាមិ សេវិត្យំបិ អសេវិ-
 ត្យំបិកំ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥនេតិ បដិច្ច វុត្តំ ។
 ចិណ្ឌិតាតម្បហំ កិក្ខុវេ ទុរិទេន វនាមិ សេវិត្យំបិ
 អសេវិត្យំបិកំ ឥតិ ទោ បនេតំ វុត្តំ កិក្ខោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

ខាលកិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគតោលនូវចីវរ ដោយចំណែកពីប្រការ
 ឥន្ទ្រសេនា ១ មិនគួរសេនា ១ ពាក្យនេះ គឺជាគតោលហើយ ដោយ
 ប្រការផ្ទះចុង ពាក្យដែលគឺជាគត ពោលហើយខ្ញុំ ព្រោះកាស្រ័យ
 ហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តាចីវរតាំងពីប្រការនោះ ក៏ក្នុងប្រជុំ ខ្លួនចីវរ
 ណាថា កាលបើ កាតាអញ សេនាចីវរនេះឯង អកុសលធម៌តាំងឡាយ
 តែងចិរើនឡើង កុសលធម៌តាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ ចីវរ
 បែបនេះ ក៏ក្នុងមុខគួរសេនាឡើយ ។ បណ្តាចីវរតាំងពីប្រការនោះ
 ក៏ក្នុងប្រជុំចីវរណាមួយ កាលបើ កាតាអញ សេនាចីវរណា
 អកុសលធម៌តាំងឡាយ សាបសូន្យ កុសលធម៌តាំងឡាយ តែងចិរើន
 ឡើង ចីវរបែបនេះ ក៏ក្នុងគួរសេនា ។ ខាលកិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគត
 ពោលនូវចីវរ ដោយចំណែកពីប្រការ ឥន្ទ្រសេនា ១ មិនគួរសេនា ១
 ពាក្យណា ដែលគឺជាគតោលហើយ ដោយប្រការផ្ទះចុង ពាក្យនេះ
 គឺជាគតោលហើយ ព្រោះសំដៅហេតុនេះឯង ។ ខាលកិក្ខុតាំងឡាយ
 គឺជាគតោលនូវចិណ្ឌិតាត ដោយចំណែកពីប្រការ ឥន្ទ្រសេនា ១ មិន
 គួរសេនា ១ ពាក្យខ្ញុំ គឺជាគតោលហើយ ដោយប្រការផ្ទះចុងនេះ
 ពាក្យដែលគឺជាគត ពោលហើយខ្ញុំ ព្រោះកាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ។

តត្ថ យំ ជញ្ញា បិណ្ឌបាតំ នំ(១) ទោ មេ
 បិណ្ឌបាតំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
 កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវុទោ
 បិណ្ឌបាតោ ន សេវិតោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា
 បិណ្ឌបាតំ នំ(២) ទោ មេ បិណ្ឌបាតំ សេវតោ
 អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវុទោ បិណ្ឌបាតោ សេវិតោ ។
 បិណ្ឌបាតម្យាមំ ភិក្ខុវេ ទុរិទេន វជានិ សេវិតភិមិ
 អសេវិតភិមិ នំ យន្តំ វុត្តំ នំ ធម៌មិ បដិច្ច
 វុត្តំ ។ សេវាសនម្យាមំ ភិក្ខុវេ ទុរិទេន វជានិ
 សេវិតភិមិ អសេវិតភិមិ នំ ទោ បទេនំ វុត្តំ
 កំពោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា សេវាសនំ នំ
 ទោ មេ សេវាសនំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ

បណ្តាបិណ្ឌបាតតាំងនោះ ភិក្ខុប្បជីន៍ទូរិបិណ្ឌបាតណាថា កាលបើ
 គាត់អញ សេវាបិណ្ឌបាតនេះឯង អកុសលធម៌តាំងឡាយ បំរើឡើង
 កុសលធម៌តាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ បិណ្ឌបាតបែបនេះ ភិក្ខុមិន
 គួរសេវាឡើយ ។ បណ្តាបិណ្ឌបាតតាំងនោះ ភិក្ខុប្បជីន៍ទូរិបិណ្ឌបាត
 ណាថា កាលបើ គាត់អញ សេវាបិណ្ឌបាតនេះឯង អកុសលធម៌តាំង
 ឡាយសាបសូន្យទៅ កុសលធម៌តាំងឡាយ តែងបំរើឡើង បិណ្ឌបាត
 បែបនេះ ភិក្ខុគួរសេវា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគតាពាលទូរិ
 បិណ្ឌបាត ដោយចំណែកពីប្រការ ភិក្ខុសេវា ១ មិនគួរសេវា ១ ពាក្យ
 ណា ដែលគឺជាគតាពាលហើយ ដោយប្រការដូច្នេះ ពាក្យនេះ គឺជា-
 គតាពាលហើយ ព្រោះកាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 គឺជាគតា ពាលទូរិសេវាសនៈ ដោយចំណែកពីប្រការ ភិក្ខុសេវា ១
 មិនគួរសេវា ១ ពាក្យនេះ គឺជាគតាពាលហើយ ដោយប្រការដូច្នេះ
 ពាក្យដែលគឺជាគតាពាលហើយនេះ ព្រោះកាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តា
 សេវាសនៈតាំងនោះ ភិក្ខុប្បជីន៍ ទូរិសេវាសនៈណាថា កាលបើ គាត់
 អញ សេវាសេវាសនៈនេះឯង អកុសលធម៌តាំងឡាយ បំរើឡើង

កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិកំ ឯកុបំ សេនាសនំ ឧ
 សេរិតតំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា សេនាសនំ ឥនំ ខោ
 មេ សេនាសនំ សេរិតា អកុសលា ធម្មា បរិ-
 ហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯកុបំ សេនា-
 សនំ សេរិតតំ ។ សេនាសនម្បហំ កិក្ខុវេ
 ទុកិទន វនាមិ សេរិតតំ អសេរិតតំ ឥតិ យេន្តិ
 វត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច វត្តំ ។ កាមនិកមម្បហំ កិក្ខុវេ
 ទុកិទន វនាមិ សេរិតតំ អសេរិតតំ ឥតិ ខោ
 បនេតំ វត្តំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច វត្តំ ។ តត្ថ យំ
 ជញ្ញា កាមនិកមំ ឥនំ ខោ មេ កាមនិកមំ
 សេរិតា អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា
 ធម្មា បរិហាយន្តិកំ ឯកុបំ កាមនិកមោ ឧ
 សេរិតតោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា កាមនិកមំ
 ឥនំ ខោ មេ កាមនិកមំ សេរិតា

កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ សេនាសនៈបែបនេះ ក៏កុ
 មិនគួរសេពឡើយ ។ បណ្ណាសេនាសនៈទាំងនោះ ក៏កុដឹងខ្លាចសេនាសនៈ
 ណាថា កាលបើ ភាគាអញ សេនាសនាសនៈនេះឯង អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង សេនា-
 សនៈបែបនេះ ក៏កុគួរសេព ។ ម្ចាស់ក៏កុទាំងឡាយ គឺជាគតោល
 ខ្លាចសេនាសនៈ ដោយចំណែកពីប្រការ ក៏គួរសេព ១ មិនគួរសេព ១
 ពាក្យណា ដែលគឺជាគតោលហើយ ដោយប្រការដូច្នេះ ពាក្យ
 ទុំ គឺជាគតោលហើយ ព្រោះកាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្ចាស់
 ក៏កុទាំងឡាយ គឺជាគតោលខ្លាចស្រុក ឬ មិនមេ ដោយចំណែកពីប្រការ
 ក៏គួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ពាក្យទុំគឺជាគតោលហើយ ដោយប្រការ
 ដូច្នេះ ពាក្យដែលគឺជាគតោលហើយ កាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ។
 បណ្ណាស្រុក ឬ មិនមេនោះ ក៏កុប្បដឹងខ្លាចស្រុក ឬ មិនមេណាថា កាលបើ
 ភាគាអញ សេនាសនៈឬ មិនមេនោះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើន
 ឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ ស្រុក ឬ មិនមេបែបនេះ
 ក៏កុមិនគួរសេពឡើយ ។ បណ្ណាស្រុក ឬ មិនមេទាំងនោះ ក៏កុប្ប
 ដឹងស្រុក ឬ មិនមេណាថា កាលបើ ភាគាអញ សេនាសនៈ ឬ មិនមេនោះឯង

អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្ត្តិតំ កុសលា ធម្មា
អភិវឌ្ឍន្តិតំ ឯកុចោ តាមនិគោ លោកិញោ ។
តាមនិគមស្សហំ កិក្ខុម ធីតិទេ វនាមិ លោកិក្ខិមិ
អលោកិក្ខិមិ ឥតិ យេន្តំ វន្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច
វន្តំ ។ ជនបទធម្មទេសស្សហំ កិក្ខុម ធីតិទេ
វនាមិ លោកិក្ខិមិ អលោកិក្ខិមិ ឥតិ ទោ បទេតំ
វន្តំ កកិញោតំ បដិច្ច វន្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា
ជនបទធម្មទេសំ ឥនំ ទោ មេ ជនបទធម្មទេសំ
លោកិកា អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិតំ កុសលា
ធម្មា បរិហាយន្ត្តិតំ ឯកុចោ ជនបទធម្មទេសោ ទ
លោកិញោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា ជនបទធម្មទេសំ
ឥនំ ទោ មេ ជនបទធម្មទេសំ លោកិកា អកុសលា
ធម្មា បរិហាយន្ត្តិតំ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិតំ
ឯកុចោ ជនបទធម្មទេសោ លោកិញោ ។

[illegible]

អាវុសោតិ ទោ តេ ភិក្ខុ ភាយស្មតោ សាវ័យុត្តស្ស
 បច្ចុស្សោសុំ ។ ភាយស្ម សាវ័យុត្តោ ឯតនោច បរិហាទ-
 ទន្នោ ឬត្តលោ បរិហាទទន្នោ ឬត្តលោតិ អាវុសោ វុត្តតិ
 អបរិហាទទន្នោ ឬត្តលោ អបរិហាទទន្នោ ឬត្តលោតិ
 អាវុសោ វុត្តតិ ។ ភិក្ខុវត្ថា ធុ ទោ អាវុសា
 បរិហាទទន្នោ ឬត្តលោ វុត្តា ភក្កវត្ថា ភិក្ខុវត្ថា
 ច បទ អបរិហាទទន្នោ ឬត្តលោ វុត្តា ភក្កវត្ថា ។
 ទ្វារោមី ទោ មយំ អាវុសា អាគក្ខេយ្យម ភាយ-
 ស្មតោ សាវ័យុត្តស្ស សង្ខតេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស
 អន្តមត្តាទំ សាទុ វាយស្មង្គយេវ សាវ័យុត្ត
 បដិភាតុ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អន្តោ ភាយស្មតោ
 សាវ័យុត្តស្ស សុត្វា ភិក្ខុ ឆាយស្សដ្ឋិតំ ។ តេន-
 ហាវុសោ សុណាថ សាទុតំ មនសិករោថ
 ភាសិតស្សមីតំ ។ ឯវហាវុសាតិ ទោ តេ ភិក្ខុ
 ភាយស្មតោ សាវ័យុត្តស្ស បច្ចុស្សោសុំ ។

ពួកភិក្ខុវត្ថានោះ ទទួលថេរវេទ របស់ព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មានកាយុថា
 កាវុសា ។ ព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មានកាយុ ទុះនិពោលពាក្យនេះថា ម្ចាស់
 កាវុសាពាំងឡាយ អ្នកជនដែលនិយាយថា បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យ
 បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យដូច្នេះ ម្ចាស់កាវុសាពាំងឡាយ អ្នកជន ដែល
 និយាយថា បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ
 ដូច្នេះ ។ ម្ចាស់កាវុសាពាំងឡាយ បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគប្រជ័ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ចិវិណកខាងបុគ្គល
 កាន់ធម៌មិនសាបសូន្យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគប្រជ័ត្រាស់ហើយ ដោយ
 បរិយាយដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុគបថា ម្ចាស់កាវុសាពាំងឡាយ យើង
 ពាំងឡាយមកពីចម្ងាយ ដើម្បីដឹងខ្លះសេចក្តីនៃភាសិតនេះ ក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មានកាយុ សូមព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មានកាយុ សិរីជនឲ្យ
 សេចក្តីនៃភាសិតនោះឲ្យបាន ពួកភិក្ខុបានស្តាប់ ព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មាន
 កាយុហើយ នឹងបដិច្ចាទ ។ ម្ចាស់កាវុសាពាំងឡាយ
 បើដូច្នោះ អ្នកពាំងឡាយ ចូរប្រជុំស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយ
 ប្រយោជៈ ខ្ញុំនឹងសិរីជន ។ ពួកភិក្ខុវត្ថានោះ ទទួលថេរវេទ របស់
 ព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មានកាយុថា កុណា កាវុសា យ៉ាងនេះ ។

អាយស្មា សាវិបុត្តោ ឯតនេវេច ភិក្ខុវត្ថោ ធុ
 វោ អារុសោ បរិបកននោ បុត្តលោ វុត្តោ
 ភកវតា ។ ឥនាវុសោ ភិក្ខុ អសុតញ្ចោ ធម្មំ ន
 សុណាតិ សុតា ចស្ស ធម្មា សង្ខេហំ^(១) កច្ឆន្តិ យេ
 ចស្ស ធម្មា បុព្វេ ធមតសោ សម្មុដ្ឋបុត្វា^(២) តេ
 ចស្ស^(៣) ធម សុដ្ឋានាធម្មំ អវិញ្ញាតត្វា ន វិជានាតិ ។
 ឯត្ថាវតា វោ អារុសោ បរិបកននោ បុត្តលោ
 វុត្តោ ភកវតា ។ ភិក្ខុវត្ថោ ធម ឥនាវុសោ អបរិ-
 បកននោ បុត្តលោ វុត្តោ ភកវតា ។ ឥនាវុសោ
 ភិក្ខុ អសុតញ្ចោ ធម្មំ សុណាតិ សុតា ចស្ស
 ធម្មា ន សង្ខេហំ កច្ឆន្តិ យេ ចស្ស ធម្មា បុព្វេ
 ធមតសោ សម្មុដ្ឋបុត្វា តេ ចស្ស សុដ្ឋានាធម្មំ

១ ខ. ម. សង្ខេហំ ។ ២ ម. ឥនាវុសោ ។ ៣ ខ. ធម ។

ព្រះសាវិបុត្ត ដ៏មានកាយ បានគោលការណ៍នេះថា ម្ចាស់អារុសោ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលដែលបានធម៌សាមសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបានស្តាប់ធម៌ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់បានស្តាប់ផង
 ធម៌ទាំងឡាយ ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់បានស្តាប់ហើយ ក៏ដល់ខ្លួនការ
 រក្សាទុកទៅផង មួយទៀត ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលភិក្ខុនោះ
 ធ្លាប់គាល់ត្រូវដោយចិត្ត ក្នុងកាលមុន ធម៌ទាំងនោះ ក៏មិនផុសឡើង
 ដល់ភិក្ខុនោះធន ភិក្ខុនោះមិនដឹងខ្លួនដែលខ្លួនមិនទាន់ដឹងធន ។ ម្ចាស់
 អារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលបានធម៌សាមសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អារុសោទាំង
 ឡាយ បុគ្គលបានធម៌សាមសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
 ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ស្តាប់ខ្លួនធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់បានស្តាប់ផង ពួកធម៌
 ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់ស្តាប់ហើយ ក៏មិនដល់ខ្លួនការរក្សាទុកទៅផង
 មួយទៀត ពួកធម៌ណា ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់គាល់ត្រូវ ដោយចិត្ត
 ក្នុងកាលមុន ពួកធម៌នោះ ក៏មិនផុសឡើង ដល់ភិក្ខុនោះធន

អវិញាតញ្ច វិជានាតិ ។ ឯត្តាវតា ទោ អាវុសោ
 អបរិហានធម្មោ បុគ្គលោ វុត្តោ ភកវតា ។
 នោ ទេ អាវុសោ ភិក្ខុ បរិនិគ្គបរិយាយកុសលោ
 ហោតិ អថ សនិគ្គបរិយាយកុសលោ ភវិស្សាមាតិ ។
 ឯវត្ថុំ កេ អាវុសោ សិក្ខុតត្ថំ ។ កាថវាវុសោ
 ភិក្ខុ សនិគ្គបរិយាយកុសលោ ហោតិ ។ មេយ្យថាបិ
 អាវុសោ ឥត្ថំ កំ បុរិសោ កំ ធម្មារោ យុកំ
 មណ្ឌានតាវាតិកោ អាណាសេ កំ បរិសុទ្ធេ
 បរិយោជានេ អន្ធនំ កំ ឧទកមន្តេ សតំ មុទនិមិត្តំ
 ចត្វវគ្គោនោ សទេ តត្ថ បស្សតិ វជំ កំ
 អន្ធនំ កំ តស្សវំ វជស្ស កំ អន្ធនាស្ស កំ
 មហានាយ វាយមតិ នោ ទេ តត្ថ បស្សតិ វជំ កំ
 អន្ធនំ កំ តេនេវត្ថមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កម្ពោ
 លាភា វតិ មេ បរិសុទ្ធិ វត មេតិ ឯវិមេ
 ទោ អាវុសោ ភិក្ខុនោ ចត្វវគ្គលា
 តហុកាវា ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ

ភិក្ខុនោ កំអធិញ្ញាសំនូវតមិ ដែលខ្លួនមិនបាច់ដឹងផង ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
 ក្រាស់ហើយ ដោយថយាយប៉ុណ្ណោះឯង ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 បើភិក្ខុមិនឈ្លាស ក្នុងការខែចិត្តអ្នកដទៃ គួរតែថា យើងទាំងឡាយជា
 អ្នកឈ្លាស ក្នុងការខែចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
 ឈ្លាស ក្នុងការខែចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តី ឬបុរស កំឡោះ ឬជំទង់ ច្រកបដោយជាតិ
 ជាអ្នកស្មិតស្មាង កាលពិចារណាមើល ស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់
 ដំបូរសុទ្ធ ផ្សេងៗ ឬក្នុងកាដងទឹកថ្លា បើឃើញចូល ឬកន្ទួលក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹក
 នោះ តែងព្យាយាម ដើម្បីលះបង់ចូល ឬកន្ទួលនោះចេញ បើមិនឃើញចូល
 ឬកន្ទួលក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹកនោះទេ ក៏មានចិត្តច្រេកអរ មានគម្រិះគ្រប់គ្រាន់
 ដោយហេតុនោះថា ឧប្បាសាអញមានលាភ ឧប្បាសា (មុខ) របស់កញ្ចក់អញ
 បរិសុទ្ធ មានទេសយ៉ាងណា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ទេមេយ្យដូចជាការ
 ពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ភិក្ខុថា

អនតិជ្ឈានុ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមំ សិវិដ្ឋានំ
 ទុ ទោ មេ ឯសោ ធម្មោ ទុនាហុ ឆោតិ(១)
 អត្ថបដ្ឋានំតោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមំ សិវិដ្ឋានំ
 ទុ ទោ មេ ឯសោ ធម្មោ ទុនាហុ ឆោតិ
 វិភគដីធម៌តោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមំ សិវិដ្ឋានំ
 ទុ ទោ មេ ឯសោ ធម្មោ ទុនាហុ ឆោតិ
 អនុទូតោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមំ សិវិដ្ឋានំ
 ទុ ទោ មេ ឯសោ ធម្មោ ទុនាហុ ឆោតិ
 តិរិច្ឆាវិចារិច្ឆោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមំ សិវិដ្ឋានំ ទុ ទោ
 មេ ឯសោ ធម្មោ ទុនាហុ ឆោតិ អញ្ញោធមោ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមំ សិវិដ្ឋានំ ទុ ទោ មេ
 ឯសោ ធម្មោ ទុនាហុ ឆោតិ អសំគំលំដ្ឋានំតោ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមំ សិវិដ្ឋានំ ទុ ទោ មេ ឯសោ ធម្មោ
 ទុនាហុ ឆោតិ លាភី ទុ ទោ មិ អដ្ឋង្គំ ធម្មប្បវត្តស្ស
 សិវិដ្ឋានំ ទុ ទោ មេ ឯសោ ធម្មោ ទុនាហុ ឆោតិ

១ ១ ២. សព្វសោ វិសាខ ខត្តិ ។

កត្តាអញ ជាអ្នកមិនមានអតិជ្ឈាច្រើន ឬហ្ន៎ ធម៌ខ្ញុំ មានផលកត្តាអញ
 ឬហ្ន៎ ឬថាមិនមានទេ កត្តាអញ ជាអ្នកមិនមានចិត្តព្យាបាទ ច្រើនឬហ្ន៎
 ធម៌ខ្ញុំ មានផលកត្តាអញ ឬហ្ន៎ ឬថា មិនមានទេ កត្តាអញ ជាអ្នកប្រាស
 ចាកប្រមុខច្រើន ឬហ្ន៎ ធម៌ខ្ញុំ មានផលកត្តាអញ ឬហ្ន៎ ឬថា មិនមានទេ
 កត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនអវិស្តារអណ្តូងច្រើន ឬហ្ន៎ ធម៌ខ្ញុំ មានផល
 កត្តាអញ ឬហ្ន៎ ឬថាមិនមានទេ កត្តាអញ ជាអ្នកឆ្លងចាកចិត្តច្រើន ឬហ្ន៎
 ធម៌ខ្ញុំ មានផលកត្តាអញ ឬហ្ន៎ ឬថាមិនមានទេ កត្តាអញ ជាអ្នកមិនមាន
 សេចក្តីក្រោធច្រើន ឬហ្ន៎ ធម៌ខ្ញុំ មានផលកត្តាអញ ឬហ្ន៎ ឬថាមិនមានទេ
 កត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនសៅហ្មងច្រើន ឬហ្ន៎ ធម៌ខ្ញុំ មានផល
 កត្តាអញ ឬហ្ន៎ ឬថា មិនមានទេ កត្តាអញ ជាអ្នកបានខូចធម្មប្បវត្ត
 ភវីក្នុងសត្វាន ឬហ្ន៎ ធម៌ខ្ញុំ មានផលកត្តាអញ ឬហ្ន៎ ឬថា មិនមានទេ

លាភី ទុ ខោម្ពំ អង្គុត្តំ ខេតោសមថស្ស សំវិជ្ជតិ
 ទុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ទណហុ ខោតិ លាភី
 ទុ ខោម្ពំ អង្គុប្បញ្ញាណម្ពវិបស្សនាយ សំវិជ្ជតិ ទុ ខោ
 មេ ឯសោ ធម្មោ ទណហុ ខោតិ ។ សធនេ បថា-
 វុសោ ភិក្ខុ បទ្កេតុមាហោ សធម៌មេ កុសលេ
 ធម្មេ អត្តនិ ន សមទុវស្សតិ តេហវុសោ ភិក្ខុនា
 សាទ្ធសំយេវ ឥមេសំ កុសលានំ ធម្មានំ បដិ-
 លាកាយ អនិមត្តោ ធម្មោ ច វិហារោ ច ទស្សា-
 ហោ ច ទស្សន្ត្រី ច អប្បជីវនំ ច សតិ ច
 សម្មជញ្ញាតុ ករណីយំ ។ សេយ្យថាមិ អាវុសោ
 អាទិត្តនេលោ វា អាទិត្តសីសោ វា តសេវុ
 លេស្ស វា សីសស្ស វា ធិត្តាបតាយ អនិមត្តំ
 ធនុញ វិហារញ ទស្សនាញ ទស្សន្ត្រីញ
 អប្បជីវនញ សតិញ សម្មជញ្ញាតុ ករណ៍យ

អាគារញ ជាអ្នកបានចោតសមថៈ វាងក្នុងសន្តាន ឬហ្ន៎ ធម៌ខ្លះមានដល់
 អាគារញ ឬហ្ន៎ ឬហ្ន៎ មិនមានទេ អាគារញ ជាអ្នកបានទូរអធិប្បញ្ញាណម្ម-
 វិបស្សនា ឬហ្ន៎ ធម៌ខ្លះ មានដល់អាគារញ ឬហ្ន៎ ឬហ្ន៎ មិនមានទេ ។
 ម្ចាស់អាវុសោពំនឿយ កាលបើកុតិចារណា មិនឃើញកុសល-
 ធម៌ពំនឺអស់នេះ ក្នុងខ្លួនទេ ម្ចាស់អាវុសោពំនឿយ ភិក្ខុនោះ
 គប្បីធ្វើខ្លួនសេចក្តីប៉ិនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្សោតផង
 ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនញាតផង សតិផង សម្មជញ្ញាតផង ឲ្យ
 លើសលុប ដើម្បីបានទូរកុសលធម៌ពំនឺអស់នេះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ពំនឿយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ឬក្បាលដែលត្រូវភ្លើងនេះ
 ឬក្បាលប្រញាប់ធ្វើខ្លួនសេចក្តីប៉ិនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្សោត
 ផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនញាតផង សតិផង សម្មជញ្ញាតផង
 ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលក់ទូរសំពត់ ឬ ក្បាលនោះឯង យ៉ាងណាមិញ

សេយ្យជាចំ អាវុសោ អាធិត្តនេសោ វា
 អាធិត្តនសីសោ វា តស្សេវ វេលស្ស វា
 សីសស្ស វា ជំព្វាបនាយ អធិមន្តំ ធនុញ្ច
 វាយាមត្វ ឧស្សាហត្វ ឧស្សាឡិញ្ច អច្ឆដិវាជំត្វ
 សតំត្វ សម្បជញ្ញត្វ កមយេវ ឯវាមវ ។ ចា អាវុសោ
 តេន វិកុត្តោ យេ កុសលេ ធម្មេ អត្តនំ សមទុ-
 បស្សតិ តេសុ កុសលេសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ យេ
 កុសលេ ធម្មេ អត្តនំ ន សមទុបស្សតិ តេសំ
 កុសលាជំ ជញ្ញនំ បដិលាភាយ អធិអត្តោ ធនោ
 ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សាឡិ ច
 អច្ឆដិវាជំ ច សតំ ច សម្បជញ្ញត្វ កាណិយំ ។
 សចេ បធាវុសោ វិកុត្ត ធនុវត្តមាត្រោ សទ្ធិមេ
 កុសលេ ធម្មេ អត្តនំ សមទុបស្សតិ តេធាវុសោ
 វិកុត្តោ សទ្ធិស្សេវ ឥមេសុ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 បតិដ្ឋាយ ឧត្តរំ អាសវាជំ ទយាយ យោតោ
 កាណិយេវតិ ។

ម្ចាស់អាវុសោ ពាំងឡាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ឬក្បាលដែល
 ត្រូវភ្លើងនេះ បុគ្គលគប្បីប្រញាប់ធ្វើឲ្យសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង
 សេចក្តីឧបាយកលផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនឆ្ងោលផង សតិផង សម្ប-
 ជញ្ញៈផង ឱ្យរលីសលុប ដើម្បីរត់សំរាត់ ឬក្បាលខ្លោះឯង យ៉ាងណាមិញ
 ម្ចាស់អាវុសោពាំងឡាយ វិកុត្តនោះ វិចារណាយិញឲ្យកុសលធម៌
 ពាំងឡាយណា ក្នុងខ្លួនវាទៅ ក្នុងកុសលធម៌ពាំងឡាយនោះ (ចើ)
 មិនទាន់យិញឲ្យកុសលធម៌ពាំងឡាយណា ក្នុងខ្លួនទេ ត្រូវធ្វើឲ្យសេចក្តី
 ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីឧបាយកលផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តី
 មិនឆ្ងោលផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឱ្យរលីសលុប ដើម្បីបាន
 ឲ្យកុសលធម៌ពាំងឡាយនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសោពាំង
 ឡាយ កាលបើវិកុត្តវិចារណាយិញកុសលធម៌ពាំងកសៈនេះ ក្នុងខ្លួន
 ម្ចាស់អាវុសោពាំងឡាយ វិកុត្តនោះគួរឯទៅ ក្នុងកុសលធម៌ពាំងកសៈនេះ
 ហើយធ្វើឲ្យសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈពាំងឡាយ ករេ ។

មហាជ្ឈលា ហោន្តិ មហាជិសីសា អមតោគតា
 អមតបរិយោសាធា ។ កកតា ធន ។
 អនិច្ចសញ្ញា អនុត្តសញ្ញា បរលាសញ្ញា អាហារេ
 បដិក្ខលសញ្ញា សត្វលោកេ អនិរតសញ្ញា អដ្ឋិ-
 កសញ្ញា បុណ្យុកសញ្ញា វិជីលកសញ្ញា វិជ្ជិន្ទក-
 សញ្ញា ឧត្តមាតកសញ្ញា ។ វេទា ទោ កិក្ខុវេ ធន
 សញ្ញា កាវិកា តហ្មលីកតា មហាជ្ឈលា ហោន្តិ
 មហាជិសីសា អមតោគតា អមតបរិយោសាធាតិ ។

[៨៨] សចេ កិក្ខុវេ អញ្ញតតុយា បរិព្វាជតា
 ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ តីម្ភលតា អាវុសោ សព្វេ ធម្មា
 តីសម្ពុទ្ធំ សព្វេ ធម្មា តីសមុទយា សព្វេ
 ធម្មា តីសាមាសរណា សព្វេ ធម្មា តីបមុខា សព្វេ
 ធម្មា តីអនិច្ចកេយ្យា សព្វេ ធម្មា តីនុត្តរា

មានផលច្រើន មានភានិសង្សច្រើន ឈរនៅកាន់អមតៈ មានអមតៈ
 ជាបរិយោសាធា ។ សញ្ញា ១០ កើតឡើងច្រើន ។ តិរច្ឆិកសញ្ញា ១ អនុត្ត-
 សញ្ញា ១ បរលាសញ្ញា ១ អាហារេ បដិក្ខលសញ្ញា ១ សត្វលោកេ អនិរត-
 សញ្ញា ១ អដ្ឋិកសញ្ញា (សំគាល់អសុគដែលមានតែកង្ខ័ន្ធ) ១ បុណ្យុក-
 សញ្ញា (សំគាល់អសុគដែលមានដង្កូវចុះ) ១ វិជីលកសញ្ញា (សំគាល់
 អសុគដែលមានពណ៌ខៀវ) ១ វិជ្ជិន្ទសញ្ញា (សំគាល់អសុគដែលដាច់
 ជាតិណាត់) ១ ឧត្តមាតកសញ្ញា (សំគាល់អសុគដែលហើមដាច់) ១ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុវេន្យាយ សញ្ញា ១០ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើន
 បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ មានផលច្រើន មានភានិសង្សច្រើន ឈរនៅ
 កាន់អមតៈ មានអមតៈជាបរិយោសាធា ។

[៨៩] ម្ចាស់កិក្ខុវេន្យាយ កាលបើពួកអនុត្តរិយបរិព្វាជក
 ស្ទើរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កាវុសោ ពួកធម៌ចំរើនអស់ មានអ្វីជាប្រសាសន៍
 ពួកធម៌ចំរើនអស់ មានអ្វីជាវិជីលកេត ពួកធម៌ចំរើនអស់ មានអ្វីជាវិជ្ជុកេត
 ពួកធម៌ចំរើនអស់ មានអ្វីជាវិប្រជុំចុះ ពួកធម៌ចំរើនអស់ មានអ្វីជាប្រធាន
 ពួកធម៌ចំរើនអស់ មានអ្វីជាតំ ពួកធម៌ចំរើនអស់ មានអ្វីជាត្រៀងវិសេស

សព្វេ ធម្មា តីសណា សព្វេ ធម្មា តីវិជ្ជកថា
 សព្វេ ធម្មា តីបរិយោសាទា សព្វេ ធម្មា តិ
 វិវិ ឫត្ថា តុត្ថេ កិក្ខុវេ តេសិ អត្ថាតិវិជ្ជាយាម
 បរិព្វាជកាមំ តិវិជ្ជ ព្យាគារយ្យថាវិ ។ កកវម្ពលកោ
 យោ កន្ថេ ធម្មា កកវនិវត្តកា កកវបដិសរណា
 សាទុ វត កន្ថេ កកវនិវត្តេ បដិកាតុ ឯកស្ស
 កាសិកស្ស អតោ កកវតោ សុត្វា កិក្ខុ ជាវស្សន្តិវិ
 តេនហិ កិក្ខុវេ សុណាជ សាទុកំ មនសិករោជ
 កាសិស្សមិវិ ។ វិវិ កន្ថេតិ ចោ តេ កិក្ខុ កកវតោ
 បត្វសេន្តសំ ។ កកវា ឯតនេន សេ កិក្ខុវេ
 អត្ថាតិវិជ្ជាយាម បរិព្វាជកា វិវិ កុច្ឆេយ្យំ តីម្ពលកោ
 កាសិសា សព្វេ ធម្មា តីសម្ពា សព្វេ ធម្មា
 តីសមុទយា សព្វេ ធម្មា តីសមោសរណា

ពួកធម៌ទាំងអស់មានអ្វីជាទីបំផុត ពួកធម៌ទាំងអស់មានអ្វីជាគ្រឿងឈប់នៅ
 ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាបរិយោសាទ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
 ត្រូវពួកអន្យត្រិយបរិព្វាជក ទាំងនោះ សូយោនីនេះ តើពួកទាំងឡាយ
 គប្បីដោះស្រាយដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ធម៌ទាំងឡាយ មានព្រះដ៏មានព្រះភាគជាបុរសគល់ មានព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគជាអ្នកវិណាស មានព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាទីពឹងនៃយើងទាំងឡាយ
 ស្រាប់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែន
 ខ្លួនសេចក្តីនៃកាសិនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ហើយមិនចង់ចាំបាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 ដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ច្បាស់ ច្បាញទុកក្នុងចិត្ត ដោយប្រពៃ
 ចុះ គង់គង់សំដែន ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះ
 ពុទ្ធដ៏កាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួក
 អន្យត្រិយបរិព្វាជក សូយោនីនេះថា ម្ចាស់កាសិសា ពួកធម៌
 ទាំងអស់ មានអ្វីជាបុរសគល់ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាវិជ្ជាភិក្ខុ ពួក
 ធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាច្របូកច្របល់ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាច្របូកច្របល់

សព្វេ ធម្មា កីមមុទា សព្វេ ធម្មា កីអនិច្ចយោ
 សព្វេ ធម្មា កីទុក្ខា សព្វេ ធម្មា កីសារា
 សព្វេ ធម្មា កីទិក្ខា សព្វេ ធម្មា កីបរិយា-
 សាធា សព្វេ ធម្មាតិ ឯវំ បុដ្ឋា តុត្ថេ
 ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញត្តិយាធំ បរិព្វាជកាធំ ឯវំ
 ព្យាករេយ្យថ ធនុទ្ធវកា អាស្រា សព្វេ ធម្មា
 អនិច្ចយោសម្ពា សព្វេ ធម្មា ធម្មសមុទយា
 សព្វេ ធម្មា វេទនាសមាសរណា សព្វេ ធម្មា
 សមាធិប្បមុទា សព្វេ ធម្មា សតានិច្ចយោ សព្វេ
 ធម្មា បញ្ញត្តា សព្វេ ធម្មា វិមុត្តិសារា សព្វេ
 ធម្មា អមតោគា សព្វេ ធម្មា ធម្មានិច្ចយោសាធា
 សព្វេ ធម្មាតិ ឯវំ បុដ្ឋា តុត្ថេ ភិក្ខុវេ តេសំ
 អញ្ញត្តិយាធំ បរិព្វាជកាធំ ឯវំ ព្យាករេយ្យថាតិ ។

(៨៨) តស្មាតំហ ភិក្ខុវេ ឯវំ សិក្ខុតំ
 យថា បព្វជ្ជាបរិច្ចតញ្ច យោ ធម្មំ ភវិស្មតំ

ពួកធម៌ចំណីអស់ មានអ្វីជាប្រធាន ពួកធម៌ចំណីអស់ មានអ្វីជាធំ ពួក
 ធម៌ចំណីអស់ មានអ្វីជាគ្រឿងសេស ពួកធម៌ចំណីអស់ មានអ្វីជាខ្លីម ពួក
 ធម៌ចំណីអស់ មានអ្វីជាគ្រឿងឈមទៅរក ពួកធម៌ចំណីអស់ មានអ្វីជា
 បរិយោសាន ខ្មាលភិក្ខុចំណីឡាយ អ្នកចំណីឡាយ កាលបើត្រូវពួកអន្សត្ថិ-
 យ បរិព្វាជកចំណីនោះ ស្ទើរយ៉ាងនេះ ធម្មាជាស្រាយ យ៉ាងនេះជា
 ខ្មាលកុសល ពួកធម៌ចំណីអស់ មានធម្មាជាបុសស ពួកធម៌ចំណីអស់
 មានមនសិការជាដំណើរ ពួកធម៌ចំណីអស់ មានផស្សៈជាច្រើនកើត
 ពួកធម៌ចំណីអស់ មានវេទនាជាច្រើនប្រជុំ ពួកធម៌ចំណីអស់ មានសមាធិ
 ជាប្រធាន ពួកធម៌ចំណីអស់ មានសត្វជាធំ ពួកធម៌ចំណីអស់ មាន
 បញ្ញាជាគ្រឿងសេស ពួកធម៌ចំណីអស់ មានវិមុត្តិជាខ្លីម ពួកធម៌ចំណី
 អស់ មានអមតៈជាគ្រឿងឈមទៅរក ពួកធម៌ចំណីអស់ មានធម្មាន
 ជាបរិយោសាន ខ្មាលភិក្ខុចំណីឡាយ កាលបើត្រូវពួកអន្សត្ថិយ បរិព្វាជក
 ចំណីនោះ ស្ទើរយ៉ាងនេះ ធម្មាជាស្រាយ យ៉ាងនេះឯង ។

(៨៩) ខ្មាលភិក្ខុចំណីឡាយ ព្រាហ្មណ៍នោះ កុសលនោះ
 ភិក្ខុធម្មាសិក្ខាធម្មានោះ ចិត្តយេនិច្ឆិកាសន្ធិយោសម្ពាសន៍បព្វជ្ជាជន

ន ច ទុប្បដ្ឋា ចាបកា អកុសលា ធម្មា ចិត្តំ
 បរិយាទាយ វស្សន្តំ អនិច្ចសញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ឆោ ចិត្តំ
 ភវិស្សតិ អនិច្ចសញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ
 អសុភសញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ អាធិបរិសញ្ញា-
 បរិច័ត្តញ្ច ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ លោកស្ស សមញ្ញ
 វិសមញ្ញ ញ្ញា តំ សញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ
 លោកស្ស សម្ពុត្តា(១) វិភវញ្ញ ញ្ញា តំ សញ្ញាបរិ-
 ច័ត្តញ្ច ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ លោកស្ស សមុ-
 ទយញ្ញ អដ្ឋង្គមញ្ញ ញ្ញា តំ សញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ឆោ
 ចិត្តំ ភវិស្សតិ បហានសញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ
 វិភគសញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ ចិរេន-
 សញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ ។ ឯវដ្ឋា ឯ
 ភិក្ខុវេ សិក្ខិតតំ ។ យេនោ ឆោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ
 យេថាបទ្ធជាបរិច័ត្តញ្ច ចិត្តំ លោភី ន ច ទុប្បដ្ឋា
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា ចិត្តំ បរិយាទាយ តំដ្ឋង្គំ

១ ម. ភវិញ ។

អកុសលធម៌ ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ក៏នឹងមិនប្រ-
 សន្តិក៍ចិត្តផង ចិត្តយើងសន្សំ ក្នុងអនិច្ចសញ្ញាផង ចិត្តយើង
 នឹងសន្សំ ក្នុងអនិច្ចសញ្ញាផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងអសុភសញ្ញា
 ផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងអាធិបរិសញ្ញាផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ
 ក្នុងសញ្ញាទាន ព្រោះដឹងថាសុចរិតនឹងទុច្ចរិត ខែសត្វលោកផង
 ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងសញ្ញាទាន ព្រោះដឹងថាសេចក្តីចំរើននឹងសេចក្តី
 ខែសត្វលោកផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងសញ្ញាទាន ព្រោះដឹង
 ការប្រជុំកើតនឹងសាបសូន្យទៅ ខែសត្វលោកផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ
 ក្នុងបហានសញ្ញាផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងវិភគសញ្ញាផង ចិត្តយើង
 នឹងសន្សំ ក្នុងចិរេនសញ្ញាផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ អ្នក
 ចាំទ្បាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ កាល
 លាបើ ចិត្តដែលកុសលធម៌ហើយ ដោយសមគួរដល់បរិក្ខត្តផង ពួក
 អកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ក៏មិនប្រសន្តិក៍ចិត្តផង

អ ចិត្តសញ្ញាបរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ អនត្តសញ្ញា-
 បរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ អសុគតសញ្ញាបរិច័ត្តោ
 ចិត្តំ ហោតិ អាទិទសញ្ញាបរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ
 លោកស្ស សមញ្ញា វិសមញ្ញ ញត្វា តំ សញ្ញាប-
 រិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ លោកស្ស សម្ពុតញ្ញា វិវត្តញ្ញា
 ញត្វា តំ សញ្ញាបរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ លោកស្ស
 សមុទយញ្ញា អដ្ឋង្គមញ្ញា ញត្វា តំ សញ្ញាបរិច័ត្តោ
 ចិត្តំ ហោតិ បរិវាទសញ្ញាបរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ
 វិភក្តសញ្ញាបរិច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ ធិរោទសញ្ញាបរិ-
 ច័ត្តោ ចិត្តំ ហោតិ ។ ឧស្ស ច្រំដំ ផលាបំ
 អញ្ញាភវំ ផលំ ចាដិកាផ្នំ ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ អញ្ញា សតិ
 វា ទុច្ចាដិសេសេ អនាគាមិតាតិ ។

[៦០] ឯតំ សមយំ ភក្កវា សាវត្ថយំ វិហារិនិ
 ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាភមេ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អាយស្មា តិវិមាទេត្ថា អាតាតិ-
 រោ ហោតិ ទុក្ខំតោ ពាឡិតិលាហេ ។

ចិត្តវេលកិត្តសន្សំហើយ ក្នុងអនត្តសញ្ញាផង ចិត្តវេលកិត្តសន្សំហើយ
 ក្នុងអនត្តសញ្ញាផង ចិត្តវេលកិត្តសន្សំហើយ ក្នុងអសុគតសញ្ញាផង ចិត្តវេល
 កិត្តសន្សំហើយ ក្នុងអាទិទសញ្ញាផង ចិត្តវេលកិត្តសន្សំហើយ ក្នុងសញ្ញា
 នោះ ព្រោះដឹងខ្លាចកុំចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្ត
 ហើយក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹងខ្លាចកុំចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្ត
 ផង ចិត្តវេលកិត្តសន្សំហើយ ក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹងខ្លាចកុំចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្តចិត្ត
 នឹងសាបសូន្យរបស់សក្ការៈផង ចិត្តវេលកិត្តសន្សំហើយ ក្នុងបរិវាទ-
 សញ្ញាផង ចិត្តវេលកិត្តសន្សំហើយ ក្នុងវិភក្តសញ្ញាផង ចិត្តវេលកិត្ត
 សន្សំហើយ ក្នុងធិរោទសញ្ញាផង ។ បណ្តាដែលចាំដឹង ដែលណាមួយ
 វេទនាប្រាកដដល់កិត្តនោះ ដឹងបានអោយក្នុងស ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬកាល
 បើបាទ ទៅសសសស ដឹងបានអោយក្នុងស ។

[៦០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងក្លោជគណ
 របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះភិមា-
 នន្ទដ៏មានអាយុ លោកមានពាក្យ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាដំបូងៗ ។

អថទោ អាយស្មា អាធនោ យេន ភក្កា តេនុបស្ក័ម្ភិ
 ឧបស្ក័ម្ភា ភក្កន្តំ អភិវាធនា ឯកមន្តំ ឯសិធិ។
 ឯកមន្តំ ឯសិធិ ទោ អាយស្មា អាធនោ ភក្កន្តំ
 ឯកនាវច អាយស្មា ភក្កន្តំ ភិវាធនោ អាធនិកោ
 ហោតិ ធុត្ថោ តាធូត្ថិលាតា សាទុ ភក្កន្តំ ភក្កា
 យេនាយស្មា ភិវាធនោ តេនុបស្ក័ម្ភតុ អនុកម្ម
 ឧបាទាយាតំ ។ សទេ ទោ ភ្នំ អាធនុ ភិវាធន-
 នុស្សំ កំត្តោ ឧបស្ក័ម្ភា ធន សញ្ញា
 កាសយ្យសិ ហំ ទោ បនេតំ វិជ្ជតំ យំ
 ភិវាធនុស្សំ កំត្តោ ធន សញ្ញា សុត្វា សោ
 អាធនោ ហំសោ បដិច្ចស្ស្ក្កយ្យ ។ កតតា
 ធន ។ អនិច្ចសញ្ញា អនត្តសញ្ញា អសុកញ្ញា
 អនិច្ចសញ្ញា បហនសញ្ញា វិភសញ្ញា ឯកេ-
 សញ្ញា សព្វលោកេ អនិច្ចសញ្ញា សព្វសង្ខារេសុ
 អនិច្ចសញ្ញា អាធនាធនស្សតំ ។

ព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍ត្រូវដឹងអាយ បាធាន្តរាវតាល់ព្រាហ្មណ៍
 ព្រាហ្មណ៍ ត្រូវដឹងដែលព្រាហ្មណ៍ត្រូវ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាប
 ថ្វាយបង្គំព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍ ហើយអន្តរាគមន៍សមគួរ ។ លុះព្រាហ្មណ៍
 ត្រូវដឹងអាយ អន្តរាគមន៍សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំចូលទៅពាក្យនេះ
 នឹងព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍ បពិត្រព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើន ភិវាធនុដ៏មានអាយ
 មានអាយ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដ៏ដ្ឋបូន្មំ បពិត្រព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើន
 សូមព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍ (ចំពោះភិវាធនុ) សូម
 សេចក្តីចូលទៅ ត្រង់កន្លែងដែលភិវាធនុកាស្រ័យទៅ ។ ព្រាហ្មណ៍
 ព្រាហ្មណ៍ក្រាស្រ័យថា ខ្លួនខ្លួន ប្រសិនបើអនុចូលទៅកាន់សំណាក់
 វិនិច្ឆ័យខ្លួនកុំ សំដែងប្រាប់ សញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ ដំណើរនេះ
 ជាហេតុនឹងនាំឲ្យកាតព្វរបស់ភិវាធនុកុំចុះនោះ បាទាម្ចាស់សះប្បយទៅ
 មួយពេល ព្រាហ្មណ៍ខ្លួនកុំ បាទស្តាប់នូវសញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ ។
 សញ្ញាទាំង ១០ ប្រការនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺ អនិច្ចសញ្ញា ១
 អនត្តសញ្ញា ១ អសុកសញ្ញា ១ ភាវីនសញ្ញា ១ បហន-
 សញ្ញា ១ វិភសញ្ញា ១ ឯកេសញ្ញា ១ សព្វលោកេ អនិច្ច-
 សញ្ញា ១ សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា ១ ភាវាបាស្សន៍ ១ ។

កតតោ ចាធន្ទ អនិច្ចសញ្ញា ។ ឥន្ទាន្ទ
 ភិក្ខុ អរញ្ញកតោ វា កុត្តម្បលកតោ វា សុញ្ញតា-
 រកតោ វា ឥតំ បដិសក្កិក្កតំ រូបំ អនិច្ចំ វេទនា
 អនិច្ចា សញ្ញា អនិច្ចា សង្ខារា អនិច្ចា វិញ្ញាណំ
 អនិច្ចន្តិ ។ ឥតំ ឥមេសុ បញ្ចសុ ឧបាសានក្កានុសុ
 អនិច្ចាទុបសរ្សំ វិហារតិ ។ អយំ វុទ្ធិកាធន្ទ
 អនិច្ចសញ្ញា ។

កតតោ ចាធន្ទ អនិច្ចសញ្ញា ។ ឥន្ទាន្ទ
 ភិក្ខុ អរញ្ញកតោ វា កុត្តម្បលកតោ វា សុញ្ញតា-
 រកតោ វា ឥតំ បដិសក្កិក្កតំ ចក្កំ អនត្តា រូបា
 អនត្តា សោតំ អនត្តា សន្នា អនត្តា យាមំ
 អនត្តា កថា អនត្តា ជិក្ខុ អនត្តា រសា
 អនត្តា កាយោ អនត្តា ជេដ្ឋតា អនត្តា
 ឧបេហា អនត្តា ធម្មា អនត្តាតិ ។ ឥតំ ឥមេសុ
 ធម្មុ អដ្ឋង្គិកតាហិវេសុ អាយតនេសុ អនត្តាទុបសរ្សំ
 វិហារតិ ។ អយំ វុទ្ធិកាធន្ទ អនិច្ចសញ្ញា ។

មាលភានន្ទ អនិច្ចសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ មាលភានន្ទ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ នៅក្នុងព្រឹត្តិ នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ពិចារណាឃើញដូច្នេះថា រូបមិនទៀង វេទនាមិនទៀង សញ្ញាមិនទៀង
 សង្ខារទាំងឡាយមិនទៀង វិញ្ញាណមិនទៀង ។ ភិក្ខុពិចារណាឃើញ
 ហើយ ៗ ថាមិនទៀង ក្នុងឧបាសានក្នុងចំណោមដោយប្រការដូច្នេះ ។
 មាលភានន្ទ នេះហៅថា អនិច្ចសញ្ញា ។

មាលភានន្ទ អនត្តសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ មាលភានន្ទ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះនៅក្នុងព្រឹត្តិ នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ពិចារ-
 ណាឃើញដូច្នេះថា ភិក្ខុមិនមែនជាបស់ខ្លួនទេ រូបមិនមែនជាបស់ខ្លួន
 ទេ គ្រឿងមិនមែនជាបស់ខ្លួនទេ សង្ខារទាំងឡាយ មិនមែនជាបស់
 ខ្លួនទេ ច្រមុះមិនមែនជាបស់ខ្លួនទេ ក្នុងទាំងឡាយ មិនមែនជាបស់ខ្លួន
 ទេ កណ្តាតមិនមែនជាបស់ខ្លួនទេ សេចក្តីទាំងឡាយមិនមែនជាបស់ខ្លួន
 ទេ កាយមិនមែនជាបស់ខ្លួនទេ ជេដ្ឋត្រូវទាំងឡាយមិនមែនជាបស់
 ខ្លួនទេ ចិត្តមិនមែនជាបស់ខ្លួនទេ ធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាបស់
 ខ្លួនទេ ។ ភិក្ខុពិចារណាឃើញហើយ ដូច្នេះថា មិនមែនជាបស់ខ្លួន
 ក្នុងកាយនេះ ទាំងក្នុង ៦ ទាំងកាយនេះ ទាំងក្រៅ ៦ នេះ ដោយប្រការ
 ដូច្នេះ ។ មាលភានន្ទ នេះហៅថា អនត្តសញ្ញា ។

កតតោ កាធន្ធិ អសុគសញ្ញា ។ ឥតាធន្ធិ
 ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ ឧទ្ទិចាននលា អនោកេស-
 មត្តតា តធម៌យន្តំ ប្បត្តាធម្មការស្ស អសុច្ឆេតា
 បន្ទុវត្ថានំ អត្ថំ ឥមស្មី កាយេ កេសា លោមា
 ធា ធន្តា ធិតោ មំសំ ញា អដ្ឋិ អដ្ឋិមិញ្ចំ
 វត្តំ ហធិយំ យកមំ កេលាមកំ មិហកំ
 បត្តាសំ អន្តំ អន្តកុណំ ឧធិយំ កាវិសំ មិត្តំ
 សេដ្ឋំ បុត្រា លោហិតំ សេនា មេនា អស្ស
 វណ ទេឡោ សីយាលកា លសីកា មុត្តន្តំ ។
 ឥតំ ឥមស្មី កាយេ អសុភាទុបស្សី វិហរតិ ។
 អយំ វុទ្ធតាធន្ធិ អសុគសញ្ញា ។

កតតោ កាធន្ធិ អនិច្ឆេយញ្ញា ។
 ឥតាធន្ធិ ភិក្ខុ អញ្ញតតោ វា វុទ្ធម្មលតតោ
 វា សុញ្ញតតោ វា ឥតំ បដិសញ្ញត្តតំ
 ពហុទុក្ខោ ទោ អយំ កាយោ ពហុអានិទរោតំ ។

បាលកាន្ត អសុគសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ បាលកាន្ត ភិក្ខុភវ
 សាសនានេតិចារណាយេញ្ញន្ទវកាយនេឯនំ ខាតវេអំពិផ្តុន្តានេធិនំ
 ទៀតទៅ ខាតក្រោមអំពិចុតសក់ចុះមក ព័ទ្ធជុំវិញដោយស្បែក គេញ
 ដោយគ្រឿងមិនស្អាត មានប្រការផ្សេងៗ ដូច្នេះថា ក្នុងរូបកាយនេះ
 សក់ចាំងឡាយ រមេចាំងឡាយ ក្រចកចាំងឡាយ គេញចាំងឡាយ
 ស្បែក សាច់ សរសៃចាំងឡាយ ផ្គុំចាំងឡាយ ខ្លះក្នុងផ្គុំ ចាច បេះដូង
 ថ្លើម វា ក្រដាះ ចូលវែងអស់ ស្លូត ពោះរៀងធំ ពោះរៀងតូច
 អាហារថ្មី អាហារចាស់ ប្រមាត់ សេស្ម ខ្ទះ ឈាម ញើស ខ្លាញ់ខាប់
 ទឹកភ្នែក ខ្លាញ់រាវ ទឹកមាត់ ទឹកសម្បូរ ទឹកអំបិល ទឹកម្លូច្រ ។
 ភិក្ខុពិចារណាយេញ្ញវៀយ ។ ថា មិនលក្ខន្តិយកាយនេះ ដោយប្រការ
 ដូច្នេះ ។ បាលកាន្ត នេះហៅថា អសុគសញ្ញា ។

បាលកាន្ត អនិច្ឆេយញ្ញា តើដូចម្តេច ។ បាលកាន្ត ភិក្ខុភវ
 សាសនានេ នៅក្នុងព្រឹត្តិ នៅទៀបគល់ឈើភ្នំ នៅក្នុងផ្សារភ្នំពិចារណា
 ឃើញដូច្នេះថា រូបកាយនេះ មានទុក្ខច្រើន មានគោសច្រើនដោយពិន័យ ។

ឥតិ ឥមស្សី កាយេ វីរីនា អាតាណា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ សេយ្យជីដំ ចក្កុរោតោ សោតរោតោ
 យានរោតោ ជិន្ទរោតោ កាយរោតោ សីសរោតោ
 កណ្ណរោតោ មុទរោតោ នន្តរោតោ កាសោ
 សាសោ បិដាសោ ទេហោ ដរោ តុច្ឆិរោតោ មុដ្ឋា
 បក្ខុដ្ឋិកា សុលា វិសុដ្ឋិកា តុច្ឆិ កណ្ណា
 កំលាសោ សោសោ អបមារោ នន្ត កណ្ណា
 កុដ្ឋ រទសា វិត្ថិកា លោហិតំ បិគ្គំ
 មតុមេហោ អំសា បិដ្ឋកា កកទុលា បិគ្គុសមុដ្ឋាតា
 អាតាណា សេម្ហសមុដ្ឋាតា អាតាណា វាតស-
 មុដ្ឋាតា អាតាណា សច្ចិមាតិកា អាតាណា
 ឧត្តបរិណាមជា អាតាណា វិសមបរិហារជា អាតាណា
 ឧបក្កមិកា អាតាណា កម្មវិបាកជា អាតាណា សីតំ
 ទណ្ឌំ ជិយដ្ឋា បិដាសា ទុដ្ឋារោ បស្សរោតិ ។

អាតាណាឡាយផ្សេងៗ តែងកើតឡើង ក្នុងកាយនេះដូច្នេះ អាតាណា
 នោះដូចម្តេច៖ អីរោតក្នុងក្នុង រោតក្នុងត្រចៀក រោតក្នុងច្រមុះ
 រោតក្នុងអណ្តាញ រោតក្នុងកាយ រោតក្នុងក្បាល រោតស្លឹកត្រចៀក
 រោតក្នុងមាត់ រោតត្រង់គល់ឈ្មួញ រោតក្នុង រោតយឹត រោតទាំងក្រៅច្រមុះ
 រោតក្តៅក្រហាយ រោតស្លាំងស្លម រោតក្នុងដៃ រោតខ្យល់បាច់ វិលមុខ
 រោតភ្នែកឈាម រោតចុកស្បែក រោតចុះរោត រោតយូង រោតមូល រោតស្រែង
 រោតវិវិរ រោតទូកជ្រូក រោតដំខ្លួចពិស រោតរោតសំ រោតកម្រិត រោត
 កើតក្នុងវិវិលភ្នែកដោយក្រចក រោតយូងដែក រោតឈាម រោតប្រមាត់
 រោតទឹកខាងផ្អែម រោតមូសផ្លឹងផ្អុះ រោតលេកកៅ រោតមូសផ្លឹងបាត^(១)
 អាតាណបណ្តាលអំពីប្រមាត់ អាតាណបណ្តាលអំពីស្មេស អាតាណបណ្តាល
 អំពីខ្យល់ អាតាណបណ្តាលអំពីសង្ខារ អំពីការប្រើប្រមាត់ ស្មេស
 ទាំងខ្យល់ប្រជុំគ្នា អាតាណកើតអំពីផ្លូវប្រែប្រួល អាតាណកើតអំពីការផ្លាស់
 ប្តូរ អំណាចបដិវេស្តិត អាតាណកើតអំពីសេចក្តីរឭកយោមរបស់អ្នកដទៃ
 (មានចាប់ចងកាយជាដើម) អាតាណកើតអំពីវិបាករបស់កម្ម ការត្រជាក់
 ការក្តៅ សេចក្តីឃ្លាន សេចក្តីស្រេក ទុក្ខៈ(ភាពវេទនា) បស្សៈ(មូត្រ) ។

១ ឫសផ្លាស្រីឈ្មោះឆ្នាំង ត្រង់រោតទោដំ ទំនៀងរោត ។

សតិ សមធម៌ ការយោ អាជីវកម្មធម៌ វិចារតិ ។
អយ្យ វត្ថុតាមទុក អាជីវកម្មតាម ។

កត់ថា បាទដូច បហាទសត្ថា ។ នំនាទដ្ឋ
 កំហុ ឧប្បន្នំ កាមវិតត្ថំ បាជិតសេតិ បដ-
 ហតិ វិបាទេតិ ព្យន្តិកាភេតិ អនកាវំ កមេតិ
 ឧប្បន្នំ ព្យបាទវិតត្ថំ បាជិតសេតិ បដហតិ
 វិបាទេតិ ព្យន្តិកាភេតិ អនកាវំ កមេតិ ឧប្បន្នំ
 វិហិតសាវិតត្ថំ បាជិតសេតិ បដហតិ វិបាទេតិ
 ព្យន្តិកាភេតិ អនកាវំ កមេតិ ឧប្បន្នុប្បន្ន ចាបកេ
 អកុសលេ ឆម្មេ បាជិតសេតិ បដហតិ វិបាទេតិ
 ព្យន្តិកាភេតិ អនកាវំ កមេតិ ។ អយំ វុច្ចតាទដ្ឋ
 បហាទសត្ថា ។

កាតនា ចាន្ទ វិភាសនា ។ ឥតាន្ទ
 ភិក្ខុ អរហន្តកោ វិ ប្រាជ្ញលកោ វិ សុញ្ញតារកោ
 វិ ឥតិ បដិសត្ថាន្តិ ឯតំ សង្គំ ឯតំ
 បណ្ឌិតំ យទិធំ សត្វសង្ខារសមាថោ សត្វទិច្ច-
 ដិទិស្សនោ អណ្ណតាយោ វិហារោ ចិត្តាន្ទ ។

គំនុំចរាណាឃើញរឿយៗ ដំបូងគេស ក្នុងប្រការនេះ ដោយ
ប្រការផ្សេងៗ ខ្មោចខន្ត នេះហៅថា ភាគទុរសញ្ញា ។

ម្ចាស់អាខន្ត បរោសណា ធ្វើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុសិលាសន្តានៈ
 មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទាបង់ ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតទៀតនូវ
 កាមតែក្តី ដែលកើតឡើងហើយ មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទាបង់ ធ្វើ
 ឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតទៀតនូវព្រាហ្មាណភ័ក្ត្រ ដែលកើតឡើងហើយ
 មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទាបង់ ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតពៅទៀត
 នូវវិហិត្យាភិក្ត្រ ដែលកើតឡើងហើយ មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទាបង់
 ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតពៅទៀត នូវព័ត៌ម៌ដែលជាបាបអកុសលដែល
 កើតឡើងហើយហើយ ។ ។ ម្ចាស់អាខន្តានៈ ហៅថា បរោសណា ។

ម្ចាស់អាទិភាពសញ្ញា តើដូចម្តេច ៗ ម្ចាស់អាទិភាព ភិក្ខុភិក្ខុសាសនា
នេះនៅក្នុងព្រឹត្តិ នៅទៀបគល់ឈើភ្នំ នៅក្នុងផ្ទះស្លោតភ្នំ តិចៗលោកយើង
រឿយៗ ដូច្នេះចាំ ធម៌ជាគ្រឿងទ្វារបំបែក ជាតិពុទ្ធ លះបង់ខ្លះៗបដិសេធ
ពុទ្ធ អស់នៅខែសញ្ញា ព្រាសបាតកក្កដា រំលងខ្លះ នេះជាធម៌ស្ងប់ធម៌ទុក្ខ ។

អយំ វុទ្ធភានន្ត វិភាគសញ្ញា ។

កាតមា បាទន្ត ឧបាសន្ត ។ ឥតានន្ត កិក្ក
អញ្ញតតោ វា វុត្តម្ភលតតោ វា សុញ្ញតាវតតោ
វា ឥតិ បដិសញ្ញក្កតិ ឯតំ សន្តិ ឯតំ បណ្ឌិតំ
យទិទំ សត្វសង្ខារសមថោ សត្វបដិច្ចដិច្ចសុត្តោ
តណ្ហាត្វាយោ ឧបាសន្ត ឧបាសន្ត ។ អយំ វុទ្ធភានន្ត
ឧបាសន្ត ។

កាតមា បាទន្ត សត្វលោកេ អនិក្ខតសញ្ញា ។
ឥតានន្ត កិក្ក យេ លោកេ ឧបាសន្តាធាតា
ចេតសោ អនិច្ចាតាភិច្ចេសានុសយា តេ បដហត្ថោ
វិមតិ ធន ឧបាសន្ត ។ អយំ វុទ្ធភានន្ត
សត្វលោកេ អនិក្ខតសញ្ញា ។

កាតមា បាទន្ត សត្វសង្ខារេសុ អនិច្ច-
សញ្ញា ។ ឥតានន្ត កិក្ក សត្វសង្ខា-
រេហំ អនិច្ចេតិ ហរាយតំ ជិត្តន្តតិ ។

ខាលកានន្ត នេះហៅថា វិភាគសញ្ញា ។

ខាលកានន្ត ឧបាសន្ត តើដូចម្តេច ។ ខាលកានន្ត កិក្ក
ក្នុងសាសនានេះ ទៅក្នុងព្រឹត្តិ ទៅទៀតអស់ឈ្មោះ ទៅក្នុងផ្ទះផ្ទៃសាត់ក្តី
តំបាលការយើងដូច្នេះ ធម៌ជាគ្រឿងទ្រទ្រង់សង្ខារទាំងឡាយ លេចឡើង
មុនគេទាំងឡាយ អស់ទៅខ្លះណា ប្រាសចាកគ្នា លេចទុក នេះ ជាធម៌
ស្ងប់ជាធម៌មុន ។ ខាលកានន្ត នេះហៅថា ឧបាសន្ត ។

ខាលកានន្ត សត្វលោកេ អនិក្ខតសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ខាល
កានន្ត បាយតិក្កន្តានន្ត ឧបាសន្ត សេចក្តីប្រកាន់មាំណា
អនិច្ចេតិ គឺសត្វសង្ខារ ឯងច្រើនឯងជាទីស្រឡាញ់នៅក្នុងលោក
អនុស្សយ គឺកិលេសដែលដេកនៅលើយ ក្នុងសត្វសង្ខារណា ក្នុង
លោក ក៏ក្នុងសាសនានេះ កាលបើលេចឡើងបាត់ទៅនោះ
មិនបានប្រកាន់មាំដោយចិត្ត ក៏វិនិច្ឆ័យ (ចាកបាត់ទៅនោះ) ។
បាទ ។ ខាលកានន្ត នេះហៅថា សត្វលោកេ អនិក្ខតសញ្ញា ។

ខាលកានន្ត សត្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ខាលកានន្ត កិក្ក
ក្នុងសាសនានេះឡើយណា ធម៌ប្រាន់ស្តប់រួច ចាកសង្ខារទាំងឡាយ ។

អយ្យ វត្តតាពង្ស សព្វសង្ឃិកោ អនិច្ចសញ្ញា ។

កតតោ បាធូ អាណាបាធស្សតិ ។ ឥធាន្ត

កិក្ខុ អត្ថាគតោ វា វត្តាម្មលគតោ វា សុត្តាញ

គតោ វា ធិសីធិតិ បស្សន្តិ អាគុដ្ឋិតា ទុដ្ឋិ កាយ

បណ្ឌាយ បរិមុខំ សតិ ទុបដ្ឋបេត្វា ។ សោ សនោ

អស្សសតិ សនោ បស្សសតិ ធិយំ វា អស្សសន្តោ

ធិយំ អស្សសាមីតិ បដាបាតិ ធិយំ វា បស្សសន្តោ

ធិយំ បស្សសាមីតិ បដាបាតិ រស្សំ វា

អស្សសន្តោ រស្សំ អស្សសាមីតិ បដាបាតិ រស្សំ វា

បស្សសន្តោ រស្សំ បស្សសាមីតិ បដាបាតិ

សព្វកាយប្បដិសំវេធិ អស្សសំស្សាមីតិ សិក្ខតិ

សព្វកាយប្បដិសំវេធិ បស្សសំស្សាមីតិ សិក្ខតិ

មាលភានន្ត ខេណេវា សព្វសង្ឃិកោ អនិច្ចសញ្ញា ។

មាលភានន្ត កតាបាធស្សតិ តើប្តូចម្តេច ។ មាលភានន្ត កិក្ខុក្នុង

សាសនានេះ នៅក្នុងវត្តក្តី នៅទៀបរលំឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដីស្ងាត់ក្តី

ក្នុងយុទ្ធគ្រង តាំងកាយឱ្យត្រង់ផ្ទះស្មារតីឱ្យត្រង់ (ទៅរកម្តងៗ)

កិក្ខុនោះមានស្មារតីដកដង្ហើមចេញ មានស្មារតីដកដង្ហើមចូល កាលដក

ដង្ហើមចេញវែង ដឹងច្បាស់ថា កាតាអញ ដកដង្ហើមចេញវែង កាលដក

ដង្ហើមចូលវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា កាតាអញ ដកដង្ហើមចូលវែង កាលដក

ដង្ហើមចេញភ្លឺ ក៏ដឹងច្បាស់ថា កាតាអញ ដកដង្ហើមចេញភ្លឺ កាលដក

ដង្ហើមចូលភ្លឺ ក៏ដឹងច្បាស់ថា កាតាអញ ដកដង្ហើមចូលភ្លឺ កិក្ខុសិក្សា^(១)

ថា កាតាអញ ដឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវកាយ^(២) ដឹងដង្ហើមចេញទាំងអស់ឱ្យ

ប្រាកដ ទើបដកដង្ហើមចេញ កិក្ខុសិក្សាថា កាតាអញ ដឹងជាអ្នកដឹង

ច្បាស់នូវកាយ^(៣) ដឹងដង្ហើមចូលទាំងអស់ឱ្យប្រាកដ ទើបដកដង្ហើមចូល

១ អដ្ឋកថា ថា ព្យាយាម ។ ២ ធ្វើខាងដើម ខាងកណ្តាល និងចុងខែកាយ
ដឹងដង្ហើម ចេញទាំងអស់ឱ្យប្រាកដ ។ ៣ ធ្វើខាងដើមខាងកណ្តាល និងចុងខែកាយ ដឹង
ដង្ហើមចូលទាំងអស់ឱ្យប្រាកដ ។

បស្សម្ហយំ កាយសង្ខារំ អស្សសំស្សាមីតំ
 សិក្ខតំ បស្សម្ហយំ កាយសង្ខារំ បស្សសំស្សាមីតំ
 សិក្ខតំ មីតំប្បដិសំវេទំ អស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ
 មីតំប្បដិសំវេទំ បស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ សុខប្បដិសំវេទំ
 បស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ ចិត្តសង្ខារប្បដិសំវេទំ
 អស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ ចិត្តសង្ខារប្បដិសំវេទំ
 បស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ បស្សម្ហយំ ចិត្តសង្ខារំ
 អស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ បស្សម្ហយំ
 ចិត្តសង្ខារំ បស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ
 ចិត្តប្បដិសំវេទំ អស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ

កិក្ខុសិក្ខាថា ភាគាភិញ្ញា ទីតំជាអ្នកទ្រង់ ខ្ញុំកាយសង្ខារ (១)
 គឺដង្ហើមចេញ ទើបដកដង្ហើមចេញ កិក្ខុសិក្ខាថា ភាគាភិញ្ញា
 ទីតំជាអ្នកទ្រង់ខ្ញុំកាយសង្ខារ (២) គឺដង្ហើមចូល ទើបដកដង្ហើមចូល
 កិក្ខុសិក្ខាថា ភាគាភិញ្ញា ទីតំជាអ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំចិត្ត ទើបដក
 ដង្ហើមចេញ កិក្ខុសិក្ខាថា ភាគាភិញ្ញា ទីតំជាអ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំចិត្ត
 ទើបដកដង្ហើមចូល កិក្ខុសិក្ខាថា ភាគាភិញ្ញា ទីតំជាអ្នកដឹងច្បាស់
 ខ្ញុំវាសចក្កសុខ ទើបដកដង្ហើមចេញ កិក្ខុសិក្ខាថា ភាគាភិញ្ញា ទីតំជា
 អ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំវាសចក្កសុខ ទើបដកដង្ហើមចូល កិក្ខុសិក្ខាថា
 ភាគាភិញ្ញា ទីតំជាអ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំចិត្តសង្ខារ (៣) ទើបដកដង្ហើមចេញ
 កិក្ខុសិក្ខាថា ភាគាភិញ្ញា ទីតំជាអ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំចិត្តសង្ខារ ទើប
 ដកដង្ហើមចូល កិក្ខុសិក្ខាថា ភាគាភិញ្ញា ទីតំជាអ្នកទ្រង់ខ្ញុំ
 ចិត្តសង្ខារ ទើបដកដង្ហើមចេញ កិក្ខុសិក្ខាថា ភាគាភិញ្ញា
 ទីតំជាអ្នកទ្រង់ខ្ញុំចិត្តសង្ខារ ទើបដកដង្ហើមចូល កិក្ខុសិក្ខាថា
 ភាគាភិញ្ញា ទីតំជាអ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំចិត្ត ទើបដកដង្ហើមចេញ

១ ២ កាយសង្ខារនៃប្រាសាទ ១ ៣ ចាត់លេខ ១១១១ ទីតំសង្ខារ ១

ចំណុចទី១៖ សំណើ

អភិប្បមោធយំ ចិត្តំ... ឧបាសិកា ចិត្តំ... វិមោធយំ

ចំនុំ... អង្គធាតុបូកស្សី... វិភាគធាតុបូកស្សី... បំប្លែង-

ពុទ្ធស្សី... បដិទិស្សតា ពុទ្ធស្សី អស្សសី ស្សាមីត

សិក្ខាភ័ បដិធិស្សត្តាទូបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ

សំគុត្ត ។ អធម៌ វុត្តាធន្ទ អាណាថាធស្សត្ថ ។

ភិក្ខុសិក្សាថា ពន្លាអញ នឹងជាអ្នកដ៏សិរ្សស្រស់ខ្ពស់ ទើបដកដង្ហើមចូល

ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាឥត ធ្វើចិត្តឱ្យរីករាយ... ដឹងលំដាប់ចិត្តឱ្យស្មើ

ក្នុងការប្រឆាំង... ដោះចិត្តឱ្យរួចចាកពីវណ្ណនមិ ជាដើម(១)... ឃើញ

រឿយៗ ខ្លាចស្លាប់ខ្លាច មិនទៀង... ឃើញរឿយៗ ខ្លាចឆ្មាំជល

ប្រាសចាកកង្គ្រោះ... ឃើញរឿយៗ ឆ្ងល់ចម្លែក ដែលរលត់បង្អួចកង្គ្រោះ...

កុំស្ម័គ្រចង់ អាត្មាអញ ទំនងអ្នកឃើញរឿយៗ ខ្ញុំធម៌ជាស្រៀង

លះបង់ខ្ញុំកិលេស ទើបដកដង្ហើមចេញ ភ័ក្ត្រសិរ្សចាំ គាត់គេញ

នឹងជាអ្នកយំឆ្ងាយ ។ ខ្ញុំឈប់ ជាគ្រឿងលះបាលខ្ញុំគិតលេង រើប

ឥតដង្ហើមចូល ។ ម្ចាស់ភាន់នូវ នេះហៅថា អាសាបាទស្សតិ ។

[illegible]

សធនោ ភំ អនន្ត ភំវិហនន្តស្ស ភំគុណោ
 ឧបសង្កម្ភិកា សមា នស សញ្ញា ភាសេយ្យសិ
 ហំ ឧ បធនំ វុដ្ឋតំ យំ ភំវិហនន្តស្ស ភំគុណោ
 សមា នស សញ្ញា សុត្វា សោ អាតាបោ
 ហំនសោ ចដិច្ចស្សក្កេយ្យតិ ។ អថេវា អាយស្មា
 អនន្តោ ភក្ករោ សង្កេតេ សមា នស សញ្ញា
 ឧត្តហេត្វា យេនាយស្មា ភំវិហនន្តោ តេនុបសង្កម្ភិ
 ឧបសង្កម្ភិកា អាយស្មតោ ភំវិហនន្តស្ស សមា នស
 សញ្ញា អកាសំ ។ អថេវា អាយស្មតោ ភំវិហនន្តស្ស
 សមា នស សញ្ញា សុត្វា សោ អាតាបោ ហំនសោ
 ចដិច្ចស្សក្កិ វុដ្ឋហំ ចាយស្មា ភំវិហនន្តោ តត្ថា
 អាតាបោ តថា បម្ពីនោ ធន បនាយស្មតោ
 ភំវិហនន្តស្ស សោ អាតាបោ អយោសីតិ ។

ប្រាសកន្តុ បើក្ខតចូលទៅ (កាន់សំណាក់) នៃភិវិហនន្តកុំហើយ គប្បី
 ស៊ីផែនទីសញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ដំណើរនេះ ជាហេតុនឹង
 ឲ្យភាគនេះ របស់ភិវិហនន្តកុំនោះ រង់ចាំសេសស្បើយទៅ ទំរេត ព្រោះ
 ភិវិហនន្តកុំ បានស្តាប់សញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះគោនុរុត្តរជីមានអាយុ ក៏រៀនសញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ក្នុង
 សំណាក់នៃព្រះជីមានព្រះភាគ ហើយចូលទៅក្រុងកន្លែងដែលភិវិហនន្ត
 លោកគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានស៊ីផែនទីសញ្ញាទាំងឡាយ
 ១០ ប្រការនេះ ដល់ភិវិហនន្តជីមានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯង ភាគនេះ
 របស់ភិវិហនន្តជីមានអាយុនោះ ក៏រង់ចាំសេសស្បើយទៅ ទំរេត ព្រោះ
 បានស្តាប់សញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ឯភិវិហនន្ត ជីមានអាយុ
 ក៏បានជាសេសស្បើយចាកភាគនោះ ក៏ភាគនោះ ភិវិហនន្តជីមាន
 អាយុ លុះបើបានហើយ ដោយកិរិយាបានស្តាប់សញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ
 ដែលព្រះគោនុរុត្តរ ស៊ីផែនទីហើយដូច្នោះ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

តស្ស័វាទំ

ស ចិត្តសាវច្ចុត្តា^(១) ធ មិត្ត^(២) ធ សមរដេន ធ
បរិហានា^(៣) ធ ទ្វេ សត្វា មូលា បព្វជិតាតោ^(៤) ។

១ .ឧ. សច្ចៈភូ សាវច្ចុ ។ ២ ឧ. មិត្ត ។ ៣ ម. ចរិហាតោ ច ។
៤ ឧ. បព្វជិតាតិវិធំ ។ ឧ. បព្វជិតាតិវិធំ ។

ទុក្ខានុសិទ្ធិវគ្គនោះ

និយាយអំពីការឆ្លងសក្ខីភាពចិត្តរបស់ខ្លួន ១
អំពីព្រះសាវច្ចុត្ត ១ អំពីការគាំទ្រនៅជង្គង់ ១
អំពីសម្មថៈ ១ អំពីបរិហានៈ ១ អំពីសញ្ញាតិ
រលឹក អំពីធម៌ជាមូល ១ ចិត្តសន្សំដោយបព្វជិតា ១
សាធារណ ១ ។

យមកវិគ្គ ទុតិយោ

[៦០] បុរិសា ភិក្ខុវេ តោនិ ន បញ្ញាយតិ
 អវិជ្ជាយ វេតោ បុព្វេ អវិជ្ជា ចាហោសិ អថ បច្ឆា
 សម្ពុតិ^(១) ឯវេតោ ភិក្ខុវេ វុត្តតិ អថ ច បន
 បញ្ញាយតិ ននប្បដូយោ អវិជ្ជានំ ។ អវិជ្ជម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមំ ធា អនាហារំ ។ តោ
 ចាហារោ អវិជ្ជាយ ។ បញ្ច វិវេណាតិស្ស វេជ្ជយំ ។
 បញ្ចបហំ^(២) ភិក្ខុវេ វិវេណា សាហារេ វនាមំ ធា
 អនាហារេ ។ តោ ចាហារោ បញ្ចន្ទំ វិវេណានំ ។
 តីណិ ទុច្ចវតានំ តិស្ស វេជ្ជយំ ។ តីណិបហំ
 ភិក្ខុវេ ទុច្ចវតានំ សាហារានំ វនាមំ ធា អនាហារានំ ។
 តោ ចាហារោ តីណិ ទុច្ចវតានំ ។ នង្គ្រិយាសំវេណ-
 តិស្ស វេជ្ជយំ ។ នង្គ្រិយាសំវេម្បហំ ភិក្ខុវេ
 សាហារំ វនាមំ ធា អនាហារំ ។ តោ ចាហារោ
 នង្គ្រិយាសំវេស្ស ។ អសគាសឃ្មនញ្ញន្តិស្ស វេជ្ជយំ ។

១ ខ. សមគី ។ ២ ឆ. បញ្ចហំ ។

យមកវិគ្គ ទី ២

[៦១] ខ្លាសក្កុចំនឡាយ ចំបំផុតវាទិមេ របស់អវិជ្ជាមិន
 ប្រាកដទេ អវិជ្ជាមិនមានក្នុងកាលមុនអំពីកាលនេះ ឬថា កើតឡើងក្នុង
 វាទិក្រាយាឡើយ ហេតុនោះ ខ្លាសក្កុចំនឡាយ ពាក្យថា អវិជ្ជា
 នេះ គឺជាគតិកាលយំនេះ តែថា អវិជ្ជា វេមន៍ប្រាកដ គ្រោះមាន
 របស់នេះជាបច្ច័យ ។ ខ្លាសក្កុចំនឡាយ គឺជាគតិកាលថា អវិជ្ជា
 ប្រាកដដោយកហារ មិនបានកាលថា អវិជ្ជាឥតកហារទេ ។ ចុះអ្វីជា
 កហាររបស់អវិជ្ជា ។ ឆប្បវធិយថា វិវេណៈ ៨ ។ ខ្លាសក្កុចំនឡាយ
 គឺជាគតិកាលថា វិវេណៈ ៨ ប្រកបដោយកហារ មិនបានកាល
 ថា ឥតកហារទេ ។ ចុះអ្វីជាកហាររបស់វិវេណៈ ៨ ។ ឆប្បវធិយថា ទុច្ច-
 វត ៣ ។ ខ្លាសក្កុចំនឡាយ គឺជាគតិកាលថា ទុច្ចវត ៣ ប្រកប
 ដោយកហារ មិនបានកាលថា ឥតកហារទេ ។ ចុះអ្វីជាកហារ របស់
 ទុច្ចវត ៣ ។ ឆប្បវធិយថា ការមិនសង្រួមវង្វៀល ។ ខ្លាសក្កុចំនឡាយ
 គឺជាគតិកាលថា ការមិនសង្រួមវង្វៀល ប្រកបដោយកហារ មិន
 បានកាលថា ឥតកហារទេ ។ ចុះអ្វីជាកហារ របស់ការមិន
 សង្រួមវង្វៀល ។ ឆប្បវធិយថា ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ។

អសកាសឡដក្ខន្ធស្សហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វិនាមំ ចោ
 អនាហារំ ។ តោ ចាហារោ អសកាសឡដក្ខន្ធស្ស ។
 អយោធិសោ មនសិកាភេតិស្ស វចនីយំ ។ អយោ-
 ធិសោ មនសិកាឡដក្ខន្ធស្ស ភិក្ខុវេ សាហារំ វិនាមំ ចោ
 អនាហារំ ។ តោ ចាហារោ អយោធិសោ មនសិ-
 កាស្ស ។ អស្សន្តិយន្តិស្ស វចនីយំ ។ អស្សន្តិ-
 យឡដក្ខន្ធស្ស ភិក្ខុវេ សាហារំ វិនាមំ ចោ អនាហារំ ។
 តោ ចាហារោ អស្សន្តិយស្ស ។ អស្សន្តិឡដក្ខន្ធស្ស
 វចនីយំ ។ អស្សន្តិឡដក្ខន្ធស្ស ភិក្ខុវេ សាហារំ
 វិនាមំ ចោ អនាហារំ ។ តោ ចាហារោ អស្ស-
 ន្តិឡដក្ខន្ធស្ស ។ អសច្យុវិសសំសោភេតិស្ស វចនីយំ ។
 វតិ ចោ ភិក្ខុវេ អសច្យុវិសសំសោភេ ចរិយុកោ
 អស្សន្តិឡដក្ខន្ធស្ស ចរិយុកោ អស្សន្តិឡដក្ខន្ធស្ស ចរិយុកោ

ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម គឺជាគតិកាលថា ការមិនមានសតិ មិនមាន
 សម្បជញ្ញៈ ប្រកបដោយកាយា មិនបានកាលថា ឥតកាយាទេ ។
 ចុះអ្វីជាគាហារ របស់ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ។ គប្បីឆ្លើយថា
 អយោធិសាមនសិការៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម គឺជាគតិកាលថា
 អយោធិសាមនសិការៈ ប្រកបដោយកាយា មិនបានកាលថា
 ឥតកាយាទេ ។ ចុះអ្វីជាគាហារ របស់អយោធិសាមនសិការៈ ។
 គប្បីឆ្លើយថា អស្សន្តិយៈ (សេចក្តីមិនជឿ) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម
 គឺជាគតិកាលថា អស្សន្តិយៈ ប្រកបដោយកាយា មិនបានកាលថា ឥត
 កាយាទេ ។ ចុះអ្វីជាគាហារ របស់អស្សន្តិយៈ ។ គប្បីឆ្លើយថា
 អស្សន្តិឡដក្ខន្ធនៈ (ការមិនស្តាប់ប្រសេន្ត) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម
 គឺជាគតិកាលថា អស្សន្តិឡដក្ខន្ធនៈ ប្រកបដោយកាយា មិនបាន
 កាលថា ឥតកាយាទេ ។ ចុះអ្វីជាគាហារ របស់អស្សន្តិឡដក្ខន្ធនៈ ។
 គប្បីឆ្លើយថា អសច្យុវិសសំសោភេ (ការសង្ស័យអសច្យុវិសស) ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម អសច្យុវិសសំសោភេ ពេញចរិយុកោ វតិ
 ញ្ញាតិអស្សន្តិឡដក្ខន្ធនៈ ឲ្យពេញចរិយុកោ អស្សន្តិឡដក្ខន្ធនៈ ពេញចរិយុកោ

អស្សង្ខយំ បរិមូរេតិ អស្សង្ខយំ បរិមូរំ អយោធិសោ
 មនសិការំ បរិមូរេតិ អយោធិសោ មនសិការោ
 បរិមូរោ អសតាសម្បជញ្ញំ បរិមូរេតិ អសតាសម្បជញ្ញំ
 បរិមូរំ ឥន្ទ្រិយាសំវរំ បរិមូរេតិ ឥន្ទ្រិយាសំវរោ
 បរិមូរោ តីណិ ទុច្ចរិតានំ បរិមូរេតិ តីណិ
 ទុច្ចរិតានំ បរិមូរានំ បញ្ច ធិវណោ បរិមូរេន្តំ បញ្ច
 ធិវណោ បរិមូរោ អវុដ្ឋំ បរិមូរេន្តំ ។ ឯវមេតំស្ស
 អវិជ្ជាយ អាហារោ ហោតំ ឯវាវា ចារិយុរំ ។
 សេយ្យថាបំ កំភូរេ ឧបរិមូរេតេ ឥស្សត្ថុសំគកោ ទេវេ
 វស្សន្តេ ទេវេ កណ្ណកណ្ណយន្តេ តំ ឧទសំ យថាធិន្តំ
 បរិមូរោ បព្វតកណ្ណបទសាទា បរិមូរេតិ បព្វតកណ្ណ-
 បទសាទា បរិមូរោ កុសុត្តេ^(១) បរិមូរេន្តំ កុសុត្តោ
 បរិមូរោ មហាសោត្តេ បរិមូរេន្តំ មហាសោត្តោ
 បរិមូរោ កុដ្ឋនិយោ បរិមូរេន្តំ កុដ្ឋនិយោ
 បរិមូរោ មហានិយោ បរិមូរេន្តំ មហានិយោ
 បរិមូរោ មហាសមុទ្ទំ សាករំ បរិមូរេន្តំ

១ ឧ. កុសុត្តេ ។

វេមនិញ្ញាតិអស្សង្ខយៈ ឲ្យពេញបរិមូលំ អស្សង្ខយៈពេញបរិមូលំ វេមនិ
 ញ្ញាតិអយោធិសាមនសិការៈ ឲ្យពេញបរិមូលំ អយោធិសា មន-
 សិការៈ ពេញបរិមូលំ វេមនិញ្ញាតិការមុខមាសតំ ទីនិមុខមា
 សម្បជញ្ញៈ ឲ្យពេញបរិមូលំ ការមុខមាសតំ មុខមាសម្បជញ្ញៈពេញ
 បរិមូលំ វេមនិញ្ញាតិការមុខសង្កម្មឥន្ទ្រិយ ឲ្យពេញបរិមូលំ ការមុខ
 សង្កម្មឥន្ទ្រិយ ពេញបរិមូលំ វេមនិញ្ញាតិទុច្ចរិត ឲ្យពេញបរិមូលំ
 ទុច្ចរិតានំ ឲ្យពេញបរិមូលំ វេមនិញ្ញាតិទីវណៈ៥ ឲ្យពេញបរិមូលំ
 ទីវណៈ៥ ពេញបរិមូលំ វេមនិញ្ញាតិអវិជ្ជាឲ្យពេញបរិមូលំ ដោយប្រការ
 ដូច្នេះឯង ។ អាហាររបស់អវិជ្ជានេះ វេមនិមាធយានីនេះ អាហាររបស់
 អវិជ្ជានេះ ពេញបរិមូលំយានីនេះ ។ មាសកកុដ្ឋនិយោ ដូចទឹក
 ភ្លៀង មានដំណក់ថ្លាស កាលបង្ហូរ កាលវាល ហូរដាក់លើកំពូលភ្នំ
 ចំការនោះកំពូលភ្នំកាមចំពាប វេមនិញ្ញាតិជ្រោះភ្នំ ល្អាតទីនិមុខមា ឲ្យពេញ
 ជ្រោះភ្នំល្អាតទីនិមុខមា ពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិគ្រាន់កំពូល ឲ្យពេញ
 គ្រាន់កំពូលពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិគ្រាន់កំពូល ឲ្យពេញ គ្រាន់កំពូលពេញ
 ហើយ វេមនិញ្ញាតិស្តុកកំពូល ឲ្យពេញ ស្តុកកំពូលពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិស្តុក
 កំពូល ឲ្យពេញ ស្តុកកំពូល ពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិមហាសមុទ្រសាគរ ឲ្យពេញ

ឯវេមត៌ស្ស មហាសមុទ្ទស្ស សាគរស្ស អាហារោ
 យោតិ ឯវត្ថុ ចារិយិ ។ ឯវេម ទោ កិក្ខុវេ
 អសប្បុរិសសំសេវោ ចរិយោ អស្សុទ្ធខុស្សវ័ធំ
 ចរិយេតិ អស្សុទ្ធខុស្សវ័ធំ ចរិយុវំ អស្សន្តិយំ
 ចរិយេតិ អស្សន្តិយំ ចរិយុវំ អយោធិសោ មនសីកាវ
 ចរិយេតិ អយោធិសោ មនសីកាវោ ចរិយោ
 អសតាសម្បជញ្ញំ ចរិយេតិ អសតាសម្បជញ្ញំ ចរិយុវំ
 ឥន្ទ្រិយាសិវំ ចរិយេតិ ឥន្ទ្រិយាសិវោ ចរិយោ តីណិ
 ទុទ្ធវិកាធិ ចរិយេតិ តីណិ ទុទ្ធវិកាធិ ចរិយោធំ បញ្ច
 ធិវាលោ ចរិយេន្តិ បញ្ច ធិវាលោ ចរិយោ អវិជ្ជំ ចរិយេន្តិ ។
 ឯវេមត៌ស្ស អវិជ្ជាយ អាហារោ យោតិ ឯវត្ថុ ចារិយិ ។
 វិជ្ជាវុទ្ធគុំឱ្យហំ កិក្ខុវេ សាហាវំ វនាមិ យោ អយាហាវំ ។

ភាហាវនមហាសមុទ្រសាគរនេះ វេមត៌មានយ៉ាងនេះ មហាសមុទ្រសា-
 គរពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ មហាយ៉ាងណាម៉េញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មេមេយ្យដូចជា អសប្បុរិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ វេមត៌ញ្ញាតិ
 អស្សុទ្ធខុស្សវ័នៈ ឱ្យពេញបរិបូណ៌ អស្សុទ្ធខុស្សវ័នៈ ពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វេមត៌ញ្ញាតិអស្សុទ្ធាយៈ ឱ្យពេញបរិបូណ៌ អស្សុទ្ធាយៈ ពេញ
 បរិបូណ៌ហើយ វេមត៌ញ្ញាតិអយោធិសោមនសីកាវៈ ឱ្យពេញបរិបូណ៌
 អយោធិសោមនសីកាវៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមត៌ញ្ញាតិការមនមាន
 សតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ឱ្យពេញបរិបូណ៌ ការមនមានសតិ មិនមាន
 សម្បជញ្ញៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមត៌ញ្ញាតិការមនសុត្រ្តមវ័ន្តិយ
 ឱ្យពេញបរិបូណ៌ ការមនសុត្រ្តមវ័ន្តិយ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមត៌
 ញ្ញាតិទុទ្ធវិកា ឱ្យពេញបរិបូណ៌ ទុទ្ធវិកា ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមត៌
 ញ្ញាតិទីវាលៈ ឱ្យពេញបរិបូណ៌ ទីវាលៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ
 វេមត៌ញ្ញាតិអវិជ្ជា ឱ្យពេញបរិបូណ៌ អវិជ្ជា ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមត៌
 របស់អវិជ្ជានេះ វេមត៌មានយ៉ាងនេះ ភាហារបស់អវិជ្ជានេះ ពេញ
 បរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គន្ថការលាថា វិជ្ជា
 ទីតិវុត្តិ ច្រកដោយភាហារ មិនបាច់ការលាថា ឥតភាហារទេ ។

គោ ចាហារេ វិជ្ជាវិមុត្តិយា ។ សត្ត ពោជ្ឈង្គាតិស្ស
 វចនីយំ ។ សត្តបហំ កិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គេ សាហារេ
 វនាមិ នោ អនាហារេ ។ គោ ចាហារេ សត្តង្គំ
 ពោជ្ឈង្គាទំ ។ ចត្តារេ សតិប្បដ្ឋានតិស្ស វចនីយំ ។
 ចត្តារេបហំ កិក្ខុវេ សតិប្បដ្ឋានេ សាហារេ វនាមិ
 នោ អនាហារេ ។ គោ ចាហារេ ចត្តង្គំ សតិប្ប-
 ដ្ឋានាទំ ។ តិណិ សុចរិតាទំតិស្ស វចនីយំ ។ តិណិ-
 បហំ កិក្ខុវេ សុចរិតាមិ សាហារាទំ វនាមិ នោ
 អនាហារាទំ ។ គោ ចាហារេ តិណ្ឌំ សុចរិតាទំ ។
 ឥន្ទ្រិយសំវរេតិស្ស វចនីយំ ។ ឥន្ទ្រិយសំវរេប្បហំ
 កិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ គោ
 ចាហារេ ឥន្ទ្រិយសំវរស្ស ។ សតិសម្មជញ្ញាទំស្ស
 វចនីយំ ។ សតិសម្មជញ្ញាប្បហំ កិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 នោ អនាហារំ ។ គោ ចាហារេ សតិសម្មជញ្ញាស្ស ។

ចុះអ្វីជាភាហាររបស់វិជ្ជាវិមុត្តិ ។ ឆប្បឆ្វើយថា ពោជ្ឈង្គិ ។ ខ្មោលកុក្ក
 ទាំងឡាយ គង់គភ៌ពោលថា ពោជ្ឈង្គិ ប្រកបដោយភាហារ មិនបាន
 ពោលថា ឥតភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហាររបស់ពោជ្ឈង្គិ ។ ឆប្បឆ្វើយថា
 សតិប្បដ្ឋាន ។ ខ្មោលកុក្កទាំងឡាយ គង់គភ៌ពោលថា សតិប្បដ្ឋាន ។
 ប្រកបដោយភាហារ មិនបានពោលថា ឥតភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហារ
 របស់សតិប្បដ្ឋាន ។ ឆប្បឆ្វើយថា សុចរិត ។ ខ្មោលកុក្កទាំងឡាយ
 គង់គភ៌ពោលថា សុចរិត ប្រកបដោយភាហារ មិនបានពោលថា ឥត
 ភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហាររបស់សុចរិត ។ ឆប្បឆ្វើយថា ការសង្រួម
 ឥន្ទ្រិយ ។ ខ្មោលកុក្កទាំងឡាយ គង់គភ៌ពោលថា ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ
 ប្រកបដោយភាហារ មិនបានពោលថា ឥតភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហារ
 របស់ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ ឆប្បឆ្វើយថា សតិធិសម្មជញ្ញៈ ។ ខ្មោលកុក្ក
 ទាំងឡាយ គង់គភ៌ពោលថា សតិធិសម្មជញ្ញៈប្រកបដោយភាហារ មិន
 បានពោលថា ឥតភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហាររបស់សតិធិសម្មជញ្ញៈ ។

ឆត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា បរិច្ចរា សត្ត តោជ្ឈង្គ
 បរិច្ចរេន្តិ សត្ត តោជ្ឈង្គា បរិច្ចរា វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិច្ចរេន្តិ ។ ឯវមេតស្ស វិជ្ជាវិមុត្តិយា អាហារោ
 ហោតិ ឯវក្ក ចារិច្ចរិ ។ សេយ្យថាមិ កិក្ខុវេ
 ឧបរិច្ចតេ ធុល្មធុសិកោ ធមេ វស្សន្ត
 ធមេ កល្យកធុយន្ត តំ ឧតំ យថាចំនំ បវត្តមាធំ
 បព្វតកានុបនិសាទា បរិច្ចរេតិ បព្វតកានុបនិសាទា
 បរិច្ចរា កុសុត្ត បរិច្ចរេន្តិ កុសុត្តា បរិច្ចរា
 មហាសោត្ត បរិច្ចរេន្តិ មហាសោត្តា បរិច្ចរា កុត្ត-
 ទិយោ បរិច្ចរេន្តិ កុត្តទិយោ បរិច្ចរា មហា-
 ទទិយោ បរិច្ចរេន្តិ មហាទទិយោ បរិច្ចរា មហាសមុទ្ធំ
 សាគរំ បរិច្ចរេន្តិ ឯវមេតស្ស មហាសមុទ្ធស្ស សាគ-
 រស្ស អាហារោ ហោតិ ឯវក្ក ចារិច្ចរិ ឯវមេ ចោ
 កិក្ខុវេ សប្បុរសសំសេរោ បរិច្ចរោ សន្តម្ភស្សវនំ
 បរិច្ចរេតិ សន្តម្ភស្សវនំ បរិច្ចរិ សន្តិ បរិច្ចរេតិ

សតិប្បដ្ឋាន ២ ពេញចរិច្ចរេហើយ វេមនីក្បាំងតោជ្ឈង្គ ៧ ឲ្យពេញ
 បរិច្ចរេន្តិ តោជ្ឈង្គ ៧ ពេញបរិច្ចរេហើយ វេមនីក្បាំងវិជ្ជាវិមុត្តិ
 ឲ្យពេញបរិច្ចរេ ដោយប្រការ ដូច្នេះឯង ។ អាហាររបស់វិជ្ជាវិមុត្តិ
 វិមុត្តិនេះ វេមនីមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិច្ចរេយ៉ាងនេះ ។ ខ្នាតកុក្ក
 ចំនីឡាយ ដូចក្បែរត្រីមានដំណក់ថ្លាស កាលបង្ហាត កាលរំលា
 ហូរច្រក់លើកំលុង ទឹកនោះក៏ហូរនៅតាមទីតាម វេមនីក្បាំងច្រក់
 ល្អន់ ឆ័ន្ទក្នុង ឲ្យពេញ ច្រក់ក្នុង ល្អន់ ឆ័ន្ទក្នុង ពេញហើយ
 វេមនីក្បាំងច្រក់ក្នុង ឲ្យពេញ ច្រក់ក្នុង ពេញហើយ វេមនី
 ក្បាំងច្រក់ក្នុង ឲ្យពេញ ច្រក់ក្នុង ពេញហើយ វេមនីក្បាំងស្ទឹងក្នុង
 ឲ្យពេញ ស្ទឹងក្នុងពេញហើយ វេមនីក្បាំងស្ទឹង ឲ្យពេញ ស្ទឹង
 ពេញហើយ វេមនីក្បាំងមហាសមុទ្រសាគរ ឲ្យពេញ អាហារនៃ
 មហាសមុទ្រសាគរនេះ វេមនីមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិច្ចរេយ៉ាងនេះ មាន
 ឧបាយាទណាមួយ ខ្នាតកុក្កចំនីឡាយ ឧបាយប្រដូចជា សប្បុរស-
 សំសេរ ពេញបរិច្ចរេ វេមនីក្បាំងសន្តម្ភស្សវនៈ ឲ្យពេញបរិច្ចរេ
 សន្តម្ភស្សវនៈ ពេញបរិច្ចរេហើយ វេមនីក្បាំងសន្តម្ភស្សវនៈពេញបរិច្ចរេ

សត្វា បរិមូក យោធិសោ មនសីការ បរិមូកេតិ
 យោធិសោ មនសីការេ បរិមូកេ សតិសម្មជញ្ញំ បរិមូកេតិ
 សតិសម្មជញ្ញំ បរិមូកេ ឥន្ទ្រិយសំវំ បរិមូកេតិ ឥន្ទ្រិយ-
 សំវំ បរិមូកេ តិណំ សុចរិតានិ បរិមូកេតិ តិណំ
 សុចរិតានិ បរិមូកេ ចត្តារោ សតិច្ឆន្ទានេ បរិមូកេតិ
 ចត្តារោ សតិច្ឆន្ទានា បរិមូកេ សត្ត កោដ្ឋន្ត្រំ
 បរិមូកេតិ សត្ត កោដ្ឋន្ត្រំ បរិមូកេ វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិមូកេតិ ។ ឯកមេតិស្សា វិជ្ជាវិមុត្តិយា អាហារោ
 ហោតិ ឯវត្ថុ ចារិយតិ ។

(២២) បរិមា កិច្ចវេ កោដិ ធម្មញ្ញាយតិ
 កវត្តន្តាយ ឥតោ បុត្រ កវត្តន្តាយ ធាហោសិ
 អថ បដ្ឋា សម្ពុតិ ឯវត្ថុតំ កិច្ចវេ វុទ្ធតិ អថ
 ធម្មន បញ្ញាយតិ ឥន្ទ្រិយយា កវត្តន្តាយតិ ។

សត្វាគេត្យបរិមូកេហើយ វេមន្ត្រាវិយោធិសោមនសីការៈ ឲ្យគេត្យ
 បរិមូកេ យោធិសោមនសីការៈ គេត្យបរិមូកេហើយ វេមន្ត្រាវិយោធិសោ
 មនសីការៈ ឲ្យគេត្យបរិមូកេ សតិមនសីការៈ គេត្យបរិមូកេ
 ហើយ វេមន្ត្រាវិយោធិសោមនសីការៈ ឲ្យគេត្យបរិមូកេ កាសត្រ័ម
 ឥន្ទ្រិយគេត្យបរិមូកេហើយ វេមន្ត្រាវិយោធិសោមនសីការៈ ឲ្យគេត្យបរិមូកេ
 សុចរិត គេត្យបរិមូកេហើយ វេមន្ត្រាវិយោធិសោមនសីការៈ ឲ្យ
 គេត្យបរិមូកេ សតិច្ឆន្ទានេ គេត្យបរិមូកេហើយ វេមន្ត្រាវិយោធិសោមនសីការៈ
 ឲ្យគេត្យបរិមូកេ កោដ្ឋន្ត្រំ គេត្យបរិមូកេហើយ វេមន្ត្រាវិយោធិសោមនសីការៈ
 វិមុត្តិឲ្យគេត្យបរិមូកេ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ កាលារបស់វិជ្ជាវិមុត្តិ
 នេះ វេមន្ត្រាវិយោធិសោមនសីការៈ គេត្យបរិមូកេហើយ ។

(២២) បរិមា កិច្ចវេ កោដិ ធម្មញ្ញាយតិ
 កវត្តន្តាយ ឥតោ បុត្រ កវត្តន្តាយ ធាហោសិ
 អថ បដ្ឋា សម្ពុតិ ឯវត្ថុតំ កិច្ចវេ វុទ្ធតិ អថ
 ធម្មន បញ្ញាយតិ ឥន្ទ្រិយយា កវត្តន្តាយតិ ។

ភវតណ្ហម្បហំ កិច្ចវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។
 កោ ចាហារោ ភវតណ្ហាយ ។ អវិជ្ជានិស្ស វចនិយំ ។
 អវិជ្ជម្បហំ កិច្ចវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។
 កោ ចាហារោ អវិជ្ជាយ ។ បញ្ច ធិវណាតិស្ស
 វចនិយំ ។ បញ្ច ធិវណាចហំ^(១) កិច្ចវេ សាហារេ
 វនាមិ នោ អនាហារេ ។ កោ ចាហារោ បញ្ចន្ធិ
 ធិវណានំ ។ តីណិ ទុច្ចរិគានិកំស្ស វចនិយំ ។
 តីណិចហំ កិច្ចវេ ទុច្ចរិគានំ សាហារានំ វនាមិ
 នោ អនាហារានិ ។ កោ ចាហារោ តិណ្ឌិ មុច្ចរិ-
 គានំ ។ ឥន្ទ្រិយាសិវេតិស្ស វចនិយំ ។ ឥន្ទ្រិ-
 យាសិវម្បហំ កិច្ចវេ សាហារំ វនាមិ នោ
 អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ ឥន្ទ្រិយាសិវស្ស ។
 អសតាសម្បជញ្ញន្តស្ស វចនិយំ ។ អសតាសម្បជ-
 ញ្ញម្បហំ កិច្ចវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។

១ ១. បញ្ចវហំ វិក្កវេ ធិវណា ។

មាសកិកុទ្ធានិទ្យាយ ភវតតោលថា ភវតណ្ហា ប្រកបដោយអាហារ
 មិនបានតោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់ភវតណ្ហា ។ ឆប្ប
 ឆ្វើយថាអវិជ្ជា ។ មាសកិកុទ្ធានិទ្យាយ ភវតតោលថា អវិជ្ជាប្រកប
 ដោយអាហារ មិនបានតោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់
 អវិជ្ជា ។ ឆប្បឆ្វើយថា ធិវណៈ ៥ ។ មាសកិកុទ្ធានិទ្យាយ ភវតត
 តោលថា ធិវណៈ ៥ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានតោលថា ឥតអាហារ
 ទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់ធិវណៈ ៥ ។ ឆប្បឆ្វើយថា ទុច្ចរិគេ ។
 មាសកិកុទ្ធានិទ្យាយ ភវតតតោលថា ទុច្ចរិគេ ប្រកបដោយអាហារ
 មិនបានតោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់ទុច្ចរិគេ ។
 ឆប្បឆ្វើយថា ការមិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ មាសកិកុទ្ធានិទ្យាយ ភវតត
 តោលថា ការមិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានតោលថា
 ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់ការមិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។
 ឆប្បឆ្វើយថា ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ។ មាសកិកុ
 ទ្ធានិទ្យាយ ភវតតតោលថា ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ
 ប្រកបដោយអាហារ មិនបានតោលថា ឥតអាហារទេ ។

តោ ចាហារោ អសតាសម្បជញ្ញស្ស ។
 អយោធិសោ មនសិការោតិស្ស វចនីយំ ។ អយោ-
 ធិសោ មនសិការាម្បហំ កិក្ខុវេ សាហារំ វធាមិ
 វោ អធាហារំ ។ តោ ចាហារោ អយោធិសោ
 មនសិការាស្ស ។ អស្សន្ទិយន្តិស្ស វចនីយំ ។
 អស្សន្ទិយម្បហំ កិក្ខុវេ សាហារំ វធាមិ វោ អធា-
 ហារំ ។ តោ ចាហារោ អស្សន្ទិយស្ស ។
 អស្សន្ទធម្មស្សវចន្តិស្ស វចនីយំ ។ អស្សន្ទធម្មស្ស-
 វចន្តហំ កិក្ខុវេ សាហារំ វធាមិ វោ អធាហារំ ។
 តោ ចាហារោ អស្សន្ទធម្មស្សវចន្តស្ស ។ អសប្បវិស-
 សំសេរោតិស្ស វចនីយំ ។ ឥតិ វោ កិក្ខុវេ
 អសប្បវិសសំសេរោ បរិម្ភោ អស្សន្ទធម្មស្សវចនំ បរិម្ភ-
 រោតិ អស្សន្ទធម្មស្សវចនំ បរិម្ភ អស្សន្ទិយំ បរិម្ភរោតិ
 អស្សន្ទិយំ បរិម្ភ អយោធិសោ មនសិការំ
 បរិម្ភរោតិ អយោធិសោ មនសិការោ បរិម្ភោ

ចុះអ្វីជាអាការរបស់ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ។ ឆប្បិទ្ធិយថា
 អយោធិសាមនសិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតតោលថា
 អយោធិសាមនសិការៈ ប្រកបដោយអាការ មិនបានតោលថា ឥតតា-
 ហារោ ។ ចុះអ្វីជាអាការរបស់អយោធិសាមនសិការៈ ។ ឆប្បិទ្ធិយថា
 អស្សន្ទិយៈ (សេចក្តីមិនជឿ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតតោលថា
 អស្សន្ទិយៈប្រកបដោយអាការ មិនបានតោលថា ឥតតាហារោ ។ ចុះអ្វី
 ជាអាការ របស់អស្សន្ទិយៈ ។ ឆប្បិទ្ធិយថា អស្សន្ទធម្មស្សវចនៈ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតតោលថា អស្សន្ទធម្មស្សវចនៈ ប្រកបដោយ
 អាការ មិនបានតោលថា ឥតតាហារោ ។ ចុះអ្វីជាអាការ
 របស់អស្សន្ទធម្មស្សវចនៈ ។ ឆប្បិទ្ធិយថា អសប្បវិសសំសេរៈ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវិសសំសេរៈ គេញបរិម្ភណិហឹយ
 វេមនីញ្ចំនិអស្សន្ទធម្មស្សវចនៈ ឲ្យបេញបរិម្ភណិ លុះអស្សន្ទធម្មស្សវចនៈ
 គេញបរិម្ភណិហឹយ វេមនីញ្ចំនិអស្សន្ទិយៈ ឲ្យគេញបរិម្ភណិ លុះ
 អស្សន្ទិយៈ គេញបរិម្ភណិហឹយ វេមនីញ្ចំនិអយោធិសាមនសិការៈ
 ឲ្យគេញបរិម្ភណិ លុះអយោធិសាមនសិការៈ គេញបរិម្ភណិហឹយ

អសតាសម្បជញ្ញំ បរិបូរេតិ អសតាសម្បជញ្ញំ បរិបូរំ
 ឥន្ទ្រិយាសំរំ បរិបូរេតិ ឥន្ទ្រិយាសំរំ បរិបូរេ តិលំ
 ទុច្ឆរិកាចិ បរិបូរេតិ តិលំ ទុច្ឆរិកាចិ បរិបូរាចិ បព្វ
 ធិវណំ បរិបូរេន្តិ បព្វ ធិវណំ បរិបូរា អវិជ្ជំ បរិបូរេន្តិ
 អវិជ្ជា បរិបូរា ភវតណ្ហំ បរិបូរេតិ ។ ឯវមតិស្ស
 ភវតណ្ហាយ អាហារោ យោតិ ឯវត្ថុ ចារិប្បិ ។
 សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ឧបបទ្ធតេ មុល្លដុ-
 សិតកេ ទេវេ វស្សន្តេ ទេវេ កឡកឡាយន្តេ តិ
 ឧទកំ យថាទំនំ បវត្តមាមំ បព្វតកទ្ធរបទសាទា
 បរិបូរេតិ បព្វតកទ្ធរបទសាទា បរិបូរា កុសុន្តេ
 បរិបូរេន្តិ កុសុន្តា បរិបូរា មហាកុសុន្តេ^(១) បរិបូរេន្តិ
 មហាកុសុន្តា បរិបូរា កុន្ធទិយោ បរិបូរេន្តិ
 កុន្ធទិយោ បរិបូរា មហានិយោ បរិបូរេន្តិ
 មហានិយោ បរិបូរា មហាសមុទ្ទំ សាករំ បរិបូរេន្តិ

១. មហាសុន្តេ ។ ឧ. មហាសុន្តេ ។

វេមនិញ្ញាតិការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះការ
 មិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញាតិការមិន
 សង្ខេបសង្ខេប ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះការមិនសង្ខេបសង្ខេបពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វេមនិញ្ញាតិទុច្ឆរិកា ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះទុច្ឆរិកា ពេញ
 បរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញាតិទិវណៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះទិវណៈ ឲ្យ
 ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញាតិវិជ្ជាឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះវិជ្ជាពេញ
 បរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញាតិភវតណ្ហា ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយប្រការ
 ដូច្នេះឯង ។ ពហារបស់ភវតណ្ហានេះ វេមនិមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌
 យ៉ាងនេះ ។ ឬលក្ខណៈទាំងឡាយ ដូចទឹកភ្លៀង មានដំណាក់ដំបៅស
 កាលបរិច្ឆេទ កាលវេលា ឬទ្វារកំលាំងក្នុង ទឹកនោះក៏ហូរទៅកាន់
 ទីទាប វេមនិញ្ញាតិជ្រោះក្នុង ល្អិតនិងអូរក្នុង ឲ្យពេញ លុះជ្រោះក្នុង ល្អិត
 និងអូរក្នុងពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិគ្រាន់ក្នុង ឲ្យពេញ លុះគ្រាន់ក្នុង
 ពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិគ្រាន់ធំ ឲ្យពេញ លុះគ្រាន់ធំពេញហើយ
 វេមនិញ្ញាតិស្ទឹងក្នុងឲ្យពេញ លុះស្ទឹងក្នុងពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិស្ទឹងធំ
 ឲ្យពេញ លុះស្ទឹងធំ ពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិមហាសមុទ្រសាគរឲ្យពេញ

ឯវមេតស្ស ឧបាសមុទ្ទស្ស សាគរស្ស អាហារោ ហោតិ
 ឯវក្ខ ចារិច្ចវ ឯវមេ ទោ កិច្ចវេ អសប្បវសសំសោភេ
 បរិម្ពោ អស្សន្តម្មស្សវង្គំ បរិម្ពោតិ អស្សន្តម្ម ប្បវង្គំ
 បរិម្ពវ អស្សន្តិយំ បរិម្ពោតិ អស្សន្តិយំ បរិម្ពវ
 អយោជំសោ បទសិកាវ បរិម្ពោតិ អយោជំសោ
 បទសិការោ បរិម្ពោ អសតាសម្បវង្គំ បរិម្ពោតិ
 អសតាសម្បវង្គំ បរិម្ពវ ឥន្ទ្រិយាសិវំ បរិម្ពោតិ
 ឥន្ទ្រិយាសិវោ បរិម្ពោ តីណិ ទុត្តវតាជំ បរិម្ពោតិ
 តីណិ ទុត្តវតាជំ បរិម្ពោជំ បត្យ ជីវណោ បរិម្ពោតិ
 បត្យ ជីវណោ បរិម្ពោ អវិជ្ជំ បរិម្ពោតិ អវិជ្ជា
 បរិម្ពោ កវតណ្ហំ បរិម្ពោតិ ។ ឯវមតិស្សោ
 កវតណ្ហាយ អាហារោ ហោតិ ឯវក្ខ ចារិច្ចវ ។

អាហារោមហាសមុទ្ទសាននោ វេមនីមានយ៉ាវិននោ ពេញបរិបូណ៌
 ហើយយ៉ាវិននោ ម្ចាស់កុំតាំងឡាយ ទបយេជ្ជថេតា អសប្បវសសំ-
 សោវៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនីញ៉ាវិអស្សន្តម្មស្សវង្គៈ ឱ្យពេញ
 បរិបូណ៌ លុះអស្សន្តម្មស្សវង្គៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនីញ៉ាវិអស្សន្តិយៈ
 ឱ្យពេញបរិបូណ៌ លុះអស្សន្តិយៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនីញ៉ាវិអយោ-
 ជំសោមនសិកាវៈ ឱ្យពេញបរិបូណ៌ លុះអយោជំសោមនសិកាវៈពេញ
 បរិបូណ៌ហើយ វេមនីញ៉ាវិការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈឱ្យពេញ
 បរិបូណ៌ លុះការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ
 វេមនីញ៉ាវិការមិនសង្ខេបអង្គិយ ឱ្យពេញបរិបូណ៌ លុះការមិនសង្ខេប
 អង្គិយ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនីញ៉ាវិទុត្តវតិ ព ឱ្យពេញបរិបូណ៌ លុះ
 ទុត្តវតិ ព ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនីញ៉ាវិទីវណៈ ជ ឱ្យពេញបរិបូណ៌
 លុះទីវណៈ ជ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនីញ៉ាវិអវិជ្ជាឱ្យពេញបរិបូណ៌
 លុះអវិជ្ជាពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនីញ៉ាវិកវតណ្ហា ឱ្យពេញបរិបូណ៌ ។
 អាហារោ ហេតុកវតណ្ហានោ វេមនីមានយ៉ាវិននោ ពេញបរិបូណ៌ យ៉ាវិននោ ។

វិជ្ជាវិមុត្តិម្បតំ កិត្តុវ សាហាវ វនាមំ នោ
អនាហាវ ។ តោ ចាហារោ វិជ្ជាវិមុត្តិយោ ។
សុត្ត កោដ្ឋង្គាតិស្ស វចនីយំ ។ សុត្តបតំ កិត្តុវ
កោដ្ឋង្គំ សាហាវ វនាមំ នោ អនាហាវ ។
តោ ចាហារោ សុត្តង្គំ កោដ្ឋង្គាតិ ។ ចត្តារោ
សតិម្បដ្ឋានតិស្ស វចនីយំ ។ ចត្តារោបតំ កិត្តុវ
សតិម្បដ្ឋានេ សាហាវ វនាមំ នោ អនាហាវ ។
តោ ចាហារោ ចតុត្ថំ សតិម្បដ្ឋានំ ។ តីណិ
សុចរិតាតិស្ស វចនីយំ ។ តីណិបតំ កិត្តុវ សុចរិតាតិ
សាហាវនំ វនាមំ នោ អនាហាវនំ ។ តោ
ចាហារោ តីណិ សុចរិតាតិ ។ ឥន្ទ្រិយសំវារតិស្ស
វចនីយំ ។ ឥន្ទ្រិយសំវារម្បតំ កិត្តុវ សាហាវ វនាមំ
នោ អនាហាវ ។ តោ ចាហារោ ឥន្ទ្រិយសំវារស្ស ។
សតិសម្បជញ្ញត្តិស្ស វចនីយំ ។ សតិសម្បជញ្ញម្បតំ
កិត្តុវ សាហាវ វនាមំ នោ អនាហាវ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុចាំជំនួយ គឺជាគតតោលថា វិជ្ជាខិនិវិមុត្តិ ប្រកបដោយ
 កាលារ មិនបោះតោលថា វគ្គកាលារទេ ។ ចុះអ្វីជាកាលារ របស់វិជ្ជា
 ខិនិវិមុត្តិ ។ ឆប្បវិទ្យថា តោជ្ឈង្គ ៧ ប្រការ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំជំ
 នួយ គឺជាគតតោលថា តោជ្ឈង្គ ៧ ប្រការ ប្រកបដោយកាលារ
 មិនបោះតោលថា វគ្គកាលារទេ ។ ចុះអ្វីជាកាលារ របស់តោជ្ឈង្គ
 ៧ ប្រការ ។ ឆប្បវិទ្យថា សតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំជំ
 នួយ គឺជាគតតោលថា សតិប្បដ្ឋាន ៤ ប្រកបដោយ
 កាលារ មិនបោះតោលថា វគ្គកាលារទេ ។ ចុះអ្វីជាកាលារ របស់
 សតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ ឆប្បវិទ្យថា សុចារិក ៣ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំជំនួយ
 គឺជាគតតោលថា សុចារិក ៣ ប្រកបដោយកាលារ មិនបោះតោលថា
 វគ្គកាលារទេ ។ ចុះអ្វីជាកាលារ របស់សុចារិក ៣ ។ ឆប្បវិទ្យថា
 ការសង្ខេបនៃជ្រើស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំជំនួយ គឺជាគតតោលថា ការ
 សង្ខេបនៃជ្រើស ប្រកបដោយកាលារ មិនបោះតោលថា វគ្គកាលារទេ ។
 ចុះអ្វីជាកាលារ របស់ការសង្ខេបនៃជ្រើស ។ ឆប្បវិទ្យថា សតិ
 ខិនិវិមុត្តិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំជំនួយ គឺជាគតតោលថា សតិខិនិ
 វិមុត្តិ ។ ប្រកបដោយកាលារ មិនបោះតោលថា វគ្គកាលារទេ ។

កោ ជាហារេ សត្វសម្បជញ្ញស្ស ។ យោធិសោ មនសិ-
 កោភេតិស្ស វេទិយំ ។ យោធិសោ មនសិការម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វជាមិ នោ អជាហារំ ។ កោ
 ជាហារេ យោធិសោ មនសិការស្ស ។ សទ្ធាតិស្ស
 វេទិយំ ។ សទ្ធម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វជាមិ
 នោ អជាហារំ ។ កោ ជាហារេ សទ្ធាយ ។
 សទ្ធម្មស្សវន្តស្ស វេទិយំ ។ សទ្ធម្មស្សវន្តម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វជាមិ នោ អជាហារំ ។ កោ
 ជាហារេ សទ្ធម្មស្សវន្តស្ស ។ សប្បុរសសំសេរោតិស្ស
 វេទិយំ ។ ឥតិ ទោ ភិក្ខុវេ សប្បុរសសំសេរោ
 បរិមូរេ សទ្ធម្មស្សវន្តំ បរិមូរេតិ សទ្ធម្មស្សវន្តំ បរិមូរំ សទ្ធិ
 បរិមូរេតិ សទ្ធា បរិមូរេ យោធិសោ មនសិការំ បរិមូរេតិ
 យោធិសោ មនសិការេ បរិមូរេ សត្វសម្បជញ្ញំ
 បរិមូរេតិ សត្វសម្បជញ្ញំ បរិមូរំ ឥន្ទ្រិយេសំវំ បរិមូរេតិ

ចុះអ្វីជាហារេ របស់សត្វនិងសម្បជញ្ញៈ ។ ឥច្ចុរិយេថា យោធិសា-
 មនសិការៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិព្វាយ គេជាគតិពាលេថា យោធិសា-
 មនសិការៈ ប្រកបដោយហារេ មិនបានពាលេថា ឥតហារេ ។
 ចុះអ្វីជាហារេ របស់យោធិសាមនសិការៈ ។ ឥច្ចុរិយេថា សទ្ធា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិព្វាយ គេជាគតិពាលេថា សទ្ធាប្រកបដោយហារេ មិន
 បានពាលេថា ឥតហារេ ។ ចុះអ្វីជាហារេ របស់សទ្ធា ។ ឥច្ចុរិយេថា
 សទ្ធម្មស្សវន្តៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិព្វាយ គេជាគតិពាលេថា សទ្ធម្មស្សវន្តៈ
 ប្រកបដោយហារេ មិនបានពាលេថា ឥតហារេ ។ ចុះអ្វីជាហារេ
 របស់សទ្ធម្មស្សវន្តៈ ។ ឥច្ចុរិយេថា សប្បុរសសំសេរៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិ
 ព្វាយ សប្បុរសសំសេរៈ គេញបរិមូលិហើយ វេមនិញ្ញាតិសទ្ធម្មស្សវន្តៈ
 ឲ្យគេញបរិមូលិ លុះសទ្ធម្មស្សវន្តៈ គេញបរិមូលិហើយ វេមនិញ្ញាតិ
 សទ្ធា ឲ្យគេញបរិមូលិ លុះសទ្ធាគេញបរិមូលិហើយ វេមនិញ្ញាតិយោធិ-
 សាមនសិការៈ ឲ្យគេញបរិមូលិ លុះយោធិសាមនសិការៈគេញបរិមូលិ
 ហើយ វេមនិញ្ញាតិសត្វនិងសម្បជញ្ញៈ ឲ្យគេញបរិមូលិ លុះសត្វនិងសម្ប-
 ជញ្ញៈ គេញបរិមូលិហើយ វេមនិញ្ញាតិការសន្តិមុខឲ្យគេញបរិមូលិ

ឥន្ទ្រិយសំវារោ បរិម្ពរោ តំណិ សុចរិតាចំ បរិម្ពរតំ
 តំណិ សុចរិតាចំ បរិម្ពរាចំ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ
 បរិម្ពរន្តំ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា បរិម្ពរា សត្ត
 តោជ្ឈត្តំ បរិម្ពរន្តំ សត្ត តោជ្ឈត្តា បរិម្ពរា
 វិជ្ជាវិធីតិ បរិម្ពរន្តំ ។ ឯវមេតស្ស វិជ្ជាវិធីតិយា អហារោ
 ហោតិ ឯវត្ថុ ចារិយំ ។ សេយ្យដាចិ ភិក្ខុវេ
 ឧបរិម្ពរតេ ធម្មត្ថុសិក្ខកេ ទេវេ វស្សន្ត
 ទេវេ កឡកឡាយន្ត តំ ឧទតំ យថាជន្នំ
 បវត្តមាចំ បព្វតក្កប្បបទសាទា បរិម្ពរតិ បព្វតក្ក
 ប្បបទសាទា បរិម្ពរា កុសុត្តេ បរិម្ពរន្តំ កុសុត្តា
 បរិម្ពរា មហាកុសុត្តេ បរិម្ពរន្តំ មហាកុសុត្តា
 បរិម្ពរា កុន្ទជិយោ បរិម្ពរន្តំ កុន្ទជិយោ បរិម្ពរា
 មហាទជិយោ បរិម្ពរន្តំ មហាទជិយោ បរិម្ពរា
 មហាសុត្តំ សាគរិ បរិម្ពរន្តំ ឯវមេតស្ស មហា
 សុត្តស្ស សាគរស្ស អហារោ ហោតិ ឯវត្ថុ ចារិយំ

លុះការសង្ខេបនៃព្រឹត្តិយ ពេញបរិម្ពលិហើយ វេទន៍ក្បាំងសុចរិត ព្យា
 ពេញបរិម្ពលិ លុះសុចរិត ពេញបរិម្ពលិហើយ វេទន៍ក្បាំងសតិ
 ប្បដ្ឋាន ព្យាពេញបរិម្ពលិ លុះសតិប្បដ្ឋាន ពេញបរិម្ពលិហើយ
 វេទន៍ក្បាំងតោជ្ឈត្ត ព្រហ្ម ព្យាពេញបរិម្ពលិ លុះតោជ្ឈត្ត ព្រហ្ម
 ពេញបរិម្ពលិហើយ វេទន៍ក្បាំងវិជ្ជាវិធីតិ ព្យាពេញបរិម្ពលិ ដោយ
 ព្រហ្មវិជ្ជាវិធីតិ ។ កហា បេសិវិជ្ជាវិធីតិវិជ្ជាវិធីតិ វេទន៍មាទ យាំង
 នេះ ពេញបរិម្ពលិយាំងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាក្បាំង
 មានដំណាក់ដំបូល កាលបរិច្ឆេទ កាលវេលា ចូរព្យាបាលភិក្ខុ
 ទាំងនោះក្នុងពេលកំណត់ វេទន៍ក្បាំងច្រកក្នុង ល្អនឹងស្រួលពេញ
 លុះច្រកក្នុង ល្អនឹងស្រួលពេញ វេទន៍ក្បាំងត្រកាំងក្នុង ព្យាពេញ
 លុះត្រកាំងក្នុងពេញ វេទន៍ក្បាំងត្រកាំងក្នុង ព្យាពេញ លុះត្រកាំងក្នុងពេញ
 វេទន៍ក្បាំងស្ថិតក្នុងពេញ លុះស្ថិតក្នុងពេញ វេទន៍ក្បាំងស្ថិតក្នុង ព្យាពេញ
 លុះស្ថិតក្នុងពេញហើយ វេទន៍ក្បាំងមហាសមុទ្រសាគរ ព្យាពេញ អាការ
 បេសិមហាសមុទ្រសាគរនេះ វេទន៍មាទយាំងនេះ ពេញបរិម្ពលិយាំងនេះ

កេសំ ធិដ្ឋិសម្បជ្ជានំ បញ្ចន្តំ ឥធិ ធិដ្ឋា
 បញ្ចន្តំ ឥធិ វិហាយ ធិដ្ឋា ។ កកមេសំ
 បញ្ចន្តំ ឥធិ ធិដ្ឋា ។ សត្តន្តុត្ថបវេស្ស^(១)
 កោលំកោលស្ស ឯកតិដិស្ស សកាណាភាមិស្ស
 យោ ច ធិដ្ឋេវ ចដ្ឋេ អរហា ឥមេសំ បញ្ចន្តំ ឥធិ
 ធិដ្ឋា ។ កកមេសំ បញ្ចន្តំ ឥធិ វិហាយ ធិដ្ឋា ។
 អន្តរាបរិច្ឆាយិស្ស ឧបហត្ថបរិច្ឆាយិស្ស អសម្មារ-
 បរិច្ឆាយិស្ស សសម្មារបរិច្ឆាយិស្ស ឧទ្ធិសោតស្ស
 អកាធិដ្ឋតាមិហោ ឥមេសំ បញ្ចន្តំ ឥធិ
 វិហាយ ធិដ្ឋា ។ យេ កោធិ ភិក្ខុវេ
 មយំ ធិដ្ឋន្តុតា សព្វេ កេ ធិដ្ឋិសម្បជ្ជា ។

១ ៩. សុត្តន្តបិដកស្ស ។

បណ្តាអ្នកបរិច្ឆេទដោយចំនួននោះ បុគ្គល៤ពួកសម្រេច (បរិនិព្វាន) ក្នុង
 លោកនេះ បុគ្គល៤ ពួកលះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។ បុគ្គល៤
 ពួកដែលសម្រេចក្នុងលោកនេះ តើដូចម្តេច ។ គឺសត្តកុត្តបមេបុគ្គល ១
 កោលំកោលបុគ្គល ១ ឯកតិដិបុគ្គល ១ សកាណាមិបុគ្គល ១ ព្រះអរហន្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បុគ្គល៤ពួកនេះមានការសម្រេចក្នុងលោកនេះ ។ បុគ្គល
 ៤ ពួកដែលលះលោកនេះ ហើយសម្រេច តើដូចម្តេច ។ គឺ^(១) អន្តរាបរិច្ឆ-
 ាយិបុគ្គល ១ ^(២) ឧបហត្ថបរិច្ឆាយិបុគ្គល ១ ^(៣) អសម្មារបរិច្ឆាយិ-
 បុគ្គល ១ ^(៤) សសម្មារបរិច្ឆាយិបុគ្គល ១ ^(៥) ឧទ្ធិសោតអកាធិដ្ឋតាមិ-
 បុគ្គល ១ បុគ្គល៤ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណាមួយ ដល់នូវការចូល
 ចិត្តចំពោះអថាគន ពួកបុគ្គលទាំងអស់នោះ ជាអ្នកបរិច្ឆេទដោយចំនួន ។

១ តំលោកបរិនិព្វាន ពួកនោះអាយុមិនទាន់ដល់ពាក់កណ្តាល ។
 ២ លោកបរិនិព្វាន ពួកនោះអាយុផុតពាក់កណ្តាលហើយ ទើបដល់ចំណុច ។
 ៣ លោកបរិនិព្វាន ដោយមិនមានសេចក្តីព្រួយបារម្ភចំពោះវិនិច្ឆ័យ ។
 ៤ លោកបរិនិព្វាន ដោយសេចក្តីព្រួយបារម្ភ ។
 ៥ លោកមានវិញ្ញាណដល់ទៅកាន់កាន់និព្វាន ។

តេសំ ធិដ្ឋសម្មាសម្ពាសំ នំមេសំ បញ្ចន្តំ នំធិ ធិដ្ឋា
នំមេសំ បញ្ចន្តំ នំធិ វិហាយ ធិដ្ឋាតំ ។

(២២) យេ តេជំ កិក្ខុវេ មយំ អវេទុប្បសន្នា
សត្វេ តេ សោតាបន្នា ។ តេសំ សោតាបន្នា
បញ្ចន្តំ នំធិ ធិដ្ឋា បញ្ចន្តំ នំធិ វិហាយ ធិដ្ឋា ។
កតមេសំ បញ្ចន្តំ នំធិ ធិដ្ឋា ។ សន្តត្ថុវិចារិយស្ស
កោលំកោលស្ស ឯកតិដិស្ស សន្តតាតាមិស្ស
យោ ច ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ អហោ នំមេសំ បញ្ចន្តំ
នំធិ ធិដ្ឋា ។ កតមេសំ បញ្ចន្តំ នំធិ វិហាយ
ធិដ្ឋា ។ អន្តរាបរិច្ឆាយិស្ស ទុបហត្ថរិច្ឆាយិស្ស
អសង្ការិច្ឆាយិស្ស សសង្ការិច្ឆាយិស្ស ទុទ្ធំ-
សោតស្ស អកធិដ្ឋតាមិវេ នំមេសំ បញ្ចន្តំ
នំធិ វិហាយ ធិដ្ឋា ។ យេ តេជំ កិក្ខុវេ
មយំ អវេទុប្បសន្នា សត្វេ តេ សោតាបន្នា ។

បណ្ណាអកបរិបូណិដោយឧដ្ឋានោ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ សម្រេចក្នុងលោក
នេះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។

(២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណាមួយ
ជ្រេថ្លោមខ្លាចបញ្ជី ចំពោះឆោតត ពួកបុគ្គលទាំងអស់នោះ ជាសោ-
តាបន្ត ជាអ្នកផល់ខ្លាចដើម្បីឲ្យនៃអាយមន្ត ។ បណ្ណាសាតាបន្តបុគ្គល
ទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួកសម្រេចក្នុងលោកនេះ បុគ្គល ៥ ពួកលះលោកនេះ
ទើបសម្រេច ។ បុគ្គល ៥ ពួកដែលសម្រេច ក្នុងលោកនេះ តើដូចម្តេច ។
និសក្កកុដ្ឋំបរមបុគ្គល ១ កោលំកោលបុគ្គល ១ ឯកតិដិបុគ្គល ១ សកតា-
តាមិបុគ្គល ១ ព្រះអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បុគ្គល ៥ ពួកនេះមានការសម្រេច
ក្នុងលោកនេះ ។ បុគ្គល ៥ ពួកដែលលះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច
តើដូចម្តេច ។ និអន្តរាបរិច្ឆាយិបុគ្គល ១ ទុបហត្ថរិច្ឆាយិបុគ្គល ១
អសង្ការិច្ឆាយិបុគ្គល ១ សសង្ការិច្ឆាយិបុគ្គល ១ ទុទ្ធំសោត-
តាមិបុគ្គល ១ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើប
សម្រេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណាមួយ
ជ្រេថ្លោមខ្លាចបញ្ជី ចំពោះឆោតត ពួកបុគ្គលទាំងអស់នោះ
ជាសាតាបន្ត (អ្នកផល់ខ្លាចដើម្បីឲ្យនៃអាយមន្ត) ។

តេសី សោតាបន្តានំ ឥមេសំ បក្ខន្ធិំ ឥធនំ ធម្មា
ឥមេសំ បក្ខន្ធិំ ឥធនំ វិហារេយ ធម្មានំ ។

[៦៥] ឯកំ សមយំ អាយស្មា សាវីបុត្តោ
មកទេសុ វិហរតិ ចាលតាត្តាមកេ ។ អថទោ
សាមណ្ឌកានំ បរិព្វាជនោ យេចាយស្មា សាវីបុត្តោ
តេទុបសង្កម្មំ ទុបសង្កម្មិត្វា អាយស្មតា សាវីបុត្តេន
សន្ធិំ សន្មោនំ សន្មោនម្មំ តាចំ សាវាលីយំ
វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ ធិសីនំ ។ ឯកមន្តំ ធិសីនោ
ទោ សាមណ្ឌកានំ បរិព្វាជនោ អាយស្មន្តំ សាវី-
បុត្តំ ឯតទភេទ កិច្ចំ ទោ អារុសោ សាវីបុត្ត សុខំ
កំ ទុក្ខន្តំ ។ អភិធម្មតិ ទោ អារុសោ ទុក្ខា
អនភិធម្មតិ សុខា ។ អភិធម្មតិយា អារុសោ
សតិ ឥន្ទំ ទុក្ខំ ចាចកន្តំ សីតំ ទណ្ឌំ ជ័យន្តា
ចិតាសា ទុក្ខារោ បស្សរោ អត្តសម្មសេន្ត
នណ្ឌសម្មសេន្ត សត្តសម្មសេន្ត ញាតិបំ ធំ
មំត្តាបំ សំគម្ម សមាគម្ម ភេសេន្តំ ។

បណ្ណាសាភាបន្តបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល៥ ពួកនេះ សម្រេចក្នុងលោក
នេះ បុគ្គល៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។

[៦៥] សម័យមួយ ព្រះសាវីបុត្ត ដ៏មានអាយុ គង់នៅទាលក-
ត្រាម ក្នុងដែនមគធៈ ។ គ្រានោះ បរិព្វាជកឈ្មោះសាមណ្ឌកានំ ខ្វល
ទៅក្រសែសាវីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានពោល
ពាក្យកក់ទាក់ដូចមួយនឹងព្រះសាវីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរ
រីករាយនឹងពាក្យដែលចូលរលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
បរិព្វាជកឈ្មោះសាមណ្ឌកានំ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានសួរព្រះ
សាវីបុត្តដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្ចាស់អារុសោសាវីបុត្ត អ្វីហ្ន៎ ឈ្មោះ
ថា សុខ អ្វីឈ្មោះថា ទុក្ខ ។ ព្រះសាវីបុត្តឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ
ការកើតឡើងហ្នឹងឯងឈ្មោះថា ទុក្ខ ការរំលោភកើតឡើង ឈ្មោះថា សុខ ។
ម្ចាស់អារុសោ កាលបើមានការកើតឡើង សេចក្តីទុក្ខនេះ វាមែន
ប្រាកដ គឺការត្រជាក់ ក្តៅ ឫកម ជ្រេក ទង្វារ ចស្សវៈ បំភ្លេចនឹង
ភ្លើង បំភ្លេចនឹងដំបង បំភ្លេចនឹងភ្លើងសស្រ្តាវុធ ញាតិទាំងឡាយក្តី
មិនត្រូវទាំងឡាយក្តី វាមិនច្នៃបង្កប្រសព្វគ្នា បៀតបៀនបុគ្គលនោះ ។

អតិច្ចត្តិយា អាវុសោ សតិ វេទំ ទុក្ខំ ចាដិកង្ខំ ។
 អតិច្ចត្តិយា អាវុសោ សតិ វេទំ សុខំ ចាដិកង្ខំ
 ន សីតំ ន ទុក្ខំ ន ជ័យជ្ជា ន បិបាសា ន
 ឧទ្ធារេ ន បស្សនេ ន អត្តសម្មស្សេន ន
 និល្ហាសម្មស្សេន ន សទ្ធិសម្មស្សេន ញាតិបិ មំ មិត្តាបិ
 សំភម្ម សមាភម្ម ន រោសេន្តំ ។ អតិច្ចត្តិយា
 អាវុសោ សតិ វេទំ សុខំ ចាដិកង្ខំ ។

[៦៦] ឯកំ សមយំ អាយស្មា សាវីរុត្តោ
 មគាទសុ វិហរតិ ជាលកត្តាមកេ ។ អថទោ
 សាមណ្ឌកាធំ បរិច្ចាជិកោ យេនាយស្មា សាវីរុត្តោ
 តេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មតា សាវីរុត្តោ
 សន្និ សម្មាទំ សម្មាទម័យំ កតំ សាកល័យំ
 វិនិសាវត្វា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធា
 ទោ សាមណ្ឌកាធំ បរិច្ចាជិកោ អាយស្មន្តំ សាវី-
 រុត្តំ ឯកនិវេទំ កង្ខំ ទោ អាវុសោ សាវីរុត្ត
 វេទស្មី ធម្មវិជយេ សុខំ កតំ ទុក្ខន្តំ ។

ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើ មានការកើតឡើង សេចក្តីទុក្ខនេះ វេទន៍
 ប្រាកដ ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើ មិនមានការកើតឡើង
 សេចក្តីសុខនេះ វេទន៍ប្រាកដ គឺការមិនមានត្រជាក់ មិន
 មានក្ដៅ មិនមានឃ្លាន មិនមានស្រេក មិនមានឧប្បាស មិន
 មានចស្សៈ មិនមានបំប្រែវិនិច្ឆ័យ មិនមានបំប្រែវិនិច្ឆ័យ
 មិនមានបំប្រែវិនិច្ឆ័យស្រ្តីក្រីក្រ ឬញាតិទាំងឡាយក្តី មិនទាំង
 ឡាយក្តី មិនដូចបុគ្គលនោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 កាលបើ មិនមានការកើតឡើង សេចក្តីសុខនេះ វេទន៍ប្រាកដ ។

[៦៦] សម័យមួយ ព្រះសាវីរុត្តន៍មានកាយ ទៅក្នុងពាលកត្រាម
 ក្នុងវេទមគ្គ ។ គ្រានោះ បរិច្ចាជិកោឈ្មោះសាមណ្ឌកាធំ ចូលទៅរក
 ព្រះសាវីរុត្តន៍មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យកាត់
 ទាក់សំលេងសំណាល ជាមួយនឹងព្រះសាវីរុត្តន៍មានកាយ លុះបញ្ចប់
 ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួរលើកហើយ ក៏អន្ទុយក្នុង
 ដំសង្ហារ ។ លុះបរិច្ចាជិកោ ឈ្មោះសាមណ្ឌកាធំ អន្ទុយក្នុងដំសង្ហារ
 ហើយ បានសួរព្រះសាវីរុត្តន៍ ដ៏មានកាយដូច្នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ
 សាវីរុត្ត អ្វីហ្ន៎ ឈ្មោះថា សុខ អ្វីឈ្មោះថា ទុក្ខ ក្នុងធម្មវិទ្យានេះ ។

អនិច្ចារិ ទោ អារុសោ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ ទុក្ខា
 អភិវត្តេ សុខា ។ អនិច្ចារិយា អារុសោ សតិ ឥន្ទ
 ទុក្ខំ ចាដិកក្ខំ កង្ខេបំ សុខំ សាតំ ចាដិកក្ខតិ
 វិគោមិ... ធិសិទ្ធាមិ... សយាធមោមិ... តាមគតោមិ...
 អវញ្ញតោមិ... វុត្តម្ភលកតោមិ... សុញ្ញតោមិ...
 អញ្ញតោមិ... កិក្ខុមជ្ឈតោមិ សុខំ សាតំ
 ចាដិកក្ខតិ ។ អនិច្ចារិយា អារុសោ សតិ ឥន្ទ
 ទុក្ខំ ចាដិកក្ខំ ។ អភិវត្តេ អារុសោ សតិ
 ឥន្ទ សុខំ ចាដិកក្ខំ កង្ខេបំ សុខំ សាតំ
 អនិកក្ខតិ វិគោមិ... ធិសិទ្ធាមិ... សយាធមោមិ...
 តាមគតោមិ... អវញ្ញតោមិ... វុត្តម្ភលកតោមិ...
 សុញ្ញតោមិ... អញ្ញតោមិ... កិក្ខុមជ្ឈ
 តោមិ សុខំ សាតំ អនិកក្ខតិ ។ អភិវត្តេ
 អារុសោ សតិ ឥន្ទ សុខំ ចាដិកក្ខតិ ។

ព្រះសាមណ្ឌទ្ធវិញថា ម្ចាស់អារុសោ សេចក្តីមិនត្រេកអរនេះឯង ឈ្មោះ
 ថា ទុក្ខ សេចក្តីត្រេកអរ ឈ្មោះថា សុខ ក្នុងធម្មវិនយនេះ ។ ម្ចាស់
 អារុសោ កាលបើ មិនមានសេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីទុក្ខនេះ វេច
 ប្រាស គឺបុគ្គលកាលដើរទៅក្តី វេចមិនបានសេចក្តីសុខជាទីត្រេកអរ
 ឈរនៅក្តី... អង្គុយនៅក្តី... ដេកនៅក្តី... នៅក្នុងស្រុកក្តី... នៅ
 ក្នុងព្រៃក្តី... នៅជិតគល់ឈើក្តី... នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី... នៅក្នុងទីពេញក្តី...
 នៅក្នុងកណ្តាលភិក្ខុក្តី ក៏វេចមិនបានសេចក្តីសុខ ជាទីត្រេកអរឡើយ ។
 ម្ចាស់អារុសោ កាលបើ មិនមានសេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីទុក្ខនេះ
 វេចប្រាស ។ ម្ចាស់អារុសោ កាលបើ មានសេចក្តីត្រេកអរ
 សេចក្តីសុខនេះ វេចប្រាស គឺបុគ្គលកាលដើរទៅ ក៏បានប្រសព្វ
 សេចក្តីសុខ ជាទីត្រេកអរ ឈរក្តី... អង្គុយក្តី... ដេកក្តី...
 នៅក្នុងស្រុកក្តី... នៅក្នុងព្រៃក្តី... នៅជិតគល់ឈើក្តី... នៅក្នុង
 ផ្ទះស្ងាត់ក្តី... នៅទីពេញក្តី... នៅកណ្តាលភិក្ខុក្តី... វេចបានប្រសព្វ
 សេចក្តីសុខ ជាទីត្រេកអរ ។ ម្ចាស់អារុសោ កាលបើ មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ សេចក្តីសុខនេះ វេចប្រាស ។

[២៧] ឯតំ សមយំ ភគវា ភោសលេសុ
 ចារិកត្ថាមាណោ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃន សុទ្ធំ យេន
 ធម្មកថាមំ ឆាម ភោសណាមំ ឯតមោ តធន-
 វសវំ ។ តត្រ សុទ្ធំ ភគវា ធម្មកថាធម វិហារតំ
 បលាសវេន ។ តេន ទោ បន សមយេន ភគវា
 តធម្មកថាសេ ភិក្ខុសង្ឃបរិកោ ឯសិវន្តោ ហោតំ ។
 អថទោ ភគវា តហធម វត្តំ ភិក្ខុ(១) ធម្មិយោ
 កថាយ សទ្ធិស្សនា សមាធមត្ថា សមុត្តោជនា
 សម្មាសមាសា តុល្លាភ័ក្តំ តុល្លាភ័ក្តំ ភិក្ខុសង្ឃ
 អនុវិណោតត្ថា អាយស្មន្តំ សាវិបុត្តំ អាមន្តេសិ
 វិតតមីនមិទោ ទោ សាវិបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃ បដិ-
 ភាតុ តំ សាវិបុត្ត ភិក្ខុនំ ធម្មិកថា បិដ្ឋំ មេ
 អាតិលាយតិ តមហំ អាយមំស្សមិតំ ។ ឯវំ កន្ថេតំ
 ទោ អាយស្មា សាវិបុត្តោ ភគវតោ បទូស្សនាសំ ។
 អថទោ ភគវា ធម្មត្ថណំ សង្ឃដំ បញ្ញាបេត្តា
 ធម្មិកោធន បស្សេន សិលាសេយ្យំ កាច្ឆេសិ

១ ម . ភិក្ខុនំ ។

[២៨] សមយំមួយ ប្រាជ្ញាប្រាជ្ញា ទ្រង់ព្រះដំណើរ
 កាន់ចារិក ភ្នំកោសលដនបា ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនប្រ រស្មី
 ត្រូវទៅកាន់ឯកមាឈ្មោះឧទ្យកបាខៈ របស់អ្នកដែលកោសល ។ ភ្នំ
 ទំនោះ បានឮថា ប្រាជ្ញាប្រាជ្ញា ទ្រង់គង់ភ្នំព្រៃនោះ ទៀបស្រុក
 ឈ្មោះឧទ្យកបាខៈ ។ សម័យនោះឯង ប្រាជ្ញាប្រាជ្ញា មានភិក្ខុ
 សង្ឃចោមរមហើយ ទ្រង់គង់ភ្នំបោសថវ្យនោះ ។ ប្រាជ្ញា
 ប្រាជ្ញាប្រាជ្ញា ទ្រង់ព្រះស្រីភិក្ខុ ឲ្យកាន់យក ឲ្យកាន់ហ៊ាន
 ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មតា អស់វេលាយចម្រើ ទ្រង់រមែកមើល
 ភិក្ខុសង្ឃ ដែលអង្គុយនៅស្ងប់ស្ងៀម ហើយក៏គ្រាន់នឹងព្រះសាវិបុត្ត
 ដ៏មានអាយុថា ខ្មាលសាវិបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃប្រាសចាកមិនមិច្ឆៈហើយ
 ខ្មាលសាវិបុត្ត លោកចូរមិត្តមិត្ត ដល់ភិក្ខុពិនិច្ឆ័យចុះ គង់គត
 យេន គង់គតនឹងសម្រាកខ្លួនបន្តិច ។ ព្រះសាវិបុត្តដ៏មានអាយុ
 ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ប្រាជ្ញាប្រាជ្ញាថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 លំដាប់នោះ ប្រាជ្ញាប្រាជ្ញា ទ្រង់ស្រែកសង្ឃដ៏មាន
 ជាន់ ២ ហើយ សម្រេចនូវសីលាសេយ្យស ផ្សំទៅកាន់ស្តាំ

ចានេ ចានំ អន្តរាយ សនោ សម្មជាតោ
 ឧដ្ឋានសញ្ញំ មនសីករិត្តា ។ តត្រ ទោ អយស្មា
 សារីបុត្តោ កិក្ខុ អមន្តសិ អារុសោ កិក្ខុវេនិ ។
 អារុសោតិ ទោ តេ កិក្ខុ អយស្មតោ សារីបុត្តស្ស
 បទ្ធស្សោសុំ ។ អយស្មា សារីបុត្តោ ឯតនេវេន
 យស្ស កស្សចិ អារុសោ សត្វា នត្ថំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថំ... ឱត្ថប្បំ
 នត្ថំ... វិរិយំ នត្ថំ... បញ្ញា នត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ តស្ស យា វត្ថុំ វា និវេសា វា អាកច្ឆតិ
 ចារិហានិយេវ^(១) ចានិកត្តា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 នោ វុឡិ ។ សេយ្យជាមិ អារុសោ តាឡបេក្ខ
 ទទ្ធស្ស យា វត្ថុំ វា និវេសា វា អាកច្ឆតិ ហាយ-
 តេវ វណ្ណន ហាយតិ មណ្ឌលេន ហាយតិ
 អាកាយ ហាយតិ អារោហេវណាហេន ឯវេវ ទោ
 អារុសោ យស្ស កស្សចិ សត្វា នត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថំ... ឱត្ថប្បំ នត្ថំ... វិរិយំ នត្ថំ...

១. ន. ច. ហានិយេវ ។

តម្រូវប្រាថ្នាទៅលើប្រាថ្នា មានប្រាសាទនឹងសម្រេចបាន ធ្វើមិនសំខាន់
 នូវឧដ្ឋានសញ្ញា ។ ក្នុងន័យនេះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅកិក្ខុវេនិ
 ឡាយថា មានអារុសោកិក្ខុវេនិឡាយ ។ កិក្ខុវេនិអម្បាលនោះ
 ទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា កុណាអារុសោ ។ ព្រះ
 សារីបុត្តដ៏មានអាយុ សំដែងថ្វីថ្មថា មានអារុសោតាំងឡាយ សព្វ
 ក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយមិនមាន ហិរិ មិនមាន...
 ឧត្តប្បៈ មិនមាន... វិរិយៈ មិនមាន... បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយ
 មិនមាន យប់និងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីសាច់ស្លឲ្យក្នុង
 កុសលធម៌តាំងឡាយ តែងប្រាកដ សេចក្តីចំរើន មិនប្រាកដ
 ឡើយ ។ មានអារុសោ ដូចជា យប់និងថ្ងៃ របស់ព្រះចន្ទ ក្នុង
 កាឡបតុ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ វាមិនបាត់ចាកគណៈ បាត់ចាកមណ្ឌល
 បាត់ចាកភព្វ បាត់ចាកកំពស់នឹងទំហំ យ៉ាងណាមិញ មានអារុសោ
 តាំងឡាយ សព្វក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយ
 មិនមាន ហិរិ មិនមាន... ឧត្តប្បៈ មិនមាន... វិរិយៈមិនមាន...

បញ្ញា ធម៌ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស ហ វត្ថុ
 វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ ចារិយាធិមេវ ចាដកម្មា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វុឌ្ឍិ ។ អស្សនោ
 បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយាធិមេតំ អហិកា
 បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយាធិមេតំ អនោត្តប្បិ
 បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយាធិមេតំ កុសីតោ
 បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយាធិមេតំ ធុប្បញ្ញោ
 បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយាធិមេតំ តោធានា
 បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយាធិមេតំ ឧបបាហិ
 បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយាធិមេតំ មាបិដ្ឋោ
 បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយាធិមេតំ ចាបមិត្តោ
 បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយាធិមេតំ

បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យវនីវិជ្ជ របស់បុគ្គលនោះ
 មកផល សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងប្រាកដ
 សេចក្តីចំរើន មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់កាវុសោ
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គលមិនមានសព្វ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ម្ចាស់កាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គលមិនមានហិក នេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ម្ចាស់កាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គលមិនមាន
 ធុប្បៈ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្ចាស់កាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា
 បុរិសបុគ្គល ជាអ្នកចម្លងប្រមូស នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្ចាស់
 កាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គល អប្បន័តបញ្ញា នេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ម្ចាស់កាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គល
 ជាអ្នកគ្រាន នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្ចាស់កាវុសោទាំងឡាយ
 ពាក្យថា បុរិសបុគ្គល ជាអ្នកចងសេចក្តីគ្រានទុក នេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ម្ចាស់កាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គលជា
 អ្នកប្រាថ្នាក្រក់ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្ចាស់កាវុសោទាំងឡាយ
 ពាក្យថា បុរិសបុគ្គល ជាអ្នកមានមិត្តក្រក់ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ

មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ បរិហារមមេតំ ។
 យស្ស កស្សចិ អាវុសោ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឱត្ថប្បំ អត្ថំ... វិរិយំ អត្ថំ...
 បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា វត្ថំ វា
 ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកម្មា កុសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ ចារិហារំ ។ សេយ្យថាបិ អាវុសោ
 ឥណ្ឌបក្ខេ ចទ្ធស្ស យា វត្ថំ វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ
 វុឡិកេវ ឥណ្ឌេ វុឡិកំ មណ្ឌលេន វុឡិកំ
 អាគាយ វុឡិកំ អាគោមាបរិណាមោន ឯវមេវ
 ទោ អាវុសោ យស្ស កស្សចិ សទ្ធា អត្ថំ កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឱត្ថប្បំ អត្ថំ... វិរិយំ
 អត្ថំ... បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស
 យា វត្ថំ វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិ-
 កម្មា កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ ចារិហារំ ។ សទ្ធា
 បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ អបរិហារមមេតំ

ម្នាល អាវុសោ ពិនិច្ឆាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គល ជាអ្នកមានសេចក្តី
 យឺតយ៉ាវ ទេ ជាសេចក្តីសាមសូន្យ ។ ម្នាល អាវុសោ
 ពិនិច្ឆាយ ពាក្យថា សទ្ធាកុសលធម៌ពិនិច្ឆាយ បេសបុគ្គល
 ណាទីមួយ មាន ហិរិ មាន ... ឥត្ថប្បៈ មាន ... វិរិយៈ មាន ...
 បញ្ញាកុសលធម៌ពិនិច្ឆាយ មាន យប់និងថ្ងៃបេសបុគ្គលនោះ មកដល់
 សេចក្តីចម្រើនកុសលធម៌ពិនិច្ឆាយ តែងប្រាកដ សេចក្តីសាមសូន្យ
 វេទន៍ចម្រើនឡើយ ។ ម្នាល អាវុសោ ពិនិច្ឆាយ ដូចជាយប់និងថ្ងៃ
 បេសបុគ្គល ក្នុងឥណ្ឌបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ វេទន៍ចម្រើនដោយ
 ពលិ ចម្រើនដោយមណ្ឌល ចម្រើនដោយពន្លឺ ចម្រើនដោយកំលាំងនិង
 ទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាល អាវុសោ ពិនិច្ឆាយ សទ្ធាកុសលធម៌ពិនិច្ឆាយ
 បេសបុគ្គលណាទីមួយ មាន ហិរិ មាន... ឥត្ថប្បៈ មាន... វិរិយៈ
 មាន... បញ្ញាកុសលធម៌ពិនិច្ឆាយ មាន យប់និងថ្ងៃបេសបុគ្គលនោះ
 មកដល់ សេចក្តីចម្រើនកុសលធម៌ពិនិច្ឆាយ តែងប្រាកដ សេចក្តី
 សាមសូន្យ មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាល អាវុសោ ពិនិច្ឆាយ
 ពាក្យថា បុរិសបុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ទេ ជាសេចក្តីមិនសាមសូន្យ

ហិរិមា ធុរិសធុត្តលោតិ អារុសោ អបរិហានមេតំ
 ធុត្តប្បិ ធុរិសធុត្តលោតិ អារុសោ អបរិហានមេតំ
 អារុត្តិយោ ធុរិសធុត្តលោតិ អារុសោ អបរិហានមេតំ
 បញ្ចក ធុរិសធុត្តលោតិ អារុសោ អបរិហានមេតំ
 អក្កោជនោ ធុរិសធុត្តលោតិ អារុសោ អបរិហានមេតំ
 អទុបនាហិ ធុរិសធុត្តលោតិ អារុសោ អបរិហានមេតំ
 អប្បិដ្ឋោ ធុរិសធុត្តលោតិ អារុសោ អបរិហានមេតំ
 កល្យាណមិត្តោ ធុរិសធុត្តលោតិ អារុសោ អបរិហានមេតំ
 សង្កាមិត្តោ ធុរិសធុត្តលោតិ អារុសោ អបរិហានមេតំ
 មេតន្តំ ។ អថតោ កកក បទុដ្ឋាយ អាយស្មន្តំ
 សារីបុត្តំ អាមន្តសិ សាទុ សាទុ សារីបុត្តំ

ម្ចាស់កុស្តាទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានហិរិ
 នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់កុស្តាទាំងឡាយ ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានធុត្តប្បិ៖ នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់
 កុស្តាទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានអារុត្តិយោ៖ ពាក្យថា
 នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់កុស្តាទាំងឡាយ ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានបញ្ចក នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់កុស្តា
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានអក្កោជនោ៖ ពាក្យថា
 នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់កុស្តាទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរស-
 បុគ្គល ជាអ្នកមានអទុបនាហិ៖ ពាក្យថា នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់
 កុស្តាទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានអប្បិដ្ឋោ៖ ពាក្យថា
 នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់កុស្តាទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរស-
 បុគ្គល ជាអ្នកមានកល្យាណមិត្ត៖ នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់កុស្តា
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានសាមញ្ញក្រម ។ នេះ ជា
 សេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអង្គមានព្រះភាគ ច្រើននៃ
 ទ្រង់ ក្រាស់និងព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ ព្រះពរហើយ ។ សារីបុត្ត

យស្ស កស្សចំ សាវ័បុត្ត សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ
 នធម្មេសុ ហិរិ នត្ថំ... ទុក្ខប្បំ នត្ថំ... វិរិយំ នត្ថំ...
 បញ្ញា នត្ថំ កុសលេសុ នធម្មេសុ តស្ស យា
 រត្តំ កំ ធិរសោ កំ អាគច្ឆតិ ហាយេវេ ចាដិកម្ពុ
 កុសលេសុ នធម្មេសុ នោ វុឡិ ។ សេយ្យជាមិ
 សាវ័បុត្ត តោឡបត្តេ ធនុស្ស យា រត្តំ កំ ធិរសោ
 កំ អាគច្ឆតិ ហាយេវេ វណ្ណេ ហាយេវេ មណ្ឌ-
 លេនុ ហាយេវេ អាភាយ ហាយេវេ អាភេហាបរិ-
 ណាហេន ឯវមេវ តោ សាវ័បុត្ត យស្ស កស្សចំ
 សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ នធម្មេសុ ។ បេ ។ បញ្ញា
 នត្ថំ កុសលេសុ នធម្មេសុ ។ បេ ។ អស្សត្វា
 បុរិសបុគ្គលោតិ សាវ័បុត្ត បរិហានមេតំ អហិរិកា...
 អនោត្តប្បី... កុសីតោ... ធុប្បត្តោ .. តោននោ...
 ទុបបាហិ... ចាបំប្រោ... ចាបមំតោ... មិច្ឆាទិដ្ឋិតោ
 បុរិសបុគ្គលោតិ សាវ័បុត្ត បរិហានមេតំ ។

ម្ចាស់សាវ័បុត្ត សទ្ធាកុសលេនមិច្ឆាឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយ
 មិនមាន ហិរិមិនមាន... ទុក្ខប្បៈមិនមាន... វិរិយៈមិនមាន... បញ្ញាក្នុង
 កុសលេនមិច្ឆាឡាយ មិនមាន យប់និវិច្ឆរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលេនមិច្ឆាឡាយ តែងប្រាកដ សេចក្តីចំរើន
 មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់សាវ័បុត្ត ដូចជាយប់និវិច្ឆ របស់ព្រះ
 ចន្ទ ក្នុងកាឡបេក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះក៏បាត់ចាកណា បាត់ចាកមណ្ឌល
 បាត់ចាកភូមិ បាត់ចាកកំពស់នីតិចំប៉ាំ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់សាវ័បុត្ត
 សទ្ធាកុសលេនមិច្ឆាឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយមិនមាន ។ បេ ។
 បញ្ញាក្នុងកុសលេនមិច្ឆាឡាយមិនមាន ។ បេ ។ កំយ៉ាងនោះដែរ ម្ចាស់
 សាវ័បុត្ត ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានសទ្ធា នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ជាអ្នកមិនមានហិរិ... ជាអ្នកមិនមានទុក្ខប្បៈ... ជាអ្នកមិនមានវិរិយៈ... ជាអ្នក
 អប្បន្តប្រាជ្ញា... ជាអ្នកប្រាជ្ញ... ជាអ្នកចង់សេចក្តីប្រាជ្ញាទុក... ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីប្រាជ្ញាព្រក... ជាអ្នកមានមិត្តព្រក... ម្ចាស់សាវ័បុត្ត ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គល អ្នកមានការយល់ឃើញខុស នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ។

យស្ស កស្សនំ សាវ័ច្ចុត្ត សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឱត្ថប្បំ អត្ថំ... វិរិយំ អត្ថំ...
 បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា វត្ថំ
 វា និវេសា វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដក្ខត្វា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ តោ ចារិហានំ ។ សេយ្យជាបិ
 សាវ័ច្ចុត្ត ផុល្លាបក្ខេ ចទ្ធស្ស យា វត្ថំ វា
 និវេសា វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ វុល្លាន វុឡតិ
 មណ្ឌលេន វុឡតិ អាគាយ វុឡតិ អាណេហយិណា-
 ហេន ឯវិមេវ ហោ សាវ័ច្ចុត្ត យស្ស កស្សនំ សទ្ធា
 អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឱត្ថប្បំ
 អត្ថំ... វិរិយំ អត្ថំ... បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ តស្ស យា វត្ថំ វា និវេសា វា អាគច្ឆតិ
 វុឡិយេវ ចាដក្ខត្វា កុសលេសុ ធម្មេសុ តោ
 ចារិហានំ ។ សទ្ធា បុរិសប្បត្តលោតំ សាវ័ច្ចុត្ត
 អបរិហានមេតំ ហិរិហា... ឱត្ថប្បំ... អាវុទ្ធិយោ...
 បញ្ញា... អក្កោជយោ... អនុបយាហិ... អប្បិច្ឆោ...

ខ្លាលសាវ័ច្ចុត្ត សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមាត់ ហិរិ
 មាត់... ឧត្តប្បៈ មាត់... វិរិយៈ មាត់... បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 មាត់ យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះមកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ វេចប្រាជ្ញាជន សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រាកដឡើយ ។
 ខ្លាលសាវ័ច្ចុត្ត ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃណា របស់ព្រះចន្ទ ក្នុងផុល្លាបក្ខ
 មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ ចំរើនដោយពណ៌ ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើន
 ដោយភក្តិ ចំរើនដោយកំពស់នឹងទំហំ យ៉ាងណាម៉េញ ខ្លាលសាវ័ច្ចុត្ត
 សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយមាត់ ហិរិ មាត់...
 ឧត្តប្បៈមាត់... វិរិយៈ មាត់... បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាត់ យប់
 នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 វេចប្រាជ្ញាជន សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រាកដឡើយ កំយ៉ាងនោះដែរ ។
 ខ្លាលសាវ័ច្ចុត្ត ពាក្យថា បុរិសប្បត្តជាអ្នកមានសទ្ធា នេះ ជាសេចក្តី
 មិនសាបសូន្យ ជាអ្នកមានហិរិ... ជាអ្នកមានឧត្តប្បៈ... ជាអ្នកមាន
 វិរិយៈប្រាជ្ញាហើយ... ជាអ្នកមានបញ្ញា... ជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
 ប្រាជ្ញា... ជាអ្នកមិនចង់សេចក្តីប្រាជ្ញាពុក... ជាអ្នកប្រាជ្ញាដ៏ច្រើន...

កស្សណមិត្តោ... សង្ខាទិដ្ឋិកោ ចុះសប្បុត្តលោតិ សាវ័បុត្ត អមរិហានមេតន្តិ ។

[៦៥] ឯកំ សមយំ ភក្កា ធន្យកថានេ វិហារតិ បលាសវនេ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន ភក្កា ភនិហុចោសថេ កំកុសធម្មវិកោ ទិសំច្នោ ហោតិ ។ អថទោ ភក្កា ពហុនេវ វត្តិ កិក្ខុ(១) ធម្មយា កាថាយ សន្តស្សត្វា សមាធិបត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បតំសេត្វា តុណ្ហិភូតំ តុណ្ហិភូតំ កំកុសធម្មំ អនុវិលោកេត្វា អាយស្មន្តំ សាវ័បុត្តំ អមន្តេសិ វិកតថីនមេត្វា ទោ សាវ័បុត្តំ កំកុសធម្មំ បដិកាតុ តំ សាវ័បុត្តំ កិក្ខុនំ ធម្មំ កាថា មិដ្ឋំ មេ អាតិ- លាយតិ តមហំ អាយមិស្សមិតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ទោ អាយស្មា សាវ័បុត្តោ ភក្កវតោ បទ្ធុស្សាសំ ។ អថទោ ភក្កា ធន្យកុណំ សធម្មំ ដិបញ្ញាមេត្វា នត្ថិណោន បស្សន សិហសេយ្យំ កាយេសំ ចានេ ចានំ អប្បាធាយ សកោ សម្បដានោ ឧដ្ឋានសញ្ញំ មនសីកាវត្វា ។

១ ឆ. កិក្ខុ ។

ជាអ្នកមានមិត្តល្អ... មាលសាវ័បុត្ត ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជាអ្នកមាន សេចក្តីយល់ឃើញត្រូវ នេះ ជាសេចក្តីមិនសាច់សូន្យទេ ។

[៦៨] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តង់ក្នុងព្រៃចារ ទៀបនគរយ៉ាងឡូកធានៈ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានកិក្ខុសង្ឃចោមកេម គង់នៅក្នុងទេវបាសវវិថូនោះ ។ ក្រោនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពន្យល់ភ្នាក់កិក្ខុកាន់យក ឱ្យអាចហ៊ាន ឱ្យរីក រាយ ដោយធម៌កថា អស់វេលាយប់ជ្រៅ ទ្រង់មើលមើលកិក្ខុសង្ឃ ដែលអង្គុយនៅស្ងប់ស្ងៀម ហើយត្រាស់នឹងព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុ ថាមាលសាវ័បុត្ត កិក្ខុសង្ឃប្រាសចាកមិនមិច្ចៈហើយ មាលសាវ័បុត្ត លោកចូរបំភ្លឺនម្មិតថា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយចុះ តថាអក្ខយេន្ទ្រ តថាគត នឹងសម្រាកខ្លួនចង្អុល ។ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ ទទួលព្រះពុទ្ធអីកា ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះគុណព្រះអង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ទ្រង់ឱ្យក្រាបសង្ឃដ៏មានដាន់ ៤ ហើយ ទ្រង់សម្រេច ខ្ញុំសិហសយ្យាស ផ្អៀងវេទនាស្តាំ កម្រិតព្រះបាទ ស៊ីព្រះ បាទ មានព្រះសត្វនឹងសម្បជញ្ញៈ ធ្វើមនសិការខ្ញុំឧដ្ឋានសញ្ញា ។

ត្រេ ទោ អាយស្មា សាវ័បុត្តោ កំក្ខ
 អាមន្តេសំ អាវុសោ កំក្ខវោតំ ។ អាវុសោតំ
 ទោ តេ កំក្ខ អាយស្មតោ សាវ័បុត្តស្ស បទ្ធ-
 ស្សោសុំ ។ អាយស្មា សាវ័បុត្តោ ឯតេវេច
 យស្ស កស្សចំ អាវុសោ សទ្ធា ធន្តំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ ធន្តំ... ធិត្តប្បំ ធន្តំ... វិរិយំ ធន្តំ...
 បព្ភា ធន្តំ... សោតាវដាធំ ធន្តំ... ធម្មធាវណា ធន្តំ...
 អនុបបរិក្ខា ធន្តំ... ធម្មាទុច្ចស្សជំបត្តំ ធន្តំ...
 អប្បមាដោ ធន្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា
 រត្តំ វា និវេសោ វា អាគច្ឆតំ ហាមិយេវ ចាដិកត្តា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ យោ វុត្តំ ។ សេយ្យថាបិ
 អាវុសោ កាឡបេត្វ ចទ្ធស្ស យា រត្តំ វា និវេសោ
 វា អាគច្ឆតំ ហាយតេវ វណ្ណាន ហាយតិ មណ្ឌ-
 លេន ហាយតំ អាគាយ ហាយតិ អាភេហាបរិ-
 ណាហោន ឯវេវេវ ទោ អាវុសោ យស្ស កស្សចំ
 សទ្ធា ធន្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ ធន្តំ...

ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ ហៅកិក្ខុទាំងឡាយថា ខ្មាល
 កាវុសាកិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះ ទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះសាវ័-
 បុត្តដ៏មានអាយុថា កុណា អាវុសោ ។ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ បានកោល
 ពាក្យនេះថា ខ្មាលកាវុសាទាំងឡាយ សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 របស់បុគ្គលណានិមួយ មិនមាន ហិរិ មិនមាន... ធិត្តប្បៈ មិនមាន...
 វិរិយៈមិនមាន... បព្ភា មិនមាន... ការផ្តង់ដើម្បីស្តាប់ មិនមាន...
 ការទ្រទ្រង់ធម៌ មិនមាន... ការពិចារណាអត្ត មិនមាន...
 ការប្រតិបត្តិធម៌សមត្ថភាពធម៌ មិនមាន... សេចក្តីមិនប្រមាទក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យបំនីវិថុ របស់បុគ្គលនោះ
 មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វេចន៍ប្រាកដ
 សេចក្តីចំរើនមិនប្រាកដឡើយ ។ ខ្មាលកាវុសាទាំងឡាយ ដូចជា
 យបំនីវិថុ របស់ព្រះចន្ទក្នុងការប្រកួត មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ វេចន៍
 បាត់ចាករាង បាត់ចាកមណ្ឌល បាត់ចាកស្មី បាត់ចាកកំណប់នឹង
 ចំប៉ៅ យ៉ាងណាម៉េញ ខ្មាលកាវុសាទាំងឡាយ សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានិមួយ មិនមាន ហិរិ មិនមាន...

ឱត្តប្បៈ ឆត្ថ... វិរិយេ ឆត្ថ... បញ្ញា ឆត្ថ... សោ-
 ការាធានំ ឆត្ថ... ធម្មធារណា ឆត្ថ... អត្ថបបរិក្ខា
 ឆត្ថ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ ឆត្ថ... អប្បមាដោ ឆត្ថ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ភស្ម យា រត្តិ
 វា ធិវសា វា អាចច្ឆតិ ហោជិយេវ
 ចាដិកាផ្លា កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វុឡិ ។
 យស្ស កាស្សចំ អាវុសា សន្ធា អត្ថ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថ... ឱត្តប្បៈ អត្ថ... វិរិយេ អត្ថ...
 បញ្ញា អត្ថ... សោការាធានំ អត្ថ... ធម្មធារណា
 អត្ថ... អត្ថបបរិក្ខា អត្ថ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ
 អត្ថ... អប្បមាដោ អត្ថ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ភស្ម យា រត្តិ វា ធិវសា វា អាចច្ឆតិ វុឡិយេវ
 ចាដិកាផ្លា កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ ចារិហោជិ ។
 សេយ្យថាបិ អាវុសា ដុល្លាបក្ខេ ចន្ទស្ស យា
 រត្តិ វា ធិវសា វា អាចច្ឆតិ វុឡិកេវ វុឡាធន
 វុឡតិ មណ្ឌលេន វុឡតិ អាភាយ វុឡតិ

ឱត្តប្បៈ មិនមាន ... វិរិយៈ មិនមាន ... បញ្ញា មិនមាន ... ការផ្គង់ដើម្បី
 ស្តាប់ មិនមាន ... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មិនមាន ... ការពិចារណា
 អត្ថ មិនមាន ... ការប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ មិនមាន ... សេចក្តី
 មិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គល
 នោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយប្រាកដ
 សេចក្តីចំរើន វេយ្យាករណ៍ប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ខ្មាលអាវុសា
 ទាំងឡាយ សព្វក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយ មាន
 ហិរិ មាន ... ឱត្តប្បៈ មាន ... វិរិយៈ មាន ... បញ្ញា មាន ...
 ការផ្គង់ដើម្បីស្តាប់ មាន ... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មាន ... ការពិចារ-
 ណាអត្ថ មាន ... ការប្រតិបត្តិធម៌ តាមសមគួរដល់ធម៌ មាន ...
 សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់
 បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វេយ្យាករណ៍
 សេចក្តីសាបសូន្យ វេយ្យាករណ៍ប្រាកដឡើយ ។ ខ្មាលអាវុសាទាំងឡាយ
 ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃ របស់ព្រះចន្ទ ក្នុងដុល្លាបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទ
 នោះ ចំរើនដោយចរាណិ ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយធន្ទិ

អាណាបរិណាមោទ ឯវិមេវ ទោ ភាវុសា យស្ស
 កស្សចំ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ នម្មេសុ ហិរិ
 អត្ថំ... ឱត្ថប្បំ អត្ថំ... វិរិយំ អត្ថំ... បញ្ញា អត្ថំ...
 សោភាវជានំ អត្ថំ... ធម្មទារណា អត្ថំ... អនុបបរិក្ខា
 អត្ថំ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ អត្ថំ... អប្បមា
 នោ អត្ថំ កុសលេសុ នម្មេសុ កស្ស យា វត្ថុ
 វា និវេសោ វា អាគក្ខតំ វិទ្យុយេវ ចានិកាវុ
 កុសលេសុ នម្មេសុ នោ ចារិហាមិតំ ។ អថទោ
 កកវា បទុដ្ឋាយ អាយស្មន្តំ សាវិបុត្តំ អាមន្តេសិ
 សាទុ សាទុ សាវិបុត្ត យស្ស កស្សចំ សាវិបុត្ត
 សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ នម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឱត្ថប្បំ
 អត្ថំ... វិរិយំ អត្ថំ... បញ្ញា អត្ថំ... សោភាវជានំ
 អត្ថំ... ធម្មទារណា អត្ថំ... អនុបបរិក្ខា អត្ថំ...
 ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ អត្ថំ... អប្បមាណោ អត្ថំ

ចំរើនដោយគំនិតនិងចំរើន យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភាវុសាទាំងឡាយ
 សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយ មាន ហិរិ
 មាន... ឧត្តប្បៈ មាន... វិរិយៈ មាន... បញ្ញា មាន... ការ
 ផ្ដើម្បីស្ដាប់ មាន... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មាន... ការពិចារណា
 អត្ថ មាន... ការប្រតិបត្តិធម៌ ភាមសមគួរដល់ធម៌ មាន...
 សេចក្ដីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យប់និងថ្ងៃរបស់
 បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្ដីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រំបង
 ប្រាកដ សេចក្ដីសាបសូន្យ រំបងមិនប្រាកដឡើយ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តែងចាកភាសនៈហើយ បានក្រាស់នឹងព្រះសា-
 វិបុត្តដ៏មានភាយុថា ប្រពៃណាស់ហើយសាវិបុត្ត ម្ចាស់សាវិបុត្ត សទ្ធា
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយ មិនមាន ហិរិ មិន
 មាន... ឧត្តប្បៈ មិនមាន... វិរិយៈ មិនមាន... បញ្ញា មិន
 មាន... ការផ្ដើម្បីស្ដាប់ មិនមាន... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មិនមាន...
 ការពិចារណាអត្ថ មិនមាន... ការប្រតិបត្តិធម៌ ភាមសមគួរដល់
 ធម៌មិនមាន... សេចក្ដីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន

កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា វត្ថុ វា និវេសា វា
 អាតច្ចតំ ហារមិយេវ ចាដិកម្មា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 វោ វុឡិ ។ យេយ្យថាបិ សាវ័បុត្ត កាឡបេកុ ចទ្ទស្ស
 យា វត្ថុ វា និវេសា វា អាតច្ចតំ ហរយេវ វណ្ណេ
 ហរយតំ មណ្ឌលេន ហរយតំ អាកាយ ហរយតំ
 អារាហបរិណាមេន ឯវេម ។ ចោ សាវ័បុត្ត យស្ស
 កស្សចំ សទ្ធា ធម្មំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ បេ ។
 អប្បមាធា ធម្មំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា
 វត្ថុ វា និវេសា វា អាតច្ចតំ ហារមិយេវ ចាដិកម្មា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ វោ វុឡិ ។ យេយ្យ
 កស្សចំ សាវ័បុត្ត សទ្ធា ធម្មំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ចារិ ធម្មំ... ទុក្ខម្យំ ធម្មំ... វិយំ ធម្មំ...
 បញ្ញា ធម្មំ... សោតាវចាធំ ធម្មំ... ធម្មតារណា
 ធម្មំ... អតុបបរិក្ខា ធម្មំ... ធម្មាទុធម្មម្យំធម្មតំ
 ធម្មំ... អប្បមាធា ធម្មំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 តស្ស យា វត្ថុ វា និវេសា វា អាតច្ចតំ

យបំនិវត្តិវិជ្ជាបេសបុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌
 ពុទ្ធសាសនា ដែលបានបង្ហាញ ដល់អ្នកប្រាជ្ញ ដែលបានប្រាជ្ញាបញ្ញា ។
 ខ្លួនសាវ័បុគ្គ ដូចជាយបំនិវត្តិវិជ្ជា បេសព្រះចន្ទក្នុងការបង្ហាញ មកដល់
 ព្រះចន្ទនោះ ដែលបានបាត់បង់ បាត់បង់បណ្តាល បាត់បង់បណ្តាល បាត់
 បាត់បង់បណ្តាល យ៉ាងណាមិញ ខ្លួនសាវ័បុគ្គ សព្វក្នុងកុសលធម៌
 ពុទ្ធសាសនា របស់បុគ្គលណាមួយ មិនមាន ។ បេ ។ សេចក្តី
 មិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ពុទ្ធសាសនា យបំនិវត្តិវិជ្ជា របស់បុគ្គល
 នោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យក្នុងកុសលធម៌ពុទ្ធសាសនា ប្រាកដ សេចក្តី
 ចំរើន ដែលបានប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ខ្លួនសាវ័បុគ្គ
 សព្វក្នុងកុសលធម៌ពុទ្ធសាសនា របស់បុគ្គលណាមួយ មាន ហិរ មាន...
 ឡើយ មាន... ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បញ្ញា មាន... ការផ្តល់ដើម្បីស្តាប់
 មាន... ការទ្រទ្រង់ដើម មាន... ការពិចារណាអត្ត មាន... សេចក្តីមិន
 ប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ពុទ្ធសាសនា មាន យបំនិវត្តិវិជ្ជាបេសបុគ្គលនោះមកដល់

វឌ្ឍនៈ ចាត់តាំង កុសលេសុ ធម្មេសុ ជា
 ចារិយាជំ ។ សេយ្យជាបិ សាវ័បុត្ត ធុណ្ឌបទោ ចន្ទស្ស
 យា រត្តំ កំ ធិរសា កំ អាគន្ធតំ វឌ្ឍនេវ វណ្ណន
 វឌ្ឍនំ មណ្ឌលេន វឌ្ឍនំ អាកាយ វឌ្ឍនំ អាណេ
 ហមវណ្ណោន ឯវេវ ទោ សាវ័បុត្ត យេស្ស
 កស្សចំ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ ចេ ។
 អប្បមាទោ អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ កស្ស យា
 រត្តំ កំ ធិរសា កំ អាគន្ធតំ វឌ្ឍនេវ ចាត់តាំង
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ជា ចារិយាជិតំ ។

(២៩) ឯកំ សមយំ កកកំ សាវត្ថយំ វិហរតំ
 ជេតវន អនាថបិណ្ឌកស្ស អាណមេ ។ កេន ទោ
 មន សមយេន សន្តហុលា កំត្វ បដ្ឋាភត្តំ បិណ្ឌ
 ចាតប្បជិត្តត្ថា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និសិទ្ធា
 សន្និបតិកា អនេកវិហិតំ តំប្បានកម៌
 អនុយុត្តា វិហរន្តំ សេយ្យបិដំ រាជកម៌
 ចោរកម៌ មហាមត្តកម៌ សេនាកម៌ កយកម៌

សេចក្តីចំរើន វេមន៍ប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ វេមន៍មិនប្រាកដ
 ឡើយ ។ ប្រាសាវបុត្ត ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃ របស់ប្រាជ្ញ
 ក្នុងដុល្លាបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ វេមន៍ចំរើន ដោយសារ
 ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយត្បូង ចំរើនដោយកំសាន្តនឹងចំរើន យ៉ាង
 ណាមិញ ប្រាសាវបុត្ត សព្វក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គល
 ណាមួយមាត ។ ចេ ។ សេចក្តីមិនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 មាត យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ វេមន៍ប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ វេមន៍មិនប្រាកដ
 ឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៩) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រទេសក្នុង
 វត្តជេតវន របស់វាទាថបិណ្ឌកស្ស ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុង
 សម័យនោះឯង ក៏កុតាំងឡាយច្រើនរូប ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត
 ក្នុងបញ្ចកក្កហើយ ក៏អង្គុយជួបជុំគ្នា ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា ប្រកប
 ដោយនគរ ច្រើនយ៉ាង គឺនិយាយអំពីស្តេច និងនិយាយអំពីចោរ
 និងនិយាយអំពីអាទារ្យជំ និងនិយាយអំពីសនាទាហាន និងនិយាយអំពីភិក្ខុ

យុទ្ធកាចំ អន្ធកាចំ ចានកាចំ វត្ថុកាចំ សយនកាចំ
 មាលាកាចំ កន្ទកាចំ ញាតិកាចំ យានកាចំ
 កាមកាចំ ឯកមកាចំ ឧភរកាចំ ជនបទកាចំ
 ឥន្ទ្រកាចំ(១) សុរកាចំ វិសុទ្ធាកាចំ កុម្មជ្ជានកាចំ
 បុត្រប្បេតកាចំ ធានកាចំ លោកក្លាយកំ
 សុត្តក្លាយកំ ឥតិ កកកកកាចំ ឥតិ វាតិ ។
 អថទោ កកក សាយណ្ណសម័យេ បដិសល្លាតា
 វុដ្ឋិតោ យេទុបដ្ឋានសាលា តេទុបសង្កមិ ទុបសង្ក-
 មិត្វា បញ្ញាត្ត អាសនេ ឯសីនិ ។ ឯសន្ធិ ទោ
 កកក ភិក្ខុ អាមន្តេសិ កាយ ទុក្ខ ពិក្ខុវេ
 ឯតរហិ កថាយ សន្និសិទ្ធា(២) កា ច
 បទ រោ អន្តរកាថា វិប្បកតាតិ ។

១ ម. ឯន្ទ្រេ បុរិសបដិ គង្គិ ។ ២ ម. ឯន្ទ្រេ លន្ធិបដិគង្គិ ។

និយាយអំពីចម្បាំង និយាយអំពីម្ហូបចំណី និយាយអំពីទឹក
 និយាយអំពីសំពត់ និយាយអំពីទីដេក និយាយអំពីផ្កាកម្រង និយាយ
 អំពីគ្រឿងគ្រួសារ និយាយអំពីញាតិ និយាយអំពីយាន និយាយ
 អំពីស្រុក និយាយអំពីឧតម និយាយអំពីឧតរ និយាយអំពី
 ជនបទ និយាយអំពីស្រ្តី និយាយអំពីយោធាដែលរៀនវិជ្ជា និយាយ
 អំពីព្រូកផ្លូវ និយាយអំពីកំពង់ទឹក និយាយអំពីញាតិ ដែលចែកឋាន
 ទៅកាន់បរលោក និយាយអំពីពាក្យដែលផ្សេងប្រយោជន៍ មានសភាព
 ផ្សេង ។ និយាយអំពីលោក និយាយអំពីរឿងជីវិតសមុទ្រ និយាយ
 អំពីសេចក្តីចំរើននិងថយចំរើន ដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍ ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះចេញអំពីទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ
 ហើយ ស្តេចចូលទៅកាន់ទុច្ចាធិសាលា សុរចូលទៅដល់ ហើយ
 ព្រះនឹងលើកាសនៈ ដែលគេក្រាបថ្វាយ ។ សុរព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះនឹងស្រឡាញ់ ទើបគ្រាស់សួរកិច្ចទាំងឡាយថា អាលកិច្ចទាំងឡាយ
 ក្នុងកាលអម្បាញ់មិញនេះ អ្នកទាំងឡាយប្រជុំគ្នាដោយកថា ដូចម្តេចថ្នាំ
 ម្ស្រីនៀត អន្តរកថា ដូចម្តេចថ្នាំ ដែលអ្នកទាំងឡាយ បញ្ចប់ទៅ ។

៧៩ មយំ កន្ត្តេ បន្ទាភត្តំ បិណ្ឌោតាប្បដិក្ខត្តា
 ឧបន្នាទសាលាយំ សង្ខេបសិទ្ធា សង្ខេបតិកា អនេកា-
 វិហិតំ កិរន្តាទតាមិ អនុយុត្តា វិហារម
 សេយ្យដិដំ រាជកមិ ចោរកមិ ។ បេ ។ ឥតិ
 ភវិកកមិ ឥតិ ភតិ ។ ន ទោ បនេតំ ភិក្ខុវេ
 កុម្មារំ បដិបំ កុលបុត្តាដំ សទ្ធា(*) អការស្ថា
 អនេកាវិយំ បទ្ធវិកាដំ យំ កុម្មារ អនេកាវិហិតំ
 តំរន្តាទតាមិ អនុយុត្តា វិហារយុត ។ សេយ្យដិដំ
 រាជកមិ ចោរកមិ មហាមត្តកមិ សេហកមិ
 ភយកមិ យុត្តកមិ អន្តកមិ ចានកមិ វត្តកមិ
 សយនកមិ ហាលកមិ កន្ទកមិ ញាតិកមិ
 យានកមិ កាមកមិ ធិតមកមិ ឧកាមកមិ
 ជនបនកមិ ឥត្តិកមិ ស្វរកមិ វិសិទ្ធាកមិ
 កុម្មជានកមិ បុព្វប្បនកមិ ចានត្តកមិ

* ឆ. សទ្ធាយ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីនេះ ព្រះច្បងព្រះ
 អង្គព្រះបង្គំបិណ្ឌោតា ក្នុងបញ្ចកត្តាយោ អង្គុយដូចដុំគ្នាក្នុងបញ្ចា-
 សាលា ប្រកបតំរបានកថាជាច្រើនយ៉ាង គឺនិយាយអំពីស្តេច និយាយ
 អំពីចោរ ។ បេ ។ និយាយអំពីសេចក្តីចម្រើននិងមិនចម្រើន ដែលជាហេតុ
 អនុប្បយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយប្រកបតំរបានកថា
 ជាច្រើនយ៉ាង ដោយហេតុណា ហេតុនោះ មិនសមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ដែលជាក្មេងបុគ្គលក្មេងចេញចាកផ្ទះ ដោយសារហើយចូលកាន់ផ្ទះស្រឡាយ
 តំរបានកថានោះគឺ និយាយអំពីស្តេច និយាយអំពីចោរ និយាយអំពីកា-
 មាត្រដំ និយាយអំពីសេនាបាទ និយាយអំពីភិក្ខុ និយាយអំពីចម្បាំង
 និយាយអំពីម្សៅដំណី និយាយអំពីទឹក និយាយអំពីសំពត់ និយាយអំ-
 ពីទំពេក និយាយអំពីកម្រងផ្កា និយាយអំពីគ្រឿងក្រអូប និយាយអំពី
 ញាតិ និយាយអំពីយាន និយាយអំពីស្រុក និយាយអំពីនិគម និយាយអំពី
 នគរ និយាយអំពីជនបទ និយាយអំពីស្រ្តី និយាយអំពីនយោធារៀវក្វា
 និយាយអំពីច្រកផ្លូវ និយាយអំពីកំលាំងទឹក និយាយអំពីញាតិដែលចែកឋាន
 ទៅកាន់បរលោក និយាយពាក្យដែលផ្តល់ប្រយោជន៍ មានសភាពផ្សេង ។

លោកក្លាយកំ សុទ្ធក្លាយកំ ឥតិ ភវកកំ
 ឥតិ វា ។ ធនយំមាមិ កិក្ខុវេ កក្កាវក្ខំ ។
 កក្កាមាមិ ធន ។ អប្បិច្ឆកថា សន្តដ្ឋកថា
 បរិវេកកថា អសំសន្តកថា វិយាម្កកថា
 សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា
 វិមុត្តិញ្ញាណធន្យនកថា ឥមាមិ ទោ កិក្ខុវេ ធន
 កក្កាវក្ខំ ។ ឥមេសំ ទេ តុម្ក កិក្ខុវេ ធន
 កក្កាវក្ខំ ឧបាធាយុថាធាយ កក្កំ កក្កេយ្យថ
 ឥមេសម្ប ចន្ទិមសុរិយាមិ ឯវិមហិច្ឆិកាមិ ឯវិមហាទុកា-
 វាមិ តេជសា តេជំ បរិយាធិយេយ្យថ កោ បទ
 វាធា អញ្ញាតិភ័យាមិ បរិញ្ញាជកានន្តំ ។

(៩០) ឯកំ សមយំ កកវា សាវត្ថុយំ
 វិហារតំ ជេតវាន អនាថវិល្លាតាស្ស អារាមេ ។

និយាយអំពីលោក និយាយអំពីរឿងជីវិតសមុទ្រ និយាយអំពីសេចក្តី
 ចំរើននិងមិនចំរើន ដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចំរើនឡាយ
 កថាវត្ថុ (ហេតុគួរនិយាយ) អច្ចរាលនេះមាន ១០ ប្រការ ។ កថាវត្ថុ
 ១០ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ និយាយអំពីសេចក្តីប្រាថ្នាភិច ១ និ-
 យាយអំពីសេចក្តីសន្តោស ១ និយាយអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ១ និយាយ
 អំពីសេចក្តីមិនច្រឡំច្រឡំ ដោយពួកគេលោះ ១ និយាយអំពីប្រាជ្ញ
 សេចក្តីព្យាយាម ១ និយាយអំពីសីល ១ និយាយអំពីសមាធិ ១ និ-
 យាយអំពីបញ្ញា ១ និយាយអំពីវិមុត្តិ ១ និយាយអំពីវិមុត្តិញ្ញាណទ-
 ស្សនៈ ១ ម្ចាស់កិក្ខុចំរើនឡាយ កថាវត្ថុមាន ១០ ប្រការនេះឯង ។
 ម្ចាស់កិក្ខុចំរើនឡាយ បើអ្នកចំរើនឡាយ និយាយនូវកថា ដែលតាស្រវ៉យ
 កថាវត្ថុ ១០ ប្រការនេះឯង អ្នកចំរើនឡាយ នឹងគ្របសង្កត់នូវគេជន្លៃព្រះ
 ចម្មនិងព្រះភាទិគ្យនេះឯង ដែលបានឮច្រើនយ៉ាងនេះ មានភាទុកាត
 តំយ៉ាងនេះ ដោយគេជន្លៃចេស្ត់ខ្លួន នឹងបាច់គោលនៅថ្វី ដល់ពួកបរិព្វាជក
 ជាអន្យតិយឡើយ ។

(៩១) សម័យមួយ ព្រះបិមានព្រះភាគ ព្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពន លស់អនាថមិល្លាតាស្សី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។

តេជ ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ បច្ឆាកត្តំ
 បិណ្ឌបាតប្បដិក្ខត្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្ខិសិទ្ធា
 សង្ខបតិកា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកមំ អនុយុត្តា វិហារន្តិ
 សេយ្យដំនំ រាជកមំ ចោរកមំ មហាមត្តកមំ
 ។ បេ ។ ឥតិ ភវករកមំ ឥតិ វា ។ អថទា
 កកវា សាយណ្ណសមយំ បដិសល្លាតា វុដ្ឋតោ
 យេន ឧបដ្ឋានសាលា តេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមិក្ខា
 បញ្ចន្ត អាសនេ ធិសីទំ ។ ធិសង្កំ ទោ កកវា
 ភិក្ខុ អាមន្តេសំ កាយ ទុត្ត ភិក្ខុវេ ឯតវហិ
 កមាយ សង្ខិសិទ្ធា កា ច បទ វោ អន្តរកាជា
 វិប្បតកាតិ ។ ឥន មយំ កន្តេ បច្ឆាកត្តំ
 បិណ្ឌបាតប្បដិក្ខត្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្ខិសិទ្ធា
 សង្ខបតិកា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកមំ
 អនុយុត្តា វិហារម សេយ្យដំនំ រាជកមំ
 ចោរកមំ ។ បេ ។ ឥតិ ភវករកមំ ឥតិ វា ។

សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនប្រក្របបំភ័យបិណ្ឌបាត ក្នុងបច្ឆាកត្តហើយ
 អង្គុយជួបជុំគ្នា ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា ប្រកបភិក្ខុនិកាយ ច្រើនប្រការ
 គឺនិយាយអំពីស្ដេច និយាយអំពីចោរ និយាយអំពីរាមាត្រ្យធំ ។ បេ ។
 និយាយអំពីសេចក្ដីចំរើននិងមិនចំរើន ដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ
 ហើយស្ដេចចូលទៅកាន់ឧបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ គង់លើ
 កាសនៈ ដែលគេស្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់ស្រួច
 ហើយ ទើបស្រាវស្រង់កិច្ចពិធីឡាយថា ខាលភិក្ខុពិធីឡាយ ក្នុង
 កាលអម្បាញ់មិញនេះ អ្នកពិធីឡាយ អង្គុយជួបជុំគ្នា ដោយកង់ដូច
 ម្ដេចហ្ន៎ ចុះអន្តរកាជាដូចម្ដេច ដែលពួកអ្នកបញ្ចប់ទៅ ។ ភិក្ខុពិធីឡាយ
 ស្រាបចូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងទីឯណោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងបច្ឆាកត្តហើយ អង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងឧបដ្ឋានសាលា
 ប្រកបភិក្ខុនិកាយច្រើន គឺនិយាយអំពីស្ដេច និយាយអំពីចោរ ។ បេ ។
 និយាយអំពីសេចក្ដីចំរើននិងមិនចំរើន ដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍ ។

ន ទោ បនេតំ ភិក្ខុវេ ឡត្តាភិ បដិវ្ហំ
 កុលបុត្តានំ សទ្ធា អការស្មា អនការយំ
 បព្វជិតានំ ឃំ ឡត្តេ អនេកវិហិតំ តិវច្ឆានកាមំ
 អនុយុត្តា វិហារយ្យាជ សេយ្យជំនំ រាជកាមំ ។ បេ ។
 ឥតិ ភវិកាវតាមំ ឥតិ វា ។ នសយិមាជំ ភិក្ខុវេ
 ចាសំសាជំ ហំនាជំ ។ កាតមាជំ នស ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តនា ច អប្បិដ្ឋោ ហោតិ
 អប្បិដ្ឋកាជញ្ច ភិក្ខុជំ កាត្តា ហោតិ អប្បិដ្ឋោ ច
 ភិក្ខុ អប្បិដ្ឋកាជញ្ច ភិក្ខុជំ កាត្តាតិ ចាសំសមេតំ
 ហំជំ ។ អត្តនា ច សន្តដ្ឋោ ហោតិ
 សន្តដ្ឋកាជញ្ច ភិក្ខុជំ កាត្តា ហោតិ សន្តដ្ឋោ
 ច ភិក្ខុ សន្តដ្ឋកាជញ្ច ភិក្ខុជំ កាត្តាតិ
 ចាសំសមេតំ ហំជំ ។ អត្តនា ច បរិវត្តោ ហោតិ
 បរិវត្តកាជញ្ច ភិក្ខុជំ កាត្តា ហោតិ បរិវត្តោ ច ភិក្ខុ
 បរិវត្តកាជញ្ច ភិក្ខុជំ កាត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំជំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយប្រកបតំរង្វាន់កថាជាច្រើន ដោយ
 ហេតុណា ហេតុនេះ មិនសមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ ដែលជាកុល-
 បុត្តចេញចាកផ្ទះ ដោយសទ្ធា ចូលមកកាន់ផ្ទះសាខ កំរិតានកថានោះ
 គឺនិយាយអំពីស្តេច ។ បេ ។ និយាយអំពីសេចក្តីចំរើននិងនិមិត្តចំរើន ដែល
 ជាហេតុនៃប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឋានៈ ដែលគួរសរសើរ
 នេះមាន១០យ៉ាង ។ ឋានៈ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ដោយខ្លួនឯងផង សំដែង
 អំពីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈគួរសរសើរ
 ថា ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស ដោយខ្លួនឯងផង សំ-
 ដែងអំពីសេចក្តីសន្តោសដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរ-
 សើរថា ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសផង សំដែងអំពីសេចក្តីសន្តោសដល់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជា
 អ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង សំដែងអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។

អត្ថនា ៥ អសំសង្ខារោ ហោតិ អសំសង្ខតាថព្វា^(១)
 ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ អសំសង្ខារោ ៥ ភិក្ខុ
 អសំសង្ខតាថព្វា ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំស-
 មេតំ ហំ ។ អត្ថនា ៥ អារទ្ធិរិយោ ហោតិ
 រិយារម្ភតាថព្វា ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ អារទ្ធិរិយោ
 ៥ ភិក្ខុ រិយារម្ភតាថព្វា ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំស-
 មេតំ ហំ ។ អត្ថនា ៥ សីលសម្មន្តោ ហោតិ
 សីលសម្មន្តាតាថព្វា ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ សីល-
 សម្មន្តោ ៥ ភិក្ខុ សីលសម្មន្តាតាថព្វា ភិក្ខុនំ
 កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំ ។ អត្ថនា ៥ សមា-
 ធិសម្មន្តោ ហោតិ សមាធិសម្មន្តាតាថព្វា ភិក្ខុនំ
 កត្តា ហោតិ សមាធិសម្មន្តោ ៥ ភិក្ខុ សមាធិ-
 សម្មន្តាតាថព្វា ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំ ។

១. អសំសង្ខតា

ភិក្ខុជាអ្នកមិនច្រឡំដោយពួកគេ ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពី
 សេចក្តីមិនច្រឡំដោយពួកគេ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជា
 ឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកមិនច្រឡំដោយពួកគេ
 ផង សំដែងអំពីសេចក្តីមិនច្រឡំដោយពួកគេ ដល់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយផង ។ ភិក្ខុជាអ្នកមានព្យាយាមប្រាជ្ញាហើយ ដោយខ្លួនឯង
 ផង សំដែងអំពីសេចក្តីប្រាជ្ញា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈ
 ដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកមានព្យាយាមប្រាជ្ញាហើយផង សំដែង
 អំពីសេចក្តីប្រាជ្ញាព្យាយាម ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ភិក្ខុជាអ្នក
 បំប្លែងដោយសីល ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីសេចក្តីបំប្លែងដោយ
 សីលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នក
 បំប្លែងដោយសីលផង សំដែងអំពីការបំប្លែងដោយសីល ដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយផង ។ ភិក្ខុជាអ្នកបំប្លែងដោយសមាធិ ដោយខ្លួនឯង
 ផង សំដែងអំពីការបំប្លែង ដោយសមាធិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ
 ជាឋានៈ ដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកបំប្លែង ដោយសមាធិផង
 សំដែងអំពីការបំប្លែង ដោយសមាធិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ។

អត្តនា ច បញ្ញាសម្បជ្ជោ ហោតិ បញ្ញាសម្បជ្ជាគាថេត្វ
 ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ បញ្ញាសម្បជ្ជោ ច ភិក្ខុ
 បញ្ញាសម្បជ្ជាគាថេត្វ ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ
 ហំ ។ អត្តនា ច វិមុត្តិសម្បជ្ជោ ហោតិ
 វិមុត្តិសម្បជ្ជាគាថេត្វ ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ
 វិមុត្តិសម្បជ្ជោ ច ភិក្ខុ វិមុត្តិសម្បជ្ជាគាថេត្វ
 ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំ ។
 អត្តនា ច វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បជ្ជោ ហោតិ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បជ្ជាគាថេត្វ ភិក្ខុនំ កត្តា
 ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បជ្ជោ ច ភិក្ខុ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បជ្ជាគាថេត្វ ភិក្ខុនំ កត្តាតិ
 ចាសំសមេតំ ហំ ។ ឥមា ច ចោ ភិក្ខុវេ
 ទស ចាសំសាធិដ្ឋាធិតិ ។

ភិក្ខុជាអ្នកបរិច្ចាលិដោយបញ្ញា ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីការបរិច្ចាលិ
 ដោយបញ្ញា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈ ដែលគួរសរសើរថា
 ភិក្ខុជាអ្នកបរិច្ចាលិ ដោយបញ្ញាផង សំដែងអំពីការបរិច្ចាលិ ដោយបញ្ញា
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ភិក្ខុជាអ្នកបរិច្ចាលិ ដោយវិមុត្តិ ដោយ
 ខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីការបរិច្ចាលិ ដោយវិមុត្តិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង
 នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកបរិច្ចាលិ ដោយវិមុត្តិផង សំ-
 ដែងអំពីការបរិច្ចាលិ ដោយវិមុត្តិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ភិក្ខុជា
 អ្នកបរិច្ចាលិ ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីការ
 បរិច្ចាលិ ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈ
 ដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកបរិច្ចាលិដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈផង សំ-
 ដែងអំពីការបរិច្ចាលិដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឋានៈដែលគួរសរសើរមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

តស៊ូទ្វាតំ

អវិជ្ជា តណ្ហាធំៗ ច អវេទ ធ្វើ សុខាធិ ច

ឧទ្យកាចារណ ធ្វើ ច(២) វត្តភាគា អបប ធ្វើ(២) ។

១ ១- ប. ឡោតាសេ ធ្វើ វិញ ។ ២ ១. ឧបាស្ម ឧបប ធ្វើ ។
 ប. ឧបាស្ម ឧប ឡោត ។

ទុទ្វាតំនៃយមកវត្តឆោតី

និយាយអំពីអវិជ្ជា ១ តណ្ហា ១ (ការសម្រេចព្រះនិព្វាន) ១

សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះភគវត្ថុ ១ សេចក្តីសុខ

តិរលឹក គឺព្រះដ៏មានព្រះភាគ គ្រាប់ទៅកាន់និគមណ្ឌល

ឧទ្យកបាទៈ តិរលឹក នឹងវត្តភាគ ដទៃទៀត តិរលឹក ។

អាករដ្ឋវិគ្គ័យ ធីតិយោ

(៧០) ឯកំ សមសំ ភគវា សាវត្ថុយំ វិហរតំ
 ផេតពន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ ភក្រ ទោ
 ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ភិក្ខុភេតំ ។ កុណន្តតំ តេ
 ភិក្ខុ ភគវតា បទ្កស្សន្តសំ ។ ភគវា ឯតទភេត
 សម្មន្តសីលា ភិក្ខុវេ វិហរេ សម្មន្តហ្មតិមោក្ខា
 ពាតិមោក្ខសំវសិវតា វិហរេ អនាមគោតវសម្មន្តា
 អណ្តមន្តេសុ វជ្ជេសុ ភយនស្សន្តិ^(១) សមាធាយ
 សិក្ខតេ សិក្ខាបទេសុ ។ អាករេយ្យ ទេ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុត្រាបារិទំ ចិយោ ចស្សំ
 មនាទោ ច កុ ច ភាវិយោ ចាតំ សីលេស្សវស្ស
 បរិបូរិការិ^(២) អជ្ឈតំ ទេតាសមដមទុយុត្តា
 អនិកកតជ្ឈានោ វិបស្សនាយ សមន្តាគតោ ប្រាហតា
 សុញ្ញាភារាមំ ។ អាករេយ្យ ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

១ ឧ. ឆ. រាជវស្សនីតា ។ ២ ឧ. ឆ. បរិបូរិការិ ។

អាករដ្ឋវិគ្គ ទី ៣

(៧១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 ផេតពន លេងអនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏ជាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
 ព្រះគុណព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូលបិទបិណ្ឌ ដោយសីល ចរិយ្យណិ ដោយ
 បាតិមាភូ ជាអ្នកសម្របក្នុងបាតិមាភូសីល ចរិយ្យណិ ដោយគាថាៈ
 ទីនិគាថាៈ ជាអ្នកឃើញខ្លាំង ក្នុងនាសមានប្រមាណតិច ជាអ្នក
 សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្សាបរាជ័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បើភិក្ខុអប្បិប្រាថ្នាថា ភាគអញគប្បីជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត
 ជាទីគោរព ជាទីសរសើរនៃសុត្រាបារិទ្ធក្នុងទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរជា
 អ្នកបំពេញក្នុងសីល ប្រកបរឿយ ។ នូវការរម្ងាប់នូវចិត្តទាំងនេះ មាន
 លាងមិនសាបសូន្យ ប្រកបដោយវិបស្សនាញាណ ជាអ្នកចំរើននូវ
 សុញ្ញាភារៈ (នូវស្ងាត់) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុអប្បិប្រាថ្នាថា

លាភី អស្សី ចំវិបិណ្ឌចាតសេនាសន្តិលាឈប្បទយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារកន្លំ សីលេស្យវស្ស បរិប្បត្តាវ
 អដ្ឋត្ថំ ចេតោសមដមទុយុត្តោ អនិរកាតជ្ឈនោ
 វិបស្សនាមៈ សមន្តាគតោ ព្រហ្មតា សុញ្ញតាវាទំ ។
 អាកាធិយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេសាហំ
 បរិក្ខតាមិ ចំវិបិណ្ឌចាតសេនាសន្តិលាឈប្បទយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារកន្លំ ភេសន្តំ តាវា មហាប្បលា
 អស្សី មហាធិសីសានិ សីលេស្យវស្ស... ព្រហ្មតា
 សុញ្ញតាវាទំ ។ អាកាធិយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យេ(១) មេតា ញាតិសាលាហិតា កាលគតា
 មសន្តិកា អនុស្សាវន្តំ ភេសន្តំ មហាប្បលំ អស្ស
 មហាធិសីសន្តំ សីលេស្យវស្ស... ព្រហ្មតា
 សុញ្ញតាវាទំ ។ អាកាធិយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សន្តិដ្ឋោ អស្សី នតិវត្ថុចំវិ-
 បិណ្ឌចាតសេនាសន្តិលាឈប្បទយភេសជ្ជបរិក្ខារនាតិ
 សីលេស្យវស្ស... ព្រហ្មតា សុញ្ញតាវាទំ ។

ភាគាអញ គួរដេញត្រឡប់ចូលទៅ ចំណុចនោះ សេនាសន្តិ គំណា-
 ប្បទយភេសជ្ជបរិក្ខារ គិតនោះគួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីលប្រកបរឿយៗ ឬ
 ការប្រាប់ឲ្យចិត្តនាងក្នុង មានឈានមិនសាច់សូន្យ ប្រកបដោយវិបស្សនា-
 ញាណ ជាអ្នកចំរើនឲ្យសុញ្ញតាវា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុប្ប
 ព្រាថ្នាថា ភាគាអញប្រើប្រាស់ចំវិបិណ្ឌចាត សេនាសន្តិ គំណាឈប្បទយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារទាំងឡាយ របស់ទាយកណ៍ ការឲ្យឲ្យបង្ខំទាំងនោះរបស់
 ទាយកទាំងនោះ សូមឲ្យមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន គិតនោះ
 គួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីល... ជាអ្នកចំរើនឲ្យសុញ្ញតាវា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើភិក្ខុប្បព្រាថ្នាថា ពួកប្រេតជាញាតិសាលាហិតណា
 (របស់ភាគាអញ) ដែលធ្វើមរណកាលស្លាប់ទៅហើយ មានចិត្តជ្រះថ្លា
 លើករឿយៗ ការលើកនោះ របស់ប្រេតទាំងនោះ សូមឲ្យមានផល
 ច្រើន មានអានិសង្សច្រើន គិតនោះគួរជាអ្នកបំពេញ ក្នុងសីល... ជា
 អ្នកចំរើន ឲ្យសុញ្ញតាវា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុប្ប
 ព្រាថ្នាថា ភាគាអញ ធម្មជាតិអកស្ថាន្តាស ដោយចំវិបិណ្ឌចាត
 សេនាសន្តិ គំណាឈប្បទយភេសជ្ជបរិក្ខារ កាមបាន កាមបាន ភិក្ខុ
 នោះគួរជាអ្នកបំពេញ ក្នុងសីល... ជាអ្នកចំរើនឲ្យសុញ្ញតាវា ។

អាត្មោន្តរោ ធម៌ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទោ មា អស្សុ
 សីតស្ស ទណ្ឌស្ស ជិយន្តាយ បិបាសាយ
 ទំសមកសវាតាតបសិវីសបសម្មស្សនំ ទុក្ខានំ
 ទុរាគតានំ វេទបថានំ ឧប្បន្ទានំ សាភី-
 កានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តិប្បនំ^(១) ទរនំ
 កាដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ ចាលាហានំ
 អនិវាសកាជាតំកោ អស្សន្តំ សីលេស្សវស្ស...
 ព្រហ្មោតា សុញ្ញាតារាមំ ។ អាត្មោន្តរោ ធម៌ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អតិវតិសហោ អស្សុ ឆ ច មំ អតិវតិ
 សហោយ្យ ឧប្បន្តំ អតិវតិ អភិកុយ្យ^(២) វិហារយ្យន្តំ
 សីលេស្សវស្ស... ព្រហ្មោតា សុញ្ញាតារាមំ ។
 អាត្មោន្តរោ ធម៌ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កយកោវសហោ
 អស្សុ ឆ ច មំ កយកោវសហោ យោយ្យ

១ ឧ. ជីវានំ ។ ២ ឧ. ឧ. អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ ។

មាតិកាទាំងឡាយ បើកុំប្រែប្រួលថា អាត្មាអញប្រាកដអត់
 ធន់នៅគ្រប់គ្រាន់ ក្តៅ ការងារ ការស្រាវ ការស្រាវ របោម មូស
 រាល់ កំដៅវិញនឹងពស់ក្នុងពស់ ជាអត់អត់ស្អិត ខ្លាំងនឹងវិញនាគ
 ដែលគេនិយាយក្រែក មកកាន់សាត្វដែលញ៉ាំងទុក្ខឱ្យកើតឡើង
 នាំឱ្យវេទនា ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងសីលៈ ជាទុក្ខក្នុងនាម ខ្លាចផ្ស មិន
 ជាទីត្រេកអរ មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាវិទ្យាទៅឱ្យដឹង ភិក្ខុនោះជាអត់បំ-
 រេញក្នុងសីល... ជាអត់បំរេនឱ្យសុញ្ញាតារាមៈ ។ មាតិកាទាំងឡាយ
 បើកុំប្រែប្រួលថា អាត្មាអញប្រាកដអត់ធន់នៅសេចក្តីអផ្សុក (ក្នុងទុក្ខៈ)
 នឹងសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកាយគុណ (ឯសេចក្តីត្រេកអរនឹងសេចក្តីអផ្សុក)
 ក្នុងទុក្ខៈនឹងសេចក្តីត្រេកអរ(ក្នុងកាយគុណ) កុំប្រែប្រួលសន្តិភាព
 អញឡើយ អាត្មាអញប្រាកដសន្តិភាពនៅសេចក្តីអផ្សុក (ក្នុងទុក្ខៈ) នឹង
 សេចក្តីត្រេកអរ (ក្នុងកាយគុណ) ដែលកើតឡើងហើយ ភិក្ខុនោះគួរជា
 អត់បំរេញក្នុងសីល... ជាអត់បំរេនឱ្យសុញ្ញាតារាមៈ ។ មាតិកាទាំងឡាយ
 បើកុំប្រែប្រួលថា អាត្មាអញប្រាកដអត់ប្រសិន្នន័យកាយសីល ដែល
 គួរខ្លាច ឯកាយសីលដែលគួរខ្លាច កុំប្រែប្រួលសន្តិភាពអញឡើយ

ឧប្បន្ន កយកេវី អភិកុយ្យ វិហារយ្យន្តិ
 សីលេស្យេស្ស... ត្រហោតា សុញ្ញតារាមំ ។
 អាកាស្យេយ្យ ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទត្ថន្តំ ឈានាមំ
 អាកិចេតសិកាមំ និដ្ឋធម្មសុខវិហារាមំ និកាមលាភី
 អស្សំ អតិច្ឆលាភី អតាសវលាភីតិ សីលេស្យេស្ស...
 ត្រហោតា សុញ្ញតារាមំ ។ អាកាស្យេយ្យ ទេ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អាសវាមំ ខយា អនាសវំ ទេតាវមុត្តិ
 បញ្ញាវមុត្តិ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិត្តា ឧបសម្បជ្ជ វិហារយ្យន្តិ សីលេស្យេស្ស
 បរម្មរិកាវី អដ្ឋត្តំ ទេតាសមជមទយុត្តា
 អនិរាគតជ្ឈានោ វិបស្សនាយ សមន្តាគតោ ត្រហោតា
 សុញ្ញតារាមំ ។ សម្បន្នសីលា ភិក្ខុវេ វិហារេ
 សម្បន្នប្បតិមោក្ខា ចាតិមោក្ខសំវាសំវុតា វិហារេ
 អាចារកោតសម្បជ្ជា អណុមត្តេសុ វុដ្ឋសុ
 កយធស្មវី សមាទាយ សិក្ខេវ សិក្ខាបទេស្មតិ
 វតី យន្តិ វត្តំ វតីមេតិ បដិច្ច វត្តនិ ។

កាតាគញ គប្បីគ្របសង្កត់ខ្ញុំកាម្មណ៍ ដែលគួរខ្លាច ដែលកើតឡើង
 ហើយ ភិក្ខុនោះ គួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីល ... ជាអ្នកចម្រើនខ្ញុំ
 សុញ្ញតារាមៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា កាតាគញ
 មិនគប្បីបាន ដោយមិនបាច់ប្រាថ្នា បាច់ដោយអិយ បាច់ដោយមិន
 លំបាកខ្លាំងក្នុងស្ថានទាំងពីរយ៉ាងនោះសុទ្ធ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដែលកាស្រីយ
 ខ្លាំងក្លា ភិក្ខុនោះគួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីល... ជាអ្នកចម្រើនខ្ញុំសុញ្ញតារាមៈ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា កាតាគញគប្បីធ្វើឱ្យជាក់លាក់
 ដោយបញ្ជាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន បានដល់នូវចេតា-
 វមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈព្រោះអស់អាសវៈហើយ សម្រេច
 សម្រាន្តនៅ ភិក្ខុនោះគួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីល ប្រកបនូវការឆ្ងាប់ខ្ញុំ
 ចិត្តខាងក្នុង មានឈានមិនសាច់ស្លុត ប្រកបដោយវិបស្សនាញាណ
 ជាអ្នកចម្រើនខ្ញុំសុញ្ញតារាមៈ ។ កាក្យណាដែលគេចាត់តាំងហើយថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរបំប្លែង ដោយសីល ដោយ
 បាតិមោក្ខ ចូរសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំរិះ បំប្លែងដោយកាចារៈនិងភាចារៈ
 ឃើញភយ ក្នុងវិទ្យាសមាគមប្រមាណភិក្ខុ សមាគមសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទ
 ទាំងឡាយ កាក្យនុ៎ះ គេចាត់តាំងហើយ ព្រោះកាស្រីយហេតុនេះឯង ។

(៧២) ឯកំ សមយំ ភក្កា វេសាលំយំ
វិហរតិ មហារិទ្ធ ក្នុងការសាលាយំ សុទ្ធិហុលេហំ
អភិញ្ញាតេហំ អភិញ្ញាតេហំ វេយហំ សាវកេហំ
សន្តិំ អាយស្មតា ច ចារេន(១) អាយស្មតា ច
ឧបចារេន(២) អាយស្មតា ច កក្កដេន(៣) អាយ-
ស្មតា ច កង្ក្រម្កេន(៤) អាយស្មតា ច ធិកដេន
អាយស្មតា ច កង្ក្រម្កេន អញ្ញេហំ ច
អភិញ្ញាតេហំ អភិញ្ញាតេហំ វេយហំ សាវកេហំ
សន្តិំ ។ នន ទោ បទ សមយេន សុទ្ធិហុលា
អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា លិង្គី កម្រេហំ កម្រេហំ
យានេហំ បរម្យាយ(៥) ឧត្តាសន្តា មហាសន្តា
មហាវដំ អដ្ឋោកាហន្តិ កកវន្តិ ធិស្សបាយ ។
អថទោ តេសំ អាយស្មត្តានំ ឯតនិហោសំ

១ ទ. ច. ចារេន ។ ២ ទ. ច. ឧបចារេន ។ ៣ ម. កក្កដេន ។
៤ ទ. កង្ក្រម្កេន ។ ៥ ទ. បរម្យាយ ។ ៦. បរម្យាយ ។ ឧប្បន្ទវិកាយ ចន
បាឡាយានី ទិស្សនី ។

(៧២) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តម្កល់ក្នុងការ-
សាលា នាមហារិទ្ធ ដ៏ត្រូវវេសាលីជាមួយនឹងសាវកជាច្រើនរូប
ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញគឺព្រះបាទៈ ដ៏មានអាយុ ១ ព្រះឧបបាទៈដ៏
មានអាយុ១ព្រះកក្កដៈដ៏មានអាយុ ១ព្រះកង្ក្រម្កៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះធិកដៈ
ដ៏មានអាយុ ១ ព្រះកង្ក្រម្កៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រមទាំងសាវកជាច្រើន
ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញនាទៀតផង ។ សម័យនោះឯង ពួកស្តេច
លិង្គីច្រើនអង្គ ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ ក្រាបទៅ ដោយយោង
ដ៏ប្រសើរលើសនឹង ១ គ្នា បានសំឡេងអំពីកងកែវ ហៅកាត់ព្រៃ
មហារិទ្ធ ដើម្បីជួបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនោះឯង
ព្រះថេរៈ ដ៏មានអាយុទាំងនោះ បានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នេះថា

ឥម ទោ សម្ពុហុលា អក្ខត្តាតា អក្ខត្តាតា
 លំដូរី កម្រេហិ កម្រេហិ យោធម៌ បរម្យុវយ
 ឧត្តាសុដ្ឋា មហាសុដ្ឋា មហាវង្ស អដ្ឋោតាហន្តិ
 កកវង្ស ធម្មបាយ សុទ្ធកណ្ណកា ទោ
 បទ ឈាហា វត្តា កកវតា យេន្ទ មយំ យេន
 តោសិទ្ធិសាលវននាយោ តេនុបស្សន្តមេយ្យម តត្ថ
 មយំ អប្បសុដ្ឋា អប្បកណ្ណា ជាសុ វិហរេយ្យមាតិ
 អថទោ តេ អាយស្មន្តា យេន តោសិទ្ធិសាល-
 វននាយោ តេនុបស្សន្តមីសុ តត្ថ តេ អាយស្មន្តា
 អប្បសុដ្ឋា អប្បកណ្ណា ជាសុ វិហរេន្ត ។ អថទោ
 កកវា កិក្ខុ អាមន្តសំ កហំ ទុ ទោ
 កិក្ខុវេ ចាលោ កហំ ទុបចាលោ កហំ កក្កដោ
 កហំ កក្កដោ កហំ ចិកាដោ កហំ កដិស្សហោ
 កហំ ទុ ទោ តេ កិក្ខុវេ ថេរា សាវតា
 កតាតិ ។ ឥន្ទ កន្តេ តេសំ អាយស្មន្តាចំ ឯតនហោសិ

ពួកស្តេចលំដូរីមានប្រមាណច្រើនទាំងនេះ ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ
 ត្រាច់ទៅដោយយោងដ៏ប្រសើរក្រៃលែងគ្នា មានសំឡេងអធិកធិតធិ
 ចូលទៅកាន់ក្រុងយោវន្ត ដើម្បីជួបព្រះជីវិតព្រះភាគ ឯព្រះជីវិត
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ឈានមានសំឡេងជាបន្ទា ចើយ្យនោះឮនាំយើង
 ទាំងឡាយ ចូលទៅក្រៃតាសិទ្ធិសាលវន ហើយយើងទាំងឡាយឮឃើញ
 មានសំឡេងតិច មានការនៅច្រឡំក្រឡំគ្នាតិច ទើបនៅជាសុខក្នុងទី
 នោះ បានជាព្រះបរមជីវិតព្រះភាគទាំងនោះ ក៏ចូលទៅក្រៃតាសិទ្ធិសា-
 លវន ព្រះបរមជីវិតព្រះភាគទាំងនោះ មានសំឡេងតិច មានការច្រឡំក្រឡំ
 ច្រឡំគ្នាតិច ហើយនៅជាសុខក្នុងទីនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះជីវិត
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ ភិក្ខុទាំងឡាយថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុបាលៈនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុបាលៈនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុកក្កដៈ នៅក្នុងទី
 ណា ភិក្ខុកក្កដៈនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុកក្កដៈ នៅក្នុងទីណា ភិក្ខុកដិស្សហៈ
 នៅក្នុងទីណា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯសាវតាដោះទាំងនោះនៅ
 ចំណែកវេទ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ក្នុងទីនេះព្រះបរមជីវិតព្រះភាគទាំងនោះ មានសេចក្តីព្រះះ ដូច្នេះថា

ឥមេ ទោ សម្មហុណ អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា
 លីច្ឆី កម្រេហំ កម្រេហំ យោធនំ
 បរម្បកយេ ធុទ្ធវសន្តា មហាសន្តា មហាវនំ អដ្ឋោ-
 កាហន្តំ កកវន្តំ ទស្សនាយ សន្តកណ្តោកា ទោ
 ឈានា វុត្តា កតវតា យន្តនំ មយំ យេម កោ-
 សន្តសាលវននាយោ តេទុបសន្តមិយ្យម តត្ថ
 មយំ អប្បសន្តា អប្បកណ្តោ ជាសុ វិហរេយ្យមាតិ
 អថទោ តេ កន្ត អាយស្មន្តោ យេន កោសន្ត-
 សាលវននាយោ តេទុបសន្តមិសុ តត្ថ តេ
 អាយស្មន្តោ អប្បសន្តា អប្បកណ្តោ ជាសុ
 វិហរន្តិគំ ។ សាធុ សាធុ ភិក្ខុវេ យថា តេ
 មហាសាវកា សន្មាព្យាករមាធា ព្យាករេយ្យំ
 សន្តកណ្តោកា ហិ ភិក្ខុវេ ឈានា វុត្តា មយោ ។
 ទសយិមេ ភិក្ខុវេ កណ្តោកា ។ កតមេ ទស ។
 បរិវេកាធមស្ស សន្តណិកាធមតា កណ្តោកោ

តួកស្តេចលីច្ឆី មានប្រមាណច្រើននេះ ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ
 ត្រាច់ទៅដោយយានដ៏ប្រសើរក្រៃលែង ។ គា មានសំឡេងអធិកធិតធិ
 ចូលទៅកាន់ក្រុមហោរន ដើម្បីដូចមានព្រះភាគ ព្រះអង្គក៏ច្រង់
 សំដែងថា ឈានមានសំឡេងជាបន្ទា បើដូច្នោះគួរតែយើងទាំងឡាយ
 ចូលទៅឯព្រៃតាសិក្ខសាលវន យើងទាំងឡាយ គប្បីមានសំឡេងតិច
 មានការនៅច្រឡំគ្នាតិច ទើបនោះជាសុខក្នុងទីនោះ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ហេតុនោះ លោកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ចូលទៅឯព្រៃតាសិក្ខ-
 សាលវន លោកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ក៏មានសំឡេងតិច មានការនៅ
 ច្រឡំគ្នាតិច ហើយនៅជាសុខក្នុងទីនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ កាលមហាសាវកទាំងនោះព្យាករ
 ដោយប្រពៃ គប្បីព្យាករ ភាគរិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 គង់គត ពោលហើយថា ឈានមានសំឡេងជាបន្ទា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បន្ទាទាំងឡាយនេះ មាន ១០ យ៉ាង ។ បន្ទាទាំង
 ១០ យ៉ាង ដើម្បីចម្លេចខ្លួន ។ គឺសភាពជាអ្នកព្រឹក្សា ក្នុងពួក
 គណៈជាបន្ទា របស់បុគ្គល ដែលមានសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ជាទីព្រឹក្សា ។

អសុភវិនិច្ឆ័យនិមិត្តា ធាយោគំ អនុយុត្តស្ស សុភវិនិច្ឆ័យនិមិត្តា ធាយោគោ
 កណ្តាលោ វិនិច្ឆ័យេសុ តុត្ថន្ទារស្ស វិសុភវិនិច្ឆ័យនិមិត្តា ធាយោគោ
 កណ្តាលោ ព្រហ្មចរិយស្ស មាគុត្តា មុបបាភេ(១)
 កណ្តាលោ បវេសស្ស ឈានស្ស សន្តោ កណ្តាលោ
 ធុតិយស្ស ឈានស្ស វិគត្តវិបាក កណ្តាលោ
 តតិយស្ស ឈានស្ស បីតិ កណ្តាលោ ចតុត្ថស្ស
 ឈានស្ស អស្សុសប្បស្សសា កណ្តាលោ សញ្ញា-
 វេទយេតិវេទនេសមាបត្តិយា សញ្ញា ច វេទនា ច
 កណ្តាលោ ធាតោ កណ្តាលោ ធាតោ កណ្តាលោ
 មោហោ កណ្តាលោ ។ អកណ្តាលោ កំភូវេ វិហរេ
 អកណ្តាលោ ធិកណ្តាលោ កំភូវេ វិហរេ(២)
 អកណ្តាលោ កំភូវេ អរហន្តោ អកណ្តាលោ
 ធិកណ្តាលោ កំភូវេ អរហន្តោតិ(៣) ។

១ ១. មាគុតាមេធារោ ។ ២. មាគុតាមុបបាភេ ។ ២ ១. ធិកណ្តាលោ
 កំភូវេ វិហរេ អកណ្តាលោ ធិកណ្តាលោ កំភូវេ វិហរេ ។ ៣ ១. ធិកណ្តាលោ កំភូវេ
 អរហន្តោ អកណ្តាលោ ធិកណ្តាលោ កំភូវេ អរហន្តោតិ ។

ការប្រកបរឿយ ។ ខួរសុភវិនិច្ឆ័យ ជាបន្ទាបសំបុត្តលដែលប្រកបរឿយ ។
 ខួរអសុភវិនិច្ឆ័យ ១ ការឃើញខួរសត្រូវតិវិស្សន៍ថ្ងៃ ។ ជាបន្ទាបសំបុត្តល
 មានប្រាស្រ័យត្រង់ហើយ ក្នុងវិនិច្ឆ័យទាំងឡាយ ១ ការគ្រោងរំពៃនិមាគុ-
 គ្រាម ជាបន្ទាបសំបុត្រហ្មធារិយៈ ១ សំឡេង ជាបន្ទាបសំបុត្រស្ទូន ១
 តែក្តុះនឹងវិចារជាបន្ទាបសំបុត្រយជ្យន ១ បីតិ ជាបន្ទាបសំបុត្រយជ្យន ១
 អស្សុសប្បស្សសៈ ជាបន្ទាបសំបុត្រយជ្យន ១ សញ្ញានឹងវេទនា ជាបន្ទា-
 បសំបុត្រយវេទយេតិវេទនេសមាបត្តិ ១ វាសៈ ជាបន្ទា វោសៈ ជាបន្ទា
 មោហៈជាបន្ទា ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរកុំមានធម៌
 ជាបន្ទាឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរកុំមានធម៌
 ជាបន្ទាឡើយ ចូរតាំងធម៌ជាបន្ទាចេញ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយនឹងមានធម៌ ជាបន្ទាទេ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្តទាំង
 ឡាយ នឹងមានធម៌ជាបន្ទាទេ បានតាំងធម៌ ជាបន្ទាចេញហើយ ។

(៧ក) ធម្មយមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ឥដ្ឋា កត្តា
 មជាថា ទុល្លភា លោកស្មី ។ កាតមេ ធម្ម ។
 កោតា ឥដ្ឋា កត្តា មជាថា ទុល្លភា លោកស្មី
 វណ្ណា ឥដ្ឋា កត្តា មជាថា ទុល្លភា លោកស្មី
 អាហេក្សំ ឥដ្ឋំ កត្តំ មជាថំ ទុល្លកំ លោកស្មី សីលាធិ(១)
 ឥដ្ឋាធិ កត្តាធិ មជាថាធិ ទុល្លកាធិ លោកស្មី
 ព្រាហ្មធិយំ ឥដ្ឋំ កត្តំ មជាថំ ទុល្លកំ លោកស្មី
 មិត្តា ឥដ្ឋា កត្តា មជាថា ទុល្លភា លោកស្មី
 កាហុស្មំ ឥដ្ឋំ កត្តំ មជាថំ ទុល្លកំ លោកស្មី
 បញ្ញា ឥដ្ឋា កត្តា មជាថា ទុល្លភា លោកស្មី
 ធម្មា(២) ឥដ្ឋា កត្តា មជាថា ទុល្លភា លោកស្មី
 សត្តា ឥដ្ឋា កត្តា មជាថា ទុល្លភា លោកស្មី ។

១ ម. សីលំ . . . ។ ២ ម. ម. ធម្ម . . . ។

(៧គ) ម្ចាស់កិត្យុតាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ជាទីប្រាថ្នា ជា
 ទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលបុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។
 ធម៌ទាំង១០យ៉ាង កើតឡើង ។ និរោធដាច់ទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលបុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ គាលីសម្បុរ
 ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុង
 លោក ១ សភាធម៌និរោធនិរោធដាច់ទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ សីលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ព្រហ្មចរិយៈ ជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ម៉ែត្ត
 ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១
 សភាធម៌អនុចរិយៈជីវិតច្រើន ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ បញ្ញាជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទី
 គាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ធម៌ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ហិនស្កតិជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ។

ឥមេ ខោ កំក្កវេ ធន ធនា ឥដ្ឋា កត្តា មធាចា
 ទុល្លកា លោកាស្មី ។ ឥមេសំ ខោ កំក្កវេ
 ធនធំ ធនាធំ ឥដ្ឋាធំ កត្តាធំ មធាចាធំ ទុល្លកាធំ
 លោកាស្មី ធន ធនា បរិមន្តា(១) ។ អាសស្ស័(២)
 អនុដ្ឋាធំ កោតាធំ បរិមន្តា អមណ្ឌា អវិក្ខុសា
 វណ្ណាស្ស បរិមន្តា អសជ្ឈាយតិវិយា ពាក្យស្ស
 បរិមន្តា ចាបម័ត្តតា សីលាធំ បរិមន្តា ឥន្ទ្រិយាសំ-
 វា ព្រហ្មចរិយស្ស បរិមន្តា វិសំវាធា មិត្តាធំ
 បរិមន្តា អសជ្ឈាយតិវិយា ពាក្យសទ្ធស្ស បរិមន្តា
 អស្សុស្សុសា អបរិមន្តា ចត្តាយ បរិមន្តា អនុយោកា
 អប្បច្ចវេក្ខណា ធនាធំ បរិមន្តា មិច្ឆាបដិច្ចត្ត
 សត្តាធំ បរិមន្តា ។ ឥមេសំ ខោ កំក្កវេ ធនធំ
 ធនាធំ ឥដ្ឋាធំ កត្តាធំ មធាចាធំ ទុល្លកាធំ
 លោកាស្មី ឥមេ ធន ធនា បរិមន្តា ។

១ ធន បរិមន្តា ។ ២ ធន អាសស្ស័ ។

មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ជាទីប្រាថ្នា ជាទីគ្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយគម្រ ក្នុងលោក ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាង តាំងឡើងដល់ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីគ្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយគម្រ ក្នុងលោក ។ តំការ
 ខ្លួននឹងការមិនប្រឹងប្រែង តាំងឡើងដល់ភាគៈ ១ ការមិនប្រដាប់
 មិនកាត់តែង តាំងឡើងដល់ពលិសម្បទ ការធ្វើខ្លាសចក្ខុមិនសប្បាយ
 តាំងឡើងដល់ភាគមិនមានភាគ ១ មិត្តលាមក តាំងឡើងដល់
 សីល ១ ការមិនសង្រួមខ្លាចខ្លួន តាំងឡើងដល់ព្រហ្មចរិយៈ ១ ការ
 ពោលពាក្យខុស តាំងឡើងដល់ពួកមិត្ត ១ ការធ្វើខ្លាសចក្ខុមិន
 ស្ងាច្បាយ តាំងឡើងដល់ភាគចេះដឹងច្រើន ១ ការមិនប្រុង
 ស្តាប់ មិនសាកសួរ តាំងឡើងដល់បញ្ញា ១ ការមិនប្រកបរបៀយ
 ការមិនពិចារណា តាំងឡើងដល់ធម៌តាំងឡាយ ១ សេចក្តីប្រតិចត្តិ
 ខុស តាំងឡើងដល់ឋានសួគ៌ ១ ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ
 ធម៌តាំង ១០ នេះ តាំងឡើងដល់ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីគ្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលបុគ្គលបានដោយគម្រ ក្នុងលោក ។

ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ធនង្គំ ធម្មាធិ ឥដ្ឋាធិ
 កត្តាធិ មធាធាធិ មុល្យកាធិ លោកស្មី ធន ធម្មា
 អាហារា ។ អធាលស្សំ ឥដ្ឋាធិ កោតាធិ អាហារោ
 មណ្ឌា វិភូសនា វណ្ណស្ស អាហារោ សប្បយកិរិយា
 អាហារស្ស អាហារោ កល្យាណមិត្តកា សីលាធិ
 អាហារោ ឥន្ទ្រិយសំវារោ ព្រហ្មចរិយស្ស អាហារោ
 អវិសំភជនា មិត្តាធិ អាហារោ សជ្ឈិយកិរិយា
 តាហុបទ្ធស្ស អាហារោ សុស្សសា បរិមុត្តា
 ចញ្ញាយ អាហារោ អនុយោកោ បទ្ធពេក្ខណា
 ធម្មាធិ អាហារោ សម្មាសម្ពុទ្ធិ សត្តាធិ អាហារោ ។
 ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ធនង្គំ ធម្មាធិ ឥដ្ឋាធិ
 កត្តាធិ មធាធាធិ មុល្យកាធិ លោកស្មី ឥមេ
 ធន ធម្មា អាហារាតំ ។

(៧៤) ធនេហិ ភិក្ខុវេ វុឡិហិ វុឡមាធា
 អវិយស្សវតោ អវិយាយ វុឡិយា វុឡតិ
 សាវណាយេ ច ហោតិ វរាធាយេ កាយស្ស ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង ជាហោរាខែធម៌ទាំង ១០ នេះ
 ដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ
 ភូតិលោក ។ ឥសេចក្តីមិនខ្វល់ សេចក្តីព្យាយាម ជាអាហាររបស់គាតៈ ១
 ការប្រដាប់ ការគាត់តែង ជាអាហារ របស់ពលិសម្បុរ ១ ការធ្វើខ្ញុំ
 សេចក្តីសប្បាយ ជាអាហារ របស់ភាគមិនមានពន្ធ ១ សភាគមិត្តល្អ
 ជាអាហារ របស់សីល ១ ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ ជាអាហារ របស់ព្រហ្ម
 ចរិយៈ ១ ការមិនរោលនាគ្យុស ជាអាហារ របស់មិត្តទាំងឡាយ ១
 ការធ្វើខ្ញុំកិរិយាស្វាធារ ជាអាហារ របស់ភាគអ្នកចេះដឹងច្រើន ១
 ការស្តាប់ ការសាកសួរ ជាអាហារ របស់បញ្ញា ១ ការប្រកបរឿយៗ
 ការពិចារណា ជាអាហាររបស់ធម៌ទាំងឡាយ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិល្អ ជាអា-
 ហាររបស់ឋានសួគ៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង
 ជាអាហារ ខែធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទី
 គាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ភូតិលោក ។

(៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិយសាវក កាលចំរើន ដោយសេចក្តី
 ១០យ៉ាង រមែងចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះជាអ្នកកាន់យក
 ខ្ញុំខ្ញុំរបស់សាយជន ជាអ្នកកាន់យកខ្ញុំខ្ញុំ ដ៏ប្រសើររបស់កាយជន ។

កតមេហំ នសហំ ។ មុត្តវត្ថុហំ វឌ្ឍនំ នននញ្ញោន
 វឌ្ឍនំ មុត្តបាហំ វឌ្ឍនំ នាសកម្មករោហិសេហំ
 វឌ្ឍនំ ធម្មប្បនេហំ វឌ្ឍនំ សទ្ទាយ វឌ្ឍនំ សីលេន
 វឌ្ឍនំ សុតេន វឌ្ឍនំ ចារុតេន វឌ្ឍនំ ចញ្ញាយ វឌ្ឍនំ ។
 ឥមេហំ ចោ ភិក្ខុវេ នសហំ វឌ្ឍហំ វឌ្ឍនាថោ
 អរិយស្សវតោ អរិយោយ វឌ្ឍយា វឌ្ឍនំ សាកធាយី
 ច ហោតំ វរាធាយី កាយស្សនំ ។

ននេន នញ្ញោន ច យោន វឌ្ឍនំ
 មុត្តហំ បាហំ ធម្មប្បនេហំ ច
 ស ភោគវា ហោតំ យសស្សំ បូជិតោ
 ញាតិហំ មិត្តហំ អដោមិ វាជុកំ ។
 សទ្ទាយ សីលេន ច យោន វឌ្ឍនំ
 ចញ្ញាយ ចារុតេន សុតេន ចូតយំ

ការចំរើនដោយសេចក្តីទាំង១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺចំរើន ដោយ
 ស្រែចំការ ១ ចំរើន ដោយទ្រព្យនឹងស្រូវ ១ ចំរើន ដោយកូននឹង
 ប្រពន្ធ ១ ចំរើន ដោយបុរសជាតាសៈនឹងកម្មករ ១ ចំរើន ដោយសត្វ
 មានជើង ៤ ទាំងឡាយ ១ ចំរើន ដោយសព្វ ១ ចំរើន ដោយសីល ១
 ចំរើន ដោយសុតៈ ១ ចំរើន ដោយចានៈ ១ ចំរើន ដោយចញ្ញា ១ ។
 ម្ចាស់កុំកុំទាំងឡាយ អរិយសាវក កាលចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើន
 ១០ យ៉ាងនេះឯង រមែងចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថា
 អ្នកកាន់យកខ្ញុំរួមចំរើនកាយផង ជាអ្នកកាន់យកខ្ញុំវិញ្ញាណដ៏ប្រសើរ ច្រស់
 កាយផង ។

បុគ្គលណាក្នុងលោកនេះចំរើន ដោយទ្រព្យផង ដោយស្រូវ
 ផង ដោយកូនផង ដោយប្រពន្ធផង ដោយសត្វជើង ៤
 ផង បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មានភោគៈ មានយសវិជ្ជាល
 ក្នុងញាតិនិងមិត្ត គ្រប់ទាំងស្តេចបូជាហើយ ។ បុគ្គលណាក្នុង
 លោកនេះ ចំរើនដោយសព្វផង ដោយសីលផង ដោយ
 ចញ្ញាផង ដោយចានៈផង ដោយសុតៈទាំងពីរផង

សោ ភាគិសោ សប្បវាសា វិទក្កនិកាយ
 ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ ឧបាយេន វិទក្កនិកាយ ។
 (៧៥) ឯកំ សមយំ ភក្កា សាវត្ថយំ
 វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។
 អថោ អាយស្មា អាណោ បុព្វសមយំ ឯក-
 សេតា បុព្វវិហរនាយ យេន មិគសាលាយ
 ទុច្ចាសិកាយ ឯវេសនំ តេនុបស្សន្តិមំ ទុបស្សន្តិមិត្តា
 បញ្ចត្ត អាសនេ ឯសីទិ ។ អថោ មិគសាលា
 ទុច្ចាសិកា យេនាយស្មា អាណោ តេនុបស្សន្តិមំ
 ទុបស្សន្តិមិត្តា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អភិកេតោ ឯកមន្តំ
 ឯសីទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសីទិ ។ អថោ មិគសាលា
 ទុច្ចាសិកា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯកមន្តំ កថំកថា
 ចាតាយំ ភន្តេ អាណន្ត ភក្កា ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ
 អញ្ញោយេន យេត្រ ហិ នាម ព្រហ្មចារី ច អព្រហ្មចារី
 ច ឧកោ សមសមគតិកា ភវិស្សន្តំ អភិសម្បាយំ ។

បុគ្គលបែបនោះហៅថា សប្បវេស ជាអ្នករំលោភយើង
 ច្បាស់ វែងឆ្ងល់ដោយហេតុទាំងពីរ ក្នុងបុព្វបុរសនេះឯង ។
 (៧៥) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តង់ក្នុងវត្តជេតវន
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសម្ព័ន្ធ ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះគាត់
 ដ៏មានអាយុ ស្បែកស្បែក ប្រដាប់បាត្រនិងវិវារ ក្នុងបុព្វសម័យ
 ហើយចូលទៅឯលំនៅ នៃមិគសាលាទុច្ចាសិកា លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏អង្គុយលើកាសនៈដែលគ្រាលទុក ។ លំដាប់នោះ មិគសាលា
 ទុច្ចាសិកា ចូលទៅក្រុងគាត់ដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះគាត់ដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមិគសា-
 លាទុច្ចាសិកា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានចូលសួរព្រះគាត់ដ៏មាន
 អាយុថា បពិត្រព្រះគាត់ ដ៏ចម្រើនដ៏ល្អដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែង
 ហើយនេះ តើអប្បិយលំដូចម្តេច គ្រោងដូចជាបុគ្គលពីរពួក គឺព្រហ្ម-
 ចារីបុគ្គល ១ អព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ សឹងមានគតិស្មើ គ្នាក្នុងបរិវេណ ។

បិតា មេ កន្ត បុរសណា ព្រហ្មចារី អហោសិ
 អារាចារី^(១) វិរោត មេដុំនា តាមធម្មា សោ
 កាលកតោ ភកវតា ព្យាកតោ សកតាតាមី
 សត្តោ^(២) គុសំតំ កាយំ ឧបបន្នោតិ ។ បិតុ
 ចំយោ^(៣) មេ កន្ត ឧសំនត្តោ អព្រហ្មចារី អហោសិ
 សនាសន្តុដ្ឋា សោចិ កាលកតោ ភកវតា
 ព្យាកតោ សកតាតាមី សត្តោ គុសំតំ កាយំ
 ឧបបន្នោតិ ។ កតំកតា ជាអាយំ កន្ត អាទុទ
 ភកវតា ធម្មា ធម្មិតោ អតោយោ យត្រ ហិ
 នាម ព្រហ្មចារី ៥ អព្រហ្មចារី ៥ ឧតោ សម-
 សមកតិកា ភវិស្សន្តំ អតិសម្បាយន្តំ ។ ឯវេរ
 ចោ បនេតំ ភតិវិ ភកវតា ព្យាកតន្តំ ។ អថេរ
 អាយស្មា អាធម្មោ មិគសាលាយ ឧបាសិកាយ
 ធម៌សនេ បិណ្ឌនាតំ កហេតា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

១ ម. ហេតិ អនាហិ ។ ២ ម. សកតាមិចត្តោ ។ ៣ ខ. បេត្តា ចំយោ
 ខ. បិតាមហោ ។

បតិគ្រលោកម្ចាស់ដំបំរើន បិតាបេសំប៉ុណ្ណោះបុរសនោះជាព្រហ្មចារី ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តនូវយវៀរចោកមេដុំនាជាធម៌របស់អ្នកស្រុក លុះគាត់រួចមរណកាល
 ទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករជាសកតាតាមិសត្ត បានទៅកើត
 ក្នុងពពួកទេវតាក្នុងជាន់គុសិត ។ បតិគ្រលោកម្ចាស់ដំបំរើន អំសិទ្ធក
 ជាទីស្រឡាញ់របស់បិតា នៃខ្ញុំមិនមែនជាព្រហ្មចារី នៅព្រេកអរដោយ
 ប្រពន្ធបេសំប៉ុន លុះរួចមរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករ
 ជាសកតាតាមិសត្ត បានទៅកើតក្នុងពពួកទេវតា ជាន់គុសិតដែរ ។
 បតិគ្រព្រះអាទុទដំបំរើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ហើយនេះ តើធម៌យល់ដូចម្តេច ព្រោះដូចជាបុគ្គលតំពូកគឺព្រហ្មចារី-
 បុគ្គល ១ អព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ សិទ្ធិមានគតិស្មើ ៗ គ្នា ក្នុងបរិលោក ។
 ខ្មាលនាង ដំណើរនេះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករហើយ យ៉ាងនេះឯង ។
 សំដាប់នោះ ព្រះអាទុទ ដ៏មានកាយ ទទួលចង្ហាន់បិណ្ឌបាត ក្នុងលំនៅ
 នៃមិគសាលាឧបាសិកាយហើយ ក៏ព្រោកបាកកាសនៈ ចៀសចេញទៅ ។

អថទោ អាយស្មា អាធម្មោ បដ្ឋាកត្តំ បិណ្ឌ-
 ចាតប្បដិក្ខន្តោ យេន ភកវា តេទុបសង្កម្មិ
 ឧបសង្កម្មិត្វា ភកវន្តំ អភវាធម្មា ឯកមន្តំ ឯសីទិ ។
 ឯកមន្តំ ឯសីទិ ទោ អាយស្មា អាធម្មោ ភកវន្តំ
 ឯកមន្តំ ឯសីទិ កន្តោ បុព្វសមយំ ឯកសេនា
 បន្តិកវេទនាយ យេន បិកសាលាយ ឧបាសិកាយ
 ឯសីទិ តេទុបសង្កម្មិ ឧបសង្កម្មិត្វា បញ្ចត្ត
 អាសនេ ឯសីទិ ។ អថទោ កន្តោ មិកសាលា
 ឧបាសិកា យេនាហំ តេទុបសង្កម្មិ ឧបសង្កម្មិត្វា
 មិ អភវាធម្មា ឯកមន្តំ ឯសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 ឯសីទិ ទោ កន្តោ មិកសាលា ឧបាសិកា មិ
 ឯកមន្តំ កថិកយា ធានាយំ កន្តោ អាធម្ម
 ភកវតា ធម្មោ ធនសីតោ អញ្ញយេហ យេត្រ ហិ
 ធាម ព្រហ្មចារី ច អព្រហ្មចារី ច ឧកោ
 សមសមគតិកា ភវិស្សន្តំ អភសម្បរាយំ ។

កំភាលវេសព្រះភានន្តជំពាធម្មា ក្រប្បបំភិក្ខុបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាខាង
 ក្រោយភក្កហើយ ក៏ចូលទៅកាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
 លុះព្រះភានន្ត ដ៏មានភាយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំចូល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ស្ងៀមស្ងៀម ប្រដាប់បាត្រនិងចំប៉ែន ក្នុងបុព្វសម័យ ចូលទៅដល់នៅ
 នៃមិកសាលាឧបាសិកា លុះចូលទៅដល់ហើយ អង្គុយលើកាសនៈ
 ដែលរកក្រាលទុក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ មិកសា-
 លាឧបាសិកា ចូលទៅក្នុងព្រះអង្គ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំ-
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះ
 មិកសាលាឧបាសិកា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយនឹងខ្ញុំព្រះ
 អង្គថា បពិត្រព្រះភានន្តដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាស
 ហើយនេះ តើធម៌យល់ដូចម្តេច ព្រះដ៏ចម្រើនបុគ្គលតិរច្ឆក គឺព្រហ្មចារី-
 បុគ្គល ១ អព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ សឹងមានគតិស្មើគ្នា ក្នុងបរលោក ។

បំភា មេ កន្ត មុរណា ព្រហ្មចារី អយោសិ-
 អារាចារី វិរោ មេដុតា កាមធន្ទា សោ កាល-
 កាតោ កកវតា ព្យាគតោ សកតាកាមី សន្តោ តុស័តំ
 កាយំ ឧបបន្នោតំ ។ បិគុ បិយោ មេ កន្ត
 វសិទ្ធន្តោ អព្រហ្មចារី អយោសិ សនាសន្តោ
 សោមិ កាលករោ កកវតា ព្យាគតោ សកតា-
 កាមី សន្តោ តុស័តំ កាយំ ឧបបន្នោតំ ។
 កេជីកាចា ឆាមាយំ កន្ត កាធន្ទ កកវតា ធន្ទា
 ទេសិតោ អត្រាយោ យត្រ ហិ ឆាម ព្រហ្មចារី
 ច អព្រហ្មចារី ច ឧកោ សមសមគតំកា កវិស្សន្តំ
 អភិសម្បកយន្តំ ។ ឯវំ វុត្តោ អហំ កន្ត មិកសាលំ
 ឧចាសិកំ ឯតទកេចំ ឯវមេវ ទោ^(១) បទេតំ កតិធំ
 កកវតា ព្យាគតន្តំ ។ កា ចាធន្ទ មិកសាលា
 ឧចាសិកា កាលា អព្យតា អន្ទកា អន្ទកប្បញ្ញា^(២)

១ ១. ម. ឯវ កោ ។ ២ ១. ឧត្តក ឧត្តកបញ្ញា ។ ម. ឧត្តក ឧត្តកបញ្ញា ។
 ឧត្តកបញ្ញា ឧត្តក ឧត្តកបញ្ញា វិស្សន្តំ ។

បតិគ្រលោកម្ភាសំដំបំរើ បំភាខ្ញុំឈ្មោះបុរណៈជាព្រហ្មចារី ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តងាយ វៀរចាកបេជ្ជន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក លុះគាត់ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករ ថាជាសកតាកាមិសត្វ
 បានទៅកើត ក្នុងក្នុងទៅតាងន់តុស័ត ។ បតិគ្រលោកម្ភាសំ ដំបំរើ
 វសិទ្ធត ជាទីស្រឡាញ់នៃបិតារបស់ខ្ញុំ មិនមែនជាព្រហ្មចារីនៅក្រុមអរ-
 ចេយប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំ លុះគាត់ធ្វើមរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ព្យាករថាជាសកតាកាមិសត្វ បានទៅកើតក្នុងក្នុងទៅតាងន់តុស័តដែរ ។
 បតិគ្រលោកម្ភាសំដំបំរើ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយ
 នេះ កើតប្បយល់ដូចម្តេច ព្រោះដូចជាបុគ្គលពីរពួកគឺព្រហ្មចារីបុគ្គល ១
 គឺព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ ស៊ីវិមានគតិស្មើ ១ គ្នា ក្នុងបរលោក ។ បតិគ្រលោក
 អង្គដំបំរើ កាលមិកសាលា ។ បាសិកា ឱយាយយ៉ាងនេះចុះហើយ ខ្ញុំព្រះ
 កន្តកំប៉ានឱយាយមិកសាលា ។ បាសិកាដូច្នេះថា ម្ចាស់នាង ដំណើរ
 នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករយ៉ាងហ្នឹងហ្នឹង ។ ម្ចាស់នាង មិកសាលា-
 ។ បាសិកាដូច្នេះថា ស្រីកាល មិនល្អាសរី ជាស្រី ឆឺឆឺ មានបញ្ញា ឆឺឆឺ

កេ ច បុរិសបុគ្គលា បរេបរិយញ្ញាលោ^(១) ។
 នសយំមេ អនន្ទ បុគ្គលា សន្តា សំវិជ្ជមាធា
 លោកស្មី ។ កកមេ នស ។ ឥន្ទានន្ទ ឯកាទ្វា
 បុគ្គលា ទុស្សីលោ ហោតិ តព្វ ទេតោវមុត្តិ
 បញ្ញាវមុត្តិ យថាភូតំ ធម្មជាតាតំ យតុស្ស តំ
 ទុស្សីល្យំ អបរិសេសំ ចិរ្បជ្ឈតិ តស្ស សវននបំ
 អកតំ ហោតិ ពាហុសទ្ធនបំ អកតំ ហោតិ
 ធិដ្ឋិយាបំ អប្បជិវិជ្ជំ ហោតិ សាមាបិកាម្យិ^(២) វមុត្តិ
 ន លកតំ សោ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 ហានាយ បរេតិ នោ វិសេសាយ ហានកាមិយេវ
 ហោតិ នោ វិសេសកាមី ។ ឥន បនានន្ទ
 ឯកាទ្វា បុគ្គលា ទុស្សីលោ ហោតិ តព្វ ទេតោ
 វមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ យថាភូតំ ធម្មជាតាតំ យតុស្ស តំ
 ទុស្សីល្យំ អបរិសេសំ ចិរ្បជ្ឈតិ តស្ស សវននបំ
 កតំ ហោតិ ពាហុសទ្ធនបំ កតំ ហោតិ

១ ១. ធម្មបុគ្គលបរេបរិយញ្ញាលោ ។ ២ ១. ធម្ម. សាមាបិកំ ។

មួយទៀត បុរិសបុគ្គលា (មានវិស័យមិនទើបទាល់) ក្នុងបរេបរិយ
 ញ្ញាលោ (បញ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវវត្ថុនៃក្លានិក៍ទាំងបស់បុគ្គលនោះ) ។
 ឆាលភាគខ្លះ បុគ្គល ១០ ពួកនេះ វេទនាប្រាសាទក៏លោក ។ បុគ្គល
 ទាំង ១០ ពួក តើដូចម្តេច ។ ឆាលភាគខ្លះ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល ទាំងមិនដឹងច្បាប់តាមពិត ខ្វះចិត្តមិត្តនឹងបញ្ញា
 វិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឱ្យកាតទ្រុស្តសីលនោះ លេចៗដោយ
 មិនបានសេសសល់ បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើដោយការស្តាប់ផង មិនបាន
 ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង មិនបានចាត់ចែងដោយច្រើនផង មិនបាននូវ
 វិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកព្យាយាមកាយ
 ស្តាប់ៗ វេទនាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាចស្តង់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីគុណវិសេសទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្ត ដើម្បីសេចក្តីសាចស្តង់តែម្យ៉ាង
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសឡើយ ។ ឆាលភាគខ្លះ បុគ្គលខ្លះក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីលតែដឹងច្បាប់ តាមពិតនូវចិត្តមិត្តនឹងបញ្ញា
 វិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឱ្យកាតទ្រុស្តសីលនោះ លេចៗដោយមិន
 បានសេសសល់ បុគ្គលនោះ ធ្វើដោយការស្តាប់ផងការចេះដឹងច្រើនផង

ទិដ្ឋយាមី សុប្បដិវត្តំ ហោតិ សាមាធិកាម្យំ វិមុត្តិ
 លកតិ សោ កាយស្ស គេតា បរម្មណា វិសេសាយ
 បរតិ នោ ហោតាយ វិសេសកាភិយេវ ហោតិ នោ
 ហោតកាមី ។ តត្រាទទ្ធ បមាណកា បមិន្នំ
 ឥមស្សាបិ តេ វ ធម្មា អបរស្សាបិ តេ វ ធម្មា កស្មា
 ទេសំ ឯកោ ហិ នោ ឯកោ បណីតោតិ ។
 តត្ថា តេសំ អាទទ្ធ ហោតិ ទិយវត្ថុំ អហិកាយ
 ទុក្ខាយ ។ តត្រាទទ្ធ យាយំ បុគ្គលោ ទុស្សីលោ
 ហោតិ តត្ថា ទេវតាវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តិ យេជានុតំ
 បដាធាតិ យន្តស្ស តំ ទុស្សីល្យំ អបរសេសំ
 ធិរុដ្ឋតិ តស្ស សវទេនបិ កតំ ហោតិ ពាហុ-
 សទ្ធទេនបិ កតំ ហោតិ ទិដ្ឋយាមី សុប្បដិវត្តំ ហោតិ
 សាមាធិកាម្យំ វិមុត្តិ លកតិ ។ អយំ អាទទ្ធ
 បុគ្គលោ អមុខា បុរិមេន បុគ្គលេន អភិក្កន្តតកេ
 ច បណីតតកេ ច ។ តំ កស្ម ហេតុ ។

ចាក់ចុះដោយទិដ្ឋផង បាននូវវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលផង លុះបុគ្គល
 នោះបែកគ្នាដោយកាយស្លាប់ទៅ វិនិច្ឆ័យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេសតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។
 ម្ចាស់អាទទ្ធ បុគ្គលអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណក្នុងបុគ្គលនោះ កាចត្រិះរិះជា
 នោះជាធម៌ របស់បុគ្គលនេះ នោះជាធម៌ របស់បុគ្គលដទៃ បណ្តាបុគ្គល
 ទាំងនោះ ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលម្នាក់ទៅកាចាប បុគ្គលម្នាក់ខ្ពង់ខ្ពស់ ។
 ម្ចាស់អាទទ្ធ ព្រោះកិរិយាធ្វើនូវប្រមាណនោះ របស់បុគ្គល ទាំងនោះ
 វិនិច្ឆ័យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជា
 យូរអង្វែង ។ ម្ចាស់អាទទ្ធ ក្នុងដំណើរនោះ បុគ្គលណាទ្រុស្តសីល
 តែងដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវចេតនាវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ជាហេតុនាំឱ្យ
 កាចទ្រុស្តសីលនោះរលត់ទៅ ដោយមិនសេសសល់ បុគ្គលនោះ ធ្វើការ
 ដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ចុះដោយទិដ្ឋផង
 បាននូវវិមុត្តិប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលផង ។ ម្ចាស់អាទទ្ធ បុគ្គលនេះប្រសើរផង
 ទុក្ខផង ជាងបុគ្គលមុខងារនោះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

ឥមញ្ញំ អាទទ្ធ បុគ្គលំ ធម្មសោតោ ធម្មហតិ
 តទទទ្ធ កោ ជាធម្មេ អញ្ញាត្រ តថាគតេន ។
 តស្មាតិហានទ្ធ មា បុគ្គលេសុ បមាណីកា អហុវត្ថុ
 មា បុគ្គលេសុ បមាណី កល្យាណី ។ ឧញ្ញាតិ ហានទ្ធ
 បុគ្គលោ បុគ្គលេសុ បមាណី កល្យាណោ អហព្វានទ្ធ
 បុគ្គលេសុ បមាណី កល្យាយ្យ យោ វា បទស្ស
 មាទិសោ ។ ឥន បទានទ្ធ ឯនាទ្ធ បុគ្គលោ
 សីលវា ហោតិ តព្វា ធម្មោបិមុត្តិ បញ្ញាបិមុត្តិ
 យថាភូតំ ធម្មជាតិ យត្ថស្ស តំ សីលំ អបិ-
 សេសំ ធម្មជ្ឈតិ តស្ស សវននមំ អនតំ ហោតិ
 ពាហុសន្ទេនមំ អនតំ ហោតិ ធម្មជ្ឈាយមំ អប្បដិវុទ្ធ
 ហោតិ សាមាធិកម្យំ វិមុត្តិ ធន លកតិ សោ
 កាយស្ស ភេតា ធម្មសោ ហានាយ បមតិ តោ
 វិសេសាយ ហានកាមីយេវ ហោតិ តោ វិសេសកាមី ។

អាលកានទ្ធ ព្រោះក្រសែចម្រើនបុគ្គលា វេទន៍ជីវិតបុគ្គល
 នេះ (ឲ្យដល់នូវអាយត្នម៍) អ្នកណាប្រកាសថាគតនឹងប្រើប្រាស់ ហេតុ
 នោះបាន ។ អាលកានទ្ធ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ អ្នកទាំង
 ឡាយ ជាអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ កុំមានឡើយកុំ
 កាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយឡើយ ។ អាលកានទ្ធ បុគ្គល
 ក្នុងលោកនេះ កាលកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 ជីវិតវេទន៍នូវគុណ អាលកានទ្ធ គឺជាគត្តិ បុគ្គលណាដែលប្រហែលនឹង
 គឺជាគត្តិ ទើបនូវកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយបាន ។
 អាលកានទ្ធ បុគ្គលនេះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល តែមិនដឹងច្បាស់
 តាមពិតនូវចោតវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឲ្យសីលនោះ
 លេចរំពេច ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើដោយការ
 ស្តាប់ផង មិនបានធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង មិនបានចាក់ចុះ ដោយ
 ចំងងឹត មិនបានខ្វះខាត ដែលប្រព្រឹត្តតាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ
 បែកបាក់រលាយស្លាប់រំពេច វេទន៍ប្រព្រឹត្តរំពេច ដើម្បីសេចក្តីសាច់ស្រឡា
 មិនប្រព្រឹត្តរំពេច ដើម្បីគុណវិសេសទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តរំពេច ដើម្បីសេចក្តី
 សាច់ស្រឡាតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តរំពេច ដើម្បីគុណវិសេសឡើយ ។

ឥតធន ឯកច្ឆោ បុគ្គលោ សីលក
 ហោតំ តត្ថ ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ យថាភូតំ
 បដាធាតំ យតុស្ស តំ សីលំ អបរិសេសំ និរុជ្ឈតំ
 តស្ស សវនេនបិ កកតំ ហោតំ តាហុសច្ចេនបិ
 កកតំ ហោតំ និដ្ឋយាមិ សុប្បជិវន្តំ ហោតំ សាមា-
 យិកម្បំ វិមុត្តំ លកតិ សោ តាយស្ស កេតា
 បរម្មណា វិសេសាយ បរតិ ចោ ហាធាមី ។ តត្ថាធន
 ។ បេ ។ អហត្ថាធន បុគ្គលសុ បមាណំ
 កណ្តោយ្យំ យោ វា បទស្ស មាណសោ ។ ឥធន
 ឥតធន ឯកច្ឆោ បុគ្គលោ តិព្វរកោ ហោតិ
 តត្ថ ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ យថាភូតំ នប្បដាធាតំ
 យតុស្ស សោ រកោ អបរិសេសោ និរុជ្ឈតំ
 តស្ស សវនេនបិ អកកតំ ហោតិ តាហុសច្ចេនបិ
 អកកតំ ហោតិ និដ្ឋយាមិ អប្បជិវន្តំ ហោតិ
 សាមាយិកម្បំ វិមុត្តំ ន លកតិ

ម្ចាស់អាទិភាព បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល ទាំងដឹងច្បាស់
 តាមពិតទៅចេះការវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុ ទាំឱ្យសីល
 នោះលក់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ ធ្វើដោយ-
 ការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាត់ចុះ ដោយ
 ទិដ្ឋផង បាននូវវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ
 បែកគ្នាយកនិយាយស្តាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាមសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេសតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាមសូន្យឡើយ ។
 ម្ចាស់អាទិភាព ក្នុងវិសោកនោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់អាទិភាព គឺជាអត្ត បុគ្គល
 ដែលប្រហែលនឹងគឺជាអត្ត ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំង
 ឡាយបាន ។ ម្ចាស់អាទិភាព បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានការភ្លៀវ
 ភ្លាមទាំងមិនដឹងច្បាស់តាម ពិតទៅចេះការវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជា
 ហេតុទាំឱ្យរក្សានោះលក់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះមិន
 បានធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើ ដោយការចេះដឹងច្រើនផង មិន
 បានចាត់ចុះដោយទិដ្ឋផង មិនបានវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង

សោ កាយស្ស កេតា បរម្មរណា ហានាយ បរេតិ
 នោ វិសេសាយ ហានតាមីយេវ ហោតំ នោ
 វិសេសតាមី ។ ឥធិ បដានន្ទ ឯកាប្បោ បុគ្គលោ តិព្វរុកោ
 ហោតិ ភព្វ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ បដាបាតិ
 យត្ថស្ស ។ សោ រកោ អបរិសេសោ ជិវុជ្ឈតិ តស្ស
 សវិនិច្ឆ័យ កាតំ ហោតិ កាហុសត្ថេនមិ កាតំ
 ហោតំ ជិវុជ្ឈយាមិ សុប្បជិវុទ្ធំ ហោតំ សាមាសិកម្បិ
 វិមុត្តិ លភតិ សោ កាយស្ស កេតា បរម្មរណា
 វិសេសាយ បរេតិ នោ ហានាយ វិសេសតាមីយេវ
 ហោតិ នោ ហានតាមី ។ តត្រានន្ទ ។ បេ ។
 អហត្ថានន្ទ បុគ្គលេសុ បរាណំ តស្តោយ្យំ យោ
 វា បទស្ស មាទិសោ ។ ឥធិ បដានន្ទ ឯកាប្បោ
 បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ ភព្វ ចេតោវិមុត្តិ
 បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ ធម្មជាតិ យត្ថស្ស
 សោ កោតោ អបរិសេសោ ជិវុជ្ឈតិ

លុះបុគ្គលនោះ បែកបាយកាយស្លាប់ទៅ វេទន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 ឡើយ ។ ម្ចាស់គាន់ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានក្បួនវិជ្ជា
 តែជីវិតច្បាស់ តាមតំណែងចេះតាមវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំ
 ឲ្យក្បួននោះ លេចទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះធ្វើដោយ
 ការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាត់ចុះដោយចម្លើយផង បាន
 ខ្លឹមមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកបាយកាយ
 ស្លាប់ទៅ វេទន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសតែម្យ៉ាង
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។ ម្ចាស់គាន់ ក្នុងដំណើរ
 នោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់គាន់ គឺជាអត្តិ បុគ្គលណា ដែលប្រហែលនឹង
 គឺជាអត្តិ ទើបគួរកាន់យកឲ្យប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយបាន ។
 ម្ចាស់គាន់ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធចំពោះ
 មិនជីវិតច្បាស់ តាមតំណែង ខ្លះចេះតាមវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជា
 ហេតុនាំឲ្យសេចក្តីក្រោធនោះ លេចទៅ ដោយមិនមានសេសសល់

តស្ស ឥវេនេធម៌ អតតំ ហោតិ ពាហុសទ្ធនមិ
 អតតំ ហោតិ ធិដ្ឋយាមិ អប្បដិវ័ទ្ធំ ហោតិ
 សាមាធិកម្មំ វិមុត្តំ ន លភតិ សោ កាយស្ស
 ភេតា បរម្មណា ហោតាយ បរេតំ នោ វិសេសាយ
 ហោតាមីយេវ ហោតិ នោ វិសេសកមី ។ ឥធម
 បដានន្ទ ឯកតោ បុគ្គលោ កោតនោ ហោតិ
 តត្ថ ឯកោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ យថាព្វតំ បដាចាតំ
 យេតុស្ស សោ កោតោ អបរិសេសោ ធិវដ្ឋតិ
 តស្ស ឥវេនេធម៌ តតំ ហោតិ ពាហុសទ្ធនមិ
 តតំ ហោតិ ធិដ្ឋយាមិ សុប្បដិវ័ទ្ធំ ហោតិ
 សាមាធិកម្មំ វិមុត្តំ លភតិ សោ កាយស្ស
 ភេតា បរម្មណា វិសេសាយ បរេតំ នោ ហោតាយ
 វិសេសកមីយេវ ហោតិ នោ ហោតាមី ។
 តត្រានន្ទ ។ មេ ។ អហត្ថានន្ទ បុគ្គលសុ
 បដាណំ កណ្តោយ្យំ យោ វា បទស្ស មាធិសោ ។

បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើ ដោយការចេះ
 ដឹងច្រើនផង មិនបានដាក់ចុះ ដោយទិដ្ឋផង មិនបានទទួលវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះបែកទ្វាយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេចន៍ប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេជា
 បុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេសឡើយ ។ ឱលកានន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីក្រាប តែដឹងល្បឿនតាមពិត ខ្លាចខ្លាចវិមុត្តិនឹងបញ្ចេញវិមុត្តិនោះ
 ដែលជាហេតុនាំឱ្យសេចក្តីក្រាបនោះរលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់
 បុគ្គលនោះធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ចុះ
 ដោយទិដ្ឋផង បានទទួលវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ
 បែកទ្វាយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេចន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស មិនប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 តែម្យ៉ាងមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។ ឱលកានន្ទ
 ក្នុងដំណើរនោះ ។ មេ ។ ឱលកានន្ទ គឺជាអ្នកក្តី បុគ្គលណាដែលប្រហែល
 នឹងគឺជាអ្នកក្តី ទើបគួរតែដាក់ក្នុងប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលនាំឱ្យយូរបាន ។

៥៤. បរាជន្ត ឯកោត្ថា បុគ្គលោ ឧទ្ធកោ ហោតិ
 ភក្ខា ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភក្ខំ ឧប្បជាតាតិ
 យត្ថស្ស តំ ឧទ្ធកំ អបរិសេសំ ឯវុជ្ឈតិ តប្ប
 សវិន្តបិ អកតំ ហោតិ តាហុសត្វេនបិ អកតំ
 ហោតិ ធិដ្ឋិយាបិ អប្បដិវុទ្ធិ ហោតិ សាមាធិកម្យ
 វិមុត្តិ ន លកតិ សោ កាយស្ស កេនា
 បរាជន្តា ហោនាយ បរតិ នោ វិសេសាយ
 ហានកាមីយេវ ហោតិ នោ វិសេសកាមី ។ ៥៥
 បរាជន្ត ឯកោត្ថា បុគ្គលោ ឧទ្ធកោ ហោតិ ភក្ខា
 ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភក្ខំ ឧប្បជាតាតិ
 យត្ថស្ស តំ ឧទ្ធកំ អបរិសេសំ ឯវុជ្ឈតិ តប្ប
 សវិន្តបិ កតំ ហោតិ តាហុសត្វេនបិ កតំ
 ហោតិ ធិដ្ឋិយាបិ អប្បដិវុទ្ធិ ហោតិ សាមាធិកម្យ
 វិមុត្តិ លកតិ សោ កាយស្ស កេនា
 បរាជន្តា វិសេសាយ បរតិ នោ ហោនាយ
 វិសេសកាមីយេវ ហោតិ នោ ហានកាមី ។

មាសភានុ បុគ្គលទូត្ថិលោកនៈ ជាអ្នកមានចិត្តរវើកវៃ ពុំដឹង
 ដឹងច្បាស់ តាមពិតទូរចេតាវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឱ្យ
 សេចក្តីរវើកវៃនោះរលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ
 មិនបានធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើ ដោយការចេះដឹងច្រើនផង
 មិនបានចាក់ចុះ ដោយចិត្តផង មិនបានខ្វះខាត ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាម
 កាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកទ្វាយពន្យល់កាយស្តាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេ
 ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីគុណវិសេសឡើយ ។ មាសភានុ បុគ្គលទូត្ថិលោកនៈជាអ្នក
 មានចិត្តរវើកវៃ តែដឹងច្បាស់ តាមពិតទូរចេតាវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ
 ដែលជាហេតុនាំឱ្យចិត្តរវើកវៃនោះ រលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់
 បុគ្គលនោះ ធ្វើដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់
 ចុះដោយចិត្តផង បានខ្វះខាត ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គល
 នោះ បែកទ្វាយពន្យល់កាយស្តាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេសតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។

តត្រាទទួ បមាណីកា ចម្រើនន្ត ឥមស្សាចិ តេ ។
 ធម្មា អមស្សាចិ តេ ។ ធម្មា កស្មា ធម្មា
 ឯកោ ហិរេន ឯកោ បណីតាតិ ។ តត្ថា តេសំ
 អាទន្ទ ហោតិ ជ័យាន្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ។
 តត្រាទទួ យាយំ បុគ្គលោ ទទួតោ ហោតំ តត្ថា
 ទេតាវមុន្តំ បញ្ញាវមុន្តំ យថាភូតំ បដិដានិ យទុស្ស
 តំ ទទួន្តំ អបរិសេសំ បុស្សនិ តស្ស សុវេទនិ
 តាតំ ហោតិ តាហុសទ្វេនិ តាតំ ហោតិ ជិដ្ឋ
 យនិ សុប្បជវំជំ ហោតិ សាមាសិកប្បំ វិមុត្តិ
 លកតិ ។ អយំ អាទន្ទ បុគ្គលោ អមុខា បុរិមេន
 បុគ្គលេន អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ច ។ តំ
 កស្មា ហេតុ ។ ឥមញ្ញំ អាទន្ទ បុគ្គលំ ធម្មសោតា
 និព្វហតំ តទទន្តំ កោ ជាធម្មេ អញ្ញត្រ
 តថាគតេន ។ តស្មាតិហានន្ទ ហ បុគ្គលេសុ បមា-
 ណីកា អហុវត្ថ ហ បុគ្គលេសុ បមាណំ តត្ថាត្ថ ។

ម្ចាស់អាទន្ទ បុគ្គលអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលនោះ វេមន៍គ្រិះរិះ
 ថា នោះជាធម៌របស់បុគ្គលនេះ នោះជាធម៌របស់បុគ្គលដទៃ បណ្តាបុគ្គល
 ទាំងនោះ ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលម្នាក់ថេរកថាប បុគ្គលម្នាក់ខ្វះខាត ។
 ម្ចាស់អាទន្ទ ព្រោះតើយោធូឡនូវប្រមាណនោះ របស់បុគ្គលទាំងនោះ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាល
 ជាយូរអង្វែង ។ ម្ចាស់អាទន្ទ ក្នុងដំណើរនោះ បុគ្គលណាជាអ្នក
 មានចិត្តរើកើយ តែងជំពាក់ ការរំលោភចិត្តចេញពីមុខចិត្តចិត្តនោះ
 ដែលជាហេតុនាំឱ្យចិត្តរើកើយនោះ លេចទៅ ដោយមិនមានសសសល់
 បុគ្គលនោះធ្វើដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការរំលោភចិត្តចិត្តចិត្ត ថាគុណ
 ដោយមិនផ្គង បាននូវវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង ។ ម្ចាស់អាទន្ទ
 បុគ្គលនោះ ប្រសើរផង ឥតមធ្យមផង ជាងបុគ្គលមុខឯណោះ ។ ដំណើរ
 នោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់អាទន្ទ ព្រោះថាគ្រិស្តធម៌ វេមន៍ដឹកនាំបុគ្គល
 នោះ (ឱ្យដល់នូវអរិយធម៌) អ្នកណាស្រាវជ្រាវកថាគត គិតឃើញ
 ដឹងហេតុនោះបាន ។ ម្ចាស់អាទន្ទ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនោះ
 អ្នកទាំងឡាយជាអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ កុំ
 មានឡើយ កុំកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយឡើយ ។

ទត្ថានំ ហានន្ត បុគ្គលោ បុគ្គលេសុ បរាណំ
 កណ្តាលោ អហត្ថានន្ត បុគ្គលេសុ បរាណំ
 កណ្តោយ្យំ យោ កំ បទស្ស មាណសោ ។ កា
 ចានន្ត មិគសាលា ឧតសិកា កាលា អប្បត្តា
 អន្ធកា អន្ធកប្បញ្ញា កេ ច បុរិសបុគ្គលា បរា-
 បរិយញ្ញាលោ ។ នមេ ទោ អាទន្ត ធន បុគ្គលា
 សន្តោ សំវិជ្ជមាថា លោកស្មំ ។ យថាវូបេធ
 អាទន្ត សីលេធ បុរាណោ សមន្មាគតោ អហោសិ
 តថាវូបេធ សីលេធ នសំនត្តោ សមន្មាគតោ
 អកវិស្ស ។ ធយេធ បុរាណោ នសំនត្តស្ស
 កតិមំ(១) អញ្ញស្ស យថាវូបាយ អាទន្ត បញ្ញាយ
 នសំនត្តោ សមន្មាគតោ អហោសិ តថាវូបាយ
 បញ្ញាយ បុរាណោ សមន្មាគតោ អកវិស្ស ។
 ធយេធ នសំនត្តោ បុរាណស្ស កតិមំ អញ្ញស្ស ។
 នតិ ទោ អាទន្ត នមេ បុគ្គលា ឧកា
 ឯកាភ្នំហំចាតិ ។

មាលភានន្ត បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលកាន់យកនូវប្រមាណក្នុងបុគ្គល
 ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាជីវិតរំលឹកនូវគុណ មាលភានន្ត គឺជាគតក្តី បុគ្គល
 ណាដែលប្រហែលនឹងគឺជាគតក្តី អធិប្បកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គល
 ទាំងឡាយបាន ។ មាលភានន្ត មិគសាលាឧតសិកា ជាអ្វី ជាស្រ្តី
 កាល មិគល្អាសវិ ជាស្រ្តី ឆន្ទិក មានបញ្ញា ឆន្ទិក មួយទៀត
 បុរសបុគ្គលណា (បានវិស័យមិនទើបវាល) ក្នុងបរាបរិយញ្ញាលា (បញ្ញាថា
 គ្រឿងជីវិតនូវស្រ្តីយក្នុងទីនេះមិនបស់បុគ្គលដទៃ) ។ មាលភានន្ត
 បុគ្គល ១០ ពួកនេះឯង រឹមធិតាទ្រព្យក្នុងក្នុងលោក ។ មាលភានន្ត
 ឧបាសកឈ្មោះបុរាណៈ ប្រកបដោយសីលមានសក្ការយ៉ាងណា នសិ-
 ទត្ត ក៏ប្រកបដោយសីលមានសក្ការយ៉ាងនោះដែរ ។ បុរាណ-
 ឧបាសក ក្នុងលោកនេះមានគតិ មិនប្លែកអំពីសីលទេ មាលភានន្ត
 នសិទត្ត ប្រកបដោយបញ្ញាមានសក្ការយ៉ាងណា បុរាណឧបាសកប្រកប
 ដោយបញ្ញាមានសក្ការយ៉ាងនោះដែរ ។ នសិទត្តឧបាសកក្នុងលោក
 នេះ មានគតិ មិនប្លែកអំពីបុរាណឧបាសកទេ ។ មាលភានន្ត បុគ្គល
 ទាំងពីរនេះ ថែកតាបដោយគុណធម៌មួយ ។ ម្នាក់ ។

(៧៦) តយោមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា លោកេ ធម្មំ
 សំវិជ្ជេយ្យំ ន តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជេយ្យ អហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធោ ន តថាគតប្បវេទិតោ ធម្មវិនយោ
 លោកេ ធិបេយ្យ ។ កតមេ តយោ ។ ជាតិ
 ច ជន ច មរណញ្ច ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 តយោ ធម្មា លោកេ ធម្មំ សំវិជ្ជេយ្យំ ន តថាគតោ
 លោកេ ឧប្បជ្ជេយ្យ អហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ន
 តថាគតប្បវេទិតោ ធម្មវិនយោ លោកេ ធិបេយ្យ ។
 យស្មា ច ទោ ភិក្ខុវេ នមេ តយោ ធម្មា
 លោកេ សំវិជ្ជេន្តំ តស្មា តថាគតោ លោកេ
 ឧប្បជ្ជេន្តំ អហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ តស្មា តថាគតប្ប-
 វេទិតោ ធម្មវិនយោ លោកេ ធិប្បតិ ។ តយោ^(១)
 ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកត្វោ ជាតិ បហាវុំ
 ជវំ បហាវុំ មរណំ បហាវុំ ។ កតមេ តយោ ។
 ភកិ អប្បហាយ ទោសំ អប្បហាយ មោហំ អប្ប-
 ហាយ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ អប្បហាយ

១. តយោមេ ។

(៧៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ប្រសិនបើ) ធម៌ទាំងឡាយនេះ មិន
 មានក្នុងលោកទេ ព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏មិនប្បវេទិតាឡើង
 ក្នុងលោកឡើយ ទាំងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ ក៏មិនភ្ជឹ
 ច្បាប់ក្នុងលោកដែរ ។ ធម៌ទាំងឡាយត្រូវដូចម្តេច ។ គឺជាគិ ១ ជន ១
 មរណៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ប្រសិនបើ) ធម៌ទាំងឡាយនេះ
 មិនមានក្នុងលោកទេ ព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏មិនប្បវេទិតាឡើង
 ក្នុងលោក ទាំងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ ក៏មិនភ្ជឹច្បាប់
 ក្នុងលោកនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ វេទន
 មានក្នុងលោក ព្រោះហេតុណា ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះតថាគត
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ កើតឡើងក្នុងលោក ព្រោះហេតុនោះ ទើបធម្ម-
 វិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ ភ្ជឹច្បាប់ក្នុងលោកដែរ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលភាវមិនបានលះបង់ធម៌ទាំងឡាយហើយ មិនគួរលះ
 បង់ជាតិ លះបង់ជន លះបង់មរណៈបាទទេ ។ ធម៌ទាំងឡាយត្រូវដូចម្តេច ។
 គឺមិនលះបង់ពនៈ ១ មិនលះបង់ពាសៈ ១ មិនលះបង់មាហៈ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលភាវមិនបានលះបង់ធម៌ទាំងឡាយនេះហើយ

អកត្វា ជាតិ បហាតុំ នវំ បហាតុំ
 មរណំ បហាតុំ ។ តយោ កិក្ខុវេ នឌ្មេ អប្បហាយ
 អកត្វា ភតិ បហាតុំ ធានំ បហាតុំ
 មោហំ បហាតុំ ។ កកតមេ តយោ ។ សត្តាយនិច្ចំ
 អប្បហាយ វិចិត្តិច្ចំ អប្បហាយ សីលព្វតបរាមាសំ
 អប្បហាយ ។ វេទេ ទោ កិក្ខុវេ តយោ នឌ្មេ
 អប្បហាយ អកត្វា ភតិ បហាតុំ ធានំ បហាតុំ
 មោហំ បហាតុំ ។ តយោ កិក្ខុវេ នឌ្មេ អប្បហាយ
 អកត្វា សត្តាយនិច្ចំ បហាតុំ វិចិត្តិច្ចំ បហាតុំ
 សីលព្វតបរាមាសំ បហាតុំ ។ កកតមេ តយោ ។
 អយោនិសោ មនសិការំ អប្បហាយ កុដ្ឋក្កុសលំ
 អប្បហាយ ចេតសោ លីនត្ថំ អប្បហាយ ។ វេទេ
 ទោ កិក្ខុវេ តយោ នឌ្មេ អប្បហាយ
 អកត្វា សត្តាយនិច្ចំ បហាតុំ វិចិត្តិច្ចំ
 បហាតុំ សីលព្វតបរាមាសំ បហាតុំ ។

មិនគួរលេងជាតិ លេងផរា លេងមរណៈបាទទេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនលេងធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ មិនគួរ
 លេងភក្ត្រ លេងទោសៈ លេងទោហៈបាទទេ ។ ធម៌ទាំង ៣
 ត្រូវចម្លង ។ គឺមិនលេងសក្កាយទិដ្ឋិ មិនលេងវិចិត្តិច្ចា មិន
 លេងសីលព្វតបរាមាសៈ ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិន
 លេងធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលេងភក្ត្រ លេងទោសៈ
 លេងទោហៈបាទទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនលេងធម៌
 ទាំង ៣ ហើយ មិនគួរលេងសក្កាយទិដ្ឋិ លេងវិចិត្តិច្ចា លេង
 សីលព្វតបរាមាសៈបាទទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ ត្រូវចម្លង ។ គឺមិនលេង
 ទ្វារកាត្រីទុក្ខភ័យដោយមិនមែនទុក្ខ មិនលេងទ្វារកាយាសពធម៌
 ទ្វារវិទូស មិនលេងទ្វារកាញ្ញកន្ត្រៃចិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលមិនលេងធម៌ទាំង ៣ នេះចេញហើយ មិនគួរលេង
 សក្កាយទិដ្ឋិ លេងវិចិត្តិច្ចា លេងសីលព្វតបរាមាសៈបាទទេ ។

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ អយោ-
 ធិសោ មនសិកាវំ បហាតុំ កុម្មត្ថសេវំ បហាតុំ
 ចេតសោ លីនត្ថំ បហាតុំ ។ តតមេ តយោ ។
 មុជ្ជសច្ចំ អប្បហាយ អសម្បជញ្ញំ អប្បហាយ
 ចេតសោ វិក្ខេបំ អប្បហាយ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 តយោ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ អយោធិសោ
 មនសិកាវំ បហាតុំ កុម្មត្ថសេវំ បហាតុំ ចេតសោ
 លីនត្ថំ បហាតុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្ប-
 ហាយ អភព្វោ មុជ្ជសច្ចំ បហាតុំ អសម្បជញ្ញំ
 បហាតុំ ចេតសោ វិក្ខេបំ បហាតុំ ។ តតមេ
 តយោ ។ អរិយាធំ អនុស្សនេតម្យតិ អប្បហាយ
 អរិយធម្មំ អសោតុតម្យតំ អប្បហាយ ទោរម្ពធិត្ថតំ
 អប្បហាយ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អភព្វោ មុជ្ជសច្ចំ បហាតុំ អសម្បជញ្ញំ
 បហាតុំ ចេតសោ វិក្ខេបំ បហាតុំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនឡាយ លះបង់នូវកិរិយា
 សេពឥដ្ឋប្រដាប់ឡើយ លះបង់នូវភាពញ្ញក្លៃចិត្តបានទេ ។ ធម៌
 ទាំង ៣ តែដូចម្តេច ។ គឺមិនលះបង់ការក្អេចស្មារតី ១ មិនលះ
 បង់សេចក្តីមិនជឿន ១ មិនលះបង់សេចក្តីរើកាយនៃចិត្ត ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនឡាយ លះបង់នូវ
 កិរិយាសេពឥដ្ឋប្រដាប់ឡើយ លះបង់នូវភាពញ្ញក្លៃចិត្តបានទេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ហើយ មិនគួរលះ
 បង់នូវការក្អេចស្មារតី លះបង់នូវសេចក្តីមិនជឿន លះបង់នូវសេចក្តី
 រើកាយនៃចិត្តបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តែដូចម្តេច ។ គឺលះបង់នូវ
 ភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ១ មិនលះ
 បង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវការធម៌ ១ មិនលះបង់
 នូវភាពនៃចិត្តប្រកាន់ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបាន
 លះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវការក្អេចស្មារតី លះបង់
 នូវសេចក្តីមិនជឿន លះបង់នូវសេចក្តីរើកាយ នៃចិត្តបានទេ ។

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អគតោ អវិយាដំ
 អនុស្សនេត្តម្យតំ បហាតុំ អវិយាដំ អសោតុកាម្យតំ
 បហាតុំ ទុច្ចាត្តចិត្តតំ បហាតុំ ។ តាតមេ តយោ ។
 ទុទ្ធជំ អប្បហាយ អសិវំ អប្បហាយ ទុស្ស័ល្យំ
 អប្បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អគតោ អវិយាដំ អនុស្សនេត្តម្យតំ
 បហាតុំ អវិយាដំ អសោតុកាម្យតំ បហាតុំ ទុច្ចា-
 ត្តចិត្តតំ បហាតុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្ប-
 ហាយ អគតោ ទុទ្ធជំ បហាតុំ អសិវំ បហាតុំ
 ទុស្ស័ល្យំ បហាតុំ ។ តាតមេ តយោ ។ អស្សន្ធិយំ
 អប្បហាយ អវនិច្ឆាតំ អប្បហាយ កោបដ្ឋិ
 អប្បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អគតោ ទុទ្ធជំ បហាតុំ
 អសិវំ បហាតុំ ទុស្ស័ល្យំ បហាតុំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំង
 ឡាយ ។ លះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌
 លះបង់នូវភាពនៃចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន១ ។ ធម៌ទាំង ៣ តែដូចម្តេច ។
 គឺមិនលះបង់នូវសេចក្តីរើរើយ ១ មិនលះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម ១ មិន
 លះបង់នូវភាពទ្រុស្តស័ក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិន
 បានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដើម្បីមិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌ទាំងឡាយ លះបង់នូវភាពនៃចិត្តប្រកួតប្រកាន់
 បាន១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង
 ៣ ហើយ មិនគួរលះបង់នូវចិត្តរើរើយ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម
 លះបង់នូវភាពទ្រុស្តស័កបាន១ ។ ធម៌ទាំង ៣ តែដូចម្តេច ។ គឺ
 មិនលះបង់នូវភាពមិនមានសង្ខារ ១ មិនលះបង់នូវភាពមិនដឹងនូវពាក្យ
 ពោល ១ មិនលះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 កាលមិនបានលះបង់ធម៌ ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តីរើរើ
 រើយ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម លះបង់នូវភាពទ្រុស្តស័កបាន១ ។

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកាច្ឆា
 អស្សន្ធិយំ បហាភំ អវនត្ថាភំ បហាភំ កោសជ្ជិ
 បហាភំ ។ កកមេ តយោ ។ អនាធិយំ
 អប្បហាយ ទោវចស្សនំ អប្បហាយ ចាបមិត្តតំ
 អប្បហាយ ។ វេមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ
 ធម្មេ អប្បហាយ អកាច្ឆា អស្សន្ធិយំ
 បហាភំ អវនត្ថាភំ បហាភំ កោសជ្ជិ បហាភំ ។
 តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកាច្ឆា អនាធិយំ
 បហាភំ ទោវចស្សនំ បហាភំ ចាបមិត្តតំ បហាភំ ។
 កកមេ តយោ ។ អហិកំ អប្បហាយ អនោត្តប្បំ
 អប្បហាយ បមាជំ អប្បហាយ ។ វេមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 តយោ ធម្មេ អប្បហាយ អកាច្ឆា អនាធិយំ
 បហាភំ ទោវចស្សនំ បហាភំ ចាបមិត្តតំ បហាភំ ។
 អហិកោយំ ភិក្ខុវេ អនោត្តប្បំ បមត្តោ យោតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវភាពមិនមានសទ្ធា លះបង់នូវភាពមិនដឹងពាក្យពោល
 លះបង់នូវសេចក្តីខ្វល់បានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺមិន
 លះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើ ១ មិនលះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ ១
 មិនលះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្រ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាល
 មិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវភាពមិនមាន
 សទ្ធា លះបង់នូវភាពមិនដឹងពាក្យពោល លះបង់នូវសេចក្តីខ្វល់បាន
 ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣
 ហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តីអើពើ លះបង់ភាពនៃបាបមិត្របាន
 ទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើខ្មាស
 នឹងអំពើខុច្ចរិត ១ មិនលះបង់នូវសេចក្តីក្លៅក្រហាយនឹងអំពើខុច្ចរិត ១ មិន
 លះបង់នូវសេចក្តីចូសច្រវិលខាង ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 មិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តីកាលមិន
 អើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ លះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្រ
 បានទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះជាអ្នកមិនមានសេចក្តីអៀន
 ខ្មាស មិនមានសេចក្តីក្លៅក្រហាយនឹងអំពើខុច្ចរិត ជាអ្នកប្រមាទ ។

សោ បមរក្ខោ សមាធា អគក្ខោ អនាធិរិយំ បហាតុំ
 ធាវចស្សីតិ បហាតុំ ចាបមិក្ខតំ បហាតុំ ។ សោ
 ចាបមិក្ខោ សមាធា អគក្ខោ អស្សន្ធិយំ បហាតុំ
 អវិធាតុំ បហាតុំ កោសជ្ជំ បហាតុំ ។ សោ
 កុសរិកោ សមាធា អគក្ខោ ឧទ្ធចំ បហាតុំ
 អសំវំ បហាតុំ ធុស្សីល្បំ បហាតុំ ។ សោ ធុស្សីលោ
 សមាធា អគក្ខោ អវិយាធិ អធិស្សន្នកាម្យតិ
 បហាតុំ អវិយេជ្ជំ អសោតុកាម្យតិ បហាតុំ
 ឧចារក្កចំត្ថតំ បហាតុំ ។ សោ ឧចារក្កចំត្ថោ
 សមាធា អគក្ខោ អដ្ឋសត្វំ បហាតុំ អសម្បជ្ជកំ
 បហាតុំ ចេតសោ វិក្កុត្តចំត្ថតំ(១) បហាតុំ ។
 សោ វិក្កុត្តចំត្ថោ សមាធា អគក្ខោ អយោធិសោ
 មនសិកាវំ បហាតុំ កុម្មត្តសេវិធិ បហាតុំ ចេតសោ
 លីនតុំ បហាតុំ ។ សោ លីនចំត្ថោ សមាធា
 អគក្ខោ សក្កាយនិដ្ឋំ បហាតុំ វិចីកិដ្ឋំ បហាតុំ

១. វិក្កុត្ត ។

កាលបើបុគ្គលនោះ ជាអ្នកប្រមាទហើយ មិនគួរលេបន័ន្ទវាសចក្ក
 មិនគឺ លេបន័ន្ទវាសចក្កជាអ្នកប្រដៅគ្រូ លេបន័ន្ទវាសចក្កជាបង្កើត
 បានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះបានបាបមិត្រហើយ មិនគួរលេបន័ន្ទវា
 កាលមិនមានសង្ខារ លេបន័ន្ទវាសចក្កមិនមែនជាសក្ការ លេបន័ន្ទវាសចក្ក
 ខ្លួនបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានសេចក្តីខ្លួនហើយ មិនគួរ
 លេបន័ន្ទវាសចក្កវិវាទ លេបន័ន្ទវាសចក្កមិនសង្រួម លេបន័ន្ទវាសចក្ក
 ទ្រុស្តសីលបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានភាពជាអ្នកទ្រុស្តសីល
 ហើយ មិនគួរលេបន័ន្ទវាសចក្កប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញព្រះអរិយៈ
 តាំងឡាយ លេបន័ន្ទវាសចក្កប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយៈ
 ធម៌ លេបន័ន្ទវាសចក្កចិត្តប្រក្ខប្រកាន់បានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មានភាពចិត្តប្រក្ខប្រកាន់ហើយ មិនគួរលេបន័ន្ទវាសចក្កភូមិស្ថាន លេប
 ន័ន្ទវាសចក្កមិនដឹងច្បង លេបន័ន្ទវាសចក្កវិវាទបានទេ ។ កាលបើ
 បុគ្គលនោះ មានចិត្តវិវាទហើយ មិនគួរលេបន័ន្ទវាសចក្កក្នុង
 ចិត្ត ដោយមិនមែនជាបាយ លេបន័ន្ទវាសចក្កសេពន័ន្ទវាសចក្ក
 លេបន័ន្ទវាសចក្កញាតិចិត្តបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះ មាន
 ចិត្តញាតិ មិនគួរលេបន័ន្ទវាសចក្កចិត្ត លេបន័ន្ទវាសចក្កចិត្ត

សីលក្ខតបកមាសំ បហាតុំ ។ សោ វិចិត្តា
 សមាទោ អកញ្ចោ រាតំ បហាតុំ ឆោសំ បហាតុំ
 មោហំ បហាតុំ ។ រាតំ អប្បហាយ ឆោសំ
 អប្បហាយ មោហំ អប្បហាយ អកញ្ចោ ជាតិ
 បហាតុំ ជំរំ បហាតុំ មរណំ បហាតុំ ។ តយោ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កញ្ចោ ជាតិ
 បហាតុំ ជំរំ បហាតុំ មរណំ បហាតុំ ។
 កតមេ តយោ ។ រាតំ បហាយ ឆោសំ បហាយ
 មោហំ បហាយ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ
 ធម្មេ បហាយ កញ្ចោ ជាតិ បហាតុំ ជំរំ បហាតុំ
 មរណំ បហាតុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ
 កញ្ចោ រាតំ បហាតុំ ឆោសំ បហាតុំ មោហំ
 បហាតុំ ។ កតមេ តយោ ។ សត្តាយនិដ្ឋិ បហាយ
 វិចិត្តំ បហាយ សីលក្ខតបកមាសំ បហាយ ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ កញ្ចោ
 រាតំ បហាតុំ ឆោសំ បហាតុំ មោហំ បហាតុំ ។

លេខនីមួយៗសីលក្ខតបកមាសៈបាទៈ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានវិចិត្តា
 មិនគួរលេខនីមួយៗ លេខនីមួយៗ លេខនីមួយៗបាទៈ ។
 កាលបើមិនបានលេខនីមួយៗ មិនបានលេខនីមួយៗ មិនបានលេខនី
 មួយៗ មិនគួរលេខនីមួយៗ លេខនីមួយៗ លេខនីមួយៗបាទៈ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលកាលលេខនីមួយៗ បានហើយ ទើបគួរ
 លេខនីមួយៗ លេខនីមួយៗ លេខនីមួយៗបាទៈ ។ ធម៌តាំង ធម៌តាំង
 ម្តេចៗ ។ គឺលេខនីមួយៗ ១ លេខនីមួយៗ ១ លេខនីមួយៗ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលលេខនីមួយៗ បានហើយ ទើប
 គួរលេខនីមួយៗ លេខនីមួយៗ លេខនីមួយៗបាទៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ បុគ្គលកាលលេខនីមួយៗ បានហើយ ទើបគួរ
 លេខនីមួយៗ លេខនីមួយៗ លេខនីមួយៗបាទៈ ។ ធម៌តាំង ធម៌តាំង
 ម្តេចៗ ។ គឺលេខនីមួយៗ ១ លេខនីមួយៗ ១ លេខនីមួយៗ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលកាលលេខនីមួយៗ បានហើយ ទើបគួរ
 លេខនីមួយៗ លេខនីមួយៗ លេខនីមួយៗបាទៈ ។ ធម៌តាំង ធម៌តាំង
 ម្តេចៗ ។ គឺលេខនីមួយៗ ១ លេខនីមួយៗ ១ លេខនីមួយៗ ១ ។

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កព្វោ សក្កាយនិដ្ឋិ
 បហាតុំ វិចិត្តិ បហាតុំ សីលព្វតបរមាសំ
 បហាតុំ ។ កកមេ តយោ ។ អយោធិសោ មន-
 សិការំ បហាយ កុម្មត្ថសេវំ បហាយ ទេតសោ
 លីនត្ថំ បហាយ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 បហាយ កព្វោ សក្កាយនិដ្ឋិ បហាតុំ វិចិត្តិ បហាតុំ
 សីលព្វតបរមាសំ បហាតុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេ បហាយ កព្វោ អយោធិសោ មនសិការំ
 បហាតុំ កុម្មត្ថសេវំ បហាតុំ ទេតសោ លីនត្ថំ
 បហាតុំ ។ កកមេ តយោ ។ មុដ្ឋសន្ធី បហាយ
 អសម្បជញ្ញំ បហាយ ទេតសោ វិក្កេមំ បហាយ ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ កព្វោ
 អយោធិសោ មនសិការំ បហាតុំ កុម្មត្ថសេវំ
 បហាតុំ ទេតសោ លីនត្ថំ បហាតុំ ។ តយោ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កព្វោ មុដ្ឋសន្ធី បហាតុំ
 អសម្បជញ្ញំ បហាតុំ ទេតសោ វិក្កេមំ បហាតុំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើប
 គួរលះបង់សក្កាយនិដ្ឋិ លះបង់វិចិត្តិ លះបង់សីលព្វតបរមាសៈបាន ។
 ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះបង់ការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយមិនមែន
 ។ បាធាន ១ លះបង់ការសេពឆាប់ផ្លូវទុស ១ លះបង់សេចក្តីញែកខែចិត្ត ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើប
 គួរលះបង់សក្កាយនិដ្ឋិ លះបង់វិចិត្តិ លះបង់សីលព្វតបរមាសៈបាន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើប
 គួរលះបង់ការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែន។ បាធាន លះបង់ការសេ-
 ពឆាប់ផ្លូវទុស លះបង់ខ្លាចសេចក្តីញែកខែចិត្តបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើ
 ដូចម្តេច ។ គឺលះបង់ខ្លាចការភ្លេចស្មារតី ១ លះបង់ខ្លាចសេចក្តីមិនជឿ
 ខ្លួន ១ លះបង់ខ្លាចសេចក្តីរើរវាយខែចិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់ខ្លាចការធ្វើទុក-
 ក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែន។ បាធាន លះបង់ខ្លាចការសេពឆាប់ផ្លូវទុស លះ-
 បង់ខ្លាចសេចក្តីញែកខែចិត្តបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 កាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់ខ្លាចការភ្លេចស្មារតី
 លះបង់ខ្លាចសេចក្តីមិនជឿខ្លួន លះបង់ខ្លាចសេចក្តីរើរវាយខែចិត្តបាន ។

កតមេ តយោ ។ អវិយាជំ អនុស្សនកម្យតំ
 បហាយ អវិយាជម្ពំ អសោគកម្យតំ បហាយ
 ឧបាស្កចិត្តតំ បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ
 ធម្មេ បហាយ កត្វា ធម្មសង្ខំ បហាតុ អនុស្សនតំ
 បហាតុ ចេតសោ វិក្កមំ បហាតុ ។ តយោ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេ បហាយ កត្វា អវិយាជំ អនុស្សនកម្យតំ
 បហាតុ អវិយាជម្ពំ អសោគកម្យតំ បហាតុ
 ឧបាស្កចិត្តតំ បហាតុ ។ កតមេ តយោ ។ ឧប្បច្ចំ
 បហាយ អសំវរំ បហាយ ឧស្ស័ល្យំ បហាយ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ កត្វា
 អវិយាជំ អនុស្សនកម្យតំ បហាតុ អវិយាជម្ពំ
 អសោគកម្យតំ បហាតុ ឧបាស្កចិត្តតំ បហាតុ ។
 តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កត្វា ឧប្បច្ចំ បហាតុ
 អសំវរំ បហាតុ ឧស្ស័ល្យំ បហាតុ ។

ធម៌តាំង ក ភិក្ខុបណ្ណេ ។ គីលេបន៍នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
 មិនឃើញនូវព្រះអរិយៈតាំងឡាយ ១ លេបន៍នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
 មិនស្តាប់នូវអរិយធម៌ ១ លេបន៍នូវចិត្តប្រកួតប្រកាន់ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ បុគ្គលកាលលេបន៍ធម៌តាំង ក នេះបានហើយ ទើបគួរលេ
 បន៍នូវភាពត្រេកអរ លេបន៍នូវសេចក្តីមិនជឿខ្លួន លេបន៍នូវសេចក្តី
 រើរវាយនៃចិត្តបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលកាលលេបន៍ធម៌តាំង
 ក បានហើយ ទើបគួរលេបន៍សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញនូវ
 ព្រះអរិយៈតាំងឡាយ លេបន៍នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវ
 លេបន៍នូវចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន ។ ធម៌តាំង ក ភិក្ខុបណ្ណេ ។ គីលេ
 បន៍នូវសេចក្តីរើរវាយ ១ លេបន៍នូវសេចក្តីមិនសង្រួម ១ លេបន៍នូវ
 ភាពទ្រុស្តស័ល ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលកាលលេបន៍ធម៌តាំង
 ក នេះបានហើយ ទើបគួរលេបន៍នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញ
 នូវព្រះអរិយៈតាំងឡាយ លេបន៍នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវ
 អរិយធម៌ លេបន៍នូវចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលលេបន៍ធម៌តាំង ក បានហើយ ទើបគួរលេបន៍នូវសេចក្តី
 រើរវាយ លេបន៍នូវសេចក្តីមិនសង្រួម លេបន៍នូវភាពទ្រុស្តស័ល ។

កតមេ តយោ ។ អស្សន្ធិយំ បហាយ
 អវនត្ថាភំ បហាយ កោសជ្ជំ បហាយ ។
 នមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ
 ភក្ខោ ទុទ្ធជំ បហាភុំ អសិវំ បហាភុំ ទុស្ស័ស្សំ
 បហាភុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភក្ខោ
 អស្សន្ធិយំ បហាភុំ អវនត្ថាភំ បហាភុំ កោសជ្ជំ
 បហាភុំ ។ កតមេ តយោ ។ អបាធរិយំ បហាយ
 ឆោវចស្សតំ បហាយ ចាបមិត្តតំ បហាយ ។ នមេ
 ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ ភក្ខោ អស្សន្ធិយំ
 បហាភុំ អវនត្ថាភំ បហាភុំ កោសជ្ជំ បហាភុំ ។
 តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភក្ខោ អបាធរិយំ
 បហាភុំ ឆោវចស្សតំ បហាភុំ ចាបមិត្តតំ បហាភុំ ។
 កតមេ តយោ ។ អហិវិកំ បហាយ
 អបោត្តប្បំ បហាយ បមាជំ បហាយ ។

ធម៌តាំង ព តើដូចម្តេច ។ គឺលេបន្លែវាភាវមិនមានសព្វ ១ លេបន្លែវា
 សេចក្តីមិនដឹងនូវពាក្យពោល ១ លេបន្លែវាសេចក្តីចូល ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលកាលលេបន្លែធម៌តាំង ព នេះបានហើយ ទើបគួរ
 លេបន្លែវាសេចក្តីរើក្រៃ លេបន្លែវាសេចក្តីមិនសង្រួម លេបន្លែវា
 ភាពស្រួលស្រព ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលកាលលេបន្លែធម៌
 តាំង ព បានហើយ ទើបគួរលេបន្លែវាភាវមិនមានសព្វ លេបន្លែវាសេចក្តី
 មិនដឹងនូវពាក្យពោល លេបន្លែវាសេចក្តីចូល ។ ធម៌តាំង ព តើដូច
 ម្តេច ។ គឺលេបន្លែវាសេចក្តីមិនគេរើ ១ លេបន្លែវាភាវមិនមានសព្វ
 ១ លេបន្លែវាភាវមិនបាបមិត្ត ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គល
 កាល លេបន្លែធម៌តាំង ព បានហើយ ទើបគួរលេបន្លែវាភាវមិនមាន
 សព្វ លេបន្លែវាភាវមិនដឹង នូវពាក្យពោល លេបន្លែវាសេចក្តីចូល
 បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលកាលលេបន្លែធម៌តាំង ព បាន
 ហើយ ទើបគួរលេបន្លែវាសេចក្តីមិនគេរើ លេបន្លែវាភាវមិនមានសព្វ
 លេបន្លែវាភាវមិនបាបមិត្តបាន ។ ធម៌តាំង ព តើដូចម្តេច ។ គឺ
 លេបន្លែវាសេចក្តីមិនអៀនឆ្ងល់នឹងអំពើចុះច្រើន ១ លេបន្លែវាសេចក្តី
 មិនក្លៀនក្លំអំពើចុះច្រើន ១ លេបន្លែវាសេចក្តីច្រើនសម្រេចហេតុ ១ ។

ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ កថោ
 អនាធរិយេ បហាតុំ នោវចស្សតំ បហាតុំ ចាបមិត្តតំ
 បហាតុំ ។ ហិរិមាយ ភិក្ខុវេ ឧត្តប្បិ អប្បមត្តោ
 ហោតិ ។ សោ អប្បមត្តោ សមាធា
 កថោ អនាធរិយេ បហាតុំ នោវចស្សតំ បហាតុំ
 ចាបមិត្តតំ បហាតុំ ។ សោ កល្យាណមិត្តោ
 សមាធា កថោ អស្មន្តិយេ បហាតុំ អវិនិច្ឆ័យ
 បហាតុំ តោសដ្ឋំ បហាតុំ ។ សោ
 អារទ្ធិរិយោ សមាធា កថោ ឧទ្ធពំ បហាតុំ អសំ
 កំ បហាតុំ ទុស្ស័ល្យំ បហាតុំ ។ សោ សីលវា
 សមាធា កថោ អវិយាធំ អនុស្សនកម្មតំ បហាតុំ
 អវិយាធំ អសោតុកម្មតំ បហាតុំ ទុក្ខាម្ពិជិត្តតំ
 បហាតុំ ។ សោ អនុចារម្ពិជិត្តោ សមាធា
 កថោ មុដ្ឋសត្តំ បហាតុំ អសម្បជញ្ញំ
 បហាតុំ ធម្មសោ វិក្កមិ បហាតុំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ចាំបាច់ ពុំបានហើយ ទើប
 គួរលះបង់ខ្លះសេចក្តីមិនអើពើ លះបង់ខ្លះភាគជាអ្នកប្រដៅគ្រូ លះបង់
 ខ្លះភាគនៃបាបមិត្តបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលនេះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីអៀនឱ្យសន្តិអំពើទុច្ចរិត ក្តៅនឹងអំពើទុច្ចរិត មិនប្រមាទ ។
 កាលបើបុគ្គលនោះ មិនប្រមាទហើយ ទើបគួរដើម្បីលះបង់ខ្លះសេចក្តី
 មិនអើពើ លះបង់ខ្លះភាគជាអ្នកប្រដៅគ្រូ លះបង់ខ្លះភាគនៃបាប-
 មិត្តបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ មានកល្យាណមិត្តហើយ ទើបគួរ
 ដើម្បីលះបង់ខ្លះភាគមិនមានសព្វ លះបង់ខ្លះសេចក្តីមិនជំនុំពាក្យគោល
 លះបង់ខ្លះសេចក្តីខ្វល់បាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ មានសេចក្តី
 ព្យាយាមប្រាថ្នាហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់ខ្លះសេចក្តីរើកើត
 លះបង់ខ្លះការមិនសង្រួម លះបង់ខ្លះភាគទ្រុស្តសីលបាន ។ កាលបើ
 បុគ្គលនោះមានសីល ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់ខ្លះសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិន
 ឃើញខ្លះគ្រូអោយខឹងឡាយ លះបង់ខ្លះសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់
 ខ្លះអោយធម៌ លះបង់ខ្លះចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មិនមានចិត្តប្រកួតប្រកាន់ហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់ខ្លះការរក្សាចស្មារតី
 លះបង់ខ្លះសេចក្តីមិនជំនុំខ្លួន លះបង់ខ្លះសេចក្តីសាបសង់នៃចិត្តបាន ។

សោ អវិក្ខិក្ខន្តចំត្តោ សមាធា កថោ អយោធិសោ
 មនសីកាវំ បហាតុំ កុម្មត្តសេវំ បហាតុំ
 ទេវសោ លីនត្តំ បហាតុំ ។ សោ អលីនចំត្តោ
 សមាធា កថោ សក្កាយនិដ្ឋិ បហាតុំ វិចិត្តិ
 បហាតុំ សីលព្វគមរមាសំ បហាតុំ ។ សោ អវិ-
 ចិត្តិក្ខោ សមាធា កថោ ភតំ បហាតុំ ឆោសំ
 បហាតុំ មោហំ បហាតុំ ។ (១)ភតំ បហាយ
 ឆោសំ បហាយ មោហំ បហាយ កថោ ជាតិ
 បហាតុំ ជរំ បហាតុំ មរណំ បហាតុំ ។

[៧៧] ទសហិ ភិក្ខុវេ អសទ្ធម្មេហិ សមដ្ឋា-
 កតោ កាកោ ។ កកមេហិ ទសហិ ។ ជំសី
 ច បកត្តោ ច ភិក្ខុណោ(២) ច មហាក្សសោ ច លុត្តោ
 ច អត្តរុណំកោ ច ទុក្ខណោ ច ឱក្ខី(៣)ច មុដ្ឋ-
 ស្សតិ ច ទេវយកោ ច ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទសហិ អសទ្ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ កាកោ ។

១ ខ. ខ. ឯន្ធ ឈានី បាលី ឧត្ត ។ ២ ខ. ឧត្ត ។ ៣ ខ. ខ.
 វេតី ។

កាលបើបុគ្គលនោះ មិនមានចិត្តសាប្បវសេសហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះ
 បន់នូវកិរិយាធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែន។ បាយ លះបន់នូវការសពគប់
 នូវផ្លូវវិសុទ្ធិ លះបន់នូវសេចក្តីញែកខែចិត្តបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មិនមានចិត្តញែកហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបន់នូវសក្កាយទិដ្ឋិ លះបន់
 នូវវិចិត្តិ លះបន់នូវសីលព្វគមរមាសៈបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មិនមានវិចិត្តិហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបន់ឥន្ទ្រៈ លះបន់វោសៈ លះ
 បន់មាហៈបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ លះបន់ឥន្ទ្រៈ លះបន់វោសៈ
 លះបន់មាហៈហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបន់ជាតិ លះបន់ជរា
 លះបន់មរណៈបាន ។

[៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្អែកប្រកបដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាង ។
 ប្រកបដោយអសទ្ធម្មទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺជាសត្វកំចាត់បន់
 (នូវគុណ) ១ ក្រអឺតក្រឡើង ១ មានសេចក្តីវេរកម ១ ស៊ី
 ច្រើន ១ កាប្រក់ ១ មិនមានសេចក្តីគុណ ១ មានកំឡាំងថយ ១
 មានសំឡេងគ្រាវ ១ មានស្មារតីវង្វើង ១ ធ្វើនូវសេចក្តីសន្សំ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្អែកប្រកបដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯកសារ ទោ កំច្ចាវ ធនសាវ អសន្ធិវ្មេហិ សមន្តា-
 គតោ វាចកំច្ចា ។ កតមេហិ ធនសាវ ។ ធនសិ
 ច បតត្តោ ច វិជ្ជុលោ ច មហាត្ថុសោ ច លុត្តោ
 ច អតាវុណិកោ ច ធុតុលោ ច ធុរី ច មុដ្ឋ-
 ស្មរិ ច ធនយំតោ ច ។ ឧមេហិ ទោ កំច្ចាវ
 ធនសាវ អសន្ធិវ្មេហិ សមន្តាគតោ វាចកំច្ចាវ ។

(៧៨) ធនសាវ កំច្ចាវ អសន្ធិវ្មេហិ សមន្តា-
 គតោ ធុតុលោ ។ កតមេហិ ធនសាវ ។ អសន្ធិវ្មេហិ កំច្ចាវ
 ធុតុលោ ធុស្សីលោ កំច្ចាវ ធុតុលោ អហិវតោ កំច្ចាវ ធុតុលោ
 អនោត្តប្បិទោ កំច្ចាវ ធុតុលោ អសប្បិសគតិទោ(១)
 កំច្ចាវ ធុតុលោ អត្ថត្ថិសកមបដ្ឋកោ(២) កំច្ចាវ ធុតុលោ
 សន្និដ្ឋិបរមាសី(៣) អាធានត្ថាហិ ធុប្បជិដស្សត្ថិកោ

១ ខ. ម. អសប្បិសន្តិកោ ។ ២ ប. អត្ថត្ថិសកមបដ្ឋកោ ។ ៣ ខ.
 ម សន្និដ្ឋិបរមាសី ។

មាលភិក្ខុវិនិច្ឆ័យ ភិក្ខុបាបប្រកប ដោយអសន្ធិ ១០ យ៉ាង ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ប្រកបដោយអសន្ធិ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺជាអ្នកកំចាត់
 ចង់(នូវគុណ)១ ជាអ្នកក្រអឺតក្រឡង់ ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីរើររោម ១
 ជាអ្នកស្មើច្រើន ១ ជាអ្នកស្រាត្រក់ ១ ជាអ្នកបំបាត់សេចក្តីគុណ ១
 ជាអ្នកមានកំលាំងវិជ្ជា ១ ជាអ្នកមានសំឡេងសាត្រក់ ១ ជាអ្នកមាន
 ស្មារតីវិនិច្ឆ័យ ១ ជាអ្នកធ្វើនូវសេចក្តីសន្សំ ១ ។ មាលភិក្ខុវិនិច្ឆ័យ
 ភិក្ខុបាបប្រកប ដោយអសន្ធិ ១០ យ៉ាង យ៉ាងនេះឯង ។

(៧៩) មាលភិក្ខុវិនិច្ឆ័យ ភូមិន្ទត្រៃ ប្រកបដោយអសន្ធិ
 ១០ យ៉ាង ។ ប្រកបដោយអសន្ធិ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ មាល
 ភិក្ខុវិនិច្ឆ័យ ភូមិន្ទត្រៃមានសទ្ធា ១ មាលភិក្ខុវិនិច្ឆ័យ ភូម
 និគ្រៃជាអ្នកស្រឡាសីល ១ មាលភិក្ខុវិនិច្ឆ័យ ភូមិន្ទត្រៃមានសិរី ១
 មាលភិក្ខុវិនិច្ឆ័យ ភូមិន្ទត្រៃមានឧត្តប្ប ១ មាលភិក្ខុវិនិច្ឆ័យ
 ភូមិន្ទត្រៃជាអ្នកមានអសប្បសេដ្ឋមិត្ត ១ មាលភិក្ខុវិនិច្ឆ័យ ភូម
 និគ្រៃ ជាអ្នកដំកើនខ្លួនឯង ហើយបង្ខំបំបុគ្គលដទៃ ១ មាលភិក្ខុវិនិ
 ច្ឆ័យ ភូមិន្ទត្រៃ ជាអ្នកស្រាបអវិជ្ជា ភូមិន្ទត្រៃស្មើស្ម័គ្រជាអ្នក
 ប្រកាន់ ជាអ្នកលះបង់នូវអំពើ ដែលខ្លួនប្រកាន់ បានដោយកម្រ ១

កំភូរេ ធិត្ថន្ទា កុហកា កំភូរេ ធិត្ថន្ទា
 ចាបិច្ឆា កំភូរេ ធិត្ថន្ទា មិច្ឆាធិដ្ឋកា កំភូរេ
 ធិត្ថន្ទា(១) ។ ឥមេហិ ចោ កំភូរេ ធនហិ អសន្ត-
 ម្មេហិ សមន្តាគា ធិត្ថន្ទាតិ ។

(៧៧) ធនយេមាធិ កំភូរេ អាយាតវត្ថុធិ ។
 កាតមាធិ ធន ។ អនត្ថំ មេ ចរតិកិ អាយាតំ
 ពទ្ធតំ អនត្ថំ មេ ចរតិកិ អាយាតំ ពទ្ធតំ អនត្ថំ
 មេ ចរិស្សតិកិ អាយាតំ ពទ្ធតំ ចិយស្ស មេ
 មធាបស្ស អនត្ថំ អចរិ... អនត្ថំ ចរតិ... អនត្ថំ
 ចរិស្សតិកិ អាយាតំ ពទ្ធតំ អប្បិយស្ស មេ
 អមធាបស្ស អត្ថំ អចរិ... អត្ថំ ចរតិ...

១ ឆ. បាទីគា កិក្ករេ ធិត្ថន្ទាធិ ពហុ វិស្សន្តំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនៃគ្រូដ៏អាក្រក់ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកនៃគ្រូដ៏អាក្រក់ ១ សេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 នៃគ្រូដ៏អាក្រក់ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនៃគ្រូប្រកប
 ដោយអសច្ចុទ្ធ ១ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាយាតវត្ថុ (ហេតុនៃគំនុំ)
 នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ អាយាតវត្ថុទាំង ១០ យ៉ាង កើតឡើង ។ គឺ
 បុគ្គលចង់គំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជា
 ប្រយោជន៍ ដល់ការក្លាហាយ ១ ចង់គំនុំដោយគិតថា ជនឯណោះ
 កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ការក្លាហាយ ១ ចង់គំនុំ ដោយ
 គិតថា ជនឯណោះ នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ ដល់ការក្លា
 ហាយ ១ ចង់គំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជា
 ប្រយោជន៍ដល់បុគ្គល ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីភាវចិត្ត របស់ការក្លាហាយ
 ហើយ... ១ កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើ មិនជាប្រយោជន៍... ១ នឹងប្រព្រឹត្ត
 នូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ១ ចង់គំនុំដោយគិតថា ជនឯណោះបានប្រព្រឹត្ត
 នូវអំពើជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គល មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីភាវចិត្ត
 របស់ការក្លាហាយ ហើយ... ១ កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍... ១

អត្ថុ ចរិយ្យតិ អាឃាតំ កុដ្ឋតំ អដ្ឋានេ ច

កុដ្ឋតិ ។ វេទានិ ទោ កំតូរេ ធន អាឃាតវត្ថុមិតំ ។

[៨០] ធន យិមេ កំតូរេ អាឃាតប្បដិវិធម្យា ។

កុតមេ ធន ។ អនត្ថំ មេ អចរិ តំ កុតេត្ថុ

លត្តាតិ អាឃាតំ បដិវិធមតំ អនត្ថំ មេ ចរិ តំ

កុតេត្ថុ លត្តាតិ អាឃាតំ បដិវិធមតំ អនត្ថំ មេ

ចរិស្សតិ តំ កុតេត្ថុ លត្តាតិ អាឃាតំ បដិវិធមតំ

មិយស្ស មេ មតាបស្ស អនត្ថំ អចរិ... អនត្ថំ ចរិតំ...

នីតិប្រត្តិក្កន្ធាតិជាប្រយោជន៍ ១ ក្រោតក្នុងទីដែលមិនគួរ ១ ។
ម្ចាស់កំតូរេឡាយ អាឃាតវត្ថុមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[៨០] ម្ចាស់កំតូរេឡាយ អាឃាតប្បដិវិធម្យា (ការកំចាត់មន្ទិក្ខុ) នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ អាឃាតប្បដិវិធម្យា ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ និបុត្តលកំចាត់មន្ទិក្ខុ ដោយគិតថា ផលឯណោះ បានប្រត្តិក្កន្ធាតិជាប្រយោជន៍ ដល់អាត្មាអញហើយ អាត្មាអញ ធម្ម័យទូទៅអំពីមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលខ្ញុំអំពី ណា ១ កំចាត់មន្ទិក្ខុ ដោយគិតថា ផលឯណោះ កំពុងប្រត្តិក្កន្ធាតិជាប្រយោជន៍ ដល់អាត្មាអញ អាត្មាអញ ធម្ម័យទូទៅអំពី មិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលខ្ញុំ អំពីណា ១ កំចាត់មន្ទិក្ខុ ដោយគិតថា ផលឯណោះ នីតិប្រត្តិក្កន្ធាតិជាប្រយោជន៍ ដល់ អាត្មាអញ អាត្មាអញ ធម្ម័យទូទៅអំពីមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គល ខ្ញុំអំពីណា ១ កំចាត់មន្ទិក្ខុ ដោយគិតថា ផលឯណោះ បានប្រត្តិក្កន្ធាតិ មិនជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គលជាទីស្រឡាញ់ ជាទីភាព ចិត្តរបស់អាត្មាអញហើយ... ១ កំពុងប្រត្តិក្កន្ធាតិជាប្រយោជន៍... ១

អនត្ថំ ចរិស្សតិ តំ កុកេតុ លញ្ញាតំ
 អាយាតំ បដិវេទតំ អប្បយស្ស មេ អមទាបស្ស
 អត្ថំ អនវិ... អត្ថំ ចរិ... អត្ថំ ចរិស្សតិ តំ
 កុកេតុ លញ្ញាតំ អាយាតំ បដិវេទតំ អដ្ឋាទេ ច
 ទ កុប្បតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទស អាយាត-
 ប្បដិវេទនាតិ ។

អនត្ថំ ចរិស្សតិ ។

ធម្មបទ្ធានំ

អាកាដ្ឋោ កក្កោកោ ឥដ្ឋា វន្តិ ច មិគសាលយ(១)

អកញ្ចោ ទេវ(២) កាភោ ច ចិត្តា ទស(៣) វត្ថុមិតិ ។

១ ឧ. មិគសាលយ ។ ២ ឧ. វិសេស្ខា វេ ។ ៣ ឧ. ឧ. វុ ច ។

នីវប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ អាត្មាអញគប្បីបាននូវអំពើមិនជា
 ប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនោះ អំណាច ១ កំចាត់បង្ខំនូវនិមិត្ត ដោយ
 គិតថា ផលនោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គលមិនជា
 ច្រើនទៀត មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញហើយ ១ ... កំពុងប្រព្រឹត្ត
 នូវអំពើជាប្រយោជន៍ ... ១ នីវប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍ អាត្មាអញ
 គប្បីបាននូវអំពើជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនោះ អំណាច ១ មិន
 ក្រោធក្នុងទីមិនគួរ ១ ។ ម្ចាស់ក្នុងទីឡាយ អាយាតប្បដិវេទនា
 មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ អនត្ថំ ចរិស្សតិ ។

ឧទ្ទាននៃអាកាដ្ឋាដ្ឋានី

និយាយអំពីសេចក្តីប្រាថ្នា ១ អំពីធម៌ជាបុគ្គា ១ អំពីធម៌
 ជាទីប្រាថ្នា ១ អំពីសេចក្តីចម្រើន ១ អំពីមិគសាលា ១ បា-
 សិកា ១ អំពីបុគ្គលមិនគួរលះបង់ ១ អំពីក្រុម ១ អំពី
 ក្នុងក្រុម ១ អំពី ១០ យ៉ាងមាន (កំណើត) ១ ។

ថែវវិគ្គោ បុត្តត្ថោ

[៨០] ឯកំ សមយំ កកវា ចេន្ទរយំ វិហារតិ
 កត្តរាយ ចោត្តរណិយា តិរេ ។ អថោ អាយស្មា
 វាហុនោ^១ យេន កកវា តេទុបសង្កមំ ទុបសង្កមំត្វា
 កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសំធិ ។ ឯកមន្តំ
 ឯសំប្រោ ចោ អាយស្មា វាហុនោ កកវន្តំ ឯក-
 រោច កតិហិ ទុំ ចោ កន្តំ ធម្មេហិ ភយិកតោ
 ធិស្សនោ វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមយិយាធិកតេន
 ចេតសា វិហារតិ ។ ធនេហិ ចោ វាហុន ធម្មេហិ
 ភយិកតោ ធិស្សនោ វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមយិ-
 យាធិកតេន ចេតសា វិហារតិ ។ កកមេហិ
 ធនេហិ ។ ភូមេន ចោ វាហុន ភយិកតោ ធិស្សនោ
 វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមយិយាធិកតេន ចេតសា
 វិហារតិ វេទនាយ ចោ វាហុន... សញ្ញាយ ចោ
 វាហុន... សង្ខារេហិ ចោ វាហុន... វិញ្ញាណេន
 ចោ វាហុន... ជាតិយា ចោ វាហុន... ជរាយ
 ចោ វាហុន... មរណេន ចោ វាហុន...

១ វាហុនោ ។ ឫ, វិហារោ ។

ទុតិយបណ្ណសក ថែវវិគ្គ ទី ២

[៨១] សមយម្ហយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្បែរឆ្នេរស្រះ
 ឈ្មោះគត្តា ជិតក្រុងចម្បូរ ។ គ្រានោះ ព្រះវាហុនៈដ៏មានកាយ ចូលទៅ
 គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះវាហុនៈដ៏មានកាយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានគ្រាចចង្អុលសួរ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះភោគភាព មានព្រះហឫទ័យ
 ទំលាយទូទាំងបីគិលេស តើលោស៍ចេញ ឬក៏ចេញ រួចស្រឡះ
 ចាកធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់វាហុនៈ
 ព្រះភោគភាពមានចិត្តទំលាយទូទាំងបី គិលេស លោស៍ចេញ ឬក៏
 ចេញ រួចស្រឡះចាកធម៌ ១០ យ៉ាង ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
 ម្ចាស់វាហុនៈ ព្រះភោគភាពមានចិត្តទំលាយទូទាំងបី គិលេស លោស៍
 ចេញ ឬក៏ចេញ រួចស្រឡះចាករូប ១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកវេទនា ... ១
 ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកសញ្ញា ... ១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកសង្ខារទាំងឡាយ
 ... ១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកវិញ្ញាណ ... ១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកជាតិ
 ... ១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកជរា ... ១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកមរណៈ ... ១

ទុក្ខំហិ ទោ វាហុន... ភិក្ខុសេសំហិ ទោ វាហុន តថា-
 កតោ ធិស្សដោ វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយាធិការ-
 ភេន ធម្មសា វិហារតិ ។ សេយ្យថាបិ វាហុន
 ឧប្បលំ វា បទុមំ វា បុណ្យវិកតំ វា ឧទកោ ជាតំ
 ឧទកោ សិវុទ្ធំ ឧទកោ អច្ចុត្តម្ម ភិដ្ឋតិ^(១) អនុប-
 លិក្ខំ ឧទកោ ឯវាមរំ ទោ វាហុន ឥមេហិ
 ធម្មសា ធម្មេហិ តថាកតោ ធិស្សដោ វិសំយុត្តោ
 វិប្បមុត្តោ វិមរិយាធិការភេន ធម្មសា វិហារតិ ។

[៨២] អថទោ អាយស្មា អាណន្ទោ យេន
 ភកា ភេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិកា ភកវន្តំ អភិវា-
 ធម្មា ឯកមន្តំ ធិសីទំ ។ ឯកមន្តំ ធិសីទំ ទោ
 អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ភកា ឯកនុកោច សោ វតានុ
 កំកុ អស្សន្ទោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិធមេ វិទ្យុ
 វិទ្យុ វេយ្យា អាយស្មន្តតិ ធម្មំ មាទំ វិដ្ឋតិ ។

១. ម. ចច្ចុត្តម្មបិដក ។

ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកទុក្ខចំណង់... ១. ម្ចាស់វាហុនៈ ព្រះភោគភោជ
 ចិត្តចំណាយខ្លួនចំ ភិក្ខុលេស លោសំចេញ ឃ្លានចេញ ច្រស្រឡះ
 ចាកកិលេស ។ ម្ចាស់វាហុនៈ ដូចៗច្បូលក្តី ល្អិតក្រហមក្តី
 ល្អិតសក្តី ដែលដុះកង្វើក ល្អិតលាស់កង្វើក ល្អិតផុតកង្វើក
 មិនដាច់ដោយក្តី យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់វាហុនៈ ព្រះភោគភោ
 ជចិត្តចំណាយខ្លួនចំ ភិក្ខុលេស លោសំចេញ ឃ្លានចេញ ផុត
 ស្រឡះហើយ ចាកចំណង់ ១០ ប្រការនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៨២] ព្រោះនោះ ព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់អាណន្ត
 ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង មិនមានសង្ខារ មិនដល់ខ្លួនសេចក្តីចម្រើន ល្អិត
 លាស់ចំណាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះមុន មិនមែនជាឋានៈទេ ។

សោ វតានន្ទ កិក្ខុ ធុស្សីលោ សមាធា ឥមស្មី
 ធម្មវិធមយេ វុឡី វុឡី វេយ្យលំ អាបដ្ឋិស្សតីតិ នេតិ
 ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ កិក្ខុ អប្បសម្ពុតា
 សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ វុឡី វុឡី វេយ្យលំ
 អាបដ្ឋិស្សតីតិ នេតិ ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ កិក្ខុ
 ធុស្សីលោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ វុឡី វុឡី
 វេយ្យលំ អាបដ្ឋិស្សតីតិ នេតិ ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ
 វតានន្ទ កិក្ខុ ចាបមិត្តោ សមាធា ឥមស្មី
 ធម្មវិធមយេ វុឡី វុឡី វេយ្យលំ អាបដ្ឋិស្សតីតិ នេតិ
 ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ កិក្ខុ កុសីនោ
 សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ វុឡី វុឡី វេយ្យលំ
 អាបដ្ឋិស្សតីតិ នេតិ ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ
 កិក្ខុ មុជ្ជស្សតិ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ វុឡី
 វុឡី វេយ្យលំ អាបដ្ឋិស្សតីតិ នេតិ ហំ វិជ្ជតិ ។
 សោ វតានន្ទ កិក្ខុ អសន្តិដ្ឋា សមាធា ឥមស្មី
 ធម្មវិធមយេ វុឡី វុឡី វេយ្យលំ អាបដ្ឋិស្សតីតិ

មាសកានន្ទ ពាក្យថា កិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រាស្រ័យ ទីនឹងដល់នូវសេចក្តី
 ចំរើនលូតលាស់ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។
 មាសកានន្ទ ពាក្យថា កិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកចេះដឹងតិច ទីនឹងដល់នូវសេចក្តី
 ចំរើន លូតលាស់ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈ
 ទេ ។ មាសកានន្ទ ពាក្យថា កិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រដៅក្រ ទីនឹងដល់នូវ
 សេចក្តីចំរើន លូតលាស់ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះដូច្នេះនេះ មិនមែន
 ជាឋានៈទេ ។ មាសកានន្ទ ពាក្យថា កិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានមិត្ត
 ភាពក្រ ទីនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ មាសកានន្ទ ពាក្យថា កិក្ខុនោះឯង ជា
 អ្នកខ្ជិលច្រអូស ទីនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ធំទូលាយ ក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ មាសកានន្ទ ពាក្យថា
 កិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានស្មារតីរក្សាភ័យ ទីនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូត
 លាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។
 មាសកានន្ទ ពាក្យថា កិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមិនមានសង្គ្រាស ទីនឹងដល់នូវ
 សេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ

ឆេត ហ័សំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ចាចំប្រា
 សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡី វិជ្ជន្តី វេយ្យល្លំ
 អាបជ្ជិស្សតីតំ ឆេត ហ័សំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតា
 នន្ទ ភិក្ខុ មិច្ឆាធិដ្ឋោកោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិ-
 ទយេ វុឡី វិជ្ជន្តី វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតំ ឆេត ហ័សំ
 វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ឥវេហិ ចោ ធរសហិ
 ធរម្មេហិ សមន្នាកតោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡី
 វិជ្ជន្តី វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតំ ឆេត ហ័សំ វិជ្ជតំ ។
 សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សម្មា សមាធា ឥមស្មី
 ធម្មវិទយេ វុឡី វិជ្ជន្តី វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតំ ហធមេតំ
 វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សីលវា សមាធា
 ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡី វិជ្ជន្តី វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតំ
 ហធមេតំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ធម្មស្សតោ
 សុតពោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡី វិជ្ជន្តី
 វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតំ ហធមេតំ វិជ្ជតំ ។

មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្ចាស់គាន់ខ្ញុំ ពាក្យថា ភិក្ខុនារោងង់ ជាអ្នកប្រាជ្ញាលាមក
នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អគុណសំ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះខ្ញុំ
មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្ចាស់គាន់ខ្ញុំ ពាក្យថា ភិក្ខុនារោងង់ ជាមិត្តច្បង
នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើនល្អគុណសំ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះ
ខ្ញុំ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្ចាស់គាន់ខ្ញុំ ពាក្យថា ភិក្ខុនារោងង់ ប្រកបដោយ
ធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អគុណសំ ធំទូលាយ
ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះខ្ញុំ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្ចាស់គាន់ខ្ញុំ ពាក្យ
ថា ភិក្ខុនារោងង់ ជាអ្នកមានសច្ចា នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អគុណសំ
ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះខ្ញុំ ទើបជាឋានៈ ។ ម្ចាស់គាន់ខ្ញុំ
ពាក្យថា ភិក្ខុនារោងង់ ជាអ្នកមានសីល នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អគុណសំ
ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះខ្ញុំ ទើបជាឋានៈ ។ ម្ចាស់គាន់ខ្ញុំ ពាក្យ
ថា ភិក្ខុនារោងង់ ជាអ្នកចេះដឹង អ្នកប្រឡងប្រែសូត្រ នឹងដល់នូវសេចក្តី
ចំរើន ល្អគុណសំ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះខ្ញុំ ទើបជាឋានៈ ។

សោ វតានន្ទ កិត្តុ សុវរោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ
វុឡី វុឡី វេយ្យុ អាបជ្ជិស្សតិ ហិមមេតំ វិជ្ជតំ ។
សោ វតានន្ទ កិត្តុ កាល្យាណមិត្តោ សមាធា
ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ វុឡី វុឡី វេយ្យុ អាបជ្ជិស្សតិ
ហិមមេតំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ កិត្តុ អនុវិរយោ
សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ វុឡី វុឡី វេយ្យុ
អាបជ្ជិស្សតិ ហិមមេតំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ
កិត្តុ ឧបជ្ជតស្សតិ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ
វុឡី វុឡី វេយ្យុ អាបជ្ជិស្សតិ ហិមមេតំ វិជ្ជតំ ។
សោ វតានន្ទ កិត្តុ សន្តដោ សមាធា ឥមស្មី
ធម្មវិធមយេ វុឡី វុឡី វេយ្យុ អាបជ្ជិស្សតិ ហិម-
មេតំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ កិត្តុ អប្បដោ
សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ វុឡី វុឡី វេយ្យុ
អាបជ្ជិស្សតិ ហិមមេតំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ
កិត្តុ សន្តានិជ្ជតោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ
វុឡី វុឡី វេយ្យុ អាបជ្ជិស្សតិ ហិមមេតំ វិជ្ជតំ ។

ម្ចាស់កាន់ខ្លួន ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រដៅដោយ និងដល់ខ្ញុំ
 សេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ជំនួញយ ក្នុងធម្មន័យនេះ ដូច្នេះខ្ញុំ ទើប
 ជាឋានៈ ៗ ម្ចាស់កាន់ខ្លួន ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានកល្យាណ
 មុខនឹងដល់ខ្ញុំសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ជំនួញយ ក្នុងធម្មន័យនេះ ដូច្នេះ
 ខ្ញុំ ទើបជាឋានៈ ៗ ម្ចាស់កាន់ខ្លួន ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានក្បា-
 យាម្យុបាទ្នៈច្រើន និងដល់ខ្ញុំសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ជំនួញយ ក្នុង
 ធម្មន័យនេះ ដូច្នេះខ្ញុំ ទើបជាឋានៈ ៗ ម្ចាស់កាន់ខ្លួន ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ
 ឯង ជាអ្នកមានស្មារតីគាំទ្រ និងដល់ខ្ញុំសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់
 ជំនួញយ ក្នុងធម្មន័យនេះ ដូច្នេះខ្ញុំ ទើបជាឋានៈ ៗ ម្ចាស់កាន់ខ្លួន ពាក្យ
 ថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានចិត្តស្មោះថ្លា និងដល់ខ្ញុំសេចក្តីចម្រើនលូត
 លាស់ ជំនួញយ ក្នុងធម្មន័យនេះ ដូច្នេះខ្ញុំ ទើបជាឋានៈ ៗ ម្ចាស់
 កាន់ខ្លួន ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រាជ្ញតិច និងដល់ខ្ញុំសេចក្តី
 ចម្រើនលូតលាស់ ជំនួញយ ក្នុងធម្មន័យនេះ ដូច្នេះខ្ញុំ ទើបជាឋានៈ ៗ
 ម្ចាស់កាន់ខ្លួន ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាសម្មាសម្ពុទ្ធ និងដល់ខ្ញុំសេចក្តីចម្រើន
 លូតលាស់ ជំនួញយ ក្នុងធម្មន័យនេះ ដូច្នេះខ្ញុំ ទើបជាឋានៈ ៗ

សោ វតា ធនុ ភិក្ខុ ឥមេហិ ។ ទា ធនេហិ ធម្មេហិ
សមន្តាគតោ ឥមស្មី ធម្មវិធមេ វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេយ្យា
អាបដ្ឋិស្សតីតិ ហិមេតិ វិជ្ជតីតិ ។

[៨៣] អរិយោ ភាយស្មា បុណ្ណិយោ យេន
ភកវា គេតុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិកា ភកវន្តំ
អវាវនេត្វា ឯតមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯតមន្តំ ឯសិទ្ធា
ទោ ភាយស្មា បុណ្ណិយោ ភកវន្តំ ឯតមេវេន កោ
ទុ ទោ ភន្ត ហេតុ កោ បទ្វយោ យេន អប្ប
កតា តថាគតំ ធម្មធនេសថា បដិកាតិ អប្បកតា
ន បដិកាតីតិ ។ សទ្ធា ច បុណ្ណិយ ភិក្ខុ
ហោតិ នោ ច ឧបសន្តិមិកា នេវ ភាវ តថាគតំ
ធម្មធនេសថា បដិកាតិ ។ យតោ ច ទោ
បុណ្ណិយ ភិក្ខុ សទ្ធា ច ហោតិ ឧបសន្តិមិកា ច
ឯវ តថាគតំ ធម្មធនេសថា បដិកាតិ សទ្ធា ច
បុណ្ណិយ ភិក្ខុ ហោតិ ឧបសន្តិមិកា ច នោ
ច បយ្យុចាសិតា... បយ្យុចាសិតា ច

ម្ចាស់មាន់ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១១ យ៉ាងនេះ
នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ជំនួញយ ក្នុងធម៌នៃយើង ដូច្នេះ
ខ្ញុំ ទើបដាច់នេះ ។

[៨៣] គ្រានោះ ព្រះបុណ្ណិយៈដ៏មានកាយ បានចូលទៅកាល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ គ្រាបង្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ហើយអន្តរាយក្នុងសមគួរ ។ លុះព្រះបុណ្ណិយៈដ៏មានកាយ អន្តរាយ
ក្នុងសមគួរហើយ ក៏គ្រាបង្គំចូល សូត្រដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច ក្នុងកាលខ្លះ
ធម្មទេសនា ប្រាកដដល់ព្រះតថាគត ក្នុងកាលខ្លះមិនប្រាកដ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគស្រង្គ់ស្រាស់ថា ម្ចាស់បុណ្ណិយៈ ភិក្ខុជាអ្នកមានសទ្ធា តែមិនចូល
ទៅរក ផលបណ្តា ធម្មទេសនាមិនប្រាកដ ដល់ព្រះតថាគត ផលបាធាន ។
ម្ចាស់បុណ្ណិយៈ កាលបើភិក្ខុមានសទ្ធាផង ចូលទៅរកផង យ៉ាងនេះ ទើប
ធម្មទេសនាប្រាកដ ដល់ព្រះតថាគត ម្ចាស់បុណ្ណិយៈ ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធាផង
ចូលទៅរកផង តែមិនចូលទៅអន្តរាយផង... ចូលទៅអន្តរាយផងហើយ

នោ ច បរិបុច្ឆិតា... បរិបុច្ឆិតា ច នោ ច
 ទំ បំភសោតោ ធម្មំ សុណាតំ... ទំ បំភសោតោ ច ធម្មំ
 សុណាតំ នោ ច សុត្វា ធម្មំ ជាវេតិ... សុត្វា ច
 ធម្មំ ជាវេតិ នោ ច ធាតុនំ ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតំ...
 ធាតុនក្ខ ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតំ នោ ច អត្ថ-
 មញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មញ្ញនិបន្នោ ហោតិ ...
 អត្ថមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មញ្ញនិបន្នោ
 ហោតិ នោ ច កល្យាណភំចោ ហោតិ កល្យាណ-
 ភំក្ករណោ ចោរិយា ភំចាយ សមន្តាគតោ វិស្សជ្ជាយ
 អនេលកឡាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនីយា កល្យាណ-
 ភំចោ ច ហោតិ កល្យាណភំក្ករណោ ចោរិយា
 ភំចាយ សមន្តាគតោ វិស្សជ្ជាយ អនេលកឡាយ
 អត្ថស្ស វិញ្ញាបនីយា នោ ច សទ្ធីស្សតោ ហោតិ
 សមាធមតោ សមុត្តេជតោ សម្មហំសតោ សម្រញ្ញ-
 ចារីនំ ថេវ ភាវិតោកតំ ធម្មនេសថា បដិភាតិ ។

តែមិនសាកសួរ... សាកសួរហើយ តែមិនដឹងត្រចៀកស្តាប់ធម៌...
 ដឹងត្រចៀកស្តាប់ធម៌ហើយ តែស្តាប់មិនចាំបាច់... ស្តាប់ចាំបាច់មក
 ហើយ តែមិនពិចារណាខ្លះអត្ថនៃធម៌ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ...
 ពិចារណាខ្លះធម៌ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ តែមិនដឹងអត្ថប៉ុន្មានដ៏ធម៌
 ប្រតិបត្តិសមគួរតាមធម៌... ដឹងអត្ថដ៏ធម៌ ប្រតិបត្តិសមគួរតាមធម៌
 ហើយ តែមិនមានវិនិច្ឆ័យ ពោលពាក្យដ៏ពិរោះ ប្រកបដោយសំដីអក្រ
 ក្រីង ដែលដាច់ច្បាស់លាស់ ដាច់ចាត់ចោល ញ៉ាំងដងដៃទ្វេដង
 ខ្លះអត្ថបាទ មានវិនិច្ឆ័យ ពោលពាក្យពិរោះ ប្រកបដោយសំដីអក្រ
 ដាច់ចាត់ចោល ញ៉ាំងដងដៃទ្វេដងខ្លះហើយ តែមិនច្បាស់
 មិនណែនាំ មិនឱ្យភ្លឺវិញ មិនឱ្យកោយ ដល់ពួកសម្រេចចាំបុគ្គល
 ធម្មទេសនា ថែមទៀតប្រាកដ ដល់ព្រះគម្ភាគត ផលបាធានេ ។

យោគោ ច ទោ បុណ្ណិយេ ភិក្ខុ សន្តោ ច ហោតិ
 ទុបសង្កម្ពិតោ ច បយេវុបាសិតោ ច បរិបុច្ឆិតោ ច
 ទំហិតសោគោ ច ចម្នំ សុណាតំ សុភា ច ចម្នំ
 ធារតិ ធកាធកា ធម្មាទំ អត្ថំ ទុបបរិក្ខតំ អត្ថម-
 ញាយ ធម្មមញាយ ធម្មាទុធម្មប្បដិបន្នោ ច ហោតិ
 កល្យាណវិបាកោ ច ហោតិ កល្យាណវត្តរណា
 ចោរិយា វាចាយ សមន្នាគតោ វិស្សង្គាយ អនេ-
 លកឡាយ អតុស្ស វិញ្ញាបនីយោ សទ្ធស្សកោ
 ច ហោតិ សមាធិកោ សមុត្តេជកោ សម្មហិ-
 សកោ សព្វហ្មចារិទំ ឯវំ តថាគតំ ធម្មនេសថា
 បដិកាតំ ។ ឥមេហិ ទោ បុណ្ណិយេ ធនេហិ
 ធម្មេហិ សមន្នាគតា ឯកាច្ឆំ តថាគតំ ធម្មនេ-
 សថា បដិកាតីតិ(១) ។

[៨៤] តត្រ ទោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លាថោ
 ភិក្ខុ អមន្តេសំ អារុសោ ភិក្ខុភេតិ(២) ។

។ ឧ. ម. ហោរិសី ។ ២ ឧ. ភិក្ខុវេទី ។

ម្នាលបុណ្ណិយៈ លុះតែភិក្ខុមានសព្វា ១ បានចូលមកដឹង ១ ចូលទៅ
 អភ័យដឹង ១ សាកសួរ ១ ផ្អែកត្រចៀកស្តាប់ធម៌ ១ ស្តាប់ហើយចាំធម៌
 ទុក ១ គិតចោរណាខ្លះក្នុងធម៌ ដែលខ្លួនចាំហើយ ១ ដឹងអត្ថដឹងធម៌
 ហើយប្រតិបត្តិសមត្ថភាពធម៌ ១ មានវាសន្ត ពោលពាក្យពិរោះ ប្រកប
 ដោយវាសន្តក្រុម ជាកវាសន្តច្បាស់លាស់ ជាកវាសន្តទោស ភាព
 ញ៉ាំងដន់ដៃ ឲ្យដឹងសេចក្តី ១ ពន្យល់ ណែនាំ ឲ្យគ្នាមាន ឲ្យកើតឃើញ
 ដល់ភ័ក្តសព្វហ្មចារិទ្ធស ១ យ៉ាងនេះ ទើបធម្មទេសនាប្រាកដ ដល់
 ព្រះតថាគត ។ ម្នាលបុណ្ណិយៈ ធម្មទេសនា ដែលប្រកបដោយធម៌
 ពាំង ១០ យ៉ាងនេះឯង ទើបប្រាកដដល់ព្រះតថាគត ដោយពិត ។

[៨៥] ក្នុងទីនោះ ព្រះមហាមោក្ខល្លាខំមានអាយុ ហៅ
 ភិក្ខុពាំងខ្សោយមកថា ម្នាលអារុសោភិក្ខុពាំងខ្សោយ ។

អាវុសាតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មនោ មហាមោក្ខ-
 ល្លានស្ស បច្ឆស្សាសុំ ។ អាយស្មនោ មហាមោក្ខល្លានោ
 ឯតទភេទ ឥតាវុសា ភិក្ខុ អន្លំ ព្យាគរោតិ
 ទំណា ជាតិ វុសំតិ ប្រញូចវ័យំ កាតំ កាល័យំ
 ជាបំ ឥត្ថត្តាយាតិ បដាទាមីតិ ។ កមេធំ តថា-
 គតោ វា តថាគតស្សវតោ វា ឈាយំ សមាបន្តិ-
 ក្សសលោ បរិច្ចក្សសលោ បរិច្ចបរិយាយក្សសលោ
 សមទុយុញ្ជតិ សមទុត្តាមាតិ សមទុកាសតិ ។
 សោ តថាគតេ វា តថាគតស្សវតោ វា ឈាយំ
 ឈាយំនា សមាបន្តិក្សសលេ បរិច្ចក្សសលេ បរិ-
 ច្ចបរិយាយក្សសលេ ។ សមទុយុញ្ជយមាទោ
 សមទុត្តាយមាទោ សមទុកាសយមាទោ ឥវំណំ
 អាបដ្ឋតិ វិចីធំ អាបដ្ឋតិ អធមំ អាបដ្ឋតិ ព្យាសធំ
 អាបដ្ឋតិ អធមព្យាសធំ អាបដ្ឋតិ ។ កមេធំ
 តថាគតោ វា តថាគតស្សវតោ វា ឈាយំ

ភិក្ខុតាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រះមហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុ
 ថា ព្រះគុណអាវុសា ។ ព្រះមហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុ ក៏កាល
 ពាក្យដូច្នេះថា ឆ្ងល់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ អ្នកទូរក-
 ហត្ថផលថា កាតាកញ្ញដ៏ធំច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មន្តប្រញូចវ័យៈ
 កាតាកញ្ញប្រព្រឹត្តចប់ហើយ សោច្យសកិច្ច កាតាកញ្ញបានធ្វើស្រេចហើយ
 មន្តការវតាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។
 ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ល្ងាស
 ក្នុងសមាបន្តិ ល្ងាសក្នុងការដើរទូរិច្ច ខែបុគ្គលដទៃ ល្ងាសក្នុង
 វារៈខែចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ តែងស្ទូលឈ្មួចឈ្មី ដេញដោល ពិនិត្យ
 បញ្ជាក់មើលទូរភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើព្រះតថាគត ឬសាវករបស់
 ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ល្ងាសក្នុងសមាបន្តិ ល្ងាសក្នុងការដើរ
 ទូរិច្ចខែបុគ្គលដទៃ ល្ងាសក្នុងវារៈខែចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ ស្ទូលឈ្មួចឈ្មី
 ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើល គឺដល់ខ្លាចៈទ១១ ដល់ខ្លាចៈឥតគុណ
 ដល់ខ្លាចៈសច្ចក្តិមិនចំរើន ដល់ខ្លាចៈសេចក្តីវិនាស ដល់ខ្លាចៈសច្ចក្តិមិនចំរើននឹង
 សេចក្តីវិនាស ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន

សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ចត្តកុសលោ បរិច្ចត្ត-
 បរិយាយកុសលោ ឯវំ ទេតសា ទេតោ បរិច្ច
 មនសិករោតិ កី ទុ ទោ អយមាយស្មា អញ្ច
 ព្យាករោតិ ចំណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ
 កាលិយំ ឆាបរំ វត្តត្តាយាតិ បដាបាទីតិ ។
 តមេធំ តថាគតោ វា តថាគតស្សវតោ វា ឈាយ
 សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ចត្តកុសលោ បរិច្ចត្តបរិយាយ-
 កុសលោ ឯវំ ទេតសា ទេតោ បរិច្ច បដាបាតិ
 តោធនោ ទោ បទ អយមាយស្មា តោធបរិយុដ្ឋិតេន
 ទេតសា តហុសំ វិហារិ តោធបរិយុដ្ឋាធំ ទោ
 បទ តថាគតច្បវេនិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតិ ។
 ឧបនាហិ ទោ បទ អយមាយស្មា(១) ឧបនាហបរិយុដ្ឋិតេន
 ទេតសា តហុសំ វិហារិ ឧបនាហបរិយុដ្ឋាធំ
 ទោ បទ តថាគតច្បវេនិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតិ ។

១ ១. សុត្តន្តបិដក វិញ្ញាណកាយស្ស ចាបេ វិស្សនំ ។

ល្អាសក្កសមាបត្តិ ល្អាសក្កការជីវិតិកុសលំ ល្អាសក្ក
 វិវិទិតិ បសំបុគ្គលវិទ ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ព្រោះបានកំណត់ជីវិតិកុសលំ
 ដោយចិត្តយាតិនេះថា ហេតុអ្វីអ្នកដឹងមានអាយុនេះ អ្នកឲ្យអោយត្រូវដឹងថា
 អាត្មាអញជីវិតិកុសលំ ជាតិអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញបាន
 ប្រព្រឹត្តចប់ហើយ លោក្សសក្ខិ អាត្មាអញបានធ្វើស្រពហើយ មន្ត-
 ការនាគច្បវិទ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកុំឲ្យខ្លាចខ្លើយ មិនមានឡើយ ។
 ព្រះគោតម ឬ សាវករបស់ព្រះគោតម ជាអ្នកមានឈាន ល្អាស
 ក្កសមាបត្តិ ល្អាសក្កការជីវិតិកុសលំ វិទបុគ្គលវិទ ល្អាសក្កវិវិ-
 ទិតិ បសំបុគ្គលវិទ កំណត់ច្បាស់ចិត្តបុគ្គលនោះ ព្រោះបានកំណត់ជីវិតិ
 កុសលំដោយចិត្ត យាតិនេះថា អ្នកដឹងមានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 ក្រោម មានចិត្តត្រូវសេចក្តីក្រោម ប្រើតែនៅដោយច្រើន ចំណែក
 ទានការប្រើត ដោយសេចក្តីក្រោមនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុង
 ធម្មវិទយ ដែលព្រះគោតម ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដឹង
 អាយុនេះ ជាអ្នកមានឧបនាហៈ មានចិត្តត្រូវឧបនាហៈ ប្រើតែនៅ
 ដោយច្រើន ចំណែកទានការប្រើត ដោយឧបនាហៈនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិទយ ដែលព្រះគោតម ប្រកាសហើយ ។

មក្ខី ទោ បទ អយមាយស្មា មក្ខុបរិយុដ្ឋិតេន ទេតសា
 តហុលំ វិហរតំ មក្ខុបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ តថាគតប្ប-
 វេនិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ បទ្បសី ទោ បទ
 អយមាយស្មា បទ្បសបរិយុដ្ឋិតេន ទេតសា តហុលំ
 វិហរតំ បទ្បសបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ តថាគតប្ប-
 វេនិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ ឥស្សតី ទោ
 បទ អយមាយស្មា ឥស្សបរិយុដ្ឋិតេន ទេតសា
 តហុលំ វិហរតំ ឥស្សបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ តថា-
 គតប្បវេនិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ មច្ឆរី ទោ
 បទ អយមាយស្មា មច្ឆរបរិយុដ្ឋិតេន ទេតសា
 តហុលំ វិហរតំ មច្ឆរបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ តថាគ-
 តប្បវេនិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ សថោ ទោ
 បទ អយមាយស្មា សាវេយ្យបរិយុដ្ឋិតេន ទេតសា
 តហុលំ វិហរតំ សាវេយ្យបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ

អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជាអ្នកមានមក្ខុៈ មានចិត្តត្រូវមក្ខុៈប្រើត ទៅដោយ
 ច្រើន ចំណែកខាងការប្រើត ដោយមក្ខុៈនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុង
 ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជា
 អ្នកមានបទ្បសៈ មានចិត្តត្រូវបទ្បសៈប្រើតទៅដោយច្រើន ចំណែក
 ខាងការប្រើត ដោយបទ្បសៈនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជាអ្នកមាន
 ឥស្ស មានចិត្តត្រូវឥស្ស ប្រើតទៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការប្រើត
 ដោយឥស្សនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជាអ្នកមានមច្ឆរិយៈ មានចិត្ត
 ត្រូវមច្ឆរិយៈប្រើតទៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការប្រើត ដោយមច្ឆរិយៈ
 នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជាអ្នកមានសាវេយ្យ មានចិត្តត្រូវសាវេយ្យៈ
 ប្រើតទៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការប្រើត ដោយសាវេយ្យនេះ

តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។
 មាយាវី ទោ បទ អយមាយស្មា មាយាបវិយុដ្ឋិតេន
 ទេតសា ពហុលំ វិហារិតំ មាយាបវិយុដ្ឋានំ ទោ បទ
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។ បាចិត្តោ ទោ
 បទ អយមាយស្មា ឥន្ទ្រាបវិយុដ្ឋិតេន ទេតសា ពហុលំ
 វិហារិតំ ឥន្ទ្រាបវិយុដ្ឋានំ ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។ មុដ្ឋស្សតិ ទោ បទ
 អយមាយស្មា ឧត្តរិការណីយេ ឱរមត្តកោន វិសេសា-
 ជិតមេន អន្តរាសានំ អាមាជ្ជា អន្តរាសានំតមមំ
 ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហាន-
 មេតំ ។ សោ វិហារុសោ ភិក្ខុ ឥមេ ធន ធម្មេ
 អប្បហារេ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡី វុឡី វេយ្យា
 អាមជ្ឈិស្សតិ ទេតំ ហំ វិជ្ជតំ ។ សោ វិហា-
 រុសោ ភិក្ខុ ឥមេ ធន ធម្មេ បហាយ

ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគោតមប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានមាយា មានចិត្តត្រូវមាយា ប្រើត
 នៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការប្រើត ដោយមាយានេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគោតម ប្រកាសហើយ ។ អ្នក
 ដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មានចិត្តត្រូវ
 សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ប្រើត នៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការប្រើត
 ដោយសេចក្តីប្រាថ្នាលាមកនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះគោតម ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 ជាអ្នករក្សាស្មារតី ដល់នូវការផ្អាកទុកនូវសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងចន្លោះ
 ដោយការមិនបាននូវគុណវិសេសដ៏ថយថោក ក្នុងកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ
 នៅទៀត ចំណែកខាងដំណើរដែលផ្អាកនូវសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងចន្លោះ
 នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគោតម
 ប្រកាសហើយ ។ ម្ចាស់ការសាទាន់ឡាយ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង
 មិនបានលះបង់នូវធម៌ចំពោះ ទេ នេះ នឹងដល់នូវការចំរើន លូតលាស់
 ចំពោះឡាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្ចាស់
 ការសាទាន់ឡាយ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង លះបង់នូវធម៌ចំពោះ ទេ នេះ

សម្បត្តិ ធម្មវិធាន វត្ថុ ភូមិ វេយ្យាករណ៍
អាចជួយស្តាប់ ដំណើរ វិជ្ជា ។

[illegible]

នឹងដល់ខ្ញុំក្រៅពីនេះទៀត សំដៅលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះ៖
 ទើបជាដំបូង ។

(៨៥) សម័យមួយ ព្រះមហាបុត្តៈ ដ៏មានកាយ គង់ក្នុងស្ថាន
 ជាតិប្រទេស ក្នុងដែនចេតិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមហាបុត្តៈដ៏មាន
 កាយ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ឱលកាសោភិតុភិក្ខុទាំងឡាយ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្លាប់ពាក្យព្រះមហាបុត្តៈដ៏មានកាយថា កា-
 សោ ។ ព្រះមហាបុត្តៈដ៏មានកាយ បានសិដ្ឋន៍ច្នៃថា ឱល
 កាសោភិតុភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ តែងនោលអ្នកក្នុងអធិបៈ (ធម៌
 ដែលគួរត្រាស់ដឹង) ថា ខ្ញុំចូលកាន់បឋមជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូល
 កាន់ទុតិយជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់តតិយជ្ឈានក៏បាន ចេញ
 ក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់ចក្កជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់អាកា-
 សានកាយធនជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់វិញ្ញាណកាយ-
 ធនជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់ភាគីត្យញ្ញាយធនជ្ឈាន ក៏
 បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់វេសញ្ញាធនជ្ឈាន ក៏បាន

វុដ្ឋហាមិមិ អហំ សញ្ញាវេទយិកនិកោនំ សមាបដ្ឋាមិមិ
 វុដ្ឋហាមិមិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា
 តថាគតស្សវតោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ បរ-
 ចិត្តកុសលោ បរចិត្តបរិយាយកុសលោ សមទុយុញ្ជតិ
 សមទុក្កាហតិ សមទុក្កាសតិ ។ សោ តថាគតោ វា
 តថាគតស្សវតោ វា ឈាយីនា សមាបត្តិកុសលោ
 បរចិត្តកុសលោ បរចិត្តបរិយាយកុសលោ សម-
 ទុយុញ្ជិយមាថោ សមទុក្កាហិយមាថោ សមទុក្កាសិ-
 យមាថោ វិណិ អាបដ្ឋតិ វិចិ អាបដ្ឋតិ អនយិ
 អាបដ្ឋតិ ព្យសនំ អាបដ្ឋតិ អនយព្យសនំ អាបដ្ឋតិ។
 តមេនំ តថាគតោ វា តថាគតស្សវតោ វា ឈាយី
 សមាបត្តិកុសលោ បរចិត្តកុសលោ បរចិត្តបរិយា-
 យកុសលោ ឯវិ ចេតសា ចេតោ បរិដ្ឋ
 បនសិកាភោតិ កកិ ទុ ហោ អយមាយស្មា
 កត្តិ ហោតិ វិកត្តិ អនិកមេសុ អហំ បវមំ
 ឈានំ សមាបដ្ឋាមិមិ វុដ្ឋហាមិមិ ។ បេ ។

ចេញកំបោន ខ្ញុំបួលកាន់សញ្ញាវេទយិកនិកោនំ ចេញកំបោន ។
 ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
 សមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការជឿចិត្ត ខែបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវិវះខែចិត្ត
 របស់បុគ្គលដទៃ សូរល្បឿន ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់
 មើល ចំពោះកិច្ចនោះ ។ ភិក្ខុនោះ កាលព្រះតថាគត ឬ សាវក
 របស់ព្រះតថាគត ដែលជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាស
 ក្នុងការជឿចិត្តបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវិវះខែចិត្តបុគ្គលដទៃ កាលសូរ
 ល្បឿន ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលៈ ក៏ដល់ខ្លួនភាវៈទេ
 ដល់ខ្លួនភាវៈឥន្ទុណ្ឌ ដល់ខ្លួនសេចក្តីមិនចំរើន ដល់ខ្លួនសេចក្តីវិនាស
 ដល់ខ្លួនសេចក្តីមិនចំរើននិងសេចក្តីវិនាស ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវក
 របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាស
 ក្នុងការជឿចិត្តខែបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវិវះខែចិត្តបុគ្គលដទៃ វេទនកិ-
 ណន៍ក្នុងចិត្ត ចំពោះកិច្ចនោះ ព្រោះបានកំណត់ដឹងខ្លួនដោយចិត្ត
 យ៉ាងនេះថា ចេតក្តីអ្នកដ៏មានឈាន វេទនកាលអ្នក ចំពោះអធិធម៌-
 នមិថា ខ្ញុំបួលទៅកាន់បវេជ្ជានកំបោន ចេញកំបោន ។ បេ ។

អហំ សញ្ញាវេទយេតិកេណី សហបដ្ឋាមិបិ
 វុដ្ឋហមិមិគំ ។ តថេយំ តថាគតោ វា តថាគត-
 ស្សាវតោ វា ឈាយេ សហបត្តិកុសលោ
 បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចកុសលោ ឯវំ
 ចេតសា ចេតោ បរិក្ខំ បដាបាតិ ធិយេត្តំ ទោ
 អយមាយស្មា ទស្សាការី ចិន្ទាការី សតលការី
 កម្មាសការី ឈ សតតការី ឈ សតតវុត្តិ^(១)
 សីលេស្ស ។ ទុស្សីលោ^(២) អយមាយស្មា
 ទុស្សីល្បំ ទោ បធន តថាគតប្បវេណីតេ ធម្មវិធម្ម
 បរិហានមេតំ ។ អស្សត្ថោ ទោ បធន អយមាយស្មា
 អនាបារោ អស្សន្ទិយំ ទោ បធន តថាគតប្បវេណីតេ
 ធម្មវិធម្ម បរិហានមេតំ ។ អប្បស្សតោ ទោ បធន
 អយមាយស្មា អនាបារោ អប្បស្សន្ទំ ទោ បធន
 តថាគតប្បវេណីតេ ធម្មវិធម្ម បរិហានមេតំ ។

១ ១. ឧ សន្តតកា ឧ សន្តតវុត្តិ ។ ឃ. ឧ សន្តតកា ឧ សន្តតវុត្តិ ។
 ២ ឃ. ឧទ្ទតេ ពោលទោ អន្តិ ។

ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញាវេទយេតិកេណីកំបាធិ ចេញកំបាធិ ។ ព្រះអង្គគប្ប
 សាវករបស់ព្រះអង្គគប្ប ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ
 ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តបុគ្គលដទៃ
 វេទន៍កំណត់ដឹងចិត្តកុសលានេះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 ជាអ្នកធ្វើឲ្យកាច់ ធ្វើឲ្យជុះនាយ ធ្វើឲ្យឆាឆាល ធ្វើឲ្យពង្រុះ ធ្វើមិនឲ្យ
 ទៀងទាត់ ប្រព្រឹត្តមិនទៀងទៀត ក្នុងសីលចាំឲ្យយេ អស់កាលវែង ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល ចំណែកខាងភាព នៃបុគ្គល
 ទ្រុស្តសីលនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះអង្គគប្ប
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា មិន
 មានភាពារៈ ចំណែកខាងការមិនមានសទ្ធានេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះអង្គគប្ប ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុ
 នេះ ជាអ្នកចេះដឹងតិច មិនមានភាពារៈចំណែកខាងការចេះដឹងតិចនេះ
 ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះអង្គគប្ប ប្រកាសហើយ ។

ទុក្ខចោ ទោ បទ អយេមាយស្មា អនាចារេ(*)
 តោវចស្សតា ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ ចាបមិត្តោ ទោ បទ អយេមាយស្មា
 ចាបមិត្តោ ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ ឥសីភា ទោ បទ អយេមាយស្មា
 កោសន្និ ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ មុជ្ជស្សតំ ទោ បទ អយេមាយស្មា
 មុជ្ជស្សតំ ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ ឥហានោ ទោ បទ អយេមាយស្មា
 កុហានា(២) ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ ទុក្ខរោ ទោ បទ អយេមាយស្មា ទុក្ខរោ
 ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 ទុច្ឆរោ ទោ បទ អយេមាយស្មា ទុច្ឆរោ ទោ បទ

។ ទ. ម. ឥតចរោនំ ឆាយៈ ន វិស្សនំ ។ ២ ម. កោហតំ ។

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេប្រោសព្រះ
 ចំណែកខាងភាគ ខែបុគ្គលប្រោសព្រះនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្ម-
 វិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 មានមិត្តក្រក់ ចំណែកខាងភាគ ខែបុគ្គលមានមិត្តក្រក់នេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលខ្លួនព្រមស្រឡា ចំណែកខាងសេចក្តីខ្លួន
 ព្រមស្រឡា ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នករួចស្មារតី ចំណែកខាង
 ការរួចស្មារតីនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះ
 តថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលកុហក
 ចំណែកខាងការកុហកនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែល
 ព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេ
 ចិត្តព្រៃ ចំណែកខាងការចិត្តព្រៃនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នក
 ដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកដកបញ្ចា ចំណែកខាងការដកបញ្ចានេះ

តថាគតប្បវេណី ធម្មវិធម្មេ បរិហានមេតំ ។
 សេយ្យថាបិ កាវុសោ សហាយតោ សហាយកំ
 ឯវំ វិនិយ្យ យតា វេ សម្ម ធនេន(១) ធនករណីយំ
 អស្ស បរេនេយ្យសំ(២) មំ ធនំ ធនស្គមំ វេ
 ធនន្តំ ។ សោ តិស្មិត្តិទេវ(៣) ធនករណីយេ សមុប្បន្នេ
 សហាយតោ សហាយតំ ឯវំ វិនិយ្យ អត្ថោ មេ
 សម្ម ធនេន ទេហំ មេ ធនន្តំ ។ សោ ឯវំ វិនិយ្យ
 វេទហំ សម្ម វេទ ទណាហិតំ ។ សោ តត្រ
 ទណេន្តោ ជាតិកន្តេយ្យ ។ សោ ឯវំ វិនិយ្យ
 អលិកំ មិ សម្ម អវច វុទ្ធតំ មិ សម្ម អវច
 វេទ ទណាហិតំ ។ សោ ឯវំ វិនិយ្យ ជាហន្តិ
 សម្ម អលិកំ អវចំ វុទ្ធតំ អវចំ វេទហំ សម្ម វេទ
 ទណាហិតំ ។ សោ តត្រមិ ទណេន្តោ ជាតិកន្តេយ្យ ។

១ ប. វត្ថោ ។ ២ ឧ. យាចិស្សសំ ។ ៣ ប. បរេនេយ្យាចំ ។ ៤ ប. តិស្មិត្តិទេវ ។

ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិធម្មេ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ ម្ចាស់កាវុសោទាំងឡាយ ដូចជាសំឡាញ់យ៉ាងនិយាយទៅ
 នឹងសំឡាញ់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ បើអ្នកត្រូវការចំពោះធនកិច្ច
 ដោយទ្រព្យ ក្នុងភាវណា អ្នកប្បវ្រ្មបំបែកកិច្ច (នោះ) ផលខ្ញុំ ។
 នឹងឲ្យទ្រព្យផលអ្នក ។ សំឡាញ់នោះ កាលបើធនកិច្ចណាមួយ កើត
 ឡើង ក៏និយាយទៅនឹងសំឡាញ់ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ ខ្ញុំត្រូវ
 ការដោយទ្រព្យ ចូរអ្នកឯងឲ្យទ្រព្យ (នោះ) មកខ្ញុំ ។ សំឡាញ់នោះក៏
 និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ បើដូច្នោះអ្នកចូរដឹក ក្នុងទីនេះចុះ ។
 សំឡាញ់នោះ កាលដឹកក្នុងទីនោះទៅ ក៏មិនបាន ។ សំឡាញ់នោះ
 និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយលះលោះនឹងខ្ញុំ
 ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយពាក្យទោទនឹងខ្ញុំថា អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុង
 ទីនេះចុះ ។ សំឡាញ់នោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់
 ខ្ញុំមិននិយាយលះលោះនឹងអ្នកទេ ខ្ញុំមិននិយាយពាក្យទោទ នៃសំ-
 ឡាញ់ បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុងទីនេះដូច្នេះ ។ សំឡាញ់
 នោះ កាលបើដឹក ក្នុងទីនោះម្តងទៀត ក៏នៅតែមិនបាន ។

អហំ វិញ្ញាណញ្ញាយនំ សមាបដ្ឋាមិមំ វុដ្ឋហាមិមំ
អហំ អាគិញ្ញញ្ញាយនំ សមាបដ្ឋាមិមំ វុដ្ឋហាមិមំ
អហំ នេសញ្ញាបាសញ្ញាយនំ សមាបដ្ឋាមិមំ
វុដ្ឋហាមិមំ អហំ សញ្ញាវេយ្យាមិមំ សមាបដ្ឋាមិមំ
វុដ្ឋហាមិមំ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថាគត-
ស្សវតោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ច-
កុសលោ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ សមទុយ្យញ្ញតិ
សមទុត្តាបាតិ សមទុកាសតិ ។ សោ តថាគតោ
វា តថាគតស្សវតោ វា ឈាយីនា សមាបត្តិ-
កុសលោ បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយាយ-
កុសលោ សមទុយ្យញ្ញយមាណោ សមទុត្តាបាយមាណោ
សមទុកាសាយមាណោ វិណិមំ អាបដ្ឋតិ វិណិមំ អាប-
ដ្ឋតិ អនយំ អាបដ្ឋតិ ឲ្យសនំ អាបដ្ឋតិ អនយ-
ឲ្យសនំ អាបដ្ឋតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា
តថាគតស្សវតោ វា ឈាយី សមាបត្តិ-
កុសលោ បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ

ខ្ញុំចូលកាន់វិញ្ញាណញ្ញាយនំដូនកំប៉ាន ចេញកំប៉ាន ខ្ញុំចូលកាន់
ភាគញ្ញាយនំដូនកំប៉ាន ចេញកំប៉ាន ខ្ញុំចូលកាន់វេសញ្ញាណ-
សញ្ញាយនំដូនកំប៉ាន ចេញកំប៉ាន ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញាវេយ្យាមិមំនំនៃ
កំប៉ាន ចេញកំប៉ាន ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត
ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃ
បុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ កែវិស្វរ-
ឈ្មេចឈ្មី ដេញដោល ពិនិត្យមើលខ្ញុំវិក្កុនោះ ។ ភិក្ខុ
នោះ កាលបើព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នក
មានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្ត នៃបុគ្គល
ដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ ស្មើឈ្មេចឈ្មី ដេញ
ដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលទៅ ក៏ដល់ខ្ញុំកាវិៈខ១១ ដល់ខ្ញុំកាវិៈ៨៧
ដល់ខ្ញុំវាសចក្កិមិនចំរើន ដល់ខ្ញុំវាសចក្កិវិនាស ដល់ខ្ញុំវាសចក្កិមិន
ចំរើននឹងវាសចក្កិវិនាស ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះ
តថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុង
ការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ

ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច មនសិកាភេតិ តំ ទុ ទោ
 អយមាយស្មា កាត្តិ ហោតំ វិកាត្តិ អនិកមេសុ អហំ
 បរមំ ឈានំ សមាបជ្ជាមិបំ វុដ្ឋហាមិបំ ។ បេ ។ អហំ
 សញ្ញាវេទយិកនិរោជំ សមាបជ្ជាមិបំ វុដ្ឋហាមិបតិ ។
 តមេនំ តថាគតោ កំ តថាគតស្សវតោ កំ ឈាយី
 សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយា-
 យកុសលោ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដាបាតិ
 ធិយេត្តំ ទោ អយមាយស្មា ខណ្ឌកាវិ ជិទុកាវិ
 សគលកាវិ តាឡាសកាវិ ន សតតកាវិ ន សត-
 តវត្តិ សីលេសុ ។ ទុស្សីលោ អយមាយស្មា
 ទុស្សីល្យំ ទោ បទ តថាគតប្បវេនិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ អស្សុទ្ធោ ទោ បទ អយមាយស្មា
 អស្សុទ្ធិយំ ទោ បទ តថាគតប្បវេនិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ អប្បស្សុកោ
 ទោ បទ អយមាយស្មា អបាបារោ

ធ្វើទុកក្នុងចិត្តចំពោះភិក្ខុនោះ ព្រោះបានកំណត់ដឹងនូវចិត្តដោយចិត្ត យ៉ាង
 នេះថា ហេតុអ្វីអ្នកដ៏មានកាយនេះ វេទន៍កាលអ្នក ក្នុងអធិប្បដិប្ប ខ្ញុំ
 ចូលកាន់បឋមវិញ្ញាណក្តីបាន ចេញក៏បាន ។ បេ ។ ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញាវេទយិក-
 និរោជក៏បាន ចេញក៏បាន ។ ព្រះតថាគត ពូសាវត របស់ព្រះតថាគត
 ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ
 ឈ្លាសក្នុងវិសេស នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ វេទន៍កំណត់ដឹងនូវចិត្តភិក្ខុនោះ
 ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យដាច់ ធ្វើឲ្យ
 ឆ្ងល់ឆ្ងាយ ធ្វើឲ្យពិការ ធ្វើឲ្យព្រះ ធ្វើមិនរៀនចាត់ ប្រព្រឹត្តមិន
 ទៀងត្រង់ ក្នុងសីលចាំឲ្យយ អស់កាលវែង ។ អ្នកដ៏មានកាយនេះ
 ជាបុគ្គលទ្រុស្តសីល ចំណែកខាងភាពនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ ។ អ្នក
 ដ៏មានកាយនេះ ជាអ្នកមិនមានសង្ខារ ចំណែកខាងការមិនមានសង្ខារនេះ
 ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជាបុគ្គលមានការចេះដឹងតិច មិនមានការចេះ

អប្បសង្ខ ទោ បទ តថាគតប្បវេនិតេ ធម្មវិជយេ
 បរិហានមេតំ ។ ទុក្ខតោ ទោ បទ អយមាយស្មា
 រោវចស្សតា ទោ បទ តថាគតប្បវេនិតេ
 ធម្មវិជយេ បរិហានមេតំ ។ ចាបមំត្ថោ ទោ
 បទ អយមាយស្មា ចាបមំត្ថតា ទោ បទ តថាគ-
 តប្បវេនិតេ ធម្មវិជយេ បរិហានមេតំ ។ កុសីនោ
 ទោ បទ អយមាយស្មា កោសដ្ឋំ ទោ បទ
 តថាគតប្បវេនិតេ ធម្មវិជយេ បរិហានមេតំ ។
 មុជ្ជស្សតំ ទោ បទ អយមាយស្មា មុជ្ជសង្ខំ ទោ
 បទ តថាគតប្បវេនិតេ ធម្មវិជយេ បរិហានមេតំ ។
 កុហតោ ទោ បទ អយមាយស្មា កុហតា ទោ
 បទ តថាគតប្បវេនិតេ ធម្មវិជយេ បរិហានមេតំ ។
 ទុក្ខរោ ទោ បទ អយមាយស្មា ទុក្ខតា ទោ បទ
 តថាគតប្បវេនិតេ ធម្មវិជយេ បរិហានមេតំ ។

ចំណែកខាងការចេះដឹងនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិជយេ
 ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គល
 ដែលគេប្រដៅគ្រូ ចំណែកខាងការ ខែបុគ្គលគេប្រដៅគ្រូនេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិជយេ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលមានមិត្តកាត្រក់
 ចំណែកខាងភាព ខែបុគ្គលមានមិត្តកាត្រក់នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ក្នុងធម្មវិជយេ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មាន
 អាយុនេះ ជាបុគ្គលខ្វល់ច្រអូស ចំណែកខាងការខ្វល់ច្រអូសនេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិជយេ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកភ្លេចស្មារតី ចំណែកខាងការភ្លេច
 ស្មារតីនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិជយេ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលកុហក ចំណែកខាង
 ការកុហកនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិជយេ ដែលព្រះតថា-
 គត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេ
 ចំក្លំមាត់ ចំណែកខាងភាព ខែបុគ្គលដែលគេចំក្លំមាត់នេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិជយេ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

ទុច្ចរតោ ទោ បទ អយមាយស្មា ទុច្ចរតោ
 ទោ បទ ភវាភវត្ថុវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហាស-
 មេតំ ។ សោ វតាវុសោ ភិក្ខុ សមេ ទស ធម្មេ
 អប្បហាយ សមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡ្យំ វិជ្ជ្យំ វេយ្យំ
 អាបដ្ឋិស្សតីតិ ទេតំ ហិមំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតាវុសោ
 ភិក្ខុ សមេ ទស ធម្មេ បហាយ សមស្មី
 ធម្មវិទយេ វុឡ្យំ វិជ្ជ្យំ វេយ្យំ អាបដ្ឋិស្សតីតិ
 ហិមទមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

[៨៦] ឯតំ សមយំ អាយស្មា មហាគាស្សចោ
 រាជគហោ វិហារតំ វេន្ត្រិយេ កាលទុក្ខាធិវារេ ។
 តត្រ ទោ អាយស្មា មហាគាស្សចោ ភិក្ខុ អាម-
 ន្តេសំ អាវុសោ ភិក្ខុភេតំ ។ អាវុសោតិ ទោ តេ
 ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហាគាស្សបស្ស បទ្ធស្សោស្សំ ។
 អាយស្មា មហាគាស្សចោ ឯតទភេត
 សតាវុសោ ភិក្ខុ អភំ ព្យាគារេតិ

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលវប្បបញ្ញា ចំណែកខាងភាគនៃបុគ្គលវប្ប
 បញ្ញានេះ ជាសេចក្តីសាមស្សន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយពាក្យថា
 ភិក្ខុនោះឯង មិនលះបង្ខំនូវធម៌ទាំង១០ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន
 លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យ ដូច្នេះនេះ មិនមែនជាហេតុទេ ។
 ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បើភិក្ខុនោះឯង លះបង្ខំនូវធម៌
 ទាំង១០ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ
 ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះនេះ តើជាហេតុ ។

[៨៦] សម័យមួយ ព្រះមហាគាស្សបដ៏មានអាយុ អង្គក្នុង
 វត្តវេន្ត្រិយេ ជាកលទុក្ខាធិវារេន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្នុងទីនោះ
 ឯង ព្រះមហាគាស្សបដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
 អាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យ
 ព្រះមហាគាស្សប ដ៏មានអាយុថា កុរុណាអាវុសោ ។ ព្រះ
 មហាគាស្សបដ៏មានអាយុ បានគោលពាក្យ ដូច្នេះថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គោលអ្នកអរហន្តផលថា

ចំណា ជាតិ ស្រីតិ ព្រហ្មចរិយំ កាតំ កាលំយំ ជាបំ
 ឥត្ថុត្តាយាតិ បដាជាបិតិ ។ តមេធំ តថាគតោ វា តថាគ-
 តស្សន្តរកោ វា ឈាយំ សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ច-
 កុសលោ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ សមទុយុក្ខានិ
 សមទុត្តាហានិ សមទុកាសានិ ។ សោ តថាគតោ
 វា តថាគតស្សន្តរកោ វា ឈាយំនា សមាបត្តិ-
 កុសលោ បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយាយ-
 កុសលោ សមទុយុក្ខានិយមាជា សមទុត្តាហិយមាជា
 សមទុកាសិយមាជា ឥវណំ អាបជ្ជនំ វិច័យំ អាប-
 ជ្ជនំ អធយំ អាបជ្ជនំ ឲ្យសនំ អាបជ្ជនំ អធយ-
 ឲ្យសនំ អាបជ្ជនំ ។ តមេធំ តថាគតោ វា តថា-
 គតស្សន្តរកោ វា ឈាយំ សមាបត្តិកុសលោ
 បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ ឯវំ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ច មធសិកាពោតំ

ទ្រុធិវិចារុសំថា ជាតិសំហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ កត្តាអញ្ញប្រតិក្ក
 ស្រេចហើយ សោឡសកិច្ចកត្តាអញ្ញធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវិតាភិច្ចដទៃ
 ប្រតិក្កទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនោះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះ
 តថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
 សមាមគ្គី ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវិវាចនិក្ខ
 បុគ្គលដទៃ តែងស្ទុះឈ្នួចឈ្នី ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលនូវ
 ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ កាលឃើញតថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត
 ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាមគ្គី ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តបុគ្គលដទៃ
 ឈ្លាសក្នុងវិវាចនិក្ខរបស់បុគ្គលដទៃ ស្ទុះឈ្នួចឈ្នី ដេញដោល ពិនិត្យ
 បញ្ជាក់មើល ក៏ដល់នូវការចុះដល់នូវការឥតគុណ ដល់នូវសច្ចកម្មនៃ
 ចំរើន ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើននិងសេចក្តីវិនាស ។
 ព្រះតថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
 សមាមគ្គី ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវិវាចនិក្ខរបស់
 បុគ្គលដទៃ រមែងកំណត់ធ្វើទុក្ខកម្មចិត្តនូវភិក្ខុនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា

កី ទុ ទោ អយមាយស្មា អញ្ញំ ព្យាករោតិ វិណា
 ជាតិ វុសំតំ ព្រហ្មចរិយំ កាតំ កាណិយំ ឆាបរំ ឥន្ទត្តា-
 យាតិ បដាបាមីតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថា-
 តតស្សវតោ វា ឈាយី សមាបន្តិកុសលោ បរិ-
 ត្តកុសលោ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ ឯវំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច បដាបាតិ អធិមាធិកោ ទោ បទ
 អយមាយស្មា អធិមាធិសង្ខារោ អប្បត្តេ បន្តសញ្ញា
 អកតេ កតសញ្ញា អធិតតេ អធិតតសញ្ញា អធិ-
 មាធន អញ្ញំ ព្យាករោតិ វិណា ជាតិ វុសំតំ
 ព្រហ្មចរិយំ កាតំ កាណិយំ ឆាបរំ ឥន្ទត្តាយាតិ
 បដាបាមីតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថាតត-
 ស្សវតោ វា ឈាយី សមាបន្តិកុសលោ

ដូចម្តេចក៏អ្នកដឹងតាមអាយុនេះ ពោលអ្នកអាយុកាលដល់ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថា
 ជាតិអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ កាតាអញប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ
 សោឡុសកិច្ចកាតាអញធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវនាភិច្ចដ៏ទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសោឡុសកិច្ចនេះ មិនមានឡើយ ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវក
 របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លានក្នុងសមាបន្តិ ឈ្លាន
 ក្នុងការជឿចិត្តនៃបុគ្គលដ៏ទៃ ឈ្លានក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដ៏ទៃ
 វែងកាលក៏ដឹងនូវចិត្តកុំខាន ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដឹងតាម
 អាយុនេះ ជាអ្នកឈានហួសហេតុ ពោលថា ខ្លួនបានគុណវិសេស
 ដោយទៀងទាត់ សំគាល់ថា ដល់ហើយក្នុងធម៌ដែលមិនទាន់បានដល់
 សំគាល់ថា ធ្វើហើយក្នុងធម៌ ដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើ សំគាល់ថា ក្រាស់
 ដឹងហើយ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ក្រាស់ដឹង ពោលអ្នកអាយុកាលដល់
 ដោយការឈានហួសហេតុថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មន្ត-
 ព្រហ្មចរិយៈ កាតាអញប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ សោឡុសកិច្ច កាតាអញ
 ធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវនាភិច្ចដ៏ទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោ-
 ឡុសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះតថាគត ឬសាវក
 របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លានក្នុងសមាបន្តិ

បរិច្ចេក្សុសលោ បរិច្ចេក្សុបរិយាយ កុសលោ ឯវំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច មង ឯករោតិ កំ ទុ ទោ អយមា-
 យស្មា ឯស្មាយ អនិមាធិកោ អនិមាធិសោ
 អប្បត្តេ បន្ទសញ្ញី អគរេត កតសញ្ញី អនិកតេ
 អនិកតសញ្ញី អនិមាធិ អញ្ញំ ព្យាករោតិ
 ទិណា យាតិ វុសិតំ ប្រាជ្ញចរិយំ កតិ កាលិយំ
 ធាបរំ ឥន្ទ្រាយាតិ បរិយាយិកំ ។ តមេធំ តថា-
 កតោ វា តថាភតស្ស្យវកោ វា ឈាយី សនាបត្តិ-
 កុសលោ បរិច្ចេក្សុសលោ បរិច្ចេក្សុបរិយាយ កុសលោ
 ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច មង ឯករោតិ តហស្ស្យតោ
 ទោ មង អយមាយស្មា សុតនិរោ សុតសន្និចយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា បរិច្ចេកល្យាណា
 បរិយាយាធិកល្យាណា សាទុំ សព្វញ្ញំ កេវល-
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ប្រាជ្ញចរិយំ អតីតន្តំ

ល្អាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ល្អាសក្នុងការដឹង ចិត្តរបស់បុគ្គល
 ដទៃ រមែងកំណត់ធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្លួនកុំឲ្យខ្វះ កំណត់ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា
 អ្នកដ៏មានកាយនេះ អាស្រ័យហេតុដូចម្តេចហ្ន៎ បានជាអ្នកស្មានហួស
 ហេតុ ភោគថា ខ្លួនបានគុណវិសេស ដោយទៀងទាត់ ហើយសំគាល់
 ថា ដល់ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ សំគាល់ថា ធ្វើហើយក្នុងធម៌ ដែល
 ខ្លួនមិនទាន់ធ្វើ សំគាល់ថា គ្រាន់ដឹងហើយក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់គ្រាន់
 ដឹង ហើយគោលអ្នកអហេតុផល ដោយការស្មានហួសហេតុថា ខ្ញុំដឹង
 ច្បាស់ថា ជាភិក្ខុសំហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈគាត់អញប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ
 សោឡសកិច្ច គាត់អញធ្វើស្រេចហើយ មន្តកាតាគិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះរាជាភក្ខុសាវក
 របស់ព្រះអថាគត ជាអ្នកមានឈាន ល្អាសក្នុងសមាបត្តិ ល្អាសក្នុង
 ការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ល្អាសក្នុងការដឹង ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ រមែង
 កំណត់ដឹងខ្លួនចិត្តកុំខ្វះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានកាយនេះ
 ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាអ្នកចេះចាំខ្លីស្បែក សន្សំខ្លីស្បែក ធម៌ទាំងឡាយ
 ណា មានលក្ខណៈដ៏ម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រកាស
 មន្តព្រហ្មចរិយៈព្រមទាំងអង្គនិងព្យញ្ជនៈ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌គ្រប់ទាំងអស់

តថាហស្ស ធម្មា តហស្សតា^(១) ធាតា^(២) វចសា បរិចិត្តា
 មនសាទុបេក្ខិតា និដ្ឋិយា សុប្បដិវដ្ឋា តស្មា
 អយេមាយស្មា អនិមាឯតោ អនិមាធសង្ខារា អប្បត្ត
 បត្តសញ្ញី អកកេត កកសញ្ញី អនិកកេត អនិកកសញ្ញី
 អនិមាធន អញ្ញំ ព្យាករោតិ វិណា ជាតិ វិសិទ្ធំ
 ព្រហ្មចរិយំ កកំ កករណីយំ ធាបរំ វត្ថុត្តាយាតិ
 បដាធាមីតំ ។ តមេនំ ធម្មាតោ វា ធម្មាតកស្សា-
 វកោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ បរិចត្ត-
 កុសលោ បរិចត្តបរិយាយកុសលោ ឯវំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ចំ បដាធាតិ អភិជ្ឈាសុ ទោ បន
 អយេមាយស្មា អភិជ្ឈាបរិយុដ្ឋិកេន ចេតសា
 តហស្សំ វិហរតិ អភិជ្ឈាបរិយុដ្ឋាទំ ទោ បន
 តថាតកប្បវេទិត ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។

១ ម. ឯន្ទ្រេ ហេតុនិ ធារា វិស្វតិ ។ ២ គ. ធាតា ។

ធម៌មានសភាពដូច្នេះ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ចាំស្ទាត់រត់
 ទាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ដោយចិត្ត ចាត់ចុះចំពោះ ដោយយល់ឃើញ
 ព្រោះហេតុនោះ អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជាអ្នកស្មានហួសហេតុ ពោលថា
 ខ្លួនបានគុណវិសេសដោយទៀងទាត់ សំគាល់ថា ដល់ហើយក្នុងធម៌
 ដែលខ្លួន មិនបានដល់ សំគាល់ថា ធ្វើហើយក្នុងធម៌ដែលខ្លួន មិនបានធ្វើ
 សំគាល់ថា ក្រាស់ដឹងហើយ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួន មិនបានក្រាស់ដឹង
 ទើបតាមអ្នកអវហត្តផល ដោយការស្មាន ហួសហេតុថា ខ្ញុំដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិវេសហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ គាត់អញប្រព្រឹត្តស្រេច
 ហើយ សោឡសកិច្ច គាត់អញធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការភាគិច្ចដ៏ទៃ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះ
 តថាគតបូសាវត របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
 សមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដ៏ទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃ
 ចិត្តរបស់បុគ្គលដ៏ទៃ វេទន៍កំណត់ដឹងនូវចិត្តភិក្ខុនោះ ដោយចិត្តយ៉ាង
 នេះថា អ្នកដ៏មានកាយនេះ មានអភិជ្ឈា មានចិត្តត្រូវអភិជ្ឈា
 បរិច្ចេន ចំណែកនាងការបរិច្ចេន ដោយឥតផ្សានេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម៌នៃយី ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

ព្យាបាទា^(១) ទោ បទ អយមាយស្មា ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន
 ធម្មសា ពហុលំ វិហារតំ ព្យាបាទបរិយុដ្ឋានំ
 ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 បរិហានមេតំ ។ ដឹងមិទ្ធិ^(២) ទោ បទ អយមាយស្មា
 ដឹងមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ធម្មសា ពហុលំ វិហារតំ
 ដឹងមិទ្ធិបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្ម-
 វិទយេ បរិហានមេតំ ។ ទុទ្ធពោ ទោ បទ
 អយមាយស្មា ទុទ្ធច្បបរិយុដ្ឋិតេន ធម្មសា ពហុលំ
 វិហារតំ ទុទ្ធច្បបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។ វិចិត្រោ ទោ បទ
 អយមាយស្មា វិចិត្រាបរិយុដ្ឋិតេន ធម្មសា
 ពហុលំ វិហារតំ វិចិត្រាបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។
 កម្មារមោ ទោ បទ អយមាយស្មា កម្មារមោ
 កម្មារមេតំ អនុយុត្តោ កម្មារមោ ទោ បទ
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។

១ ទ. ព្យាបាទ ។ ២ ឧ. វ. ចិន្តវគ្គ ។

អ្នកដ៏មានកាយុនេះ ជាអ្នកមានព្យាបាទ មានចិត្តត្រូវព្យាបាទប្រ-
 តិច្ឆ័យ ចំណែកខាងការប្រតិបត្តិ ដោយព្យាបាទនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានកាយុនេះ មានបីមិទ្ធិៈ មានចិត្តត្រូវចំណង់ប្រតិច្ឆ័យ
 ចំណែកខាងការប្រតិបត្តិ ដោយមិទ្ធិនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុង
 ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយុនេះ
 ជាអ្នកមាន១១មិទ្ធិៈ មានចិត្តត្រូវ១១មិទ្ធិៈប្រតិច្ឆ័យ ចំណែកខាងការប្រតិបត្តិ
 ដោយ១១មិទ្ធិនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយុនេះ ជាអ្នកមានវិចិត្រចិត្ត មាន
 ចិត្តត្រូវវិចិត្រចិត្តប្រតិច្ឆ័យ ចំណែកខាងការប្រតិបត្តិដោយវិចិត្រចិត្តនេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានកាយុនេះ ជាអ្នកមានការងារ ជាទីព្រឹក្សា ព្រឹក្សាហើយ
 ក្នុងការងារ ប្រកបរបៀប ។ ខ្លាសេចក្តីព្រឹក្សា ក្នុងការងារ ចំណែក
 ខាងការនាំបុគ្គលដែល មានការងារ ជាទីព្រឹក្សានេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

កស្សរាមោ ទោ បទ អយមាយស្មា កស្សតោ
 កស្សរាមតំ អនុយុត្តោ កស្សរាមតា ទោ បទ
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ ឯធា-
 រាមោ ទោ បទ អយមាយស្មា ឯធារតោ ឯធារមតំ
 អនុយុត្តោ ឯធារមតា ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ សង្កណិការាមោ ទោ
 បទ អយមាយស្មា សង្កណិការោ(១) សង្កណិ-
 ការមតំ អនុយុត្តោ សង្កណិការមតា
 ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ មុជ្ជស្សតំ ទោ បទ អយមាយស្មា
 មុត្តរិការណីយេ ឱរមត្តកេន វិសេសាទិកមេន អន្តរា-
 វេសាទំ អាចន្ទោ អន្តរាវេសាទុកមំ ទោ បទ

១. ឧ. សង្កណិកោ ។

អ្នកដ៏មានកាយុនេះ ជាអ្នកមានតិរច្ឆានកថាជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរហើយ
 ក្នុងតិរច្ឆានកថា ប្រកបរឿយៗ ខ្លួនសេចក្តីត្រេកអរក្នុងតិរច្ឆានកថា ចំណែក
 ខាងភាពនៃបុគ្គលមានតិរច្ឆានកថា ជាទីត្រេកអរនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយុនេះ
 ជាអ្នកមានការដកលក់ជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរហើយក្នុងការដកលក់ ប្រ-
 កបរឿយៗ ខ្លួនសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការដកលក់ ចំណែកខាងភាពនៃបុគ្គល
 មានការលក់ជាទីត្រេកអរនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែល
 ព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយុនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 ត្រេកអរក្នុងការច្រឡំច្រឡំដោយឆ្គង ត្រេកអរហើយក្នុងការច្រឡំច្រ-
 ឡំដោយឆ្គង ប្រកបរឿយៗ ខ្លួនសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការច្រឡំច្រឡំដោយ
 ឆ្គង ចំណែកខាងភាពនៃសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការច្រឡំច្រឡំដោយ
 ឆ្គង នេះជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយុនេះ ជាអ្នករក្សាចម្លោះដែលខ្លួនក្លាយជាអ្នករក្សា-
 យាមទុកក្នុងចន្លោះ ដោយការបោះបង្គោលនៃសេសដ៏ថោកថយ ក្នុងកិច្ចដែល
 ខ្លួនត្រូវធ្វើតាមទៀង ចំណែកខាងការផ្អាកសេចក្តីព្យាយាមក្នុងចន្លោះនេះ

គឺជាគតប្បវេណីនេ ធម្មវិទយេ បរិហាធមេតំ ។
 សោ វតាវុសោ ភិក្ខុ សមេ ធនេ ធម្មេ អប្បហាយ
 សមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡី វុឡី វេយ្យា អាបជ្ជិស្សតីតិ
 នេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតាវុសោ ភិក្ខុ សមេ
 ធនេ ធម្មេ បហាយ សមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡី វុឡី
 វេយ្យា អាបជ្ជិស្សតីតិ ហំ ធមេតំ វិជ្ជតិ ។

[៩៧] គត្រ ទោ ភក្ខវា កាឡកភិក្ខុ(១)
 អារត្ត ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុភេតិ ។ ភគវន្តតិ ភេ
 ភិក្ខុ ភក្ខវា បច្ចុស្សន្តិ ។ ភក្ខវា ឯតនាវេ
 សេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនិក្ខរណិកោ ហេតិ អនិក្ខរ-
 ណសមជ្ជស្ស ន វណ្ណវន្តិ ។ យេឡិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អនិក្ខរណិកោ ហេតិ អនិក្ខរណសមជ្ជស្ស ន
 វណ្ណវន្តិ អយេឡិ ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ ន
 ការបាយ ន សាមញាយ ន ឯតិកាយ សំវត្ថុតិ ។

១- កាសិ ភិក្ខុ ។ ឆ. កាសិន្តិ ភិក្ខុ ។

ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលត្រូវគេជាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ ម្ចាស់កាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង មិន
 លះបង់ខ្លួនមិច្ចាតិ ១០ ប្រការនេះ ឆឹងដល់ខ្លួនសេចក្តីចំរើន លូតលាស់
 ជំនួយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នេះឡើយ មិនមែនជាឋានៈ ។ ម្ចាស់
 កាវុសោ ទាំងឡាយ ពាក្យថាភិក្ខុនោះឯង លះបង់ខ្លួនមិច្ចាតិ ១០
 ប្រការនេះ ឆឹងដល់ខ្លួនសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ជំនួយ ក្នុងធម្ម
 វិន័យនេះ ដូច្នេះឡើយ ទើបជាឋានៈ ។

[៩៨] ក្នុងចំនោមនេះ ព្រះវិហារព្រះភាគ ទ្រង់ប្រារព្ធឡូវកាឡ-
 កភិក្ខុ គ្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះកុដ្តដ៏កាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះកុណាព្រះ
 អង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើអធិការណ៍ មិនពោលសរសើរការព្រមប្រក្រតី
 កាល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកធ្វើអធិការណ៍ មិនពោលសរ-
 សើរការព្រមប្រក្រតី ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសោយ មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។

បុន ចប់ កិច្ចវេ កិច្ច ទ សិក្ខាភាគោ ហោតិ
 សិក្ខាសមាធានស្ស(១) ទ វណ្ណាភិ ។ យម្យំ
 កិច្ចវេ កិច្ច ទ សិក្ខាភាគោ ហោតិ សិក្ខាសមា.
 ធានស្ស ទ វណ្ណាភិ អយម្យំ ធម្មោ ទ បិយតាយ
 ទ កុតាយ ទ ភាវនាយ ទ សាមញ្ញាយ ទ
 ឯតីភាវយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចប់ កិច្ចវេ កិច្ច
 ចាចិន្ទោ ហោតិ វណ្ណាភិ ទ វណ្ណាភិ ។ យម្យំ
 កិច្ចវេ កិច្ច ចាចិន្ទោ ហោតិ វណ្ណាភិ ទ
 វណ្ណាភិ អយម្យំ ធម្មោ ទ បិយតាយ ទ កុតាយ
 ទ ភាវនាយ ទ សាមញ្ញាយ ទ ឯតីភាវយ
 សំវត្ថុតិ ។ បុន ចប់ កិច្ចវេ កិច្ច គោធា
 ហោតិ គោធាវិទយស្ស ទ វណ្ណាភិ ។

១ ឧ. សិក្ខាសម្ប ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមិនប្រាថ្នាខ្លួនស៊ីភ្នំ មិនរោល
 សរសើរការសមាទានខ្លួនស៊ីភ្នំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងសិក្ខា មិនរោលសរសើរការសមាទាន
 ខ្លួនស៊ីភ្នំ ដោយហេតុណា នេះឯងដឹងមិ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មិនរោលសរសើរការ
 កំចាត់បង្ខំសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មិនរោលសរសើរ ការកំចាត់បង្ខំសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ដោយហេតុណា នេះឯងដឹងមិ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជា
 អ្នកមានសេចក្តីក្រោធ មិនរោលសរសើរការកំចាត់បង្ខំសេចក្តីក្រោធ ។

យម្យំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភោជនោ ហោតិ ភោជនីយស្ស
 ន វណ្ណភិមិ អយម្យំ ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ
 ន ការតាយ ន សាមញ្ញាយ ន ឯសីភាវាយ
 សំវត្ថុតិ ។ មុន ធម៌ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បក្ខិ ហោតិ
 មន្ទវិទយស្ស ន វណ្ណភិមិ ។ យម្យំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 មន្ទិ ហោតិ មន្ទវិទយស្ស ន វណ្ណភិមិ អយម្យំ
 ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ ន ការតាយ ន
 សាមញ្ញាយ ន ឯសីភាវាយ សំវត្ថុតិ ។ មុន ធម៌
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សហោ ហោតិ សាវេយ្យវិទយស្ស
 ន វណ្ណភិមិ ។ យម្យំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សហោ
 ហោតិ សាវេយ្យវិទយស្ស ន វណ្ណភិមិ អយម្យំ
 ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ ន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធ មិនពាលសរសើរ
 ការកំចាត់បង់សេចក្តីក្រោធ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 គោរព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាព
 ជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកលុបគុណគេ មិនពាលសរសើរ
 ការកំចាត់បង់នូវសេចក្តីលុបគុណគេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាអ្នកលុបគុណគេ មិនពាលសរសើរការកំចាត់បង់នូវសេចក្តីលុប
 គុណគេ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈមិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកអួតពាន់ មិនពាលសរសើរការកំចាត់បង់នូវការអួតពាន់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកអួតពាន់ មិនពាលសរសើរការ
 កំចាត់បង់នូវការអួតពាន់ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព

ការងារយ ធន សាមញ្ញាយ ធន ឯកភិកាយ សំវត្ថុតិ ។
 បុន ចប់ កិក្ខុវេ កិក្ខុ មាយាវី ហោតិ មាយាវីនយស្ស
 ធន វណ្ណាភីនី ។ យម្បិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ មាយាវី ហោតិ
 មាយាវីនយស្ស ធន វណ្ណាភីនី អយម្បិ ធម្មោ ធន
 មិយតាយ ធន កុតាយ ធន ការងារយ ធន សាម-
 ញ្ញាយ ធន ឯកភិកាយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចប់
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្មាទំ ធន ឯសាមតាជាតិកោ(១)
 ហោតិ ធម្មនិសង្កយា ធន វណ្ណាភីនី ។ យម្បិ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្មាទំ ធន ឯសាមតាជាតិកោ ហោតិ
 ធម្មនិសង្កយា ធន វណ្ណាភីនី អយម្បិ ធម្មោ ធន
 មិយតាយ កុតាយ ធន ការងារយ ធន សាមញ្ញាយ
 ធន ឯកភិកាយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចប់
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធន បដិសល្លាដោ ហោតិ

១ ឧ. ឯសាមតាជាតិកោ ។

មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជា
 សមណៈមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានមាយា មិនពោលសរសើរការ
 កំចាត់បដិស្វាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានមាយា
 មិនពោលសរសើរខ្លួនកំចាត់បដិស្វាយ ដោយហេតុណា នេះឯង
 ជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីភាព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 ភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកមិនរំលោភ
 ណាមួយធម៌ មិនពោលសរសើរការរំលោភនូវធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកមិនរំលោភនូវធម៌ មិន
 ពោលសរសើរការរំលោភនូវធម៌ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 ភាព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាព
 ជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នក មិនមានការភ្លេចសង្ឃ

បដិសល្លាទស្ស ១ វណ្ណភី ។ យម្យំ កំត្វាវ កំត្វា
 ១ បដិសល្លាទោ ហោតិ បដិសល្លាទស្ស ១ វណ្ណភី
 អយម្យំ ឆន្ទោ ១ ជិយតាយ ១ កុតាយ ១
 ភាវនាយ ១ សាមញ្ញាយ ១ ឯភីភាវយ សំវត្ថុតិ ។
 បុន បេរិ កំត្វាវ កំត្វា សុត្រាប្បចារិដំ ១ បដិ-
 សន្តានកោ^(១) ហោតិ បដិសន្តានកស្ស ១ វណ្ណភី ។
 យម្យំ កំត្វា សុត្រាប្បចារិដំ ១ បដិសន្តានកោ ហោតិ
 បដិសន្តានកស្ស ១ វណ្ណភី អយម្យំ ឆន្ទោ ១
 ជិយតាយ ១ កុតាយ ១ ភាវនាយ ១
 សាមញ្ញាយ ១ ឯភីភាវយ សំវត្ថុតិ ។ ឯវុបស្ស
 កំត្វាវ កំត្វា កំត្វា ឯ ឯវុបស្ស ឯ ឯវុបស្ស
 អយោ វត មំ សុត្រាប្បចារិ សន្តានយ្យំ
 កុតាយយ្យំ^(២) មាធយ្យំ បូជយ្យន្តិ ។ អដទា
 ដំ សុត្រាប្បចារិ ទេវ^(៣) សន្តានភិ ១ កុតាយភិ
 ១ មាធយ្យន្តិ ១ បូជយ្យន្តិ ។

១ ម. បដិសន្តានកោ ។ ២ ឬ. ឯវុបស្ស ។ ៣ ឯ. ម. ឯវុបស្ស ។

មិនពោលសរសើរការព្រលឹម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណែក ក៏កុដាអ្នកមិន
 ព្រលឹម មិនពោលសរសើរការព្រលឹម ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីភាព
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណែក មួយ
 ទៀត ក៏កុដាអ្នកមិនធ្វើបដិសន្តានៈ ដល់សុត្រាប្បចារិបុគ្គល ចំណែក
 មិនពោលសរសើរបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណែក
 ក៏កុដាអ្នកមិនធ្វើបដិសន្តានៈ ដល់ពួកសុត្រាប្បចារិបុគ្គល មិនពោលសរ-
 សើរបុគ្គលម្នាក់ឯង ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីភាព
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណែក
 ក៏កុដាអ្នកសភាពយ៉ាងនេះ ពិតជាមានសេចក្តីប្រាថ្នា កើតឡើងយ៉ាងនេះ
 ថា ធ្វើម្តង ពួកសុត្រាប្បចារិបុគ្គល ឆាប់ឆើសក្តោះ គោរព ព័រ
 កាន់ បូជាចំពោះគាត់អញ អរ ។ ប៉ុន្តែ ពួកសុត្រាប្បចារិបុគ្គល មិនធ្វើ
 សក្ការៈ មិនគោរព មិនបូជា មិនបូជា ចំពោះភិក្ខុនោះឡើយ ។

តំ កុស្មំ ហេតុ ។ ភជាហស្ស កំត្វាវ
 វិញ្ញា សុត្រាហ្មតារី តេ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ
 អប្បហំនេ សមទុបស្សន្តំ ។ សេយ្យថាបិ កំត្វាវ
 អស្សមុឡ្ហកស្ស^(១) កំត្វាបិ ឯវំ ឥត្វា ឧប្បជ្ជេយ្យ
 អហោ វត មំ មទុស្សា អាជាធិយដ្ឋានេ ច
 វេមេយ្យំ អាជាធិយភោជនក្កា ភោជេយ្យំ អាជាធិយ-
 បរិមជ្ជនក្កា បរិមជ្ជេយ្យន្តំ ។ អថទោ តំ មទុស្សា ន
 ទេវ អាជាធិយដ្ឋានេ វេមេន្តំ ន ច អាជាធិយភោជនំ
 ភោជន្តំ ន ច អាជាធិយបរិមជ្ជនំ បរិមជ្ជន្តំ ។
 តំ កុស្មំ ហេតុ ។ ភជាហស្ស កំត្វាវ វិញ្ញា
 មទុស្សា កានំ សាវេយ្យានំ ក្យាដេយ្យានំ
 ជិក្ខេយ្យានំ វត្ថុយ្យានំ អប្បហំនាបិ សមទុបស្សន្តំ
 ឯវមេវ ទោ កំត្វាវ ឯវុបស្ស កំត្វានោ កំត្វាបិ
 ឯវំ ឥត្វា ឧប្បជ្ជេយ្យ អហោ វត មំ សុត្រាហ្មតារី
 សក្ការេយ្យំ កុក្ការេយ្យំ មារេយ្យំ បូជេយ្យន្តំ

១ ឧ. អប្បមាឡ្ហស្ស ។ ឃ. អប្បមាឡ្ហស្ស ។

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួក
 សុត្រាហ្មតារី ជាវិញ្ញាណ វេមេនិចារណាយេញច្បាស់ ឡើងអកុសលធម៌
 ដំណាចក្ខន្ធនោះ ដែលភិក្ខុទាំងនោះ មិនទាន់លះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដូចសេស្វន្តិទៅ ពិនិត្យមានសេចក្តីប្រាថ្នា កើតឡើង
 យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេច ពួកមនុស្សឬប្រើដំណើរ ក្នុងវិធីសេស្វន្តិ-
 នេយ្យផង ឲ្យគ្រប់គ្រាន់ក្នុងភោជនរបស់សេស្វន្តិ នេយ្យផង ដុសខាត់
 គេញ ដូចជាដុសខាត់សេស្វន្តិ នេយ្យផង ។ តែថា ពួកមនុស្សមិនចំណេះ
 ខ្លះសេស្វន្តិ ក្នុងវិធីសេស្វន្តិ នេយ្យ មិនឲ្យគ្រប់គ្រាន់ក្នុងភោជនរបស់
 សេស្វន្តិ នេយ្យ មិនដុសខាត់ ដូចជាការដុសខាត់សេស្វន្តិ នេយ្យទេ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួក
 មនុស្សជាអ្នកដឹង វេមេនិចារណាយេញច្បាស់ ឡើងកើតឡើង ក្រៃប
 ក្រាញ កក់ចក់ រៀបរៀង ទាំងនោះ ដែលសេស្វន្តិមិនទាន់
 លះបង់ មានទេវតាយ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានទេវតាមួយ
 ដូច ភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ ពិនិត្យមានសេចក្តីប្រាថ្នា កើត
 ឡើងយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេច ពួកសុត្រាហ្មតារី ឬប្រើ
 ធ្វើសក្ការៈ គោរព លំបាក ចូល ចំពោះការងារ អោ

អថេរោ ខំ សម្រេហ្មចារី នេវ សន្តរោន្តំ ឯ កុរុកោន្តំ
 ឯ មាណេន្តំ ឯ បូជេន្តំ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។
 តថាហំស្ស កំត្វេវ វិញ្ញូ សម្រេហ្មចារី តេ ហាមកេ
 អកុសលេ ធម្មេ អប្បហំនេ សមទុបស្សន្តំ ។
 វេទ បទ កំត្វេវ កិក្ខុ ឯ អធិការណ៍កោ ហោតិ
 អធិការណ៍សមថស្ស វណ្ណភិទ្ធំ ។ យេម្បំ កំត្វេវ កំត្វុ
 ឯ អធិការណ៍កោ ហោតិ អធិការណ៍សមថស្ស
 វណ្ណភិទ្ធំ អយេម្បំ ធម្មោ បិយតាយ កុរុតាយ
 ការុយាយ សាមញ្ញាយ ឯកភិកាយ សំវត្ថុតំ ។ បុទ
 ធម៌ កំត្វេវ កំត្វុ សិក្ខាតាមោ ហោតិ សិក្ខា-
 សមាទានស្ស វណ្ណភិទ្ធំ ។ យេម្បំ កំត្វេវ កំត្វុ សិក្ខា-
 តាមោ ហោតិ សិក្ខាសមាទានស្ស វណ្ណភិទ្ធំ អយេម្បំ
 ធម្មោ បិយតាយ កុរុតាយ ការុយាយ សាមញ្ញាយ
 ឯកភិកាយ សំវត្ថុតំ ។ បុទ ធម៌ កំត្វេវ
 កំត្វុ អប្បន្ទោ ហោតិ វេទវិទយស្ស វណ្ណភិទ្ធំ ។

តែបើទុកជាដូច្នោះ ពួកសម្រេហ្មចារីបុគ្គល ក៏មិនធ្វើសក្ការៈមិនគោរព
 មិនរាប់អាន មិនបូជា ចំពោះភិក្ខុនោះឡើយ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួកសម្រេហ្មចារី
 ជាវិញ្ញូន មែនឯងហេតុអ្វីវិញច្បាស់ខ្ញុំអកុសលធម៌ហាមកំរិតនោះ
 ដែលភិក្ខុនោះមិនទាន់លះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកមិនធ្វើអធិការណ៍ ពោលសរសើរការម្លប់អធិការណ៍ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនធ្វើអធិការណ៍ ពោលសរសើរការ
 ម្លប់អធិការណ៍ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីភាព
 ជាសមណៈ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ពោលសរសើរការសមាទានសិក្ខា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ពោលសរសើរការ
 សមាទានសិក្ខា ដោយហេតុណា នេះឯង ជាធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីភាពជាសមណៈ
 ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាតែ ពោលសរសើរការកំរិតបង្កសេចក្តីប្រាថ្នា ។

យម្យំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អប្បវិច្ឆា ហោតិ វិជ្ជាវិជយស្ស
 វណ្ណាភិ អយម្យំ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯតីភាវយ
 សិវត្ថតិ ។ បុន ចបំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 អត្តោនោ ហោតិ តោនវិជយស្ស វណ្ណាភិ ។
 យម្យំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អត្តោនោ ហោតិ តោន
 វិជយស្ស វណ្ណាភិ អយម្យំ ធម្មោ ។ បេ ។
 ឯតីភាវយ សិវត្ថតិ ។ បុន ចបំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 អមត្ថំ ហោតិ មត្ថវិជយស្ស វណ្ណាភិ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អមត្ថំ ហោតិ មត្ថវិជយស្ស វណ្ណាភិ
 អយម្យំ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯតីភាវយ សិវត្ថតិ ។
 បុន ចបំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អសហេ ហោតិ
 សាវេយ្យវិជយស្ស វណ្ណាភិ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អសហេ ហោតិ សាវេយ្យវិជយស្ស
 វណ្ណាភិ អយម្យំ ធម្មោ ។ បេ ។

ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាចំពោះ ពោលសរសើរការកំចាត់
 ចង់ខ្ចីសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីការជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនប្រាជ ពោលសរសើរការកំចាត់បង់
 សេចក្តីប្រាជ ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនប្រាជ
 ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីប្រាជ ដោយហេតុណា នេះឯង
 ជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីការជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។
 ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនលុបគុណគេ ពោល
 សរសើរការកំចាត់បង់ការលុបគុណគេ ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ជាអ្នកមិនលុបគុណគេ ពោលសរសើរការកំចាត់បង់ ខ្ចីការលុបគុណគេ
 ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីការជា
 បុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនអ្នក
 ភាវី ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីអ្នកភាវី ។ ខាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនអ្នកភាវី ពោលសរសើរខ្ចីការកំចាត់
 បង់សេចក្តីអ្នកភាវី ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។

យម្បំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អម្បំប្រោ ហោតិ វេច្ឆាវិជយស្ស
 វណ្ណាភជំ អយម្បំ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯតីភាវយ
 សិវត្ថតំ ។ បុទ ចរេវ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 អត្តោធានោ ហោតិ តោធាវិជយស្ស វណ្ណាភជំ ។
 យម្បំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អត្តោធានោ ហោតិ តោធា
 វិជយស្ស វណ្ណាភជំ អយម្បំ ធម្មោ ។ បេ ។
 ឯតីភាវយ សិវត្ថតំ ។ បុទ ចរេវ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 អម្មត្ថំ ហោតិ មក្ខវិជយស្ស វណ្ណាភជំ ។ យម្បំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អម្មត្ថំ ហោតិ មក្ខវិជយស្ស វណ្ណាភជំ
 អយម្បំ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯតីភាវយ សិវត្ថតំ ។
 បុទ ចរេវ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អសហេ ហោតិ
 សាវេយ្យវិជយស្ស វណ្ណាភជំ ។ យម្បំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អសហេ ហោតិ សាវេយ្យវិជយស្ស
 វណ្ណាភជំ អយម្បំ ធម្មោ ។ បេ ។

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាចំពោះ ពោលសរសើរការកំចាត់
 បង់ខ្ចីសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីការជាបុគ្គលខ្ញាក់ឯង ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនគ្រោធ ពោលសរសើរការកំចាត់បង់
 សេចក្តីគ្រោធ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនគ្រោធ
 ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីគ្រោធ ដោយហេតុណា នេះឯង
 ជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីការជាបុគ្គលខ្ញាក់ឯង ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនលុបបុណ្យគេ ពោល
 សរសើរការកំចាត់បង់ការលុបបុណ្យគេ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ជាអ្នកមិនលុបបុណ្យគេ ពោលសរសើរការកំចាត់បង់ ខ្ចីការលុបបុណ្យគេ
 ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីការជា
 បុគ្គលខ្ញាក់ឯង ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនអួត
 ភាគ ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីអួតភាគ ។ មាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនអួតភាគ ពោលសរសើរខ្ចីការកំចាត់
 បង់សេចក្តីអួតភាគ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។

ឯកកាយ សំវត្ថុតិ ។ បុព្វ ចបរំ កិច្ចវេ កិច្ច
អមាយរំ ហោតិ មាយាវនយស្ស វណ្ណភំជិ ។ យម្បិ
កិច្ចវេ កិច្ច អមាយរំ ហោតិ មាយាវនយស្ស
វណ្ណភំជិ អយម្បិ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯកកាយ
សំវត្ថុតិ ។ បុព្វ ចបរំ កិច្ចវេ កិច្ច
ធម្មាជំ ជំសាមកាជាតិកោ ហោតិ ធម្មជំសន្តិយា
វណ្ណភំជិ ។ យម្បិ កិច្ចវេ កិច្ច
ធម្មាជំ ជំសាមកាជាតិកោ ហោតិ ធម្មជំសន្តិយា
វណ្ណភំជិ អយម្បិ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯកកាយ
សំវត្ថុតិ ។ បុព្វ ចបរំ កិច្ចវេ កិច្ច បដិសល្លាថោ
ហោតិ បដិសល្លាទស្ស វណ្ណភំជិ ។ យម្បិ កិច្ចវេ
កិច្ច បដិសល្លាថោ ហោតិ បដិសល្លាទស្ស
វណ្ណភំជិ អយម្បិ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯកកាយ
សំវត្ថុតិ ។ បុព្វ ចបរំ កិច្ចវេ កិច្ច សព្វហ្មចារិមំ
បដិសល្លាថោ ហោតិ បដិសល្លាទស្ស វណ្ណភំជិ ។

ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានមាយា ពោលសរសើរការកំចាត់បដិ
មាយា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានមាយា ពោល
សរសើរការកំចាត់បដិមាយា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
ទៀត ភិក្ខុប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកធិបាទណាខ្លះធម៌ ពោលសរសើរ
ការធិបាទណាខ្លះធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយជាតិ
ជាអ្នកធិបាទណាខ្លះធម៌ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកព្យាបាល ពោលសរសើរការព្យាបាល ។
ភិក្ខុជាអ្នកព្យាបាល ពោលសរសើរការព្យាបាល ដោយហេតុណា នេះ
ឯងជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកធ្វើឱ្យបដិសន្តារ ដល់ពួក
សព្វហ្មចារិម ពោលសរសើរបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្តារ ។

យម្យំ កំក្កវេ កំក្ក សុត្រាហ្មចារីនំ បដិសន្ធាកោ
 ហោតិ បដិសន្ធាកាស្ស វណ្ណាភិទំ អយម្យំ ធម្មោ
 បិយតាយ កុតាយ កាវតាយ សាមញ្ញាយ
 ឯកកាយ សំវត្ថុតំ ។ ឯវុចស្ស កំក្កវេ កំក្កោ
 កំក្កាបំ ឯ ឯវំ វត្ថា ឧច្ចរុជ្ជេយ្យ អហោ វត មំ
 សុត្រាហ្មចារី សញ្ញាយ្យំ កុតាយ្យំ មាធម្យំ
 មូជេយ្យន្តិ អដថោ ឯ សុត្រាហ្មចារី សញ្ញាភិទំ
 កុតាភិទំ មាធម្មំ មូជេយ្យន្តិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។
 តថាហិស្ស កំក្កវេ វត្ថុ សុត្រាហ្មចារី តេ ចាបកេ
 អកុសលេ ធម្មេ បរិវេ សមុបស្សន្តិ ។
 សេយ្យថាបំ កំក្កវេ កុស្តស្ស អស្សាជាបិយស្ស កំក្កាបំ
 ឯ ឯវំ វត្ថា ឧច្ចរុជ្ជេយ្យ អហោ វត មំ ឧទុស្ស
 អាជាបិយដ្ឋានេ ឯ វេយ្យំ អាជាបិយកោដិទត្ថ
 កោជេយ្យំ អាជាបិយបរិមជ្ជទត្ថ បរិមជ្ជេយ្យន្តិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកធ្វើបដិសន្ធាៈ ដែលពួកសុត្រាហ្មចារីបុគ្គល
 ពោលសាសនាបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្ធាៈ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តី
 ចំរើន ដើម្បីភាគជាសមណៈ ដើម្បីភាគជាបុគ្គលផ្ទាល់ខ្លួន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសកាមយ៉ាងនេះ បើទុកជា មិនឧប្បមន្តិកសេចក្តី
 ប្រាថ្នាឃើញនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកសុត្រាហ្មចារីបុគ្គល ឧប្បមន្តិ
 សក្ការៈ គោរព ព័ន្ធគោន ឬជា ចំពោះភាគអញ ក៏ដឹងតែពួកសុត្រាហ្មចារី
 បុគ្គលធ្វើសក្ការៈ គោរព ព័ន្ធគោន ឬជា ចំពោះភិក្ខុនោះដែរ ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួកសុត្រាហ្មចារី
 ជាវិញ្ញាណ រមែងពិចារណាយើញឡាន ឲ្យអកុសលធម៌ដ៏លាមក ទាំង
 នោះដែលភិក្ខុនោះលះបង់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាសះ
 ភាគនៃយ្យដ៏ចំរើន បើទុកជា មិនឧប្បមន្តិកសេចក្តីប្រាថ្នា ឃើញ
 នេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកមនុស្សឧប្បមន្តិកអញ ក្នុងទីជាសះ
 ភាគនៃយ្យផង ឧប្បមន្តិកអញបរិកោតនូវការផនរបស់សេភាគនៃយ្យផង
 ឧប្បមន្តិកអញ ដោយការស៊ីស្លាត់ ដូចជាសះភាគនៃយ្យផង

អដថោ ឯ មទុស្សា អាជានីយដ្ឋានេ ច
 វេលេន្តិ អាជានីយកោជនក្ខ កោជេន្តិ អាជានីយេ-
 បវមជ្ជនក្ខ បវមជ្ជន្តិ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។
 តថាហំស្ស កិក្ខុវេ វិញ្ញ មទុស្សា តាមិ សាវេយ្យនិ
 ត្បវេយ្យនិ ជេម្ពេយ្យនិ ភន្តេយ្យនិ បហំនាមិ
 សមទុបស្សន្តិ ឯវមេ ថោ កិក្ខុវេ ឯវមស្ស
 កិក្ខុវេ តំភ្នំ ឯ ឯវ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ អហោ
 វត មិ សុត្រហ្មចារី សក្ការយ្យំ កុក្ការយ្យំ មាធយ្យំ
 ប្បជេយ្យន្តិ អដថោ ឯ សុត្រហ្មចារី សក្ការេន្តិ
 កុក្ការេន្តិ មាធណ្តិ ប្បជេន្តិ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។
 តថាហំស្ស កិក្ខុវេ វិញ្ញ សុត្រហ្មចារី តេ បាមកេ
 អកុសលេ ធម្មេ បហំនេ សមទុបស្សន្តិកិ ។

(៨៨) យោ សោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អក្កោសកា-
 បវកាសកោ អវយុបនីមី សុត្រហ្មចារីនិ អដ្ឋាធមេតំ

ពួកមទុស្សក៏ដឹងតែដំណើរសេរីសេរីនោះ ក្នុងទីដំណើរសេរីនោះ
 ដង ឲ្យបំបែកខ្លួនក្នុងសេរីសេរីនោះ ដុសខាត់ដូចជាដុស
 ខាត់សេរីសេរីនោះ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ខ្លួនក៏កុំចាំ
 ឡាយ ព្រោះថា ពួកមទុស្សក៏ដឹង វាមិនចាំបាច់ណាស់ ឲ្យច្បាស់
 ដំណើរក៏ដឹងច្បាញ ក៏ច្បាញ វៀរវាចាំនោះ ដែលសេរីសេរី-
 នោះ លេចដំណើរ មានបុគ្គលណាមួយ ខ្លួនក៏កុំចាំឡាយ
 មានបុគ្គល ដូចជាភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ បើទុកជាមុនប្រើ
 សេចក្តីប្រាថ្នាដំណើរនេះ ធ្វើដូចម្តេច ពួកសុត្រហ្មចារីបុគ្គល ឧប្ប
 ធ្វើសក្ការៈ គោរព ឈប់តាម ឬជា ចំពោះកាតាម ក៏ដឹងតែពួក
 សុត្រហ្មចារីបុគ្គល ធ្វើសក្ការៈគោរព ឈប់តាម ឬជា ចំពោះភិក្ខុចារីដែរ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ខ្លួនក៏កុំចាំឡាយ ព្រោះថា ពួក
 សុត្រហ្មចារី ជាព្រាហ្មណ៍ វាមិនចាំបាច់ណាស់ ឲ្យច្បាស់ ឧប្ប
 ធ្វើសក្ការៈ ដែលភិក្ខុចារីលេចដំណើរ ។

[៨៨] ខ្លួនក៏កុំចាំឡាយ ភិក្ខុណា ជាអ្នកជម្រាបទេផ្កាសា
 ពួកសុត្រហ្មចារីបុគ្គល ជាអ្នកនិយមព្រះគោរព ដំណើរនោះ មិនមែន

អនុភោគោ(១) យំ សោ ធនុំ ឡសនាធំ
 អញ្ញាតាញ្ញាត(២) ឡសនំ ឧ(៣) ឯកឆ្មេយ្យ ។
 កកមេសំ ធនុំ ។ អនិច្ចតំ បាធិតដ្ឋតំ
 អនិច្ចតា(៤) បរិហាយតិ សទ្ធម្មស្ស ឧ
 វោធាយន្តិ(៥) សទ្ធម្មេសុ វា អនិមាធិកា
 ហោតិ អនិច្ចតា វា ព្រហ្មចរិយំ ចាតំ អញ្ញាតំ
 វា សន្តិលំដ្ឋំ អាបត្តិ អាបដ្ឋតំ កាជ្ឈំ រោកាតកំ(៦)
 មុសតិ ឧម្មាទំ វា ជាបុណាតំ ចិត្តត្ថេបំ សម្មន្តោ
 កាលំ ករោតំ តាយស្ស រោតា បរាស្រណា អចាយំ
 ធុត្តតំ វិចិត្តតំ ធិរយំ ឧបបដ្ឋតិ ។ យោ សោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តោសកម្មវិកាសកោ អវិយុបវាធិ
 សព្វហ្មចារិទំ អដ្ឋានមេតំ អនុភោគោ យំ សោ
 សមេសំ ធនុំ ឡសនាធំ អញ្ញាតាញ្ញាតំ ឡសនំ
 ឧ ឯកឆ្មេយ្យតិ ។

១ ឧ. ហិកេមិ វិកេសោ ។ ២ ឧ. អញ្ញាតំ ។ ៣ ឧ. ឧសេន្តិ ។ ៤ ឧ.
 អនិច្ចតំ ។ ៥ ឧ. វោធាយន្តិ ។ ៦ ឧ. ឧ. កាជ្ឈំ វា រោកាតកំ ។

ជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ ដែលមិនទាំងឡាយនោះ ឥឡូវដល់នូវសេចក្តី
 វិនាសទាំង ១០ ប្រការ សេចក្តីវិនាសណាមួយទេ ។ សេចក្តីវិនាស
 ទាំង ១០ ប្រការ កើតដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គលនោះមិនបាននូវគុណផង ដែល
 ខ្លួនមិនបានទេ ។ សាបសូន្យចាកគុណផង ដែលខ្លួនបានហើយ ។
 ព្រះសទ្ធម្មរបស់បុគ្គលនោះមិនផ្លូវផង ។ ជាគុកស្មានហួសហេតុ ក្នុងព្រះ
 សទ្ធម្ម ។ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារិទំមិនមានសេចក្តីត្រេកអរ ។ ត្រូវតែបន្ត
 ណាមួយដែលរស់រវើក ។ ប្រទេសសេចក្តីខ្ពុក ព្រោះរកធម៌ផ្សេង ។ ដល់នូវ
 ការក្តីកាយមាយចិត្ត ។ ធ្វើមរណៈទាំងវិស្វ ។ លុះវិបកបាយកនិកាយ
 ស្លាប់ទៅ វេសនគិលាន ឯអបាយ ឧត្តតំ វិនិច្ឆ័យ ទេ ។ ហួស
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ដេប្រទេស ផ្កាសា ធុកសព្វហ្មចារិទំបុគ្គល
 ជាគុកគំរាជ្រៀលព្រះអរិយៈ ដំណើរនោះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជា
 បច្ច័យ ដែលមិនមែន ទាំងឡាយនោះ ឥឡូវដល់នូវសេចក្តីវិនាស
 ទាំង ១០ ប្រការនេះ សេចក្តីវិនាសណាមួយទេ ។

(៨៩) អថោ កោតាលីកោ ភិក្ខុ យេន
 ភក្កា តេនុបសង្កម្ពំ ឧបសង្កម្ពិតា ភក្កង្គំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមង្គំ ចិសីធំ ។ ឯកមង្គំ ចិសីធំ ចោ
 កោតាលីកោ ភិក្ខុ ភក្កង្គំ ឯកទេវោ ចាចិញ្ញា
 កន្តុ សាវ័យុត្តមោត្តល្លាថា ចាចិកាធំ វជ្ជាធំ
 វស័កតាតិ ។ មា ហេវំ កោតាលីកា មា ហេវំ
 កោតាលីកា បសាទេហិ កោតាលីកា សាវ័យុត្ត-
 មោត្តល្លាទេសុ ចិន្តំ បេសលា សាវ័យុត្តមោត្តល្លាជាតិ ។
 ធុតិយម្បិ ចោ កោតាលីកោ ភិក្ខុ ភក្កង្គំ ឯក-
 ទេវោ តិក្ខាបិ មេ កន្តុ ភក្កា សុតាយំកោ
 បច្ចយំកោ អថោ ចាចិញ្ញា ។ សាវ័យុត្តមោត្តល្លាថា
 ចាចិកាធំ វជ្ជាធំ វស័កតាតិ ។ មា
 ហេវំ កោតាលីកា មា ហេវំ កោតាលីកា
 បសាទេហិ កោតាលីកា សាវ័យុត្តមោត្តល្លាទេសុ
 ចិន្តំ បេសលា សាវ័យុត្តមោត្តល្លាជាតិ ។

(៨៩) គ្រាទោះ ភោកាលិកភិក្ខុ ទូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ លុះទូលទៅដល់ កំព្រាបង្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
ឥន្ទ្រយក្សវិសមគួរ ។ លុះភោកាលិកភិក្ខុ ឥន្ទ្រយក្សវិសមគួរហើយ
កំព្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះឥន្ទ្រវិសម ភោកាលិក
វិសមគួរ ជាអ្នកប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នា
លាមក ។ ព្រះឥន្ទ្រស្រាស់ថា ម្ចាស់ភោកាលិក អ្នកកុំនិយាយ
យ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភោកាលិក អ្នកកុំនិយាយ យ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់
ភោកាលិក ចូរអ្នកញ្ញត្តិចិត្តទូទៅថា ចំពោះសាវប្បុគ្គនិវិនិច្ឆ័យនេះចុះ
ព្រោះថា សាវប្បុគ្គនិវិនិច្ឆ័យនេះ ជាអ្នកមានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ។
ភោកាលិកភិក្ខុ ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាគំរូបដ៏ដ្ឋង្គិកថា បពិត្រ
ព្រះឥន្ទ្រវិសម ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អ្នកចង់ព្រះឥន្ទ្រវិសមគួរ កំរើន
ពិតហើយ រឺថា សាវប្បុគ្គនិវិនិច្ឆ័យនេះ ជាអ្នកប្រាថ្នាលាមកប្រាកដ
លុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ។ ម្ចាស់ភោកាលិក អ្នកកុំ
និយាយយ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភោកាលិក អ្នកកុំនិយាយ យ៉ាងនេះឡើយ
ម្ចាស់ភោកាលិក អ្នកចង់ព្រះឥន្ទ្រវិសមគួរថា ចំពោះសាវប្បុគ្គនិវិនិច្ឆ័យនេះ
ចុះ ព្រោះថា សាវប្បុគ្គនិវិនិច្ឆ័យនេះ មានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ។

តតិយម្យំ ទោ កោកាលិកោ កិក្ខុ ភកវន្តំ
 ឯតនេវេច កំព្វាមិ ទោ មេ កន្ត
 ភកវា សន្ធាយិកោ បទ្ធកាយិកោ អថទោ ចាបិជ្ជា វ
 សាវបុត្តមោក្ខល្លានា ចាបិកាចំ ឥន្ទាចំ វសិ-
 កកាតំ ។ មា ហេវំ កោកាលិកា មា ហេវំ
 កោកាលិកា បសានេហំ កោកាលិកា សាវ-
 បុត្តមោក្ខល្លានេសុ ចំត្តំ បេសលា សាវបុត្ត-
 មោក្ខល្លានាតំ ។ អថទោ កោកាលិកោ កិក្ខុ
 ឧដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ អកិវាទេត្វា បទត្ថាណំ កក្កា
 បក្កាមិ ។ អចិរេវក្កាណ្ណប្ប ច កោកាលិកាស្ស
 កិក្ខុនោ សាសបមត្ថិហំ មិឡកាហំ សន្ធា
 កាយោ ធុដ្ឋោ(១) អរោសិ សាសបមត្ថិយោ ហត្វា
 មុត្តមត្ថិយោ អហេសុំ មុត្តមត្ថិយោ ហត្វា
 កាណ្ណយមត្ថិយោ(២) អហេសុំ កាណ្ណយមត្ថិយោ ហត្វា

១ ឥ. ប. ឌុដោ ។ ២ ឧ. ភលាយឌុដោ ។

កោកាលិកិកុ កំទូលព្រង់ដំមានព្រះភាគ ជាគំរប់ចា ដង្កៀតថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រង់ដំមានព្រះភាគ គួរឲ្យព្រះអង្គជឿយកតប្រាប់
 ភាគកំរិតមែនហើយ ដែល សាវបុត្តនឹងមោក្ខល្លាន សុទ្ធតែជាអ្នកប្រាថ្នា
 លាមក លុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ។ ម្ចាស់កោកា-
 លិកៈ អ្នកកុំខំយាយ យ៉ាងនេះ ម្ចាស់កោកាលិកៈ អ្នកកុំខំយាយ យ៉ាង
 នេះឡើយ ម្ចាស់កោកាលិកៈ អ្នកចូរញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះសាវបុត្ត
 នឹងមោក្ខល្លានចុះ ព្រោះថា សាវបុត្តនឹងមោក្ខល្លាន ជាអ្នកមានសីល
 ជាច្រើនស្រឡាញ់ ។ គ្រានោះ កោកាលិកិកុ ក្រោកចាកកាសនៈហើយ
 ថ្វាយចង្ក្រងដំមានព្រះភាគ ច្រក់ធ្វើច្រក់រូប ចៀសចេញទៅ ។
 កំពាលវេស កោកាលិកិកុ ចៀសចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏កើតអុត
 ប៉ុន ។ គ្រាប់ស្ពៃបរិភោគយំរំមូល លុះអុតកើតប៉ុន ។ គ្រាប់ស្ពៃហើយ
 ក៏ដោះឡើង ប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃក្តោកបាយ លុះប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃក្តោកបាយហើយ
 ក៏ដោះឡើង ប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃក្តោក លុះប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃក្តោកហើយ

កោលដ្ឋមត្តិយោ អហេសុំ កោលដ្ឋមត្តិយោ
 ហុត្វា កោលមត្តិយោ អហេសុំ កោលមត្តិយោ
 ហុត្វា អាមលកមត្តិយោ អហេសុំ អាមលក-
 មត្តិយោ ហុត្វា(១) វេលុវសលាដុកមត្តិយោ អហេសុំ
 វេលុវសលាដុកមត្តិយោ ហុត្វា វិល្លមត្តិយោ(២) អហេសុំ
 វិល្លមត្តិយោ ហុត្វា បក្កដ្ឋិសុ បុព្វញ្ច លោហិតញ្ច
 បក្កដ្ឋិសុ ។ ស្វាស្សន្តិ(៣)កន្ទលំបត្តសុ សេតិ
 មន្ទោវ វិសកាលិកតោ(៤) ។ អដោ តុជិបទ្វក-
 ប្រហ្មា(៥) យេន កោកាលិកោ កិក្ខុ គេតុប-
 សង្កម្មំ ឧបសង្កម្មំត្វា វេហាសេ វេត្វា កោកាលិកំ
 កិក្ខុំ ឯតនរោច បសាទេហំ កោកាលិក
 សាវិបុត្តមោត្តល្លានេសុ ចិត្តំ បេសលា សាវិបុត្ត-
 មោត្តល្លានាតិ ។ កោសិ ភំ អារុសាតិ ។

១. ឧ. កិល្លម កិល្លកមត្តិយោ អហេសុំ កិល្លកមត្តិយោ ហុត្វា ឈា ទិស្សន្តិ ។
 ២. ឧ. កិល្លមត្តិយោ ។ ឧ. កិល្លមត្តិយោ ។ ៣. ឧ. សោស្សន្តិ ។ ៤. ឧ. វេលុវសលា ។ ៥. ឧ. តុជិបទ្វកប្រហ្មា ។

កំដោរឡើង ប៉ុន្មានប៉ុន្មាន លុះប៉ុន្មានប៉ុន្មានហើយ កំដោរឡើង
 ប៉ុន្មានប៉ុន្មាន លុះប៉ុន្មានប៉ុន្មានហើយ កំដោរឡើង ប៉ុន្មានប៉ុន្មានប៉ុន្មាន
 លុះប៉ុន្មានប៉ុន្មានហើយ កំដោរឡើងប៉ុន្មានប៉ុន្មាន លុះប៉ុន្មានប៉ុន្មានហើយ
 កំដោរឡើង ប៉ុន្មានប៉ុន្មាន លុះប៉ុន្មានប៉ុន្មានហើយ ខ្លះនឹងឈាមកំហូរ
 ចេញយោម ។ បាទព្រះ កោកាលិកកិក្ខុនោះ ដេកលើស្បែកចក
 ដូចជាគ្រឿងដេក ប្រាសស្រកាហើយ ។ លំដាប់នោះ កុំ
 បោះចោល(១) បាទចូលទៅកេ កោកាលិកកិក្ខុ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ កំដោរឡើងអាកាស ហើយកោលទៅនឹងកោកាលិកកិក្ខុ ដូច្នេះ
 ជា ម្ចាស់កោកាលិកៈ ចូលលាភ្នំកំពង់ផ្លូវជ្រៅថ្នាំ ចំពោះព្រះសាវ-
 បុត្តនិងព្រះមាត្រាស្វាមី ព្រោះថា ព្រះសាវបុត្តនិងព្រះមាត្រាស្វាមី
 មានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ។ ម្ចាស់កាវសា អ្នកជាអ្វី ។

១. ព្រហ្មនោះ កាលពីដើម ជាព្រះចៅល្បោះតុចន្តរា ប្រែជាបង្អួចយល់
 កោកាលិកកិក្ខុ បានដល់អនាគតនិរតិក្នុងព្រះលោកដាន់សុត្វានិស ។ ឧទ្ទិសថា ។

អហំ ភុដិបទ្ទេកាប្រមាតិ ។ ននុ ភំ អារុសោ
 កកវតា អនាគាមី ឡាភាតោ អដ កំញារហិ
 ឥនាភតោ បស្ស យាវពូ(១) តេ ឥនិ អបរទ្ធិន្តិ ។
 អដហោ ភុដិបទ្ទេកាប្រមាតិ កោកាលីកំ កិកុំ
 កាដាយ(២) អន្ន្តរាសិ

បុរិសស្ស ហិ ជាតស្ស កុតាវី(៣) ជាយតេ មុខ
 យាយ ឯន្តតិ អត្តានំ ពាលោ ទុក្ខាសំតំ កណំ ។
 យោ ឯន្តិយំ បសំសតិ តំ វា ឯន្តតិ យោ បសំសិយោ
 វិចីនាតិ មុខេនសោ កាលីកាលីនា តេន សុខំ នវិន្តតិ ។

១. ឥ. យវ ។ ២. គ. កាតិហិ ។ ៣. កុចារិ ។

យេនី ជាតុចិបទ្ទេកាប្រមាតិ ។ មាលការុសោ ព្រះវិហារព្រះភាគទ្រង់ព្យាករ
 ថា អ្នកឯងជាអនាគាមីបុគ្គលហើយតើ ចុះអ្នកឯងមកក្នុងទីនេះ ដើម្បី
 អ្វីទៀត អ្នកឯងចូរមើលតែនូវកិហុសរបស់អ្នកនោះចុះ ។ លំដាប់នោះ
 ភុដិបទ្ទេកាប្រមាតិ ក៏បានរកលទ្ធិនេះកាកាលីកកុំ ដោយសាច់ដូច្នេះថា

បុគ្គលកាល កាលរោលនូវទុក្ខាសិក ឈ្មោះថាកប្បន្ទឯង
 ដោយប្លំរេថា គឺឥសុភិចាណា ប្លំរេថាគឺឥសុភិចាណា
 កើតតែក្នុងមាត់ របស់បុរសជាតិ ដោយឆិត ។

បុគ្គលណា សរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរនិទានក្តី គឺជៀសបុគ្គលដែលគួរសរ-
 សើរនោះក្តី បុគ្គលនោះឈ្មោះថា សន្ធិនូវចាស ដោយមាត់ វិមន៍
 មិនបានសេចក្តីសុខ ព្រោះចាសនោះទេ ។

អប្បមេត្តា(១) អយំ កាលំ
 យោ អកេតុសុ ធនបរាជយោ
 (សព្វសព្វចំ សហចំ អត្តនា)
 អយមេវ មហាត្តរោ កាលំ
 យោ សុកេតេសុ មនំ បដោសយេ(២) ។
 សតំ សហសព្វចំ ជីវិតុនាមំ
 ធម្មំស ច បញ្ច ច(៣) អត្តនាមំ
 យមវយករហំ ជិវយំ ឧបេតិ
 វាចំ មនស្ស បណ្ឌិតាយ ហបកក្កំ ។

អថទោ កោកាលិកោ ភិក្ខុ កេនេវា-
 តាធន កាលមកាលំ ។ កាលកតោ ច
 កោកាលិកោ ភិក្ខុ បទុមមរំបេ ឧបបដ្ឋតិ
 សាវ័កុត្តមោល្លានេសុ ចិត្តំ អាមាដេត្វា ។

១ ម. អប្បមេត្តោ ។ ២ ម. បុរសយេ ។ ៣ ខ. ម ធម្មំសនិ បញ្ច ច ។

ការចាញ់ ដោយទ្រព្យណា ព្រោះល្បែងកាល់ទាំងឡាយ
 (ត្រូវទាំងខ្លួនទាំងអស់) ជាក់ហុសមានប្រមាណកំចាត់ បុគ្គល
 ណា ញ៉ាំងចិត្ត ឱ្យប្រឡូត្ត ចំពោះភូមិបុគ្គលអ្នកប្រគ្រឹក្ស
 នេះឯង ជាក់ហុសចំព្រៃលែង ។ បុគ្គលដ៏កល់ខ្លាចខ្លាច
 ចិត្តដ៏លាមក ហើយគិតជៀសច្រកវាយ រមែងទៅកាន់
 ឧកេណា ឧកេនោះ មានទស្សនៈទុក្ខៈផង ខឹង ចង់
 អនុទ្ធ(១) (ដោយឡែកទៀត) ផង ៥ អនុទ្ធៈផង ។

ត្រាឆោះ កោកាលិកភិក្ខុ កិច្ចមរណកាល ដោយដំបូន្មោះ
 ឯង ។ លុះមកកាលភិក្ខុ ធ្វើមរណកាលហើយ ក៏ទៅកើតភ័យ
 បទុមនោះ ព្រោះថ្វីត្បិតថ្វីត្បិតចំពោះគ្រួសារបុគ្គលនឹងត្រូវមាត់ស្លាប់ ។

១ អនុទ្ធវិហិតិ ចំព្រៃលែង ។

អដទោ ព្រហ្មា សហម្បតំ អភិក្កន្ធាយ
 វត្ថុយា អភិក្កន្ធវណ្ណា^(១) កោវលកម្យំ ជេតវនំ
 ទិកាសេត្វា យេន ភក្កា តេនុបសង្កម្មំ
 ឧបសង្កម្មិត្វា ភក្កវន្តំ អភិក្កន្ធា ឯកាមន្តំ អដ្ឋាសំ ។
 ឯកាមន្តំ មិគោ^(២) ទោ ព្រហ្មា សហម្បតំ ភក្កវន្តំ
 ឯតនវោច កោតាលិកោ ភន្តេ ភិក្ខុ កោលកតោ
 កាលកតោ ច ភន្តេ កោតាលិកោ ភិក្ខុ
 បទុមនិយំ ឧបបន្នោ សាវ័ច្ឆន្តមោត្តល្លាទេសុ ចិត្តំ
 អាយាដេត្វាតិ ។ ឥន្ទមវោច ព្រហ្មា សហម្បតិ
 ឥន្តំ វត្វា ភក្កវន្តំ អភិក្កន្ធា បទុក្ខណំ កត្វា
 តត្ថេវន្តរាយំ ។ អដទោ ភក្កា តស្សា វត្ថុយា
 អនុយេន ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ឥមំ ភិក្ខុវេ វត្ថុំ ព្រហ្មា
 សហម្បតំ អភិក្កន្ធាយ វត្ថុយា អភិក្កន្ធវណ្ណា
 កោវលកម្យំ ជេតវនំ ទិកាសេត្វា យេនាហំ តេនុប-
 សង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា មំ អភិក្កន្ធា ឯកាមន្តំ អដ្ឋាសំ ។

១. ប. អភិក្កន្ធវណ្ណា ។ ២. ប. បំបា ។

គ្រាតា៖ កាលបើព្រឹត្តិបឋមយាមកន្តរិវេហិយេ សហម្បតិព្រហ្ម មាន
 ស្ម័គ្រជឿនធ្វើវត្តផេតនតាំងមូល ឲ្យភិក្ខុសំ កំចូលទៅកាលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបិក
 នៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសហម្បតិព្រហ្មបិក្ខុនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាប
 បង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កោតាលិកភិក្ខុ
 ធ្វើមណកាលទៅហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កោតាលិកភិក្ខុធ្វើមណ-
 កាល ទៅកើតក្នុងបទុមទាន ព្រោះថ្វីនឹងថ្វីកំចិត្តចំពោះព្រះសាវ័ច្ឆន្តនឹងព្រះ-
 មោត្តល្លា ។ សហម្បតិព្រហ្មបានកាលពាក្យនេះហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សណហើយ បាត់ចាកទីនោះទៅមួយរំពេច ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលបើព្រឹត្តិទាន កន្តរិវេហិយេ
 ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុតាំងឡាយថា មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ក្នុងយប់មិញនេះ
 កាលព្រឹត្តិបឋមយាម កន្តរិវេហិយេ សហម្បតិព្រហ្ម មានស្ម័គ្រ
 ជឿន ធ្វើវត្តផេតនតាំងមូល ឲ្យភិក្ខុសំ ហើយចូលមកកេតថាគរ
 លុះចូលមកដល់ថ្វាយបង្គំនោះ ហើយបិកនៅ ក្នុងទីសមគួរ ។

ឯកាមន្តំ វេតោ ទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មា
 សហម្បតិ មំ ឯតទេវេច កោកាលិកោ កន្ត
 ភិក្ខុ កាលកតោ កាលកតោ ច កន្ត
 កោកាលិកោ ភិក្ខុ បទុមជ័យេ ឧបបន្នោ
 សាវ័យុត្តមោត្តស្វាទេសុ ចំត្តិ អាយាដេត្វាតិ ។
 ឥតទេវេច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មា សហម្បតិ ឥត វត្វា មំ
 អតិវាទេវា បទុមជ័យេ កត្វា តត្ថវន្តវាយិតិ ។
 ឯវិ វុត្ត អញ្ញាតោ ភិក្ខុ កត្វា ឯតទេវេច
 កត្ថវិយំ^(១) ទុ ទោ កន្ត បទុមជ័យេ អាយុប្ប
 មាណន្តំ ។ ឯយំ ទោ ភិក្ខុ បទុមជ័យេ
 អាយុប្បមាណំ តំ ឯ សុត្តរំ សម្ពាសំ ឯត្តកាចិ
 វស្សាធិតិ វា ឯត្តកាចិ វស្សាសកាធិតិ វា ឯត្តកាចិ
 វស្សាសហស្សធិតិ វា ឯត្តកាចិ វស្សាសតហស្សា
 ធិតិ វាតិ ។ សញ្ញា បទ កន្ត ឧបមា^(២) កាតុន្តំ ។
 សញ្ញា ភិក្ខុតិ កត្វា អតិវា ឥតទេវេច សេយ្យជាមំ ភិក្ខុវេ

១ ឧ. វិយំ ។ ២ ឧ. ឧបមំ ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះសហម្បតិព្រហ្ម ប៉ុន្មាន ក្នុងទិសមគ្គហើយ
 បានពាលនិវត្តនាសដូច្នេះថា បតិព្រហ្មអន្តរជីវិតំ កោកាលិកភិក្ខុធ្វើ
 មរណភាពទៅហើយ បតិព្រហ្មអន្តរជីវិតំ កោកាលិកភិក្ខុធ្វើមរណ-
 ភាពទៅ ទៅភិក្ខុក្នុងបទុមនរក ព្រោះថាភិក្ខុក្នុងពិភពនេះសាមីភ័យនឹង
 មោក្ខលោក ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សហម្បតិព្រហ្មបានពាលពាក្យ
 នេះ លុះពាលពាក្យនេះហើយ ថ្វាយបង្គំលាតាងគត ធ្វើប្រទក្សិណ
 បានហេតុនោះទៅមួយវិភាគ ។ និមិត្តតែព្រះអង្គមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 យំឯនេះហើយ ភិក្ខុទ្ធរូប ក្រាបថ្វាយបង្គំទូលសួរព្រះអង្គមានព្រះភាគ
 ដូច្នេះថា បតិព្រហ្មអន្តរជីវិតំ ប្រមាណនៃកាយ ក្នុងបទុមនរក
 វិនិច្ឆ័យ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុ ប្រមាណនៃកាយ
 ក្នុងបទុមនរក វិនិច្ឆ័យ ប្រមាណនៃកាយ ក្នុងបទុមនរកនោះ
 បុគ្គលមិនតិចនឹងថា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះរយឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណោះពាន់ឆ្នាំ
 ឬក៏ប៉ុណ្ណោះវិសនឆ្នាំបានឡើយ ។ បតិព្រហ្មអន្តរជីវិតំ ចុះព្រះអង្គ
 អាចធ្វើសេចក្តីមាតាបានដែរឬ ។ ព្រះអង្គមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាល
 ភិក្ខុ អាចធ្វើបាន ដូច្នេះ ទើបត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូច

វិសុត្តិកា កោសលកោ តិលកហោ ភកោ
 បុរិសា វិសុសតសហស្សស្ស(១) អត្ថយេន ឯកមេតំ
 តិលំ ឧទ្ធករយ្យ ។ ទំប្បតំ ចោ សោ កំត្តុ
 វិសុត្តិកា កោសលកោ តិលកហោ ឥមិទា
 ឧបត្តមេន បរិក្ខយំ បរិយាទានំ កត្តយ្យ ឧ ភោ
 ឯកោ អត្ថនោ ឯកយោ សេយ្យថាបិ កំត្តុ វិសុត្តិ
 អត្ថនោ ឯកយោ ឯកមេតោ ឯកត្ថនោ ឯកយោ ។
 សេយ្យថាបិ កំត្តុ វិសុត្តិ ឯកត្ថនោ ឯកយោ ឯកមេតោ
 អតត្ថោ ឯកយោ ។ សេយ្យថាបិ កំត្តុ វិសុត្តិ
 អតត្ថោ ឯកយោ ឯកមេតោ អហហោ ឯកយោ ។
 សេយ្យថាបិ កំត្តុ វិសុត្តិ អហហោ
 ឯកយោ ឯកមេតោ អដាដា ឯកយោ ។

១. វិសុសតស្ស វិសុសតស្ស ។

អនេផុត្តុ របស់អ្នកវិសុត្តិកាសលចំណុះ ២០ ទាំង(១) (កម្រិត)
 កន្លងទៅបាន ១ សែន មានបុរសម្នាក់ រើសយក ១ គ្រាប់ ៗ កំណត់
 អនេផុត្តុ ។ ឆ្នាំក្រុម អនេផុត្តុ របស់អ្នកវិសុត្តិកាសល
 ចំណុះ ២០ ទាំងនោះដល់ខ្ញុំការអស់រលីងទៅ ហើយសេចក្តីព្យាយាម
 នេះឈ្មោះថា ជាប់ហើយទៅឡើយ ឯអត្ថនោ ១ មិនជាប់ដូច្នេះទេ
 ឆ្នាំក្រុម ដូចជា អត្ថនៈ(២) នោ ២០ ត្រូវជា ឯកត្ថនោ ១ ។
 ឆ្នាំក្រុម ដូចជា ឯកត្ថនោ ២០ ត្រូវជា អត្ថនោ ១ ។
 ឆ្នាំក្រុម ដូចជា អត្ថនោ ២០ ត្រូវជា អហហោ ១ ។
 ឆ្នាំក្រុម ដូចជា អហហោ ២០ ត្រូវជា អដាដា ១ ។

១. ២ ចន្លោះ របស់អ្នកវិសុត្តិ ត្រូវជាចន្លោះ ក្នុងវិសុត្តិកាសល ២ ចន្លោះ របស់អ្នក
 វិសុត្តិកាសលនោះ ត្រូវជាចន្លោះមួយៗ ២ អញ្ញៈត្រូវជាចន្លោះមួយៗ ២ ទោះ
 ត្រូវជាចន្លោះមួយៗ ២ មិនមែន ត្រូវជាចន្លោះ ។ អត្ថនោ ។

២ ការព្យា អត្ថនោនោះជាឈ្មោះនៃការរាប់ចំណុះសត្វ ដែលដេញតែ ក្នុងនោះក៏ដូចជា
 ឯក ត្រូវជាឯកត្ថនោ ឯកស្រុកឈ្មោះថា ១ កោដិ ។ ឈរសេនកោដិឈ្មោះ
 ថា ១ កោដិ ។ ឈរសេនកោដិឈ្មោះថា ១ កោដិច្បកោដិ ។ ឈរសេនកោដិច្បកោដិឈ្មោះថា
 ១ កោដិ ។ ឈរសេនកោដិច្បកោដិឈ្មោះថា ១ កោដិ ។ ឈរសេនកោដិច្បកោដិឈ្មោះថា ១ កោដិ
 ។ ឈរសេនកោដិច្បកោដិឈ្មោះថា ១ កោដិ ។ ឈរសេនកោដិច្បកោដិឈ្មោះថា ១ កោដិ ។

សេយ្យថាបិ កំត្តុ វិសតិ អដដា ធិរយា
 ឯវមតោ កុម្មុនោ ធិរយា ។ សេយ្យថាបិ
 កំត្តុ វិសតិ កុម្មុនោ ធិរយា ឯវមតោ
 សោតន្តិកោ ធិរយា ។ សេយ្យថាបិ កំត្តុ
 វិសតិ សោតន្តិកោ ធិរយា ឯវមតោ
 ឧប្បលោ(១) ធិរយា ។ សេយ្យថាបិ កំត្តុ
 វិសតិ ឧប្បលោ ធិរយា ឯវមតោ បុណ្ណិកោ
 ធិរយា ។ សេយ្យថាបិ កំត្តុ វិសតិ បុណ្ណិកោ
 ធិរយា ឯវមតោ បទុនោ ធិរយា ។ បទុនំ
 ទោ បទ កំត្តុ ធិរយំ គោតាលិកោ កំត្តុ
 ឧបបន្ថោ សាវ័បុត្តមោត្តលោទសុ ជំនុំ អាឃាដ-
 ត្វាតិ ។ ឥធមភោច ភគវា ឥនំ វគ្គាទ
 សុគតោ អថាបរិ ឯតទភោច សត្វា
 បុរិសស្ស ហិ ជាតស្ស កុដារិ ជាយតេ មុខ
 យាយ ជំនុំតិ អត្តាជំ ពាលោ ទុក្ខាសិតិ ភសំ ។

១. ឧ. ឧប្បលោ ។

មាលភិក្ខុ ដូចជា អដដនា ២០ ត្រូវជា កុម្មុននា ១ ។ មាលភិក្ខុ ដូចជា
 កុម្មុននា ២០ ត្រូវជា សោតន្តិកនា ១ ។ មាលភិក្ខុ ដូចជា
 សោតន្តិកនា ២០ ត្រូវជា ឧប្បលនា ១ ។ មាលភិក្ខុ ដូចជា
 ឧប្បលនា ២០ ត្រូវជា បុណ្ណិកនា ១ ។ មាលភិក្ខុ ដូចជា បុណ្ណិក-
 នា ២០ ត្រូវជា បទុមនា ១ ។ មាលភិក្ខុ ដូចជា កោតាលិកភិក្ខុ ទៅភិក្ខុ
 ក្នុងបទុមនា ព្រោះថ្វីដ៏ថ្លៃថ្នូរចំពោះសាវ័បុត្តនិមោត្តលោ ។ ព្រោះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងធម៌នេះហើយ ព្រះសុគតជាព្រះសាស្តា លុះ
 សំដែងធម៌នេះហើយ ទើបសំដែងតាមនេះទៅទៀតថា

បុគ្គលភាវ កាលពោលនូវពាក្យទុក្ខាសិត ឈ្មោះថា កាប់

ខ្នុរខ្នួន ដោយថ្លៃថ្នូរដ៏ស្រស់ថ្លាពាក្យ ថ្លៃថ្នូរដ៏ស្រស់ថ្លា

នោះ តែងតែឆ្លងច្រក របស់បុរសជាតិ ដោយពិត ។

យោ ធិន្ទ្រិយំ បសិសតិ តំ វា ធិន្ទ្រិយំ យោ បសិសិយោ
 វិទ្យាតិ មុខេន សោ កាលំ កាលំ ធាតុន សុខំ ធិន្ទ្រិយំ ។
 អប្បមត្តោ អយំ កាលំ យោ អត្តសុ ធនបរាជយោ

(សព្វស្មាបិ សមាបិ អត្តនា)
 អយមេវ មហាត្ថកេ កាលំ
 យោ សុតតេសុ មនំ បទោសយេ ។
 សតំ សហស្សនំ និព្វានំ
 ធម្មិស ច បក្ខ ៥(១) អព្វធានិ
 យមរិយកហិ និរយំ ឧបេតិ
 វាចំ មនក្ខ បណ្ឌិតាយ ចាបកន្តំ ។

[៤០] អថេតោ អាយស្មា សាវ័ប្បត្តោ យេន
 កកវា តេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា កកវន្តំ
 អកិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីនិ ។ ឯកមន្តំ ឯសីន្តំ
 ទោ អាយស្មន្តំ សាវ័ប្បត្តំ កកវា ឯតទរោច
 ។ ឧ. ម. ធម្មិសនិ បក្ខ ៥ ។

បុគ្គលណា សាសីត្ថបុគ្គលដែលគ្មាននិព្វាន ច្នៃច្នៃវៀលបុគ្គលដែល
 គ្មានសាសី បុគ្គលនោះឈ្មោះថាសន្សំនូវវិទ្យាដោយមាត់ វេមនិមន
 បាទសចក្កិសុទ្ធ ព្រោះពោសនោះទេ ។

ការពាក្យ ដោយទ្រព្យណា ព្រោះល្បែងកាល់តាំងឡើយ ព្រម
 តាំងខ្លួនតាំងអស់ ការពាក្យ នេះឈ្មោះថា កំហុសមានប្រមាណ
 តិចទេ បុគ្គលណា ញ៉ាំងចិត្តឱ្យប្រឡូក ចំពោះពួកបុគ្គល
 ដែលប្រព្រឹត្តល្អ បុគ្គលនេះឯង ទើបឈ្មោះថា មានកំហុសចាំប្រ
 លែង ។ បុគ្គលដ៏កល់វាចានិច្ចចិត្តដ៏លាមក គឺវៀលព្រះភិរិយៈ
 វេមនិព្វាន ក្នុងនាមណា នាការនោះ មានមួយសែននិព្វាន
 នឹង ព្រះនិព្វានៈ (ដោយឡែកឡើង) ផង ៥ អព្វទៈផង ។

[៤១] ព្រោះនោះ ព្រះសាវ័ប្បត្តដ៏មានអាយុ ចូលទៅកាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្របវាយបង្កព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសាវ័ប្បត្តដ៏មានអាយុ
 អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏គ្រាន់ស្ទើរដូច្នោះថា

កតិ ទុ ទោ សាវ័ត្ត ទីណាសវស្ស កិក្កុនោ
 តលាធិ យេហំ តលេហំ សមន្តាគតោ ទីណាសវា
 កិក្កុ អាសវាធិ ទយំ បដិជាតាតិ ទីណា មេ អាសវាតិ ។
 ធន កន្ថេ ទីណាសវស្ស កិក្កុនោ តលាធិ យេហំ
 តលេហំ សមន្តាគតោ ទីណាសវា កិក្កុ អាសវាធិ
 ទយំ បដិជាតាតិ ទីណា មេ អាសវាតិ ។
 កតតាធិ ធន ។ ឥធន កន្ថេ ទីណាសវស្ស
 កិក្កុនោ អធិច្ចតោ សទ្ធេ សទ្ធារា យជាត្វតំ
 សម្មច្ចុញ្ញាយ សុធិដ្ឋា ហោតិ ។ យេម្បិ កន្ថេ
 ទីណាសវស្ស កិក្កុនោ អធិច្ចតោ សទ្ធេ សទ្ធារា
 យជាត្វតំ សម្មច្ចុញ្ញាយ សុធិដ្ឋា ហោតិ ឥធម្បិ^(១)
 កន្ថេ ទីណាសវស្ស កិក្កុនោ តលំ ហោតិ យំ
 តលំ អាគម្ម ទីណាសវា កិក្កុ អាសវាធិ ទយំ
 បដិជាតាតិ ទីណា មេ អាសវាតិ ។

១ ឥយំ ចិសន្តោ ឥយន្តោ ។ លោ ហំ ឥម ចិសន្តោ សព្វគ្គៈធម្ម ឥន្ទ្រ
 ទុតិយបេ ឧប្បន្តោយេ ។

ឆានសាវ័ត្ត កិក្កុជាវិណាស្រា ប្រកបដោយកំឡុងទាំងឡាយណា
 រមែងប្តេជ្ញាខ្ញុំការអស់ទៅនៃកាសវៈថា កាសវៈរបស់កាត្មាគញ អស់
 ហើយកំឡុងរបស់កិក្កុ ជាវិណាស្រានោះតើមានចំនួន ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន កិក្កុជាវិណាស្រា ប្រកបដោយកំឡុងទាំងឡាយណា រមែង
 ប្តេជ្ញាខ្ញុំការអស់ទៅ នៃកាសវៈថា កាសវៈរបស់កាត្មាគញ អស់ហើយ
 កំឡុងរបស់កិក្កុ ជាវិណាស្រានោះ មាន ១០ យ៉ាង ។ កំឡុង ១០
 យ៉ាងនៃដូចម្តេចខ្លះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិក្កុជាវិណាស្រា ក្នុង
 សាសនានេះ គឺចាណោយេញច្បាស់ខ្ញុំសង្ខារទាំងឡាយ ដោយសេចក្តី
 ថា មិនទៀង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិក្កុ
 ជាវិណាស្រា គឺចាណោយេញច្បាស់ខ្ញុំសង្ខារទាំងឡាយ ដោយសេចក្តី
 ថា មិនទៀង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត ដោយហេតុណា បពិត្រ
 ព្រះអង្គចម្រើន នេះ ឯងចាត់ជាកំឡុងរបស់កិក្កុជាវិណាស្រា ដែលចាំ
 ឲ្យកិក្កុជាវិណាស្រា អាស្រ័យខ្ញុំកំឡុងហើយ ទើបប្តេជ្ញាខ្ញុំការអស់
 ទៅនៃកាសវៈទាំងឡាយថា កាសវៈរបស់កាត្មាគញ អស់ហើយ ។ ។

បុទ្ធ ចេវំ កន្ថេ ចំណាសវស្ស កំត្តុនោ អត្តាគា-
 សុបហ កាមា យេវាភូតំ សធម្មញ្ញាយ សុទិដ្ឋា-
 ហោន្តំ ។ យឡំ កន្ថេ ចំណាសវស្ស កំត្តុនោ
 អត្តាគាសុបហ កាមា យេវាភូតំ សធម្មញ្ញាយ
 សុទិដ្ឋា ហោន្តំ ឥទ្ធម្បំ កន្ថេ ចំណាសវស្ស
 កំត្តុនោ តលំ ហោតិ យំ តលំ អាគម្ម ចំណាសវ-
 កំត្តុ អាសវាតំ ទយំ បដិដាចាតិ ចំណា មេ-
 អាសវាតំ ។ បុទ្ធ ចេវំ កន្ថេ ចំណាសវស្ស
 កំត្តុនោ វិវេកនិដ្ឋំ ចិត្តំ ហោតិ វិវេកហោណំ វិវេក-
 បញ្ចវំ វិវេកដ្ឋំ នេក្ខម្មារិកំ(១) ឡង្គិក្ខតំ សព្វសោ-
 អាសវដ្ឋានិយេហំ នម្មេហំ ។ យឡំ កន្ថេ
 ចំណាសវស្ស កំត្តុនោ វិវេកនិដ្ឋំ ចិត្តំ ហោតិ
 វិវេកហោណំ វិវេកបញ្ចវំ វិវេកដ្ឋំ នេក្ខម្មារិកំ
 ឡង្គិក្ខតំ សព្វសោ អាសវដ្ឋានិយេហំ នម្មេហំ
 ឥទ្ធម្បំ កន្ថេ ចំណាសវស្ស កំត្តុនោ តលំ ហោតិ

១ ឧ. សក្ខិវេ ឥត្តិភិក្ខុ ។

ចត្តក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត កំពុងវិណាស្រព គឺបារលា
 ឃើញច្បាស់នូវកាមចាំឡាយ មានបទដូចរណ្តៅរើកភ្លើង ដោយ
 ចញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមឯង ។ ចត្តក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កំពុងវិណាស្រព
 គឺបារលាឃើញច្បាស់ នូវកាមចាំឡាយ មានបទដូចរណ្តៅរើក
 ភ្លើង ដោយចញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមឯង ដោយហេតុណា ចត្តក្រព្រះអង្គដ៏
 ចំរើន នេះឯង ចាត់ដាក់ច្បាំងរបស់កំពុងវិណាស្រព ដែលនាំឱ្យកំពុង
 វិណាស្រព អាស្រ័យនូវកំពុងហើយ ទើបប្តូរឱ្យនាំគ្នាអស់ទៅនៃភាសវៈ
 ចាំឡាយថា ភាសវៈចាំឡាយ របស់គាតាអញ អស់ហើយ ។
 ចត្តក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត កំពុងវិណាស្រព មានចិត្តខុស
 ទៅកាន់វិវេក ឈរនៅក្បែរវិវេក ចោទនាំទៅក្បែរវិវេក ឬនៅក្បែរវិវេក
 ត្រេកអរក្នុងការចេញចាកកាម ជាចិត្តវិនាសចាកធម៌ចាំឡាយ ដែល
 ជាទីតាំងនៃភាសវៈ ដោយប្រការចាំឡាយ ។ ចត្តក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កំពុង
 វិណាស្រព មានចិត្តខុសទៅក្បែរវិវេក ឈរនៅក្បែរវិវេក ចោទនាំទៅក្បែរ
 វិវេក ឬនៅក្បែរវិវេក ត្រេកអរក្នុងការចេញចាកកាមជា ចិត្តវិនាសចាកធម៌
 ចាំឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃភាសវៈ ដោយប្រការចាំឡាយ ដោយហេតុ
 ណា ចត្តក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នេះឯងចាត់ដាក់ច្បាំងរបស់កំពុងវិណាស្រព

យំ ពលំ អាគម្ម ទីណាសវា កំត្តុ អាសវាធំ ឈំ
 បដិជាធាតិ ទីណា មេ អាសវាតិ ។ បុន ចប់
 កន្ត ទីណាសវស្ស កំត្តុនោ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
 ការីតា ហោត្ថំ សុការីតា ។ យម្យំ កន្ត
 ទីណាសវស្ស កំត្តុនោ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
 ការីតា ហោត្ថំ សុការីតា ឥធម្មំ កន្ត ទីណា-
 សវស្ស កំត្តុនោ ពលំ ហោតិ យំ ពលំ
 អាគម្ម ទីណាសវា កំត្តុ អាសវាធំ ឈំ បដិ-
 ជាធាតិ ទីណា មេ អាសវាតិ ។ បុន ចប់
 កន្ត ទីណាសវស្ស កំត្តុនោ ចត្តារោ សម្មប្បដ្ឋានា
 ការីតា ហោត្ថំ សុការីតា... ចត្តារោ ឥន្ទ្រប្បដ្ឋានា
 ការីតា ហោត្ថំ សុការីតា... បញ្ច្រ្តិយាធំ បញ្ច
 ពលាធំ ការីតាធំ ហោត្ថំ សុការីតាធំ... សក្ក
 ពោជ្ឈង្គំ ការីតា ហោត្ថំ សុការីតា... អរិយោ
 អន្ទ្រិកោ មត្តោ ការីតា ហោតិ សុការីតោ ។

ដែលនាំឱ្យកំត្តុជាទីណាស្រព កាស្រយខ្ញុំកំឡុងហើយ ទើបប្តេជ្ញាខ្ញុំ
 ការអស់ទៅនៃកាសវៈចាំឱ្យយថា កាសវៈចាំឱ្យយថា របស់ពាគ្យា
 អស់ហើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត កំត្តុជាទីណាស្រព
 ចំរើន អបរិល្អហើយ ខ្ញុំសតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 កំត្តុជាទីណាស្រពបានចំរើន អបរិល្អហើយ ខ្ញុំសតិប្បដ្ឋាន ៤ ដោយ
 ហេតុណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះឯង ចាត់ដាក់ឱ្យឯង របស់កំត្តុជា
 ទីណាស្រព ដែលនាំឱ្យកំត្តុជាទីណាស្រព កាស្រយខ្ញុំកំឡុងហើយ
 ទើបប្តេជ្ញាខ្ញុំការអស់ទៅនៃកាសវៈចាំឱ្យយថា កាសវៈរបស់ពាគ្យា
 អស់ហើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត កំត្តុជាទីណា-
 ស្រពបានចំរើន អបរិល្អហើយ ខ្ញុំសម្មប្បដ្ឋាន ៤... ។ ចំរើន អបរិ-
 ល្អហើយ ខ្ញុំឥន្ទ្រប្បដ្ឋាន ៤... ។ ចំរើន អបរិល្អហើយ ខ្ញុំអត្រ្តិយ
 ៨ ពលៈ ៨... ។ ចំរើន អបរិល្អហើយ ខ្ញុំពោជ្ឈង្គ ៨... ។
 ចំរើន អបរិល្អហើយ ខ្ញុំអន្ទ្រិកោស្រី ប្រកបដោយអង្គ ៨ ។

យម្យំ កន្ត្តេ ចិណ្ណាសវស្ស កិក្ខុនោ អភិយោ
 អង្គុត្តោ មគ្គោ ភាវិតោ ហោតិ សុភាវិតោ
 វនម្យំ កន្ត្តេ ចិណ្ណាសវស្ស កិក្ខុនោ ពលំ ហោតិ
 យំ ពលំ អាកម្ម ចិណ្ណាសវា កិក្ខុ អាសវាធំ
 ទយំ បដិជាតាតិ ចិណ្ណា មេ អាសវាតិ ។
 វនមាធំ ទោ កន្ត្តេ ធន ចិណ្ណាសវស្ស កិក្ខុនោ
 ពលាធំ យេហិ ពលេហិ សមឆ្មាគតោ ចិណ្ណាសវា
 កិក្ខុ អាសវាធំ ទយំ បដិជាតាតិ ចិណ្ណា មេ
 អាសវាតិ ។

វេរីវន្តោ មនុស្សោ ។

ធម្មប្បទានំ

វាហុនោ ចានន្តោ ច បុណ្ណិយោ ច ប្បាគារណំ
 កត្តិ អត្តាធិការណំ កោតាលំកោ ច ពលាធំ ធម៌(១)។

១ ម. វាហនន្តោ បុណ្ណិយោ ប្បាគារណំ មនុស្សោ
 ធម៌យកោ សកោតាលំ ចិណ្ណាសវសេន ហនិ ។

បតិក្រច្រាអង្គុត្តោ កិក្ខុជាទិណាស្រា ចំរើន អប្បវេណី ហើយ
 ខ្លាចមន្តប្រសើរ ប្រគបដោយអង្គ ៨ ដោយហេតុណា បតិក្រច្រា
 អង្គុត្តោ ចំរើន នេះឯង ចាត់ជាកំឡាំង របស់កិក្ខុជាទិណាស្រា ដែលនាំ
 ឲ្យកិក្ខុជាទិណាស្រា ពង្រីកខ្លួនកំឡាំងហើយ ទើបប្តូរខ្លួនការ
 អស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយថា អាសវៈទាំងឡាយ របស់អាត្មាញ
 អស់ហើយ ១ ។ បតិក្រច្រាអង្គុត្តោ កិក្ខុជាទិណាស្រា
 ប្រគបដោយកំឡាំងទាំងឡាយណា ប្តូរខ្លួនការអស់ទៅ នៃអាសវៈ
 ទាំងឡាយថា អាសវៈទាំងឡាយ របស់អាត្មាញ អស់ហើយ កំឡាំង
 របស់កិក្ខុ ជាទិណាស្រានោះបាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ធម៌ វេរីវន្ត ២ ។

ឧទ្ធាននៃប្រែវិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីប្រាហ្មណ៍ខ្លួន ១ ប្រាកដខ្លួនខ្លួន ១ ប្រាហ្មណ៍យ-
 ក្រ ១ ការពារអ្នកអហេតុផល ១ កិក្ខុការពារអ្នក ១ ការស្មាន
 ហួសហេតុ ១ អធិការណ៍ ១ កោតាលិកកិក្ខុ ១ កំឡាំង ១ ។

ឧបាលកវិគ្គោ បញ្ចមោ

(៨០) ឯកំ សមយំ ភក្កំ សាវត្ថុយំ វិហរតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ អថេវា
 អនាថបិណ្ឌិតោ កហាបតិ យេន ភក្កំ តេទុបសន្តិមិ
 ឧបសន្តិមិត្វា ភក្កាន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីនិ។
 ឯកមន្តំ ឯសីន្តំ ទោ អនាថបិណ្ឌិតំ កហាបតិ
 ភក្កំ ឯតទវេន ទសយិមេ កហាបតិ កាមភោតិ-
 បោ(១) សាញោ សិវិជ្ជមាតា លោកស្មី ។ កតមេ
 ទស ។ ៩៨ កហាបតិ ឯតទ្វោ កាមភោតិ
 អធិដ្ឋេន កោតេ បរិយេសតិ សាហាសេន អធិដ្ឋេន
 កោតេ បរិយេសិត្វា សាហាសេន ន អត្តាមំ សុខេតិ
 បិណ្ឌិតិ(២) ន សិវិភជតំ ន បុត្តាមំ កាភោតិ ។
 ៩៨ បន កហាបតិ ឯតទ្វោ កាមភោតិ
 អធិដ្ឋេន កោតេ បរិយេសតិ សាហាសេន អធិដ្ឋេន
 កោតេ បរិយេសិត្វា សាហាសេន អត្តាមំ សុខេតិ

១ ១. ម. ពាមភោតិ ។ ២ ម. ៨ បិណ្ឌិតិ ។

ឧបាលកវិគ្គោ ទី ៥

(៨១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតវន បេសំអនាថបិណ្ឌិតសេន្នំ ជិតក្រុងសាវត្ថុ ។ គ្រាពោះ អនាថ-
 បិណ្ឌិតហាបតិ ចូលទៅគាល់ព្រះជីវិតព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រោម
 ផ្ទាំងបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសបគរ ។ លុះ
 អនាថបិណ្ឌិតហាបតិ បានអង្គុយ ក្នុងទីសមគរហើយ ទើបព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ប្រាប់ថា ម្ចាស់ហាបតិ អ្នកបរិភោគតាមនេះ មាន ១០
 ពួក ក្នុងលោក ។ ១០ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ហាបតិ ក្នុង
 លោកនេះ បានអ្នកបរិភោគៈតាមខ្លះ សួរសួរសួរក្នុងព្រះតាំង
 ឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនរេ លុះសួរសួរ
 ព្រះភាគៈតាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនរេបាន
 មកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឡើយ មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យ
 តាំងឡាយ ១ ។ ម្ចាស់ហាបតិ ក្នុងលោកនេះ បានអ្នកបរិភោគ
 តាមខ្លះ សួរសួរសួរព្រះភាគៈតាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែង
 សង្កត់សង្កិនរេ លុះសួរសួរសួរក្នុងព្រះតាំងឡាយ មិនត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនរេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ

បំណង ១ សំរែកដង ១ បុព្វាធិ តារោត ។ ឥឡូវ
 បទ គហបតី ឯកោត្តោ កាមភោតី អនុប្បេន
 កោតេ បរិយេសតិ សាហសេន អនុប្បេន កោតេ
 បរិយេសិត្វា សាហសេន អត្តាធិ សុខេតិ បំណង
 សំរែកដង បុព្វាធិ តារោត ។ ឥឡូវ បទ គហបតី
 ឯកោត្តោ កាមភោតី ធម្មាធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហសេនបិ អសាហសេនបិ ធម្មាធម្មេន កោតេ
 បរិយេសិត្វា សាហសេនបិ អសាហសេនបិ ១
 អត្តាធិ សុខេតិ បំណង ១ សំរែកដង ១ បុព្វាធិ
 តារោត ។ ឥឡូវ បទ គហបតី ឯកោត្តោ កាម-
 ភោតី ធម្មាធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ សាហសេនបិ
 អសាហសេនបិ ធម្មាធម្មេន កោតេ បរិយេសិត្វា
 សាហសេនបិ អសាហសេនបិ អត្តាធិ សុខេតិ បំណង

ឡើងត្រូវ តែមិនចែកលែក មិនធ្វើបុណ្យចាំឡើយ ១ ។ ម្ចាស់គហបតី
 ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគកាមទ្វារ សូនស្វន្ធិកោតៈចាំឡើយ មិន
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន លុះសូនស្វន្ធិកោតៈចាំឡើយ
 មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន គេបោះបង់ហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យ
 បានសុខ ឡើងត្រូវ តែមិនចែកលែក ធ្វើបុណ្យចាំឡើយ ១ ។ ម្ចាស់គហ-
 បតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគកាមទ្វារ សូនស្វន្ធិកោតៈចាំ
 ឡើយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់
 សង្កិនគឺមាន លុះសូនស្វន្ធិកោតៈចាំឡើយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ មិន
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគឺមាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិន
 គឺមាន បោះបង់ហើយ មិនធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឡើងត្រូវ តែមិនចែកលែក
 មិនធ្វើបុណ្យចាំឡើយ ១ ។ ម្ចាស់គហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នក
 បរិភោគកាមទ្វារ សូនស្វន្ធិកោតៈចាំឡើយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគឺមាន មិនកំហែងសង្កត់
 សង្កិនគឺមាន លុះសូនស្វន្ធិកោតៈចាំឡើយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគឺមាន មិនកំហែង
 សង្កត់សង្កិនគឺមាន បោះបង់ហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឡើងត្រូវ

ន សំរិកជតិ ន បុត្តាជំ កាកោតិ ។ វេទ បន
 កហមតិ ឯកត្ថោ កាមកោតិ ធម្មាធម្មេ
 កោតេ បរិយេសតិ សាហសេនមិ អសាហសេនមិ
 ធម្មាធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ សាហសេនមិ
 អសាហសេនមិ អត្តាជំ សុខេតិ មំនេតិ សំរិកជតិ
 បុត្តាជំ កាកោតិ ។ វេទ បន កហមតិ
 ឯកត្ថោ កាមកោតិ ធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 អសាហសេន ធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 អសាហសេន ន អត្តាជំ សុខេតិ មំនេតិ ន
 សំរិកជតិ ន បុត្តាជំ កាកោតិ ។ វេទ បន
 កហមតិ ឯកត្ថោ កាមកោតិ ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន អត្តាជំ សុខេតិ
 មំនេតិ ន សំរិកជតិ ន បុត្តាជំ កាកោតិ ។

តែខាស់មិនចែកវេលា មិនធ្វើបុណ្យចាំឡាយ ១ ។ ម្ចាស់ឧបាសក
 ក្នុងលោកនេះ បានអ្នកបរិភោគតាមរូះ សូរស្រងូរកោតៈចាំឡាយ
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌រូះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌រូះ . គឺកំហែងសង្កត់
 សង្កិនភក់មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនភក់មាន លុះសូរស្រងូរកោតៈ
 ចាំឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌រូះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌រូះ គឺកំហែង
 សង្កត់សង្កិនភក់មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនភក់មាន បានមកហើយ
 ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែកវេលា ធ្វើបុណ្យចាំឡាយ ១ ។
 ម្ចាស់ឧបាសក ក្នុងលោកនេះ បានអ្នកបរិភោគតាមរូះ សូរស្រងូរកោតៈ
 ចាំឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនភក់ លុះសូរស្រងូរ
 កោតៈចាំឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនភក់ បាន
 មកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត មិនចែកវេលា មិនធ្វើបុណ្យ
 ចាំឡាយ ១ ។ ម្ចាស់ឧបាសក ក្នុងលោកនេះ បានអ្នកបរិភោគតាម
 រូះ សូរស្រងូរកោតៈចាំឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង
 សង្កត់សង្កិនភក់ លុះសូរស្រងូរកោតៈចាំឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនភក់ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ
 ឲ្យឆ្អែត តែខាស់ មិនចែកវេលា មិនធ្វើបុណ្យចាំឡាយ ១ ។

ឥឡូវ បទ កថាបតិ ឯកោត្តោ តាមភោតី ធម្មេន
 ភោតេ បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន អត្តានំ សុខេតិ
 មិនេតិ សំវិកជិតិ បុត្តានិ ករោតិ តេ ច ភោតេ
 កជំតោ អុជំតោ អជ្ឈបច្ឆោ អនាជីវេនស្សវី
 អនិស្សរណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ។ ឥឡូវ បទ
 កថាបតិ ឯកោត្តោ តាមភោតី ធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន អត្តានំ សុខេតិ
 មិនេតិ សំវិកជិតិ បុត្តានិ ករោតិ តេ ច
 ភោតេ អនាជំតោ អមុជំតោ អនជ្ឈបច្ឆោ អនាជីវេន
 ធម្មស្សវី ធម្មស្សរណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ។ តត្រ
 កថាបតិ យាយំ តាមភោតី អធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសតិ សាហសេន អធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសតិ សាហសេន ច អត្តានំ សុខេតិ

ប្រាសាទបតិ ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគកាមនៈ សូរស្រ័យនៃកោត្តោ
 ចាំឱ្យឈ្ងោយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិននោះ សុរស្សវីស្សវី
 កោត្តោ ចាំឱ្យឈ្ងោយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិននោះ បាន
 មកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យចាំឱ្យឈ្ងោយ
 តែនៅដក់ ជ្រប់ ឈ្ងាប់ចិត្តនឹងកោត្តោចាំនោះ មិនឃើញវិបាក មិនមាន
 បញ្ហាជាគ្រឿងរឿង ហើយចេះតែបរិភោគ ១ ២ ប្រាសាទបតិ ក្នុង
 លោកនេះ មានអ្នកបរិភោគកាមនៈ សូរស្រ័យនៃកោត្តោ ចាំឱ្យឈ្ងោយ ត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិននោះ សុរស្សវីស្សវីកោត្តោ ចាំឱ្យឈ្ងោយ
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិននោះ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យ
 បានសុខ ឱ្យឆ្អែត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យចាំឱ្យឈ្ងោយ ថែមទាំងមិនដក់ មិន
 ជ្រប់ មិនឈ្ងាប់ចិត្តនឹងកោត្តោចាំនោះទេ ឃើញវិបាក មានបញ្ហាជាគ្រឿង
 រឿង ហើយបរិភោគ ១ ២ ប្រាសាទបតិ បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមចាំនោះ
 អ្នកបរិភោគកាមណា សូរស្រ័យនៃកោត្តោ ចាំឱ្យឈ្ងោយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺកំហែងសង្កត់សង្កិននោះ សុរស្សវីស្សវីកោត្តោ ចាំឱ្យឈ្ងោយ មិនត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិននោះបានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ

មិនទាន់ ១ សំរិកដង ១ បុញ្ញាធិ កាកោតិ
 អយំ កហបតិ កាមកោតិ ភិហំ ហំនេហំ
 កាកោតិ អនម្មេន កោតេ បរិយេសតិ សាហសេ-
 នាតិ ឥមិនា បរិមេន ហំនេន កាកោតិ ១
 អត្ថានំ សុខេតិ មិនេតិ ឥមិនា ធុតិយេន
 ហំនេន កាកោតិ ១ សំរិកដង ១ បុញ្ញាធិ
 កាកោតិ ឥមិនា ធុតិយេន ហំនេន កាកោតិ ១
 អយំ កហបតិ កាមកោតិ ឥមេហំ ភិហំ
 ហំនេហំ កាកោតិ ១ តត្រ កហបតិ ឆ្វេរ
 កាមកោតិ អនម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហសេន អនម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហសេន អត្ថានំ សុខេតិ មិនេតិ ១
 សំរិកដង ១ បុញ្ញាធិ កាកោតិ អយំ កហបតិ
 កាមកោតិ ភិហំ ហំនេហំ កាកោតិ ឯកេន
 ហំនេន ចាសំសោ អនម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហសេនាតិ ឥមិនា បរិមេន ហំនេន កាកោតិ

ឲ្យឆ្អែត មិនចែកលែក មិនធ្វើបុណ្យចាំឲ្យឆ្ងាយ ម្ចាស់គហបតិ អ្នក
 បរិភោគកាមនេះ គួរគេតែងជឿល ដោយហេតុ៣ ប្រការគឺគេតែងជឿល
 ដោយហេតុ១ នេះថា សូរស្រងូនកោតេចាំឲ្យឆ្ងាយ មិនត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺកំហែងសន្តិភូតសន្តិភូត គេតែងជឿលដោយហេតុ២ នេះថា
 មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត គួរគេតែងជឿល ដោយហេតុ៣ នេះថា
 មិនចែកលែក មិនធ្វើបុណ្យចាំឲ្យឆ្ងាយ ។ ម្ចាស់គហបតិ អ្នក
 បរិភោគកាមនេះ គួរគេតែងជឿល ដោយហេតុ៣ ប្រការនេះ ។
 ម្ចាស់គហបតិ បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមចាំឲ្យឆ្ងាយ អ្នកបរិភោគកាម
 ណា សូរស្រងូនកោតេចាំឲ្យឆ្ងាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែង
 សន្តិភូតសន្តិភូត លុះសូរស្រងូនកោតេចាំឲ្យឆ្ងាយ មិនត្រូវតាមគន្លង
 ធម៌ គឺកំហែងសន្តិភូតសន្តិភូត បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ
 ឲ្យឆ្អែត កែចាស់ មិនចែកលែក មិនធ្វើបុណ្យចាំឲ្យឆ្ងាយ ម្ចាស់
 គហបតិ អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេតែងជឿល ដោយហេតុ២ ប្រការ
 គេសរសេរ ដោយហេតុ១ ប្រការគឺគេតែងជឿល ដោយហេតុ១ នេះថា
 សូរស្រងូនកោតេចាំឲ្យឆ្ងាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសន្តិភូតសន្តិភូត

អត្តាចំ សុខេតិ ចំណេតិ ឥមំនា ឯកោ
 ហំនេន ចាសំសោ ន សំវិកជតិ ន បុត្តាចំ
 កាភេតិ ឥមំនា ទុតំយេន ហំនេន កាប្បោ ។
 អយំ គហបតិ តាមភោគី ឥមេហំ ធ្វើហំ
 ហំនេហំ កាប្បោ ឥមំនា ឯកោ ហំនេន
 ចាសំសោ ។ តត្រ គហបតិ យាយំ តាមភោគី
 អនម្មេន ភោគេ បរិយសតិ សាហសេន អនម្មេន
 ភោគេ បរិយសតិ សាហសេន អត្តាចំ សុខេតិ
 ចំណេតិ សំវិកជតិ បុត្តាចំ កាភេតិ អយំ គហបតិ
 តាមភោគី ឯកោ ហំនេន កាប្បោ ធ្វើហំ
 ហំនេហំ ចាសំសោ អនម្មេន ភោគេ បរិយសតិ
 សាហសេនាតិ ឥមំនា ឯកោ ហំនេន កាប្បោ
 អត្តាចំ សុខេតិ ចំណេតិ ឥមំនា បឋមេន
 ហំនេន ចាសំសោ សំវិកជតិ បុត្តាចំ
 កាភេតិ ឥមំនា ទុតំយេន ហំនេន ចាសំសោ ។

គេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា ធ្វើខ្លួន ឲ្យបានសុខ
 ឲ្យឆ្អែត គេគិតជៀស ដោយហេតុ ២ នេះថា មិនចែកវេលា មិនធ្វើ
 បុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់គហបតិ អ្នកបរិភោគតាមនេះ គួរគេគិត-
 ជៀស ដោយហេតុទាំង ២ ប្រការនេះ គេសរសើរដោយហេតុ ១ ប្រការ
 នេះ ។ ម្ចាស់គហបតិ បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគ
 តាមណា សូន្យស្វរិកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមឥន្ទ្រិយ គិត-
 វេលាសន្តត្តសន្តិភោគ លុះសូន្យស្វរិកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវ
 តាមឥន្ទ្រិយ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែក
 វេលា ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្ចាស់គហបតិ អ្នកបរិភោគតាមនេះ
 គួរគេគិតជៀស ដោយហេតុ ១ ប្រការ គេសរសើរដោយហេតុ ២ ប្រការ
 គិតជៀស ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា សូន្យស្វរិកភោគៈទាំង
 ឡាយ មិនត្រូវតាមឥន្ទ្រិយ គិតវេលាសន្តត្តសន្តិភោគ គេសរសើរ
 ដោយហេតុ ១ នេះថា ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត គេសរសើរ
 ដោយហេតុ ២ នេះថា ចែកវេលា ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។

អយំ គហបតី កាមភោគី សមិទា បរិមេន(១) ហឯន្ទ
 ចាសំសោ សមេហំ ភីហំ ហឯន្ទ កាកញ្ញោ ។
 គត្រា គហបតី យ្យាយំ កាមភោគី ធម្មាធម្មេន
 កោកេ បរិយេសតិ សាហសេនបិ អសាហសេនបិ
 ធម្មាធម្មេន កោកេ បរិយេសិត្វា សាហសេនបិ
 អសាហសេនបិ អត្តានំ សុទេតិ បិណេតិ ន សំរិកេតិ
 ន បុត្តានិ កាកេតិ អយំ គហបតី កាមភោគី
 ភីហំ ហឯន្ទ ចាសំសោ ភីហំ ហឯន្ទ កាកញ្ញោ
 ធម្មេន កោកេ បរិយេសតិ អសាហសេនាតិ សមិទា
 បរិមេន ហឯន្ទ ចាសំសោ អធម្មេន កោកេ
 បរិយេសតិ សាហសេនាតិ សមិទា បរិមេន ហឯន្ទ
 កាកញ្ញោ អត្តានំ សុទេតិ បិណេតិ សមិទា ធុតិយេន
 ហឯន្ទ ចាសំសោ ន សំរិកេតិ ន បុត្តានិ
 កាកេតិ សមិទា ធុតិយេន ហឯន្ទ កាកញ្ញោ ។

១. វ. ឆ. ឯក. ។

ខាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរដោយហេតុ ១ ប្រការ
 នេះ គេតិរវៀល ដោយហេតុទាំង ៣ ប្រការនេះ។ ខាលគហបតី បណ្តា
 អ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា លុះស្ងៀមស្ងួតកោតៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែង
 សន្តិកំសន្តិកំគេកំមាន មិនកំហែងសន្តិកំសន្តិកំគេកំមាន លុះស្ងៀមស្ងួត
 កោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែង
 សន្តិកំសន្តិកំគេកំមាន មិនកំហែងសន្តិកំសន្តិកំគេកំមាន បានបកហើយ
 ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យវិន័យ តែវាសមិនចែកវេលា មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
 ខាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គេសរសើរ ដោយហេតុ ២ ប្រការ
 គេតិរវៀល ដោយហេតុ ២ ប្រការ គឺគេសរសើរដោយហេតុទី ១ នេះ
 ថា ស្ងៀមស្ងួតកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ មិនកំហែងសន្តិកំ
 សន្តិកំគេ គេតិរវៀល ដោយហេតុទី ១ នេះថា ស្ងៀមស្ងួតកោតៈទាំង
 ឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសន្តិកំសន្តិកំគេ គេសរសើរ
 ដោយហេតុទី ២ នេះថា ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យវិន័យ គួរគេតិរវៀល
 ដោយហេតុទី ២ នេះថា មិនចែកវេលា មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។

អយំ គហបតី កាមកោតី ឥមេហិ ភីហិ ហិទេហិ
 ចាសំសោ ឥមេហិ ភីហិ ហិទេហិ ការញោ ។ តត្រ
 គហបតី យាយំ កាមកោតី ធម្មាធម្មេន កោតេ
 បរិយេសតិ សាហសេនបិ អសាហសេនបិ ធម្មា-
 ធម្មេន កោតេ បរិយេសិត្វា សាហសេនបិ អសាហ-
 សេនបិ អត្តានំ សុទេតិ បិទេតិ សំវិភជតិ បុត្តានំ
 កកោតិ អយំ គហបតី កាមកោតី ភីហិ ហិទេហិ
 ចាសំសោ ឯកេន ហិទេន ការញោ ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសតិ អសាហសេនាតិ ឥមិទា បឋមេន
 ហិទេន ចាសំសោ អធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហសេនាតិ ឥមិទា ឯកេន ហិទេន ការញោ
 អត្តានំ សុទេតិ បិទេតិ ឥមិទា ទុតិយេន ហិទេន
 ចាសំសោ សំវិភជតិ បុត្តានំ កកោតិ ឥមិទា
 តតិយេន ហិទេន ចាសំសោ ។ អយំ
 គហបតី កាមកោតី ឥមេហិ ភីហិ ហិទេហិ
 ចាសំសោ ឥមិទា ឯកេន ហិទេន ការញោ ។

ម្ចាស់គហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គេសរសើរដោយហេតុទាំង៦ប្រការ
 នេះ គេគឺជឿលដោយហេតុទាំង៦ប្រការនេះ ។ ម្ចាស់គហបតី បណ្តា
 អ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា សួរស្ត្រីកេរកាតៈទាំង
 ខ្សោយ ត្រូវតាមឆន្ទៈធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមឆន្ទៈធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន
 គេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន លុះសួរស្ត្រីកេរកាតៈទាំង
 ខ្សោយ ត្រូវតាមឆន្ទៈធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមឆន្ទៈធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន
 គេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យបាន
 សុខ ឱ្យឆ្អែត ឱ្យកល្យាណ ធ្វើបុណ្យទាំងខ្សោយ ម្ចាស់គហបតី អ្នកបរិភោគ
 កាមនេះ គេសរសើរដោយហេតុ ៣ ប្រការ គេគឺជឿលដោយហេតុ
 ១ ប្រការគឺគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ នេះថា សួរស្ត្រីកេរកាតៈទាំង
 ខ្សោយ ត្រូវតាមឆន្ទៈធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេគឺជឿលដោយ
 ហេតុ ១ ប្រការនេះថា សួរស្ត្រីកេរកាតៈទាំងខ្សោយ មិនត្រូវតាមឆន្ទៈ
 ធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេសរសើរដោយហេតុ ២ នេះថា ធ្វើខ្លួន
 ឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែត គេសរសើរដោយហេតុ ៣ នេះថា ចេះចកល្យាណ
 ធ្វើបុណ្យទាំងខ្សោយ ។ ម្ចាស់គហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គេសរសើរ
 ដោយហេតុទាំង ៣ ប្រការនេះ គេគឺជឿលដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ ។

តត្រ កហមតំ ឃ្វាយំ កាមភោគី ធម្មេន ភោគ
 បរិយសតំ អសាហសេន ធម្មេន ភោគ បរិយសិក្ខា
 អសាហសេន ន អត្តាមំ សុខេតិ បិណេតិ ន
 សិរិកជតិ ន បុត្តាមំ កហេតិ អយំ កហមតិ
 កាមភោគី ឋកេន ហំនេន ចាសីសោ ភ្នំហំ
 ហំនេហិ ការយ្ហា ធម្មេន ភោគ បរិយសតិ
 អសាហសេនាតិ សមិទា ឋកេន ហំនេន
 ចាសីសោ ន អត្តាមំ សុខេតិ បិណេតិ សមិទា
 បថវេន ហំនេន ការយ្ហា ន សិរិកជតិ ន
 បុត្តាមំ កហេតិ សមិទា នុតិយេន ហំនេន
 ការយ្ហា ។ អយំ កហមតិ កាមភោគី សមិទា
 ឋកេន ហំនេន ចាសីសោ សមេហំ ភ្នំហំ ហំនេហិ
 ការយ្ហា ។ តត្រ កហមតំ ឃ្វាយំ កាម
 ភោគី ធម្មេន ភោគ បរិយសតំ អសាហសេន
 ធម្មេន ភោគ បរិយសិក្ខា អសាហសេន

ម្ចាស់គហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគតាមណា
 សូន្យស្វន្ទិកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសន្តិភ័យ
 សន្តិភោគ លុះសូន្យស្វន្ទិកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំ
 ហែងសន្តិភ័យសន្តិភោគ បានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យផ្អែក
 មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្ចាស់គហបតី អ្នកបរិភោគតាម
 នេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ១ប្រការ គេគឺជឿល ដោយហេតុ
 ២ ប្រការ គឺគេសរសើរ ដោយហេតុ១ប្រការនេះថា សូន្យស្វន្ទិកភោគៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសន្តិភ័យសន្តិភោគ គេគឺជឿល
 ដោយហេតុ១ នេះថា មិនធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យផ្អែក គេគឺជឿល
 ដោយហេតុ២ នេះថា មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់
 គហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ
 គេគឺជឿលដោយហេតុ២ ប្រការនេះ ។ ម្ចាស់គហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគ
 តាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគតាមណា លុះសូន្យស្វន្ទិកភោគៈទាំងឡាយ
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសន្តិភ័យសន្តិភោគ លុះសូន្យស្វន្ទិកភោគៈទាំង
 ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសន្តិភ័យសន្តិភោគ បានមកហើយ

អត្ថាធិ សុខេត្តិ បិណ្ឌិ ធន សំវិក្កនិ ធន បុត្តាធិ
 កាកោតិ អយំ កហមតិ កាកោតិ ទ្ធិហិ
 ហិណេហិ ចាសិសោ ឯកោធន ហិណេហិ កាកោតិ ធន
 កាកោតិ បរិយេសតិ អសាហសេនាតិ ឥមិចា
 មហេសេនា ហិណេហិ ចាសិសោ អត្ថាធិ សុខេត្តិ
 បិណ្ឌិ ធន ឥមិចា ធន ហិណេហិ ចាសិសោ
 ធន សំវិក្កនិ ធន បុត្តាធិ កាកោតិ ឥមិចា
 ឯកោធន ហិណេហិ កាកោតិ ។ អយំ កហមតិ
 កាកោតិ ឥមិចា ទ្ធិហិ ហិណេហិ ចាសិសោ
 ឥមិចា ឯកោធន ហិណេហិ កាកោតិ ។ តត្រ
 កហមតិ យាយំ កាកោតិ ធន កាកោតិ
 បរិយេសតិ អសាហសេនា ធន កាកោតិ
 បរិយេសតិ អសាហសេនា អត្ថាធិ សុខេត្តិ បិណ្ឌិ
 សំវិក្កនិ បុត្តាធិ កាកោតិ តេ ធន កាកោតិ
 កតិកា មុត្តិកា អដ្ឋមបទ្ធោ អនាទិវរិទ្ធស្តាវិ

ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែត តែមិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យចំណីឡាយ
 ម្ចាស់គបាបតិ អ្នកបរិភោគកាមនេះ អ្នកគេសរសើរ ដោយ
 ហេតុ៦ ប្រការ គេនិរៀល ដោយហេតុ១ ប្រការ គឺគេសរសើរ
 ដោយហេតុ១ នេះថា សូរស្រងកោតៈចំណីឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេសរសើរ ដោយហេតុ១ ៦ នេះថា ចេះធ្វើ
 ខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែត គេនិរៀល ដោយហេតុ១ ប្រការនេះថា
 មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យចំណីឡាយ ។ ម្ចាស់គបាបតិ អ្នកបរិ-
 ភោគកាមនេះ អ្នកគេសរសើរ ដោយហេតុ៦ ប្រការនេះ គេនិរៀល
 ដោយហេតុ១ ប្រការនេះ ។ ម្ចាស់គបាបតិ ចណ្តអ្នកបរិភោគកាម
 ចំណីនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា សូរស្រងកោតៈចំណីឡាយ ត្រូវ
 តាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង សង្កត់សង្កិនគេ លុះសូរស្រងកោតៈ
 ចំណីឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ
 ធ្វើខ្លួន ឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យចំណីឡាយ
 តែនៅដក់ ជ្រប់ ល្អក់ចិត្តនិរោតៈចំណីនោះ មិនឃើញវាស

អនិស្សរណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ចតំ អយំ តហមតិ
 កាមកោតិ ភីហំ ហំនេហំ ចាសំសោ ឯកោន ហំនេន
 កាមយ្ហា នម្មេន កោតេ បរិយេសតិ អសាហ-
 សេនាតិ ឥមំនា បមេនេន ហំនេន ចាសំសោ
 អត្តាធំ សុខេតិ បំនេតិ ឥមំនា ធុតិយេន
 ហំនេន ចាសំសោ សំរិកជតិ បុញ្ញាធំ កកោតិ
 ឥមំនា តតិយេន ហំនេន ចាសំសោ តេ ច
 កោតេ តតិកោ ធុតិកោ អដ្ឋាបន្នោ អនាធិន-
 នស្សាវី អនិស្សរណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ចតិ ឥមំនា
 ឯកោន ហំនេន កាមយ្ហា ។ អយំ តហមតិ
 កាមកោតិ ឥមំនា ភីហំ ហំនេហំ ចាសំសោ ឥមំនា
 ឯកោន ហំនេន កាមយ្ហា ។ តត្រ តហមតិ យ្វាយំ
 កាមកោតិ នម្មេន កោតេ បរិយេសតិ អសាហសេន
 នម្មេន កោតេ បរិយេសិតា អសាហសេន
 អត្តាធំ សុខេតិ បំនេតិ សំរិកជតិ បុញ្ញាធំ កកោតិ

មិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងរឿង ហើយចេះតែបរិភោគ ម្ចាស់តាមតិ
 អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរដោយហេតុ ៣ ប្រការ គេគឺ៖ ដៀល
 ដោយហេតុ ១ ប្រការគឺសេសសើរ ដោយហេតុ ១ នេះថា សូរស្រងូត
 កោកាតៈតាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ
 គេសរសើរ ដោយហេតុ ២ នេះថា ចេះធ្វើខ្លួន ឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត
 គេសរសើរ ដោយហេតុ ៣ នេះថា ចេះចែករំលែក ធ្វើបុណ្យតាំងឡាយ
 គេគឺ៖ ដៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា ជក់ ជ្រប់ ល្អកំចិត្តនឹងកោតៈ
 តាំងនោះ មិនឃើញទោស មិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងរឿង ហើយចេះ
 តែបរិភោគ ។ ម្ចាស់តាមតិ អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេ
 សរសើរ ដោយហេតុ ៣ ប្រការនេះ គេគឺ៖ ដៀល ដោយហេតុ ១
 ប្រការនេះ ។ ម្ចាស់តាមតិ បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមតាំងនោះ អ្នក
 បរិភោគកាមណា សូរស្រងូតកោកាតៈតាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ សុរសូរស្រងូតកោកាតៈតាំងឡាយ ត្រូវ
 តាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង សង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ
 ធ្វើខ្លួន ឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យតាំងឡាយ

តេ ច កោតេ អតតិកោ អមុច្ឆិកោ អនដ្ឋាបន្នោ
 អាទិទវនស្សវី ធិស្សនាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ អយំ
 តហបតិ កាមភោតិ ចត្វាហិ ហំនេហិ ចាសំសោ
 នម្មេន កោតេ បរិយេសតិ អសាហសេនាតំ វេមិទា
 បរមេនំ ហំនេន ចាសំសោ អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ
 វេមិទា ធុតិយេន ហំនេន ចាសំសោ សិរិកជតិ
 បុញ្ញានិ កាពេតិ វេមិទា តតិយេន ហំនេន ចាសំសោ
 តេ ច កោតេ អតតិកោ អមុច្ឆិកោ អនដ្ឋាបន្នោ
 អាទិទវនស្សវី ធិស្សនាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ វេមិទា
 ចតុត្ថេន ហំនេន ចាសំសោ ។ អយំ តហបតិ
 កាមភោតិ វេមិទា ចត្វាហិ ហំនេហិ ចាសំសោ ។
 វេមិទា តហបតិ នស កាមភោតិនោ សន្តោ
 សំវិជ្ជនាថា លោកស្មី ។ វេមិទា តហបតិ
 នសន្នំ កាមភោតិនំ យ្យាយំ កាមភោតិ នម្មេន កោតេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន នម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 អសាហសេន អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ សិរិកជតិ

វេមិទាវិមិទនំ មិនជ្រប់ មិនឈ្លក់ចិត្តនឹងកោតៈចាំនំនោះ ឃើញចោល
 មានបញ្ញាជាគ្រឿងរឿង ហើយបរិភោគ ខ្មាលគហបតិ អ្នកបរិភោគកាម
 នេះ គួរសរសើរ ដោយហេតុ ៤ ប្រការ គឺគេសរសើរ ដោយហេតុទី១
 នេះថា សូរស្រងូតកោតៈចាំនំឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់
 សង្កិនៈ គេសរសើរ ដោយហេតុទី ២ នេះថា ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែក
 គេសរសើរ ដោយហេតុទី ៣ នេះថា ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យចាំនំឡាយ
 គេសរសើរ ដោយហេតុទី ៤ នេះថា មិនជ្រប់ មិនឈ្លក់ចិត្តនឹង
 កោតៈចាំនំនោះ ឃើញចោល មានបញ្ញាជាគ្រឿងរឿង ហើយបរិភោគ ។
 ខ្មាលគហបតិ អ្នកបរិភោគកាមនេះ គេសរសើរដោយហេតុចាំនំ ៤ ប្រការ
 នេះ ។ ខ្មាលគហបតិ អ្នកបរិភោគកាមចាំនំ ១០ ពួកនេះ មានក្នុងលោក ។
 ខ្មាលគហបតិ បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមចាំនំ ១០ ពួកនេះ អ្នកបរិភោគ
 កាមណា សូរស្រងូតកោតៈចាំនំឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង
 សង្កត់សង្កិនៈ លុះសូរស្រងូតកោតៈចាំនំឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិន
 កំហែងសង្កត់សង្កិនៈ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យសុខឱ្យឆ្អែក ចែករំលែក

បុត្តាធិ កាកោតំ តេ ច កោតេ អគតំតោ
 អមុច្ឆំតោ អនជ្ឈាបន្នោ អាធិជេនស្សវី ធិស្សនា-
 ប្បត្តោ បរិកុញ្ញតំ អយំ ឥមេសំ នសង្ខំ កាម-
 ភោគីមំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ហោតេត្ថោ ច ឧត្តមោ
 ច បរា ច ។ សេយ្យជាមិ គហបតិ គវំ ទិវំ
 ទិវត្តា ននំ ននិត្តា នវនំ នវនិត្តា សប្បំ
 សប្បត្តា សប្បមណ្ឌោ តត្ថ អក្កមន្ទាយតិ
 វិវាមវ ទោ គហបតិ ឥមេសំ នសង្ខំ
 កាមភោគីមំ យាយំ កាមភោគី ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន កោតេ បរិយេ-
 សិត្វា អសាហសេន អត្តាធិ សុខេតំ ចំនេតំ
 សំវិកជតិ បុត្តាធិ កាកោតំ តេ ច កោតេ
 អគតំតោ អមុច្ឆំតោ អនជ្ឈាបន្នោ អាធិជេនស្សវី
 ធិស្សនាប្បត្តោ បរិកុញ្ញតំ អយំ ឥមេសំ នសង្ខំ
 កាមភោគីមំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ហោតេត្ថោ
 ច ឧត្តមោ ច បរា ចាតិ ។

ធ្វើបុណ្យចាំឡាយ ថែមទាំងមិនដក់ មិនជ្រប់ មិនឈ្ងក់ចិត្តនឹង
 ភោគៈទាំងនោះ ឃើញទោស មានបញ្ញាជាគ្រឿងរើខ្លួន ហើយបរិភោគ
 បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមទាំង ១០ ភូមិនេះ អ្នកបរិភោគតាមនេះ ឈ្មោះ
 ថាជាក់ព្វលផង ប្រសើរផង ចម្បងផង ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ថ្លៃថ្លាផង ។
 ម្ចាស់គបតី ដូចជាទឹកដោះស្រស់ កើតពីមេរោ ទឹកដោះថ្លៃក្លាយពីទឹក
 ដោះស្រស់ ទឹកដោះរាប់ក្លាយពីទឹកដោះថ្លៃ ទឹកដោះរាប់ក្លាយពីទឹកដោះ
 រាប់ ទឹកដោះថ្លៃ ក្លាយពីទឹកដោះរាប់ ទឹកដោះថ្លៃ ប្រាកដជាប្រសើរ
 ជាងទឹកដោះទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់គបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគ
 តាមទាំង ១០ ភូមិនេះ អ្នកបរិភោគតាមណា ស្ទើរស្ទើរភោគៈទាំងឡាយ
 ត្រូវតាមឆ្ងល់ធម៌ធម៌មិនកំហែងសង្កត់សង្កិននោះ ស្ទើរស្ទើរភោគៈទាំង
 ឡាយ ត្រូវតាមឆ្ងល់ធម៌ធម៌មិនកំហែងសង្កត់សង្កិននោះ បានមកហើយ ធ្វើ
 ខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែក ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យចាំឡាយ ថែមទាំង
 មិនដក់ មិនជ្រប់ មិនឈ្ងក់ចិត្តនឹងភោគៈទាំងនោះ ឃើញទោស មាន
 បញ្ញាជាគ្រឿងរើខ្លួន ហើយបរិភោគ បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមទាំង ១០
 ភូមិនេះ អ្នកបរិភោគតាមនេះ ឈ្មោះថាជាក់ព្វលផង ប្រសើរផង
 ចម្បងផង ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ថ្លៃថ្លាផង យ៉ាងនោះដែរ ។

[៩២] អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតំ
 យេន កកវ តេទុបសន្តិមិ ទុបសន្តិមិកា កកវន្តំ
 អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នំ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ
 ទោ អនាថបិណ្ឌិកំ កហមតំ កកវ ឯតនេវេន
 យតោ ទោ កហមតំ អរិយស្សវកស្ស បញ្ច
 កយានំ វេរនំ រូបសន្តានំ ហោន្តំ ចត្វហិ
 សោភាមន្តិយន្តេហិ សមន្នាតោ ហោតិ អភិយា
 ធស្ស ញាយោ បញ្ចាយ សុនំដោ ហោតិ
 សុប្បជំវិទោ សោ អាកាស្តមាថោ អត្តនា ។ អត្តានំ
 ព្យាករេយ្យ ទីណានំយោម្ពំ ទីណានំនាមយោនំ
 ទីណានំត្ថវិសយោ ទីណានាយទុក្ខតិវិជិតោ សោភា-
 បន្នោរាមស្មំ អវិជិតាននេត្តោ និយតោ សម្ពោ-
 នំបរាយនោតំ ។ កកមាទំ បញ្ច កយានំ វេរនំ
 រូបសន្តានំ ហោន្តំ ។ យំ កហមតំ ចាណាតិទាតិ
 ចាណាតិចាតប្បទូយា និដ្ឋជម្ពិកម្យំ កំយំ វេរំ
 បសវតិ សម្បវាយំកម្យំ កំយំ វេរំ បសវតិ

[៩២] ត្រាឆោះ អនាថបិណ្ឌិកកហមតំ ចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភោគ លុះចូរទៅដល់ហើយ ក្លាយបង្ខំព្រះមានព្រះភោគ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីសមស្រួល ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកកហមតំ អង្គុយក្នុងទីសមស្រួល
 ហើយ ទើបព្រះមានព្រះភោគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កហមតំ
 កាលបើអរិយសាវក ម្លាប់ភ័យនឹងទៀតទាំង៩ បានហើយ (អរិយសាវក
 នោះ) ជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយសោតាបន្តិយន្តៈ ទាំង២ ទាំងញាយនាម
 (មន្តត្រៃមទាំងបីសូត្រ) ដ៏ប្រសើរ អរិយសាវកនោះ ឃើញហើយ
 ដោយប្រពៃ ចាត់ចុះហើយដោយប្រពៃ ដោយប្រាជ្ញា កាលបើ អរិយ-
 សាវកនោះ ចង់ (ឆ្លុក) កំភ័យព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯងថា កាត្វ
 អញ អស់នរកហើយ អស់កំលាំងគន្លងហើយ អស់បង្ខំវិស័យហើយ
 អស់អបាយ ទុក្ខនំ វិនិច្ឆ័យហើយ កាត្វអញ ជាសោតាបន្តិយ
 វិលទៅកើតក្នុងអបាយហើយ ជាបុគ្គលទៀតទាំង ប្រាកដជាដឹងបាន
 ត្រាស់ដឹង ក៏ទៅទាំងមុខ ។ ចុះអរិយសាវក បានម្លាប់ភ័យនឹងទៀតទាំង៩
 តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កហមតំ អ្នកសម្លាប់សត្វ តែងចម្លែកភ័យ
 នឹងទៀត ដែលជាបច្ចុប្បន្នផង ចម្លែកភ័យនឹងទៀត ក្នុងបរិវេណផង

ចេតសិកម្មំ ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ បដិសំវេទតិ
 បាលាភិបាតា បដិវរតោ នេវ ទិដ្ឋទម្មិកំ(១) កយំ
 វេ បសវតិ ន សម្បរាយិកំ(២) កយំ វេ បសវតិ
 ន ចេតសិកំ(៣) ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ បដិសំវេទតិ ។
 បាលាភិបាតា បដិវរតស្ស វិវុទ្ធិ(៤) កយំ វេ វុច-
 សន្តិ ហោតិ ។ យំ កហបតិ អនិច្ឆាធាយិ...
 កាមេសុ មិច្ឆាចារី... មុសាវាទិ... សុរាមេរយ-
 មជ្ឈម្យមាទដ្ឋាយិ សុរាមេរយមជ្ឈម្យមាទដ្ឋាយិ ឧប្បន្ទយា
 ទិដ្ឋទម្មិកម្មំ កយំ វេ បសវតិ សម្បរាយិកម្មំ
 កយំ វេ បសវតិ ចេតសិកម្មំ ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ
 បដិសំវេទតិ សុរាមេរយមជ្ឈម្យមាទដ្ឋាយិ បដិវរតោ នេវ
 ទិដ្ឋទម្មិកំ កយំ វេ បសវតិ ន សម្បរាយិកំ កយំ
 វេ បសវតិ ន ចេតសិកំ ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ
 បដិសំវេទតិ ។ សុរាមេរយមជ្ឈម្យមាទដ្ឋាយិ បដិវ-
 រតស្ស វិវុទ្ធិ កយំ វេ វុចសន្តិ ហោតិ ។

១ ម. ទិដ្ឋទម្មិកម្មំ ។ ២ ម. សម្បរាយិកម្មំ ។ ៣ ម. ចេតសិកម្មំ ។ ៤ ម. វិវុទ្ធ ។

នេវទុក្ខ ឆោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះហេតុតែសម្លាប់
 សត្វ អ្នកវៀរចាកការសំឡាប់សត្វ តែងមិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ជាបច្ចុប្បន្ន
 ផង មិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ក្នុងបរិយាកាសផង មិននឹកទុក្ខឆោមនស្សដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តផង ។ កាលអរិយសាវ័ក វៀរចាកការសំឡាប់សត្វ
 ជាអ្នកម្ចាស់ភ័យនឹងពៀរនោះយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ហេតុ អ្នកយករបស់
 ដែលគេមិនបានឱ្យ... អ្នកប្រព្រឹត្តទុក្ខក្នុងកាយទាំងឡាយ... អ្នក
 និយាយពាក្យកុហក... អ្នកប្រព្រឹត្តហេតុជាទីកំរើនសេចក្តីប្រហារ គឺជីវិត
 ទឹកស្រវឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យ តែងទទួលភ័យនឹងពៀរដែលជាបច្ចុប្បន្នផងក្នុង
 បរិយាកាសផង នេវទុក្ខឆោមនស្សដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះហេតុជា
 ទីកំរើនសេចក្តីប្រហារ គឺជីវិតស្រវឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យជាបច្ចុប្បន្ន អ្នកវៀរ
 ចាកហេតុជាទីកំរើនសេចក្តីប្រហារ គឺជីវិតស្រវឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យ តែង
 មិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ជាបច្ចុប្បន្នផង មិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ក្នុង
 បរិយាកាសផង មិននឹកទុក្ខឆោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ។
 កាលអរិយសាវ័ក វៀរចាកហេតុជាទីកំរើនសេចក្តីប្រហារ គឺជីវិតស្រ-
 វឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យ មិនជាអ្នកម្ចាស់ភ័យនឹងពៀរនោះ យ៉ាងនេះ ។

សមាជិក បញ្ច កម្មាជិ វេលាជិ វិចិត្រសម្ព័ន្ធនិ យោជន្តិ ។
 កាតមេហិ ចត្វាហិ សោតាបត្តិយន្ត្រីហិ សមន្នាគតោ
 យោគិ ។ ៩៨ កមាបតិ អរិយស្សវតោ តុន្ត
 អវេទ្យសាធន សមន្នាគតោ យោគិ ៩៩ បិ សោ
 កកា អរាហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាទរណសម្មា
 សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសធម្មសារថិ
 សទ្ធា ធម្មេនុស្សាបំ តុន្តោ កកាតិ ។ ១០០
 អវេទ្យសាធន សមន្នាគតោ យោគិ ស្វាគតោ
 កកាតា ធម្មោ សន្តិដ្ឋតោ អតាលីកោ វិហាបស្សីកោ
 ទិបទយីកោ បទ្ខន្តិ វេនីតាវា វិញ្ញាបាតិ ។

ក៏យន្តិក្ស័យៗនេះ វេនីស្សវតោបំ ។ រោយសាវក អ្នកបរិ-
 បូណិ ដោយសោតាបត្តិយន្ត្រី៖ ២ តើដូចម្តេច ។ ឆាលកហបតិ អរិយ-
 សាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកំរើក
 ក្នុងព្រមទាំង ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គងាយចាកសីកសម្រៅ
 អីកលស ព្រះអង្គគ្រាស់ជីវិតខ្លីញាញយដូចជាតំក្នុងដោយប្រពៃ ចំពោះ
 ព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាវិនិច្ឆ័យព្រះអង្គបានដ៏ល្អ
 យានទៅកាន់សុខដ្ឋាន ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់ព្រះលោក ព្រះអង្គប្រសើរ
 ដោយសីលាទិគុណ ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មានខ្ពស់បុរស ដែលទូន្មានបាន
 ព្រះអង្គជាគ្រូរបស់ទេវតា មិនមែនស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គគ្រាស់ជីវិតខ្លី
 សព្វៈតាំងម្តង ព្រះអង្គលែងត្រូវបំបែកកើតក្នុងគ្រែគេ ។ អរិយសាវក
 ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកំរើកក្នុងព្រះធម៌ថា ព្រះធម៌ដែល
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សម្តែងដោយដោយប្រពៃ ជាធម៌គ្រូអរិយបុគ្គល
 ឃើញដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ដែលមិនទំលាក់លា ជាធម៌ដែលព្រះអរិយ-
 បុគ្គលគួរហៅអ្នកដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គលគួរ
 បង្ហាត់ចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលពួកវិជ្ជាជនប្បវេណីដោយខ្លួនឯង ។

សាដ្ឋេ អវេទុប្បសារនេន សមន្តាភកោ ហោតិ
 សុប្បដិបន្នោ ភកេតោ សាវកសាដ្ឋេ ទុដ្ឋប្បដិបន្នោ
 ភកេតោ សាវកសាដ្ឋេ ញាយប្បដិបន្នោ ភកេតោ
 សាវកសាដ្ឋេ សាមិច្ឆប្បដិបន្នោ ភកេតោ
 សាវកសាដ្ឋេ យទំទំ ចត្តាវ ឡុសយុកានំ អដ្ឋ
 ឡុសបុត្តលា ឯស ភកេតោ សាវកសាដ្ឋេ
 អាហុនេយ្យោ ចាហុនេយ្យោ នក្ខណេយ្យោ អញ្ចាលំ-
 ការណីយោ អដ្ឋត្ថវំ បុញ្ញាភូតំ លោកស្សានំ ។
 អវិយកាទ្គហំ សីលេហំ សមន្តាភកោ ហោតិ
 អទស្ថាហំ អច្ឆិទ្កេហំ អសពលេហំ អកម្មាសេហំ
 ភុជិស្សេហំ វិញ្ញាប្បសន្នេហំ អបកមន្ថេហំ សមា-
 និសីទ្ធិតោហំ ។ វិមេហំ ចត្តេហំ
 លោកាបម្ពិយន្តេហំ សមន្តាភកោ ហោតិ ។

អវិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកំរើកក្នុងព្រះសង្ឃ
 ព្រះសង្ឃសាវក របស់ព្រះមានប្រាកដ ប្រតិបត្តិហើយ ដោយប្រពៃ
 ព្រះសង្ឃសាវក របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិហើយ ដោយស្រួល
 ព្រះសង្ឃសាវក របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិហើយ ដើម្បីក្រាស់
 ដ៏ដ៏ព្រះនិព្វាន ព្រះសង្ឃសាវក របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិ
 គួរដល់សាមិច្ឆកម្ម ព្រះសង្ឃសាវកនេះ បើកប់ជាតូចបុរសមាន ៤ កូ
 បើកប់រៀងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨ ព្រះសង្ឃសាវក របស់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគខ្ពង់ គួរទទួលវត្ថុ ដែលបុគ្គលតាំងកម្មជា គួរទទួលរដ្ឋ
 ភាគក្នុងខាង គួរទទួលទុក្ខណាខាង គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម ដែល
 សត្វលោកគប្បីធ្វើ ជាស្របបុណ្យ ដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។
 អវិយសាវក ជាអ្នកប្រកប ដោយសីលវិនិច្ឆ័យ ជាទីគ្រេក
 ករ របស់ព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ មិនចុះ មិនរាពាល
 មិនព្រឺស ជាសីលរបស់អ្នកជា ជាសីលដែលពួកតែព្រាហ្មណ៍
 ហើយ ជាសីលមិនច្រកច្រក ជាសីលតាំងផ្សំបានសមរម្យ ។
 អវិយសាវក ប្រកបដោយសាភាចត្តិយៈតាំង ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

កតមោ ចស្ស អរិយោ ញាយោ បញ្ចាយ សុតិដ្ឋោ
 ហោតិ សុប្បដិវន្តោ ។ ឥត កមាបតិ អរិយស្មារកោ
 ឥត បដិសត្វល្អត ឥត ឥមស្មី សត ឥត
 ហោតិ ឥមស្មីប្បតា ឥត ឧប្បជ្ឈតិ ឥតស្មី
 អសតិ ឥត ច ហោតិ ឥមស្មី ឯវេតា
 ឥត ធិរុជ្ឈតិ យេធិធិ អវិជ្ជាបក្ខយា សង្ខារ
 សង្ខារប្បដូយា វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណប្បដូយា ធាមរូបំ
 ធាមរូបប្បដូយា សឡាយតនំ សឡាយតនប្បដូយា
 ជសេន្ត ជស្សប្បដូយា វេទនា វេទនាប្បដូយា តណ្ហា
 តណ្ហាប្បដូយា ឧបាទានំ ឧបាទានប្បដូយា កវេ
 កវេប្បដូយា ជានំ ជានិប្បដូយា ជកមរណំ
 សោកាបពិធរុត្តរោមធម្មស្សបាយសា សក្កវន្តិ ។
 ឯវេមេតស្ស កោវលស្ស ធុត្តត្តស្ស សុខុមយោ
 ហោតិ ។ អវិជ្ជាយ ទ្រេ អសេសវិភក្តិវេតា
 សង្ខារឯវេតា សង្ខារឯវេតា វិញ្ញាណឯវេតា

ចុះញាយធម៌ ដ៏ប្រសើរ ដែលអរិយសាវកនោះ ឃើញដោយប្រពៃ
 ចាត់ចុះដោយប្រពៃ ដោយបញ្ញា កើតដូចម្តេច ។ ឆ្ងល់គបាបតិ
 អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ គឺថាវេតាយើងច្បាស់ថា កាលបើ
 របស់នេះមាន របស់នេះក៏មាន របស់នេះកើតឡើង ព្រោះកើតរបស់
 នេះ កាលបើរបស់នេះគ្មាន របស់នេះក៏គ្មាន របស់នេះរលត់ ព្រោះ
 រលត់របស់នេះ យ៉ាងដូចសង្ខារវិនិច្ឆ័យ កើតឡើង ព្រោះកើតដូចជា
 បច្ច័យ វិញ្ញាណ កើតឡើង ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ធាមរូប កើត
 ឡើង ព្រោះវិញ្ញាណជាបច្ច័យ សឡាយតនៈ កើតឡើង ព្រោះធាម-
 រូបជាបច្ច័យ ជស្សៈកើតឡើង ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ វេទនា
 កើតឡើង ព្រោះជស្សៈជាបច្ច័យ តណ្ហា កើតឡើង ព្រោះវេទនា
 ជាបច្ច័យ ឧបាទាន កើតឡើង ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ កត កើត
 ឡើង ព្រោះឧបាទាន ជាបច្ច័យ ជានិ កើតឡើង ព្រោះកតជាបច្ច័យ
 ជក មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ ទុក្ខៈ វោមនស្សៈ ឧបាយាសៈ កើត
 ឡើង ព្រោះជានិជាបច្ច័យ ។ ការកើតនៃកងទុក្ខទាំងអស់នេះ តែង
 មានយ៉ាងនេះឯង ។ ការរលត់សង្ខារ ព្រោះវិនាសនឹងការរលត់
 ក៏ដូចមានសសសល់ ការរលត់វិញ្ញាណ ព្រោះរលត់សង្ខារ

វិញ្ញាណនិរោធិនា ធាតុនិរោធិនា ធាតុនិរោធិនា
 សឡាយនិរោធិនា សឡាយនិរោធិនា ដស្សៈ
 និរោធិនា ដស្សៈនិរោធិនា វេទនានិរោធិនា វេទនានិរោធិនា
 កល្យាណនិរោធិនា កល្យាណនិរោធិនា ឧបាទាននិរោធិនា
 ឧបាទាននិរោធិនា កវិនិរោធិនា កវិនិរោធិនា ជាតិនិរោធិនា
 ជាតិនិរោធិនា ជរាមរណំ សោកបរិទុក្ខកុសោធម៌ស្សៈ
 ចាយាសា ធិរុដ្ឋន្តិ ។ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស
 ទុក្ខកុដ្ឋស្ស និរោធិនា ហោតិ ។ អយេកុស្ស អរិយោ
 ញាយោ បញ្ញាយ សុធិដ្ឋោ ហោតិ សុឃ្ម-
 ដិវេន្តោ ។ យតោ ទោ កមាបតិ អរិយស្សវកស្ស
 ឥមាធិ បញ្ច កយាធិ វេរាធិ វិបស្សនាធិ ហោន្តិ
 ឥមេហំ ធម្មហំ សោតាបត្តិយេវ្ហេហំ សមន្នាគតោ
 ហោតិ អយេកុស្ស អរិយោ ញាយោ បញ្ញាយ
 សុធិដ្ឋោ ហោតិ សុឃ្មដិវេន្តោ សោ អាកាមិកោ
 អន្តរា អន្តរា ឡាភយេយ្យ ទិណនិរោធិនា ទិណនិរោធិ-
 នយោធិ ទិណនិរោធិនិរោធិនា ទិណនិរោធិនា ទុក្ខនិរោធិនា

ការលក់នាមប្រែការលក់វិញ្ញាណ ការលក់សឡាយនិរោធិនា ការលក់
 នាមប្រែ ការលក់ដស្សៈ ការលក់សឡាយនិរោធិនា ការលក់វេទនា
 ការលក់ដស្សៈ ការលក់កល្យាណ ការលក់វេទនា ការលក់ឧបាទាន
 ការលក់កល្យាណ ការលក់កវិនិរោធិនា ការលក់ជាតិ
 ការលក់កវិនិរោធិនា ការលក់ជាតិ ការលក់ជរាមរណំ ការលក់សោក
 បរិទុក្ខកុសោធម៌ស្សៈ ការលក់ចាយាសា ការលក់ធិរុដ្ឋន្តិ ការលក់ឯវមេតស្ស
 ការលក់កេវលស្ស ការលក់ទុក្ខកុដ្ឋស្ស ការលក់និរោធិនា ការលក់ហោតិ
 ការលក់អយេកុស្ស ការលក់អរិយោ ការលក់ញាយោ ការលក់បញ្ញាយ
 ការលក់សុធិដ្ឋោ ការលក់សុឃ្មដិវេន្តោ ការលក់សោ ការលក់អាកាមិកោ
 ការលក់អន្តរា ការលក់ឡាភយេយ្យ ការលក់ទិណនិរោធិនា ការលក់ទិណនិរោធិ-
 នយោធិ ការលក់ទិណនិរោធិនិរោធិនា ការលក់ទិណនិរោធិនា ការលក់ទុក្ខនិរោធិនា

សោតា បន្ទោបាយស្នំ អវិជ្ជាតនន្ទោ ឯយតោ
សន្តោនិបកយនោតិ ។

[៩៣] ឯកំ សមយំ កកវំ សាវត្ថុយំ វិហរតិ
ជេតវនំ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ អដោ
អនាថបិណ្ឌិតោ កហបតិ និកំ និស្ស សាវត្ថុយា
និក្ខមិ កកវន្តំ និស្សនាយ ។ អដោ អនាថបិណ្ឌិ-
កស្ស កហបតិស្ស ឯតនយោសំ អតោលោ ចោ
តាវ កកវន្តំ និស្សនាយ បដិសល្លិចោ កកវំ មនោ-
ការមីយានម្យំ កំត្វានិ អតោលោ និស្សនាយ បដិស-
ល្លិចា មនោការមីយា កំត្វា យន្តនាហំ យេន
អញ្ញាតំត្ថយាមំ បរិព្វាជកាមំ អារាមោ តេនុបសន្តមិ
មេយ្យន្តំ ។ អដោ អនាថបិណ្ឌិតោ កហបតិ យេន
អញ្ញាតំត្ថយាមំ បរិព្វាជកាមំ អារាមោ តេនុបសន្តមិ ។
តេន ចោ បទ សមយេន អញ្ញាតំត្ថយា បរិព្វាជកា
សន្តមិ សមាគម្មំ នន្ទានិចោ នន្ទាសន្ទា មហាសន្ទា

តាតាគញជាសោតាបន្ទបុគ្គល វិលតទៅកើតក្នុងអបាយហើយ ជាបុគ្គល
ទៀងទាត់ ប្រាកដជាទីនិពន្ធគ្រប់ដង គេទៅខាងមុខ ។

[៩៣] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេនី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះបាទ
អនាថបិណ្ឌិតកហបតិ លេញអំពីក្រុងសាវត្ថីចាំថ្ងៃត្រង់ ដើម្បីទៅកាល់
ព្រះជីមានព្រះភាគ ។ ទើបអនាថបិណ្ឌិតកហបតិ មានសេចក្តីត្រិះ
យ៉ាងនេះថា កាលនេះ ជាកាល មិនគួរដើម្បីទៅកាល់ព្រះមានព្រះភាគ
ទេ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ កំពុងសម្ងំ កាលនេះជាកាល មិនគួរដើម្បី
ទៅជួប ទីនីក្នុងកំពុង អ្នកចំរើនសមាធិចិត្តទេ ដ្បិតពួកកំពុង អ្នកចំរើន
សមាធិចិត្ត កំពុងសម្ងំដែរ បើដូច្នោះ គួរតែកាតាគញ ចូលទៅឯកាពម
ពួកអន្យតិវ័យបរិព្វាជកសំន ។ ព្រះបាទ អនាថបិណ្ឌិតកហបតិ ចូល
ទៅឯកាពម ពួកអន្យតិវ័យបរិព្វាជក ។ សម័យនោះឯង ពួកអន្យ-
តិវ័យបរិព្វាជក ប្រជុំគ្នា មកជួបជុំ ឯយាយន្ទាភាគភាគ គឺកកវំរោង

អនេកវិហិតំ តំបាណកមី កាដេន្តា ជិសំបា
 ហោន្តំ ។ អនុសីសុ ។ ទា តេ អញ្ញតិកុបា បរិព្វាជកា
 អនាជបិណ្ឌិកំ គហបតី ទូរតោ ។ អាគច្ឆន្តិ
 ជំស្វាទ អញ្ញមញ្ញំ សណ្ឋាបេសុំ ។ អប្បសន្នា
 កោត្តោ ហោន្តំ មា កោត្តោ សន្មមកត្ថ អយំ
 អនាជបិណ្ឌិកោ គហបតី អាគច្ឆតិ សមណស្ស
 កោតមស្ស សាវកោ យាវតា ។ ទា បទ
 សមណស្ស កោតមស្ស សាវកា តំហិ ធិនា-
 តវសនា សាវត្ថយំ បដិវសន្តិ អយំ តេសំ
 អញ្ញតោ អនាជបិណ្ឌិកោ គហបតី អប្បសន្ន-
 កាមា ។ ទា បទ តេ អាយស្មន្តោ អប្បសន្ន-
 វិនិកា អប្បសន្នស្ស វណ្ណាជិនោ អប្បេវ ឆាម
 អប្បសន្នំ បរិសំ វិនិកា ឧបសន្តមិត្តំ អញ្ញេយ្យតិ ។
 អថទា តេ បរិព្វាជកា តុណ្ហំ អហេសុំ ។

១. ឧ. សណ្ឋាបេសុំ ។

ហើយគន្ធាយ ផែនភាពនៃវិញ្ញាណក្ខន្ធទាំងនេះ ។ អន្សតិវិយបរិព្វាជក
 ទាំងនោះ បានឃើញអនាជបិណ្ឌិកគហបតី កំពុងដើរមកពីចម្ងាយ
 លុះឃើញហើយ ក៏យោគដឹងថា អ្នកទាំងឡាយនិយាយតិច ។ អ្នក
 ទាំងឡាយ កុំនិយាយខ្លាំង (គ្រោះ) អនាជបិណ្ឌិកគហបតីនេះ ជា
 សាវកនៃសមណគោតម ភាគមក គួកត្រហស្ថ អ្នកស្ងៀកពាក្យ
 ជាសាវកនៃសមណគោតម ដែលនៅក្នុងក្រុងសាវត្ថិទាំងប៉ុន្មាន បណ្តា
 ត្រហស្ថ ជាសាវកទាំងនោះ អនាជបិណ្ឌិកគហបតីនេះ ជាសាវក
 ម្នាក់ដែរ អ្នកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ត្រូវការតែសំឡេងតិច ហាត់តែ
 វាងសំឡេងតិច និយាយសរសើរតែសំឡេងតិច យើងធ្វើដូចម្តេច ឲ្យ
 ចាស់តែអនាជបិណ្ឌិកគហបតី សំគាល់ហើយឲ្យមានសំឡេងតិចថា អូ
 ចូលមកបាទ ។ ទើបបរិព្វាជកទាំងនោះ ទាំងសង្ឃសាសនា ច្រៀប ។

អដហោ អនាថបំណិតកោ កហបតិ យេន តេ
 បរិពាជកា តេនុបសន្តមំ ឧបសន្តមំកា តេហិ
 អត្ថតិគ្គិយេហំ បរិពាជកេហិ សន្តិ សម្មាទិ
 សម្មាទិធិយំ កាដំ សារាណិយំ វិនិសារេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសិទំ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទំ ទោ
 អនាថបំណិតំ កហបតិ តេ អត្ថតិគ្គិយេ
 បរិពាជកា ឯកនរោទិ វិនិហំ កហបតិ កំទិដ្ឋិតោ
 សមណោ កោតមោតិ ។ ន ទោ អហំ
 កន្ថេ កកវតោ សត្វំ ធិដ្ឋិ ជាតាមិតំ ។
 ឥនាធិ(១) កិវេ ត្វំ កហបតិ ន សមណស្ស
 កោតមស្ស សត្វំ ធិដ្ឋិ ជាតាសិ វិនិហំ កហបតិ
 កំទិដ្ឋិតោ កិក្ខតំ ។ កិក្ខតំ ទោ អហំ កន្ថេ
 ន សត្វំ ធិដ្ឋិ ជាតាមិតំ ។ ឥតិ កិវេ ត្វំ
 កហបតិ ន សមណស្ស កោតមស្ស សត្វំ
 ធិដ្ឋិ ជាតាសិ នបិ កិក្ខតំ សត្វំ ធិដ្ឋិ ជាតាសិ

១. ឧ. ម. ៧៨ ។

គ្រានោះ អនាថបំណិតសហគមន៍ ចូលទៅក្នុងបរិពាជកទាំងនោះ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ឱយាយភក់ភាក់សំណេះសំណាលជាមួយទំនិអន្យតិយ
 បរិពាជកទាំងនោះ លុះបង្កើតគ្នាដែលគួររក់ភាក់សំណេះសំណាល
 គួរឲ្យរើកហើយ អន្លើយក្នុងសមគួរ ។ លុះអនាថបំណិតសហគមន៍
 អន្លើយក្នុងសមគួរហើយ អន្យតិយបរិពាជកទាំងនោះ ឱយាយ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សហគមន៍ អ្នកចូរមានប្រសាសន៍ មកមើល ព្រះ
 សមណគោតម មានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ។ អនាថបំណិតសហគមន៍
 ឆ្លើយថា បដិគ្រលោកដ៏ធំរឹតទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វ
 គ្រប់ របស់ព្រះអ្នកមានព្រះភាគទេ ។ ពួកអន្យតិយបរិពាជក សួរថា
 ម្ចាស់សហគមន៍ បើអ្នកចូរនេះលះគម្លាតប្រាសចក្ខុយល់សព្វគ្រប់ របស់
 ព្រះសមណគោតមទេ ម្ចាស់សហគមន៍ លោកចូរមានប្រសាសន៍មកចុះ
 ពួកអ្នកមានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ។ បដិគ្រលោកដ៏ធំរឹតទាំងឡាយ
 ខ្ញុំក៏មិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់ពួកអ្នកដែរ ។ ម្ចាស់សហគមន៍
 បើអ្នកមិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់ព្រះសមណគោតម ទាំង
 មិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់ពួកអ្នក ដោយប្រការដូច្នោះទេ

វេទហិ ភហមតិ កំណិដ្ឋកោសិ គុវុត្ថំ ។ ឯតំ
 ទោ ភន្តោ អម្ពេហិ ន ទុក្ខំ ព្យាកាតុំ យំណិ-
 ដ្ឋកា មយេន្តិ^(១) វេទ ភាវ អាយ ឬន្តោ យថា-
 សកាជំ ណិដ្ឋកតាជំ ព្យាការេន្ត ចន្ទាបេតិ
 អម្ពេហិ ន^(២) ទុក្ខំ កវិស្សតិ ព្យាកាតុំ
 យំណិដ្ឋកា មយេន្តិ ។ ឯវំ វុត្ថោ អញ្ចតហេ
 បរិព្វាជកោ អនាថបំណុកំ ភហមតិ ឯតនរោច
 សស្សតោ លោកោ វេទមេវ សទ្ធិំ មោយមញ្ញន្តិ
 ឯវំណិដ្ឋកោ អហំ ភហមតិ ។ អញ្ចតហេបិ ទោ
 បរិព្វាជកោ អនាថបំណុកំ ភហមតិ ឯតនរោច
 អសស្សតោ លោកោ វេទមេវ សទ្ធិំ មោយមញ្ញន្តិ
 ឯវំណិដ្ឋកោ អហំ ភហមតិ ។ អញ្ចតហេបិ
 ទោ បរិព្វាជកោ អនាថបំណុកំ ភហមតិ
 ឯតនរោច អន្តកំ លោកោ... អន្តកំ លោកោ...

១ ម. វិស្សេន្តិ ។ ២ ទ. ទោ ។

ខ្មោលគហបតី លោកមានប្រសាសន៍មកមើល ចុះលោកមានសេចក្តីយល់
 ដូចម្តេច ។ បើគ្រូលោកដឹងអំពីទាំងឡាយ យើងមានសេចក្តីយល់
 បែបណា ការដែលយើងព្យាករនូវសេចក្តីយល់បែបនេះ មិនជាការក្រ
 ទេ ប៉ុន្តែ សូមឱ្យលោកដឹងមានកាយទាំងឡាយ ព្យាករសេចក្តីយល់
 ទាំងឡាយ តាមសមត្ថ របស់ខ្លួនមុនចុះ យើងមានសេចក្តីយល់
 បែបណា ការដែលយើង ដឹងព្យាករនូវសេចក្តីយល់បែបនេះ មិនជា
 ការក្រទេ សឹងយើងព្យាករ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។ កាលដែល
 អនាថបំណុកគហបតី និយាយយ៉ាងនេះហើយ មានបរិព្វាជកម្នាក់
 និយាយ នឹងអនាថបំណុកគហបតី យ៉ាងនេះថា ខ្មោលគហបតី អាត្មា
 មានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិន
 ពិតទេ ។ មានបរិព្វាជកម្នាក់ទៀត និយាយនឹងអនាថបំណុកគហបតី
 យ៉ាងនេះថា ខ្មោលគហបតី អាត្មាមានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោក
 មិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតទេ ។ មានបរិព្វាជកម្នាក់ទៀត
 និយាយនឹងអនាថបំណុកគហបតី យ៉ាងនេះថា ខ្មោលគហបតី អាត្មាមាន
 សេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកមានចំបំផុត... លោកមិនមានចំបំផុត...

តំ ដំរី តំ ស្រី... អញ្ចំ ដំរី អញ្ចំ ស្រី...
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា... ឧ ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មណា... ហោតិ ច ឧ.ឧ ហោតិ តថាគតោ បរម្ម-
 ណា... ឈេ ហោតិ ឧ ឧ ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មណា ឥធមេវ សច្ចំ មោឃមត្តាម្ហំ ឯវិជ្ជុកោ
 អហំ កលាបតីតិ ។ ឯវិ ត្រៃ អធាបមណ្ឌិកោ
 កលាបតិ តេ បរិច្ឆាដកេ ឯវិគតវេច យោយំ កន្ត
 អាយស្ស ឯវាបា សស្សតោ លោកោ ឥធមេវ
 សច្ចំ មោឃមត្តាម្ហំ ឯវិជ្ជុកោ អហំ កលាបតីតិ
 ឥធមស្ស អយមាយស្សតោ ឯជ្ជំ អត្ថោ វា អយោ-
 ចិន្តា មនសិកាហេតុ ឧប្បន្នា បរយាសប្បន្នយា^(១)
 វា សា ទោ បរេសា ឯជ្ជំ ភូតា សត្វតា ទេតយិកា
 បដិច្ចសមុប្បន្នា យំ ទោ បទ កេត្វិ ភូតិ សត្វតំ
 ទេតយិតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ តទធិច្ចំ យទធិច្ចំ តំ មុតុំ

១. ឧ. បរេត យោសប្បន្នយា ។

ធីតោនាគីសវៈនោ... ធីតជ័ទ សវៈជ័ទ... សត្វស្លាប់ទៅ កើត
 ទៀត... សត្វស្លាប់ទៅ មិនកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀត
 ក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀត ក៏មិនមែន
 មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតទេ ។
 កាលដែលពួកបរិព្វាជក និយាយយ៉ាងនេះហើយ អនាថបិណ្ឌិកបាបតិ
 និយាយនឹងពួកបរិព្វាជកនោះ យ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនចំណេះ
 ខ្យល់ លោកដ៏មានអាយុណា និយាយយ៉ាងនេះថា ប្លែកបាបតិ
 តាមយល់យ៉ាងនេះថា លោកទៀត ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតទេ
 សេចក្តីយល់របស់លោកដ៏មានអាយុនេះ កើតឡើង ព្រោះហេតុនៃការ
 មិនធ្វើទុក្ខនឹងចិត្ត ដោយធាយ៍នៃខ្លួនឬ ព្រោះហេតុនៃសំរេង
 របស់បុគ្គលដទៃ សេចក្តីយល់នោះ កើតមានហើយ បច្ច័យភាគនៃភិក្ខុ
 ហើយ គិតហើយព្រោះអាក្រក់យឺត កើតហើយ របស់ណាមួយ កើត
 ហើយ បច្ច័យភាគនៃភិក្ខុហើយ គិតហើយ ព្រោះអាក្រក់យឺត កើតហើយ
 របស់នោះ មិនទៀត របស់ណា មិនទៀត របស់នោះជាទុក្ខ

យំ ទុក្ខំ តទៅ សោ អាយស្មា អស្សីចោ
 តទៅ សោ អាយស្មា អស្សីចកតោ ។
 យោថាយំ កន្តោ អាយស្មា វិវាហា អសស្សតោ
 លោកោ វេទមេវ សទ្ធិំ មោយមត្តា វិវាទិដ្ឋកោ
 អហំ តហបតីតំ វេទស្សចិ អយមាយស្សតោ
 ទិដ្ឋិ អត្តនោ វា អាយាមិសោ មនសីកាភហុ
 ឧប្បន្នា បរយោសម្បត្តយា វា សា ចោ
 បរេសា ទិដ្ឋិ ភូតា សទ្ធិតា ចេតយិកា
 បដិទ្ធសមុប្បន្នា យំ ចោ បរេ កំព្វំ ភូតំ
 សទ្ធិតំ ចេតយិកំ បដិទ្ធសមុប្បន្នំ តទទិដ្ឋំ យេនទិដ្ឋំ
 តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តទៅ សោ អាយស្មា
 អស្សីចោ តទៅ សោ អាយស្មា អស្សីចកតោ ។
 យោថាយំ កន្តោ អាយស្មា វិវាហា អន្តរា
 លោកោ... អន្តរា លោកោ... តំ
 ជីវំ តំ សវី... អញ្ចំ ជីវំ អញ្ចំ សវី... ហោតិ

របស់ណាជាទុក្ខ លោកដ៏មានកាយនោះ ឈ្មោះថា ជាប់ស្អិតនឹងរបស់
 នោះឯង លោកដ៏មានកាយនោះ ឈ្មោះថា ជំពាក់ស្អិតនឹងរបស់
 នោះឯង ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនចំណេះច្បាស់ លោកដ៏មាន
 កាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី ភាគរាជ
 សេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិន
 ពិតទេ សេចក្តីយល់ របស់លោកដ៏មានកាយនេះ កើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឡែកខ្លួន ឬ ។ ព្រោះហេតុតែសំរាប់
 របស់បុគ្គលដទៃ សេចក្តីយល់នោះ កើតមានហើយ ចង្អុលដាក់តែនឹងហើយ
 នឹងហើយ ព្រោះកាស្រ័យដ្ឋា កើតហើយ របស់ណាមួយ កើតហើយ
 ចង្អុលដាក់តែនឹងហើយ នឹងហើយ ព្រោះកាស្រ័យដ្ឋាកើតហើយ របស់នោះ
 មិនទៀង របស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ របស់ណាជាទុក្ខ លោក
 ដ៏មានកាយនោះ ឈ្មោះថា ជាប់ស្អិតនឹងរបស់នោះ លោកដ៏មានកាយ
 នោះ ឈ្មោះថាជំពាក់ស្អិតនឹងរបស់នោះ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនចំណេះច្បាស់
 លោកដ៏មានកាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី ភាគរាជ
 មានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកមានទំហំផុត... លោកមិនមានទំហំ-
 ផុត... ជីវិតនោះ គឺសវីនោះ... ជីវិតដទៃ សវីដទៃ...

តថាគតោ បរម្មណា ... ឆ ហោតំ តថាគតោ
 បរម្មណា ... ហោតំ ឆ ឆ ឆ ហោតំ
 តថាគតោ បរម្មណា ... ឆ ហោតំ ឆ
 ឆ ហោតំ តថាគតោ បរម្មណា ឆឆឆ សុត្ត
 មោយមញ្ញង្គំ ឃុំនិដ្ឋិតោ អហំ កហមតិកំ
 ឆឆសុត្តិ អធិបាយស្មតោ និដ្ឋិ អត្ថនោ វា
 អយោចំសោ មធនំកាវយាតុ ឧប្បន្នា បរមោស-
 ប្បក្ខយា វា សា ទោ បធនោ និដ្ឋិ ភូតា
 សុត្តន្តា ចេតយិតា បដិច្ចសមុប្បន្នា យំ ទោ បធន
 តិក្ខុ ភូតំ សុត្តន្តំ ចេតយិតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ
 តធនិច្ចំ យធនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តធនំ សោ
 អាយស្មា អស្មិទោ តធនំ សោ អាយស្មា
 អន្តរកតោតំ ។ ឃុំ វុត្ត តេ បរិព្វាជកា
 អនាថបិណ្ឌិតំ កហមតិ ឃុំតធនិច្ចំ ព្យាគតានំ
 ទោ កហមតិ អម្ពេហំ សត្វហោ យថាសកោនិ
 និដ្ឋិតតានិ វធមំ កហមតិ តំនិដ្ឋិតោសិ តុវុត្ត ។

សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀត... សត្វស្លាប់
 ទៅកើតទៀត ក៏មាន មិនកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់កើត
 ទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត
 ពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ មេត្តិយ៍លំអៀង លោកដ៏មានកាយនេះ កើត
 ឡើងហើយ ព្រោះហេតុនៃការមិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយបាញ់ខ្លួន
 ឬ ព្រោះហេតុនៃការស្វែងរក របស់បុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ មេត្តិយ៍លំអៀង
 កើតហើយ បច្ច័យតាមតែនិហើយ ឆតហើយ កាស្រ័យគ្នា កើត
 ហើយ របស់ណាមួយ កើតហើយ បច្ច័យតាមតែនិហើយ ឆតហើយ
 កាស្រ័យគ្នា កើតហើយ របស់នោះ មិនទៀង របស់ណាមិនទៀង
 របស់នោះ ជាទុក្ខ របស់ណា ជាទុក្ខ លោកដ៏មានកាយនោះ ឈ្មោះ
 ថាជាបិណ្ឌិតនៃរបស់នោះ លោកដ៏មានកាយនោះ ឈ្មោះថាជាបិណ្ឌិត
 នៃរបស់នោះ ។ កាលដែលអនាថបិណ្ឌិតកហមតិ និយាយ
 យ៉ាងនេះហើយ បរិព្វាជកានោះ និយាយនឹងអនាថបិណ្ឌិតកហមតិ
 យ៉ាងនេះថា ខ្មោចកហមតិ ត្រូវយើងទាំងអស់គ្នា បានស្តាប់
 សេចក្តីយល់ តាមសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនហើយ ខ្មោចកហមតិ លោកមាន
 ប្រសាសន៍ មកមើលចុះ លោកមានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ។

យំ ទោ បទ កន្តេ កំភិ ក្កតំ សង្កតំ
 ទេតយេតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ កនិច្ចំ យនិច្ចំ
 តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តំ ទេតំ ធម៌
 ទេសោបាមស្មំ ទ មេសោ អត្តាតំ វិវិទិដ្ឋិកោ
 ទោ អហំ កន្តេតំ ។ យំ ទោ កហាបតិ
 កំភិ ក្កតំ សង្កតំ ទេតយេតំ បដិច្ច-
 សមុប្បន្នំ កនិច្ចំ យនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ
 កនេ ទំ កហាបតិ អស្មិទោ កនេ ទំ កហា-
 បតិ អស្មិបកកាតំ ។ យំ ទោ បទ កន្តេ កំភិ
 ក្កតំ សង្កតំ ទេតយេតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ កនិច្ចំ
 យនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តំ ទេតំ ធម៌
 ទេសោបាមស្មំ ទ មេសោ អត្តាតំ វិវិទតំ
 យថាក្កតំ សមុប្បញ្ញាយ សុនិដ្ឋំ តស្ស ច
 ទុក្ខំ ទិស្សនំ យថាក្កតំ បជាបាមិតំ ។

អនាថបិណ្ឌិកនបាបតិ ឆ្លើយតបថា បពិត្រលោកជីវិតិវេនចំនិច្ចាយ
 របស់ណា កើតហើយ បច្ច័យភាគតែងហើយ គិតហើយ កាស្រ័យ
 គ្នាកើតហើយ របស់នោះ មិនទៀង របស់ណា មិនទៀង របស់នោះ
 ជាទុក្ខ របស់ណាជាទុក្ខ បពិត្រលោកជីវិតិវេនចំនិច្ចាយ ខ្ញុំមានសច្ច្តិ
 យល់របស់នោះយ៉ាងនេះថា គុះមិនមែនរបស់អញ គុះមិនមែនជាអញ
 គុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ ម្ចាស់នបាបតិ របស់ណាមួយ
 កើតហើយ បច្ច័យភាគតែងហើយ គិតហើយ កាស្រ័យគ្នាកើត
 ហើយ របស់នោះមិនទៀង របស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ របស់
 ណាជាទុក្ខ ម្ចាស់នបាបតិ អ្នកឈ្មោះថាជាបិណ្ឌិកនរបស់នោះ ម្ចាស់
 នបាបតិ អ្នកឈ្មោះថាជាបិណ្ឌិកនរបស់នោះ ។ បពិត្រលោកជីវិតិវេន
 ចំនិច្ចាយ របស់ណាមួយ កើតហើយ បច្ច័យភាគតែងហើយ គិតហើយ
 កាស្រ័យគ្នាកើតហើយ របស់នោះ មិនទៀង របស់ណា មិនទៀង
 របស់នោះជាទុក្ខ របស់ណា ជាទុក្ខ ខ្ញុំយល់របស់នោះ ដោយប្រពៃ
 ដោយប្រាថ្នាជីវិតិវេន តាមសច្ច្តិយ៉ាងនេះថា គុះមិនមែនរបស់អញ
 គុះមិនមែនជាអញ គុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ចំនិច្ចដ៏និច្ចាស
 ខ្ញុំកាលសំរេច ខ្ញុំរបស់នោះ គាត់ទៀត តាមសច្ច្តិយ៉ាងនេះ ។

ឃ្លី ក្រែត តេ បរិព្វាជកា តុល្លិកា មន្ត្រីកា
 បត្តកុទ្ធ អនាមុទា បដ្ឋាយន្តា អប្បដិ-
 កាលា ធិសីធិសុ ។ អដទា អនាថបិណ្ឌិកា
 កហមតិ តេ បរិព្វាជកា តុល្លិកា មន្ត្រីកា
 បត្តកុទ្ធ អនាមុទេ បដ្ឋាយន្តេ អប្បដិកាលោ
 វិជិតា ឧដ្ឋាយាសនា យេន ភកា តេទុប-
 សន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភកា អភិវឌ្ឍនា
 ឯកមន្តិ ធិសីធិ ។ ឯកមន្តិ ធិសីធា ទោ
 អនាថបិណ្ឌិកា កហមតិ យាវតកោ អហោសិ
 តេហំ អញ្ញតិវិជយេហំ បរិព្វាជកេហំ សន្តិ កថា-
 សល្លាហោ តំ សន្តិ ភកា អនាថេសិ ។
 សាទុ សាទុ កហមតិ ឃ្លី ទោ តេ កហមតិ
 មោឃបុរិសា កាលេន កាលំ សហនម្មេន
 សុធិត្តហិតំ ធិត្តហេត្វាតិ ។ អដទា ភកា
 អនាថបិណ្ឌិកា កហមតិ ធម្មិយា កថាយ សន្ត-
 ស្សេសិ សហនមេសិ សមុត្តេសិ សម្បហសេសិ ។

កាលដែលអនាថបិណ្ឌិកាហមតិ ឱយាយយ៉ាងនេះហើយ បរិព្វាជក
 ទាំងនោះ នៅស្ងៀម ភៀនឆ្មាស ទុក សំយុងមុខ អង្គុយ
 សព្វប្រសព្វនឹង គ្នាបដិកាល ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកាហមតិ
 ដឹងថា បរិព្វាជកទាំងនោះ នៅស្ងៀម ភៀនឆ្មាស ទុក សំយុងមុខ
 សព្វប្រសព្វនឹង គ្នាបដិកាល ហើយក៏ក្រោកចាកកាលនេះ ហើយ
 ចូលទៅដល់ព្រះវិហារព្រះភោគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយចង្គ្គិ
 ព្រះវិហារព្រះភោគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកា
 ហមតិ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលការទៅចាំនឹង
 ប៉ុន្មាន (ដែលខ្លួនឱយាយ) ជាមួយនឹងអន្សាវិយបរិព្វាជកទាំង
 នោះ ចំពោះព្រះវិហារព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ឆ្ងល
 អហមតិ ឆ្ងល់ហើយ ។ ឆ្ងល់អហមតិ អ្នកត្រូវផ្សំផ្សាដល់មោឃបុរិស
 ទាំងនោះ ឲ្យរៀបរយតាមអនុវត្តន៍មិ សព្វ ។ កាលយ៉ាងនេះក្នុង ។
 ត្រាវនោះ ព្រះវិហារព្រះភោគ ទ្រង់ឆ្ងល់ ណែនាំអនាថបិណ្ឌិកា
 អហមតិ ឲ្យកាន់យក ឲ្យភាចហិន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មតា ។

អដទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហបតិ កកវតា ធម្មំយា
 កាថាយ សទ្ធស្សីតោ សមាធម៌តោ សមុត្តជិតោ
 សឡហំសីតោ ឧដ្ឋាយាសនា* កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 បទក្កុលំ កក្កា បក្កាមិ ។ អដទោ កកវា
 អចិប្បក្កន្ត អនាថបិណ្ឌិកោ កហបតិម្ហំ កិក្ខុ
 អមន្តេសំ យោមិ ទោ(១) កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 ធីយវត្ថុំ អវេទិទេន្ទា(២) ឥមស្មី ធម្មវិទយេ សោមិ
 វិវាមរំ អពាតិកុយេ បរិព្វាជិតោ សហទម្មន
 សុទិក្ខហំតំ ទិក្ខុហេយ្យ(៣) យថាតំ អនាថ-
 បិណ្ឌិកេន កហបតិណ ទិក្ខុហំតាតិ ។

[៧២] វិហរតិ កក្ករាយ ចោត្វរណិយា តីវេ ។
 អដទោ វជ្ជិយមាហិតោ កហបតិ ធិវា ធិវស្ស
 ធម្មរាយ ទិក្ខុមិ កកវន្តំ ទស្សនាយ ។

* ទ. ទ. សោ ។ ២ ទ. ឆ. កិក្ខុ វស្សសុត្តសម្មាសោទិ ទិស្សន្ត ។ ៣ ទ. ឆ.
 ទិក្ខុហេយ្យ ។

លុះត្រូវដឹងមានព្រះការទ្រង់តន្យល់ វិស្ណុនិកាយ ឱវាចហិទ
 ឱវិកាយហើយ ទើបអនាថបិណ្ឌិកតបតិ ក្រោកឆាកកាសនៈ ថ្វាយចង្អៀត
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើប្រទស្សនាចេញទៅ ។ កាលអនាថបិណ្ឌិក
 តបតិ ចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ
 ពួកកុក្កុដ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុណាមួយស្រីមក ក្នុងធម្មវិទយ
 នេះ អស់កាលយូរ កិក្ខុនោះ ឆ្លៀតឆ្លាស់ ឆ្លៀតឆ្លាស់យូរជាង
 ឱវាចហើយ ភាគអន្តរិមិ ដូចជាអនាថបិណ្ឌិកតបតិ ឆ្លៀតឆ្លាស់យ៉ាង
 នេះចុះ ។

[៧២] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តន្ត្រីនៅវិស្ណុនិកាយ
 ចោត្វរណី ឈ្មោះ កក្ករា ទៀបក្រុងចម្បា ។ គ្រានោះ វជ្ជិយមាហិតតប-
 តិ ចេញអំពីក្រុងចម្បាទៅទាំង១២ក្រុង ដើម្បីរាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

អដទោ វដ្តិយមាហិតស្ស កហបតិស្ស ឯកធមោសិ
 អតាលោ ទោ ភាវ ភកវន្តំ ធម្មនាយ
 បដិសស្សីនោ ភកវ មនោភាវន្តិយាវំ^(១) កំក្កនំ
 អតាលោ ធម្មនាយ បដិសស្សីនោ មនោភាវន្តិយា
 ភិក្កុ យទ្ធជាហំ យេន អញ្ញតិកុយាវំ បរិព្វាជនាវំ
 អាភាមោ តេនុបសន្តិមេយ្យន្តំ ។ អដទោ វដ្តិយមា-
 ហិតោ កហបតិ យេន អញ្ញតិកុយាវំ បរិព្វា-
 ជនាវំ អាភាមោ តេនុបសន្តិមិ ។ តេន ទោ
 បន សមយេន អញ្ញតិកុយា បរិព្វាជនា សន្តិម្ម
 សមាគម្ម ឡានិលោ ឡាសន្តា មហាសន្តា
 អនេកវិហិតំ ភិក្កុនកម្មំ កេដ្ឋន្តា មិសិដ្ឋា
 ហោន្តំ ។ អនុសំសុ ទោ តេ អញ្ញតិកុយា
 បរិព្វាជនា វដ្តិយមាហិតំ កហបតិ ទ្វិភតា ។
 អាភន្តន្តំ ជិស្វាទ អញ្ញមញ្ញំ សន្តាបេសុំ អប្ប-
 សន្តា កោត្តោ ហោន្តំ មា កោត្តោ សន្តមកកុ

១ ឧ.ប. មនោភាវន្តិយាវំ ។

លំដាប់នោះ វដ្តិយមាហិតហេតុ មានសច្ចក្រិច្ចវិច្ច យ៉ាងនេះថា
 កាលនេះ ជាពេលមិនគួរ ដើម្បីនេះសំព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ ជ្រុះព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ កំពុងសម្លឹង កាលនេះ ជាពេលមិនគួរ ដើម្បីជ្រុះចូបកិក្ខុ
 ទាំងឡាយអ្នកចម្រើនសមាធិចិត្តទេ ជ្រុះកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកចម្រើន
 សមាធិចិត្ត កំពុងសម្លឹងដែរ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញ ចូលទៅឯភាពម
 របស់ពួកអន្សតិយបរិព្វាជកសិនចុះ ។ លំដាប់នោះ វដ្តិយមាហិតហេតុ
 ចូលទៅឯភាពម របស់ពួកអន្សតិយបរិព្វាជក ។ សម័យ
 នោះ ពួកអន្សតិយបរិព្វាជក ប្រជុំគ្នា មកជួបជុំ និយាយ
 គ្នាភាគពាក់ គឺកង រំពង អង្គុយដៃគ្នា ភិក្ខុច្បាស់ថា
 ផ្សេងៗ ។ អន្សតិយបរិព្វាជកទាំងនោះ បានឃើញវដ្តិយមា-
 ហិតហេតុ កំពុងដើរមកភិក្ខុយ លុះឃើញហើយ ក៏យាត់ភ្នំគាថា
 អ្នកទាំងឡាយ និយាយគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយកុំនិយាយភ្លាំង (ត្រោះ)

អយំ វជ្ជិយមាហិតោ កហមតិ អាចច្ចតិ សមណស្ស
 កោតមស្ស សាវកោ ។ យាវតោ ទោ ចន
 សមណស្ស កោតមស្ស សាវកោ តំហំ ទិណភវសទា
 ចម្បាយំ បដិសន្ធិ អយំ តេសំ អញ្ញាតោ វជ្ជិយ-
 មាហិតោ កហមតិ ។ អប្បសន្ធកាមា ទោ ចន
 តេ អាយស្មន្តោ អប្បសន្ធិវិជិតា អប្បសន្ធិស្ស
 វណ្ណកំណោ អប្បេវ ធាម អប្បសន្ធិ បរិសំ វិជិតា
 ឧបសន្ធិមិត្តំ មញ្ញាយុតិ ។ អថទោ តេ បរិព្វា-
 ជកា កុណ្ឌី អហោស្សំ ។ អថទោ វជ្ជិយមាហិតោ
 កហមតិ យេន^(១) បរិព្វាជកា តេនុបសន្ធិមិ ឧប-
 សន្ធិមិត្តា តេហំ អញ្ញាតិវិជយេហំ បរិព្វាជកេហំ សន្ធិ
 សាធូនំ សាធូនធិយំ កាជំ សាវណីយំ វិភិសាវត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទិ ទោ
 វជ្ជិយមាហិតំ កហមតិ តេ បរិព្វាជកា ឯកនកេនុ

១ ឧ. ឯច្ឆេទ កេនី បាយិ វិស្សនំ ។

វជ្ជិយមាហិតកហមតិ៖ ជាសាវកសមណគោតម គាត់មក ។ ពួក
 គ្រហស្ថអ្នកស្ងៀមពាក់ស ជាសាវកសមណគោតម ដែលនៅក្នុងក្រុងចម្បា
 ចំនីប៉ុន្មាន ចណ្តាគ្រហស្ថជាសាវកទាំងនោះ វជ្ជិយមាហិតកហមតិ៖
 ជាសាវកម្នាក់ដែរ ។ អ្នកដ៏មានកាយុទាំងនោះ ត្រូវការតែសំឡេងតិច
 ហាក់តែសំឡេងតិច ឯយាយសរសើរតែសំឡេងតិច យើងឮដូចម្តេច
 ឲ្យចាស់តែវជ្ជិយមាហិតកហមតិ សំគាល់ជាសឡ មានសំឡេងតិចជា
 គួរចូលមករក ។ ទើបបរិព្វាជកទាំងនោះ ទាំងគ្នាស្ងៀម ។ លំដាប់នោះ
 វជ្ជិយមាហិតកហមតិ ចូលទៅរកបរិព្វាជកទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏និយាយពាក់ទាក់ សំណេះសំណាល ជាមួយនឹងអន្សតិវិជយ-
 បរិព្វាជកទាំងនោះ លុះបង្ហើយពាក្យដែលគួរពាក់ទាក់ សំណេះសំណាល
 អន្សរសំគាល់ ក៏អន្សយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះវជ្ជិយមាហិតកហមតិ
 អន្សយក្នុងទីសមគួរហើយ បរិព្វាជកទាំងនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា

សោ សមណោ ភោគមោ វេទយំកោ អប្ប-
 ញាត្តិកោតិ ។ ឯកុចាហំ កន្ត្ថំ អាយស្មន្ត
 វត្តាមំ សហនប្បេន វេទំ កុសលន្តំ កន្ត្ថំ កកវតា
 បញ្ញាត្តំ វេទំ អកុសលន្តំ កន្ត្ថំ កកវតា បញ្ញាត្តិ
 វត្តំ កុសលាកុសលំ កកវ បញ្ញាយមាណោ
 សប្បញ្ញាត្តិកោ(១) ឯ សោ កកវា វេទយំកោ
 អប្បញ្ញាត្តិកោតិ ។ ឯវំ វុត្ថុ(២) បរិព្វាជកា
 កុស្តិក្កតោ មន្ត្រិក្កតោ បត្តក្កតោ អនោមុទា បដ្ឋុ-
 យន្តា អប្បដកាលា ធិសីធិសុ ។ អថទោ
 វដ្ឋិយមាហិតោ គមាបតិ ភេ បរិព្វាជកោ
 កុស្តិក្កតោ មន្ត្រិក្កតោ បត្តក្កតោ អនោមុទោ

១ ១. ម. ធិន្តរោ គណនី ចាណៈ វិស្សនី ។ ២ ១. ម. ធិន្តរោ គណនី ចាណៈ វិស្សនី ។

ព្រះសមណភោគមោ ជាអកញ្ញាតិសត្វឱវាស ជាអកបញ្ញាគ្រូ
 ឱវាស មិនច្បាស់លាស់ ទេតី ។ បតិគ្រាលោកដ៏ចម្រើនចាំឱ្យយ ខ្ញុំសូម
 និយាយនឹងពួកលោកដ៏មានកាយ ភាគគន្លងចម្លែក ត្រង់វៀននេះបន្តិច
 បតិគ្រាលោកដ៏ចម្រើនចាំឱ្យយ (ព្រោះ) ពាក្យនេះ ជាកុសល ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ បតិគ្រាលោកដ៏ចម្រើនចាំឱ្យយ
 ពាក្យនេះ ជាកុសល ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ កាលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ បញ្ជាក់កុសលនឹងកុសល ដោយប្រការដូច្នេះ ឈ្មោះ
 ថាជាអកបញ្ញាគ្រូឱវាសត្រឹមត្រូវ ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ មិនមែន
 ជាអកញ្ញាតិសត្វឱវាស មិនមែនជាអកបញ្ញាគ្រូឱវាស មិនច្បាស់
 លាស់ទេ ។ កាលដែលវដ្ឋិយមាហិតហេតុ និយាយយ៉ាងនេះហើយ
 បរិព្វាជកចាំឱ្យយ នៅស្ងៀម អៀនឱ្យស ឧទក សំយុត្តិមុខ អង្គុយ
 សញ្ញាប័ស្តិក ភាគបដិកាល ។ សំដៅនោះ វដ្ឋិយមាហិតហេតុ
 ដ៏តិច បរិព្វាជកចាំឱ្យយ នៅស្ងៀម អៀនឱ្យស ឧទក សំយុត្តិមុខ

បដ្ឋាយន្ត អប្បដិកាលោ វិជិតា ធុត្តាយសនា
 យេន កកក តេនុបសន្តិមិ ធុបសន្តិមិត្តា កកកន្តំ
 អកកនេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិដិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិដ្ឋា
 ទោ វន្តិយមាហិតោ កហបតិ យាវតតោ អហោសំ
 តេហំ អញ្ញតិវន្តិយេហំ បវត្តាជតេហំ សន្តិ កហ-
 សន្តាចោ តំ សត្វំ កកកតោ អាគេសេសំ ។ សាធុ
 សាធុ កហបតិ ឯវិ ទោ តេ កហបតិ មោយ-
 មុវិសា កាលេន កាលំ សមាធខេន សុដ្ឋក្កហិតំ
 ឯត្ថហេតុត្វា ។ ធាហំ កហបតិ សត្វំ តបំ តបិ
 តត្វន្តំ វនាមិ ឯ បធាហំ កហបតិ សត្វំ តបំ ឯ
 តបិតត្វន្តំ វនាមិ ធាហំ កហបតិ សត្វំ សមាធានំ
 សមាធិតត្វន្តំ វនាមិ ឯ បធាហំ កហបតិ សត្វំ
 សមាធានំ ឯ សមាធិតត្វន្តំ វនាមិ ធាហំ កហបតិ
 សត្វំ បធានំ បធាហិតត្វន្តំ វនាមិ ឯ បធាហំ
 កហបតិ សត្វំ បធានំ ឯ បធាហិតត្វន្តំ វនាមិ

សត្វបំសក្កំ គ្មានបំសកាណ ហើយកំស្រោកតាមសន្តិច្ចលវៅកាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសប្បុរៈ ។ លុះវិជ្ជាយមាហិតតបតិ អង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំចូលការបោ ចំនីមុំខ្លួន ដែលខ្លួន
 និយាយជាមួយនឹងអន្ធរិយបរិភោគភវីឡាយទោះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គក្រាស់ថា ឆ្ងល់តបតិ ល្អហើយ ។ ឆ្ងល់
 តបតិ អ្នកត្រូវដឹងថា កាលបុរសទាំងនោះ ឱ្យរៀបរយ តាម
 អន្ធរិយ សត្វៗកាល យ៉ាងនេះចុះ ។ ឆ្ងល់តបតិ តថាគត
 មិនហៅតបៈ ថាជាធម៌ ដែលត្រូវដឹងកំដៅទាំងអស់ទេ ឆ្ងល់តបតិ
 តថាគត ក៏មិនហៅតបៈ ថាជាធម៌ ដែលត្រូវដឹងកំដៅទាំងអស់ទេ
 ឆ្ងល់តបតិ តថាគត មិនហៅកាលសមាទាន ថាជាកិច្ច ដែលត្រូវ
 សមាទានទាំងអស់ទេ ឆ្ងល់តបតិ តថាគត មិនហៅកាលសមាទាន
 ថាជាកិច្ច ដែលត្រូវសមាទានទាំងអស់ទេ ឆ្ងល់តបតិ តថាគត
 មិនហៅបធានៈ ថាជាកិច្ច ដែលត្រូវដឹងកំដៅទាំងអស់ទេ ឆ្ងល់តបតិ
 តថាគត មិនហៅបធានៈ ថាជាកិច្ច ដែលត្រូវដឹងកំដៅទាំងអស់ទេ

នាហំ កហមតិ សត្វំ បដិទំស្សន្តិ^(១) បដិ-
 ទំស្សន្តិកត្វាតិ វនាមំ ន បនាហំ កហមតិ
 សត្វំ បដិទំស្សន្តិ ន បដិទំស្សន្តិកត្វាតិ វនាមំ
 នាហំ កហមតិ សត្វំ វិមុត្តិ^(២) វិមុត្តិកត្វាតិ^(៣)
 វនាមំ ន បនាហំ កហមតិ សត្វំ វិមុត្តិ ន
 វិមុត្តិកត្វាតិ វនាមំ យេត្តំ កហមតិ តបំ តបតោ
 អកុសលា នធា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា នធា
 បរិហាយន្តំ ឯវុបំ តបំ នបំតត្វន្តិ វនាមំ ។
 យេត្តា ទ្វាស្ស កហមតិ តបំ តបតោ អកុសលា
 នធា បរិហាយន្តំ កុសលា នធា អភិវឌ្ឍន្តំ
 ឯវុបំ តបំ តបំតត្វន្តិ វនាមំ ។ យេត្តំ កហ-
 មតិ សមាធានំ សមាធមតោ^(៤) អកុសលា
 នធា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា នធា បរិហាយន្តំ
 ឯវុបំ សមាធានំ ន សមាធិតត្វន្តិ វនាមំ ។

១ ឧ. ម. សព្វោ បដិទំស្សន្តោ ។ ២ ឧ. ម. សព្វា វិមុត្តិ ។ ៣ ម.
 វិមុត្តិកត្វាតិ ។ ៤ ឧ. ម. សមាធមតោ ។

ម្ចាស់គហបតី គឺជាគត មិនហៅបដិទំស្សន្តៈ ថាជាធម៌ ដែលគេ
 ត្រូវលះបង់ទាំងអស់ទេ ម្ចាស់គហបតី គឺជាគត មិនហៅវិមុត្តិ
 ថាជាធម៌ជាតិ ដែលគេត្រូវច្របាច់ទាំងអស់ទេ ម្ចាស់គហបតី
 គឺជាគត មិនហៅវិមុត្តិ ថាជាធម៌ជាតិ ដែលគេមិនត្រូវច្របាច់
 ទាំងអស់ទេ ម្ចាស់គហបតី ព្រោះថា កាលបុគ្គលដុតកំដៅ
 ដោយឥស្សរណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌
 ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ រើបគឺជាគត ហៅឥស្សរ មានសភាព
 យ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេមិនត្រូវដុតកំដៅ ។ ម្ចាស់គហបតី
 ល្អវេទបុគ្គលនោះ ដុតកំដៅ ដោយឥស្សរណា អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង រើប
 គឺជាគត ហៅឥស្សរ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេត្រូវដុត
 កំដៅ ។ ម្ចាស់គហបតី កាលបុគ្គលកាន់យក ដោយ
 ការសមាទានណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ គឺជាគតហៅ ការសមាទាន
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេមិនត្រូវសមាទាន ។

យក ទ្វាស្ស កហបតិ សមាទានំ សមាធិយោ
 អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ កុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តំ ឯវុចំ , សមាទានំ សមាធិក្ខន្តំ
 វនាមិ ។ យត្តិ កហបតិ បដានំ បទហតោ
 អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តំ ឯវុចំ បដានំ ឧ បទហតោ
 វនាមិ ។ យក ទ្វាស្ស កហបតិ បដានំ
 បទហតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ
 កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ ឯវុចំ បដានំ
 បទហតោ វនាមិ ។ យត្តិ កហបតិ បដានំ
 បទហតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា
 ធម្មា បរិហាយន្តំ ឯវុចោ បដានំ ឧ បដានំ-
 ស្សន្តោ វនាមិ ។ យក ទ្វាស្ស កហបតិ
 បដានំ បទហតោ អកុសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តំ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ ឯវុចោ
 បដានំ ឧ បដានំ បទហតោ វនាមិ ។

មាសបតិ លុះតែបុគ្គលនោះ កាន់យក ដោយការសមាទាន
 ណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង គឺជាគត ហៅការសមាទាន មានសភាពយ៉ាង
 នេះ ជាពាក់កណ្តាល ដែលគេត្រូវកាន់យក ។ មាសបតិ កាលបុគ្គល
 ដកលំដោយបដានណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ គឺជាគត ហៅបដាន មានសភាព
 យ៉ាងនេះ ជាពាក់កណ្តាល ដែលគេត្រូវដកលំ ។ មាសបតិ លុះ
 តែបុគ្គលនោះ ដកលំ ដោយបដានណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង គឺជាគត ហៅបដាន
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ជាពាក់កណ្តាល ដែលគេត្រូវដកលំ ។ មាសបតិ
 កាលបុគ្គលនោះ ដោយបដានណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើន
 ឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ គឺជាគត ហៅបដាន
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ជាពាក់កណ្តាល ដែលគេត្រូវដកលំ ។ មាសបតិ
 លុះតែបុគ្គលនោះ ដោយបដានណា អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង គឺជាគត
 ហៅបដាន មានសភាពយ៉ាងនេះ ជាពាក់កណ្តាល ដែលគេត្រូវដកលំ ។

យេត្តា កហបតិ វិមុត្តិ វិមុត្តតោ អកុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ ឯវុចា
 វិមុត្តំ ន វិមុត្តតក្កាតំ វនាមិ ។ យេកា ទ្វាស្ស
 កហបតិ វិមុត្តិ វិមុត្តតោ អកុសលា ធម្មា បរិហា-
 យន្តំ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ ឯវុចា វិមុត្តំ
 វិមុត្តតក្កាតំ វនាមិ ។ អថេហ វជ្ជិយមាហិតោ
 កហបតិ ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សទ្ធស្សុតោ
 សមាធមិតោ សមុត្តដិតោ សម្មហំសិតោ ឧដ្ឋាយា-
 សនា ភគវន្តំ អភិវនេត្វា បទកុណំ កត្វា
 បត្តាមិ ។ អថេហ ភគវា អចារ្យក្កន្តេ វជ្ជិយមា-
 ហិតោ កហបតិ ភិក្ខុ អាមន្តសំ យោមំ ទោ^(១)
 ភិក្ខុ ធិយាន្តំ អប្បជេត្វា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ សោចិ
 ឯវមេវ អញ្ញតិគ្គិយេ បរិព្វាជកោ សហជេដ្ឋន
 សុខិក្កហិតំ ធិត្តហយ្យ យថាភិ វជ្ជិយមាហិតោ
 កហបតិ ឯក្កហិតាតិ ។

១ ច. 150 ភិក្ខុ ។ ឧ. 150 ។

មាសហបតិ កាលបុគ្គលច្រប្បស្សៈ ដោយវិមុត្តិណា អកុសលធម៌
 តាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌តាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ ភថាគ
 ហៅវិមុត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម្មជាតិ ដែលគេមិនត្រូវច្រ-
 ប្បស្សៈ ។ មាសហបតិ លុះឯកបុគ្គលនោះ ច្រប្បស្សៈ ដោយ
 វិមុត្តិណា អកុសលធម៌តាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
 តាំងឡាយ ចំរើនឡើង ភថាគ ហៅវិមុត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជា
 ធម្មជាតិ ដែលគេត្រូវច្រប្បស្សៈ ។ ព្រោះនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ពន្យល់ ឱ្យកាន់យក ឱ្យកាចហិន ឱ្យរំលាយ ដោយធម៌កថា
 ហើយ ក៏វជ្ជិយមាហិតហបតិ ក្រោកចាកភាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើប្រទក្សិណ ចៀសចេញទៅ ។ កាលដែល
 វជ្ជិយមាហិតហបតិ ចៀសចេញទៅ មិនទាន់យូរប៉ុន្មាន ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹកកុំតាំងឡាយថា មាសហបតិ បើកុ-
 ណា ទាន់ចូលរឹតច ក្នុងភិក្ខុ (មិនស្ងប់ស្ងៀនឆ្ងល់) ក្នុងធម្មវិនិច្ឆ័យនេះ
 អស់កាលយូរ ភិក្ខុនោះឯង គួរឲ្យញ្ចៀសវាងពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជក
 ឲ្យរៀបរយ តាមគន្លងធម៌ ដូចជា វជ្ជិយមាហិតហបតិ ដែលផ្ដើមដំបូង
 យ៉ាងនេះបាទ ។

(៧៩) អដទោ ឧត្តិយោ បរិច្ចាជគោ យេន
 កកា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា កកាតា សង្កំ
 សង្កានំ សង្កានំយំ កាមំ សាវណំយំ វិគីសានត្វា
 ឯកមង្គំ ឯសំនំ ។ ឯកមង្គំ ឯសំនំ ទោ
 ឧត្តិយោ បរិច្ចាជគោ កកាវង្គំ ឯកនរោច កំ ទ
 ទោ រោ កោតម សស្សតោ លោកោ ឥនមេវ
 សង្កំ មោយមញ្ញង្គំ ។ អក្សតតំ ទោ ឯតំ ឧត្តិយ
 មយា សស្សតោ លោកោ ឥនមេវ សង្កំ
 មោយមញ្ញង្គំ ។ កំ បន រោ កោតម អសស្សតោ
 លោកោ ឥនមេវ សង្កំ មោយមញ្ញង្គំ ។
 ឯកម្យំ ទោ ឧត្តិយ អក្សតតំ មយា អសស្សតោ
 លោកោ ឥនមេវ សង្កំ មោយមញ្ញង្គំ ។ កំ
 ទុ ទោ រោ កោតម អន្តរំ លោកោ ... អន្តរំ
 លោកោ ... តំ យំ តំ សរិវំ ... អត្ថំ យំ
 អត្ថំ សរិវំ ... មោតំ តថាគតោ បរិច្ចាជគោ ...

(៧៩) លំដាប់នោះ ឧត្តិយបរិច្ចាជគោ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយរក់ចាក់ សំណេះសំណាល
 ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចេញពីពាក្យ ដែលរក់ចាក់
 សំណេះសំណាល គួរឱ្យលើកហើយ ក៏ឧត្តិយក្នុងវិសមគួរ ។ លុះ
 ឧត្តិយបរិច្ចាជគោ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានចូលសួរព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគយំនេះថា បពិត្រព្រះភាគបដិច្ចរើន ចុះលោកទៀង ពាក្យ
 នេះពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតឬដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ឧត្តិយៈ ពាក្យថា លោកទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិន
 ពិតនេះ គឺថាគត មិនដែលព្យាករណ៍ ។ បពិត្រព្រះភាគបដិច្ចរើន ចុះ
 លោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតឬដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 ឧត្តិយៈ ពាក្យថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតនេះ
 គឺថាគត ក៏មិនដែលព្យាករណ៍ដែរ ។ បពិត្រព្រះភាគបដិច្ចរើន ចុះលោកមាន
 ទីបំផុត ... លោកមិនមានទីបំផុត ... ធីតានោះនិស្សិៈនោះ ... ធីតាដទៃ
 និស្សិៈដទៃ ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ... សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀត ...

ន ហោតិ ភជាគតោ បរម្មណា ... ហោតិ ន ន
 ច ហោតិ ភជាគតោ បរម្មណា ... ទេវ ហោតិ
 ន ន ហោតិ ភជាគតោ បរម្មណា ឥនមេវ
 សង្ខំ មោយមញ្ញន្តំ ។ ឯតម្យំ ទោ ឧត្តិយ
 អព្យាកតំ មយា ទេវ ហោតិ ន ន ហោតិ
 ភជាគតោ បរម្មណា ឥនមេវ សង្ខំ មោយមញ្ញន្តំ ។
 ភី ទុ ទោ កោ កោតម អសស្សនោ លោកោ
 ឥនមេវ សង្ខំ មោយមញ្ញន្តំ ឥតំ បុដ្ឋោ សមាធា
 អព្យាកតំ ទោ ឯតំ ឧត្តិយ មយា អសស្សនោ
 លោកោ ឥនមេវ សង្ខំ មោយមញ្ញន្តំ វនេសំ ។
 ភី បទ កោ កោតម អសស្សនោ លោកោ
 ឥនមេវ សង្ខំ មោយមញ្ញន្តំ ឥតំ បុដ្ឋោ សមាធា
 ឯតម្យំ ទោ ឧត្តិយ អព្យាកតំ មយា អសស្សនោ
 លោកោ ឥនមេវ សង្ខំ មោយមញ្ញន្តំ វនេសំ ។
 ភី ទុ ទោ កោ កោតម អន្តរា លោកោ ...
 អន្តរា លោកោ ... តំ ជីវំ តំ សរីរំ ...

សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតកំឡុង មិនកើតទៀតកំឡុង ... សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត ពាក្យ
 ដទៃមិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ។ ខ្នាងឧត្តិយៈ ពាក្យថា សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត
 ពាក្យដទៃ មិនពិត នេះក៏ភាគ មិនព្យាករណ៍ ។ បពិត្រ
 ព្រះភាគមជ្ឈិមនៃ កាលខ្ញុំស្លាប់ ចុះលោកនឹងទៀង ពាក្យនេះ
 ពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ដូច្នេះ ព្រះគង្គត្រាស់
 ថា ខ្នាងឧត្តិយៈ ពាក្យថា លោកទៀង ពាក្យនេះពិត
 ពាក្យដទៃ មិនពិតនេះ ភាគគត មិនព្យាករណ៍ ។ បពិត្រព្រះភាគម
 ជ្ឈិមនៃ កាលខ្ញុំស្លាប់ ចុះលោកនឹងទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យ
 ដទៃ មិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ដូច្នេះ ព្រះគង្គត្រាស់ថា ខ្នាងឧត្តិយៈ
 ពាក្យថា លោកនឹងទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតនេះ
 ភាគគត ក៏មិនព្យាករណ៍ ។ បពិត្រព្រះភាគមជ្ឈិមនៃ កាលខ្ញុំស្លាប់ លោក
 មានច្រើនផុត ... លោកមិនមានច្រើនផុត ... ជីវិតនោះ ភិសិទ្ធិនោះ...

អញ្ច ដំរី អញ្ច សរី... ហោតិ គង្គាគោ
 បរម្មណា... ន ហោតិ គង្គាគោ បរម្មណា...
 ហោតិ ន ន ន ហោតិ គង្គាគោ បរម្មណា...
 នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ គង្គាគោ
 បរម្មណា ឥន្ទេវ សង្ខំ មោយមញ្ញំ ឥត
 បុដ្ឋា សមាទោ ឯតម្បិ ទោ ទុត្តិយ អញ្ចកាតំ
 មយា នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ គង្គាគោ
 បរម្មណា ឥន្ទេវ សង្ខំ មោយមញ្ញំ ឥន្ទេវ ។ អថ
 កិញ្ចហិ ភោតា ភោតមេន ព្យាកាតំ ។
 អកិញ្ចា^(១) ទោ អហំ ទុត្តិយ សាវកានំ
 ធម្មំ ទេសេមិ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកា-
 បរិនិព្វានំ សមតំក្កមាយ ទុក្ខនោមទស្សានំ
 អត្តន្តមាយ ញាយស្ស អនិគមាយ វិញ្ញាណស្ស
 សង្ខារិយាយាតិ ។ យំ បរេតំ កវំ
 ភោតោ អកិញ្ចា^(២) សាវកានំ ធម្មំ ទេសេសិ

១-២ ទ.ម. គតិញ្ចាយ ។

ជីវិតដទៃ សរីរដទៃ ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅមិន
 កើតទៀត ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មាន មិនកើតទៀត ក៏មាន
 សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះ
 ភិត ពាក្យដទៃ មិនភិតទេ បូជ្ជចម្ពេច ដូច្នេះ ព្រះគង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ទុត្តិយៈ ពាក្យថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើត
 ទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះភិត ពាក្យដទៃមិនភិតនេះ គង្គាគោ ក៏
 មិនព្យាករដែរ កាលបើយ៉ាងនេះ ចុះព្រះភោតមជ្ឈិមំ ទ្រង់ព្យាករ
 ដូចម្តេចវិញ ។ ព្រះគង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុត្តិយៈ គង្គាគោដឹងច្បាស់ហើយ
 សំដែងធម៌ដល់សាវកទាំងឡាយ ដើម្បីបរិសុទ្ធដល់ពួកសត្វ ដើម្បីកន្ទត់
 ចូរសាកសង្ការឡើងវិញ ដើម្បីអស់ទៅនៃទុក្ខចោមនស្ស ដើម្បីត្រាស់
 ដឹងខ្លួនម៉េច ដែលគួរជឿ ដើម្បីគ្រប់គ្រងច្បាស់ច្បាស់ព្រះនិព្វាន ។ ព្រះ
 ភោតមជ្ឈិមំ ដឹងច្បាស់ខ្លួនមិនភា ហើយសំដែងធម៌ ដល់ពួកសាវក

សេយ្យជាចំ អាវុសោ ទុត្តិយ រត្នា បន្តិច្ចំ ធនំ តំ
 ធម្មត្ថាណំ^(១) ធម្មប្បត្តាភវតាណំ ឯកត្ថា ។
 តប្រស្ស ធាវាតោ បណ្ឌិតោ ឲ្យតោ មេធាវី
 អញ្ញាតាមំ ធិវតោ ញាតាមំ បរសេតា
 សោ តស្ស ធករស្ស សមញ្ញា^(២) អនុបរិយាយបដិ
 អនុត្តមមាដោ ន បស្សេយ្យ មាតារសន្ធិ ក
 មាតារាវីរំ ក អន្តមសោ វិទ្យាវិស្សតាធម្មត្ថម្បិ^(៣)
 ដោ ច ទ្វាស្ស ឯវិ ញាណំ ហោតិ ឯត្ថកា
 មាណា ឥមំ ធនំ បរិសន្នំ ក ធិក្ខមន្តំ ភតិ ។
 អដ ទ្វាស្ស ឯវមេត្ត ហោតិ យេ ទោ តេចិ
 ទិឡាវតោ មាណា ឥមំ ធនំ បរិសន្នំ ក ធិក្ខមន្តំ
 ក សទ្ធ តេ ឥមំចា ធាវេន បរិសន្នំ ក
 ធិក្ខមន្តំ ភតិ ។ ឯវមេត្ត ទោ អាវុសោ ទុត្តិយ
 ន តថាគតស្ស ឯវិ ទស្សន្តានំ^(៤) ហោតិ

១ ខ. ម. ឡើងវិញ ។ ២ ឧបន្ថេរ អនុបរិយាយបដិ អនុត្តម ។ ៣ ឧ.
 វិទ្យាវិស្សតាធម្មត្ថម្បិ ។ ៤ ឧ. ទស្សន្តិ ។

មាណាអាវុសោទុត្តិយៈ ដូចជាបន្តិច្ចំធនំរបស់ព្រះរាជា នគរនោះមានបំរុង
 ដីធំ មានកំពែងទីធ្លីមេធាវីធំ មានទ្វារតែមួយ ។ គ្រង់ទ្វារនៃនគរនោះ
 មានឡាំទ្វារប៉ុនប្រសប់ ឡើងត្រួស វាងវៃ យ៉ាងពួកជនដែលមិនស្គាល់
 បើកស៊ីកែពួកជន ដែលស្គាល់ខ្លួនបាន ឡាំទ្វារនោះ ដើរយាមល្បាត
 តាមផ្លូវជិតកំពែង ជុំវិញនគរនោះ មិនឃើញទឹកកំពែង ទីតាំងទ្វារ
 កំពែង ល្មមឲ្យធូលីចូលចេញ ក៏មិនបានឃើញ ឡាំទ្វារនោះ ថែមវាងមិន
 បានដឹងយ៉ាងនេះថា ពួកសត្វតូចៗចម្លោះ ចូលទៅកាន់នគរនេះ ឬ
 ចេញពីនគរនេះ ។ ឡាំទ្វារនោះ គ្រាន់តែចំណាំ គ្រង់ទ្វារមុខយ៉ាង
 នេះថា ពួកសត្វធំៗណាមួយ ចូលមកកាន់នគរនេះ ឬចេញទៅ ពួក
 សត្វទាំងអស់នោះ ចូលក្តី ចេញក្តី តាមទ្វារនេះ យ៉ាងណាមិញ ។
 មាណាអាវុសោទុត្តិយៈ ព្រះតថាគតបដិមាខាងលើក្នុងខ្លួនខ្លួន យ៉ាងនេះថា

សត្វា វា តេន លោកោ ធិយ្យាស្សតិ ឧបទ្ទេន វា
 តិកាតោ វាតិ ។ អដោ វាមេន្ទ តថាភក្កស្ស
 ហោតិ យេ ចោ កេនិ លោកោ ធិយ្យាស្ស វា
 ធិយ្យន្តិ វា ធិយ្យាស្សន្តិ^(១) វា សាទេ តេ បញ្ច
 ដិវលោ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ
 បញ្ចាយ ទុក្ខលីការលោ បត្វសុ សតិប្ប-
 ដ្ឋានេសុ សុប្បន្តិដ្ឋិតិដ្ឋានា សត្ត កោដ្ឋន្តេ យជាភូតិ
 ភាវនា វាមេតេ លោកោ ធិយ្យាស្ស វា ធិយ្យន្តិ
 វា ធិយ្យាស្សន្តិ^(២) វាតិ ។ យទេវ ចោ^(៣) ត្វំ
 អាវុសោ ឧត្តយ កកវន្តំ វេមិ បញ្ញំ អប្បុច្ឆិ
 កទេវតិ^(៤) បញ្ញំ កកវន្តំ អញ្ចេន បរិយាយេន
 អប្បុច្ឆិ តស្មា តេ តំ ភក្កវា ន ព្យាតាសីតិ ។

១. ខ. ប. និយ្យាស្សន្តិ ។ ២. ប. ប្បន្ត ។ ៣. ខ. ធិយ្យ ។ ៤. ឧបក្កិលេសេ

ភវាភក្កនិវដ្តានុលោកចានិម្ពល ឬលោកតាក់កណ្តាល ឬកំលោក
 ចានិ ឬ ភក្ក ទៅដោយធម៌នោះទេ ។ ព្រះភវាភក្កគ្រាន់តែជាប
 ក្កនិវហត្ថម្ភៈ យ៉ាងនេះថា ភវាភក្កដក្ខន្ធហើយ ឬកំពុងដក្ខន្ធ
 ឬកំនឹងដក្ខន្ធក្នុងសត្វ ណាមួយ ចាកលោកបាន (គល់តែ)
 សត្វចានិវដ្តនោះ លះនូវលោកមិ ចានិ ៥ ប្រការ ជាគ្រឿង
 សៅហ្មងចិត្ត ដែលធ្វើបញ្ញា ឲ្យមានកំឡុងថយ ដកលំចិត្តសិប
 ក្នុងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ចំរើននាដ្ឋាន ៧ តាមសេចក្តីពិត ទើបភវាភក្ក
 ដក្ខន្ធហើយ ឬកំពុងដក្ខន្ធ ឬកំនឹងដក្ខន្ធសត្វចានិម្ពល ចាកលោកយ៉ាង
 នេះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសាឧត្តយៈ អ្នកបានសូមប្រស្នាណា
 នឹងព្រះវិហារព្រះភក្កអើយ អ្នកបានសូមប្រស្នានោះ នឹងព្រះវិហារ
 ព្រះភក្ក ដោយចំនងដែរ ហេតុនោះ បានជាព្រះវិហារព្រះភក្កទ្រង់
 មិនព្យាក្រស្នានោះ ឲ្យអ្នកស្តាប់ ។

(៥៦) ឯតំ សមយំ អាយស្មា អាទេន្ទា(១)
 រត្តិយា បទ្ទសសមយំ បទ្ទដ្ឋាយ យេន តថាធា
 តេទុបសន្តមិ កត្តាធិ បរិសិញ្ចុតំ ។ តថាធាយ(២)
 កត្តាធិ បរិសិញ្ចុតា បទ្ទត្តិកា ឯកាច័រោ អដ្ឋាសិ
 កត្តាធិ បុព្វាបយមាថោ ។ កោកតទុនោមិ ថោ
 បរិញ្ចាជិតោ រត្តិយា បទ្ទសសមយំ បទ្ទដ្ឋាយ យេន
 តថាធា តេទុបសន្តមិ កត្តាធិ បរិសិញ្ចុតំ ។
 អទ្ទសា(៣) ថោ កោកតទុនោ បរិញ្ចាជិតោ អាយស្មន្តំ
 អាទន្តំ ធូរោវា អាភច្ឆន្តំ ធិស្វាទ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ
 ឯតនោច កេត្តុ(៤) អាវុសោតិ ។ អហាមាវុសោ(៥)
 ភិក្ខុតិ ។ កតមេ អាវុសោ ភិក្ខុតិ ។ សមណ
 អាវុសោ សក្យច្បន្តិយាតិ(៦) ។ បុច្ឆេយ្យម មយំ
 អាយស្មន្តំ កត្តាធិ ទេសំ សចេ អាយស្មា
 ឱកាសំ ករោតិ បព្វសុ វេយ្យកករណយាតិ ។

● ១. ប. ឧត្តរាស រាជគ្រូរា វិហារី គណៈករណ៍ ។ អនុរាជ អាយស្ស អនុរាជ
អនុរាជ ។ ២. ប. គណៈករណ៍ ។ ៣. ប. អនុរាជ ។ ៤. ១. ប. អនុរាជ ។
៥. ១. ប. អនុរាជ ... អាយស្ស អនុរាជ ។ សមណៈ ... អាយស្ស
សមណៈអនុរាជ ។

(៧៦) សម័យមួយ ព្រះរាជខ្ញុំជំនាន់កាយ ក្រោកឡើងក្នុងចល្លស-
សម័យនៃកម្រិត ដើរចូលទៅរកស្ថានីតបាទា ដើម្បីលាបស្រឡាចខ្លួន ។
លុះលាបស្រឡាចខ្លួន ក្នុងស្ថានីតបាទាហើយ មានជីវិតមួយឡើងមក
ឈរសំដីលខ្លួនឱ្យស្តួចដូចមុន ។ ភោគនុបបារ្យាជកក្រោកឡើងក្នុងចល្លស-
សម័យនៃកម្រិត ហើយក៏ចូលទៅរកស្ថានីតបាទា ដើម្បីលាបស្រឡាច
ខ្លួនដែរ ។ ភោគនុបបារ្យាជក បានឃើញព្រះរាជខ្ញុំជំនាន់កាយ កំពុង
និមន្តមកកំពង់មួយ លុះឃើញហើយ ក៏សួរព្រះរាជខ្ញុំជំនាន់កាយថា
ម្ចាស់គាត់សា លោកជាអ្វីដែរ ក្នុងពួកសមណៈចាំនិរោធា ។ ម្ចាស់គាត់សា
យើងជាភិក្ខុ ។ ម្ចាស់គាត់សា ភ្នកជនដូចម្តេចដែលហៅថា ភិក្ខុ ។
ម្ចាស់គាត់សា ភ្នកសមណៈជាសក្យចក្ខុវិញ ។ យើងសូមសួរហេតុណាមួយ
នឹងលោកជំនាន់កាយ បើលោកជំនាន់កាយ ឱ្យទុកស ដើម្បីឡើយប្រសាវ

មុត្តារុស្សី សុត្តា វេទិស្សាមាតិ ។ កី ទុ ទោ
 កោ សស្សតោ លោកោ ឥនេមេ សត្វំ
 មោយមញ្ញន្តិ ឯវិទិដ្ឋកោ (១) កវន្តិ ។ ឧ
 ទោ អហំ អារុស្សោ ឯវិទិដ្ឋកោ សស្សតោ
 លោកោ ឥនេមេ សត្វំ មោយមញ្ញន្តិ ។ កី ទុ
 ទោ (២) កោ អសស្សតោ លោកោ ឥនេមេ សត្វំ
 មោយមញ្ញន្តិ ឯវិទិដ្ឋកោ កវន្តិ ។ ឧ ទោ អហំ
 អារុស្សោ ឯវិទិដ្ឋកោ អសស្សតោ លោកោ ឥនេមេ
 សត្វំ មោយមញ្ញន្តិ ។ កី ទុ ទោ កោ អន្តកំ
 លោកោ... អន្តកំ លោកោ... កំ ជីវំ កំ
 សវី... អញ្ចំ ជីវំ អញ្ចំ សវី... ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មណា... ឧ ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា...
 ហោតិ ច ឧ ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា...
 នេវ ហោតិ ឧ ឧ ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា
 ឥនេមេ សត្វំ មោយមញ្ញន្តិ ឯវិទិដ្ឋកោ កវន្តិ ។

• ១. ឧ. ទំ ។ ២. ឧ. ទំ ៣. ។

មាសកុសោ អកុសោមកុសោ យេនិស្តាប្បោយនិស្តាប្បោ ។
 មាសលោកដំបំរើន លោកមានទំដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោកទៀង
 ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដែរ ។
 មាសកុសោ យេនិមិនមានទំដ្ឋិយ៉ាងនេះថា លោកទៀង ពាក្យនេះឯង
 ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដូច្នេះទេ ។ មាសលោក
 ដំបំរើន លោកមានទំដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះឯង
 ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដែរ ។ មាសកុសោ
 យេនិមិនមានទំដ្ឋិយ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត
 ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យ ដូច្នេះទេ ។ មាសលោកដំបំរើន
 លោកមានទំដ្ឋិយ៉ាងនេះថា លោកមានទំបំផុត... លោកមិនមានទំបំផុត
 ... ជីវិតនោះគឺសរីរៈនោះ... ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃ... សត្វស្លាប់ទៅ
 វាមិនកើតទៀតក៏បាន... សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀតក៏បាន... សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀតក្នុង មិនកើតទៀតក្នុង... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន
 មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ
 ជាពាក្យសោះសូន្យ ដែរ ។

អញ្ច ជីវំ អញ្ច សរីរំ ... ហោតិ ឥតាគតោ បរម្មណា...
 ឧ ហោតិ ឥតាគតោ បរម្មណា... ហោតិ ឧ ឧ ច
 ហោតិ ឥតាគតោ បរម្មណា... ឈេ ហោតិ ឧ ឧ
 ហោតិ ឥតាគតោ បរម្មណា ឥធមេវ សទ្ធិំ មោឃ-
 មញ្ញំ ឃុំនិដ្ឋិតោ ករុន្តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាធា
 ឧ ចោ អហំ អារុសោ ឃុំនិដ្ឋិតោ ឈេ ហោតិ
 ឧ ឧ ហោតិ ឥតាគតោ បរម្មណា ឥធមេវ សទ្ធិំ
 មោឃមញ្ញំ វិនិច្ឆ័យ ។ តេជោ ករិ ឧ ជាតាតិ
 ឧ បស្សតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាធា ឧ ចោ អហំ
 អារុសោ ឧ ជាតាមិ ឧ បស្សមិ ជាតាមហំ អារុសោ
 បស្សមិ វិនិច្ឆ័យ ។ យថាភិក្ខុ បចារុសោ ឥសស្ស
 ភាសិតស្ស អត្ថោ ធម្មតោ ។ សស្សតោ លោកោ
 ឥធមេវ សទ្ធិំ មោឃមញ្ញំ ចោ អារុសោ ធម្មតោ
 អសស្សតោ លោកោ ឥធមេវ សទ្ធិំ មោឃមញ្ញំ
 ចោ អារុសោ ធម្មតោ អន្តរំ លោកោ...
 អន្តរំ លោកោ... តំ ជីវំ តំ សរីរំ...

ជីវិតជីវិត សរីរៈជីវិត... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅ
 មិនកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតនេះ មិនកើតទៀត
 នេះ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន
 ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដ៏ទៃ ជាពាក្យសោះស្លូត្យដូច្នេះ
 វិជ្ជា លោកគ្រូយថា ម្ចាស់កុស្ត យើងមិនបានចម្លើយនេះថា
 សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យ
 នេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដ៏ទៃ ជាពាក្យសោះស្លូត្យដូច្នេះ ។
 កាលបង្ខំសួរដូច្នេះថា បើដូច្នេះ មានតែលោកមិនដឹង មិនឃើញទេ លោក
 គ្រូយថា ម្ចាស់កុស្ត យើងមិនមែនមិនដឹង មិនមែនមិនឃើញទេ
 ម្ចាស់កុស្ត យើងដឹង យើងឃើញ ។ ម្ចាស់កុស្ត សេចក្តីនៃ
 ភាសិតនេះ តើបង្ខំយល់ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កុស្ត ត្រង់ទីដ្ឋិត (សេចក្តី
 យល់ឃើញថា) លោកទៀត ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដ៏ទៃ ជា
 ពាក្យសោះស្លូត្យ ម្ចាស់កុស្ត ត្រង់ទីដ្ឋិត លោកមិនទៀត ពាក្យនេះឯង
 ជាពាក្យពិត ពាក្យដ៏ទៃ ជាពាក្យសោះស្លូត្យ ម្ចាស់កុស្ត ត្រង់ទីដ្ឋិត
 លោកបានចម្លើយ... លោកមិនបានចម្លើយ... ជីវិតនោះគឺសរីរៈនោះ...

អញ្ចំ ជីវំ អញ្ចំ សរីរំ ... ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា...
 ១ ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា... ហោតិ ១ ១ ១
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា... ឡេវ ហោតិ ១ ១
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា ឥន្ទេវ សង្ខំ មោយ-
 មញ្ញន្តំ ទោ អារុសោ ទិដ្ឋិតតមេតំ ។ យាវតា អារុសោ
 ទិដ្ឋិតតា យាវតា ទិដ្ឋិតា អនិដ្ឋានំ បរិសុដ្ឋានំ
 សុត្តន្តោ(១) តមហំ ជាតាមំ តមហំ បស្សន្តិ(២)
 តមហំ ជាតន្តោ ជាតាមិ(៣) តមហំ បស្សន្តោ
 បស្សន្តិ(៤) ក្បាលំ វត្ថុមិ ១ ជាតាមិ ១
 បស្សន្តិ ជាតាមហំ អារុសោ បស្សន្តិ ។ តោ
 ជាមិ(៥) អាយស្មា កាថេត្វ បទាយស្មន្តំ សុត្រញ្ញាតិ
 សញ្ញាទន្តិ(៦) ។ អានន្តោតិ ទោ មេ អារុសោ ជាមំ
 អានន្តោតិ ម បទ មំ សុត្រញ្ញាតិ សញ្ញាទន្តិ ។

១ ១. ទិដ្ឋិតតមេតំ ឧបសម្ព័ន្ធនាមុត្តរសុត្តន្តោ ។ ២. ទិដ្ឋិតា ទិដ្ឋិតន្តិ
 ទិដ្ឋិតន្តិ ទិដ្ឋិតន្តិ ទិដ្ឋិតន្តិ ទិដ្ឋិតន្តិ ។ ៣ ១. ម. អយំ បទ
 ន្តិ ។ ៤ ១. ម. អយំ បទ ន្តិ ។ ៥ ១. ម. នាមា ។ ៦ ១. ម. ជាតន្តោ ។

ជីវិតជីវិត សរីរៈជីវិត ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មាន ... សត្វ
 ស្លាប់ទៅមិនកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតនូវ មិនកើត
 ទៀតនូវ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន
 ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យជ័យ ជាពាក្យសោះស្លា ។
 ម្ចាស់អារុសោ ទិដ្ឋិតន្តិបុគ្គល ហេតុនៃទិដ្ឋិតន្តិបុគ្គល ការកាន់កាប់
 ទិដ្ឋិត ការប្រើប្រាស់ដោយទិដ្ឋិត ការដកហូតទិដ្ឋិតន្តិបុគ្គល យើងដឹង
 នូវទិដ្ឋិតនោះ ឃើញនូវទិដ្ឋិតនោះ កាលយើងដឹងនូវទិដ្ឋិតនោះ ទើប
 ពោលថា ដឹង កាលឃើញនូវទិដ្ឋិតនោះ ទើបពោលថា ឃើញ យើង
 ដឹងពោលថា យើងមិនដឹង មិនឃើញនូវទិដ្ឋិតនោះ ម្ចាស់អារុសោ យើង
 ដឹងមែន ឃើញមែន ។ លោកដឹងមានអាយុ តាមអាយុ ពួកសុត្រញ្ញាតិ-
 បុគ្គលស្គាល់លោកដឹងមានអាយុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អារុសោ តាមរបស់
 យើងថា កាន់ខ្លួនដូច្នេះ ពួកសុត្រញ្ញាតិ ក៏ស្គាល់យើងថា កាន់ខ្លួនដូច្នេះដែរ ។

មហាជនយេន ភិវ កោ(១) សន្តិ មន្តយមាតា(២)
 ១ ជាតិ(៣) អាយស្មា អាទន្ទាតិ ។ សច
 ហិ មយំ សត្វាធម្មេម(៤) អយមាយស្មា
 អាទន្ទាតិ ឯត្តកម្យំ នោ ធម្មជកាសយ្យ
 មមតុ ម មេ អាយស្មា អាទន្ទាតិ ។

(៤៧) ធម្មហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគរោ ភិក្ខុ
 អាហុធម្មេ ហោតិ ចាហុធម្មេ ធម្មុណោធម្មេ
 អញ្ញលំករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស(៥) ។
 កតមេហិ ធម្មហិ ។ ៩១ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា
 ហោតិ ចាតិមោតុសំវស្សំតោ វិហាតិ អាពាហ៍កាមរា
 សម្បជ្ជោ អណ្តមត្តានុ វុទ្ធសុ ភយនស្សាវិ សអា
 ធាយ សិក្ខតំ សិក្ខាបនេសុ តហុប្បតោ ហោតិ
 សុតនរោ សុតសន្តិធម្មោ យេ តេ ធម្មា អាទិ
 កល្យាណា មជ្ឈកល្យាណា បរិយោសាធកល្យាណា

១ . ១. មហាជនយេន វេ វិវ ហោតា ។ ២ ឧ. មន្តយមាតា ។ ៣ ឧ. ជាតិ
 ជាតិ ។ ៤ ឧ. ធម្មេម ។ ៥ ឧ. លោកស្សនិ ។

លោកជំទាវ យើងកាលប្រើក្បាមួយនឹងភាពរៀបរាប់ ក្រែងដែល
 ស្គាល់ថា អាទន្ទជំនាន់កាយុ ដូច្នេះសោះ ។ ពិតណាស់ បើយើង
 ស្គាល់ថា នេះជាព្រះអាទន្ទ ជំនាន់កាយុ ដូច្នេះមែន យើងក៏មិន
 ហ៊ានគោលដេញដោលចុះឈ្មោះឡើយ សូមព្រះអាទន្ទ ជំនាន់កាយុ អត់
 ទោសដល់ខ្ញុំឱ្យខាន ។

(៤៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប ដោយធម៌១០ ប្រការ
 ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់វត្ថុ ដែលគេតាំងកម្ពុជា គួរខ្ពង់ខ្ពស់វត្ថុ ដែលគេតាំងមក
 ខ្ពង់ខ្ពស់ភ្ញៀវ គួរខ្ពង់ខ្ពស់ចំណាត់ គួរដល់អញ្ញលំកម្ម ជា
 បុញ្ញក្ខេត្តជ័យប្រសើរ បេសសក្ករណា ។ ប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការ
 គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមោតុសំវរ បរិច្ចលំ ដោយ
 ការពារនិងគោរព ឃើញនូវភ័យ ក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បី
 បង្គំចបខ្លួន សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាពហុស្សក
 ទ្រទ្រង់នូវសូត្រ ចេះចាំដោយច្បាស់រាល់រូបវន្តសូត្រ ធម៌ទាំងឡាយ
 ណា ដែលមានលំអបទដ៏ម៉ឺង មានលំអបទកណ្តាល មានលំអបទចុង

សាត្វំ សុប្បត្ថំ តេវលចរិយុត្តំ ចរិយុត្ថំ ប្រាជ្ញ-
 ចរិយំ អភិវឌ្ឍន្តំ តថាវចនស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា
 ហោត្តំ ធនា វចសា ចរិយតា មនសាទុបេត្តិតា
 ធិដ្ឋយា សុប្បដ៌ដ្ឋា កល្យាណមិត្តា ហោតិ
 កល្យាណសមាធមោ កល្យាណសម្មាស្រ្តា សម្មាធិដ្ឋ
 កោ ហោតិ សង្កាទស្សនេន សមញ្ញាគរោ អនេក-
 វិហារំ ឥដ្ឋវិនិ បទ្ធករោតិ ឯកោមិ ហុត្វា ពហុតា
 ហោតំ ពហុតាមិ ហុត្វា ឯកោ ហោតិ អវិការិ តិរោការិ
 តិរោត្ថុន្តិ(១) តិរោតាភារិ តំរោចត្ថនំ អសដ្ឋមាថោ
 កច្ចតិ សេយ្យជាមិ អាគាសេ ចបរិយាមិ ឧដ្ឋន្តិ-
 ម្ពុដ្ឋំ ករោតិ សេយ្យជាមិ ឧនកោ ឧនកោមិ
 អភិជ្ជមាទេ(២) កច្ចតិ សេយ្យជាមិ ចបរិយំ
 អាគាសេមិ ចល្លត្តេន កមតិ សេយ្យជាមិ ចក្ខុ
 សក្កុណា ឥមេមិ ចន្តមសុរិយេ ឯវិមហំគុកោ
 ឯវិមហាទុកាវ ទាណំតា មរាមសតិ ឯវិមជ្ជតិ
 ប្រាជ្ញាលោកោមិ កោយេន ច វសំ វត្តតិ

១ ឧ. ឯពោធិ៍ ។ ២ ឧ. ឧភិជ្ជមាថោ ។

ប្រកាសឲ្យត្រឡប់វិញ ព្រមទាំងអត្ថ ទាំងឡាយនេះ ដំបូងសុទ្ធ
 បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ក្នុងធម៌ ដែលមានសភាពផ្ទុកនោះ ក៏កុះករ បាន
 រៀនសូត្រច្រើន បានទ្រទ្រង់ កាំស្រង់ តែមាត់ យល់ច្បាស់ក្នុងចិត្ត
 ចាក់ផ្ទុកល្អដោយចិត្ត ១ ជាអ្នកមានកល្យាណជន ជាមិត្រ មានកល្យា
 ណជន ជាសំឡាញ់ មានកល្យាណជន ជាទីមូលមិត្ត ១ ជាសង្ឃាទិដ្ឋ
 ប្រកបដោយការយឺញត្រូវ ១ បែងបានអង្គវិជ្ជាញាណ គឺការដាក់តែង
 ឬច្នៃបានច្រើនយ៉ាង និងទុស្សង្វាក់ ធ្វើរៀបរៀងជាច្រើនដាក់កំបាន ឬមនុស្ស
 ច្រើនដាក់ ធ្វើរៀបរៀងជាម្នាក់វិញកំបាន ដើរទៅកាន់ទីកំលំទីខាងក្រៅ ទី
 ខាងក្រៅដង្កាត់ ទីខាងក្រៅកំលំ ទីខាងក្រៅកំ មិនទិសទាក់ដូចគេ
 ដើរទៅលើកាកាសកំបាន ដើរទៅលើដីមុជក្នុងដីនៃដី ដូចគេដើរលើដីនៃដី
 ក្នុងទីកំបាន ដើរទៅក្នុងទីកំ ក៏មិនបែកបាក់ទីកំ ដូចគេដើរលើដីនៃដី
 កំបាន ទៅក្នុងកាកាសទាំងក្នុង ដូចសកុណជាន ដែលមានស្លាបកំ
 បាន យកដៃទៅស្រាបក្នុងដី ចាប់កាល់ខ្លាច្រពេនខ្លាច្រពេនកំទីកំទាំង
 នេះ ដែលមានឬច្នៃច្រើនយ៉ាងនេះ មានកាកាសច្រើនយ៉ាងនេះកំបាន
 ធ្វើអំណាចឲ្យច្រើនត្រូវទៅ ដោយកាយ ដកបដល់ត្រឡាវណកកំបាន ១

និព្វានេ សោតពាតុយា វិសុទ្ធាយ អតិក្កន្តមាទុសិកាយ
 ឧកោ សន្តេ សុណាតំ និព្វេ ច មាទុស ច យេ
 ទ្វារ សន្តិកោ ច បរសន្តាចំ បរមុត្តរាមំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ឆ បដាធាតិ សភាតំ វា ចំត្តំ សភាតំ
 ចំត្តន្តំ បដាធាតិ វិភាតំ វា ចំត្តំ វិភាតំ ចំត្តន្តំ
 បដាធាតិ សនោសំ វា ចំត្តំ ... វិភោសំ វា
 ចំត្តំ ... សមោហំ វា ចំត្តំ ... វិភោហំ វា
 ចំត្តំ ... សទ្ធិត្តំ វា ចំត្តំ ... វិភោត្តំ វា ចំត្តំ ...
 មហាត្តំ វា ចំត្តំ ... អមហាត្តំ វា ចំត្តំ ...
 សឧត្តំ វា ចំត្តំ ... អនុត្តំ វា ចំត្តំ ...
 សមាហំ វា ចំត្តំ ... អសមាហំ វា ចំត្តំ ...
 វិមុត្តំ វា ចំត្តំ ... អវិមុត្តំ វា ចំត្តំ អវិមុត្តំ
 ចំត្តន្តំ បដាធាតិ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សាតិ សេយ្យដិជំ ឯកាម្យំ ជាតិ ទ្វេចិ
 ជាតិយោ តិស្សាបិ ជាតិយោ ចកាស្សាបិ ជាតិយោ

ព្វសំឡេងកិប្រការបាន គឺសំឡេង ជាទិព្វ គឺសំឡេង ជាលេស
 មនុស្សធម្មតា ក្នុងចិញ្ចាយក្តី ជិតក្តី ដោយចិញ្ចសោតពាតុ ដ៏បរិសុទ្ធ
 កន្លងចង្ហែសោតពាតុ ជាលេសមនុស្សធម្មតា ។ កំណត់ដឹងទូរ
 ចិត្តនៃសក្ខីវង្ស មុនសក្ខីវង្ស ដោយចិត្ត លេសខ្លួនបាន គឺដឹងច្បាស់
 ថា ចិត្តដែលប្រកបដោយភក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយ
 ភក្តី ចិត្តដែលប្រាសចាកភក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាកភក្តី
 ចិត្តប្រកបដោយពាសៈក្តី... ចិត្តប្រាសចាកពាសៈក្តី... ចិត្តប្រាប
 ដោយវាហៈក្តី... ចិត្តប្រាសចាកវាហៈក្តី... ចិត្តដែលឆ្ងាយក្តី...
 ចិត្តដែលរាយកាយក្តី... ចិត្តជាមហាគុក្តី... ចិត្តមិនមែនជាមហាគុក្តី...
 ចិត្តដែលជាសុត្តៈភិកាហវចក្តី... ចិត្តដែលជាអនុត្តៈភិកាហវចក្តី...
 វចក្តី... ចិត្តដែលទាបខ្លួនក្តី... ចិត្តដែលមិនទាបខ្លួនក្តី... ចិត្តដែលច្រ
 ស្រឡក្តី... ចិត្តដែលមិនទាន់ច្រស្រឡក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិន
 ទាន់ច្រស្រឡ ។ វេយ្យាករណ៍នៃចិត្តដែលកាស្រយំនា ក្នុងកាលមុនជា
 ច្រើនប្រការ គឺលក្ខណៈ ១ ជាតិខ្លះ ពីរជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ

បញ្ចមិ ជាតិយោ ឧសមិ ជាតិយោ វិសម្បិ ជាតិយោ
 វិសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាធិសម្បិ ជាតិយោ បញ្ចាសម្បិ
 ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសក-
 សហស្សម្បិ អនេកេមិ សំវដ្តកម្មេ អនេកេមិ
 វិដ្តកម្មេ អនេកេមិ សំវដ្តវិដ្តកម្មេ អប្បត្រាសិ
 ឯវិទាមោ ឯវិគាតោ ឯវិវណ្ណា ឯវិមាហារោ ឯវិ-
 សុទុក្ខញ្ញដំសំវេទិ ឯវិមាយុបវយន្តោ សោ តតោ
 ពុកោ អមុត្រ ឧទហនី តត្រចាសិ ឯវិទាមោ
 ឯវិគាតោ ឯវិវណ្ណា ឯវិមាហារោ ឯវិសុទុក្ខញ្ញដំ-
 សំវេទិ ឯវិមាយុបវយន្តោ សោ តតោ ពុកោ ឥន្ទ-
 បបន្នោនំ ឥតំ សាតារំ សឧទ្ទេសំ អនេកាវហំ ធុរ្យ-
 ធិវាសំ អនុស្សាវនំ ធិរ្យនំ ចត្តុចារំ វិសុទ្ធនំ អភិក្កន្ធិមា-
 នុសោតនំ សន្តោ បស្សនំ ចវមាទេ ឧបបដ្ឋនាទេ ហិរិទេ
 បណិកេ សុវណ្ណោ មុទ្ធិណ្ណោ សុករេ មុត្តរេ យជាតម្មបកេ

៨ ជាតិព្វះ ១០ ជាតិព្វះ ២០ ជាតិព្វះ ៣០ ជាតិព្វះ ៤០ ជាតិព្វះ
 ១ យេជាតិព្វះ មួយរាន់ជាតិព្វះ ១ សែនជាតិព្វះ អស់សំវដ្តកម្មជាច្រើន
 ព្វះ វិវដ្តកម្មជាច្រើនព្វះ អស់សំវដ្តវិវដ្តកម្មជាច្រើនព្វះថា កក្កាអញ
 បានកើត ក្នុងកលៈណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ
 មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ ទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ
 មានកំណត់កាយត្រឹមប៉ុណ្ណេះ លុះកក្កាអញច្យុតចាកអក្ខតានោះហើយ
 ក៏បានទៅកើត ក្នុងកលៈណោះ ដែលទៅកើតក្នុងកលៈនោះ មានឈ្មោះ
 យ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារ
 យ៉ាងនេះ ទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់កាយត្រឹមប៉ុណ្ណេះ
 លុះច្យុតចាកអក្ខតានោះហើយ បានមកកើត ក្នុងកលៈនេះ វេមន៍
 លើកទី១៥ ដែលកាល្ម័យទៅ ក្នុងកាលមុន ជាច្រើនប្រការ ព្រម
 ទាំងការ ព្រមទាំងទុក្ខស ដោយប្រការដូច្នេះ ១ មានទិព្វចក្ខុ
 ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្អស់ របស់មនុស្សធម្មតា ឃើញខ្លឹមស្រទាំង
 ខ្សោយ ដែលច្យុត ដែលកើត ជាសត្វថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់
 មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរកាក្រវ៉ា មានគតិល្អ មានគតិកាក្រវ៉ា
 ដ៏ធំច្បាស់ដូចក្នុងសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ កាលក្មេ របស់ខ្លួនថា

សត្តោ បដាទាតិ ឥមេ វត កោត្តោ សត្តា
 កាយទុក្ខវត្ថុន សមន្តាគតា វចិទុក្ខវត្ថុន សមន្តា-
 គតា មោទាទុក្ខវត្ថុន សមន្តាគតា អវិយាធំ
 ឧបវាទកា មិច្ឆាធិដ្ឋកា មិច្ឆាធិដ្ឋកម្មសមាទា-
 តេ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អចាយំ
 ទុក្ខតំ វិចិត្តាតំ ធិរយំ ឧបបន្នា ឥមេ វា
 ចន កោត្តោ សត្តា កាយសុចរិតន សមន្តា-
 គតា វចិសុចរិតន សមន្តាគតា មោទាសុចរិតន
 សមន្តាគតា អវិយាធំ អធិបវាទកា សម្មាធិដ្ឋកា
 សម្មាធិដ្ឋកម្មសមាទាតា តេ កាយស្ស ភេតា
 បរម្មណា សុគតំ សក្កំ លោកំ ឧបបន្នាតិ
 ឥតិ ធិព្វេន ចក្កេន វិសុទ្ធីន អតិក្កន្តមាទុស-
 កេន សត្តោ បស្សនិ ចរិមាទេ ឧបបន្នមាទេ
 ហិទេ បណីតេ សុវណ្ណា ទុទ្ធលោ សុគតេ
 ទុក្ខតេ យថាកម្មបាត សត្តោ បដាទាតិ

អើយ្ន សត្វតាំងឡាយនេះ ប្រកបដោយកាយទុក្ខវត្ថុ ប្រកបដោយវចិទុក្ខ-
 វត្ថុ ប្រកបដោយមោទាទុក្ខវត្ថុ ជាអ្នកពិវេជ្យលទ្ធករិយៈ ជាមិច្ឆាធិដ្ឋ
 ប្រកាន់ខ្ញុំអំពើ ជាមិច្ឆាធិដ្ឋ សត្វតាំងនោះ លុះបែកកាយកង
 កាយស្លាប់ទៅ ក៏តែងទៅកើត ក្នុងអាយុ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆ័យ នរក
 មួយទៀត សត្វតាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកប
 ដោយវចិសុចរិត ប្រកបដោយមោទាសុចរិត មិនពិវេជ្យលទ្ធករិយៈជា
 សម្មាធិដ្ឋ ប្រកាន់ខ្ញុំអំពើ ជាសម្មាធិដ្ឋ សត្វតាំងនោះ លុះបែកកាយ
 កងកាយស្លាប់ទៅ ក៏តែងទៅកើត ក្នុងសុគតិ ស្ថិតិទៅលោក មាន
 ទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្អង់ទៅក្នុង ជាបេសមុទុស្សធម្មតា ឃើញពួក
 សត្វដែលច្បុក ដែលកើត ជាសត្វដោតច ទុក្ខម មានសម្បុរ
 ល្អ មានសម្បុរកាត្រក់ មានគតិល្អ មានគតិកាត្រក់ ដ៏វិញ្ញាស៍
 ឡើយពួកសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ កាមកម្មបេសរូន ដោយប្រការដូច្នេះ ។

អាសវាធិ ឧយា អបាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
 ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ សយំ អភិក្ខា សង្ខតតា
 ធម្មសម្មជ្ឈ វិហារតំ ។ ឧបេហំ ចោ កំក្កវ
 ធនេហំ ធិដ្ឋេហំ សមន្តាគតោ កំក្ក អាហុ-
 ធនេយ្យោ ហោតិ ចាហុធនេយ្យោ ធិក្ខំណេយ្យោ
 អញ្ញលិកាវណិយោ អនុត្តរំ បុត្តាត្ថេត្តំ លោកាស្សតិ ។

(៧៨) ធនេហំ កំក្កវ ធិដ្ឋេហំ
 សមន្តាគតោ ថេរោ កំក្ក យស្សំ យស្សំ
 ធិសាយំ វិហារតំ ជាសុយេវ វិហារតិ ។
 កតថេហិ ធនេហំ ។ ថេរោ ហោតិ វត្តត្ថា
 ចំរុប្បឡដិកោ សីលវា ហោតិ សមាធាយ
 សំក្ខតំ សំក្ខាបាធនុ ធិហុស្សតោ ហោតិ
 សុតនេវ សុតសង្ខិយោ យេ តេ ធិដ្ឋា
 អាធិកាស្សណា មជ្ឈិកាស្សណា បរិយោសាទ-
 កាស្សណា សាត្តំ សត្យភ្នំ កោវលបរិមុត្តំ
 បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវឌ្ឍំ វិហារាស្ស ធិដ្ឋា

វេមិធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេចឲ្យចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមាន
 កាសវៈ ព្រោះអស់ពៅនៃកាសវៈទាំងឡាយ ដោយព្រាថ្នាដ៏ទុក្ខមកដោយ
 ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ហេតុកំក្កទាំងឡាយ កំក្កប្រកបដោយធម៌
 ទាំង ១០ នេះឯង ទើបជាអ្នកសម្រេចវិមុត្តិ ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលវត្ថុ
 ដែលគេនាំមកទទួលវត្ថុវិ គួរទទួលទុក្ខណាបាន គួរដល់អញ្ញលិកម្ម
 ជាបុត្តាត្ថេត្ត ជីប្រសើរ បេសសត្វលោក ។

(៧៨) ហេតុកំក្កទាំងឡាយ កំក្កជាថេរៈ ប្រកបដោយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាង នៅក្នុងទិសណា ។ វេមិធ្វើ ជាបុគ្គលឡាយ ។
 ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចនេះ ។ កំក្កជាថេរៈ ជាអ្នក
 ដឹងព្រឹត្តិ ចូសយូរ ១ ជាអ្នកមានសីល សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទ
 ទាំងឡាយ ១ ជាធិហុស្សត ព្រមទ្រង់នូវសូត្រ ចាំស្តាប់នូវសូត្រ ធម៌
 ទាំងឡាយណា មានលំអ បទទាំងដើម មានលំអ បទកណ្តាល មាន
 លំអ បទចុង ព្រាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអត្ត ព្រមទាំងវិជ្ជាញ្ញៈ
 ដ៏ច្រើន បរិមូលសត្វគ្រប់ ភ្នកធម៌ ដែលមានសកាតដូច្នោះ

ធម្មសម្ពុត ហោត្តិ ធាតុ វេសា បរិចិត្ត
 មនសា ធុរេត្តិកា ធិដ្ឋយា សុយ្យដំវត្ថុ ឧបយាធំ ចោ
 បនស្ស ឆាតិមោក្ខានំ វត្ថុវេន ស្វាគតានំ ហោត្តិ
 សុវិកត្តានំ សុយ្យវត្តានំ សុវិដ្ឋិតានំ សុត្តសោ
 អនុញ្ញាណសោ អនិកាវណាសបុប្ផានុវេសមញ្ញសលោ
 ហោតិ ធម្មតាមោ ហោតិ មិយសុធាហារោ
 អភិធម្មេ អភិវិជយេ ឧប្បាប្បធុដ្ឋោ សន្តដ្ឋោ ហោតិ
 ឥតវិវាទីវិបិណ្ឌចាតសេដាស ធិតិលាធិប្បជ្ជយកេសជ្ជ-
 បរិក្ខារេន ចាសាធិកោ ហោតិ អភិក្កន្ធិប្បជ្ជិត្តេន្តេ(១)
 សុសំវតោ អន្តរាយវេមិ ធិសង្ខាយ ចតុដ្ឋំ ឈានាធំ
 អភិវេតសិកានំ ធិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ ធិកាមលាភី
 ហោតិ អភិច្ឆលាភី អត្តសិរលាភី អសាវាធិត្ថ
 ឧយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ ធិដ្ឋវ
 ធម្មេ សយំ អភិក្កា សច្ចិតត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិ ។

កត្តានោះ បានរៀនសូត្រច្រើន បានទ្រទ្រង់ ចាំស្ដាប់តែតាត យល់ច្បាស់ ក្នុងចិត្ត ចាត់ចុះល្អដោយខ្លួន ១ ទាំងបានហេតុពីប្រការ កំភក្កនោះចាំ ស្ដាប់ល្អដោយតិស្ដារ ចែកវេលាដោយល្អ ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយល្អ រំលឹកដោយល្អ ភាមសូត្រ ភាមនុត្តរញ្ជ័ន ១ ជាអក្ខរាសក្កនិកាម រម្ងាប់អធិការណ៍ដែលកើតឡើង ១ ជាអក្ខត្រាជ្ឈមិ មានសណ្តាប់ធ្នាប់ គួរជាទីស្រឡាញ់ មានសច្ចក្តីត្រេកអរ ដ៏ល្អសរុប ក្នុងអំធម្មនិង អភិវិន័យ ១ ជាអកសត្តោស ដោយចីវរ មិណ្ឌុបាត សេនាសនៈ គឺលាងប្បធម្មយោគសង្ខមរិក្ខា ភាមនាន ភាមបាទ ១ ជាបុគ្គលគួរជ្រះថ្លា ក្នុងការឈានទៅមុខ ទ័តិការត្រឡប់វេយស្រាយ ជាអកសត្រ័យដោយល្អ ក្នុងការអង្គុយ សូម្បីក្នុងចន្លោះផ្ទះ ១ ជាអង្គបាទភាមសច្ចក្តីត្រាជ្ឈា បាន ដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ ខ្ពស់ឈានទាំង ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏ប្រសើរ នៅជាស្ដេចក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ធ្វើឲ្យដាច់ច្បាស់ សម្រេច ខ្វះចោរភាវិមុត្តនិងចញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានភាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃ ភាសវៈទាំងឡាយ ដោយត្រាជ្ឈាជីវត្តម ដោយខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។

នមេហំ ទោ កិត្យាវេ ធម្មហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
ដេវោ កិត្យា យស្សំ យស្សំ និសាយំ វិហារតិ
ជាសុយេវ វិហារតីតិ ។

[៤៤] អដទោ អាយស្មា ឧទាលំ យេន ភកវា
តេទុបសន្តិមំ ទុបសន្តិមំត្វា ភកវន្តំ អភិវនេត្វា
ឯកមន្តំ និសិទំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ទោ អាយស្មា
ឧទាលំ ភកវន្តំ ឯតទភេទ ឥន្ទ្រាមហំ កន្តេ អរញ្ញា-
វនបត្តានិ(១) បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិត្តន្តំ ។
ទុរភិសង្ករាជំ ហិ ទោ ឧទាលំ អរញ្ញាវនបត្តានិ បន្តានិ
សេនាសនានិ ទុក្ខាវ បរិវេកំ ទុរភិវមំ ឯកត្ថេ
ហរន្តំ មញ្ញោ មនោ វនានំ សមាជំ អលកមាទស្ស
កិត្យាទោ ។ យោ ទោ ឧទាលំ ឯវិ វនេយ្យ
អហំ សមាជំ អលកមាទោ អរញ្ញាវនបត្តានិ
បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិត្តន្តន្តិ តស្សេតិ
ចាដិកត្តិ សិសិទំស្សតំ ក ទុប្បិលៈស្សតិ(២) ក ។

១ ឧ. អញ្ញោ វនបត្តានិ ។ ២ ប. ឧប្បិល្លាសំ ក ។

ម្ចាស់កិត្យាវេ ឧទាលំ កិត្យាវេ ដែលប្រកបដោយធម៌កិត្យាវេ ១០ យ៉ាង
នេះឯង នៅក្នុងទិសណា វា វេទនៈនៅក្នុងសុខសប្បាយ ដោយភិក ។

[៤៥] ព្រះនាងឯង ព្រះទេវតាដ៏មានកាយ ចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ហើយក្នុងនោះ ក្នុងទិសមគ្គ ។ លុះព្រះទេវតា
ដ៏មានកាយ ក្នុងនោះ ក្នុងទិសមគ្គហើយ ក្រាបបង្គំចូលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះឥន្ទ្រវរ្ម័ន ខ្ញុំព្រះឥន្ទ្រវរ្ម័នប្រាថ្នា ដើម្បី
ចូលទៅគប់គោសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលជាព្រៃស្ងួតនិងព្រៃស្រោច ។
ម្ចាស់ទេវតា គិតណាស់ សេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលជាព្រៃស្ងួតនិង
ព្រៃស្រោច សុទ្ធតែជាទីកម្រគ្រោះនៅបាន សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នៃម្នាក់ឯង
កម្រនឹងធ្វើបាន កម្រនឹងព្រមព្រៀងម្នាក់ឯងបាន ព្រៃទាំងឡាយហាក់ដូច
នឹងនាំគ្នាបែកបាក់ក្នុងអំឡុងពេលនោះ ។ ម្ចាស់ទេវតា
បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ កាលបើ មិនបាន
សមាធិ នឹងចូលទៅក្រសែយ គប់គោសេនាសនៈ ដ៏ស្ងាត់ ដែល
ជាព្រៃស្ងួត និងព្រៃស្រោច សេចក្តីប៉ិនប៉ងនេះ របស់កិត្យាវេ
នឹងលំបបាត់ទៅវិញ ឬនឹងសាត់គឺស្លាប់ បាត់ទៅវិញមិនខាន ។

សេយ្យជាប់ ទូចាលំ មហាឧទករហនោ អដ
 អាគន្ធម្មេយ្យ ហត្ថិទាតោ សត្តាតនោ ក អឡដ្ឋរតនោ
 ក កស្ស ឯវមស្ស យន្តបាហំ វមំ ឧទករហនំ
 ឧកហេត្វា កណ្តាសន្ទោវកំបំ ទំនុំ^(១) កំឡេយ្យ
 បិដ្ឋសន្ទោវកំបំ ទំនុំ កំឡេយ្យ កណ្តាសន្ទោវកំបំ
 ទំនុំ កំឡត្វា^(២) បិដ្ឋសន្ទោវកំបំ ទំនុំ កំឡត្វា
 ត្វា ច បិវត្វា ច បទុត្តវត្វា យេន កាមំ
 បក្កមេយ្យន្តំ ។ សោ តំ ឧទករហនំ ឧកហេត្វា
 កណ្តាសន្ទោវកំបំ ទំនុំ កំឡេយ្យ បិដ្ឋសន្ទោ-
 វកំបំ ទំនុំ កំឡេយ្យ កណ្តាសន្ទោវកំបំ ទំនុំ
 កំឡត្វា បិដ្ឋសន្ទោវកំបំ ទំនុំ កំឡត្វា ត្វា
 ច បិវត្វា ច បទុត្តវត្វា យេន កាមំ
 បក្កមេយ្យ ។ តំ កស្ស ហេតុ ។ មហា
 ទូចាលំ^(៣) អត្តភារោ កម្ពីរ កាធំ វិនុតិ
 អដ អាគន្ធម្មេយ្យ សសោ ក ចិន្ទារោ ក

១ ឧ. ទំនុំ ។ ២ ឧ. កំឡេត្វា ។ ៣ ឧ. មហា ហុណំ ។

ខាលទុបាលំ ដូចជាអន្ទង់ទឹកធំ ក្នុងកាលនោះ ដំរីជ្រូកស្រីមាន
 កំពស់ ៧ ហត់ ឬ ៧ ហត់កន្លះ ឆប្បិវដ្តិមក ដំរីនោះមាន
 អំនកយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ មានតែភាគអញ ចុះកាន់អន្ទង់ទឹកនេះ
 លាងស្លឹកត្រចៀកលេងផង លាងខ្នងលេងផង លុះលាងស្លឹក
 ត្រចៀកលេង លាងខ្នងលេងរួចហើយ ក៏ថ្លុកផង ដឹកផង សិន
 សឹមឡើងដើរចេញទៅ ភាមប្រាជ្ញ ។ ដំរីនោះ ក៏ចុះទៅកាន់
 អន្ទង់ទឹក ហើយលាងស្លឹកត្រចៀកលេងផង លាងខ្នងលេងផង លុះ
 លាងស្លឹកត្រចៀកលេង លាងខ្នងលេងរួចហើយ ក៏ថ្លុកផង ដឹកផង
 ហើយឡើងដើរចេញទៅ ភាមប្រាជ្ញ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុ
 អ្វី ។ ខាលទុបាលំ ព្រោះថា អត្តភារោ (ខែដំរីនោះ) ធំ តែង
 បានទូរទឹកក្នុងអន្ទង់ដ៏ជ្រៅ កាលបើសត្វខ្លាឈ្មួញ ឬសំពោច ដើរមក

សេយ្យជាប់ ទុច្ចាលំ ធម្មារោ កុមារោ មន្តោ
 ទុក្ខាធសេយ្យកោ សកោធម្មត្ថករិសេន កិល្បតំ ។
 តំ កំ មញ្ញសំ ទុច្ចាលំ ធម្មាយំ កោណា
 បរិបូរណំ ពាលទិដ្ឋានំ(១) ។ ឯវំ កន្តំ ។ សទោ
 សោ ទុច្ចាលំ កុមារោ អបរេន សមយេន វុឡិ
 មន្តាយ វុឡិយាធំ បរិចារមន្តាយ យាធំ កាធំ(២)
 កុមារកាធំ កិល្បបនកាធំ កន្តំ សេយ្យជិធំ
 វុឡិកំ(៣) យជិកំ មោក្ខជិកំ បិដ្ឋលិកំ(៤)
 បត្តាឡិកំ រេតិកំ ធនុកំ តេហិ កិល្បតំ ។ តំ
 កំ មញ្ញសំ ទុច្ចាលំ ធម្មាយំ ទិដ្ឋានំ(៥) បុរិមាយ
 ទិដ្ឋាយ(៦) អភិក្កន្តតក ច បណ្ឌិតតក ចាតិ ។
 ឯវំ កន្តំ ។ សទោ សោ ទុច្ចាលំ
 កុមារោ អបរេន សមយេន វុឡិមន្តាយ

១ ម. កាលវិស្សនំ ។ ២ ម. កនិច្ច ។ ៣ ទ. វុឡិ ។ ៤ ទ. បិដ្ឋលកំ ។
 ៥. បិដ្ឋលកំ ។ ៦ ម. វិដ្ឋា ។ ៦ ម. ធម្មំ ៨ យោតិ ។

ម្ចាស់ទុច្ចាលំ ឬដូចកុមារក្មេងក្នុងខ្លះទៅដកថ្នាំ តែងលេងម្ស្រន្ទីតិរិសៈ
 របស់ខ្លួន ។ ម្ចាស់ទុច្ចាលំ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច ល្បែងវិន
 ក្មេងក្នុងនេះ មិនមែនពេញបរិបូណ៌ព័ន្ធអស់ទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ម្ចាស់ទុច្ចាលំ កុមារនោះឯង លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក កាស្រីយ
 ខ្លះសេចក្តីចំរើន កាស្រីយខ្លះសេចក្តីចាស់ក្លា វិនិច្ឆ័យព័ន្ធខ្យាយ
 ល្បែងណាបស់ពួកកុមារ ល្បែងនោះ គឺលេងខ្លីលក្ខណៈ លេង
 ហ្នឹង លេងដំបូង លេងកញ្ច្រែក លេងក្នុងដំបូង លេងរទេះក្នុង
 លេងឆ្នួច កុមារនោះ តែងលេងដោយល្បែងព័ន្ធនោះ ។ ម្ចាស់
 ទុច្ចាលំ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច តើល្បែងនេះឬ ច្រើន
 ជាងល្បែងពីមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ទុច្ចាលំ
 កុមារនោះឯង លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក កាស្រីយខ្លះសេចក្តីចំរើន

ឥន្ទ្រយាម៍ បរិចារកមន្ទាយ បក្សាហ៍ កាមកុណាហ៍
 សមម្បតា សមន្តិក្ខតោ បរិចារមតិ ចក្កវត្តោយ្យេហិ
 រូមេហិ ឥន្ទ្រេហិ កន្តេហិ មនាបេហិ មិយក្ខ-
 កាម្មបសន្តិកេហិ រជនិយេហិ សោតវត្តោយ្យេហិ
 សន្តេហិ ... យាជវត្តោយ្យេហិ កន្តេហិ ...
 ជិត្តវត្តោយ្យេហិ រាសេហិ ... កាយវត្តោយ្យេហិ
 ដោជ្ជេហិ ឥន្ទ្រេហិ កន្តេហិ មនាបេហិ មិយក្ខ-
 មេហិ កាម្មបសន្តិកេហិ រជនិយេហិ ។ អំ កំ
 មញ្ញសំ ឧបាលិ ធម្មាយំ ទំនា មុរិមាហិ
 ទំនាហិ អភិក្កន្តតក ច បណិកតក បាតិ ។
 ឯវំ កន្ត ។ ឥធិ ទោ មធិ^(១) ឧបាលិ
 តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតំ អរាហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា
 វត្តាចារណសម្មាសម្ពុទ្ធា សុតតោ លោកាវុទ្ធ អនុត្តរោ
 បុរិសធម្មសារជំ សត្វា នេវមនុស្សាធិ តុទ្ធា កកក^(២) ។

១. ឧ. ប. ច. ៣. ២. ម. ៣៧៦ ។

កាស្រ័យខ្លះសេចក្តីចាស់ក្លា ខែឥន្ទ្រេយ៍ទាំងឡាយ ក៏ឆ្លុកស្តាប់ស្តាប់
 មូលមិត្តមានរបរ ដោយកាមកុណាទាំង៨ គឺប្រ ដែលឥប្បជីន ដោយ
 ចក្ខុជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរស្រឡាញ់
 ប្រកបដោយកាម គួររីករាយ ១ . សំឡេងដែលឥប្បជីន ដោយត្រ-
 ចៀក... ១ ក្នុងដែលឥប្បជីន ដោយច្រមុះ... ១ សេដែលឥប្បជីន
 ដោយឥណ្ឌា... ១ សម្បូរដែលឥប្បជីន ដោយកាយជាទីប្រាថ្នា ជា
 ទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម
 គួរជាទីរីករាយ ១ ។ ម្ចាស់ឧបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច គឺ
 ល្បែងនេសាទប្រសើរជាងល្បែងពីមុន ឬមិនមែនទេ ។ វែមហើយប្រភេទ
 ម្ចាស់ឧបាលិ ព្រះរាជគត កើតឡើង ក្នុងលោកនេះ ព្រះរាជគត
 នាយបាតកលេស ក្រាស់ជីនដោយប្រពៃ ដោយខ្លួនឯង បរិបូណ៌
 ដោយដៃដំណើរនោះ មានដំណើរល្អ ដឹងច្បាស់ខ្លះលោក ជាសាមី
 អ្នកឆ្ពោះខ្លះបុរស មិនមានបុគ្គលណាស្មើ ជាសាស្ត្រ ខែចក្ខុរាជវាំង
 នឹងមនុស្ស ក្រាស់ជីនខ្លះច្រើន ជាអ្នកចែករំលែកខ្លះស្រឡាត ។

សោ ឥមំ លោកំ សនេវកំ សមារកំ
 សព្វេហ្មកំ សស្សមណាប្រាហ្មណំ បដំ សនេវ-
 មនុស្សំ សយំ អកុញ្ញា សង្ខតាត្វា
 បរោទតិ ។ សោ ធម្មំ នេសេតិ អាទិកាល្យាណំ
 មជ្ឈេកាល្យាណំ បរិយាសាទកាល្យាណំ សាគុ-
 សត្យញ្ញនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ
 បកាសេតិ ។ តំ ធម្មំ សុណាតិ តហមតិ
 វា តហមតិបុត្តោ វា អត្តាតាស្មី វា កុលេ
 បន្ទាជាតោ ។ សោ តំ ធម្មំ សុត្វា តថាគតេ
 សន្និ ធម៌លកតិ ។ សោ តេន សន្តាបដលាកេន
 សមន្តាគតោ ឥតិ បដិសត្វត្តតិ សន្តាបា
 យវាសោ រជាបថោ អត្តោកាសោ បព្វជ្ជា
 នយំនំ សុករំ អកាវំ អជ្ឈាវសតា ឯកទ្គបរិបុណ្ណំ
 ឯកទ្គបរិសុទ្ធិំ សង្ខលំទំតិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុ
 យទ្ធាហំ កេសមស្សំ ឱហារត្វា កាសាយាទិ
 វត្តានំ អន្ទាទេត្វា អការស្មា អនកាវយំ បព្វជេយ្យន្តិ ។

ព្រះតថាគតនោះ ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោក
 មារលោក ព្រហ្មលោក និងភ្នកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍
 ព្រមទាំងទៅកា និងមនុស្សដ៏សេស រំពើយប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌
 ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ។ ព្រះតថាគតនោះ សំដែងធម៌មានលំអ
 បទដ៏ម មានលំអបទកណ្តាល មានលំអបទចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌
 ព្រមទាំងអន្ត ទាំងព្យញ្ជនៈដ៏ចម្រុះ បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ។ គហមតិ
 ឬគហមតិបុត្ត ឬក៏ផងដែរកើតក្នុងត្រកូលណាមួយ តែងស្តាប់ធម៌នោះ ។
 ឬក្នុងនោះ លុះស្តាប់ហើយ វាមិនបានខ្សឹបខ្សាច់ចំពោះព្រះតថាគត ។
 ឬក្នុងនោះ ប្រកបដោយការប៉ាន់ខ្សឹបខ្សាច់ចំពោះព្រះតថាគត ។
 ឃើញច្បាស់ថា យវាស ចង្អៀតចង្អល់ ជាផ្លូវនៃចូលវិភិក្ខុលេស បព្វជ្ជា
 ទើបមានកោសល្យ ឬក្នុងអ្នកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនហើយនឹងប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ឱ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធដោយចំណែកមួយ ឱ្យដូចជាស័ន្ទ
 ដែលគេទាត់ហើយទេ បើដូច្នោះ គួរតែគាត់អញ្ជើញការសក់ និងពុកទាត់
 ស្រៀតផងល្អបំផុតកាសាយៈ ហើយចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួស ។

សោ អបបេន សមយេន អប្បំ វា ភោគក្កន្ធំ
 បហាយ មហន្តំ វា ភោគក្កន្ធំ បហាយ អប្បំ វា
 ញាតិបរិវដ្តំ បហាយ មហន្តំ វា ញាតិបរិវដ្តំ បហាយ
 កោសមស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយាចិ វត្ថាចិ
 អន្តានេត្វា អការស្មា អនតាវយំ បព្វជតំ ។
 សោ ឯវំ បព្វជិតោ សមាថោ វិក្កន្ធំ សិក្ខា-
 សាដីសមាបន្នោ ចាណាតំចាតំ បហាយ
 ចាណាតំចាតា បដិវិភោ ហោតិ ជិហិតនិល្លោ
 ជិហិតសត្វោ លដ្ឋិ នយាបន្នោ សត្វប្បណាក្ខត-
 ហិតានុកម្មំ វិហារតំ អនិជ្ជាទានំ បហាយ
 អនិជ្ជាទាទា បដិវិភោ ហោតិ ជិជ្ជាទាយំ ជិជ្ជ-
 ប្បាជិតម្ហំ អត្ថេនេន សុចិត្តេនេន អត្តោ វិហារតំ
 អព្រហ្មចរិយំ បហាយ ព្រហ្មចារី ហោតិ អារាហិ(១)
 វិភោ មេធុនា កាមនម្មា មុសាវាជំ បហាយ
 មុសាវាទា បដិវិភោ ហោតិ សច្ចវាជំ សត្វសន្តោ

• ឆ. អារាហិ ។

បុគ្គលនោះ លុះសម័យខាងក្រោយមក ក៏លះបង់គំនូរទ្រព្យគិត ឬលះ
 បង់គំនូរទ្រព្យច្រើន លះបង់វិវិញ្ញាតិគិត ឬលះបង់វិវិញ្ញាតិច្រើន
 ហើយការសក់ ទាំងពួកមាត់ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញ
 ចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្ទះស ។ បុគ្គលនោះកាលបួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏
 បំពេញផ្លូវសិក្ខាសាដីវៈ សម្រាប់ពួកគេ លះបង់បាណាតិបាត វៀរចាក
 បាណាតិបាត មានអាថ៌កំបាំងចុះហើយ មានគ្រឿងស្រ្តាដាច់ចុះហើយ
 មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ដល់ផ្លូវសេចក្តីអាណិត មានសេចក្តីអនុគ្រោះ
 ដោយប្រយោជន៍ ដល់សត្វសត្វ លះបង់អចិជ្ជាទាន វៀរចាក
 អចិជ្ជាទាន កាន់យកតែរបស់ដែលគេផ្ស ប្រាថ្នាតែរបស់ដែលគេផ្ស
 មានខ្លួនដ៏ស្អាត មិនមែនជាអ្នកល្អច លះបង់ព្រហ្មចរិយធម៌ ច្រើនត្រង់តែ
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ចៀសវាង វៀរចាកមេធុនម្ម ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក
 លះបង់មុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ កាលតែពាក្យគិត ដោយពាក្យគិត

ដេតោ បទ្ទយិកោ អវិសំវាទតោ លោកាស្ស
 ចំសុណំ វាចំ បហាយ ចំសុណាយ វាចាយ
 បដិវេតោ ហោតិ ន ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អត្វាតា
 ឥមេសំ កេធាយ អមុត្រ វា សុត្វា ន ឥមេសំ
 អត្វាតា អមុសំ កេធាយ ឥតិ កំប្លាធំ វា
 សុត្វាតា សហិតាធំ វា អនុប្បធាតា សមគ្គានោ
 សមគ្គុតោ សមគ្គុទ្ធិ សមគ្គុកាណី វាចំ កាសិកា
 ហោតិ ធម្មសំ វាចំ បហាយ ធម្មសាយ វាចាយ
 បដិវេតោ ហោតិ យា សា វាចា (១) កុណ្ឌសុទា
 បេមនិយា ហនយន្តំអា ចោវី ពហុជនកុណ្ឌ
 ពហុជនមធាតា តតារូបិ វាចំ កាសិកា ហោតិ
 សម្មប្បធាបំ បហាយ សម្មប្បធាតា បដិវេតោ
 ហោតិ កាលវាទី កុត្តវាទី អត្តវាទី ធម្មវាទី
 វិទយវាទី ធិនាវាទី វាចំ កាសិកា ហោតិ
 កាលេន សាបនេសំ បរិយន្តវនំ អត្តសត្វាតំ ។

១. វ. ម. វិចិត្រសា ។

ជាអ្នកបង្កប់ខ្លួនដែលគួរអ្នកជឿបាន មិនពេញពាក្យបំភ្លឺសត្វលោក
 លះបង់បិសុណភាពា វៀរចាកបិសុណភាពា មិនស្តាប់ពីនេះទៅប្រាប់
 ក្នុងទីឯណោះ ដើម្បីបំបែកពួកជនទាំងនេះ ឬពួកពាក្យ ក្នុងទីឯណោះ មិន
 ទៅប្រាប់ដល់ពួកជននេះ ដើម្បីបំបែកពួកជនឯណោះ ដូច្នេះ ជាអ្នក
 ផ្សះផ្សាពួកជន ដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យកំឡុងដល់ពួកជន ដែលគ្រម
 ច្រៀងគ្នាហើយ មានសេចក្តីច្រមច្រៀង ជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរក្នុង
 សេចក្តីច្រមច្រៀង រីករាយក្នុងការច្រមច្រៀង ពោលវាចាដែលជា
 គ្រឿងនាំឲ្យច្រមច្រៀងគ្នា លះបង់ធម្មសាវៈ វៀរចាកធម្មសាវៈ វាចា
 ណាដែលមិនមានទោស ជាកំចាស្រួលដល់គ្រូចៀក ជាពាក្យគួរជាទី
 ស្រឡាញ់ គួរដល់ទុកក្នុងហឫទ័យ ជាសំដីរបស់អ្នកត្រង់ ជាទីត្រេក
 អរ ដល់ជនច្រើន ជាទីពេញចិត្ត ដល់ជនច្រើន ពោលវាចា
 បែបនោះឯង លះបង់សម្មប្បធាបៈ វៀរចាកសម្មប្បធាបៈ ពោល
 ពាក្យ ភាមភាសគួរ ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ពោលពាក្យប្រកបដោយវិន័យ
 ពោលពាក្យដែលគួរដល់ទុក ក្នុងហឫទ័យ ប្រកបដោយគ្រឿងកើត
 ភាមភាសគួរ ជាពាក្យមានកំណត់ ជាពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។

សោ តិជនាមភូតកាមសមាម្ពា បដិវរតោ ហោតិ
 ឯកភត្តិភោ ហោតិ រត្តបរតោ វិរតោ វិកាល-
 ភោជនា ឧទ្ទតិវាជិតវិស្វកាធស្សនា បដិវរតោ
 ហោតិ មាលាកន្ធវិលបនលាមណ្ឌលវិក្កសន-
 ដ្ឋានា បដិវរតោ ហោតិ ឧប្បាសយនមហាសយនា
 បដិវរតោ ហោតិ ជាតុប្បវេនប្បដិក្កហណា បដិវរតោ
 ហោតិ អាមកាធិប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ
 អាមកាមិសប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ ឥន្ទ្រ-
 កុមារបដិក្កហណា(១) បដិវរតោ ហោតិ ធាសី-
 តាសប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ អនេន្ទ្រក-
 ប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ កុក្កដស្វកា-
 ប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ ហត្ថិកវិស្សវឡា-
 បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ ខេត្តវត្ថុប្បដិក្កហណា
 បដិវរតោ ហោតិ ទ្វិយេយ្យប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ
 បដិវរតោ ហោតិ កាយវិក្កយា បដិវរតោ ហោតិ

• ១. ម. ឥន្ទ្រកុមារបដិក្កហណា ។

ភិក្ខុនោះ វៀរចាកការងារចម្អិនម្ហូបផ្កាផ្កា ភូតតាម ជាអ្នកបរិភោគ
 ភត្តិភោជនា វៀរស្រឡាចចាកសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការបរិភោគ ក្នុង
 ព្រឹត្តិ វៀរចាកការបរិភោគ ក្នុងវេលាទុស្ស វៀរចាកការច្រៀងកំប្រគំនីង
 មើលម្ហូបល្បឿនដល់ជាសម្រេច ដល់កុសលធម៌ វៀរចាកការច្រឡំ
 នឹងប្រដាប់គាត់វិភង្គស្អាតឯកាយ ដោយផ្កាកម្រង ត្រៀមក្រអូប
 នឹងត្រៀងលាបផ្សេងៗ វៀរចាកចំណេញ ទិស្តិយដ៏ខ្ពស់ នឹងចំណេញ
 ទិស្តិយដ៏ប្រសើរ វៀរចាកការទទួលមាសប្រាក់ វៀរចាកការ
 ទទួលធនាគារ ប្រសើរ វៀរចាកការទទួលកាន់
 យកខ្ញុំសាច់ដៅ វៀរចាកការទទួលស្រ្តី នឹងកុមារ វៀរចាក
 ការទទួលខ្ញុំស្រ្តីនឹងខ្ញុំប្រុស វៀរចាកការទទួលព័ន្ធនឹងចៀម វៀរ
 ចាកការទទួលមាន់នឹងជ្រូក វៀរចាកការទទួលឈ្នី គោ
 សេះឈ្មោលនឹងសេះញី វៀរចាកការទទួលស្រីនឹងបុរា វៀរ
 ចាកការទទួលប្រគល់ទុក គឺនាំសំបុត្រ ឬពាក្យបណ្តាំដល់គ្រូហេតុ
 នឹងទៅ ដោយគប្បន្ន អំពីផ្ទះទៅទីផ្ទះ វៀរចាកការលក់នឹងទិញ

សោ ចក្កុនា ម្ល៉េះ ទិស្វា ទ ឯមិក្កតាហិ
 ហោតិ ជាទុក្ខញ្ញនក្កាហិ យេត្វាធិការណមេនំ
 ចក្កុន្ត្រៃយំ វស្សវតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈាធាមស្សា
 ចាចតា អកុសលា ធម្មា អន្ធាស្សវេយ្យំ
 តស្ស សំវារយ វេទិបន្តតំ រត្នតំ ចក្កុន្ត្រៃយំ
 ចក្កុន្ត្រៃយេ សំវកំ អាបន្តតំ ។ សោតេន
 សន្តំ សុត្វា... ឃានេន កន្តំ ឃាយេត្វា... ដង្ហួយ
 សំ សាយេត្វា... កាយេន ជាត្ថត្ថំ ធុសិវា...
 មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ទ ឯមិក្កតាហិ ហោតិ
 ជាទុក្ខញ្ញនក្កាហិ យេត្វាធិការណមេនំ មន្ត្រៃយំ
 អស្សវតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈាធាមស្សា ចាចតា
 អកុសលា ធម្មា អន្ធាស្សវេយ្យំ តស្ស សំវារយ
 វេទិបន្តតំ រត្នតំ មន្ត្រៃយំ មន្ត្រៃយេ សំវកំ
 អាបន្តតំ ។ សោ ឥមំនា អភិយេន ឥន្ទ្រៃយសំវារេន
 សមម្ពាតតោ អដ្ឋង្គំ អត្សរសេកាសុទ្ធំ វេទិសំវេនេតំ ។

ភិក្កុនោះ ឃើញប្រដាប់ចក្ក វេទនិមនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់
 យកនូវអនុក្ខញ្ញនៈ អកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងឡាយ គឺអភិជ្ឈា
 និវត្តនាមស្ស ឥប្បិដ្ឋបំពាម ខ្លាបុគ្គល ដែលជាអ្នកមិនសង្រួមខ្លា
 អន្ត្រៃយ គឺចក្កណា ភិក្កុនោះ ក៏ប្រព្រឹត្តិ ដើម្បីសង្រួមខ្លាអន្ត្រៃយ
 គឺចក្កនោះ ក្បែរអន្ត្រៃយ គឺចក្ក ដល់ខ្លាភាសសង្រួម ក្នុងអន្ត្រៃយ គឺចក្ក ។
 ព្យាសន្ត្រៃយដោយត្រចៀក... ជុំវិញដោយច្រមុះ... លំទ្រុសដោយ
 អណ្តាត... ពាល់ត្រចៀកដូច្នេះដោយកាយ... ដ៏ច្បាស់ធម្មាម្យាមដោយ
 ចិត្ត មិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុក្ខញ្ញនៈ អកុសល-
 ធម៌ ដ៏លាមកទាំងឡាយគឺអភិជ្ឈានិវត្តនាមស្ស ឥប្បិដ្ឋបំពាមខ្លាបុគ្គល
 ដែលជាអ្នកមិនសង្រួមខ្លាអន្ត្រៃយ គឺចក្កណា ភិក្កុនោះ ក៏ប្រព្រឹត្តិ ដើម្បី
 សង្រួមខ្លាអន្ត្រៃយ គឺចក្កនោះ ក្បែរអន្ត្រៃយ គឺចក្ក ដល់ខ្លា
 ភាសសង្រួម ក្នុងអន្ត្រៃយ គឺចក្ក ។ ភិក្កុនោះ ប្រកប
 ដោយសេចក្តីសង្រួមខ្លាអន្ត្រៃយ ដ៏ប្រសើរនេះហើយ ទើបទទួល
 នូវសេចក្តីសុខ ដែលមិនច្រឡំ ដោយកិលេស ក្នុងសត្វាន ។

សោ អក្កន្ត ចដ្ឋន្ត សម្មជាទកាវ
 ហោតិ អាណកតេ វិណកតេ សម្មជាទកាវ
 ហោតិ សម្មត្ថាន ធម្មតេ សម្មជាទកាវ
 ហោតិ សម្មជីវិតត្ថវចារណា សម្មជាទកាវ
 ហោតិ អសីតេ មីតេ ទាយិតេ សាយិតេ
 សម្មជាទកាវ ហោតិ ឧត្តរធម្មសន្តវកម្មេ សម្មជា-
 ទកាវ ហោតិ កតេ មីតេ ចិសិន្នេ សុត្ត-
 ជាតិក កាសីតេ តុណ្ហិកាវេ សម្មជាទកាវ
 ហោតិ ។ សោ ឥមីនា ច អរិយេន សីលត្ថាន
 សមន្តតតោ ឥមីនា ច អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវារេន
 សមន្តតតោ ឥមីនា ច អរិយេន សតិសម្ម-
 ជញ្ញាន សមន្តតតោ វិវិដ្ឋំ^(១) សេនាសនំ កជតិ
 អរត្ថំ វុត្តម្បលំ បព្វតំ កត្ថំ តំវត្ថុហំ សុសានំ
 វេចត្ថំ អត្តាភាសំ ចលាលបុញ្ញំ ។ សោ
 អរត្ថតតោ វ វុត្តម្បលតតោ វ សុញ្ញការតតោ

១. ឧ. បរិវិដ្ឋំ ។

ភិក្ខុនារ កាលណាទៅមុខ ទីត្រឡប់មកវិញក្រោយ ក៏មាន
 សេចក្តីជឿនខ្លួន កាលត្រឡប់មកវិញក្រោយ ទីត្រឡប់មកវិញ
 ទៅទិសផ្សេង ។ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបន្តិចជើង ទីត្រឡប់
 ជើង ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលប្រឡង់ទៅសង្ឃដំ បាត្រ ទីត្រឡប់
 ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបរិភោគ ផឹក ទំពាស៊ី ជញ្ជប់
 ជញ្ជប់ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបន្តិចទៅទីត្រឡប់ស្បូវៈ
 ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលដើរ ឈរ អង្គុយ ផេក ភ្ញាក់ឡើង
 និយាយស្តី ស្លៀមនៅ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន ។ ភិក្ខុនារ ប្រកប
 ដោយសីលត្ថន ដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយការសង្រួមឥន្ទ្រិយ
 ដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយសតិទីតិសម្បជញ្ញៈ ដ៏ប្រសើរនេះផង
 វេទន៍ធម៌ការសមាសទៈស្ងាត់ និព្វាន ម្លប់ឈើ ភ្នំ ជ្រោះភ្នំ តុលា
 ភ្នំភ្នំ ព្រៃស្នាម ព្រៃស្រាច់ ទីពុល ទំនាច់ចើង ។
 ភិក្ខុនារ ទៅកាន់ព្រៃភ្នំ ទៅកាន់ម្លប់ឈើភ្នំ ទៅកាន់ផ្ទះស្នាមភ្នំ

សវិតក្កំ សវិតាវំ វិវេកាជំ បីតិសុទ្ធំ បឋមំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ តំ កំ មញ្ញសិ
 ឧចាសិ ឧទ្ទាយំ វិហារោ បុរិមេហិ វិហារេហិ
 អភិក្កន្តតោ ច បណ្ឌិតតោ ចាតិ ។ ឯវំ
 កន្តោ ។ ឥមម្យំ ទោ ឧចាសិ មម សាវកា
 អត្ថនំ ធម្មំ សម្បស្សនាតា អញ្ញាវឧបត្ថានំ បន្តានំ
 សេនាសនានំ បដិសេវន្តំ នោ ច ទោ ការ
 អនុប្បត្តសនត្ថា វិហារន្តំ ។ ចុន ចបរំ ឧចាសិ
 ភិក្ខុ វិតក្កវិចារនំ វិបសមា... ធុតិយំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ តំ កំ មញ្ញសិ ឧចាសិ
 ឧទ្ទាយំ វិហារោ បុរិមេហិ វិហារេហិ អភិក្កន្តតោ
 ច បណ្ឌិតតោ ចាតិ ។ ឯវំ កន្តោ ។ ឥមម្យំ ទោ
 ឧចាសិ មម សាវកា អត្ថនំ ធម្មំ សម្បស្សនាតា
 អញ្ញាវឧបត្ថានំ បន្តានំ សេនាសនានំ បដិសេវន្តំ
 នោ ច ទោ ការ អនុប្បត្តសនត្ថា វិហារន្តំ ។
 ចុន ចបរំ ឧចាសិ ភិក្ខុ បីតិយា ច វិវេកា...

កំបានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កន៍និងវិចារៈ បានបីតិវិចិត្រសុទ្ធៈ
 ដែលកើត អំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ ខ្នាតច្បាស់ អ្នកសំគាល់
 ដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេសជាង
 វិហារធម៌ដទៃ ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះគង្គ ។ ខ្នាតច្បាស់
 ពួកសាវករបស់គេជាគត កាលពិចារណាយើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ
 ទើបកស្រយ គប់កសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ និព្វេស្យាននិងព្រៃស្រោង
 ដកបណ្តា តែជាពួកសាវក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
 ដល់ដោយលំដាប់ ដកបនោះទេ ។ ខ្នាតច្បាស់ មួយទៀត
 ភិក្ខុ ព្រោះម្យ៉ាងវិចិត្រវិចារៈ... បានដល់ទុតិយជ្ឈាន ។ ខ្នាតច្បាស់
 អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រ-
 សើរវិសេស ជាងវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះ
 ករុណាព្រះគង្គ ។ ខ្នាតច្បាស់ ពួកសាវក របស់គេជាគត
 កាលពិចារណាយើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ ទើបកស្រយ គប់ក
 សេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ និព្វេស្យាននិងព្រៃស្រោង ដកបណ្តា តែជាពួក
 សាវក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់ដោយលំដាប់ ដកប
 នោះទេ ។ ខ្នាតច្បាស់ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះព្រាហ្មណ៍ចាតិផង...

តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិ ។ តំ តំ
 មញ្ញសំ ឧចាសំ ឧច្ចាយំ វិហារេ ពុរិមហំ
 វិហារេហំ អភិក្កន្តតរេ ច បណីតតរេ បាតិ ។
 ឯវំ កន្ត ។ ឥមម្យំ ទោ ឧចាសំ មម
 សាវកា អត្ថំ ធម្មំ សម្បស្សមាជា អញ្ញវេ-
 បត្តានំ បត្តានំ សេនាសនានំ បដិសេវន្តំ តោ ច
 ទោ តាវ អនុប្បត្តសនត្តា វិហារន្តំ ។ បុន ចបរំ
 ឧចាសំ កិក្ខុ សុទស្ស ច បហាដា... ធម្មតុំ
 ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិ ។ តំ តំ មញ្ញសំ
 ឧចាសំ ឧច្ចាយំ វិហារេ ពុរិមហំ វិហារេហំ
 អភិក្កន្តតរេ ច បណីតតរេ បាតិ ។ ឯវំ កន្ត ។
 ឥមម្យំ ទោ មម សាវកា អត្ថំ ធម្មំ សម្បស្ស-
 មាជា អញ្ញវេបត្តានំ បត្តានំ សេនាសនានំ
 បដិសេវន្តំ តោ ច ទោ តាវ អនុប្បត្តសនត្តា
 វិហារន្តំ ។ បុន ចបរំ ឧចាសំ កិក្ខុ សត្វសោ
 រូបសញ្ញំ សមតិក្កមា បដិយេសញ្ញំ អត្ថត្ថមា

ហើយបានដល់នូវតិក្ខុយស្កន ។ ខ្នាស់ទុក អ្នកសំគាល់ដំណើរ
 នោះ ដូចម្តេច វិហារេមិនខ្លះ ល្អិតសស ប្រសើរសស ជាតិពួក
 វិហារេមិនក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ខ្នាស់ទុក
 ពួកសាវករបស់គាត់ កាលនិចារណាយើញឆមិនខ្លះ ក្នុងខ្លួនហើយ
 ក៏មែនតស្រីយ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្អាតនិងព្រៃស្រោង
 ដបបណា តែជាពួកសាវក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់
 ដោយលំដាប់ ដល់ពន្លឺនោះទេ ។ ខ្នាស់ទុក មួយទៀត កិក្ខុព្រោះ
 បង្ខំសុខដង្ហើម... ហើយបានដល់នូវតិក្ខុយស្កន ។ ខ្នាស់ទុក អ្នកសំ-
 គាល់នូវដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារេមិនខ្លះ ល្អិតសស ប្រសើរសស
 ជាតិពួកវិហារេមិន ក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ឯពួកសាវក របស់គាត់ កាលនិចារណាយើញឆមិនខ្លះ ក្នុងខ្លួនហើយ
 ក៏មែនតស្រីយ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្អាតនិងព្រៃស្រោង
 ដបបណា តែជាពួកសាវក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
 ដល់ដោយលំដាប់ ដល់ពន្លឺនោះទេ ។ ខ្នាស់ទុក មួយទៀត កិក្ខុព្រោះ
 ក្នុងបង្ខំរបស់គាត់ ដោយសត្វគ្រប់ ព្រោះតាមរោងបដិយេសញ្ញា

ជាឧត្តសញ្ញាធំ អមឧសំការា អនន្តោ អាកា-
 សោតិ អាកាសាធិកាយតធំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារតំ ។
 តំ កី មញ្ញសិ ឧបាលំ ធន្ទាយំ វិហារោ
 បុរិមេហំ វិហារេហំ អភិក្កន្តតោ ច បណីតតោ
 ចាតំ ។ ឯវំ កន្តោ ។ ឥមម្បំ ទោ ឧបាលំ
 មម សាវកា អត្តនំ ធម្មំ សម្មស្សមាមា
 អញ្ញាវចបត្ថាធំ បត្តាធំ សេចាសចាធំ បដិសេវន្តំ
 ដោ ច ទោ តាវ អនុប្បត្តសធន្ទា វិហារន្តំ ។
 បុន ចបរំ ឧបាលំ កំកុ សត្វសោ
 អាកាសាធិកាយតធំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ
 វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណកាយតធំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារតំ
 ... សត្វសោ វិញ្ញាណកាយតធំ សមតិក្កម្ម
 ធន្តំ កិក្ខិតំ អាកាសកាយតធំ ឧបសម្មជ្ជំ
 វិហារតំ ... សត្វសោ អាកាសកាយតធំ សម-
 តិក្កម្ម សន្តមេតំ បណីតមេតន្តំ ទេវ-
 សញ្ញាធាសញ្ញាយតធំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារតំ ។

ព្រោះមិនបានធ្វើពុទ្ធ ក្នុងចិត្តនូវនាគសញ្ញា កំបានដល់នូវភាគសាសនញ្ញា-
 យននជ្ឈានដោយបរិកម្មថា ភកាសបិមនមានចំបំផុត ។ ហួន។ បាលី
 អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អិតសស ប្រសើរ
 វិសេសជាងពួកវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន បូរមនៃមនោ ។ ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ហួន។ បាលី ពួកសាវករបស់គង់គង់ កាលពិចារណាឃើញ
 ធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ វែងកាស្រីយ គប្បតោសនាសនៈដ៏ស្ងាត់គឺព្រះ
 ស្មារតីនិងព្រះស្រាង្គ ដកបណា តែថាពួកសាវក មិនមែនស្ម័គ្រនៃនាគ
 ច្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់ដោយលំដាប់ ដកបនោះទេ ។ ហួន។ បាលី
 មួយទៀត ក៏ក្នុងនូវភាគសាសនញ្ញាយននជ្ឈាន ដោយសត្វគ្រប់ហើយ
 បានដល់នូវវិញ្ញាណញ្ញាយននជ្ឈាន ដោយបរិកម្មថា វិញ្ញាណបិមនមានចំ
 បំផុត... ក៏ក្នុងនូវវិញ្ញាណញ្ញាយននជ្ឈានដោយសត្វគ្រប់បានដល់ភាគិ-
 កញ្ញាយននជ្ឈានដោយបរិកម្មថា ក្នុងចិត្តមិនមាន... ក៏ក្នុងនូវភាគិ-
 កញ្ញាយននជ្ឈានដោយសត្វគ្រប់ បានដល់នូវនៃវិញ្ញាណសញ្ញាយនន-
 ជ្ឈានដោយបរិកម្មថា គុណជាតនោះស្ងប់ គុណជាតនោះ ប្រសើរ ។

ទុតិយបណ្ណសករណ៍ ចោលកវណ្ណ

តល្យទ្វាតិ

កាមភោគី វេរី ធិដ្ឋិ(១) វជ្ជិយទុតិយា ទុកោ(២)
កោតទុកោ អាហុណិយោ ថេរោ ទុចាលំ អាករោ(៣)។

ទុតិយបណ្ណសករណ៍ ទុតិយោ ។

១ ឃ. ភោគី រាយំ កិទ្ធិដ្ឋិកោ ។ ២ ឃ. សព្វសាវ័ ទុតិយោ ។ ៣ ឃ. ឃ. ភោគី ។

ទុតិយបណ្ណសករណ៍ ចោលកវណ្ណ

ទុទ្វាតិវិគ្គហោ គី

និយាយអំពីបុគ្គលអ្នកបរិភោគកាម ១ អំពីភ័យ និវាត្យៈ ២
យាតិ ១ អំពីទុដ្ឋិ ១ អំពីវជ្ជិយមាហិកគហបតី និវិទុតិយបរិញ្ញា-
ជកទាំងពីរ អំពីភោគទុចចរិញ្ញាជក ១ អំពីភិក្ខុអ្នកគួរទទួល
ត្រឡឹងបូជា ១ អំពីភិក្ខុជាថេរៈ ១ អំពីទុចាលំ ដ៏មានកាយ ១
អំពីបុគ្គល ដែលមិនគួរធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហេតុ ១ ។

ចប់ ទុតិយបណ្ណសករណ៍ ទំ ២ ។